

עיר וקדיש מן שמיא נחית

זיא תשבת מפי זרעו

ספר סבא דמשפטים

בוזהר דא יפקון מן גלותא

והמשכילים יזהרו כזוזהר הרקיע

פתח דבר

י'זהרו ה'לבבות ו'יתבהרו ה'מוחות בלימוד הזוהר הקדוש,
וטרם יפתח השער, אפתח פי בשבח והודיה להשם
יתברך ויתעלה:

מָה אָשִׁיב לָה' כָּל תַּגְמוּלוֹהִי עָלַי. כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׂא וּבָשֶׁם ה'
אֶקְרָא. נִדְרֵי לָה' אֲשֶׁלֶם נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ. יְקָר בְּעֵינֵי ה'
הַמְּוִתָה לַחֲסִידָיו (תהילים פרק קט"ז י"ב - ט"ו).

מָה אָשִׁיב לָה', בְּמָה אֲכִיר טוֹבָה לָה', וְזו חוֹבָה מוֹטֶלֶת עָלַי,
"כָּל תַּגְמוּלוֹהִי עָלַי", בְּזֶה שְׁאִסְפּוּרָא וְאִסְפֵּר כָּל הַגְּמִילוֹת
חֲסִידִים שֶׁה' יִתְבָּרַךְ וְיִתְעַלֶּה גּוֹמֵל עָלַי, וּבִהְתַּבּוֹנְנוֹת שֶׁהַכּוֹל הֵם
מִתְּנוּת חֵינִם וּבִסְבֵּר פָּנִים יְפוֹת, וּבְכָל זֹאת נַעֲשֶׂה בְּתוֹרַת גְּמוּלָה
שֶׁלֹּא יַחּוֹשׁ הָאָדָם בַּצַּעַר הַבוֹשָׁה שֶׁל נִהְמָא דְכִּסּוּפָא, וּבִזְכוּת
זֶה, "כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׂא", לְהַמְשִׁיךְ וּלְבָרֵךְ וּלְהוֹדוֹת עַל הַטּוֹבוֹת

א) כתוב בספרים הקדושים דאדם צריך לעשות ספר זכרון מכל הניסים
שנעשו עמו. ויש לרמוז "נדרי" גימטריה "סדר" שצריך לסדר עלי ספר מה
שגמל עליו חסדים טובים, ועוד לרמוז על ליל הסדר שמסדרים ומספרים
את ניסי ה' יתברך ויתעלה.

ב) ושמעתי בשם הגאון הגדול חסידא קדישא ראש ישיבת פורת יוסף
הרב **עזרא עטיה** זי"ע, שנשאל הרי כתוב במדרש על הפסוק "מי הקדימני
ואשלם" (איוב מ"א ג') שקודם ניתן לאדם בית ואחר שם מזוזה, ניתן לו בן
ואחר כך קיים מצוות מילה וכן על זה הדרך, והקדוש ברוך הוא לא חייב
כלום לבן אדם, ולפי זה עדיין נשאר לאדם נהמא דכסופא, והרי כתב
ה**רמח"ל** דזה סיבת ביאת אדם לעולם שלא יאכל נהמא דכסופא, ותרץ
דבאמת מה שיש לאדם זה קיום המצוה בשמחה, כי הוא מפנימיות הנפש
וזה חלקו שבא מתוכו, עכ"ד.

ועל זה יש להמליץ ביאורו של מגיד משרים הגה"צ רבי **שלום שוואדורן**

זי"ע על דברי הגמרא בברכות (דף ל"ה ע"ב), רבי שקועון בן יוחאי אומר, אפ"ש אדם חורש בשעת חרישה, וזורע בשעת זריעה, וקוצר בשעת קצירה, ודש בשעת דישה, וזורע בשעת הרוח, תורה מה תהא עליה? אלא בזמן שישיראל עושין רצונו של מקום, מלאכתו נעשית על ידי אחרים, שפאמר, (ישעיה ס"א) "ועמדו זרים ורעו צאנכם" [וגו']. ובזמן שאין ישיראל עושין רצונו של מקום, מלאכתו נעשית על ידי עצמן, שפאמר, (דברים י"א) "ואספת דגנך", ולא עוד אלא שמלאכת אחרים נעשית על ידם, שפאמר, (שם כ"ח) "ועבדת את אויבך".

ובתוספות (שם), כאן בזמן שישיראל עושין רצונו של מקום שנאמר ואספת דגנך - וא"ת והא לקמן בזמן שאין ישיראל עושין רצונו של מקום מוקמינן ליה. וי"ל דמיירי ודאי שעושין רצונו אבל אין עושין רצונו כל כך דאינם צדיקים גמורים. עכ"ל. והמשיל על זה משל לחנות שרואים יש מי שעובד בשמחה ובזריזות גם מה שלא נתבקש, ואילו אחר עובד לפי הספר ורק מה שחייב, והרואה שואל מה הבדל ביניהם ולמה זה נוהג כך, וזה נוהג אחרת, עד שהתברר שזה בנו של בעל החנות ולכן עובד בשמחה ובזריזות, ואילו אחר אינו בנו רק סתם פועל, עכ"ל. ויש הרבה להתחזק בזה וכמו שכתב האור החיים הקדוש על הפסוק ואם לא תשמעו לי (בחקתי כ"ו י"ב), לי לשמי שרק תורה לשמה מגנא ומצלא ובה ניצל מן היצר עי"ש. וידוע שלימוד הזוהר הקדוש הוא תורה לשמה והוא סמא דחי.

ויש לנו להביא על הצדיק המקובל האלוקי רבי ציון חביב ברכה זי"ע הנקרא **היהלום שבכתר**: מעיד הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א, כי אביו זצ"ל התבטא ואמר: אם יש לי תלמידים, רבי ציון ברכה הוא היהלום שבכתר, וסיים רבי בן ציון מוצפי שליט"א ואמר: רבי ציון היה אחד מגדולי הצדיקים שבדורנו, אם לא הגדול שבהם, באותה תקופה - מוסיף הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א - לא היה מצוי אור החשמל, ולכן היו מדליקים מנורה על כסא, וכך היו יושבים ולומדים, כל זאת היה בימות החול, ואילו בשבת, היו עוסקים בתורת הסוד, החל משעה אחד וחצי בצהרי היום, לאחר שהתפללו מנחה ואכלו סעודה שלישית ועד חצות הלילה. (צדיקים נסתרים בדור האחרון ח"א, וכן כל העובדות להלן על חכם ציון ברכה זי"ע הם מהספר הנ"ל).

רבי שמעון ובנו רבי אלעזר היו פה: חז"ל אומרים, "כל הלומד תורה לשמה זוכה לדברים הרבה" את אשר זכה רבי ציון אין אנו יודעים, שכן היה "אומן" בהסתרה, אך מן המעט אשר שמענו וראינו, אפשר לומר בברור, כי רוח הקודש שרתה בבית מדרשו וזכה לגילויים טמירים. וכה מספר לנו משמשו

העתידות¹, ובשם ה' אקרא, להשיב רבים מעוון² ולפרסם דבר ה' בעולם, "לאקמא שכינתא מעפרא³", נדרי לה' אשלם,

ר' רבי בן אנט הי"ו: שנה אחת היתה לי הזכייה לשהות עם רבנו ב'ליל הסדר' ולהיות עמו בצוותא בלילה קדוש זה, והנה רק תפס רבנו את כוס הקידוש נפלה עליי תרדמה לא רגילה, כאשר התעוררתי ראיתי את רבנו מחייך ואומר: ראית, רבי שמעון בר יוחאי, רבי אלעזר בנו, הרב מרדכי שרעבי, כולם היו פה...

וכי לא ראיתם את האושפיזין פה: נכדו ר' צ'. וועקנין הי"ו מוסיף לנו על כך ומספר: שנה אחת עת אשר שהיתי בצל סוכתו, נרדם רבנו וישן מעט, אולם לא עבר זמן רב ולפתע התעורר וזעק: לא ראיתם את האושפיזין פה? לא ראיתם את אבות העולם באים הנה...

ופעם אף שמעתי את סבי רבי ציון בעת שהתעורר משנתו האומר ברגש: לא ראיתם פה את מורי ורבי חכם סלמאן מוצפי?...⁴

ג) וידוע בשם החיד"א זי"ע שכאשר אדם בטוח בהשם יתברך ומודה על הטובות העתידות בוודאי שה' יעשה לו נס ויצליח..

ד) דמי הוא דם של בעלי תשובה: היתה תקופה אשר חפצו לסדר עבור רבי ציון דירה מרווחת באחת משכונותיה החרדיות של ירושלים, בשומעו זאת נזעק ואמר: רצונכם שאחיה או שאמות חלילה? דמי הוא דם של בעלי תשובה, באתי לעולם לעשות בעלי תשובה, וכיצד אעזוב את השכונה פה הנמצאת במרכז ירושלים ואלפי רחוקים עוברים פה תדיר, וכך אני מחזירים למוטב, (ממובן שלא כל אחד ראוי ויכול להכניס עצמו לתחילה למצב כזה של מגורים והתנסקות עם רחוקים ביותר, אם לא באופן שהינו משפיע בלבד ולא מושפע... אך על אדם בדמות מלאך כרבי ציון ברכה אין זו שאלה כלל).

בעולם העליון הישיבה מוכרת בכל העולמות...: ישיבתו הקדושה שכנה במקום צנוע (הישיבה שוכנת באותו מקום עד יום זה וממשיכה בנשיאותו של הגאון חכם אהרן ביטון שליט"א - אשר בעידודו וברכתו ערכנו פרק זה) בשכונת 'נחלאות' בירושלים, אמנם, פרסום ושם ומגדל רב לא היה לה, אך תורה ויראת שמים טהורה היה בה רבות, רבי ציון התבטא פעם ואמר: הן אמת כי פה בעולם הזה אין מכירים כמעט את ישיבתנו, אך בעולם העליון הישיבה מוכרת היטב בכל העולמות...

ה) צדיקים נסתרים בדור האחרון: "לאקמא שכינתא מעפרא", זו היתה

שצריך אדם לקיים מחשבתו הטובה (אמנם שאינו נדר, אך אדם צריך

המשימה של המקובל האלוקי רבי ציון חביב ברכה זיע"א, לפני כל מצוה ומצוה שהיה עושה, ולפני כל תפילה ותפילה היה אומר **לאקמא שכינתא מעפרא**, וגם קרא לישיבה שהקים בשם זה "לאקמא שכינתא מעפרא" או בר"ת לש"ם. ולא היה מתעייף מזה, והיה אומר תמיד לאקמא שכינתא מעפרא, וציוה שלא ישנו את שם הישיבה שלו, אלא תמיד ישאר שם זה, "לאקמא שכינתא מעפרא". - רבי ציון לא איבד לילה אחד שלא היה אומר בו תיקון חצות ותמיד היה מזהיר ומעורר לתלמידיו ולכל הסובבים אותו להשתדל לקום בחצות לאקמא שכינתא מעפרא, לעשות סדר לימוד תיקון חצות, ולאחר מכן לשבת ללמוד בתורת הסוד, כדי להקים את השכינה מהגלות.

עיקר עמל התורה לאקמא שכינתא מעפרא: כאשר היה רבי ציון מוסר שיעור בגמרא, היו מרגישים את המילים מדברות ממש, והיו התלמידים מחכים ומכנינים את השיעור בהשתוקקות, וחקוק בליבות תלמידיו דברי רב אשר היה אומר להם: "בס"ד העיקר זה עמל התורה, לחזור על הלימוד ולהכין סוגיא חדשה, וזה לאקמא שכינתא מעפרא". ומספר בנו הגאון רבי יצחק שליט"א: פעם כשלמדתי איתו, טרם הלימוד אמר "לשם יחוד" במשך כעשר דקות, והוסיף קודם הלימוד מאמרים מהזהר ומהספרים הקדושים, והיה משתף בלימודו את כל כלל ישראל מרוב אהבת ישראל שבערה בתוכו. - מרוב דבקותו בתורה, אף אני בתור בנו, כאשר הייתי בא לבקרו, היה אומר לי "שלום, שלום", וממשיך ללמוד...

רצונכם לעזור לשכינה - תעזרו לרבי ציון ברכה: הרה"ח המפורסם משב"ק האדמו"ר"ם הקדושים לבית גור זצ"ל רבי חנינא שיף זצ"ל סיפר: הרה"ק "הבית ישראל" זצ"ל התבטא בפני החסידים פעם ואמר: רצונכם לעזור לשכינה! תעזרו לצדיק רבי ציון ברכה, ומאז נשמע דברות קודשו של ה"בית ישראל", הזדרז אחד החסידים ושילם דמי השכירות עבור ביתו של רבי ציון ברכה במשך שנים רבות עד פטירתו של הרב לחיי עולם הבא.

לשכינה אין בית, גם לי אין... אותו חסיד גור אשר ידע מערכו של רבי ציון, רצה במשך השנים לרכוש עבורו את הבית, ובכך יהיה לרב בית משלו ללא צורך לשלם דמי שכירות, אולם הרב סירב ואמר: **לשכינה אין בית גם לי אין...**

לסיים דבר שבקדושה ועל זה צריך מסירות נפש! להוציאה מהכוח אל הפועל וזה **אשלם** מלשון אשלים, **נגדה נא לכל עמו**, מלשון נגידה נא לכל עמו לפרסם את ניסי ה', **נגדה ראשי תיבות נ'ספר ג'דולות ד'ברי ה'**. וכן נוטריקון נגדל ה"א כלומר נגדל ונרומם ה"א הרומזת למלכות שעל ידי פרסום דבר ה' בעולם יש קידוש ה' גדול ועילוי לשכינה הקדושה. **יקר בעיני ה'**, מהו היקר בעיני ה', זה על שם הפסוק **אם תוציא יקר מזולל כפי תהיה**, להשיב את בניו של מקום בתשובה שלימה זה הכי יקר בעיני השם יתברך, [ועל ידי לימוד הזוהר הקדוש מתרפא חולי

ו) מסירת נפש - מתיישב עם סטנדר מתחת לעץ - שח עד ראייה, כי לפני שנבנתה שכונה מסוימת בירושלים, היה **רבי ציון ברכה** מגיע מידי פעם למקום אשר הי העד אז שומם, ואיש לא חשב כי תיבנה שם אי פעם שכונה למגורים, שם היה רבי ציון מתיישב עם סטנדר ועוסק בתורה מתחת לאחד העצים... הלה מספר כי בתוקף תפקידו למדוד כבישים, היה רואה זאת רבות מרחוק ומתפלא, אמנם לבסוף קמה שם שכונה גדולה ואז הבין מה פעל שם רבנו, ואיזה שמירה גרם למקום עד יום זה.

למד סמוך למקום בו נורו יריות רבות... היתה תקופה בה נהג רבי ציון ללכת מידי יום ולעסוק בתורה בשכונת גילה בירושלים. לימים בדיוק באותו מקום בו למד הרב, החלו המחבלים לירות יריות מידי לילה, ולעיתים אף ביום ירו לעבר בתי התושבים בשכונה, והפלא היה כי באותה תקופה שלמד שם הרב, נהג הוא להתקדם בכל פעם עוד מעט בשטח, ושם היה לומד עד שהקיף במשך הזמן את כל האזור, ובדיוק בכל אותו שטח שבו למד וסיים את תיקונו, שם בדיוק בנו חומה מסביב לשכונה, וניסים רבים ארעו במקום, ומי יודע מה פעל שם...

ז) מרן החפץ חיים זי"ע היה אומר (הובא בספר מאיר עיני ישראל כרך ו' בשם נכדו רבי אברהם הכהן): כי פסגת המעשים הטובים וקיום רצון ה' יתברך הוא, הוא להגיע למדרגת זיכוי הרבים, ובזה תבחן מדת התמסרותו של האדם למען כבוד ה' בעולם.

על האדם לדעת כי רצון אבינו שבשמים הוא ליזכות את כל בניו בלימוד התורה הקדושה וקיום מצוותיה, ועל ידי זכות הרבים זוכה האדם לסיעתא

הנפש וחוזרים בתשובה שלימה וחוזרים בתשובה מאהבה],
המותה לחסידיו ובשביל לזכות לזה צריך מסירות נפש¹ לכבוד
השם יתברך ויתעלה.

לפני כעשרים ושש שנים התעוררתי לפרסם את דבר לימוד
הזוהר הקדוש, שכל אחד ילמד ויתעורר ויתלהב לבו

דשמיא, כמו שאמרו חז"ל (אבות פרק ה' משנה י"ח), כל המזכה את הרבים אין
חטא בא על ידו, וזכות הרבים תלוי בו, עכדה"ק.

(ח) ומסופר על הגאון הצדיק המקובל חכם שמואל דרזי זי"ע, (קונטרס זמר
שמואל עמוד ו-ז): פעמים אף היה כרוך הדבר במסירות נפש, כך אירע כאשר
הוציא לאור את הק"כ צירופי אלוקים שעד אז לא היה מי שפתח את
הדבר הזה, לאחר שגמר הענין, הלך רבינו לשכונת גאולה לצלם את הדפים,
וסיפר שנכנס קרוב לעשר חנויות שיש בהם מכונות צילום ובכל חנות
שצילם באמצע הצילום המכונה התקלקלה, ואף על פי שראה עיכובים
המשיך, באותו לילה חיכה רבינו לרכב שיבא לקחתו לכותל אך הנהג
מסיבה כל שהיא בושש מלבוא, משראה רבינו כך החליט ללכת לכותל
רגלי, והנה כשהגיע לשכונת מאה שערים מועד והחליק על הריצפה בצורה
חזקה מאוד שלא יכל להמשיך ללכת, למרות הכאבים העזים לא התייאש
רבינו וביקש משני אנשים שיעזרו לו להגיע לכותל, ואכן אותם האנשים
סייעו בידיו אחד מימין ואחד משמאל ואחר התפילה בנץ הלך לקופת
חולים שיחבשו את הרגל, כשהגיע לישיבה אחר הצהרים וראה הגאון
הצדיק המקובל רבי יצחק כדורי זי"ע את רגלו החבושה רמו לו אולי יש
כאן רמז מן השמים וכדאי שיפסיק מלעסוק בזה, ענה לו רבינו בפשטות,
גם קיבלתי את המכה וגם אני יפסיק?

ואמר רבינו שדבר זה אירע יומיים לפני חג הפסח ועמד לפני השם יתברך
בתפילה: רבונו של עולם לא לכבודי עשיתי אלא לכבודך, ועתה אנחנו לפני
פסח וכדי לקיים מצוות בדיקת חמץ וכן לעלות לרגל ביום טוב ראשון של
חג הפסח צריך ללכת רגלי, ולעלות מאה חמישים מדריגות, אני צריך
רגליים בריאות, וסיפר שמיד למחרת כבר הרגיש שיפור, ויומיים אחר מכן
בערב פסח כבר הלך רגלי, אותו אח שטיפל בו בקופת חולים אמר לרבינו
זה לא הגיוני מה שקרה ברגל שלך.

לעבודת הקדוש ברוך הוא ולקרב הגאולה ברחמים, כהבטחה שנאמרה משמים לרשב"י זיע"א בספרא דא יפקון מן גלותא ברחמי, וכמה כוחות והשקעה מסרנו על זה, במשך כחצי שנה נסעתי כל יום כשלוש שעות נסיעה, שעות הלך ושעות חזור למאנסי ששם שכרנו חדר כדי שלא ימצאו אותי ולא יפריעוני בעבודה הקדושה הזו, ועבדנו על הזוהר הקדוש כל יום שתיים עשרה שעות יחד עם עוד אברך ולזה לקחתי הלוואות כעשר אלף דולר (בערך של אז, שהיום נחשב כשישים אלף דולר), וכל זה עלה במאמצים גדולים, ובאמצע נשבר המחשב כמה וכמה פעמים, ואחר כך תיקננו כמה וכמה פעמים, ועוד פעם נשבר וקנינו מחשבים חדשים, וגם הם התקלקלו, וכל כך הרבה הפרעות ומניעות היו לי, ושכרנו מכונת צילום מחברה עם ביטוח ועוד היה איש מחשבים צמוד וכל הזמן היה הפרעות וקלקולים מה שאי אפשר לתאר, ויש הרבה מה לספר... עד שכבר פשוט לא רצו אנשים ופחדו לעבוד על זה, שהפסידו על זה הרבה כספים, וכך נשארה העבודה באמצע, שלא היה מי שמוכן להמשיך במסירות נפש, ובהייתי על זה שבתי ואראה, כי בלי תפילה חזקה מאד ותחנונים לה' יתברך אי אפשר להצליח, (וכמו שאכתוב בהמשך), והנראה שכדי לזכות לסייעתא דשמיא מיוחדת צריך גם זכות ארץ ישראל שתצטרף ואזירא דארץ ישראל מחכים, וכנראה שמשמים המתינו עד

ט) וכמו שכתב רבינו בחיי בספרו כד הקמח ערך תורה, וז"ל: התורה צריכה התבודדות הוא שאמר שלמה (משלי י"ח א'), **לתאוה יבקש נפרד** וגו', ונראה לי פירושו כי מי שמתאוה לתורה יבקש שיהיה נפרד ומתבודד, כי זה מתנאי הלימוד להיות לפעמים נפרד מן החברים, מתבודד ומתיחד עם שכלו, ואם עושה כן **בכל תושיה יתגלע** כלומר יתגלה ויתפרסם בקי ושלם בכל החכמות, עיי"ש.

שאשוב מגלות אמריקה לארץ הקודש, בבית שמש', וכמו שידוע מהבן איש חי זי"ע שציווה להדפיס את ספריו הקדושים דווקא בארץ ישראל שכוח קדושתה מסייע ומגן.

לפני כשש שנים נסעתי לציון הרשב"י, ושהיתי בצפת בדירה המשקיפה על ציון הרשב"י זי"ע א. ואמרתי שלש

(י) **מתבודד במקומות שוממים:** רבי ציון ברכה, הסתיר את עצמו במאד, הוא גילה טפח וכיסה טפחים, וכל אשר נכתב בפרק זה הינו רק מעט מזעיר מגדולתו ומעלתו. היו תקופות לא קצרות אשר נהג ללכת עם איש סודו אשר שמשו בקודש למקומות שוממים, שם היה מתבודד עם קונו ועוסק בתורה וייחודים מטעמים הכמוסים עמו, אמנם בכל מקום שומם אשר שהה זמן רב ועסק בתורה ופעל מה שפעל נתיישב אותו במקום במשך הזמן בשכונת מגורים, ויש על כך הרבה עובדות ודברים מאלפים, אמנם כבוד אלוקים הסתר דבר ולא נוכל להאריך בכך רבות.

מקום הארון בית שמש: מריח אני בהרים של בית שמש הרבה תורה... היתה תקופה בה נהג ללכת מידי יום לאזורים שוממים בסביבות העיר "בית שמש" במקומות אלו איש לא חשב אז כי יבנו שם אי פעם שכונות מגורים, באותם מקומות ישב ועסק בתורה ובייחודים בדבקות עצומה בה' יתברך. - על הרים שוממים אלו נמצאות כיום השכונות החדדות המתנוססות לתפארה בעיר בית שמש ומפורסמות בשמן הטוב, הפלא הוא, כי בעת אשר למד במקום שומם זה, התבטא הרב ואמר: מריח אני פה הרבה תורה... לא בחינם התבטא כך, שכן הרגיש כי עתיד מקום זה להיות מקום של תורה, מקום בו יתגוררו אלפי אברכים בני תורה, חסידים ואנשי מעשה.

(יא) **כתב הגאון הקדוש צדיק ויסוד עולם אור טמיר ונעלם, קדש הקדשים המלכותי, מרא דרזין, מרן רבינו יעקב אבוחצירא זצוק"ל זי"ע,** בְּסִפְרוֹ דֹרֶשׁ טוֹב (עמוד ע"ב) וְהָ לְשׁוֹנוֹ: גְּדוּלָה זְכוּת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי בְּעוֹלָם הָעָלְיוֹן יוֹתֵר מִכָּל הַצְּדִיקִים,

שְׂבַחֵי אֲדוֹנֵינוּ הַתֵּנָא הָאֱלֹקֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי זִי"ע"א שֶׁכָּתַב הַגָּאֹן הַקְדוֹשׁ צְדִיק יְסוּד עוֹלָם הַמְּקוּבָּל הָאֱלֹקֵי רַבִּי יַעֲקֹב אַבּוּחֲצִירָא זִי"ע, מְלַקְטִים מִסְפְּרוֹ דֹרֶשׁ טוֹב עֲמוּד (ע - ע"ג) וְהָ לְשׁוֹנוֹ: וּשְׁבַח הַרְשָׁבִי גְדוֹל מִכָּל בְּנֵי אָדָם, לְפִי שְׂבִימְיוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי הָיוּ אֲפִילוֹ תִינוּקוֹת

פעמים תהלים כל יום במשך שלשה ימים רצופים עם תענית דיבורי, והימים היו ל"ב ל"ג ול"ד לעומר, כדי שזכות הרשב"י תסייעני, וסך הכל סיימתי את התהלים תשע פעמים [כמנין תש"ע, שבשנה זו נפתחו השערים (כך עשיתי 3 פעמים בשנה אחת)],

יודעים דרך הסוד כראוי וכל גני הדור היו מטמינים סודם בלבם, באמת הרשב"י עליו השלום גלה סודו בכל העולם עד שאפילו תינוקות של בית רבן היו יודעין אותו. עוד שם: ידוע מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: דרבי שמעון גדול מכל העולם, ומדורות הראשונים שעברו מאדם ועד נח ומשת ומאבות העולם ומן הסנהדרין. עוד שם: ולעולם זכות הרשב"י היא העומדת עמנו בגלות עד שיבוא מלך המשיח וזש"ה "כסאך" (תהלים מ"ה ז) דהיינו שמך חקוק בכסא הכבוד "אלקים לעולם ועד", וזכותך שהיה חשוב כנושה רבינו עליו השלום תעמוד לזה השבט עד שיבוא מלך המשיח במהרה בימינו אמן. (ושם בפסוק ה' על בן משהר ... שמן ששון מחבריה, מרמז על הרשב"י הקדוש).

יב) ואמר המקובל האלוף רבי יצחק אלפיה זי"ע: מקובלנו שתענית הדיבור כפי שנוהגים בכל יישוב ויישוב עם קריאת התהלים 3 פעמים שוה ל-65,000 תעניות (!!!). ולפי דבריו 3 ימים יוצא 195,000 תעניות, זאת אומרת 550 שנה תעניות. ועל זה אפשר להמליץ את הפיוט של הצדיק הקדוש המקובל רבי ישראל נג'ארה זי"ע (צפת ה' ש"י 1550 - עזה ה' שפ"ה 1625 לערך). מזמירותיו הפיוט הקדוש "יה ריבון עלם ועלמיה" בארמית, ששרים אותו בשבת, לו יחיה גבר שגין אלפין. לא יעול גבורתך בחושבנאי, שאי אפשר לדעת עד כמה חשוב לפני השם יתברך אמירת התהלים שאמירתה עולה בחשבון אלף שנים. אם בן אדם פשוט אומר שלש פעמים תהלים ברצף עם תענית דיבור ועושה כן שש פעמים [גם לא רצופים] עולה לו כאילו התענה 1101 שנה. וכמו שאומר "לא יעול גבורתך בחושבנאי" - שאי אתה יכול להבין, אבל המעלה - עד כדי ששוה כמו "לו יחיה גבר שגין אלפין", ואל תתמה כיצד מוצאים רמזים בפיוט, - שכידוע נאמרו בקדושה עליונה, וידוע המעשה ששר שירות ותשבחות להשי"ת וכחום היום הפשיט מעט שרוליו - ושלח לו רבינו האלשי"ך שישוב ללבוש בגדים העליונים - כי המלאכים ירדו לשמוע שירתו וכאשר הרים השרולים פרחו להם. נמיד תיקן הענין ושב לקדמותו.

עד שזכיתי לראות ישועות ונפתחו השערים, ונתקיימה בי תפלת דוד המלך ע"ה "הושיע ה' כי גמר חסיד כי פסו אמונים מבני אדם" (תהלים י"ב ב'), שהשי"ת מושיע כאשר האדם גמר בלבו להיות חסיד ולכוון מעשיו רק לשם שמים, ולא לסמוך על בשר ודם אלא כל בטחונו לה' יתברך, בלתי לה' לבדו. וכמו שכתוב בזוהר הקדוש פרשת ויקהל (דף קצ"ח עמוד א' ועמוד ב') על הפסוק (תהלים קמ"ו ה'): **אֲשֶׁרִי שָׂאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ שִׁבְרוּ עַל ה' אֱלֹקָיו**. וז"ל: מִלֵּתָא חֲדָתָא שְׁמַעְנָא. פִּתְחָ וְאָמַר, (תהלים קמו) **אֲשֶׁרִי שָׂאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ שִׁבְרוּ עַל ה' אֱלֹהָיו**. וכי אל יַעֲקֹב, וְלֹא אֵל אַבְרָהָם, וְלֹא אֵל יִצְחָק, אֲלֵא אֵל יַעֲקֹב. בְּגִין דְּיַעֲקֹב לֹא אֶתְרַחֵץ בְּאַבוּהִי, וְלֹא בְּאִמִּיהּ, כְּדַ עֵרַק קָמִי אַחִיו, וְאַזֵּל יְחִידָאִי, בְּלֵא מְמוּנָא, כְּמָה דְּאַתָּא אָמַר (בראשית לב) כִּי בְּמַקְלִי עֲבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה, וְאִיהוּ אֶתְרַחֵץ בֵּיהּ בְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכַתִּיב, (שם כח) אִם יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי וּשְׁמֹרְנִי וְגו'. וְכֵלָא שְׂאִיל מְקַמִּיהּ דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְיֵהֵב לִיהּ.

[ביאור: דְּבַר חֲדָשׁ שְׁמַעְנָו. פִּתְחָ וְאָמַר, (תהלים קמו) אֲשֶׁרִי שָׂאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ שִׁבְרוּ עַל ה' אֱלֹהָיו. וכי אל יַעֲקֹב, וְלֹא אֵל אַבְרָהָם, וְלֹא אֵל יִצְחָק? אֲלֵא אֵל יַעֲקֹב, מְשׁוּם שְׁיַעֲקֹב לֹא בָטַח בְּאַבְיוֹ וְלֹא בְּאִמּוֹ כְּשִׁבְרַח מִלִּפְנֵי אַחִיו וְהִלָּךְ יְחִידִי בְּלִי מְמוֹן, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (בראשית לב) כִּי בְּמַקְלִי עֲבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה, וְהוּא בָטַח בְּקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוֹב (שם כח) אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וּשְׁמֹרְנִי וְגו'. וְהַכֹּל שָׂאֵל מִלִּפְנֵי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנָתַן לוֹ.]

שִׁבְרוּ עַל ה' אֱלֹהָיו. שִׁבְרוּ, וְלֹא אָמַר תִּקְוֹתוֹ, וְלֹא בְטַחוּנוֹ, אֲלֵא שִׁבְרוּ. אֵל תִּקְרִי שִׁבְרוּ, אֲלֵא שִׁבְרוּ. דְּנִיחָא לְהוּ לְצִדִּיקֵינָא, לְתַבְרָא גְרַמִּיָּהּ, וְלֵאֲתַבְרָא תַבִּירוֹ עַל תַּבִּירוֹ, וְכֵלָא עַל ה' אֱלֹהָיו. כְּמָה דְּאַתָּא אָמַר, (תהלים מד) כִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל (דף קצ"ח ע"ב) הַיּוֹם. כִּי עָלֶיךָ נִשְׁאַנּוּ חֲרָפָה.

[ביאור: שָׁבְרוּ עַל ה' אֱלֹהָיו. שָׁבְרוּ, וְלֹא אָמַר תִּקְּנֵנוּ וְלֹא בִטְחוֹנוּ, אֲלֵא שָׁבְרוּ. אֵל תִּקְרִי שָׁבְרוּ אֲלֵא שָׁבְרוּ, שְׁנוֹחַ לַצְדִּיקִים לְשֹׁבֵר אֶת עֲצָמָיו וּלְהַשְׁבֵּר שֹׁבֵר עַל שֹׁבֵר, וְהַכֵּל עַל ה' אֱלֹקָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים מד) כִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם. כִּי עָלֶיךָ נִשְׁאַנּוּ חֲרָפָה].

כְּגִוּוֹנָא דִּיעֲקֵב, דְּכָתִיב וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שָׁבֵר בְּמִצְרַיִם, דְּהָא תִּבְרִי דְגְלוּתָא, חָמָא דְהוּא לִיה בְּמִצְרַיִם, וְשׁוֹי תּוֹקֶפִיָּה בְּקוּדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְנֵי דִיעֲקֵב סָבְלוּ תִּבְרִי דְגְלוּתָא, וְלֹא אֲשַׁתְּנוּ מִגֹּו רְזָא דְמַהִימְנוּתָא דְאַבְרָהָמָה וְשִׁמְא דְקוּדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָוָה בְּגְלוּתָא רְגִילָא בְּפּוֹמִיָּהוּ.

[ביאור: כְּמוֹ שֶׁיַּעֲקֹב, שֶׁכָּתוּב וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שָׁבֵר בְּמִצְרַיִם, שֶׁהָרִי שָׁבְרוֹן הַגְּלוּת רָאָה שֶׁהָיָה לוֹ בְּמִצְרַיִם, וְשֵׁם חִזְקוֹ בְּקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּבְנֵי יַעֲקֹב סָבְלוּ אֶת שֹׁבֵר הַגְּלוּת וְלֹא הִשְׁתַּנּוּ מִתּוֹךְ סוּד הָאֱמוּנָה שֶׁל אֲבוֹתֵיהֶם, וְשִׁמּוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה רְגִיל בְּגְלוּת בְּפִיהֶם].

יג) ובקונטרס ויעל אליהו בסערה על הגאון הגדול המקובל רבי ישראל אליהו ווינטרוב זי"ע, (בעמוד ט"ז בהערה 12): ... כתב שם שהיה דרכו בעבודת ה' במסירות נפש ממש כמו מי שמטפס על קירות חלקים וכמו מי שקופץ מן הגג, ועד כתב שם: סוד גדול שכל אדם שיורד לעולם נגזר עליו כמה עבודה צריך לעשות ואם רואים שלא יספיק נותנים לו יסורים ואז יפה אחת בצער ממאה שלא בצער, והרי העמיד בעולם עבודה כפול מאה, עיי"ש... ומביא שם את המדרש רבה (מקץ פרשה צ"ב), עיי"ש.

יד) ואמרו חז"ל במדרש רבה (בראשית פרשה צ"ב פסקה א') ואל שדי יתן לכם רחמים, ר' פנחס בשם ר' חנין דציפורין פתח, (תהלים צד) אשרי הגבר אשר תיסרנו יו, ואם בא להקפיד, ומתורתך תלמדנו, מה כתיב באברהם, (בראשית יב) ואברכך ואגדלה שמך, כיון שיצא קפץ עליו רעבון ולא הקפיד ולא קרא תגר, אף את אבא עליו יסורין לא תהא מקפיד ולא קורא קטיגור, אמר ליה רבי אלכסנדר און לך אדם בלא יסורים, אשריו לאדם שיסורים באים

ועל דא כתיב במשה, (שמות ג) ואמרו לי מה שמו' מה. בגין
 דהו' ידעי ליה, ולא אנשו ליה לעלמין, וסבלו תבירו
 דגלותא על קדשא ברין הוא, ובגין כן זכי לפורקניו ולנסין
 ולא תוון סגיאין.

[ביאור: ועל זה כתוב במשה, (שמות ג) ואמרו לי מה שמו' מה]
 מה. משום שהיו מכירים אותו ולא שכחוהו לעולמים
 וסבלו את שבר הגלות על הקדוש ברוך הוא, ומשום כן זוכים
 לגאלות ולנסים ולאזות רבים].

ואתון קדישין עליוניו, דסבלין תבירו דגופא מאתר לאתר על
 קדשא ברין הוא, על אחת כמה וכמה דזכאין אתון
 למעבד לכו נסין ופורקניו, ותזכון לחיי עלמא דאתי.

[ביאור: ואתם קדושים עליונים, שסובלים את שבר הגוף
 ממקום למקום על הקדוש ברוך הוא, על אחת כמה

עליו מן התורה, שנאמר ומתורתך תלמדנו, א"ר יהושע בן לוי כל יסורים
 שהם באים על האדם ומבטלין אותו מדברי תורה יסורים של תוכחת הם,
 אבל יסורים שהם באים על האדם ואין מבטלין אותו מדברי תורה יסורים
 של אהבה הן, כדכתיב (משלי ג) כי את אשר יאהב ה' יוכיח, רבי חמא חזא
 חד סגי נהורא יתיב לעי באורייתא, א"ל שלום לך בר חריא, א"ל מהיכן
 שמע לך דההוא גברא בר עבדים, אמר ליה לא, אלא שאת בן חורין לעולם
 הבא, אמר ר' יודן כתיב (שמות כא) ואם שן עבדו או שן אמתו יפיל לחפשי
 ישלחנו, ומה הללו שאינן בכל גופו של אדם אלא באחד מאבריו אמרה
 תורה לחפשי ישלחנו, מי שיסורים באים עליו שהן בכל גופו של אדם על
 אחת כמה וכמה. רבי פנחס בשם רבי הושעיא אמר אשרי הגבר אשר
 תיסרנו ה' אין כתיב כאן, אלא אשר תיסרנו יה כזה שהוא נדון לפני הדיין
 צועק ומצטער ואומר יה די די כך אמר יעקב מי שעתיד לומר ליסורים
 די הוא יאמר ליסורי די, שנאמר "ואל שדי יתן לכם רחמים לפני האיש"
 וגו'.

(טו) ומצווה לספר את ניסי ה' אשר זכינו לראות בעינינו אצל העוסקים

בהוצאת ובפרסום הזוהר הקדוש בכל העולם: ובדרך מליצה אפשר לבאר את הפסוק (במדבר פרק כ"א ח') וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה עֲשֵׂה לָךְ שָׂרָף וְשִׂים אוֹתוֹ עַל נֶס וְהָיָה כָּל הַנִּשְׁוֹף וְרָאָה אוֹתוֹ וְחָי. הקב"ה אומר לכל אחד שיחזיק במידת משה ויעשה לו שרף המרמז על הזוהר הקדוש ששורף כל הקליפות ומבארם, כמו שכתב בעל דגל מחנה אפרים פרשת שמני: וזהו דָּרַשׁ דָּרַשׁ משה, הינו כשיתגלה (כי בכל דור דור יש בחינת משה, ואיתא דרבי שמעון בן יוחאי היה בחינת משה), וידרש מה שדרש כבר משה, הינו רבי שמעון בן יוחאי, ספר הזוהר, אז והנה שרף, הינו שיתבטלו כל הקלפות וממילא יהיה הגאולה שיבנה במהרה בימינו אמן סלה ועד. ושים אותו על נס א. שיגביה את כל עם ישראל כמו שכתוב (ישעיה פרק י"ח ג') כָּל יִשְׂרָאֵל תִּבְּל וְשִׁכְנֵי אֶרֶץ כְּנָעַן נֶס הָרִים תִּרְאוּ וְכִתְקַע שׁוֹפָר תִּשְׁמָעוּ ולפרסם בכל העולם כולו ואז וְהָיָה כָּל הַנִּשְׁוֹף וְרָאָה אוֹתוֹ וְחָי, כל מי שפגע בו המנוול שנקרא נחש על יד לימוד זוהר הקדוש וחי. ב. ושים אותו על נס, שמצווה לספר את הנסיונות שעוברים על מפיצי הזוהר בעולם, ואת הניסים שהשם עושה איתם, ובזה יתחזקו כל הנשוכים ויראו את יד ה' וחי לעולם.

ועתה נפתח סדק להציץ ולראות מה שעברנו בחודשים תמוז – אלול קודם שיצא לאור ספר "מאורות הזוהר ט"ו חלקים". הרבה עיכובים ומניעות היו וגם אחרי שהגיע לבית הדפוס נעלם אחד הקונטרסים שבחיבור, ואחרי שהסתדר בסייעתא דשמיא נהיה הרבה בעיות בדפוס, והתעכב הספר פעמים רבות, וירא כי לא יכול לו, מה עשה הבעל דבר: תחילה עם העובדים הרחוקים הוצרכו ללכת לבית חולים שלא היה אפשר לקום על הרגלים. והיה 5 שבועות בבית חולים ועוד 4 שבועות בבית הבראה, ועד עתה לא חזר לעבודה [5 חודשים].

ואחר כל זאת ותקע כף ירך יעקב שסבלתי יסורים גדולים על הרגליים בנפחיות ודלקת שאי אפשר לישן בלילה ולא ללכת ביום רק עם כסא גלגלים [כשלוש חודשים], ובמסירות נפש המשכתי את העבודה עבודת ה' לחזק את אחינו בני ישראל בלימוד הזוהר הקדוש, ולא רציתי ללכת לבית חולים כי חששתי שיעכבו אותי שמה, ומי יודע כמה זמן, ונזכרתי מהגמרא (סנהדרין דף צ"ח ע"א): רבי יהושע בן לוי אשכח לאלהיהו דהוי קיימי אפיתחא דמערתא דרבי שמעון בן יוחאי, אמר ליה אתינא לעלמא דאתי אמר ליה אם ירצה אדון הזה, אמר רבי יהושע בן לוי שנים ראיתי וקול שלשה שמעתי, אמר ליה אימת אתי משיח, אמר ליה זיל שיייליה לדידיה, והיכא יתיב, אפיתחא דקרתא, ומאי סימניה, יתיב ביני עניי סובלי חלאים, וכולן

וְכַמָּה שִׁזְכָּאִים אַתֶּם לַעֲשׂוֹת לָכֶם נִסִּים וּפְרָקָן וְשִׁתְּזָכוּ לְחַיֵּי
הָעוֹלָם הַבָּא.

רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום

אמרו חז"ל בגמרא סנהדרין (דף כו, ב:) אמר רבי חנן למה נקרא שמה [של התורה] תושיה... דבר אחר תושיה שניתנה בחשאי מפני השטן. וביאר רש"י שם, שניתנה בחשאי מפני הבעל דבר שהוא מקטרג ואמר תסתפק לעליונים ולא ימסרו הלוחות ביד משה, וכן הוא בגמרא שבת (פט, א) ואמר רבי יהושע בן לוי בשעה שירד משה מלפני הקדוש ברוך הוא בא שטן ואמר לפניו ריבוננו של עולם תורה היכן היא, וכו', ועיין עוד בתוספות שבת (פט, א), דיבור המתחיל תורה היכן היא,

שרו ואסירי בחד זימנא, איהו שרי חד ואסיר חד, אמר דילמא מבעינא דלא איעכב, אזל לגביה אמר ליה שלום עליך רבי ומורי, אמר ליה שלום עליך בר ליואי, אמר ליה לאימת אתי מר, אמר ליה היום, אתא לגבי אליהו אמר ליה מאי אמר לך, אמר ליה שלום עליך בר ליואי, אמר ליה אבטחך לך ולאבון לעלמא דאתי, אמר ליה שקורי קא שקר בי דאמר לי היום אתינא ולא אתא, אמר ליה הכי אמר לך היום אם בקולו תשמעו, עכ"ל. וכמה המשיח סובל יסורים על כלל ישראל, ומחכה מי יקח על עצמו את צער השכינה הקדושה.

ולכן המשכתי בלי לשים לב לכל המפריעים, וחסדי ה' עלי להראותני שלאחר שנכנס הספר לדפוס הסופי הייתי פעמיים בבית חולים ולא ידעו מה זה ועל מה זה היסורים, ורק בבדיקת. אם. אר. אי. אפשר אולי לדעת! ושלחו אותי לרופא אורטופד שיתן פתקא ותור לאם. אר. אי. הלכתי לאורטופד, ואמר למה צריך אם. אר. אי. - הרגל נפוחה ממים ומוגלה, ושאל את המים עם מזרק והוציא שלש מבחנות מלאות מים ודם, וכבר ירד חצי מהנפחות והיסורים, ואחר שיצא הספר לאור וחולק בארץ הקודש ובתפוצות, זכיתי לקראת השנה החדשה ללכת על הרגלים בלי כסא גלגלים, ומזה הבנתי שכל היסורים הגדולים האלו היו רק מניעות, ואודך ה' כי אנפת בי, ובזכות הרשב"י נהפך עלי לנעימות.

(ועיין בזוהר הקדוש פרשת בלק דף קצב, א וע"ב, ויש ליישב). ועוד שם (סנהדרין דף כ"ו ב'), אמר עולא מחשבה מועלת אפילו לדברי תורה שנאמר (איוב פרק ה' י"ב) מִפֶּר מַחְשְׁבוֹת עֲרוּמִים וְלֹא תַעֲשֶׂינָהּ יְדֵיהֶם תַּשִּׁינָהּ. ופרש רש"י: מפר מחשבות ערומים - ... לישנא אחרינא מחשבה שאדם מחשב כך וכך אעשה כך וכך תעלה בידי, מועלת להשבית הדבר, שאין מחשבתו מתקיימת אפילו לדבר תורה, כגון האומר עד יום פלוני אסיים כך וכך מסכתות בגירסא. **מפר מחשבות ערומים** - שאין מחשבותיו עולה בידו, ואפילו לתושיה. ובהמשך הגמרא שם אמר רבה, אם עסוקים לשמה אינה מועלת, שנאמר **"רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום"** (משלי י"ט כ"א), עצה שיש בה דבר ה' היא תקום לעולם. ובתוספות (שם ד"ה מחשבה מועלת), יש מפרשים מועלת, משקרת ולא תצלח כלומר, אם אדם חושב הן להעשיר הן גם לדברי תורה לא יספיק אלא כשעשה לשמה כדמסיק, עכ"ל. ומתבאר, **שאם לשם שמים אינה מועלת** [כלומר אינה משקרת], **אלא מצליח לקיים את מחשבתו לטובה.**

והאר עינינו בתורתך. ודבק לבנו במצותיך. ויחד לבנו לאהבה וליראה את שמך. לא נבוש ולא נפלם ולא נפשל לעולם ועד. כי בשם קדשך הגדול הגבור והנורא בטחנו. נגילה ונשמחה בישועתך.

וראיתי על זה דרוש נחמד בספר "מצא חן במדבר", דהא דאומרים אחרי תפלת שמונה עשרה **"פתח לבי בתורתך, ואחרי מצותיך תרדף נפשי"**, ומיד לאחר מכן מתפללים **"וכל הקמים והחושבים עלי רעה, מהרה הפך עצתם וקלקל מחשבתם"**, והוא מפני דברי הגמרא הנ"ל, שמיד לאחר שמבקש על סייעתא דשמיא בתורה ובמצוות מבקש שלא יפריעוהו המקטרגים, ואילו בתפלת אהבת עולם אומרים

"וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ. וְדָבַק לִבֵּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. וַיַּחַד לִבֵּבְנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ. לֹא גִבּוֹשׁ וְלֹא נִפְלִים וְלֹא נִפְשָׁל לְעוֹלָם וָעֶד.",
 כִּי בִשְׁם קִדְשְׁךָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא בְּטַחְנוּ. נִגִּילָה וְנִשְׁמָחָה בִּישׁוּעָתְךָ.
 ולכאורה אינו מבקש על ביטול המקטרגים. ועוד מכריז שבטוח ושמח בישועת השי"ת ויתעלה, והביאור הוא, שאחרי שמתפלל על התורה והמצוות, ממשיך ומתפלל "וַיַּחַד לִבֵּבְנוּ",
 א' שיהיה מיוחד לאבינו שבשמים, ב' מלשון יחד, אחדות, וכאשר כוונתו לשם שמים ובאחדות ואהבת ישראל קודש אברין הוא וישראל חד הוא [וכמבואר בזוהר הקדוש שבכנישתא חדא מיד ניגאל] מובטח שלא יבוש ולא יכלם, ותתקיים מחשבתו הטובה, כדברי הגמרא הנ"ל, וכשעשה לשמה ולשם שמים מצליח, עד כאן תוכן דבריו.

כל סגולת הגאולה תלויה בלימוד הזוהר הקדוש

ועל כן התאמצנו, לייחד מחשבתנו לאדון כל, ולאחד את כל הכוחות ולאחד את כל כלל ישראל, כי בכך ניגאל, וכדברי כל הצדיקים גדולי הדורות^{טז}, דכל סגולת הגאולה תלויה בלימוד הזוהר הקדוש^{יז}, דוקא בו ולא בזולתו. ובפרט בדורנו

(טז) רבי ציון ברכה והבבא סאלי: פעם אחת הביאו את רבי ציון, אל מרן הגה"ק הבבא סאלי זצ"ל, כדי שידברו ביניהם ויכירו זה את זה - מספר הגאון רבי בניהו שמואלי שליט"א, והנה כאשר ראהו הבבא סאלי התפעל ממנו עד מאד, ודברו ביניהם בסודות התורה, והיה אומר לו רבי ציון מה שקיבל מרבו רבינו מרדכי שרעבי זצ"ל, כשעמד לצאת רבי ציון מביתו של הבבא סאלי ביקש ממנו ברכה, ואז אמר לו הבבא סאלי אותי, אתה תברך קודם, ורבי ציון לא רצה, כי היה עניו גדול ולא החזיק מעצמו מאומה, אמר לו הבבא סאלי שנית, תברכני, ומשהפציר בו שוב ושוב לא יכל לסרב רבי ציון לאותו קדוש, ובירך את הבבא סאלי, ולאחר מכן ברכו הבבא סאלי, ונפרד ממנו לביתו לחיים טובים ולשלום.

(יז) המקובל רבי יעקב עדס שליט"א הביא (בספרו דברי יעקב כרך כתבי האר"י

שירדו לעולם נשמות דור המבול ודור ההפלגה, והערב רב הם עצמם המבול השוטף את העולם (כדאיאת בתיקוני זוהר תיקון כ"א דף נ"ה, א', ובביאור הגר"א, וכן ב"מתוק מדבש", עיין שם ותרווה צמאך) מוכרחים לעשות מסירות נפש למען השכינה הקדושה לתמכה ולסעדה"י, וכמו משה רבינו ע"ה שמסר עצמו על כלל ישראל

עמוד תכ"ט), את בעל הלשם שבו ואחלמה (שכתב בכרך ההקדמות ושערים דף נ"ט ע"א), וזה לשונו: ובפרט ספר שער רוח הקודש למי שזוכה ללמוד ולהשתמש בו בטהרה ובקדושה ועל ידי זה יזכה לאור ה' לכנוס ולבוא לחדרי הזוהר הקדוש להאיר באור פני מלך חיים ולהתענג ולהתעדן בנועם זיו שכינתו יתברך השוכן ונמצא בכל חלקי הזוהר והתיקונים, עכ"ל. ומוסיף הרב עדס שליט"א שם שנראה שבוודאי זכה לכך. [הערת המעתיק: ומזה נראה שבעל הלשם העיד מממדרגתו שנועם זיו שכינתו יתברך שוכן ונמצא בכל חלקי הזוהר והתיקונים].

(יח) וְקוֹל זַעֲקַת הַזּוֹהֵר הַקְּדוֹשׁ (בְּרֵאשִׁית כ"ח ע"א ונ"ב) חוֹדֶרֶת לִבְבוֹת וּמַעוֹרֶרֶת הַנְּשָׁמוֹת: עוֹד פֶּתַח וְאָמַר. וַיֵּצֵר ה' אֱלֹהִים מִן הָאֲדָמָה כָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה וְכָל עוֹף הַשָּׁמַיִם. וְוִי לְעֶלְמָא דְּאִנּוֹן אֲטִימִין לְבָא וְסִתִּימִין עֵינֵין דְּלֹא מִסְתַּפְּלִין בְּרֵזִי דְּאוֹרֵייתָא וְלֹא יִדְעִין. דְּוִדָּא חַיַּת הַשָּׂדֶה וְעוֹף הַשָּׁמַיִם אִנּוֹן עִמֵּי הָאֲרֶץ. וְאִפִּילוּ בְּאֵלִין דְּאִנּוֹן נֶפֶשׁ חַיָּה לֹא אֲשַׁתְּכַח עֶזְרָ בְּהוֹן (בְּגִלּוֹתָא) לְשִׁכְיִנְתָּא בְּגִלּוֹתָא וְלֹא לְמִשְׁה דְּאִיהוּ עֵמָה. דְּבִכָּל זְמַנָּא דְּגָלַת שְׁכִינְתָּא לֹא זֶז מְנָה.

[בִּיאור: עוֹד פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, וַיֵּצֵר ה' אֱלֹהִים מִן הָאֲדָמָה כָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל עוֹף הַשָּׁמַיִם. אוֹי לְעוֹלָם שְׁהֵם אֲטוּמִין לֵב וְסִתוּמִין עֵינֵינִם שְׁלֹא מִסְתַּפְּלִים בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה וְלֹא יוֹדְעִים. שְׁוִדָּא חַיַּת הַשָּׂדֶה וְעוֹף הַשָּׁמַיִם הֵם עִמֵּי הָאֲרֶץ, וְאִפִּילוּ בְּאֵלִין, שְׁהֵם נֶפֶשׁ חַיָּה, לֹא נִמְצָא בָּהֶם עֶזְרָ לְשִׁכְיִנְתָּא בְּגִלּוֹת, וְלֹא לְמִשְׁה שְׁהוּא עֵמָה, שְׁבִכָּל זְמַן שְׁגָלְתָּה שְׁכִינָה, לֹא זֶז מְנָה].

וביאר במקדש מלך, שכאן רבי שמעון בר יוחאי אומר ווי לעולם שלא מתבוננים ללמוד סודות התורה, ובוודאי שעמי הארץ לא עוזרים את השכינה בגלות, אלא אפילו התלמידי חכמים שיש להם נשמה קדושה הנקראת נפש חיה ועוסקים בתורה ומצוות עם כל זה לא נמצא עזר וסיוע על ידי מעשיהם הטובים, לעזור להשכינה בגלות וכן למשה רבינו הנמצא עמה בגלות. שכנודע שכל פעם שגלתה השכינה לא זז משה ממנה והטעם

שאינם מסייעים לתיקון השכינה הוא לפי שאינם עוסקים בסודות התורה, כנודע שעל ידי סודות התורה שאדם לומד עושה תיקון גדול להשכינה בגלות.

אמר רבי אלעזר והא מאן יהיב עובדא דאדם ב'ישראל ובמשה. אמר ליה ברי ואנת אמרת הכי וכי לא אוליפת (ישעיה מו) מגיד מראשית אחרית. אמר ליה הכי הוא ודאי.

[ביאור: אמר רבי אלעזר, והרי מי נתן מעשה של אדם ב'ישראל ובמשה? אמר לו: בני, ואתה אמרת כך? וכי לא למדת (ישעיה מו) מגיד מראשית אחרית? אמר לו, כך הוא ודאי].

ובגין דא משה לא מית ואדם אתקרי איהו. ובגיניה אתקמר בגלותא בתראה ולאדם לא מצא עזר אלא כלהו כנגדו. וכן עמודא דאמצעייתא אתקמר ביה ולאדם לא מצא עזר דאפיק שכינתיה מן גלותא הדא הוא דכתיב (שמות ב) ויפן כה וכה וי'רא כי אין איש. ומשה איהו בדיוקניה ממש דאתקמר ביה לא מצא עזר כנגדו.

[ביאור: ולכן משה לא מת, והוא נקרא אדם, ובגללו נאמר בגלות האחרונה ולאדם לא מצא עזר, אלא כלם כנגדו. וכן נאמר בעמוד האמצעי ולאדם לא מצא עזר שיוציא שכינה מהגלות. זהו שכתוב (שמות ב) ויפן כה וכה וי'רא כי אין איש. ומשה הוא בדמותו ממש, שנאמר בו לא מצא עזר כנגדו].

וביאר במקדש מלך: וממשיך רבי שמעון בר יוחאי לבאר שהבחנה של משה רבינו אינה זהה מן השכינה בגלות ועל זה נאמר בגלות האחרונה שהקדוש ברוך הוא לא מצא תלמידי חכמים שיהיו עזר למשה בגלות, אלא כולם נחשבים כאלו הם כנגדו, לפי שאינם עוסקים בסודות התורה לסייע לתיקון השכינה. ונאמר בו ולאדם לא מצא עזר כנגדו פירוש לא מצא הקדוש ברוך הוא מי שיעזור לזעיר אנפין להוציא את שכינתו מן הגלות.

בההוא זמןא ויפל ה' אלהים תרדמה על האדם. ה' אלהים אבא ואמא. תרדמה דא גלותא דאתקמר ביה (בראשית טו) ות'רדמה נפלה על אברהם. ארמי ליה על משה וי'ישן. לית שינה אלא גלותא.

[ביאור: באותו זמן ויפל ה' אלהים תרדמה על האדם. ה' אלהים - אבא ואמא. תרדמה - זו הגלות, שנאמר בה (בראשית טו) ות'רדמה נפלה על אברהם. הפילו על משה וי'ישן. אין שנה אלא גלות]. וביאר במקדש מלך שהגלות נקראת שנה לפי שעיקר הגלות נגרם על ידי הסתלקות המוחין (ועיין מתוק

מדבש שם).

ואמר "אם אין מחני נא" (ועיין בתיקוני זוהר שם), ובכל יום כל יהודי אומר קריאת שמע פעמיים ביום (ולדעת האר"י ארבע פעמים ביום) ומוסר עצמו למען שמו באהבה ומקבל על עצמו ארבע מיתות בית דין, בודאי צריך להוכיח שמתכוון באמת, כך אם נתמסר למען הגאולה, ונתקדש בתורה, וכל ישראל ילמדו זוהר הקדוש בכל יום, בודאי תיכף נגאל, כמו שאמרו בגמרא בבא בתרא (דף ה:) דמתנו כולם עתה אקבצם, כאשר ילמדו ויעסקו כולם בתורה תיכף תבא הגאולה בכח התורה הקדושה. ובזוהר רעיא מהימנא פרשת נשא (דף קכד, ב) אמרו: דבגיניה "וקראתם דרור בארץ", ובזכותיה יתקיים "ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר". יהי רצון שיקויים בנו בקרוב, "ותחזה עינינו בשובך לציון ברחמים", במהרה בימינו אמן.

הקדמה

אשירה לה' בחיי אזמרה לאלוקי בעודי, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, ואודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו, ואספר שבחו וחסדו אשר הפליא לעשות אתי, ויהי עמדי בדרך אשר הלכתי לסדר הספרים הקדושים על הזוהר "לאקמא שכינתא מעפרא, לעילוי שכינת עוזינו, אם הבנים שמחה", ולמדנו את תיקוני זוהר תיקון ל' "בִּהְיוֹא זְמַנָּא וַיִּזְכֹּר כִּי בִשְׁר הָמָּה רוּחַ הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב" (תהלים עח לט) לְעֵלְמָא! וְדֵא אִיהוּ רוּחָא דְמִשְׁתִּי. וַי לֹן מָאן דְגָרְמִין דִּזְזִיל לִיה מִן עֵלְמָא וְלֹא יָתוּב לְעֵלְמָא! יִשְׁ דְּאֵלִין אֵינִין דְּעִבְדִּין לְאוֹרֵייתָא יְבִשָּׁה, וְלֹא בְעָאן

יט בְּאִתּוֹ זְמַן שִׁלְפִי בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ נֹאמַר: 'וַיִּזְכֹּר הַקב"ה כִּי בִשְׁר הָמָּה שְׁבִנִי אָדָם עוֹסְקִים רַק בְּחִיצוֹנוֹת וּפִשְׁטוֹת הַתּוֹרָה הִנֵּרָא לְעִינֵיהֶם – כְּמוֹ בִשְׁר הָאָדָם שֶׁנִּרְאָה לָהֶם מִבְּחוּץ, לִכֵּן רוּחַ הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב' לְעוֹלָם. וּמִפְרֵשׁ: זֹוְהִי רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ שֶׁמֵּתָאחֵר לְבָא כָּל אוֹרֵךְ זְמַן הַגְּלוּת, כִּי רוּחוֹ הִיא רוּחַ חֲכָמָה – וְכִשְׁאִין לוֹמְדִים חֲכָמַת הַקְּבֵלָה מֵתָאחֵר לְבָא. אוֹי לָהֶם מִי שְׁגוֹרְמִים שִׁילָף

לֹא־שֶׁתְּדַלֵּא בַחֲכָמָה דְקַבְּלָהּ, דְגֵרְמִין דְאִסְתַּלַּק נְבִיעוּ דְחֲכָמָה
דְאִיהִי י' מִיָּנָה - וְאִשְׁתַּאֲרַת ב' יְבִישָׁה. וַי לֹן דְגֵרְמִין עֲנִיּוּתָא
וְחֶרְבָא וּבִיזָה וְהָרָג וְאֶבְדֵּן בְּעֶלְמָא!

לֹא מִן הָעוֹלָם ר"ל: אוי למי שגורם שהתעוררות הגאולה תלך ותסתלק מן
העולם וְלֹא יָשׁוּב לְעוֹלָם עד שיתעסקו בסתרי תורה! (מ.מ.)

בביאור הגר"א ציין שמה שאמרנו שרוחו של משיח הוא רוח חכמה מבואר
בזוהר (באדרא רבא - פ. נשא דף קל ע"ב): (וְחַד רוּחָא דְחַיִּי דְבִיָּה זְמִין לְזַמְנָא
לְבִרְיָה דְדָוִד לְמַגְדֵּעַ חֲכָמָתָא! וְמַהוּא נִקְבָּא, אֲתָעֵר וְנִפְיָק רוּחָא מְמוּחָא
סְתִימָא, וְזִמְיָן לְאִשְׁתַּאֲרָה עַל מַלְכָא מְשִׁיחָא, דְכֹתִיב, 'וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יי, רוּחַ
חֲכָמָה וּבִינָה, רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה, רוּחַ דַּעַת וְיִרְאַת יי' (ישעיה יא ב). עוד ביאר
הגר"א שמה שפשוט לנו שכשאינן לומדים בזאת החכמה דקבלה משיח
מתאחר גם כן מבואר בזוהר (ברעיא מהימנא - פ. נשא - דף קכד ע"ב): בְּהֵא
חֲבוּרָא דִילָךְ דְאִיהוּ סִפְר הַזֶּה... וּבְגִין דַּעֲתִידִין יִשְׂרָאֵל לְמִטְעָם מְאִילָנָא
דְחַיִּי דְאִיהוּ הַאי סִפְר הַזֶּה - יִפְקֹון בֵּיה מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי! (בְּחִבּוּר זֶה שֶׁלֶךְ
שֶׁהוּא סִפְר הַזֶּה... שְׁעֵתִידִים יִשְׂרָאֵל לְטַעַם מַעַץ הַחַיִּים שֶׁהוּא סִפְר הַזֶּה הַזֶּה - יִצְאוּ בּו
מִהֶגְלוֹת!)

באופן אחר לגמרי ביאר 'באר לחי רא' מה שאמר בתיקונים: בְּאוֹתוֹ זְמַן,
'וַיִּזְכֹּר בִּי בִשְׁר הַמָּוֶה' - היינו כי הקב"ה מלמד זכות עליהם בסוד 'אשר
הרעותי' כביכול. כי התרשלותם בלימוד חכמת הקבלה הוא מחמת מיעוט
הבנתם מצד חומר העכור כי הם בשר ודם וקרוץ מחומר, עכ"ל. עם כל
זאת, אע"פ שמצינו להם קצת לימוד זכות דמשווה אותם כשווגים ולא
כמזידים - סוף סוף הנזק נעשה בהתרשלותם זו, כמו שבדאי זהו מטרת
המאמר זה מהתיקונים שבא לעורר - דעל ידי התרשלותם הם מסלקים
רוחו של משיח מן העולם. והגם שהם רק גרמא בנזיקין (כמו שכתב רמח"ל
ב'דרך עץ חיים'), מכל מקום מאמר התיקונים פה מזהיר ש - 'אוי לָהֶם
שְׁגוּרָמִים עֲנִיּוּת וְחֶרֶב וּבִיזָה וְהָרָג וְאֶבְדֵּן בְּעוֹלָם! גּוֹרָמִים דִּיקָא.

כ) שְׁאַלּוּ שְׂאִינִם עוֹסְקִים בַּסְתָּרֵי תוֹרָה הֵם שְׁעוֹשִׂים אֶת הַתּוֹרָה 'יְבִישָׁה' -
ר"ל כאילו לא היה בה אלא פשטות התורה הנראת לעיניהם, וְלֹא רוֹצִים
לְהַשְׁתַּדֵּל בְּחֲכָמָת הַקַּבְּלָה שְׁלִימוֹד זֶה מְאִיר אֶת הָעֵינַיִם לְהַתְּבוֹן בְּנִשְׁמַת
וּפְנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה, וְגוֹרָמִים שְׁמִסְתַּלַּק מֵעֵינַי הַחֲכָמָה שֶׁהִיא י' מְזֻמָּה - ר"ל
שְׁגוּרָמִים שִׁסְתַּלַּק מִן הַשְׂכִּינָה הָאֲרוּת מְקוֹר חֲכָמָה הָעֲלִינָה שֶׁהִיא סוּד י'

דהו"ה המאירה להשכינה דרך היסוד, וְנִשְׁאַרְתָּ ב' יְבֻשָּׁה - ר"ל אות ב' של ב'ראשית שהיא השכינה יבשה. אוי לָהֶם שְׁגוּרִמִּים עֲנִיּוֹת וְחָרֵב וְבָהָּ וְהָרָג וְאֶבֶדָן בְּעוֹלָם על ידי שגורמים הסתלקות הארת החכמה מן השכינה!

במות, בתיקוני זוהר חזרו ושנו על אזהרה זו גם בריש תיקון מג'. ומשום ששם מתבארים עוד פרטים נחוצים שיעזרו לנו להבין את דברי הגר"א אצלנו, החלטנו להעתיק ולפרש לשון התיקונים לקמן מותקונא ארבעין ותלת: 'בְּרֵאשִׁית' - תַּמָּן 'אַתָּה' ר' יב"ש'. וְדָא אִיהוּ 'נֶהָר יְחָרֵב וְיִבֵּשׁ' (ישעיה

יט ה). בְּהֵהוּא זְמַנָּא דְאִיהוּ יְבֵשׁ וְאִיהִי יְבֻשָּׁה, צְוֹחִין בְּנִין לְתַתָּא בִּיחודָא וְאִמְרִין 'שְׁמַע יִשְׂרָאֵל' - 'וְאֵין קוֹל וְאֵין עוֹנָה' (מלכים א - יח כו)! הֵדָא הוּא דְכַתִּיב: 'אֲזִי יִקְרְאוּנִי וְלֹא אֶעֱנֶה' (משלי א כח)! וְהָכִי מָאן דְּגָרִים דְּאֶסְתַּלַּק קִבְּלָהּ וְחֻקְמָתָא מְאֻרִּיתָא דְּבַעַל פֶּה וּמְאֻרִּיתָא דְּבִכְתָּב, וְגָרִים דְּלֹא יִשְׁתַּדְּלוּן בְּהוּן, וְאִמְרִין דְּלֹא אִית אֱלָא פֶּשֶׁט בְּאֻרִּיתָא וּבִתְלֻמוּדָא - בְּוֹדָאֵי כְּאֵלוּ הוּא יִסְלַק נְבִיעוּ מִהֵהוּא נֶהָר וּמִהֵהוּא גֵן. וְוִי לִיה! טב לִיה דְּלֹא אֶתְבְּרִי בְּעֻלְמָא וְלֹא יוֹלִיף הֵהִיא אֻרִּיתָא דְּבִכְתָּב וְאֻרִּיתָא דְּבַעַל פֶּה, דְּאֶתְחַשֵּׁב לִיה כְּאֵלוּ אַחֲזָר עֻלְמָא לְתַהוּ וְבַהוּ, וְגָרִים עֲנִיּוֹתָא בְּעֻלְמָא וְאֻרְךָ גְּלוּתָא!

ובפירוש 'מתוק מדבש' שם ביאר: אמר רבי שמעון, במלת 'בְּרֵאשִׁית' - שֵׁם 'אַתָּה' ר' יב"ש' יש אותיות את"ר יב"ש. פירוש: היסוד הנקרא 'מקום' (אתר) הוא יבש. וממשיך לבאר דבריו וְזֶהוּ 'נֶהָר יְחָרֵב וְיִבֵּשׁ' ר"ל היסוד שנקרא גם 'נהר' יחרב ויבש בלי מימי השפע, ולכן אין לו מה להשפיע למלכות שהיא בת זוגו. כתוצאה מזה בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהוּא יְבֵשׁ משום שאין לו מה לתת לה היא יְבֻשָּׁה כי לא קבלה שפע מהיסוד. לכן צוֹחִים הַבְּנִים לְמִטָּה בִּיחוד וְאִמְרִים 'שְׁמַע יִשְׂרָאֵל' בני ישראל למטה צועקים באמירת היחוד של 'שמע ישראל' - כדי שישמע ויבא 'זעיר אנפין' הנקרא 'ישראל' להתייחד עם המלכות שהיא נוקביה בשעת תפילת העמידה, אבל וְאֵין 'קוֹל' - ר"ל אין 'קול' של קריאת שמע נשמע כדי שיתייחדו 'זעיר אנפין' ונוקביה, ולכן 'וְאֵין עוֹנָה' - אין מי שיענה וימלא את בקשת בני ישראל בתפילתם. וְזֶהוּ שְׁכָתוֹב 'אֲזִי יִקְרְאוּנִי' כשישראל הם בצרה וצועקים וקוראים להקב"ה בקריאת שמע, אבל 'וְלֹא אֶעֱנֶה' כי אומר הקב"ה: 'אני לא אענה אותם בתפילתם'!

וְכָךְ מִי שְׁגוּרָם שֶׁתִּסְתַּלַּק קִבְּלָהּ וְחֻקְמָה מִתּוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה וּמִתּוֹרָה שְׂבַכְתָּב דִּהְיִינוּ מִי שְׁאוֹמֵר שְׂאִין צָרִיךְ לְלַמּוֹד אֱלָא פֶּשֶׁט וְגוֹרָם שְׂלֵא יִשְׁתַּדְּלוּ בְּהוּ, ועל ידי זה הוא גורם גם לאחרים שלא יתעסקו בחכמת הקבלה, וְאִמְרִים שְׂאִין אֱלָא פֶּשֶׁט בְּתוֹרָה וּבִתְלֻמוּד - ר"ל שמכחישים שיש פנימיות וסתר

תורה, **בִּדְוָא קָאָלוּ הוּא יְסַלֵּק אֶת הַמַּעֲזֵן מֵאוֹתוֹ נָהָר** - נחשב לו כאילו הוא מסלק את נביעת שפע החכמה והבינה מן היסוד הנקרא 'נהר', ועל ידי זה גורם שמנמנע השפע גם **וּמֵאוֹתוֹ גֵּן** - מן המלכות הנקראת 'גן'. זה כמו שרמזו בפסוק 'אִדָּר זָרַע לְצִדִּיק' (תהלים צו יא) - והרי 'אִדָּר' בגמטריא 'רז' (סוד). ר"ל שעל ידי רזי התורה היסוד הנקרא 'צדיק' מתמלא אור מן המוחין ההם 'זרע קודש', ואז נותנם למלכות בסוד זריעת היחוד. לכן, אס ח"ו גורמים לסלק מן היסוד את טיפת היחוד אז אין אפשרות שיתייחדו 'זעיר אנפין' ונוקביה. לכן - **אִי לֹא לִזְהָר הָאָדָם; טוֹב שְׁלֹא נִבְרָא בְּעוֹלָם וְלֹא יִלְמַד אוֹתָהּ תוֹרָה שְׁבִכְתָּב וְתוֹרָה שְׁבִעַל פֶּה** - בודאי היה עדיף לו שלא בא לעולם בכלל ולא היה לומד לא תורה שְׁבִכְתָּב ולא תורה שְׁבִעַל פֶּה! ומבאר - כי אם היה עם הארץ שאין ראוי ללמוד קבלה לא היה פוגם כל כך. אבל מי שלמד נגלות התורה ומכחיש שיש בה פנימיות ונסתרות הרי הוא מסלק השפע של היסוד. ולא רק זאת אלא **שֶׁנֶּחֱשַׁב לוֹ קָאָלוּ הַחֲזִיר הָעוֹלָם לְתַהוֹ וְנָהוּ לִפִּי שְׁמֹגְבִיר אֶת הַקְּלִיפּוֹת** (הרמזים בפסוק 'וְהָאֶרֶץ הִיָּתָה תַּהוֹ וְנָהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם') בעת שה'נהר' וה'גן' הם יבשים בעונותיו! ולא רק זאת אלא **וְגוֹרָם עֲנִי בְּעוֹלָם וְאֶרֶץ הַגְּלוּת** - כי אם אין שפע ביסוד ובמלכות, אז מאין יהיה שפע למטה לתחתונים? ולעומת זאת, מי שלומד סתרי תורה מקיים את העולם! ע"כ מביאור 'מתוק מדבש' בתיקון מג'.

עכשיו נחזור לתיקון ל' שאנו ומהרח"ו עוסקים בו. בביאור הגר"א (כאן) פירש: **שְׁאִילוּ הֵם שְׁעוֹשִׁים אֶת הַתּוֹרָה יְבִשָּׁה' דרצונו לומר 'יְבִשָּׁה' - כמו שנאמר: 'וַעֲתָה נִכְשְׁנוּ יְבִשָּׁה' (במדבר יא ו).** ועל ידי זה 'רָאִיתִי אֶת הָאֶרֶץ וְהִנֵּה תַהוֹ וְנָהוּ וכו' (ירמיה ד כג), דהיינו שבתרשלותם מלעסוק בחכמת הקבלה הם פוגמים בכבוד התורה, ולכן מעלה הקב"ה עליהם בחינה של ביטול תורה דבגינה כל הצרות הללו באים - כמו שאמרו בגמרא (בשבת לג): **בְּעוֹן בִּיטוּל תּוֹרָה חָרַב וּבִיזָה רַבָּה, וְדָבָר וּבִצּוֹרֶת בָּא, וּבְנֵי אָדָם אוֹכְלִין וְאֵינָן שְׂבִיעִין...דְּכַתִּיב: 'וְהִבַּאתִי עֲלֵיכֶם חָרָב נֹקֶמֶת נֶקֶם בְּרִית' (ויקרא כו כה) - ואין ברית אלא תורה שנאמר: 'אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וּלְיָלָה' (ירמיה לג בה), עכ"ל כאן. ולקמן בביאורו לתיקון מג' פירש הגר"א מה שאמרו בתיקון ל' אצלנו: **'וְגוֹרָמִים שְׁמִסְתַּלֵּק מַעֲזֵן הַחֻקִּים שֶׁהֵי אִי מִמָּוָה וְנִשְׁאָרָת בִּי יְבִשָּׁה' - הענין שקבלה הוא מַעֲזֵן הַחֻקִּים שֶׁהֵי אִי שְׁמִמְנוּ יוֹצֵא ה'נהר' (דהיינו יסוד של זעיר אנפין) הנקרא 'תורה שְׁבִכְתָּב' וגם ה'גן' (דהיינו המלכות הנקראת 'תורה שְׁבִעַל פֶּה'). ופירוש **'וְנִשְׁאָרָת בִּי יְבִשָּׁה'** ביאר הגר"א (שם): כאילו מחזיר את העולם לתהו ובהו - ר"ל לזמן שעולם הוא בלא תורה ובלא משיח, דיאנון גרמין דייזיל משיח!****

לכאורה יש להביא סמך למה שביאר הגר"א שאלו הם שעושים את התורה 'יבשה' על ידי התרשלותם מלעסוק בחכמת האמת (וכן קצת רמז למה שהשווה זה לבחינת ביטול-תורה) ממאמר חז"ל אחד הידוע לכל. בגמרא (בבבא גמרא: יב: ו- עבודה זרה ג:) אמר רבי לוי: כל הפוסק מדברי תורה ועוסק בדברי שיחה מאכילין לו גחלי רתמים, שנאמר: 'הקטפים מלוח עלי שיש וישך רתמים לחקם' (איוב ל ד)! ופירש רש"י (במסכת ע"ז): הפוסק מדברי תורה - מי שעוסק בתורה ופוסק על דברי שיחה בטלה. מלוח - דברים לחלוחים! עכ"ל רש"י. אלמא רש"י הבין שבמהותם דברי תורה הם דברים לחלוחים - ר"ל מלאים חיות ואינם כשאר דברי העולם הזה היבשים ביחסית לדברי תורה. אם-כן, פשיטא שמי שמוציא מדברי תורה את לחלוחיתם מראה שהתורה חשובה בעיניו כשאר דברי עולם הזה - רחמנא ליצלו. ואכן, ממאמר זה מהתיקוני זוהר מוכח בהדיא שעל ידי התרשלותם מלעסוק בחכמת האמת הם עושים את התורה 'יבשה'!

באמת גם מהרח"ו יאריך לקמן בהקדמתו בנידון זה במה שיכתוב: וזה אצל פירוש המשנה (אבות ו ב): 'אמר רבי יהושע בן לוי בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרזת ואומרת: אוי להם לבירות מעלבונה של תורה!' - כי בלי ספק בהיותם עוסקים בפשטיה ובספוריה לבדם היא לובשת בגדי אלמנותה ושק הושת כסותה וכל האמות יאמרו וישאל "מה דודך מדוד?" מה תורתכם מתורתנו? הלא גם תורתכם ספורים בהבלי העולם. אין עלבון תורה גדול מזה! ולכן אוי להם לבירות מעלבונה של תורה ואינם עוסקים בחכמת הקבלה שהיא נותנת כבוד לתורה - כי הם מאריכים הגלות וכל הקעות המתרגשות לבוא בעולם, כנזכר לעיל בפאמר שהתחלנו בהקדמתנו זאת, עכ"ל.

ובעזרת השם, אנו עוד עתידים לקמן לבאר נושא נרחב זה שמניעת לומדי התורה מלעסוק בחכמת הקבלה מיחשיב ביטול-תורה ביאור נרחב במקומו, דהרי גם רבינו מהרח"ו דן בפסוקים אלו שהזכיר כאן בביאור הגר"א. לעת עתה, כדי לשהוות דעתו עם דברי הגר"א כאן נסתפק רק בהעתקת תמצית לשונו לקמן: וכאשר נשוב בתשובה לעסוק מאהבה בחקמה הזאת יגאלו ישראל במהרה בימינו אמן. שמוע שמעתי נאקת ירמיהו הנביא מתנודד ומתמרמר במר נפשו באמרו: "עד מתי אראה גס אשמעה קול שופר כי אביל עמי, אותי לא ידעו וגו' ראיתי את הארץ והנה תהו ובהו וגו' ראיתי והנה הכרמל וגו' כי כה אמר השם שממה תהיה כל הארץ וכלה לא אעשה

מאוד התעוררנו לחזק את עם ישראל בלימוד הזהור הקדוש כדברי הרשב"י שכל ביאת המשיח והגאולה תלויה בלימוד הסוד, ותלמידי הארי הקדוש המהרח"ו זי"ע האריך וכתב כי אלו תלמידי חכמים שלא עוסקים בתורת הסוד רק בפשטי התורה הם מאריכים החורבן והגלות והרג ואבדן רח"ל. **ודברי** המלובן רבי יעקב אבוחצירא זי"ע שאין לנו גדול בכל העולמות יותר מהרשב"י ע"ה על כן, אין לנו עצה אלא להידבק ברשב"י שהבטיח יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין, ומי שזוכה להשתתף בלימוד של הזהור הקדוש יחד שבטי ישראל כל אחד במקומו, ידע שהרשב"י זי"ע **יושב אתנו בלומדינו תורתו** כמו שכתב המקביל הקדוש רבי אברהם אבולאי זי"ע **אזקנו של החיד"א**, בשם המקובל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו **"אור החמה"** על ה**"אדרא דמשכנא"** (דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: **אפילו עוד היום, אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" - בא רבי**

וגו' הצימתי רוח בטני" (ירמיה ד כא-כז) לבאר פסוקים האלו הנאמרים באמת על ידי ירמיה הנביא עליו השלום בדרך נבואה על הדור האחרון וזה בהיותו מתמנע על ארץ גלותו יותר משעורו. וזהו מה שכתוב "עד קתי ארצה נס", הוא הנס והדגל של המשיח פנזר בפרשת משפטים (דף קב), וזה לשונו: 'וייתון, נס דמשיח בן דוד!...' וכן כתב חכמי הפשט, אותם אשר הם מואסים לעסוק בחכמת האמת הנקרא עץ החיים וחי עולם ועוסקים בספורים הפשטים בפשוטן בלבד, ואומרים שאין בתורה אלא הפשט בלבד, חס ושלום, אשר הוא נקרא עץ הדעת טוב ורע פנזר לעיל, עליהם אמרו: "חכמים המה להרע ולהיטיב לא ידעו" (ירמיה שם כב)... וכן כתב הפת הראשונה אמר **"ראיתי את הארץ והנה תהו ובהו"** - הם עמי הארץ... ומניחים חי עולם היא התורה, כמו שאמר הכתוב: **"אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי"** (ירמיה לג כה), ומחזירים העולם לתהו ובהו... וכל זה גרם להם **"כי אותי לא ידעו"** ולא נתעסקו בתורה! עכ"ל מהרח"ו לקמן.

שִׁמְעוּן מַעֲטָר כְּמִלָּךְ בַּעֲטֹרוֹתָיו בְּרֹאשׁ, וַיֵּשֶׁב בְּגִזְוֹן, עַכְל"ק.
 וּבִדְאִי כְּאִשָּׁר יִבְקֹשׁ וַיִּתְפַּלֵּל בְּזִכּוֹת הַרְשָׁב"י תִּתְקַבֵּל תִּפְלָתוֹ
 וְתַעֲשֶׂה בִקְשָׁתוֹ. עַל כֵּן עֲוֵרוֹ וְהִתְעוּרָיו לְהַעִיר אֶת הָעוֹלָם בְּאוֹר
 הָעֲלִיּוֹן, כִּי בְּאוֹרָךְ נִרְאָה אוֹר לְמִשְׁפַּח חֶסֶד עַל הַכָּלָל וְעַל הַפָּרִט,
 "אוֹר חֹדֶשׁ עַל צִיּוֹן תֹּאִיר וְנִזְכָּה בְּמַהֲרָה לְאוֹרוֹ" אָמֵן. עֲנֵנו
 בְּזִכּוֹתֶיהָ דְּבַר יוֹחָאי עֲנֵנו!

**מִי שֶׁלֹּא לומֵד סוּדוֹת הַתּוֹרָה, אֶפִּילוֹ לִמַּד ש"ס וּפּוֹסְקִים
 וְכו', דּוֹחִים אוֹתוֹ מִגֵּן עֵדֶן הָעֲלִיּוֹן**

מִי שֶׁלֹּא לומֵד סוּדוֹת הַתּוֹרָה, אֶפִּילוֹ לִמַּד ש"ס וּפּוֹסְקִים וְכו',
 וְלֹא לִמַּד תּוֹרַת הַסּוּד, דּוֹחִים אוֹתוֹ מִגֵּן עֵדֶן הָעֲלִיּוֹן, וּמִי
 שֶׁלֹּמֵד אֶפִּילוֹ לֹא הֵבִין, מְלַמְּדִים אוֹתוֹ בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים זֹכָה
 לְהִיטֵב בְּגֵן עֵדֶן הָעֲלִיּוֹן, וּפּוֹתְחִין לוֹ י"ג שְׁעָרִים שֶׁל סוּדוֹת
 אֶפְרָסִמוֹן הַטְּהוֹר. (זוֹהַר חֹדֶשׁ שִׁיה"ש פ"ו:) הִרְעִיָא מְהִימְנָא, מִצְוָה
 אוֹתָנוּ לְלַמּוֹד זוֹהַר הַקִּדּוּשׁ דְּיוֹקָא, כִּי תּוֹרַת הַרְשָׁב"י מֵאִיר עַד
 סוֹף הַדּוֹרוֹת, וְצָרִיךְ לְלַמּוֹד לֹלֵא הַפֶּסֶק וְלֹא לִתֵּת מְנוּחָה לְקִדּוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עַד שִׁיִּגְאָלְנוּ (זוֹהַר פִּנְחָס רִי"ט). הַשְׂכִּינָה אוֹמֶרֶת לְקִדּוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, גִּרְשׁ הָאָמָה הַזֹּאת וְאֵת בְּנָהּ, אֵלּוּ הָעֶרֶב רַב, שֶׁגִּרְשׁוֹנֵי
 מִהֶסְתַּפֵּחַ בְּנַחֲלַת הוֹי"ה, גִּרְשׁ אוֹתָם מִן הָעוֹלָם הַזֶּה וּמִן הָעוֹלָם
 הַבָּא, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָהֶם חֵלֶק עִם יִשְׂרָאֵל (תִּיקו"ז דף מט.). עוֹזֵן אָדָם
 הָרָאשׁוֹן בְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע הוּא שֶׁלֹּא בָּחַר לְהִתְעַסֵּק בְּעֵץ
 הַחַיִּים שֶׁהִיא חֲכָמַת הַקְּבֵלָה, וְזֶהוּ עֲצָמוֹ עוֹזֵן הָעֶרֶב רַב הָאוֹמְרִים
 לְמוֹשֶׁה 'דְּבַר אֲתָה עֲמָנוּ וְנִשְׁמָעָה' בְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, 'וְאַל יְדַבֵּר
 עֲמָנוּ אֱלֹהִים כֹּן נִמּוֹת' בְּסִתְרֵי תּוֹרָה, כִּסְבֶּרֶת הַטּוֹעִים קִצֵּת בְּנֵי
 תּוֹרָה אֲשֶׁר בְּזִמְנוֹנוּ זֶה הַמוֹצִיאִים שֵׁם רַע עַל חֲכָמַת הָאָמֶת חַיִּי
 עוֹלָם... וְלָכֵן נִשְׁבְּרוּ הַלּוֹחוֹת הָרָאשׁוֹנוֹת מִסִּטְרָא דְּעֵץ הַחַיִּים...
 וְגִרְם אֲבוֹדָא דְחֶרֶבֶן בֵּית רֹאשׁוֹן וְשְׁנֵי וְגָלוּת הָאֲחֵרוֹן הַמֵּר וְהָאֲרָךְ
 אֲשֶׁר אָנוּ בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבֵּים עַד דִּיתוּבוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתִיבְתָּא
 וּבִקְשׁוּ אֶת הַשֵּׁם אֱלֹהֵיהֶם לְהַפִּירוֹ וּלְיַדְעוֹ בְּרִזֵּי תּוֹרָה וַיִּדְעוּ אֶת

מי הם עובדים ומי הוא מלכם, וכדין יזכו לעסק בחכמת האמת כמו שאמר הפתוב: "ויורהו השם עץ וימתקו" על ידי המשיח. וכמו שכתוב בפרשת נשא ברעיא מהימנא (קכד): וז"ל: ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזהר יפקון ביה מן גלותא... עוד אמרו בספר הזהר (תקו ו) וז"ל: וכמה בני נשא יתפרנסון לתתא מהאי חבורא דילך בדרא בתראה בסוף יומיא ובגיניה וקראתם דרור בארץ. (מהרח"ו). אמר לון רבי שמעון... וכד יהא קריב ליומי משיחא אפילו רבי דעלמא זמנין לאשפחא טמירין דחכמתא ולמנדע ביה קצין וחושבנין, ובההוא זמנא אתגליא לכלא... אמר להם רבי שמעון... וכשיהיה קרוב לימות המשיח, אפלו תינוקות של העולם עתידים למצא נסתרות של חכמה ולדעת בו קצים וחשבונות, ובאותו זמן יתגלה לכל... (זוהר וירא קיח). מזמן אשר הציץ וזרח אור יקרות של שני מאורות הגדולים ספר התקונים וספר הזהר קימו וקבלו היהודים קהל עדת ישראל להחזיק בלמוד הקדוש של התקונים והזהר יחיד ורבים מנער ועד זקן, והגם דאין לאל ידם להשיג ולהבין סוד אמרות טהורות שבספרים הקדושים האלה אף על פי כן שותים בצמא את דבריהם ומתלהבין בקריאתן מאד מאד. (הרי"ח הטוב, הגן איש חי, בניהו). על ידי עסק ישראל בסודות התורה יבוא משיח צדקנו בב"א כמבואר בזוהר הקדוש. וסימן לדבר סו"ד במילוי סמ"ך ו"ו דל"ת גי' משיח בן יוסף במכוון, שאף משיח בן יוסף יחיה ויתקיים על ידי זכות לימוד רזין דאורייתא. (ספר קהלת יעקב לבעל מלוא הרועים ערך סוד).

הרעיא מהימנא מצוה אותנו ללמוד זוהר הקדוש דווקא, שתורת הרשב"י מאיר עד סוף הדורות, וצריך ללמוד ולא לתת מנוחה לקדוש ברוך הוא עד שיגאלנו (זוהר

ועתה כאשר עם ישראל שרוי בצער ומתפללים לרפואת גדול פוסקי דורנו מרן הרב חיים עובדיה יוסף בן גורג'יה שליט"א כולנו מחוייבים לשמוע בקולו שהורה ללמוד דף זוהר ליום לישועת עם ישראל, ועל כן כולנו מתאחדים ולומדים זוהר דף ליום לרפואתו בבריאות השלימה.

דוד המלך אומר (תהילים פרק קיח יב) "סבנני כדבורים דעכו פאש קוצים בשם ידוד פי אמילם". פירוש אמילם אכריתם, איך? על ידי המילים הקדושות שאומר! וידוע שלומדי הזוהר הקדוש נקראים "מחצדי חקלא", כמבואר בזוהר אדרא נשא (דף קמ"ג ע"א): "זכאין אתון מאריהון דמאריין, מחצדי חקלא", ועל ידם תבא הישועה. על כן כל אשר בשם איש ישראל יכונה יקבל על עצמו בל"נ ללמוד דף זוהר הקדוש בכל יום, פתח אליהו, תיקון מ"ג, תיקון מ"ח, אדרא רבא, אדרא זוטא, תיקוני זוהר, וכל אחד יקח לימוד מסוים ויחזור עליו ח"י פעמים, ובזה ישוב מרן פאר דורנו לחיות עמנו בבריאות השלימה ונהורא מעליא, ולהמשיך להשקותינו מתורתו הקדושה, וזה חובה וצו השעה לכל אחד ואחד, ובפרט כל הראשי ישיבות, רבני קהילות, מלמדים, יאמרו אחרי כל תפילה דף זוהר בציבור ביחד עם תלמידיהם, לרפואתו של מרן שליט"א, ובזכות זה נזכה לגאולת עולם בימים הקרובים בב"א. עוד אבקש מתלמידי הנאמנים, לקיים עצת הרמח"ל הקדוש ללמוד לכל הפחות חבורה של עשרה איש זוהר הקדוש ברציפות לרפואתו השלימה של מרן שליט"א.

ובזוהר פרשת תרומה (דף ע"ב): ובשעתא דזמינין לנחתא בְּהַאי עֲלָמָא, קרי קודשא בריה הוא לחד מְמָנָא, די מְנִי קודשא בריה הוא בְּרִשׁוּתִּיהָ כֹּל נְשֻׁמְתִין דְּזַמִּינִין לְנַחְתָּא לְהַאי עֲלָמָא, וְאָמַר לִיה, זֵיל אֵייתִי לִי רוּחַ פְּלוּנִי. בְּהַיָּא שַׁעְתָּא אֲתִיָּא

ההיא נשמתא, מתלבשא בדיוקנא דהאי עלמא, וההוא ממנא אחזי לה קמי מלכא קדישא.

ובשעה שמזמנים לרדת לעולם הזה, קורא הקדוש ברוך הוא לממנה אחד שמנה הקדוש ברוך הוא ברשותו את כל הנשמות העתידות לרדת לעולם הזה, ואומר לו: לך תביא לי רוחו של פלוני. באותה שעה באה אותה נשמה מלפשת בדמות של העולם הזה, ואותו ממנה מראה אותה לפני הקדוש ברוך הוא.

קודשא בריך הוא אומר לה, ואומי לה, דכד תיחות להאי עלמא, דתשתדל באורייתא למנדע ליה, ולמנדע ברזא דמהימנותא. דכל מאן דהוי בהאי עלמא, ולא אשתדל למנדע ליה, טב ליה דלא יתברי. בגין כך אתחזי קמי מלכא קדישא, למנדע בהאי עלמא, ולאשתדלא ביה בקודשא בריך הוא, ברזא דמהימנותא.

הקדוש ברוך הוא אומר לו ומשביע אותה, שכשתרד לעולם הזה, שתשתדל בתורה לדעת אותו ולדעת את סוד האמונה. שכל מי שהיה בעולם הזה ולא השתדל לדעת אותו - טוב לו שלא יברא. משום כך נראה לפני המלך הקדוש, לדעת את העולם הזה, ולהשתדל בקדוש ברוך הוא בסוד האמונה.

הלומד זוהר הקדוש תהיה נשמתו טהורה לגמרי כתינוק בן יומו שלא טעם טעם חטא

וז"ל ספר הברית (ח"ב מאמר י"ב פ"ה) אמנם אנו מחויבים ומושבעים ללמוד זאת החכמה האמיתית כמו שאמרו בזוהר הנ"ל. הרהרתי רבות בדבר האפשרות להתקין ולהכניס ענין אמירת ולימוד הזוהר הקדוש אצל כל אחד מישראל כמבואר בזוהר הקדוש שבזכות הזוהר מקרבים ביאת משיח בן

דוד, כדאיתא בזוה"ק בדא יפקון מגלותא ברחמי, באתי כעת לסדר את הספר הקדוש "סבא דמשפטים" שיהיה מצוי לכל יהודי באשר הוא שם, ובפרט כאשר נתעוררתי בלמדי דברי הקדוש המקובל האלוקי רבי יהודא פתייא זיע"א, מה שכתב בהקדמת ספרו פירוש מתוק לנפש על סבא דמשפטים, וזל"ק: ידוע הדבר ומפורסם הענין אצל כל אדם מישראל, כי לימוד הזוהר הוא מפתח גדול לטהרת נשמת האדם מכתמי העוונות אשר נעשו בה. יען, כי ברוב המקומות, מדבר הזוהר בענין חטאות האדם ועל הפגם שגורם לפגום בעולמות העליונים במקום שרשי נפשו רוחו ונשמתו, ועל שהוא עתיד ליתן את הדין, ועל ענין הגלגולים שהאדם מתגלגל כאבנא בקוספיתא. ועל המתגלגלים בדומם - שהם האבנים, ובצומח, ובבעלי חיים המדברים. ועל הרשעים - הנידונים בשבעה מדורים של גיהנם, ובהררי שלג ובנהר דינור. וגם הגוף אין לו שום מנוחה בקבר. ועל ידי שירגיל האדם מעט מעט בלימוד ספר הזוהר, ויתן אל לבו להבין את הדברים הפשוטים שבו - זכור יזכור איך שגם הוא נתקל ונכשל באותו עון עצמו שמדבר בו הזוהר, ואיך טמא את נשמתו הטהורה. ובאין אומר ואין דברים, ירגיש שעפעפיו נוזלים נהרי נחלי דמעה על דפי הזוהר אשר הוא לומד בו, והוא מוחה את דמעות עיניו בידו כדי שלא יעכבו אותו מלימודו. ובפרט מי אשר חנן ה' אותו בקול ערב וצלו, והוא לומד הזוהר בקול נגינה נעימה כמנהגנו בעי"ת בגדאד יע"א - אז נפתחים שני מקורות דמעת עיניו כשתי מעיינות מאין הפוגות - והנסיון יעיד על זה. ועל ידי כך, נזדכך ותטהר נשמתו מעט מעט מכתמי העוונות אשר נעשו בה מחטאת הנעורים, עד שתשוב לאיתנה הראשון - להיות מאירה כאבן טובה. ונשמתו היא משתוקקת עוד יותר ויותר בלימוד הזוהר, יען כי הוא מתוק לנפש ומרפא לעצם, עד שתהיה נשמתו טהורה לגמרי כתינוק בן יומו שלא טעם טעם חטא.

והמקצוע הגדול המסוגל לזה, הוא לימוד זוהר משפטים. כי שם פירש רב י"בא סבא זצ"ל את גלגולי הנשמות, ועל עונש הגוף שבקבר – באורך וברוחב. ובימי חורפי – בהיותי בעיר מולדתי בבל יע"א, יושב בין ברכי רבנן קשישאי תנצב"ה – היו נוהגים כשאירע יום פטירת אביהם או אמן היו מקבצים עשרה תלמידי חכמים בליל הפטירה, וגם אני הייתי מזנב אחריהם, והיו לומדים זוהר פרשת משפטים מתחילת הפרשה ואילך, כל אחד דף אחד, עד גמר דברי הבא, ואומרים קדיש והולכים לישון. ולא היו לומדים לימוד אחר כלל וכלל אפילו בזוהר עצמו. ואפילו יהי רצון, או איזה תפילה, ותחינה ובקשה – לא היו אומרים, לא לפני הלימוד ולא לאחר הלימוד כלל וכלל.

ולא פעם אחת הלכתי עמהם, אלא קרוב לחמישים פעמים בלי גוזמא, ובכל פעם ופעם לא היו לומדים – כי אם בסבא דמשפטים בלבד. ואפילו תפילה על הנפטר לא היו אומרים, רק היו אומרים: "הרי אנחנו לומדים לעילוי נר"ן של פלוני בן פלוני תנצב"ה ויהי נועם וכו', ומתחילים בזוהר משפטים וכן נהגתי אחריהם.

והן עתה שנתפשט מנהג זה בין אנשים יראי ה', החרדים על דברו, שמתקבצים בליל היארצייט ולומדים בסבא דמשפטים, ובעת לימודם נותנים לבם להבין דברי הסבא – ולא יכולו. ופירוש הרב מקדש מלך לא היה מספיק להם. וכאשר ראיתי גודל תשוקתם בלימוד הסבא, ויד הכל ממשמשין בו, והם מצטערים להבין דברי קדשו – נכספה וגם כלתה נפשי ללקט פירוש דברי הסבא מכתבי האר"י ז"ל, ומספר מקדש מלך והרמ"ז ז"ל, ומשאר דברי המפרשים ז"ל, אשר נדפסו בגליון הזוהר. ומעט מן המעט הוספתי נופך משלי, שהוא הפירוש היותר מתאים לפשטיות הזוהר, גם לפעמים ימצא

באיזה מקומות שאין דברי הסבא מובנים, והמפרשים ז"ל לא חוו דעתם בזה. ואני בעניי - טרחתי ויגעת, ומצאתי פירוש נכון כפי מה שחנן ה' אותי, ואם הלומד, ברוחב בינתו, יפרש פירוש אחר היותר נכון - גם אנן מודינא ליה, ומני ומניה - יתקלס עלאה. וקראתי לפירוש זה בשם "מתוק לנפש" כשמו כן הוא, כי דברי הסבא הם צוף דבש אמרי נועם, מתוק לנפש הנפטר, ומרפא לעצם - שהוא הגוף שבקבר.

ומסיים הרה"ק רבי יאודה פתייה זיע"א: ויהא רעוא, שזכות רב ייבא סבא יעמדו לי, שלא אכשל בהבנת דבריו אכי"ר. והתחלתי בו ביום כ"ג שבט ונגמר ביום כ"א אייר שנת ברצו"ת ה' דרכי איש - גם אויביו ישלים אתו. ויקויים בנו מקרא שכתוב: "ובשנת בצור"ת לא ידאג, ולא ימיש מעשות פרי"א כי"ר, הצעיר יאודה משה ישועה פתייא ס"ט, עכל"ק. ונסיים בדברי המקובל הקדוש רבי פנחס אליהו ברבי מאיר מווילנא זי"ע בעל ספר טעם עצו על המשנת חסידים בספרו ספר הברית, וז"ל: ועתה אהובי וחביבי ראה גם ראה, מכל דברי חז"ל הנזכרים, מה רב טוב השכר הצפון לבעלי הקבלה, וכמה גדול העונש מי שלא עסק בחכמה זו, ואל תפן לקחת ראייה מגדולי התורה בעלי הנגלות שלא רוצים לעסוק בחכמה זו, כי דברי חז"ל במדרש ובזוהר שזכרנו, נאמנים ובטוחים יותר מגדולי הדור הזה, עכ"ל. (ספר הברית ח"ב מאמר י"ב פ"ה, עיי"ש באורך).

בלימוד הזוהר יצאו ישראל מן הגלות ברחמים

הגה"צ המקובל רבי בניהו יששכר שמואלי שליט"א סיפר על המקובל האלוקי החכם רבי ציון חביב ברכה זי"ע, וז"ל: עיקר עבודתו של רבי ציון היתה לפרסם לימוד הסוד ולימוד הזוהר הקדוש, כמה פעמים שמעתי ממנו שהיה אומר, כי צריך לעזוב הכל, ורק לעסוק בלימוד הסוד, צריך ללכת בכל

הישיבות והכוללים - היה אומר - ולומר להם, כי אי אפשר ללמוד כל היום רק פשט, צריך ללמוד גם סוד, אי אפשר להקים את השכינה בלי לימוד הסוד, בלי לימוד הזוהר הקדוש שמטהר את הנשמה, אי אפשר כל היום ללמוד רק סדר נשים נזיקין, אלא צריך ללמוד גם פנימיות התורה לדעת את ה', כדי לעובדו בלב שלם בכל לבבכם ובכל נפשכם, ולכן צריך לזכות את הרבים ללכת בכל הכוללים, ולהמריץ אותם שילמדו סודות התורה. כי בדא יפקון בגלותא ברחמי.

ומי שאינו מאמין בסוד נשאר פ'ר'ד'

ומורנו ורבנו המקובל האלוקי רבי מרדכי שרעבי זי"ע היה רגיל להביא דברי החיד"א זי"ע על הפסוק "אל תהיו פסוס כפרד", ותדעו כי כל התורה שמוותיו של הקדוש ברוך הוא, ונדפשת פ'ר'ד'ס, ומי שאינו מאמין בסוד נשאר פ'ר'ד'. (יוסף תהלות להחיד"א, תהלים לב, ט). והיה מוסיף מו"ר רבי מרדכי שרעבי זי"ע כי פש"ט אותיות טפ"ש, ומי שלא לומד סודות התורה בסופו של דבר נעשה טפש וריק מחכמת האמת, וחסר בכל הנרנח"י שלו ואינו זוכה לעמוד על כוונת התורה באמת עכת"ד.

עתה אבקש מכל אחד ואחד לפרסם הספר הקדוש "סבא דמשפטים" ולהדפיסו לזכות הרבים, לחלקם ביעקב ולהפיצם בישראל, למען שכנית עוזינו ופדות נפשינו בגאולה השלימה ברחמים בב"א אכ"ר.

א. הצדיק אינו נותן שינה לעיניו ביום ובלילה עד שמוכיח הרשעים ומביאם שישובו בתשובה. (זוהר הקדוש, חלק א, כ):

ב. אילו היו יודעים בני העולם גודל השכר להחזיר חבירו למוטב היו רודפים אחריו תמיד כמו שרודף אחרי כסף וזהב. (זוהר הקדוש פרשת תרומה קכח, ב - קכט, א).

ג. מצוה שאתה רואה שבני אדם נוהגים בה קלות ראש ומעט המה שמקיימין אותה, הנה מצוה זו בודאי ממתנת ומצפה עד כי יבחר בה איש כשר וישר להזהר בה, ולעורר רבים על מצוה זו לקיימה באהבה לכבוד קוב"ה וכו'. (זוהר הקדוש פרשת תרומה, קב הישר פרק ס"ד).

ד. כל מצוה שאין לה דורש ואין מי שיבקש אותה תדרשנה לפי שהיא כמת מצוה, ומצוה שאין לה רודפים רדוף אחרי' לעשותה, שהמצוה מקטרגת ואומרת כמה גרועה אנכי שנתעלמתי מכל וכו' (ספר חסידים אות ק"ה).

קודם שילמד יאמר:

לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו ורחימו ודחילו, ליחדא שם ו"ה בי"ה, ביחודא שלים בשם כל ישראל, הרי אנחנו באים ללמוד בזוהר משפטים, [לרפואה, לפרנסה, לזיווג] לעילוי נפש ורוח ונשמה של עבדך פלוני בן פלוני (אמתך פלונית בת פלונית).

ויהי רצון מלפניך אלהינו ואלהי אבותינו שעל ידי לימודנו זה, יעלה זכרוננו (זכרונה) לטובה לפניך ותלוה אליו (אליה) השלום ועל משכבו (משכבה) יהיה שלום. ותקיים בו (בה) מקרא שכתוב: "יבוא שלום ינוחו על משכבותם" מעתה ועד עולם. **אמן כן יהי רצון.**

מבוא ללומדים

הַרְשָׁבִי זִי"ע יוֹשֵׁב אֶתְּנוּ בְּלוֹמְדֵינוּ תוֹרָתוֹ

פְּתַב הַצֵּה"ק רַבִּי אַבְרָהָם אַזּוּלָאִי, וְהַצֵּה"ק רַבִּי אַבְרָהָם גְּלָאָנְטִי זִי"ע"א, בְּסִפְרוֹ "אוֹר הַחֲמָה" (דף קכ"ג ע"ב), שֶׁהַרְשָׁבִי זִי"ע יוֹשֵׁב אֶתְּנוּ בְּלוֹמְדֵינוּ תוֹרָתוֹ, וּז"ל: אֶפִּילוּ עוֹד הַיּוֹם אַחֵר שֶׁנִּפְטַר רִשְׁבִּי מִבְּיָנֵינוּ, כָּל זָמַן שֶׁאֲנִי עוֹסְקִים בְּדִבְרֵי הָאֲדָרָא,

לד מבוא ללומדים סדר הלימוד ליום ד חשוון [יום 34 בשנה] סבא דמשפטים

"אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, וישוב בגוון, עכל"ק.

וידוע מה שכתוב בזהר הקדוש שרק אלו שילמדו זהר הקדוש ינצלו במלחמת גוג ומגוג שזה בא בקרוב ממש, וזה מלחמת העולם השלישית שהחפץ חיים אמר: שמלחמת העולם השנייה היה צחוק נגד מלחמה השלישית, זאת אומרת אנחנו קרובים לשואה כזאת גדולה כמו שכתוב בזכריה (י"ג, י"ד, ויחזקאל, וישעיה כ"ח) ורק בזכות לימוד הזהר נצפה לבלתי ידח ממונו נדח, וליקר הרגעים, כמו שנאמר "לרגעים תבחננו". וכמה גודל פועלם ומסירות נפשם, בלימוד הכולל הזה זוהר הקדוש שעל ידי זה מקרבים לבם של ישראל לאביהם שבשמים, בארץ ובעולם כלו, וממונו ישקו העדרים וכל הצמאים ממונו שותים, ובהם יתעוררו כל ישראל לשוב לאבינו שבשמים.

מורי ורבותי! אחי ורעי! כאן נגלה את הסוד הגדול למה אנחנו בגלות כל הרבה שנים, עם כל כך הרבה צרות, ולמה עוד לא זכינו להיגאל?

ועתה נתחיל בע"ה לבאר לכם את ההיסטוריה של התורה הקדושה:

משה רבנו אומר בספר דברים (פרק לב פסוק ז) זכר ימות עולם בינו שנות דור ודור שאל אביו ויגדף זקניו ויאמרו לו. וברש"י שם: זכור ימות עולם - מה עשה בראשונים שהכעיסו לפניו:

בינו שנות דור ודור - דור אנוש שהציף עליהם מי אוקינוס ודור המבול ששטפם. ד"א לא נתתם לבבכם על שעבר, בינו שנות דור ודור להכיר להבא שיש בידו להיטיב לכם, ולהנחיל לכם ימות המשיח והעולם הבא:

סבא דמשפטים סדר הלימוד ליום ה' חשוון [יום 35 בשנה] מבוא ללומדים לה

שאל אביך - אלו הנביאים שנקראו אבות, כמו שנאמר באליהו
אבי אבי רכב ישראל: **זקניך - אלו החכמים: ויאמרו לך**
- הראשונות:

בזוהר הקדוש (בראשית כ"ו-כ"ז) ורבי חיים ויטאל זצ"ל (בהקדמה
לשער ההקדמות על פי הזוהר בפרשת בראשית), ורבי נתן
מברסלב מביאו (בהלכות נטילת ידים והלכות ערלה): **הנחש פיתה את**
האדם בגאווה שעל ידי עץ הדעת הוא יכול להיות כאלקים,
ולתהוות עמו כביכול, ולשלוט על כל העולם. אדם הראשון
לקח מעץ הדעת, שורש כל החכמות החיצוניות, ולא בחר
להתעסק בעץ החיים התורה הקדושה, חכמת הקבלה, ולהשיג
דרכה את השם יתברך, והוא שורש כל החטאים מאז ועד היום
שהאמין ללשון הרע של הנחש הארור, ולא רצה ללמוד זוהר
הקדוש, ומאז ועד הלאה כל העולם מעורב מטוב ורע, ומשם
יצאו הערב רב שגרמו להחטיא את בני ישראל.

ובאריכות ביאר מורינו האלקי רבי חיים ויטאל זצ"ל (בהקדמה
לשער ההקדמות על פי הזוהר בפרשת בראשית) **שחטא אדם**
הראשון הוא שלא בחר ללמוד זוהר הקדוש, ובגלל שנמנעו
מללמוד חכמת הקבלה וזוהר הקדוש גרם חורבן שני המקדשות
עד שישבו בני ישראל בתשובה ללמוד זוהר הקדוש.

חטא אדם הראשון היה שלא בחר להתעסק בעץ החיים
(דהיינו הזוהר הקדוש)

זוה לשון המרח"ו זי"ע: "הנה נתבאר במקום אחר [במאמר]
הזה כי עון אדם הראשון בעץ הדעת טוב ורע הוא, שלא
בחר להתעסק בעץ החיים שהיא חכמת הקבלה. ומשם בא
פגם היסוד, ועל ידי זה צמחו דור המבול ודור הפלגה וסדום.
ואחר כך באו קין והבל ובחרו להתעסק בעבודת האדמה ולא
להכיר את הבורא. ואז קם דור אנוש שהחלו לעבוד את

הכוכבים והמזלות עד ששכחו את השם יתברך ונשכח שמו מן הארץ. זרעו של קין בחרו להתעסק בעבודת האדמה, פיתוחה ובנינה, ושכחו את השם יתברך ורדפו אחר המותרות, ותשחת הארץ, וזה גרם שנמחקו מן העולם במבול הגדול בשנת תרנ"ו, אז קם נח ובנה את התיבה, אבל לא הוכיח את דורו ולא התפלל בעבורם. אחר כך קמו אנשי דור הפלגה, וכמו כן רדפו אחר השררה והמלאכות ובנו מגדל גדול לשלוט משם על העולם, במקום להתעסק בענייני הכרת האלקים, ומרדו נגד ה', ובחרו בחכמת הקבלה להלחם נגד השם יתברך כמבואר בזהר הקדוש סתרי תורה (ח"א פרשת בראשית דף ע"ד ע"ב). ובאלשיך הקדוש פרשת נח מסביר באריכות, עיי"ש.

אז קם עמודו של עולם, אברהם אבינו ראש המאמינים, והחל לתקן את חטא אדם הראשון, והחל ללמד את העם אמונה להכיר את השם יתברך, וחיבר ספר יצירה, ומסר את תורתו לבניו וזרעו אחריו, (יצחק גימטריה רז"א), ויעקב אבינו חיבר ספרא דצניעותא. יעקב אבינו העביר את תורתו ליוסף הצדיק. וירד יעקב מצרימה, לברר את הניצוצות שירד בקליפות (מחמת חטא אדם הראשון).

בני ישראל יצאו ממצרים, ובפרשת בשלח כתוב: "וגם ערב רב עלה אתם", שהתקבלו על ידי משה רבינו. והם שורש כל החטאים שהיו במדבר.

חטא הערב רב היה שלא רצו ללמוד סתרי תורה (הזהר הקדוש)

וראה בתיקוני הזהר (תקונא עשרין, אחד ועשרין דף מט ע"א), דאלו שלא לומדים תורת הסוד הם מהערב רב, שימחקו מהעולם הזה ומהעולם הבא, כמו שכתוב על עמלק שאין השם שלם ואין הכסא שלם עד שיתקיים "תמחה את זכר עמלק

מתחת השמים לא תשכח". ואלו הערב הם משורש וכת דליה כמובא בזוהר הקדוש בכמה מקומות, ועוד כתוב בזוהר שהקדוש ברוך הוא רוצה להשרות שכינתו על עם ישראל קדושים אך מחכה עד שיתבדלו מהם הערב רב לגמרי כי הם המעכבים, ועל זה משה רבנו צריך לבוא בגלגול כדי לתקן את חטא הערב רב כמו שכתוב בתיקוני זוהר תיקון י"ג, ועוד.

ואומר רבי חיים ויטאל זצ"ל - וזהו עצמו עון הערב רב, האומרים למשה רבנו "דבר אתה עמנו ונשמעה" בעץ הדעת טוב ורע, ו"אל ידבר עמנו אלהים" פן נמות בסתרי תורה.

כל האומרים שמי שמתעסק בחכמת האמת ימות בקיצור שנים - טועים!

כסברת הטועים קצת בני תורה אשר בזמנינו, זה המוציאים שם רע על חכמת האמת, חיי עולם, ואומרים שכל מי שמתעסק בה ימות בקצרות שנים ח"ו, (עיין ש"ך יו"ד סימן רמ"ו - שכתב בזמנו של השבתאים ימ"ש, כי האנשים התחילו להשתבש).

וממשיך המרח"ו זי"ע: בגלל הערב רב נשתברו הלוחות, שהיה כתוב בהם סתרי תורה מצד עץ החיים, ונתנו להם מצד עץ הדעת טוב ורע: ולכן נשברו הלוחות הראשונות מסטרא דעץ החיים, ונתנו להם מסטרא דעץ הדעת טוב ורע, משנה, שפחה דמטרוניתא, עכ"ל.

אחר כן עלו בני ישראל לארץ ישראל, בנו את המשכן, ודוד המלך למד קבלה, וברבות הימים שכחו את נשמת התורה חכמת הקבלה, (לא ברכו בתורה, וכמ"ש החת"ס זצ"ל). וזה גרם את חורבן שני בתי המקדש: [וגרם איבודא דחורבן בית ראשון ושני, (זוה"ק ומהרח"ו שם)].

משם הוגלו לבבל (והחל תלמוד בבלי) ומשם פרס ומדי, ואז הוגלו לאדום. ומאז החל להתנוצץ אורו של רבי

שמעון בר יוחאי הקדוש ע"ה והחל ללמד את הזוהר הקדוש לתקן את השכינה ולהביא גאולה לעם ישראל באחרית הימים. עד שבא רבינו האר"י הקדוש זי"ע ופתח לנו שערי אורה וכל דבריו על פי אליהו הנביא זכור לטוב וברשותו גילה מה שגילה ואין לנו מכשול ולא שום סכנה כעת כמו בנגלות ממש כמו שכתוב בהקדמת מבוא שערים רנו ליעקב, וז"ל: לולי החכמה הזאת עתה אין אנו יכולים לעמוד בגלות המר הזה אבל החכמה היא לנו עזר וסעד וכו', כי גילוי חכמה זאת עתה בדורות גרועות הוא כדי שיהיה לו מגן עתה לאחוז בלבב שלם באבינו שבשמים... מי יגן עלינו אם לא קריאתינו בחכמה הזאת הנפלאה והעמוקה ובפרט על פי מה שכתב האר"י החי שהנסתרות בזמן הזה כמו הנגלות, עכ"ל.

ובגלל זה כתוב בזוהר שמי שלא אומר ללמוד זוהר ולא לומד זוהר, טוב שלא נברא בעולם, וגורם עני בעולם וארץ הגלות.

וכמו שכתב בתיקוני זוהר הקדוש תקון ארבעים ושלשה (דף פב ע"א): באותו זמן שהוא יבש והיא יבשה, צווחים הנבים למטה ביחוד ואומרים שמע ישראל, ואין קול ואין עונה. זהו שכתוב (משלי א כח) אז יקראני ולא אענה. וכך מי שגורם שתסתלק קבלה וחקמה מתורה שבעל פה ומתורה שבכתב, וגורם שלא ישתדלו בהן [והגר"א מוסיף ולא אשתדל בהן] ואומרים שאין אלא פשט בתורה ובתלמוד, בודאי כאלו הוא יסלק את המעין מאותו נהר ומאותו גן. אזי לו, טוב שלא נברא בעולם ולא ילמד אותה תורה שבכתב ותורה שבעל פה, שנחשב לו כאלו החזיר העולם לתהו ובהו, וגורם עני בעולם וארץ הגלות.

אוי להם שגורמים עניות וחרב ובזה והרג ואבדן בעולם, ומעכבים את המשיח

ובזהר תיקון ל': בודאי בזמן שהשכינה יורדת לגלות, הרוח
הזו נושבת על אותם שמתעסקים בתורה, משום
שהשכינה נמצאת ביניהם, והרוח הזו נעשית קול, ותאמר כף:
אותם ישנים ששנה בנחיריהם, סתומי העינים ואטומי הלב,
קומו והתעוררו אל השכינה, שיש לכם לב בלי השכל לדעת
אותה, והיא ביניכם. וסוד הדבר - קול אומר קרא, כמו קרא נא
הנש עונך ואל מי מקדושים תפנה, והיא אומרת מה אקרא, כל
הבשר חציר, הפל הם כבהמות שאוכלות חציר, וכל חסדו כציץ
השדה, כל החסד שעושים, עושים לעצמם. ואפלו כל אלו
שמשתדלים בתורה, כל חסד שעושים - לעצמם עושים.
באותו זמן ויזכר כי בשר המה רוח הולך ולא ישוב לעולם, וזוהי
רוחו של משיח, אוי להם מי שגורמים שילך לו מן העולם ולא
ישוב לעולם, שאלו הם שעושים את התורה יבשה, ולא רוצים
להשתדל בחכמת הקבלה, וגורמים שמסתלק מעין החכמה,
שהיא 'ממנה, ונשארת ב' יבשה, אוי להם שגורמים עניות
וחרב ובזה והרג ואבדן בעולם, והרוח הזו שמסתלקת היא רוח
המשיח, כמו שנתבאר, והיא רוח הקדש, והיא רוח חכמה ובינה
רוח עצה וגבורה, רוח דעת ויראת הוי"ה.

**בני ישראל צריכים לשוב בתשובה לדעת את מי הם
עובדים ומי הוא מלכם, וללמוד את הזוהר הקדוש וחכמת
הקבלה ועל ידי זה תבוא הגאולה**

המרח"ו ממשיך... עד דיתובון בני ישראל בתיובתא, ובקשו
את ה' אלהיהם. להכירו וליודעו ברזי תורה. וידעו את
מי הם עובדים, ומי הוא מלכם. וכדין יזכו לעסוק בחכמת
האמת כמו שאומר הכתוב "וירחו ה' עץ, וימתקו" על ידי
המשיח, וכמו שאמר בפרשת נשא ברעיא מהימנא (ד' קכ"ד ע"ב)

וז"ל ובגין דעתידים ישראל למיטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזוהר יפקון ביה מן גלותא וכו' ואילנא דטוב ורע דאיהו איסור והיתר לא שליט על ישראל יתיר וכו' [עכ"ל].

בשנת תר"פ קמו הבית דין צדק של עדה החרדית בירושלים, בראשם של הרי"ח זוננפלד זצ"ל ורבני ארץ הקודש, וציוו על כל ישראל לסיים את הזוהר הקדוש 1000 פעמים, לבטל הגזירות הקשות הבאות לעולם, להביא גאולה ברחמים, וקראו לזה תיקון לגאולה האמיתית. וחזרו וקראו על כך בתרפ"א.

ובשנת תרצ"א נוסד בראשות הרי"ח זוננפלד מרכז הזוהר העולמי ותיקנו לכל ישראל חוק ולא יעבור את הדף היומי של הזוהר הקדוש. ואז בגלל שהפסיקו את לימוד הזוהר הקדוש ולא שמעו בקול האר"י אשלג זצ"ל, (שהיה נשמת אר"י"ל פרצה השואה הנוראה) [שלב שני של מלחמת גוג ומגוג].

בשנת תש"ג ידוע שבאו גם לארץ ישראל הנאצים הארורים ימ"ש, אמר בעל הסולם: כשיצא הכרך הראשון של הזוהר עם ביאור הסולם יהיה לרשע ימ"ש מפלה, ובזכות שיצא הכרך הראשון של זוהר עם פירוש הסולם, היה לו מפלה, ולא הצליח להיכנס לארץ הקודש.

ומאז יצאו גדולי ישראל הבית דין צדק של העדה החרדית וגדולי המקובלים של הספרדים, בקול קורא'ס גדולים לכל בר ישראל, לקבוע לימוד של על כל פנים דף היומי של הזוהר הקדוש, לחדש את תקנת שנת תרפ"א ותרצ"א.

בשנת תשמ"א, תשס"א, ס"ב, ס"ד, ס"ח, ע"ב, ע"ג, יצאו קול קורא'ס חדשים.

עכשיו מגיע שלב השלישי והסופי של מלחמת גוג ומגוג שעליה נאמר (זכריה יג) "והיה בכל הארץ וכו' (ועיין

סנהדרין קי"א) ו"ויצטרפו ויתבררו ויתלבנו רבים, והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע" (אלו שלומדים זוהר הקדוש ינצלו).

ועתה ישראל מה ה' דורש מעמך, כי אם דף אחד של זוהר הקודש (שלוקח דקה ביום).

מי לה' אלי! המרח"ו אומר: בזמן הגאולה יהיו כמלאכים עוסקים בחכמת התורה דאצילות: כי אז יהיו כמלאכי עליון עוסקים בחכמת התורה דאצילות, ולא בתורת מטטרו"ן מלובשת במלבושים וספורים גשמיים. עוד אמרו בספר הזוהר (תקון ששית) וז"ל: וכמה בני נשא יתפרנסון לתתא מהאי חבורא דילך בדרא בתראה בסוף יומיא ובגיניה וקראתם דרור בארץ".

מבוא

התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א נגלה אליו בחלום וכך אמר לו

כבר מנעוריו למד קבלה אצל גדול המקובלים בדורו, הרב יוסף חיים. ספריו "בית לחם יהודה" - פרוש על ספר הזהר "יין הרקח" - פירוש על ה"אידרא רבא" וה"אידרא זוטא".

"מתוק לנפש" - ביאור על סבא דמשפטים

רבי שמעון בר יוחאי חפץ בהדפסת הספר - "יין הרקח" מעשה שהיה:

כאשר עלה רבי יהודה פתיה לארץ ישראל, ביומו השני בירושלים, בא לבקרו הרב הגאון רבי אברהם עדס.

רבי יהודה קיבלו בכבוד הראוי ושאל אותו בהתרגשות "מדוע הטריח כבודו את עצמו לבוא לבקרני?"

השיב לו הרב עדס: "בדבר חשוב מאוד באתי אליך" "מהו הדבר?" - שאל הרב פתיה.

"כבודו כתב פירוש על האדרא רבא והאדרא זוטא ועדיין לא הדפסת אותו? "כן, - ענה הרב פתיה - כתבתי את הפירוש לפני כחמש עשרה שנה. אך מניין ידוע למעכ"ת על פירושי זה? כי דבר זה לא גליתיו לשום אדם מעולם ורק אאמו"ר יודע על כך".

הרב אברהם עדס סיפר לו כי נגלה אליו התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א בחלום וכך אמר לו:

"בימים הקרובים צריך לעלות לירושלים ארי מבבל, רב גדול ומקובל עצום בשם יהודה פתיה, אשר כתב פירוש על ה"אידרא רבא" וה"אידרא זוטא" שחיברתי. וזה כמה שנים נמצא באמתחתו ולא הדפיסו. אבקשך להשפיע עליו שיוציאו לאור ולעזור לו בזה" על כן באתי אל כבודו לוודא את אמיתות החלום ולהשפיע על כבודו להדפיס את הפירושי.

ענה רבי יהודה פתיה ואמר: "צעיר הייתי לימים, ולא רציתי להוציאו לאור, אך כעת ברור לי, כי מהשמים מסכימים לפירושי, והנני בעזרת ה' אוציאו לאור בקרוב". אך רק לאחר שלוש שנים הודפס הספר, בשל מחלות נאלץ הרב פתיה לחזור לעיר בגדאד שבבבל ושם נשלמה הדפסת הפירוש על האדרות.

מי שלא טעם טעם חכמת האמת כאילו לא ראה מאורות מימיו ואוי להם לבריות מעלבונה של תורה. והאומר די לי בנגלות אין לי עסק בנסתרות טב ליה דלא איברי בעלמא

אמר אליהו לרבי שמעון בתיקונא שתיתאה דבהאי ספר הזהר יתפרקון מן גלותא כד אתגלייא בדרא בתראה.

ופי' הרב כסא מלך שם וז"ל בקיצור, שאם היה עם הארץ יותר טוב לו כי אינו פוגם אם אינו לומד קבלה כי אין לטייל

בפרדס קודם שימלא כריסו בשר ויין אבל מאן דיליף תורה שבע"פ עונשו כל כך גדול אם לא ילמוד קבלה ואדרבא פוגם בלימודו (כמבואר בשער הגלגולים סוף הקדמה י"ז ו"זל ומי שלא עסק בסודות התורה פוגם בת"ת דאצילות וכו' יעו"ש) וטב ליה דלא יוליף לה כי אחור עלמא לתהו ובהו שהוא סוד שבירת הכלים וכו'. ומי שיכול לקנות לו רב שילמדהו קבלה או חבר או מתוך הספרים ומתרשל גורם אורך גלותא ובפירוש אמר אליהו לרבי שמעון בתיקונא שתיתאה דבהאי ספר הזהר יתפרקון מן גלותא כד אתגלייא בדרא בתראה, כי לימוד הזהר בגירסא בעלמא בונה עולמות כל שכן אם יזכה ללמוד ולהבין פירוש מאמר אחד יעשה בו תיקון למעלה בשעה אחת מה שלא יעשה בלימוד הפשט שנה תמימה, עכ"ל.

אין האדם נקרא שלם עד שיעסוק בחכמת האמת
ואין האדם נקרא שלם עד שיעסוק בחכמת האמת כמ"ש בסבא דמשפטים דצ"ט סע"א כדין איהו בר נש שלים בעל תורה ודאי מארי דביתא וכו'.

מי שאינו לומד קבלה אינו בעל תורה שלם
וכתב במקדש מלך שם נ"ב הא למדת שכל מי שאינו לומד קבלה אינו בעל תורה שלם. עכ"ל.

הזהר קורא לעוסקים בחכמת האמת "אינון דהוו קיימי בטורא דסיני"

ובזהר בהעלותך (דף קנ"ב ע"א) קרי לעוסקים בחכמת האמת אינון דהוו קיימי בטורא דסיני, וז"ל: חכימין עבדי דמלכא עילאה אינון דקיימו בטורא דסיני לא מסתכלי אלא בנשמתא דאיהי עיקרא דכלא אורייתא ממש וכו'. ונ"ב א"מ משמע אותם שאינם יודעים סודות התורה לא עמדו על הר סיני, עכ"ל.

מי שעוסק בחכמת האמת נקרא בן להקב"ה

גם מי שעוסק בחכמת האמת הוא נקרא בן להקב"ה כמ"ש בסוף פ' בהר (דף קי"א ע"ב) ברעיא מהימנא, יעו"ש.

החלום הנורא, שרק בזכות הזוהר אוכל להציל את כל העיר – ומה שקרא אחר כך

ואעידה לי עדות נאמנה ע"ז כי בתוך ז' ימי האבלות של ח"ר שמעון ז"ל בא אלי זקן א' כמה"ר צאלח שלום משה יעקב שינא הי"ו (ז"ל) ואמר לי שראה אתמול חלום מבהיל אמנם לא רצה להגיד לו מה ראה בחלום בשום אופן רק זו אמר כי אמרו לו בחלום שהסכימו בעולם העליון עליך (עלי אני הכותב) להיות ממלא מקום ח"ר שמעון נ"ע וצריך להשתדל בכל עוז לטובת העיר הזאת. ואותה המחשבה אשר עלתה על לבך על משכבך בליל אתמול ללמוד בספרי ח"ר שמעון נ"ע צריך להשתדל לקיימה בפועל בלא עיכוב כלל. ואם תתרשל ידוע תדע שכל אנשי העיר יהיו בסכנה גדולה. עד כאן היו דברי הזקן צאלח שלום הנז"ל.

אחר עבור ג' שעות חזר ובא אלי ועמד בפתח החצר כמבולבל וצעק עלי קום לך

ואחר עבור ג' שעות חזר ובא אלי ועמד בפתח החצר כמבולבל וצעק עלי קום לך במהרה לבית ח"ר שמעון נ"ע וקח לך משם ספר הנצרך עליך כי לא דבר רק הוא אשר דברתי עליך, עד כאן היו דבריו עמי ותיכף חזר לדרכו.

ידעתי את כוונת החלום שירמזון על לימוד עץ חיים

ואני הדל ידעתי את כוונת החלום שירמזון על לימוד עץ חיים הנזכר. ותכף אחר הסוכות בתחלת שנת התרע"ה אזורתי כגבר חלצי והתחלתי ללמוד בע"ח בשקידה גדולה והיה לי הלילה ללימוד והיום לתפילה ולצעקה ולצאת על קברי

הצדיקים ולסליחות ולתעניות עם הציבור ולעמוד בכל יום התהלים עם ז' כורתי ברית ולהרבות בצדקות מפני הצרות אשר סבבנו.

וכתבתי זה להיות מזכרת לחכמי הדורות לידע ולהודיע ולהודיע שכמה צרות, רבות ורעות גורמים לעולם בהתירשלים מעסק רזי התורה

וכתבתי זה להיות מזכרת לחכמי הדורות לידע ולהודיע ולהודיע שכמה צרות, רבות ורעות גורמים לעולם בהתירשלים מעסק רזי התורה כמ"ש בתיקונים הנז"ל דגרים עניותא ואורך גלותא וכו'. וקוצר גלות השכינה וקוצר צרת ישראל וקוצר גלגולם הכל הוא תלוי בצאורם על שיש בידם יכולת לעסוק בחכמת האמת ואינם רוצים למעט משיעור לימודם הקבוע להם ולהניח פנאי לעסוק ברזי תורה וסודותיה והוא רחום יכפר בעדם.

כ"ד המחבר האי לחמא עניא
הצעיר יאודה משה ישועה יחזקאל ישועה פתיא יצ"ו
(מתוך הקדמה לספרו בית לחם יהודה חלק ראשון)

דברי הרמח"ל הקדוש זי"ע בספר שערי רמח"ל
(עמוד צה-מאמר, מה מלמדת חכמת האמת)

חובת כל ישראל לעסוק בסודות התורה כי לכך נברא כל העולם כולו, וזה רצונו יתברך ויתעלה שיהיו ישראל קדושים כמלאכי השרת [ומי שאינו עושה כן הרי הוא ח"ו כפוי טובה רח"ל]

כתיב: "אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל וגו' כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי" (ירמיהו ט, ב) מכאן ראייה, שהחכמה, שהקב"ה בוחר בה, היא להשכיל ולדעת בו

יתברך, מה (שא"א)^{כא} [שאפשר] לדעת. ולא אמר "השכל וידוע את מצותי", "את דברי", שאז היה מורה שדי לדעת המצוות, וסדר עשייתן בכל פרטיהם. **אלא "השכל וידוע אותי"**. אם כן הוא רוצה דוקא שיתעסקו בני האדם לדעת את תפארת גדולתו. וכל שאר חכמה נאמר בה "אל יתהלל חכם בחכמתו".

הפילוסופים אומרים, שצריך ללכת אחרי החקירה והחכמות החיצוניות, לדעת מהן יקר הבורא, כי מן המצוות אין נראה כלל שום תפארת וגדולה, ולא שום חכמה. ומפני זה הלכו אחרי ההבל של חכמות האומות. אך שקר נסכם ודאי, **כי התורה בפירוש צותה "והגית בו יומם ולילה"** (יהושע א, ח). ואם היום והלילה משועבדים שניהם ללמוד התורה – אין עוד זמן נשאר לשאר חכמות. והרי בהדיא נאמר: "לא ימוש ספר התורה מפריך" וגו' (שם). אם כן לא זו הדרך ודאי, וחלילה לזרע קודש, להתפתות בשוא נתעה כזה.

אבל עדיין צריכין אנו למודעי – איזה הדרך נלך לראות בוראנו ית"ש. כי זה האמת, שמן המצוות לבד לא יצא זה. אין זה כי אם בתורה עצמה, החלק אשר הוא באמת מודיע גדולתו ית"ש, וסוד מעשיו הנפלאים, כי אז יודעים אותו באמת. והעיקר, כי הקב"ה הבדיל לו לעם סגולה – ישראל, דכתיב "והייתם לי סגולה מכל העמים", "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" (שמות ט ה-ו). וזה השורש הגדול, שכאן עומד סוד האמונה באמת: שבשעה שהקב"ה בחר בישראל, הבדילם לגמרי מכל גויי הארץ. ורצה לעשות אותם קדושים בקדושתו ממש. והוא הענין שאמרו רז"ל (תהלים עז, יד): "אלקים בקדש דרכך" – הוא קודש הילוכו בקדושה, דיבורו בקדושה וכו'.

כא) כוונת הרב זי"ע דעיקר החכמה היא לידע שאין אנחנו יודעים, ועל פי סוד - להשיג עד רדל"א [רישא דלא אתיידע]

(ירושלמי ברכות פ"ט ה"א). והיינו כי הקב"ה הוא מקור הקדושה, כל עניינו אינם אלא ענינים של קדושה. וכן כל ישראל להיות קדושים בקדושה הזאת, צריך שכל עניניהם ופעולותיהם, יהיו הכל עניני קדושה ממש. והיינו כי אין די שיהיו עניניהם ענינים גשמיים, ככל שאר האדם, אף על פי שיהיו בהן מצוות שצריך לשמור אותם. זה אינו מספיק לעשותם עם קדוש ממש, כמלאכי השרת. שהקב"ה רוצה אותם למטה, כמלאכי השרת למעלה, כי מלאכי השרת אינם על דרך זה – שיהיו פעולותיהם פעולות חומריות, אלא שקשרי מצוות רביעי עליהם, אלא כולם קדושים וכל מעשיהם קדוש.

כן ראוי שיהיו ישראל למטה באמת. והיינו כי כמו שהקב"ה אינו פונה ביחוד אלא לישראל, כך ישראל אין להם להיות פונים אלא להקב"ה. וזהו "אני לדודי ודודי לי" (שה"ש ו, ג), "אני לדודי ועלי תשוקתו" (שה"ש ז, יא), ולהיות כל מעשיהם על דרך זה. והוא ענין "בכל דרכיך דעהו" (משלי ג, ו). ואף על פי שגם הפסוק יש לפרש אותו – שדי להיות מכוון לשם שמים, דהיינו שיאכל כדי שיחיה ויעבוד את ה', וכן על דרך זה [שאר המעשים]. אין זה עיקרו! אבל להיות כל המעשים ממש דברי קדושה, ואז ישארו ישראל מובדלים לגמרי מן כל שאר האומות, בלי סרך כלל. אלא שאר האומות – אנשים, וישראל כמלאכי השרת.

כב) כתב באר לחי רועי בהקדמת תיקוני זוהר: התיקוני זוהר הקדוש לימי אלול ועשרת ימי תשובה וכן כתב הכסא מלך בהקדמתו, כי לימוד התיקוני זוהר הקדוש בחודש אלול מטהר הגוף והנשמה וסגולתו לקרב קץ הגאולה ב"ב, על כן רמוז לענית דעתי בתחילתו - רבי שמעון [הוא שם המחבר התנא הקדוש ז"ע], אזל ליה וערק למדברא, ראשי תיבות אלול, ועל דרך מה שכתוב בפרי עץ חיים, כי אלול רמוז בכתוב ואשר לא צדא וגו', ושמתי לך מקום אשר ינוס שמה, ולזה רמז, אזל וערק למדברא, כנזכר והבן, עכ"ל.

על כן, עיקר מה שצריך האדם להיות משכיל, הוא ענין קדושתו יתברך המתפשטת בעולמו, שישראל נתקדשו בה – מה ענין הקדושה הזאת, ומה הם דרכיה, ואיך מתפשטת, ואיך מזדמנים לקראתה להתקדש בה כראוי. ומי שיראה זה, יראה באמת איך כל הבריאה כולה לא נבראת אלא בשביל זה. והיינו "בראשית – בשביל ישראל שנקראו ראשית" (ויק"ר לו, ד). ויראה בהדיא כי כל העולם לא נברא אלא לפי שנתאוה הקב"ה להשרות קדושתו על ישראל, וכמה הכנות גדולות הכין לענין זה. כי ודאי שצריך שישראל יהיו ראויים לה, ואינם ראויים לה אלא אם כן ישמרו כל התורה והמצוות בכל דקדוקיהם ופרטותיהם, ומשמרת למשמרת שלה בכל חומרותיה, כי בזה תלוי הכל.

אבל כמה דרכים הכין לזה הענין, וכמה גלגולים גדולים, בכמה חכמה עמוקה, בהיות צופה כל העתידות, ורצה לתת יצר הרע, לנסות בו בני האדם. ומפני שהיו עתידים לחטוא, זימן מתחילה כמה גלגולים גדולים, עד שבסוף הכל יתקנו ישראל תיקון גמור. ותהיה קדושה זאת מתפשטת בהם לנצח נצחים. וזהו ענין האהבה הגדולה שבין הקב"ה וישראל. והנה מי שאינו יודע דברים אלה, נקרא שהוא הולך כעיור באפילה, כי אינו ידוע כלום על מה הוא חי, על מה מתקיים העולם, וכל שכן על מה עומד העולם כולו.

ועל זה היו צועקים חז"ל "אוי להם לבריות שרואות ואינם יודעות מה רואות, עומדות ואינם יודעות על מה עומדות" (חגיגה יב, ע"ב). כי אין זה כבודו של מקום ב"ה, ולא שבחם של ישראל. הא למה זה דומה: למלך שאוהב אחד מעבדיו, ועושה בעבורו כמה דברים גדולים בעבור אהבתו, הייטב בעיניו שלא יהיה העבד ההוא שם בלבו לכל הדברים הרבים האלה, ולא ירצה אפילו לדעת מה עשה לו. כן הדבר הזה, כי באמת, כל

העולם ומלואו אינו עומד אלא על האהבה שהקב"ה אוהב את ישראל. ואם ישראל אינם שמים לב לראות דבר גדול כזה, הייטב בעיני ה'?

זהו הטעם שרשב"י צווה כל כך על זה, וקורא לעוסקים בפשט התורה, שהם ישינים בתרדמה, כי אינם פוקחים עיניהם כלל לראות באהבה שהקב"ה אוהב אותם, כאילו הם ח"ו כפויי טובה אליו. ועוד, שאינם רואים ואינם יודעים דרך הקדושה כלל, ואת הדבקות בו יתברך, והרי התורה מצוה ואומר "ובו תדבק" (דברים י, כ). ואף על פי שפירשו על המתדבק בתלמידי חכם, אבל סוף סוף אין מקרא יוצא מידי פשוטו. והאמת, שצריכים ישראל לידבק בו ממש בדביקות גמור, לדעת דרכיו המיוחדים על פי קדושתו, וללכת בהם. והנה על כן אמרו: "שיר השירים – קדש קדשים" (שה"ש רבה, סוף הפתיחה). כי הוא מיוסד ממש על זה הענין, ומפרש האהבה הזאת, וכל ההשתדלות שמשתדל הקב"ה להתדבק בקדושתו עם ישראל, שישאל צריכים להקביל כנגד זה תשוקה אליו יתברך, להתדבק בדביקות ממש.

והנה זה פרי הגלות בעונותינו הרבים, ששכחו ישראל את הדרך הזה, ונשארו ישינים, משוקעים בתרדמתם, ואין שמים לבב לזאת. אבל תורה חוגרת שק על צרתה. והנה אנחנו במחשכים כמתי עולם, כעורים ממש המגששים קיר. לישרים לא נאוו ללכת בדרך הזה, אלא אדרבא לפקוח עינים עיוורת, ולראות אהבת ה', ולדעת הקדושה ודרכיה, להתקדש בה ממש. והנה כל זה ענין חכמת האמת הקדושה, כי אינה אלא ביאור ענין הקדושה הזאת, דהיינו מה שרצה האדון ית"ש להשרות על בריותיו, והסדרים שסידר לזה לכל הזמנים, פירוש – לזמן העולם הזה, שהוא זמן העבודה. וכאן נפק חלוקי סדרים: לזמן שישראל זכאים – לזמן שישראל ראויים להיות

על אדמתם, ולזמן שהם צריכים להיות בגלות, לזמן שראוי להאיר להם פניו, ולזמן שראוי להסתיר. ואף על פי כן, אפילו בהסתר פנים – לקיים להם הקדושה. ואחר כך – לזמן קבלת שכרם, שהוא לעתיד לבא לנצח נצחים. נמצאת כל חכמת האמת עומדת רק על ענין זה, על ענין קדושתם של ישראל, איך שהקב"ה מתדבק בהם מקדושתו, ואיך שישראל יש להם לידבק בתשוקתם ועבודתם בקדושתו יתברך שמו, ואיך על זה עומדים כל עניני העולם, וכל הבריאה כולה, למאז היותה ועד עולמי עד.

הנה היום בא בער פתנור

אומר הנביא (מלאכי פרק ג יח-כ): "וְשַׁבְתֶּם וּרְאִיתֶם בֵּין צִדִּיק לְרָשָׁע בֵּין עֹבֵד אֱלֹהִים לְאִשָּׁר לֹא עֲבָדוּ. כִּי הִנֵּה הַיּוֹם בָּא בֶּעֶר פֶּתָנוּר וְהָיוּ כָל זֵדִים וְכָל עֹשֶׂה רָשָׁעָה קֵשׁ וְלֹהֵט אֹתָם הַיּוֹם הַבֹּא אָמַר יְדֹד צְבָאוֹת אֲשֶׁר לֹא יַעֲזֹב לָהֶם שָׂרֵשׁ וְעֵנָף, וְזָרְחָה לָכֶם יְרֵאִי שְׁמִי שְׁמֹשׁ צִדְקָה וּמִרְפָּא בְּכַנְפֶיהָ וַיִּצְאֲתֶם וּפְשָׁתֶם כְּעֶגְלֵי מִרְבֵּק".

וְכָתַב בְּסֵפֶר הַקִּנְיָה הַקְדוּשׁ עַל הַפְּסוּק "וְשַׁבְתֶּם וּרְאִיתֶם כו' לֹאשׁ וְכָתַב בְּסֵפֶר הַקִּנְיָה הַקְדוּשׁ עַל הַפְּסוּק "וְשַׁבְתֶּם וּרְאִיתֶם כו' לֹאשׁר לֹא עֲבָדוּ", כִּי מִי שְׁעוֹסֵק דּוֹקָא בְּנִגְלָה וְלֹא בַּזָּהָר הַקְדוּשׁ נִקְרָא "לֹא עֲבָדוּ", גַּם אֵינוֹ נִקְרָא תַלְמִיד חֶכֶם, רַק בְּשֵׁם תַלְמִיד, כִּי שֵׁם חֶכֶם אֵינוֹ רַק עַל חֶכְמָה הַפְּנִימִית, יַעֲוִין שָׁם...

וְכִיּוֹן שִׁיַּדְעָתָ כְּמָה גְדוּלָה מַעֲלַת לַמּוֹד חֶכְמַת הָאֱמֶת כו'... יוֹדַע גְּדָל הַחַיּוּב וּגְדָל הַשְּׁכָר לְמִי שְׁלוּמֵד הַקְבָּלָה, כִּי לַמּוֹד הַזֶּהָר בְּגִירָסָא בְּעֵלְמָא בּוֹנָה עֲלָמִין, וְכָל שְׂכָן אִם יִזְכֶּה לְלַמֵּד וּלְהַבִּין פְּרוּשׁ מֵאִמֵּר אֶחָד, יַעֲשֶׂה בּוֹ תַקוּן לַמַּעֲלָה בְּשַׁעֲהָ אַחַת מֵה שְׁלֹא יַעֲשֶׂה בְּלַמּוּד הַפְּשֻׁט שְׁנָה תְּמִימָה (לְשׁוֹן הַפְּסָא מְלָךְ, תַקוּנֵי זֶהָר מ"ג).

ועל זה בא יום הדין הגדול והנורא שנקרא "בְּעֶר פְּתָנוּר", וכל העולם כולו מפחד ורועד אבל יש לנו כבר הבטחה מאליהו הנביא ומהתנא רבי אליעזר הגדול שמי שמתקדש ונהיה קדוש אין לו מה לפחד, כדאיתא בתנא דבי אליהו זוטא (פרק כ' אות ב'-עפ"י כת"י פרמא בהוצאת הרב ישעיה הכהן ב"ב): אמר להם הקדוש ברוך לישראל: [בני, היו לפני קדושים], ואל תבהלו מיום הדין, שנאמר והייתם לי קדשים וגו' (ויקרא כ כו). ועתה אחרי דברי קדוש ה' הרמח"ל זי"ע אשר ביאר כי כל ישראל צריכים להיות קדושים כמלאכי השרת, וזה דוקא על ידי קדושת לימוד הזוהר הקדוש ותורת הסוד, מובן כיצד זוכים לקדושה העליונה שמדבר עליה התנא דבי אליהו.

אם אינך מלמדני תצטרך למות על קידוש ה', כי אי אפשר לעשות התיקון אלא על ידי לימוד תורת הסוד

ובגמרא פסחים (דף קיב.): חמשה דברים צוה רבי עקיבא את רבי שמעון בן יוחי כשהיה חבוש בבית האסורין, אמר [רשב"י] לו [לרבי עקיבא] רבי למדני תורה, אמר איני מלמדך, אמר לו אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות, אמר לו בני יותר ממה שהעגל רוצה לינק פרה רוצה להניק, אמר לו ומי בסכנה, והלא עגל בסכנה, אמר לו אם בקשת ליחנק היתלה באילן גדול, עכ"ל. ורואים שרבי עקיבא חשש ללמדו כשהיה עשרים שנה בבית האסורים, ועל זה אמר לו רבי שמעון אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות, יש לבאר על על פי כתבי האריז"ל שאין הכוונה למלכות כאן מלכות הרשעה, אלא למדת מלכות העליונה שצריך אדם למסור עצמו על קידוש ה' באומרו קריאת שמע, ובמיתה על קידוש השם נקרא, שנמסר למידת מלכות העליונה, וזה כוונתו שאם אינך מלמדני תורת הסוד תצטרך למות על קידוש ה', כי אי אפשר לעשות התיקון אלא

על ידי לימוד תורת הסוד, (סוד ה'). - מהסיפור הזה אנחנו לומדים, כי אם רבי עקיבא היה לומד אצלו סודות התורה, היה יכול להינצל מלהיות בעשרה הרוגי מלכות, כמו רבי שמעון בר יוחאי ע"ה.

אין לנו כוח בירור ניצוצי הקדושה כמו כוח לימוד הזוה"ק
ואין לנו כוח בירור ניצוצי הקדושה כמו כוח לימוד הזוה"ק, כמובא בהקדמה לזוהר הקדוש עם לשון הקודש בהוצאת היכלא דרשב"י בנשיאות ראש ישיבת המקובלים נהר שלום המקובל הרב שמואלי שליט"א, ומובא שם דברי האריז"ל, שגם הרשב"י ורבי אלעזר בנו היו בכלל עשרה הרוגי מלוכה, והראיה לזה שברח מפני הקיסר שרצה להורגו, והלך הוא ורבי אלעזר בנו להמערה, והיו צריכים הרשב"י ובנו לעשות התיקון במסירות נפשם להריגה כמו רבי עקיבא רבו של רשב"י, ולהעביר הסיגים והקמשונים וחרולים מן השדה אשר ברכו ה'.

ואמר הרשב"י "אני יכול למצוא דרך משובחת וטובה לברר ניצוצי הקדושה מתוך הקליפות ולהורדת השפע מהעולמות העליונים לעולמות התחתונים, הרבה יותר חזקה מאשר מסירות נפש גופנית להריגה על קידוש השם [של רבו רבי עקיבא], וזאת על ידי מסירת נפש בתכלית הגדולה ביותר לתורה הקדושה שאטרח מאוד מאוד על לימוד התורה עם פרישות מהבלי ותענוגי עוה"ז, ואגלה סודות התורה ככל האפשר, ואפרש לכולם תכלית הבריאה כולה, ואכנס בגנוי המלך העליון כבן שנכנס בגנוי אביו, ואגלה אורות העליונים, ועל ידי האור הגדול הזה אבריא החושך הגדול מן העולם, ואבטל כל הקליפות והדינים מן הקדושה". ועל ידי מסירת נפשו לסודות התורה, וכן על ידי גילוי סודות התורה זכה להכניע הקליפות ולבטל גזירות להמשיך לעולם חיים שלום

וחירות... כי כל הכוח הגדול הזה צריך אותו דוקא לדור הזה
האחרון דור של ביאת המשיח, (מהרצ"א מדינוב), ע"כ.

וזה מה שאמר לו התנא רבי אליעזר בן הורקנוס [הנקרא רבי
אליעזר הגדול], לתלמידו הגדול רבי עקיבא ע"ה, בזוהר
בראשית (פרשת וירא - דף צט ע"א):

כְּשַׁחֲלָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל, אוֹתוֹ יוֹם עָרַב שַׁבַּת הָיָה,
וְהוֹשִׁיב לִימִינוֹ אֶת הוֹרְקָנוֹס בְּנוֹ, וְהָיָה מְגַלָּה לוֹ
עֲמֻקּוֹת וְנִסְתָּרוֹת.

תָּנוּ רַבָּנָן כְּשַׁחֲלָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל, הֵוא יוֹמָא עָרַב שַׁבַּת
הָיָה, וְאוֹתִיב לִימִינָה הוֹרְקָנוֹס בְּרִיָּה, וְהָיָה מְגַלִּי לִיה
עֲמִיקָתָא וּמִסְתָּרָתָא, וְהוּא לֹא הָיָה מְקַבֵּל בְּדַעְתִּיהָ מִלִּיאָא,
דְּחָשִׁיב כְּמִטְרָף בְּדַעְתִּיהָ הָיָה. כִּיּוֹן דְּחָמָא דְּדַעְתָּא דְּאַבּוּי
מִתִּישְׁבָּא עֲלוּי, קַבִּיל מְנִיה מָאָה וְתַמְנִין וְתִשְׁעָה רָזִין עֲלֵאִין.

שָׁנוּ רַבּוּתֵינוּ, כְּשַׁחֲלָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל, אוֹתוֹ יוֹם עָרַב שַׁבַּת
הָיָה, וְהוֹשִׁיב לִימִינוֹ אֶת הוֹרְקָנוֹס בְּנוֹ, וְהָיָה מְגַלָּה לוֹ
עֲמֻקּוֹת וְנִסְתָּרוֹת, וְהוּא לֹא הָיָה מְקַבֵּל דְּבַר בְּדַעְתּוֹ שְׁחָשַׁב
שְׁמִטְרָף בְּדַעְתּוֹ הָיָה. כִּיּוֹן שֶׁרָאָה שְׂדַעַת אָבִיו מִתִּישְׁבַּת עֲלוּי,
קַבֵּל מִמֶּנּוּ מָאָה שְׁמוֹנִים וְתִשְׁעֵי סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים.

כַּד מָטָא לְאַבְנֵי שֵׁשׁ דְּמִתְעַרְבִי בְּמִיא עֲלָאָה, בָּכָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
וּפְסַק לְמִימַר, אָמַר קוּם הָתָם בְּרִי. אָמַר לִיה אָבָא לָמָּה.
אָמַר לִיה חֲזִינָא דְּאוֹחִית חֲלָף מִן עֲלָמָא. אָמַר לִיה זִיל וְאַיְמָא
לְאַמֶּךָ דְּתַסְתַּלַּק תְּפִלָּאִי בְּאַתֵּר עֲלָאָה, וּבִתֵּר דְּאַסְתַּלַּק מִן עֲלָמָא
וְאַיְתִי הֵכָא לְמַחְמִי לְהוֹן לֹא תִבְכִּי דְּאַנּוּן קָרִיבִין עֲלֵאִין וְלֹא
תִתְאַן וְדַעְתָּא דְּבַר נֶשׁ לֹא יָדַע בָּהּ.

כְּשֶׁהֲגִיעַ לְאַבְנֵי שֵׁשׁ שְׁמִתְעַרְבִים בְּמִים הָעֲלִיּוֹנִים, בָּכָה רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר וּפְסַק לומר. אָמַר, עֲמֹד שָׁם בְּנִי. אָמַר לוֹ,
אָבָא, לָמָּה? אָמַר לוֹ, אֲנִי רוֹאֶה שְׁאַנִּי מִמָּהֵר לְחַלֵּף מִן הָעוֹלָם.

אמר לו, לך ואמר לאמר שתעלה את התפלין שלי למקום עליון, ואחר שאסתלק מן העולם, ואבא לכאן פדי לראות אותם. לא תבכו, שהם קרובים עליונים ולא תחתונים, ודעת בני אדם לא משיגה אותם.

נכנסו חכמי הדור לבקר אותם, וקלל אותם על שלא באו לשמש אותו, ששנינו, גדולה שמושה יותר מלמודה

עד דהוו יתבי, עאלו חכמי דרא למבקר ליה, אוליט להו על דלא אתו לשמשא ליה דתנינן גדולה שמושה יותר מלמודה. עד דאתא רבי עקיבא, אמר ליה עקיבא עקיבא למה לא אתית לשמשא לי (דהא אתא עתא לאצרפא). אמר ליה רבי לא הוה לי פנאי. ארתח אמר אתמהה עלך אי תמות מיתת עצמן. לטייה דיהא קשה מכלהון מיתתיה.

עד שהיו יושבים, נכנסו חכמי הדור לבקר אותם, וקלל אותם על שלא באו לשמש אותו, ששנינו, גדולה שמושה יותר מלמודה. עד שבא רבי עקיבא, אמר לו, עקיבא, עקיבא, למה לא באת לשמש אותי [שהרי באה העת להצרף]? אמר לו, רבי, לא היה לי פנאי. רתח ואמר, אתמהה עליך אם תמות מיתת עצמן. קללו שמיתתו תהיה קשה מכלם.

בכה רבי עקיבא ואמר לו, רבי, תלמד אותי תורה. פתח פיו רבי אליעזר במעשה מרכבה

בכי רבי עקיבא ואמר ליה רבי אולף לי אורייתא. אפתח פומיה רבי אליעזר במעשה מרכבה. אתא אשא ואסחר לתרוויהון. אמרו חכמיא שמע מינה דלית אנו חזין וכדאין לך, נפקו לפתחא דברא ויתבו תמן, הוה מה דהוה ואזל אשא.

בכה רבי עקיבא ואמר לו, רבי, תלמד אותי תורה. פתח פיו רבי אליעזר במעשה מרכבה. באה אש והקיפה

את שְׁנֵיהֶם. אָמְרוּ חֲכָמִים, נִשְׁמַע מִזֶּה שְׁאִין אָנוּ רְאוּיִים וּבְדָאִים לְכָן. יֵצְאוּ לַפֶּתַח הַחִיצוֹן וְיֵשְׁבוּ שָׁם. הֲיָה מָה שֶׁהָיָה, וְהָאֵשׁ הִלְכָה.

לא הָיָה מִדְּבַר מִירְאַת הַשְׂכִּינָה שֶׁהָיְתָה שָׁם

וְאוֹלִיף בְּבִהְרֵת עֲזָה תֵּלֶת מָאָה הִלְכוֹת פְּסוּקוֹת, וְאוֹלִיף לִיה רִי"ו טַעְמִים דְּפִסּוּקֵי דְשִׁיר הַשִּׁירִים. וְהוּוּ עֵינױ דְּרַבִּי עֲקִיבָא נִחְתִּין מִיָּא. וְאַתְחֲזֹר אֶשָּׂא כְּקַדְמִיתָא. כַּד מָטָא לְהָאֵי פְסוּקָא (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) סִמְכוּנֵי בְּאַשִּׁישׁוֹת רִפְדוּנֵי בַתְּפוּחִים כִּי חוֹלֵת אֶהְבֶּה אָנִי, לֹא יָכִיל לְמַסְבֵּל רַבִּי עֲקִיבָא וְאַרְיִם קָלִיה בְּבִכְיִיתָא וְגַעֲי וְלֹא הָוָה מִמְּלַל מִדְּחִילוּ דְשִׁכִּינְתָּא דְהוֹת תַּמָּן.

וְלִמָּד בְּבִהְרֵת עֲזָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת הִלְכוֹת פְּסוּקוֹת, וְלִמָּד אוֹתוֹ מֵאַתִּים וְשִׁשָּׁה עָשָׂר טַעְמִים שֶׁל פְּסוּקֵי שִׁיר הַשִּׁירִים, וְהָיָה עֵינֵי רַבִּי עֲקִיבָא זֹלָגוֹת דְּמַעוֹת, וְחֲזָרָה הָאֵשׁ כְּבַתְּחִלָּה. כְּשֶׁהִגִּיעַ לְפִסּוּק (שִׁיר ב) סִמְכוּנֵי בְּאַשִּׁישׁוֹת רִפְדוּנֵי בַתְּפוּחִים כִּי חוֹלֵת אֶהְבֶּה אָנִי, לֹא יָכִיל רַבִּי עֲקִיבָא לְסַבֵּל, וְהָרִים קוֹלוֹ בְּבִכְיָה. וְהָרִים קוֹלוֹ וְלֹא הָיָה מִדְּבַר מִירְאַת הַשְׂכִּינָה שֶׁהָיְתָה שָׁם.

הוֹרָה לוֹ כָּל עֲמָקוֹת וְסוּדוֹת עֲלִיוֹנִים שֶׁהָיָה בְּשִׁיר הַשִּׁירִים אוֹרֵי לִיה כָּל עֲמִיקְתָּא וְרִזִּין עֲלָאִין דְּהָוָה בִּיה בְּשִׁיר הַשִּׁירִים. וְאוֹמֵי לִיה אוֹמָאָה דְּלֹא לִישְׁתַּמֵּשׁ בְּשׁוּם חַד פְּסוּק מִנִּיה כִּי הֵיכִי דְלֹא לִיחְרִיב עֲלֵמָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִינִיָּה. וְלֹא בְּעֵי קַמִּיה דִּישְׁתַּמֵּשׁוֹן בִּיה (דף צט ע"א) בְּרִיִּיתִי מִסְּגִיאוֹת קְדוּשְׁתָּא דְאִית בִּיה. לְבַתֵּר נָפִיק רַבִּי עֲקִיבָא וְגַעֲי וְנִבְעֵין עֵינױ מִיָּא, וְהָוָה אָמַר, וְוִי רַבִּי, וְוִי רַבִּי, דְּאַשְׁתָּאֵר עֲלֵמָא יְתוּם מִנָּךְ. עֲאֻלוּ כָּל שְׂאָר חֲכִימָא גְבִיה וְשְׂאֻלוּ לִיה וְאַתִּיב לְהוֹן.

הוֹרָה לוֹ כָּל עֲמָקוֹת וְסוּדוֹת עֲלִיוֹנִים שֶׁהָיָה בְּשִׁיר הַשִּׁירִים, וְהַשְׁבִּיעוּ שְׁבוּעָה שְׁלֵא יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּשׁוּם פְּסוּק מִמְּנוֹ, כְּדִי שֶׁהִקְבִּי"ה לֹא יִחְרִיב אֶת הָעוֹלָם בְּגִלְלוֹ, וְלֹא רוֹצֶה לְפָנָיו

שְׁהַבְרִיּוֹת יִשְׁתַּמְּשׁוּ בּוֹ מִרְבַּּה הַקִּדְשָׁה שְׁנֵי שָׁבֻעִים בּוֹ. אַחֲרַיִם יֵצֵא רַבִּי עֲקִיבָא וּבָכָה, וְנָבְעוּ עֵינָיו מִיָּם, וְהָיָה אֹמֵר, וַיְרַבִּי וַיְרַבִּי! שְׁהָעוֹלָם נִשְׁאַר יְתוֹם מִמֶּנּוּ. וְנִכְסוּ אֵלָיו כָּל שְׂאֵר הַחֲכָמִים, וְשָׂאֲלוּ אוֹתוֹ, וְהָשִׁיב לָהֶם.

כָּל יְמֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הֵיטָה הַשְּׁמוּעָה מֵאִירָה מִפִּי כִּיּוֹם שְׁנִיתָהּ בְּהַר סִינִי

הָיָה דְּחִיק לֵיהּ (שַׁעֲתָא) לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, אֲפִיק תְּרִי דְּרוּעוּי וּשְׁוִינוֹן עַל לְבִיָּהּ. פִּתַּח וְאָמַר, אֵי עֲלָמָא עֲלָמָא עֲלָמָא, חֲזַרְתָּ לְאֶעְלָא וְלֹאֲגֻנָּא מִן תַּתָּא כָּל נְהִירוֹ וּבּוֹצִינָא. וַיִּלְכוּ תְּרִי דְּרַעֲי וַיִּלְכוּ תְּרִי תוֹרוֹת דִּישְׁתַּכְחוּן יוֹמָא דִּין מִן עֲלָמָא. דָּאֲמַר רַבִּי יִצְחָק כָּל יוֹמֵי דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר הָיָה נְהִירָא שְׁמַעְתָּא מִפּוּמִיָּה כִּיּוֹמָא דְּאֵתְּיָהִיבַת בְּטוֹרָא דְּסִינִי.

הֵיטָה דְּחִיקָה לוֹ [הַשְּׁעָה] לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר. הוֹצִיא שְׁתֵּי זְרוּעוֹתָיו וְשָׁם אוֹתָם עַל לְבֹ. פִּתַּח וְאָמַר, אֵי הָעוֹלָם, הָעוֹלָם, הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן חֲזַר לְהַתְפַּנֵּס וְלִהְגֹּז מִן הַתַּחְתּוֹן כָּל אֹר וּמָאֹר. אֵי לָכֶם שְׁתֵּי זְרוּעוֹת, אֵי לָכֶם שְׁתֵּי תוֹרוֹת שִׁיְהִי נִשְׁכָּחִים הַיּוֹם הַזֶּה מִן הָעוֹלָם. שְׁאֲמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּל יְמֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הֵיטָה הַשְּׁמוּעָה מֵאִירָה מִפִּי כִּיּוֹם שְׁנִיתָהּ בְּהַר סִינִי.

אָמַר אֲוִרִיָּתָא (סְבִרִית גְּמָרָא) גְּמָרִית וְחֲכָמָתָא סְבִרִית וְשִׁמּוּשָׁא עֲבָדִית. דָּאֲלוּ יְהוֹן כָּל בְּנֵי אִינְשָׁא דְּעֲלָמָא סוֹפְרִים לָא יְכַלִּין לְמַכְתֵּב וְלֹא חֲסָרִי תַלְמִידֵי מַחְכְּמָתִי אֵלָא כְּכּוֹחָלָא בְּעִינָא וְאֵנָּה מְרַבּוּתִי אֵלָא כְּמָאן דְּשִׁתִּי בִּימָא. וְלֹא הָיָה, אֵלָא לְמִיתָן טִיבוּתָא לְרַבּוּהִי יִתִּיר מִנִּיהּ.

אָמַר, תּוֹרָה [לְמַדְתִּי וּגְמָרָא] הַבְנֵתִי וְחֲכָמָה לְמַדְתִּי וְשִׁמּוּשׁ עֲשִׂיתִי, שְׂאֲלוּ יְהִי כָּל בְּנֵי אָנוּשׁ שֶׁל הָעוֹלָם סוֹפְרִים, לֹא יוֹכְלוּ לְכַתֵּב, וְלֹא חֲסָרוּ תַלְמִידֵי מַחְכְּמָתִי אֵלָא כְּמַכְּחוֹל בְּעִין, וְאֵנִי מְרַבּוּתִי אֵלָא כְּמִי שֶׁשּׁוֹתֶה בֵּינִי. וְלֹא הָיָה אֵלָא לְהַחֲזִיק טוֹבָה לְרַבּוּתִי יוֹתֵר מִמֶּנּוּ.

והוּו שְׁאֵלִין מְנִיָּה בְּהֵוָה סְנַדְלָא דְיָבוּם עַד דְּנָפַק נְשִׁמְתִּיה
וְאָמַר טְהוּר. וְלֹא הָוָה תָּמָן רַבִּי עֲקִיבָא. כַּד נָפַק שְׁבִתָּא
אֲשַׁכְּחִיה רַבִּי עֲקִיבָא דְמִית, בְּזַע מְאִנְיָה וְגִרִיר כָּל בְּשִׁרְיָה וְדָמָא
נְחִית וְנָגִיד עַל דְּיוֹקְנֵיהּ. הָוָה צֹחַ וּבָכִי, נָפַק לְבָרָא וְאָמַר, שְׁמִיא
שְׁמִיא, אָמְרוּ וּלְסִיָּהֲרָא לְשִׁמְשָׁא דְנִהִירוּתָא דְהוּת נְהִיר יִתִּיר
מְנַהוֹן הָא אֶתְחַשֵּׁף.

וְהִיוּ שׂוֹאֲלִים מִמֶּנּוּ בְּאוֹתוֹ סְנַדְלָא שֶׁל יָבוּם, עַד שֶׁיִּצְאָה נְשִׁמְתּוֹ
וְאָמַר טְהוּר. וְלֹא הָיָה שָׁם רַבִּי עֲקִיבָא. כְּשִׁיִּצְאָה הַשְּׁבִתָּא,
מִצָּא אוֹתוֹ רַבִּי עֲקִיבָא שְׁמֵת. קָרַע בְּגָדוֹ וְשָׁרַט כָּל בְּשָׁרוֹ, וְדָם
יָרַד וְנִמְשָׁף עַל זָקְנוֹ. הָיָה צוֹנֵחַ וּבוֹכָה. יָצָא הַחֹצֵצָה וְאָמַר: שְׁמַיִם
שְׁמַיִם, אָמְרוּ לְשִׁמְשׁ וּלְלִבְנָה, שְׁהָאֹר שְׁהָיָה מְאִיר יוֹתֵר מֵהֶם
הָרִי נִחְשָׁף.

עוזבי תורה יהללו רשע ושומרי תורה יתגרו בהם

וְצָרִיךְ לַהֲבִין מִפְּנֵי הַקִּפִּיד וְקִלְלַת הַתְּנָא רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֶת רַבִּי
עֲקִיבָא, וַיֵּשׁ לִישֵׁב, עַל פִּי הַגְמָרָא (בְּרִכּוֹת דף ז'): וְאָמַר
רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחִי מוֹתֵר לַהֲתַגְרוֹת בְּרִשְׁעִים
בְּעוֹלָם הַזֶּה, שֵׁנָאמַר, "עוֹזְבֵי תוֹרָה יִהְלְלוּ רִשְׁעִי וְשׁוֹמְרֵי תוֹרָה
יִתְּגוּרוּ בָּם"^כ תֵּנִיא נִמִּי הֵכִי רַבִּי דּוֹסְתָאִי בְּרַבִּי מִתּוֹן אוֹמַר מוֹתֵר

(כ) אנו אומרים בתפילות הושענה רבה "הושענא דביר המוצנע", אפשר
לפרש דהנה כתיב "אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע".
ואפשר לומר הכוונה, דטרם ביאת המשיח לא יוכלו בני אדם לדבר דיבורי
קודש למען כבוד שמו ית', רק בצנעה, וכששני בני אדם מדברים ביניהם
בסוד, ואיש אחר רוצה לשמוע מה שמדברים, צריך לנטות אזנו היטב
לשמוע מה שמדברים.

וזה שאמר הכתוב "אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו", שידברו כל כך בצנעה
מחמת גודל הבושה בימים ההם לדבר דיבורים שבקדושה בריש גלי, ויהי
כל כך בצנעה עד שכביכול ויקשב ה' וישמע, שהקב"ה כביכול יטה אזנו

לשמוע מה שמדברים, להראות דבעוה"ר אין איש שם על לב דיבורים שבקדושה, וע"כ מתביישים שניהם ומדברים ע"ז בצנעה.

וזהו שאנו מבקשים הושענא דביר המוצנע, פי' הושע אותנו במצבינו שאנו עומדים בו, **דהדיבור הוא מוצנע ומכוסה מאזני בני אדם, דכשרוצים לדבר דיבורים שבקדושה צריכים להצניע את הדיבורים מפני המלעיגים שמתרבים בעת הזאת, וע"כ מתחננים הושע נא.**

עוד יש לפרש בקשתינו "הושענא דביר המוצנע", דהנה כתבו המקובלים דלפעמים אין לאדם להוציא בשפתיו תפילתו ובקשתו [של תפילת י"ח הנקראת תפילת הלחש] מהשי"ת, כדי להסתיר תפילתו מאזני המקטריגים (זוה"ק, בן איש חי), אלא יתפלל במחשבה דהרי הקב"ה יודע מחשבות. (ויש בזה מחלוקת הקדמונים אם המלאכים יודעים מחשבות בני אדם, עי' תוס' שבת דף י"ב ע"ב, ובספה"ק נועם אלימלך).

ומקרא מלא דיבר הכתוב (תהלים ה', ב') "אמרי האזינה ה' בינה הגיגי", ופירש"י, כשאני אומרים האזינה, וכשאין אומרים בינה הגיגי, תבין לעמקי מחשבות הישראלי שכולו טוב.

ובספה"ק פירשו בזה מאמר הכתוב (פ' ויגש) "ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני". פירוש, דבמדרש איתא אין הגשה אלא לתפילה. ובא הכתוב לרמוז ויגש אליו יהודה, דלפעמים כשניגש איש יהודי להתפלל להקב"ה, ורוצה להסתיר תפילתו מהמקטריגים, העצה ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני, פי' שיתפלל באופן שיכנסו דיבוריו רק לאזני הקב"ה ולא לאזני המקטריגים, והיינו ע"י שיתפלל במחשבה. וזה שאנו מתפללים הושענא דביר המוצנע, פי' הושענא בגלל אותם דיבורים שהם מוצנעים מהמקטריגים, ויעלו לפניך ל-הושענא בזכותם, אף שאין אנו יכולים להוציאם בפה.

עוד יש לפרש מה שכתוב "דביר המוצנע", ע"ד הכתוב הנ"ל, **אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע**, ויש לרמוז דטרם ביאת המשיח לא יהא אפילו "איש אל רעהו", כי אם רוצים לתקן איזה דבר כדי למהר ביאת משיחנו ובנין בית מקדשינו ב"ב, אין עם מי לדבר, כי כולם עסוקים רק בעניני גשמיות, (ראה באריכות ספר הברית) והוא מפחד להוציא הגה מפיו, ומפחד לבקש מהשי"ת שהמלאכים לא יקטרגו נגדו כנ"ל, וע"כ מתפלל רק בלבו, ולזה אנו מבקשים הושענא דביר המוצנע הושענא, פי' הושענא במצבינו שאנו עומדים בו, שצריכים אנו להצניע הדיבורים הן מבני אדם

והן ממלאכים, ודו"ק.

ורביעי בקודש בביאור מה שמתפללים "הושענא דביר המוצנע", ובזה מובן מה שמתפללים בהושענא דביר המוצנע, דהתוכחה שמוכיחים המנהיגים את העם הוא מוצנע רק ליחידי סגולה, שיהיו גדולים וצדיקים שמחביאים א"ע במחותרת בשעה ובמקום שצריכים להוכיח, וכמו שמובא בספר אור האמת, וספר זה הוא מכ"ק של הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע אשר רשם לעצמו מה ששמע מפי רבו המגיד הקדוש ממועזריטש זי"ע, כמובא שם בהקדמה, וכתב שם דף ע"ב וז"ל בקיצור עה"כ עוזבי תורה יהללו רשע ושומרי תורה יתגרו בהם, והקשה הלא עוזבי תורה הם רשעים והשומרים הם צדיקים והול"ל רשעים יהללו רשע וצדיקים וכו'. ועוד רישא דקרא אמר לשון יחיד וסיפא דקרא אמר לשון רבים יתגרו בהם, הול"ל בתרואיהו לשון אחד.

ות' שיש תרי גוויי צדיקים, יש צדיק שהוא עוסק בתורה וגמילות חסדים ומקיים כל התורה, אך הוא צדיק לעצמו ולא לאחרים, ואע"פ שהיא מצוה ממצוות התורה שנאמר הוכח תוכיח, עכ"ז מגודל רכות טבעו ומזגו הטוב אינו יכול לומר לא עשית כהוגן. ויש צדיקים העומדים בפרץ ומתגרים תמיד בעושי עולה ומוכיחים ומחרפים אותם בתמידות על מעשיהם המכוערים כמ"ש בתקומיך אתקוטט.

והנה לכת הצדיקים הב' הכל שונאים אותם ביותר בהיות שרואים שכת הראשונים הם צדיקים ושותקים מסתמא אינם רשעים כ"כ, ומכאן זה מריבים ומתגרים הכת הב' עם הכת הא' מדוע אתם מחשים, למה לא תקנאו קנאת ה' צבאות. וזהו פי' יתגרו בהם, ר"ל כת הב' מתגרים עם הכת הא' לשם שמים שיעמדו גם כן בפרץ עמהם להלחם נגד אויבי ה'.

והנה הכת הא' מחמת רכות טבעם אינם רואים חוב הרשעים ומהפכים בזכותם ומשיבים אולי לא ה' כך כאשר מרננים עליהם, או זכות אחר, או מזכירים מדות טובות שיש להעושים הנ"ל, וזהו יהללו רשע ר"ל מחמת טבעם מהפכים בזכותם, ועוד אומרים אי אפשר להעמיד הדת על תלה, ועוד הנח להם לישראל. ומחמת כל אלו הטענות נמנעים מלהוכיח, אבל עכ"ז אעפ"י שהם צדיקים הכתוב קורא אותם עוזבי תורה, והכת הב' נקראו שומרי תורה, עכ"ל. וכן פי' זקני הגר"א זצ"ל בביאורו על משלי על פסוק הנ"ל, עי"ש.

וזהו שאנו מתפללים הושענא דביר המוצנע, שהקב"ה יעזור לנו בזכות

הצדיקים העומדים בפרץ, שמוכיחים את העם בדברי מוסר והתעוררות, שהם בבחינת שומרי תורה.

ובזה פירשתי מה שאנו אומרים בתפילה להקדיש ליוצרם בנחת רוח בשפה ברורה ובנעימה, בשפה ברורה ובנעימה פי' שהם אומרים את האמת להעם בשפה ברורה ומוכיחים אותם ואין מפחדים מלהגיד האמת.

וזה שאנו מתפללים הושענא דביר המוצנע, פי' שהקב"ה יושיע אותנו בזמן הזה בעת שהדיבור הוא מוצנע ויש רק יחידי סגולה שמוכיחים את העם ללכת בדרכי התורה והיראה.

א"י שהכוונה בזה לשבח אותן הצדיקים שלא מוכיחים, כי באמת יש צדיקים שמוכיחים את העם בתוכחת מוסר, ויש צדיקים שאין אומרים מוסר לבני ישראל כדי שלא לעורר קיטרוג ח"ו, כדוגמת הרה"ק מהר"א מבעלז זי"ע שהי' רואה תמיד אך טוב לישראל, ולא הרשה לדבר שום דיבורי גנאי על בני, כידוע שאם היו אומרים לפניו שיש חילול שבת בתל אביב או בעיר אחרת בארצנו הקדושה, הי' משתיק את המגיד לה"ר ואומר "נא, נא". ומובא בספר "ביתו נאווה קודש" שמחותנו הרה"צ ר' פייוול ז"ל בא פעם אצלו על יוה"כ (כשה"כ כבר בארץ ישראל) ושאלו הרה"ק מבעלז מה נשמע בעירך, והשיב ר' פייוול אודות חילול שבת שיש בעירו וכו', ודחהו הרה"ק מעל פניו ולא רצה לדבר אתו בכלל, באמרו "נו, נו". אחר איזה ימים הי' עוה"פ ר' פייוול הנ"ל אצל הרה"ק מבעלז, ושאלו עוה"פ "פייוול וואס הערט זיך", ואז ענה ר' פייוול דיבורים טובים על בני, ואמר הרה"ק מבעלז: "אה, נאר אזעלכע גרוסן זאלסטו מיר ברענגען!", ואכמ"ל בזה.

וזהו שאנו מתפללים להשי"ת, הושענא דביר המוצנע, תושיע אותנו לא רק בגלל הצדיקים שמוכיחים את העם, אלא תעזור ותושיע לנו גם בזכות אותן הצדיקים שרואים תמיד רק טוב על ישראל ומצניעים דיבורי המוסר והתוכחה שלא לדבר רעה ח"ו על ישראל.

ועד"ז אפשר לפרש מה דאיתא בזה"ק, ר' שמעון נשא את ידיו ואמר אוי למי שיקרה באותו זמן ואשרי חלקו של מי שיקרה להמצא באותו זמן, אוי למי שיקרה באותו זמן הוא משום שכשיבא הקב"ה לפקוד את האילה, הכוונה לשכינה, יסתכל מי הם העומדים עמה ויביט על מעשיו של כל אחד ואחד מישראל, ולא ימצא צדיק, דכתיב ואביט ואין עוזר. אמנם מי שיתקיים בעת ההוא ויתחזק באמונה הטהורה, יזכה לאור ההוא של שמחת המלך. ועל זמן ההוא כתוב, וצרפתים כצרוף את הכסף ובחנתים כבחון את הזהב, פי' אחר

להתגרות ברשעים בעולם הזה שנאמר עוזבי תורה יהללו רשע וגו', ואם לחשך אדם לומר והא כתוב "אל תתחר במרעים אל תקנא בעושי עולה", אמור לו, מי שלבו נוקפו אומר כן, אלא, אל תתחר במרעים להיות כמרעים, אל תקנא בעשי עולה להיות כעושי עולה, ואומר "אל יקנא לבך בחטאים כי אם ביראת ה' כל היום", איני, והאמר רבי יצחק אם ראית רשע שהשעה משחקת לו אל תתגרה בו, שנאמר "יחילו דרכיו בכל עת" ולא עוד אלא שזוכה בדיון, שנאמר "מרום משפטיך מנגדו", ולא עוד, אלא שרואה בצריו, שנאמר "כל צורריו יפיח בהם" לא קשיא הא במילי דידיה הא במילי דשמיא, ואיבעית אימא הא והא במילי דשמיא, ולא קשיא הא ברשע שהשעה משחקת לו, הא ברשע שאין השעה משחקת לו, ואיבעית אימא הא והא ברשע שהשעה משחקת לו, ולא קשיא הא בצדיק גמור, הא בצדיק שאינו גמור, דאמר רב הונא מאי דכתיב "למה תביט בוגדים תחריש בבלע רשע צדיק ממנו", וכי רשע בולע צדיק, והא כתיב "ה' לא יעזבנו בידו" וכתיב "לא יאונה לצדיק כל און", אלא צדיק ממנו בולע צדיק גמור אינו בולע, ואיבעית אימא שעה משחקת לו שאני.

שהצרות מתעוררות רח"ל, וכל העמים ומלכיהם מתייעצים עליהם יחד ומעוררים גזירות רעות רח"ל, וכולם באים עליהם בעצה אחת, אז יתראה עמוד האש עומד ממעלה למטה ארבעים יום, וכל העמים יראו אותו ובעת ההוא יתעורר מלך המשיח לצאת מגן עדן, ממקום ההוא שנקרא קן צפור וכו'.

וזהו הכוונה אוי לו למי שיקרה באותו זמן, פי' אם לא יהיו בידו תורה ומעשים טובים, ואשרי חלקו של מי שיקרה להמצא באותו זמן, פי' כי ישרה עליו אור גדול של שמחת המלך יתב"ש, והוא נוטל חלקו וחלק חבירו בקדושה. ואשרי חלקם של הצדיקים שיקרה להמצא באותו הזמן, שהם נקראים שומרי תורה שבזכותן יתעורר מלך המשיח לצאת מגן עדן ולגאול את ישראל מגלותן במהרה בימינו אמן.

רואים שצדיקים גדולים פחדו להתגרות ברשעים, בפרט אם השעה משחקת להם, וזאת הסיבה שרבי עקיבא לא רצה ללמד את הרשב"י בבית האסורים, בזמן שהייתה שלטת מלכות הרשעה. אבל האמת, שבכח הקדושה של סודות התורה אפשר לנצחם בלי פחד, וזהו הירושה שהשאיר לנו התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע, ולזה רבי אליעזר הגדול כשראה שרבי עקיבא חיסר מלימוד תורת הסוד להמשיך תורתו לעולם וללמדה ברבים, לייט, כלומר קילל, כי זוהי מציאות שאי אפשר להילחם עם הרשעים אלא על ידי כוח לימוד תורת הסוד, וכיצד ינצל ממלכות הרשעה, ועוד מה יעשו ישראל בגלות האחרונה, ובפרט בדור האחרון עקבתא דמשיחא שהרע משתולל ומסתולל באין מפריע, וקליפת ערב רב תלמידי עמלק הרשע קשה מאוד עד כדי שנראה כביכול רשע שהשעה משחקת לו, לזה צריך את כוחו של רשב"י בלימוד תורתו כמו שצווה את תלמידיו **בני שנו מידות**, כי רק הוא היה לו את הכח לומר **מותר להתגרות ברשעים בעולם הזה**, כנאמר **"ושומרי תורה יתגרו בס"**. [ורק הלומדים כל הפרד"ס נקראים שומרי תורה, כי מי שאינו עושה כן ולא לומד תורת הסוד עליו צווח התנא **"אוי להם לבריות מעלבונה של תורה"**, (מהרח"ו)].

כל עם ישראל ילמדו לכל הפחות דף זוהר ליום, ובכך ימשיכו את נשמת הרשב"י לדורנו זה, ובודאי יתבטלו כל הגזירות ובפרט גזירת הגיוס רח"ל

על כן אם רוצים אנו להמשיך וללמוד וללמד ולעסוק בלימוד התורה באין מפריע, חייבים אנו שכל עם ישראל ילמדו לכל הפחות דף זוהר ליום, ובכך ימשיכו את נשמת הרשב"י לדורנו זה, [כדאיתא באור החמה ועוד], **ובודאי יתבטלו כל הגזירות ובפרט גזירת הגיוס רח"ל**, כמבואר לעיל. כי כל תורת

הסוד הוא שיחיו ולא ימותו, ולא רק לעצמו, אלא מכפר ומציל את כל ישראל, כמו שכתב בזוהר הקדוש: **עוד אָמר אֱלֹהֵינוּ זְכוּנוּ לְבִרְכָּה לְרַבִּי שְׁמֵעוֹן: בְּהַאי סֵפֶר הַזֶּהר יִתְפָּרְקוֹן מִן גְּלוּתָא פֶּד אֶתְגְּלִיָּא בְּדָרָא בְּתַרְאָה. עוד בְּדָף קכ"ד: לְשׁוֹן מֹשֶׁה רַבִּינוּ לְרַבִּי שְׁמֵעוֹן. וְהַמְשָׁפִילִים יִזְהִירוּ בְּזֶהר הָרָקִיעַ בְּהַאי חֲבוּרָא דִּילָךְ דְּאִיהוּ סֵפֶר הַזֶּהר בְּאֵילִין לֹא צָרִיךְ נִסְיוֹן – רָצָה לומר: כִּי הַלּוּמָד בְּסֵפֶר הַזֶּהר לֹא יִסְבֵּל חֲבָלֵי מְשִׁיחַ וּבִגִּין דִּישְׂרָאֵל עֲתִידִין לְמִטָּעֵם מְאִילָנָא דְחַיֵּי דָא הוּא סֵפֶר הַזֶּהר יִפְקוֹן בֵּיה מְגֻלוּתָא בְּרַחֲמֵי.**

זה הדבר שבו תלוי כל גאולתינו ופדות נפשינו

כולנו "יחד שבטי ישראל" לומדי ומלמדי הזוהר הקדוש, תורת רבי שמעון בר יוחאי ע"ה, בבית ה' היכלא דרשב", אשר לא זזה משם השכינה מעולם, כי בכל מקום ששם לומדים ומתקשרים לנשמת הרשב"י הקדוש בא ומתעטר בגוון ונמצא אתנו ממש. אשרינו שזוכים אנו להיות מחוברים להרשב"י הקדוש וללמוד וללמד את כל הזוהר הקדוש, כי זהו הדבר שבו תלוי כל גאולתינו ופדות נפשינו לקרב את הגאולה ולהביא את המשיח, וזכות הזוהר הקדוש מגן ומציל את עם ישראל מכל מני מרעין בישינ.

ועל כן לא מספיק ללמוד לעצמו, אלא צריך לזכות את הרבים וללמד ולהשמיע לכל ישראל! עד שכל ישראל יתקדשו בקדושה העליונה הזו, כמבואר בשל"ה הקדוש, כי תורת הסוד נועדה להתגלות וללמד את הרבים בדור האחרון למען הכינו את העולם לקראת תורתו של משיח והגאולה שלימה, (של"ה).

שלשלת מסורת הקבלה מהתנאים הקדושים

תנו רבנן שמונים תלמידים היו לו להלל הזקן, שלשים מהן ראויים שתשרה עליהן שכינה כמשה רבינו, ושלשים מהן

ראוים שתעמוד להם חמה כיהושע בן נון, עשרים בינונים, גדול שבכולן יונתן בן עוזיאל, קטן שבכולן רבן יוחנן בן זכאי, אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי שלא הניח מקרא ומשנה גמרא הלכות ואגדות דקדוקי תורה ודקדוקי סופרים קלים וחמורים וגזרות שוות תקופות וגימטריאות שיחת מלאכי השרת ושיחת שדים ושיחת דקלים משלות כובסין משלות שועלים דבר גדול ודבר קטן דבר גדול מעשה מרכבה דבר קטן היות דאביי ורבא, לקיים מה שנאמר "להנחיל אהבי יש ואצרתיהם אמלא", וכי מאחר שקטן שבכולן כך גדול שבכולן על אחת כמה וכמה, אמרו עליו על יונתן בן עוזיאל בשעה שיושב ועוסק בתורה כל עוף שפורח עליו מיד נשרף (גמרא סוכה כח).

התנא הקדוש רבי יוחנן בן זכאי למד את סודות התורה ומסרה לרבי אליעזר בן הורקנוס, ומסרה לרבי עקיבא, ומסרה לרבי שמעון בן יוחאי זי"ע

הגאון רבי דוד לוריא שהוא נין ונכד להגאון המהרש"ל זי"ע^{יד}, כתב, שרבי יוחנן בן זכאי, מסר בעיקר את תורת הנסתר לתלמידו רבי אליעזר בן הורקנוס, ורבי אליעזר בן הורקנוס מסר את עיקר תורתו לרבי עקיבא, ורבי עקיבא מסר את עיקר תורתו לרבי שמעון בן יוחאי.

וז"ל: ולא זו בלבד במשנה הוא אבי המשנה, אלא אף בסתרי המרכבה הוא רבי אליעזר יסוד הקבלה... ונמצאנו למדין,

כד) גאון עצום בכל חלקי התורה, בנגלה ובנסתר, מוציא לאור כתבי הגרבי אליעזר על חלק הנסתרות, בעל מחבר ששה עשר ספרים, נפש דוד על הזוהר הקדוש, וביאור על הפרקי דרבי אליעזר, חיבר ארבעה קונטרסים בשבח ובגדלות רבי אליעזר בן הורקנוס הוא רבי אליעזר הגדול. א. עמק הברכה. ב. שם האחד הוא אליעזר. ג. בית צדיק, ועוד, ד. קונטרס מבוא לפרקי דרבי אליעזר.

שאף דברי קבלתו של רבי שמעון בזוהר ותיקונים, יסודם מקבלתו של רבי אליעזר... וגדולי המקובלים הראשונים ז"ל, שלא נגלה בימיהם ספר הזוהר, היו משתמשים באור מאמרי פרקי דרבי אליעזר, במקום הזוהר...

וביום פטירתו שבאו לבקרו תלמידיו ובראשם רבי עקיבא, הקפיד מאוד עליהם שלא באו ללמוד קודם לפניו, ובאותה העת לימד את רבי עקיבא סתרי תורה עמוקים, כמובא בזוהר פרשת וירא (דף צ"ח ע"א), והיה מאיר תורתו כיום שניתנה התורה בסיני.

עוד קודם לכן, רבי אליעזר הזהיר בפרקי אבות יהיה כבוד חבירים חביב עליך כשלך, וחזר והזהיר את רבי עקיבא קודם פטירתו וצווה על זה הזהירו בכבוד חבירכם כדאיתא בפרק ד' דברכות, (כ"ח ע"ב), שצפה ברוח הקודש שעתידין 24 אלף תלמידי רבי עקיבא למות, על שלא נהגו כבוד זה לזה, (עכת"ד). - וכבר כתב על זה בספר סוד ה' דלומדי הסוד אין קנאה ותחרות ביניהם כדאיתא באידרא דאמר הרשב"י "אנן בחביבותא תליא", ועוד מובא בזוהר הקדוש האי דאמרו חז"ל שכל אחד נכווה מחופתו של חבירו אינו שייך בלומדי תורת הסוד אלא כולם יושבים יחדיו באהבה ושמחה גדולה ביניהם, ולפי זה מובן מדוע צווה את רבי עקיבא הזהירו בכבוד חבירכם מפני שלא למד מספיק מרבו את תורת הסוד ולא למדה לרבים, לכן היה חשש גדול שיכשלו בזה כמו שצפה ברוח הקודש עכ"ל.

מכל זה רואים, שהתנאים הגדולים שהם היו להבות אש מסובבים בגוף גשמי, שלא מוזכר כמעט בגמרא שהיו לומדים קבלה, אבל אף על פי כן רואים שמלבד שהיו עוסקים בתורת הנגלה, כל קדושתם נבעה מתורת הנסתר, שהיו עוסקים ולומדים תנא מפי תנא, עד למשה רבנו את תורת הנסתר, ומובן

שבימיהם אז, זה היה צריך להיות בהסתר גדול, שהרי רצונו של ה' שלא יתגלה אז, רק לצדיקי ה', אבל בימינו שרואים בפירוש שהזהר נתגלה לנו, כי נועד במיוחד לדור אחרון להאיר את חשכת הגלות להצילנו מהערב רב, כדאיתא במהרח"ו ורבי יעקב צמח גורי האריז"ל, ועוד כידוע כתוב בזוהר שבאחרית הימים אפילו ילדים קטנים ידעו נסתרות, וכך למדנו אבות החסידות והקבלה. וברור ומובן שאנו ממשיכים את דרכם של התנאים הקדושים והטהורים, שעל פיהם אנו חיים ועל פיהם מושתת כל חינונו, על פיהם צריכים אנו גם ללמוד את חכמת הקבלה והזהר הקדוש.

אלו רבי עקיבא היה לומד אצל רבי אליעזר יותר את סודות התורה ומלמדם לתמידיו, היה ניצל מגזירת מלכות הרשעה

וכל הזהר הקדוש מלא בכל שמות התנאים הקדושים כגון: ר' יהודה, ר' יוסי, ר' חייא, ר' אבא, ר' יצחק, ר' שמעון, ר' אלעזר, ועוד ועוד, וכן כתוב בזוהר הקדוש שכל מארי מתניתין ומארי תלמודא סידרו את תורה שבעל פה על פי הסוד, ואין צריך להאריך בזה.

ובאמת אלו רבי עקיבא היה לומד אצל רבי אליעזר יותר את סודות התורה ומלמדם לתמידיו, היה ניצל מגזירת מלכות הרשעה [וגם היו ניצלים 24 אלף תלמידיו מגזירת המיתה], כדאיתא על רשב"י ורבי אלעזר בנו שניצלו ממיתה על שהטמינו עצמם במערה, וגילו סתרי תורה, שהם מעלים מ"ן יותר ממיתה על קידוש השם [כמובא במהרצ"א מדינוב בשם האריז"ל - הובא בהקדמה הנפלאה על הזהר עם לשון הקודש שבהוצאת הגה"צ המקובל רבי בנייהו יששכר שמואלי שליט"א]. - ועתה מובן דברי הרשב"י לרבי עקיבא, בזמן שהיה בבית האסורים, שביקש שילמדו תורה, (פסחים ק"ב), [ואפשר

דעל תורת הנסתר אמר לו, ועל ידי זה היה ניצל], ולזה כאשר אמר לו שאינו יכול, אמר לו הרשב"י דמוסרני ליוחאי אבא ומוסרך למלכות, הכוונה היא למידת מלכות שיצטרך למסור עצמו למיתה על קידוש ה', כי אין דרך להינצל, אלא על ידי גלוי סתרי תורה. [ועתה מובן דברי המהרח"ו (בהקדמה לעץ חיים) שאמר, שבהרבה מקומות בש"ס אין שום הבנה אלא אם כן נפרש על פי תורת הסוד, (וכן כתב הגר"א ז"ע) וגם כאן איך שייך להגיד שהרשב"י יהיה מוסר ח"ו, אלא וודאי שהכוונה למידת מלכות העליונה כדפירשנו].

מכל זה רואים את חובתנו בלימוד הזוהר הקדוש, לעסוק כל היום וכמה שיכולים ללמוד תורת הנסתר ביתר שאת וביתר עוז, ללמוד וללמד לשמור ולעשות.

זה הדבר שבו תלוי כל גאולתינו ופדות נפשינו

כולנו "יחד שבטי ישראל" לומדי ומלמדי הזוהר הקדוש, תורת רבי שמעון בר יוחאי ע"ה, בבית ה' היכלא דרשב"י, אשר לא זזה משם השכינה מעולם, כי בכל מקום ששם לומדים ומתקשרים לנשמת הרשב"י הקדוש בא ומתעטר בגוון ונמצא אתנו ממש. אשרינו שזוכים אנו להיות מחוברים להרשב"י הקדוש וללמוד וללמד את כל הזוהר הקדוש, כי זהו הדבר שבו תלוי כל גאולתינו ופדות נפשינו לקרב את הגאולה ולהביא את המשיח, וזכות הזוהר הקדוש מגן ומציל את עם ישראל מכל מני מרעין בישין.

אין לנו כוח בירור ניצוצי הקדושה כמו כוח לימוד הזוה"ק ואין לנו כוח בירור ניצוצי הקדושה כמו כוח לימוד הזוה"ק, כמובא בהקדמה לזוהר הקדוש עם לשון הקודש בהוצאת היכלא דרשב"י בנשיאות ראש ישיבת המקובלים נהר שלום המקובל הרב שמואלי שליט"א, ומובא שם דברי האריז"ל,

שגם הרשב"י ורבי אלעזר בנו היו בכלל עשרה הרוגי מלוכה, והראיה לזה שברח מפני הקיסר שרצה להורגו, והלך הוא ורבי אלעזר בנו להמערה, והיו צריכים הרשב"י ובנו לעשות התיקון במסירות נפשם להריגה כמו רבי עקיבא רבו של רשב"י, ולהעביר הסיגים והקמשונים וחרולים מן השדה אשר ברכו ה'.
ואמר הרשב"י "אני יכול למצוא דרך משובחת וטובה לברר ניצוצי הקדושה מתוך הקליפות ולהורדת השפע מהעולמות העליונים לעולמות התחתונים, הרבה יותר חזקה מאשר מסירות נפש גופנית להריגה על קידוש השם [של רבו רבי עקיבא], וזאת על ידי מסירת נפש בתכלית הגדולה ביותר לתורה הקדושה שאטרח מאוד מאוד על לימוד התורה עם פרישות מהבלי ותענוגי עוה"ז, ואגלה סודות התורה ככל האפשר, ואפרש לכולם תכלית הבריאה כולה, ואכנס בגנוי המלך העליון כבן שנכנס בגנוי אביו, ואגלה אורות העליונים, ועל ידי האור הגדול הזה אבריא החושך הגדול מן העולם, ואבטל כל הקליפות והדינים מן הקדושה". ועל ידי מסירת נפשו לסודות התורה, וכן על ידי גילוי סודות התורה זכה להכניע הקליפות ולבטל גזירות להמשיך לעולם חיים שלום וחירות... כי כל הכוח הגדול הזה צריך אותו דוקא לדור הזה האחרון דור של ביאת המשיח, (מהרצ"א מדינוב), ע"כ.

רבי עקיבא היה חבוש בבית האסורים עשרים שנה
ובמדרש שיר השירים מהגניזה [י"ל ע"י הרב יוסף חיים ורטהימר, הוצאת 'כתב יד וספר' ירושלים תשנ"ה], עמוד י"ח, על הפסוק (א א) 'לריח שמניך טובים וכו', נאמר: 'השביעי' [מעשרה הרוגי מלכות] רבי עקיבא, שהיה חבוש בבית האסורים עשרים שנה, והיו מביאים קולמוסים של קנים, ונותנים בין ציפורניו, ומרתיחין צרורות באש, ומניחין תחת שחיו, ואמרו לו הנח מה שבידך, ובכל כך היה מוסיף להם

תוכחות, ומה היה אומר להם, 'כמוהם יהיו עושיהם'. וכל דבר שהיו צריכין לו היו שולחים ושואלין לו בבית האסורים [ראה פסחים קיב: יבמות קח: סנהדרין יב. עירובין כא: ירושלמי יבמות פ"ב ה"ה]. לסוף עשרים שנה ששהה בבית אסורים יצא ליהרג, והיה עונת ק"ש וכו". ובגמרא (ברכות סא:) מתארת את הוצאתו להורג של ר"ע - 'בשעה שהוציאו את רבי עקיבא להריגה זמן קריאת שמע היה, והיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל, והיה מקבל עליו עול מלכות שמים. אמרו לו תלמידיו: רבינו, עד כאן, אמר להם כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה בכל נפשך - אפילו נוטל את נשמתך, אמרתי: מתי יבא לידי ואקיימנו, ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו. היה מאריך באחד עד שיצתה נשמתו באחד'.

רבי עקיבא נפטר ביום הכיפורים - ולא ידעו תלמידיו, עד שאלוהו הנביא בא להודיע

וכותב ה'בן יהוידע', שתלמידיו לא אמרו לו דברים אלו ביום שנפטר, כי נשמתו יצאה ב'אחד' ואיך השיב להם, אלא בכל יום לפני הוצאתו להורג היו סורקים את בשרו, והוא היה מקבל עול מלכות שמים, ובאותם ימים דברו איתו תלמידיו. אבל ביום שבו נפטר, שהוא יום הכיפורים, לא היו איתו תלמידיו, כמסופר במדרש משלי (פ"ט ס"ב) שאלוהו הנביא בא להודיע לרבי יהושע הגרסי על מותו של רבי עקיבא].

אמר להן רבי אליעזר הגדול, תמיה אני אם ימותו מיתת עצמן, אמר לו רבי עקיבא שלי מהו, אמר לו שלך קשה משלהן

ובספר "סוד ה'" הביא את ספר "שירי מצוה", להגה"צ רבי בנימין אליהו מזאלשין על צוואת רבי אליעזר הגדול להורקנוס בנו, (המובא בספר שבט מוסר פרק ט"ז), שביאר שכל דברי

רבי אליעזר הגדול היו עמוקים על פי הסוד, ומה שאיתא בגמרא סנהדרין (דף סח.), וז"ל: והתניא כשחלה ר' אליעזר נכנסו ר' עקיבא וחביריו לבקרו... אמר להן למה באתם, אמרו לו ללמוד תורה באנו, אמר להן ועד עכשיו למה לא באתם, אמרו לו לא היה לנו פנאי, אמר להן תמיה אני, אם ימותו מיתת עצמן, אמר לו רבי עקיבא שלי מהו [כלומר באיזה מיתה ימות], אמר לו שלך קשה משלהן... אמר להן הוא טהור, ויצאה נשמתו בטהרה, עיי"ש.

אם היה רבי עקיבא לומד סתרי תורה אצל רבי אליעזר הגדול, והיה מלמדם לכ"ד אלף תלמידיו, אז היו כולם באחדות אמיתי, ולא היו מתים, ולא הייתה הגזירה

מובן שכל הקפידה היית מפני שלא למד ולימד את תורת רבו רבי אליעזר שהייתה על פי הסוד, ועל כן קיבל עונש חמור כזה, שרבי עקיבא היה יכול לקבל את כל תורת הסוד וללמד את בני ישראל. וכן כתב הגה"ק מהרצ"א מדינוב בהוספותיו לספר סור מרע ועשה טוב, וזת"ד: ואין לנו כוח בירור ניצוצי הקדושה כמו כוח לימוד הזוה"ק, ומובא בשם האריז"ל, שגם הרשב"י ורבי אלעזר בנו היו בכלל עשרה הרוגי מלוכה, והראיה לזה שברח מפני הקיסר שרצה להורגו, והלך הוא ורבי אלעזר בנו להמערה, והיו צריכים הרשב"י ובנו לעשות התיקון במסירות נפשם להריגה כמו רבי עקיבא רבו של רשב"י, ולהעביר הסיגים והקמשונים וחרולים מן השדה אשר ברכו ה'. ומסיים שם (בספר סוד ה') שאם רבי עקיבא היה לומד סתרי תורה אצל רבי אליעזר הגדול, והיה מלמדם לכ"ד אלף תלמידיו, אז היו כולם באחדות אמיתי, ולא היו מתים, (וגם היו ניצלים מגזירת עשרה הרוגי מלכות - כמו רבי שמעון בר יוחאי ובנו רבי אלעזר שניצל), כי בין לומדי תורת הסוד אין, לא שנאה, ולא קנאה, ולא תחרות, אלא כולם באהבה ואחדות גמור, כמו

שאמר הרשב"י בזוהר (פרשת נשא - דף קכ"ח ע"א): **חֲדַי רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (חבוק ג) ה' שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יִרְאָתִי. (אמר) (קכ"ח ע"ב) הֵתָם יְאוֹת הָהָה לְמַהוּי דְּחִיל. אֲנִן בְּחִבִּיבוּתָא תְּלִיָא מַלְתָּא, דְּכַתְיִב, (דברים ו) וְאֶהְבֶּתְּ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ, וְכַתִּיב (דברים ז) מֵאֲהֶבֶת יְיָ אֶתְכֶם, וְכַתִּיב (מלאכי א) אֶהְבֶּתִּי אֶתְכֶם וְגו'.**

ובלשון הקודש: שְׁמַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (חבוק ג) ה' שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יִרְאָתִי. שֶׁם רָאוּי לְהִיט יִרְאָ. אֲנִנוּ בְּחִבִּיבוּת תְּלִוי הַדְּבָר, שְׁכַתוּב (דברים ו) וְאֶהְבֶּתְּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ, וְכַתוּב (שם ז) מֵאֲהֶבֶת ה' אֶתְכֶם, וְכַתוּב (מלאכי א) אֶהְבֶּתִּי אֶתְכֶם וְגו'.

אם אינך מלמדני תצטרך למות על קידוש ה', כי אי אפשר לעשות התיקון אלא על ידי לימוד תורת הסוד

ובגמרא פסחים (דף קיב.): חמשה דברים צוה רבי עקיבא את רבי שמעון בן יוחי כשהיה חבוש בבית האסורין, אמר [רשב"י] לו [לרבי עקיבא] רבי למדני תורה, אמר איני מלמדך, אמר לו אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות, אמר לו בני יותר ממה שהעגל רוצה לינק פרה רוצה להניק, אמר לו ומי בסכנה, והלא עגל בסכנה, אמר לו אם בקשת ליחנק היתלה באילן גדול, עכ"ל. ורואים שרבי עקיבא חשש ללמדו כשהיה עשרים שנה בבית האסורים, ועל זה אמר לו רבי שמעון אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות, יש לבאר על פי כתבי האריז"ל שאין הכוונה למלכות כאן מלכות הרשעה, אלא למדת מלכות שבמיתה על קידוש השם נקרא, שנמסר למידת מלכות העליונה, וזה כוונתו שאם אינך מלמדני תצטרך למות על קידוש ה', כי אי אפשר לעשות התיקון אלא על ידי לימוד תורת הסוד, (סוד ה'). - מהסיפור הזה אנחנו לומדים, כי אם רבי עקיבא היה לומד אצלו סודות התורה, היה יכול להינצל מלהיות בעשרה הרוגי מלכות, כמו רבי שמעון בר יוחאי ע"ה,

וזה מה שאמר לו רבי אליעזר תמה אני וכו', כי לימוד תורת הסוד יותר גבוה מליהרג על קידוש ה', כי כל תורת הסוד הוא שיחיו ולא ימותו, לא רק הוא, אלא מכפר ומציל את כל ישראל, כמו שכתב בזוהר הקדוש: עוד אמר אליהו זכרנו לברכה לרבי שמעון: בהאי ספר הזהר יתפרקון מן גלותא פד אתגליא בדרא בתראה. עוד בדר קכ"ד: לשון משה רבינו לרבי שמעון. והמשכילים יזהירו קזהר הרקיע בהאי חבורא דילך דאיהו ספר הזהר באילין לא צריך נסיון – רצה לומר: כי הלימוד בספר הזהר לא יסבל חבלי משיח ובגין ד'שאלא עתידין למטעם מאילנא דחיי דא הוא ספר הזהר יפקון ביה מגלותא ברחמי.

ועל כן לא מספיק ללמוד לעצמו, אלא צריך לזכות את הרבים וללמד ולהשמיע לכל ישראל! כי תורת הסוד נועדה להתגלות וללמד את הרבים בדור האחרון למען הכינו את העולם לקראת תורתו של משיח והגאולה שלימה, וכמבואר בשל"ה הקדוש.

כל הגאולה תלויה בעסק החכמה הזאת

ובספר דגל מחנה אפרים (פרשת שמיני) כתב, וז"ל: וזהו דרש דרש משה, היינו כשיתגלה (כי בכל דור ודור יש בחינת משה, ואיתא דרבי שמעון בן יוחאי היה בחינת משה), וידרוש מה שדרש כבר משה, היינו רבי שמעון בן יוחאי, ספר הזוהר, אז והנה שורף, הינו שיתבטלו כל הקליפות וממילא יהיה הגאולה שיבנה במהרה בימינו אמן סלה ועד. וגם על ידי החיבור ההוא יהיה בטול הקליפות וקלות הגלות והשבתת הקטרוגים (חסד לאברהם מעין ראשון נהר כ"ד). הכל תלוי בעסק החכמה הזאת, ומניעתנו מלהתעסק בה היא גורמת אחור ועכוב בנין בית מקדשנו ותפארתנו (הקדמת הרב חיים ויטאל לעץ חיים).

סבא דמשפטים סדר הלימוד ליום יד כסליו [יום 73 בשנה] זוהר פרשת משפטים עג

על כן, יהודים יקרים, תנו לימוד לשם שמים, הקריבו מדקותיכם למען השכינה הקדושה, לעשות נחת רוח ליוצרינו, לגרום לפדות נפשנו, ונלך כולנו כאחד יחד לקבל את אור פני מלך המשיח במהרה בימינו אמן.

[אמרו המגיהים מתחלת הפרשה עד מעשה ידי להתפאר קי"ד א' הוא מן הסבא ויגענו ומצאנו הנסחא מדויקת תלי"ת].

**פֶּתַח ר' שְׁמֵעוֹן וְאָמַר, (שמות כא) וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים
אֲשֶׁר תִּשִּׁים לְפָנֶיהֶם, תִּרְגֹּם, וְאֵלֵּין דִּינֵיא
דְּתַסְדֵּר קְדָמִיהוֹן. אֵלֵּין אֵינֻן סְדוּרִין דְּגִלְגּוּלָא, דִּינֵין
דְּנִשְׁמַתִּין, דְּאִתְדָּנוּ בָּל חַד וְחַד לְקַבֵּל עוֹנֵשִׁיָּה.
(שמות כא) בִּי תִקְנָה עֶבֶד עֲבָרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד**

פֶּתַח רבי שמעון ואמר, ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. תרגום: ואלין דינא די תסדר קדמיהון. אלה אותם סדורים של הגלגול, דיני הנשמות שנדונו כל אחד ואחד לקבל ענשו. בי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד ובשביעית יצא לחפשי חנם. חברים, הזמן כעת לגלות כמה סודות נסתרים של הגלגול. בי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד, כשהנשמה התחילה בגלגול, אם היא מצד אותו העבד מטטרו"ן, שהוא כולל ששה צדדים, כתוב בו שש שנים יעבד. גלגולים שלא לא מתחילת אלא שש שנים, עד שמשלימה שש דרגות מאותו המקום שנלקחה.

וּבְשִׁבְעִית יֵצֵא לְחַפְּשֵׁי חָנָם. חֲבֵרִיִּיא, עֵידֵן הָבֵא,
 לְגִלְגָּלָה בְּמֶה רִזִּין סְמִירִין דְּגִלְגָּלָא. כִּי תִקְנֶה עֶבֶד
 עֲבָרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד. כֹּד נִשְׁמָתָא אֶתְחִיבֵת
 בְּגִלְגָּלָא, אִם הִיא מְסֻרָא דִּתְהוּא עֶבֶד מְסֻרִין,
 דְּאִיהוּ (ק"ה ע"ב, ט"ז ע"א, צ"ז ע"א) בְּלִיל שִׁית סְמִירִין,
 כְּתִיב בִּיה שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד, גִּלְגָּלִין דִּילָּה לָא
 מִתְחִיבָא אֵלָא שִׁית שָׁנִין, עַד דְּאִשְׁלִימַת שֵׁשׁ
 שָׁנִין, מִתְהוּא אֶתֶר דְּאֶתְגַּמְלֵת.

אַבְל אִם נִשְׁמָתָא הִיא מְסֻרָא דְשִׁבְעִיתָא, דְּאִיהוּ
 שְׁבִיעִית וְדֵאִי מַה כְּתִיב, וּבְשִׁבְעִית יֵצֵא
 לְחַפְּשֵׁי חָנָם, דְּצָדִיק, וְדֵאִי לִית בִּיה מְלָאכָה, כִּינֵן
 דְּלִית בִּיה מְלָאכָה, לִית בִּיה שְׁעָבוֹד. וְנִשְׁמָתָא
 דְּאִיהוּ מִתְמָן, אֶתְמַר בָּהּ וּבְשִׁבְעִית יֵצֵא לְחַפְּשֵׁי
 חָנָם, לִית בָּהּ שְׁעָבוֹדֵא.

אֲדַהֲבִי, הָא (דף צ"ד ע"ב) סָבֵא נַחַת לְגַבִּיהָ, אָמַר
 לֵיה, אִי הָבִי, רַבִּי, מַה תּוֹסֶפֶת

אַבְל אִם הַנְּשָׁמָה הִיא מִצַּד הַשְׂכִּינָה שֶׁהִיא שְׁבִיעִית, וְדֵאִי מַה כְּתוּב?
 וּבְשִׁבְעִית יֵצֵא לְחַפְּשֵׁי חָנָם. שְׁצָדִיק וְדֵאִי אֵין בּוּ מְלָאכָה, וְכִינֵן שְׁאֵין בּוּ
 מְלָאכָה, אֵין בּוּ שְׁעָבוֹד. וְהַנְּשָׁמָה שֶׁהִיא מִשָּׁם, נֶאֱמַר בָּהּ וּבְשִׁבְעִית יֵצֵא
 לְחַפְּשֵׁי חָנָם, אֵין בָּהּ שְׁעָבוֹד.

כִּין כֹּךְ יִרְדַּ הַזָּקֵן אֱלִיו, אָמַר לוֹ, אִם כֹּךְ רַבִּי, מַה תּוֹסֶפֶת לְנִשְׁמָה שֶׁהִיא
 מְקֻנָּה, שְׁנֶאֱמַר בָּהּ (שְׁמוֹת כ) לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלָאכָה אֶתָּה וּבִנְךָ וּבִתְּךָ עֲבָדְךָ
 וְגו'?

לְנִשְׁמָתָא דְּאִיהִי מָנָה, דְּאִתְמַר בָּהּ, (שמות כ) לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלָאכָה אֲתָהּ וּבִנְךָ וּבִתְךָ וְעַבְדְּךָ וַעֲבֹדָךְ וְגו'.

אָמַר לֵיהּ, סָבָא סָבָא, וְאַתָּה שְׂאִיל דָּא, הִוְדַּאי הָאִי עַל נִשְׁמָתָא דְּצַדִּיק אֲתַמַּר, דָּאף עַל גַּב דְּאִתְחַיֵּיב לְאַחְתָּא בְּגִלְגּוּלָא בְּכָל אֲלֵין, אֲפִילוּ בְּעֵבֶד וְאָמָה, וּבְעִירָן דְּאֵינוּן אוֹפְנִים, אוּ בְּכָל חִיּוֹן, דְּמִנְהוֹן נִשְׁמָתִין דְּבְנֵי נָשָׂא, כְּתִיב בָּהּ לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלָאכָה. וְהָאִי אִיהוּ, (ויקרא כה) לֹא תַעֲבֹד בּוֹ עֲבוֹדַת עֶבֶד, בְּצַדִּיק דְּאִיהוּ יוֹם הַשַּׁבָּת, לֹא תַעֲבֹד בּוֹ עֲבוֹדַת עֶבֶד, דְּאִיהוּ יוֹם דְּחוּל.

אָבֵל סָבָא סָבָא, שַׁבָּת (ד"א נשמתא) דְּאִיהִי בֵּית יְחִידָה, וְאִיהִי בֵּית זַוְגִיָּה דְּצַדִּיק, דְּאִיהוּ שַׁבָּת. מַאי אַם אַחֲרֵת יִקָּח לוֹ. אָמַר לֵיהּ הָא וַדַּאי הִבְרָלָהּ, חוּלָּו שְׁלֵ שַׁבָּת, דְּאִית אַחֲרָא דְלֹא

אָמַר לוֹ, זָקוּן זָקוּן, וְאַתָּה שׁוֹאֵל אֶת זֶה? שְׁוַדַּאי זֶה נֶאֱמַר עַל נִשְׁמַת הַצַּדִּיק, שְׁאָף עַל גַּב שְׁהִתְחַיֵּיב לְרַדָּת בְּגִלְגּוּל כָּל אֵלָה, אֲפִילוּ בְּעֵבֶד וְאָמָה, וּבִהְמוֹת שְׁהִם אוֹפְנִים, אוּ בְּכָל הַחַיּוֹת שְׁמֵהֶם נִשְׁמוֹת בְּנֵי אָדָם, כְּתוּב בָּהּ לֹא תַעֲשֶׂה קָל מְלָאכָה, וְזֶהוּ (ויקרא כה) לֹא תַעֲבֹד בּוֹ עֲבַדַּת עֶבֶד. בְּצַדִּיק, שְׁהוּא יוֹם הַשַּׁבָּת, לֹא תַעֲבֹד בּוֹ עֲבַדַּת עֶבֶד, שְׁהוּא יוֹם שֶׁל חַל.

אָבֵל זָקוּן זָקוּן, שַׁבָּת (הַגְשָׁמָה) שְׁהִיא בֵּית יְחִידָה, וְהִיא בֵּית זַוְגִיָּה שְׁל צַדִּיק שְׁהוּא שַׁבָּת. מַה זֶה אַם אַחֲרֵת יִקָּח לוֹ? אָמַר לוֹ, הָרִי וַדַּאי הִבְדִּילָהּ חָלוּ שְׁל שַׁבָּת, שְׁיֵשׁ אַחֵר שְׁלֹא נִקְרָא חָלוּ שְׁל שַׁבָּת, אֲלֵא חָלוּ שְׁל טְמֵאָה שְׁפָחָה. אָמַר לוֹ, וְהָרִי חָלוּ שְׁל שַׁבָּת מַה זֶה? אָמַר לוֹ, זֹו אָמָה, שְׁהִיא גּוֹף שְׁל בֵּית יְחִידָה, שְׁעִלְיָה נֶאֱמַר אַם אַחֲרֵת יִקָּח לוֹ.

אַתְּקִרְיַאת חוּלּוֹ שֶׁל שַׁבָּת, אֵלֶּא חוּלּוֹ שֶׁל טַמְאָה
שֶׁפָּחָה. אָמַר לֵיהּ. וְהָא חוּלּוֹ שֶׁל שַׁבָּת מַאי הוּא.
אָמַר לֵיהּ, דָּא אַמְתָּא, דְּאִיהִי גּוּפָא דְּבֵת יְחִידָה
דְּעָלָה אַתְּמַר, אִם אַחֲרַת יָקָח לָא.

תָּא חַזִּי, נִשְׁמַתָּא אִית דְּאַתְּקִרְיַאת אָמָה, וְאִית
(נשמתא) נְשִׁינְתָּא דְּאַתְּקִרְיַאת שֶׁפָּחָה, (ונשמתא)
וְנִשְׁבִּינְתָּא אִית דְּאַתְּקִרְיַאת בְּרַתָּא דְּמִלְכָּא. הָבָא
אִית אִישׁ, דְּאַתְּמַר בֵּיהּ (שמות טו) יְהוֹנָתָן
אִישׁ מִלְחָמָה. וְאִית אִישׁ, דְּאַתְּמַר בֵּיהּ (דניאל ט)
וְהָאִישׁ גְּבִרְיָאֵל.

וּבְגִין דָּא, נִשְׁמַתָּא דְּאִיהִי מַחֲיִיבָא בְּגִלְגּוּל, אִם
הִיא בְּרַתָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא, אִי תִימָא
דְּאַזְדָּבָן בְּגוּפָא נּוֹכְרָאָה, דְּתַמָּן שְׁלִטְנוּתָא דְּיִצְרָה
הָרַע דְּאִיהִי מִסְטָרָא דְּסַמָּא"ל. חַס וְשָׁלוֹם. דְּהָא
בְּתִיב, (ישעיה מב) אֲנִי יְהוֹנָתָן הוּא שְׂמִי וּכְבוֹדִי
דְּאַחֲרָא לֹא אֶתֵּן דְּאִיהִי יִצְרָה הָרַע.

בָּא וּדְאָה, נִשְׁמָה יֵשׁ שְׁנִקְרָאת אָמָה, וְיֵשׁ (נשמא) שְׁכִינָה שְׁנִקְרָאת שֶׁפָּחָה,
(ונשמא) וְשְׁכִינָה יֵשׁ שְׁנִקְרָאת בֵּת הַקֹּלֶר. כָּאֵן יֵשׁ אִישׁ שְׁנִקְרָאת בּוֹ (שמות טו)
ה' אִישׁ מִלְחָמָה. וְיֵשׁ אִישׁ שְׁנִקְרָאת בּוֹ (דניאל ט) וְהָאִישׁ גְּבִרְיָאֵל.
וְלָכֵן, נִשְׁמָה שְׁמִינְיָת בֵּת גְּלִלְגּוּל, אִם הִיא בֵּתוֹ שֶׁל הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִם
תֹּאמַר שֶׁתִּמְכּוֹר לְגוֹף נְכָרִי שְׁשֵׁם שְׁלִטוֹן יִצְרָה הָרַע שֶׁהוּא מְצַד סַמָּא"ל - חַס
וְשָׁלוֹם, שְׁהִרִי כְּתוּב (ישעיה מב) אֲנִי ה' הוּא שְׂמִי וּכְבוֹדִי לֹא אֶתֵּן, שֶׁהוּא
יִצְרָה הָרַע.

וְהָיָה גּוֹפָא, דְּשִׁרְיָא בְּרָתָא דְּמִלְכָּא, אִי תִימָא
 דְּאִזְדָּבְנָן בְּכַתְרִין תַּתְּאִין דְּמִסְאָבוּ, חֲלִילָה
 וְחָס. עָלָה אֶתְמַר (ויקרא כה) וְהָאֶרֶץ לֹא תִמְכַּר
 לְצַמִּיתוֹת כִּי לִי הָאֶרֶץ. מֵאן גּוֹפָא דְּבִרְתָּא
 דְּמִלְכָּא. דָּא מְטִירוֹן. וְהָאִי גּוֹפָא אִיהוּ אָמָה
 דְּשְׁבִינְתָּא, אָפּ עַל גַּב דְּאִיהִי נִשְׁמָתָא דְּאִיהִי
 בְּרָתָא דְּמִלְכָּא שְׁבִינָה תַּמָּן, בְּגִלְגּוּלָא אֲתִיָּא
 דְּאֲתִיִּין גִּלְגּוּלִין בְּגִין דְּאֲתִית תַּמָּן, מַה כְּתִיב בָּהּ
 (שמות כא) וְכִי יִמְכּוֹר אִישׁ אֶת בִּתּוֹ לְאָמָה לֹא תֵצֵא
 כְּצֵאת הָעֶבְדִּים.

וְעוֹד וְכִי יִמְכּוֹר אִישׁ, דָּא קוֹדֶשָׁא בְּרִידָה הוּא. אֶת
 בִּתּוֹ: אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל, דְּאִינוּן מִסְטָרָא דְּבֵית
 יְחִידָה, אֶתְקִרְיָאוּ בִּתּוֹ. וְאִי תִימָא דְּיִפְקוֹן, בְּגִלְגּוּלָא
 דְּאֵלִין מִסְטָרָא דְּעֶבֶד, דְּאִיהוּ מְטִירוֹן, דְּנִפְקוּ

וְאִתּוֹ הַגּוֹף שֶׁשֶּׁם שׁוֹנָה בֵּת הַמֶּלֶךְ, אִם תֹּאמַר שֶׁנִּמְכָּר בְּכַתְרִים תַּתְּחוּנִים
 שֶׁנִּסְמָאוּ - חֲלִילָה וְחָס. עָלֵיו נֶאֱמַר (ויקרא כה) וְהָאֶרֶץ לֹא תִמְכַּר לְצַמִּית כִּי
 לִי הָאֶרֶץ. מִי גּוֹף שֶׁל בֵּת הַמֶּלֶךְ? זֶה מְטִירוֹן, וְגוֹף זֶה הוּא אָמָה שֶׁל
 הַשְּׁכִינָה, אָפּ עַל גַּב שֶׁהִיא נִשְׁמָה שֶׁהִיא בֵּת הַמֶּלֶךְ, שְׁבִינָה שֶׁם, בְּגִלְגּוּל בָּאָה,
 שְׁבָאִים גִּלְגּוּלִים מְשׁוּם שְׁבָאָה שֶׁם. מַה כְּתוּב בָּהּ? וְכִי יִמְכּוֹר אִישׁ אֶת בִּתּוֹ
 לְאָמָה לֹא תֵצֵא כְּצֵאת הָעֶבְדִּים.

וְעוֹד, וְכִי יִמְכּוֹר אִישׁ - זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֶת בִּתּוֹ - אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם
 מִצַּד שֶׁל בֵּת יְחִידָה נִקְרְאוּ בִּתּוֹ. וְאִם תֹּאמַר שֶׁיִּצְאוּ, כְּמוֹ שֶׁאֵלָה מִצַּד שֶׁל
 הָעֶבֶד שֶׁהוּא מְטִירוֹן, שֶׁיִּצְאוּ בְּמִנוּסָה מִמְּצָרִים, לֹא תֵצֵא כְּצֵאת הָעֶבְדִּים.
 זֶהוּ שְׁכָנוֹת (ישעיה נב) כִּי לֹא בְּחַפְזוֹן תֵּצֵאוּ וּבְמִנוּסָה לֹא תֵלְכוּן.

**בְּמִנוּסָה מִמִּצְרַיִם, לֹא תֵצֵא בְּצֵאת הָעֶבְרִים, הָדָא
הוּא דְּכֹתִיב, (ישעיה נב) כִּי לֹא בְּחַפְזוֹן תֵּצֵאוּ וּבְמִנוּסָה
לֹא תֵלְכוּ.**

**תָּא חַוִּי, בְּרַנְשׁ פִּדְ אַתְיָלִיד, (ויקרא רכ"ד ע"ב) יְהִבִּין
לִיה נַפְשָׁא מִסְטָרָא דְּבַעֲיָרָא, מִסְטָרָא דְּדַבְּיוּ,
מִסְטָרָא דְּאַלִּין דְּאַתְקֶרֶן אוֹפְנֵי הַקֶּזֶזֶשׁ. וְכֹה יִתִּיר,
יְהִבִּין לִיה רוּחָא, מִסְטָרָא דְּחִיּוֹת הַקֶּזֶזֶשׁ. וְכֹה יִתִּיר,
יְהִבִּין לִיה נִשְׁמָתָא, מִסְטָרָא דְּכִרְסִיָּא. וְתֵלֶת אֲלִין,
אֵינֶן אִמָּה עֶבֶד וְשִׁפְחָה דְּבִרְתָּא דְּמִלְכָּא.**

**וְכֹה יִתִּיר, יְהִבִּין לִיה נַפְשָׁא בְּאַרְחָ אַצִּילוֹת,
מִסְטָרָא דְּבֵת יְחִידָה, וְאַתְקֶרִיאת אִיהִי בֵּת
מִלְךְ. וְכֹה יִתִּיר, יְהִבִּין לִיה רוּחָא דְּאַצִּילוֹת.
מִסְטָרָא דְּעַמּוּדָא דְּאַמְצָעִיתָא, וְאַקְרִי בִּן לְקוּדְשָׁא
בְּרִידָא הוּא, הָדָא הוּא דְּכֹתִיב, (דברים יד) בָּנִים אַתֶּם**

**בֵּא וְרָאָה, כְּשֶׁנוֹלָד אִישׁ, נוֹתָנִים לוֹ נֶפֶשׁ מִצַּד הַבְּהֵמָה מִצַּד שֶׁל טֹהַר, מִצַּד
אַלֹּה שְׁנִקְרָאִים אוֹפְנֵי הַקֶּזֶזֶשׁ. וְכֹה יוֹתֵר - נוֹתָנִים לוֹ רוּחַ מִצַּד שֶׁל חַיּוֹת
הַקֶּזֶזֶשׁ. וְכֹה יוֹתֵר - נוֹתָנִים לוֹ נִשְׁמָה מִצַּד שֶׁל הַכֶּסֶּא. וְשִׁלְשֶׁת אֱלֹהִים אִמָּה,
עֶבֶד וְשִׁפְחָה שֶׁל בֵּת הַמֶּלֶךְ.**

**אִם וְכֹה יוֹתֵר - נוֹתָנִים לוֹ נֶפֶשׁ בְּדֶרֶךְ אַצִּילוֹת, מִצַּד שֶׁל בֵּת יְחִידָה, וְנִקְרָאת
בֵּת מִלְךְ. וְכֹה יוֹתֵר - נוֹתָנִים לוֹ רוּחַ שֶׁל אַצִּילוֹת מִצַּד הָעַמּוּד הָאֲמִצְעִי,
וְנִקְרָא בִּן לְקוּדְשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. זֶהוּ שְׁכִתּוּב (דברים יד) בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם.
וְכֹה יוֹתֵר - נוֹתָנִים לוֹ נִשְׁמָה מִצַּד שֶׁל אֲבָא וְאַמָּא. זֶהוּ שְׁכִתּוּב (בראשית ב)
וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ נִשְׁמַת חַיִּים. אֵיזָה חַיִּים? אֵלָּא אוֹתָם י"ה שְׁעָלֵיהֶם נֶאֱמַר (תהלים
קנ) כָּל הַנִּשְׁמָה תִּהְלֵל יְהוָה, וְנִשְׁלָמָה בָּהּ יְהוָה.**

לִיהוָה אֱלֹהֵיכֶם. וְכָה יִתִּיר, יִהְיֶה לְיָה
נִשְׁמָתָא, מִסְטָרָא דְאַבָּא וְאַמָּא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
(בראשית ב) וַיִּפַּח בְּאַפִּי נִשְׁמַת חַיִּים. מֵאֵי חַיִּים. אֶלָּא
אֵינֶנּוּ י"ה, דְּעֲלִיָּהּ אֲתָמֵר, (תהלים קנ) כָּל הַנִּשְׁמָה
תְּהִלָּל יְה, וְאַשְׁתֵּלִים בֵּיה יְדו"ד.

וְכָה יִתִּיר, יִהְיֶה לְיָה יְדו"ד בְּשִׁלְמוֹ דְּאַתְנֹון, יו"ד
ה"א וְא"ו ה"א, דְּאִיהוּ אָדָם, בְּאַרְח אֲצִילוֹת
דְּעִילָא, וְאַתְקֵרִי בְּדִיקְנָא דְּמֵאֲרִיה. וְעֲלִיה אֲתָמֵר,
(בראשית א) וַרְדּוּ בְּדַגַּת הַיָּם וְגו'. וְהֵאֵי אִיהוּ
שׁוֹלְטָנוּתִיה בְּכָל רְקִיעִין, וּבְכָל אוֹפְנִים וּשְׂרָפִים
וְחַיּוֹן, וּבְכָל חַיִּילִין וְתוֹקְפִין דְּעִילָא וְתַתָּא. וּבְגִין
דָּא, כִּד בַּר נָשׁ זָכִי בְּנַפְשׁ מִסְטָרָא דְּבֵת יְחִידָה,
אֲתָמֵר בֵּיה, לָא תַצֵּא כְּצֵאת הָעֶבְרִים.

רַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי יוֹסִי אֶעְרְעוּ חַד לִילְיָא בְּמַגְדָּל
צ"ה ע"א
דְּצוֹר. אֲתֵאֲרַחוּ תַפְּן וְחַדוּ דָּא בְּדָא. אָמֵר

זָכָה יוֹתֵר - נוֹתְנִים לוֹ יְהו"ה בְּשִׁלְמוֹת הָאוֹתִיּוֹת - יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, שְׁהוּא
אָדָם, בְּאַרְח אֲצִילוֹת לְמַעְלָה. וְנִקְרָא בְּדַמּוֹת רַבּוֹנוּ. וְעֲלִיו נֶאֱמֵר (בראשית א)
וַרְדּוּ בְּדַגַּת הַיָּם וְגו'. וְזֶהוּ שְׁלֹטוֹנוּ בְּכָל הָרְקִיעִים וּבְכָל הָאוֹפְנִים וְהַשְׂרָפִים
וְהַחַיּוֹת וּבְכָל הַחַיִּלוֹת וְהַכַּחוֹת שְׁלֹמְעָלָה וּלְמַטָּה. וְלָכֵן, כְּשֶׁבֶן אָדָם זָכָה
בְּנַפְשׁ מִצַּד שֶׁל בֵּת יְחִידָה, נֶאֱמֵר בּוֹ לָא תַצֵּא כְּצֵאת הָעֶבְרִים.

רַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי יוֹסִי נִכְשְׁנוּ לִלְלָה אֶחָד בְּמַגְדָּל צוֹר. הִתְאַרְחוּ שָׁם וּשְׁמַחוּ זֶה
בְּזֶה. אָמֵר רַבִּי יוֹסִי, כְּמָה שְׁמַחְתִּי שְׂרָאִיתִי פְּנֵי הַשְׂכִּינָה, שְׁעַכְשׁוּ בְּכָל הַדֶּרֶךְ
הַזֹּאת הַצִּטְעָרְתִּי בְּזִקֵּן אֶחָד סוֹחֵר שְׁהִיָּה שׁוֹאֵל אוֹתִי כָּל הַדֶּרֶךְ:

רבי יוסי, במה חדינא דחמינא אנפי שכינתא,
דהשתא בכל ארחא דא, אצטערנא בחדא סבא,
טייעא, דהנה שאיל לי (דף צ"ה ע"א) כל ארחא.

מאן הוא נחשא, דפרח באיירא, ואזיל בפרודא,
ובין כך ובין כך, אית גיחא לחד נמלה,
דשכיב בין שניו. שרי בחבורא וסיים בפרודא.
ומאי איחו נשרא, דקא מקננא, באילן דלא הוה.
בגוי דאתגזלו, ולא מן ברין. דאתבראו באתר
דלא אתבראו. פד סלקין נחתין, פד נחתין סלקין.
תרינ דאינון חד, וחד דאינון תלתא. מהו עולומתא
שפירתא, ולית לה עינין, וגופא טמירתא
ואתגלויא, איחי נפקת בצפרא, ואתפסיאת ביממא.
אתקשטת בקשוטין דלא הוו.

כל דא שאיל בארחא, ואצטערנא. והשתא אית
לי גיחא. דאילו הוינא בחדא, אתעסקנא

מי הוא נחש הפורח באויר והולך בפרוד, ובין כך ובין כך יש מנוחה לנמלה
אחת ששוכבת בין שניו, התחיל בחבור וסיים בפרוד? ומה הוא נשר נברא?
באילן שלא היה? בגוי שנגזלו, ולא מהבריות? שנבראו במקום שלא נבראו?
כשעולים יורדים, כשיוצאים עולים? שנים שהם אחד, ואחד שהם שלש?
מה זה עלמה יפה ואין לה עינים, והגוף נסתר ומתגלה? היא יוצאת בבקר
ונתפסית ביום, ומתקשטת בקשוטים שלא היו?

כל זה שאל בדרך, והצטערתי. ועכשו יש לי מנוחה. שאלו היינו כאחד,
התעסקנו בדברי תורה מה שהיינו בדברים אחרים של תהו. אמר רבי חייא,

בְּמַלְי דְּאַוְרֵייתָא, מַה דְּהוּינָן בְּמַלְיָן אַחֲרָנִין דִּתְחוּ.
אָמַר רַבִּי חֲזִיא, וְתֵהוּא סָבָא טִייעָא, יַדְעַת בֵּיה
כְּלוּם. אָמַר לֵיה, יַדְעָנָא, דְּלִית מִמָּשׁוּ בְּמַלְי.
דְּאִילּוּ הָנָה יַדַּע, יַפְתַּח בְּאַוְרֵייתָא, וְלֹא הָנָה אֲרָחָא
בְּרִיקְנֵיָא. אָמַר רַבִּי חֲזִיא, וְתֵהוּא טִייעָא אִית הָבָא,
דִּהָא לְזַמְנִין בְּאִינוּן רִיקְנִין, יִשְׁבַּח גְּבַר וְגֵין דִּדְחָבָא.
אָמַר לֵיה, הָא הָבָא אִיהוּ, וְאַתְקִין חֲמַרְיָה בְּמִיכָלָא.
קָרוּ לֵיה, וְאַתָּא לְקַמֵּייהוּ. אָמַר לֹון, חֲשָׁתָא תִּרִין
אִינוּן תִּלְת, וְתִלְת אִינוּן בְּחַד. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
לֹא אֲמִינָא לָךְ, דְּכָל מַלְי רִיקְנִין, וְאִינוּן בְּרִיקְנֵיָא,
יְתִיב קַמֵּייהוּ.

אָמַר לֹון רַבָּנָן, אָנָּא טִייעָא אַתְעֲבִידְנָא, וּמִיזְמִין
וְעִירִין, דִּהָא בְּקַדְמִיתָא לֹא הוּיָא טִייעָא,

ואותו זמן סוחר ידעת בו משהו? אמר לו, ידעתי שאין מוש בדבריו, שאלו
היה ידע, יפתח בתורה, ולא היתה הדרך בריקנות. אמר רבי חזיא, ואותו
הסוחר ישנו כאן, שהרי לפעמים באותם הריקנים ימצא איש פעמוני זהב.
אמר לו, הרי הוא כאן, והתקין חמורו למאכל.

קראו לו ובא לפניהם. אמר להם, קעת שנים הם שלשה, ושלשה הם כאחד.
אמר רבי יוסי, ולא אמרתי לך שכל דבריו ריקנים והם בריקנות?! ישב
לפניהם.

אמר להם, רבותינו, אני נעשיתי סוחר, ורק מלפני מעט ימים, שהרי
בהתחלה לא הייתי סוחר, אבל בן אחד קטן יש לי, ונתתי אותו לבית הספר,
ואני רוצה שיעסק בתורה, וכשאני מוצא אחד מהרבנים שהולך בדרך, אני
טוען אחריו, והיום הזה חשבתי שאשמע דברים חדשים בתורה, ולא
שמעתי דבר.

אָבֵל בָּרָא חַד זְעִירָא אִית לִי, וַיַּחֲבִית לִיה בְּבִי
סַפְרָא, וּבְעֵינָא דִישְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא. וְכֵד אָנָּא
אֲשַׁבְּחָנָא חַד מִרְבָּנָן דְּאִזִּיל בְּאַרְחָא, אָנָּא טַעִין
אֲבִתְרִיה, וְהָאִי יוֹמָא, חֲשִׁיבָנָא דְּאֲשַׁמַּע מַלְּיָן חֲדָתִין
בְּאוֹרֵייתָא, וְלָא שְׁמַעְנָא מְדִי.

אָמַר ר' יוֹסִי, בְּכָל מַלְּיָן דְּשְׁמַעְנָא דְקָאמְרַת, לָא
תְּוֹהָנָא, אֱלָא מַחֲד. אוֹ אַנְתָּ בְּשִׁטּוֹתָא
אָמְרַת, אוֹ מַלְּיָן רִיקָנִין אֵינָנ. אָמַר חֲהוּא סָבָא,
וַיִּמָּאן אִיהִי. אָמַר עוֹלִימָתָא שְׁפִירְתָּא וְכו'.

פְּתַח חֲהוּא סָבָא וְאָמַר, (תהלים קיח) יְחֻזְּאֵהּ לִי
לֹא אִירָא מַה יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם. יְחֻזְּאֵהּ לִי
בְּעוֹזְרֵי וְגו'. טוֹב לְחִסּוֹת בִּיהוֹזְאֵהּ וְגו'. כְּמַח טָבִין
וְנַעֲיִמִין וְנִקְיָרִין וְעֲלָאִין מַלְּיָן דְּאוֹרֵייתָא, וְאָנָּא חִיבִי
אִימָא קָמִי רַבָּנָן, דְּלָא שְׁמַעְנָא מִפּוֹמִיִּיחוּ עַד חֲשָׁתָא,

אָמַר רבי יוֹסִי, בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁשְׁמַעְתִּי שְׁאֲמַרְתָּ לֹא תִמְהַתִּי, אֲלָא רַק מֵאַחַד
- אוֹ שְׁאַתָּה אָמַרְתָּ בְּשִׁטּוֹת, אוֹ שֶׁהֵם דְּבָרִים רִיקִים. אָמַר אוֹתוֹ זָקֵן, וְמַה
הִיא? אָמַר, נַעֲרָה יָפָה וְכו'.

פְּתַח אוֹתוֹ זָקֵן וְאָמַר, (תהלים קיח) ה' לִי לֹא אִירָא מַה יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם. ה' לִי
בְּעוֹזְרֵי וְגו'. טוֹב לְחִסּוֹת בִּיה' וְגו'. כְּמַח טוֹבִים וְנַעֲיִמִים וְנִבְּבָדִים וְעוֹלִינִים דְּבָרֵי
הַתּוֹרָה, וְאָנִי אִיךְ אָמַר לִפְנֵי רַבּוֹתֵינוּ, שְׁלֹא שְׁמַעְתִּי מִפִּיהֶם עַד עַכְשָׁו אֲפִלּוּ
דְּבָר אֶחָד?! אָבֵל יֵשׁ לִי לּוֹמַר, שְׁאִין בּוֹשָׁה כָּלֵל לּוֹמַר דְּבָרֵי תּוֹרָה לִפְנֵי הַכֹּל.

אֶפְיֻלּוֹ מִלֶּחֶךְ חֲדָא. אֲבָל אֵית לִי לְמִימָר, דִּהָא לֵית
בְּסוּפָא בְּלָל לְמִימָר מֵלִי דְאוּרֵייתָא קָמִי בְּלָא.

אֲתַעֲטָף הֵהוּא סָבָא, פִּתַּח וְאָמַר, (ויקרא כב) וּבֵת
בְּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר הִיא בְּתֻרֻמַּת
הַקֶּדָּשִׁים לֹא תֹאכְלָה. הָאִי קָרָא, אֲקָרָא אַחֲרָא
סְמִיךְ, (ויקרא כב) וּבֵת בְּהֵן כִּי תִהְיֶה אֶלְמָנָה וְגֵרוּשָׁה
וְזָרַע אֵין לָהּ וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ כְּנַעֲנִיָּהּ מִלְּחָם
אָבִיהָ תֹאכְלָה וְכָל זָר לֹא יֹאכְלָהּ בּוֹ. הֵנִי קָרָאִי
בְּמִשְׁמַעֲנָא. אֲבָל מִלִּין דְּאוּרֵייתָא מִלִּין סְתִימִין אֵינֻן
וּבְמָה אֵינֻן מִלִּין דְּחֻבְמָתָא דְּסְתִימִין בְּכָל מִלָּה
וּמִלָּה דְּאוּרֵייתָא, וְאַשְׁתַּמוּדְעֻן, אֵינֻן לְגַבֵּי
חֲבִימִין, דִּידְעִין אַרְחִין דְּאוּרֵייתָא. דִּהָא אוּרֵייתָא
לֹאֻ מִלִּין דְּחֻלְמָא אֵינֻן, דִּקָּא אֶתְמַסְרֵן לְמָאן דְּפִשֵּׁר

הַתַּעֲטָף אוֹתוֹ הִזְקֵן, פִּתַּח וְאָמַר, (ויקרא כב) וּבֵת בְּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר הִיא
בְּתֻרֻמַּת הַקֶּדָּשִׁים לֹא תֹאכְלָה. פְּסוּק זֶה סְמוּךְ עַל פְּסוּק אַחֵר - (שם) וּבֵת
בְּהֵן כִּי תִהְיֶה אֶלְמָנָה וְגֵרוּשָׁה וְזָרַע אֵין לָהּ וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ כְּנַעֲנִיָּהּ
מִלְּחָם אָבִיהָ תֹאכְלָה וְכָל זָר לֹא יֹאכְלָהּ בּוֹ. פְּסוּקִים הֵלְלוּ כְּמִשְׁמַעֲנָם, אֲבָל דְּבָרֵי
הַתּוֹרָה הֵם דְּבָרִים סְתוּמִים.

וּכְמָה הֵם דְּבָרֵי חֻכְמָה שְׁסִתוּמִים בְּכָל דְּבָר וּדְבָר שֶׁבְּתוֹרָה, וְנוֹדְעִים לְאוֹתָם
הַחֻקִּים שִׁיּוּדְעִים דְּרָכֵי הַתּוֹרָה, שֶׁהֵרִי הַתּוֹרָה אֵינֶם דְּבָרֵי חֲלוּם הֵם, שְׁנִמְסְרוּ
לְמִי שֶׁפּוֹתֵר אוֹתָם וְנִמְשָׁכִים אַחֵר הֵפֶה, וְעַם כָּל זֶה צָרִיךְ לְפַתֵּר אוֹתָם לְפִי
דְּרָכָם. וְכֵּן אִם דְּבָרֵי חֲלוּם צָרִיךְ לְפַתֵּר אוֹתָם לְפִי דְּרָכָם - דְּבָרֵי הַתּוֹרָה
שֶׁהֵם שְׁעִשׂוּעֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ עַל אַחַת פְּמָה וְכְמָה שְׁצָרִיכִים לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ
אֱמֶת בָּהֶם, שְׁכַתוּב (הושע יד) כִּי יִשְׁרִים דְּרָכֵי ה' וְגו'.

לֹדִין, וְאַתְּמִשְׁכֵּן בְּתֵר פּוּמָא, וְעַם בָּרָא דְאֵא אֲצִמְרִיבּוֹ
 לְמַפְשֵׁר לֹדִין לְפָנִים אֲרַחֲוִי. וְכֵּה אִי מְלִין דְּחִלְמָא
 אֲצִמְרִיבּוֹ לְמַפְשֵׁר לֹדִין לְפָנִים אֲרַחֲוִי, מְלִין דְּאוֹרִייתָא
 דְּאִינוּן שְׁעִישׁוּעִין דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא, עַל אַחַת בְּמַח
 וְכַמַּח דְּאֲצִמְרִיבּוֹ לְמַחֲדָּ בְּאַרְחָא קְשׁוּמָא בְּחוּ, דְּבִתִּיב,
 (חושע יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דְּרָבִי יְהוֹנָתָן ^{דף ע"ב} וְגו'.

חֲשִׁיתָא אִית לְמִימֵר, וּבֵת בְּהֵן, דְּא נִשְׁמַתָּא ^{דף ע"ב}
 עֲלָאָה, בְּרִיתִיה דְּאַבְרָהָם אָבִינוּ
 קְדָמָא לְגִיזְרִין, וְאִיהוּ מְשִׁיד, לָה לְהֵאִי נִשְׁמַתָּא
 מֵאַתֵּר עֲלָאָה. מַה בֵּין קְרָא דְאָמֵר וּבֵת אִישׁ בְּהֵן,
 וּבֵין קְרָא דְאָמֵר וּבֵת בְּהֵן, וְלָא בְּתִיב אִישׁ. אֲלָא,
 אִית בְּהֵן דְּאִקְרִי אִישׁ בְּהֵן, וְלָא בְּהֵן מִפְּשֵׁ. וְעַל
 אֲרַחָא דָּא, תְּהֵה (אִישׁ) בְּהֵן, וְתְהֵה סֶגֶן, וְתְהֵה בְּהֵן גְּדוּלָּה,
 וְתְהֵה בְּהֵן דְּלָאוּ אִיהוּ גְּדוּלָּה. בְּהֵן סֶתֶם, רַב וְעֲלָאָה
 יִתִּיר מֵאִישׁ בְּהֵן. וְעַל דָּא אִית נִשְׁמַתָּא, (דף ע"ב ע"ב)
 וְאִית רוּחָא, וְאִית נַפְשָׁ.

עכשו יש לומר, ובת כהן - זו הנשמה העליונה, בתו של אברהם אבינו
 ראשון לגרים, והוא מושך את אותה נשמה מקומם עליון. מה בין פסוק
 שאמר ובת איש כהן, ובין פסוק שאמר ובת כהן, ולא כתוב איש? אלא יש
 כהן שנקרא איש כהן, ולא כהן ממש. ועל הדרך הזה היה (איש) כהן, והיה
 סגן, והיה כהן גדול, והיה כהן שאינו גדול. כהן סתם גדול ועליון מאיש כהן.
 ועל זה יש נשמה, ויש רוח, ויש נפש.

וּבֵת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר, דָּא נִשְׁמַתָּא קַדִּישָׁא,
דְּאַתְמִשְׁכַּת מֵאַתֵּר עֲלָאָה, וְעֹלֶת לְגוּ סְתִימוֹ
דְּאִילָנָא דְחִי. וְכֵן רִוְחָא דְכִהֲנָא עֲלָאָה נִשְׁכָּא,
וַיְחִיב נִשְׁמַתִּין בְּאִילָנָא דָּא, פִּרְחִין מִתַּמָּן אֵינֻן
נִשְׁמַתִּין, וְעֹלֶתִין בְּאוּצֵר חַד.

וְזִי לְעֲלָמָא, דְּלֹא יִדְעִין בְּנֵי נִשָּׂא לְאַסְתִּמְרָא,
דְּקָא מִשְׁכִּין מְשִׁיבוֹ בְּחֵדִי יֵצֵר הָרַע, דְּאִיחוֹ
אִישׁ זָר, וְהָאִי בֵת כֹּהֵן פִּרְחַת לְתַתָּא, וְאִשְׁכַּחַת
בְּנִינָא בְּאִישׁ זָר. וּבְגִין דְּאִיחוֹ רְעוּתָא דְמָרָה,
עֹלֶת תַּמָּן וְאַתְּבִיאת, וְלֹא יְכִילַת לְשִׁטְטָאָה,
וְלֹא אֲשַׁתְּלִימַת בְּהָאִי עֲלָמָא. כֵּן נִפְקַת מִנִּיהּ,
הִיא בְּתִרּוּמַת הַקֶּדָּשִׁים לֹא תֹאכֵל, בְּשָׂאֵר כָּל
נִשְׁמַתִּין, דְּאֲשַׁתְּלִימוֹ בְּהָאִי עֲלָמָא.

תֵּן אֵת בְּהָאִי קָרָא, וּבֵת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר.
עֲלֹוּבְתָא אִיחִי נִשְׁמַתָּא קַדִּישָׁא, כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ

ובת כהן כי תהיה לאיש זר - זו הנשמה הקדושה שנמשכה ממקום עליון
ונכנסה לתוך סתר עץ החיים, וכשרוח הכהן העליון נושבת ונותנת נשמות
באילן הזה, פורחות משם אותם נשמות ונכנסות באוצר אחד.
אוי לעולם, שלא יודעים בני אדם להשמור, שמושכים משׁיכה עם יצר הרע,
שהוא איש זר, ובת הכהן ה את פורחת למטה ומוצאת בגן באיש זר.
ומשום שהוא רצון של אדונה, נכנסת לשם ונכפית, ולא יכולה לשלט, ולא
השתלמה בעולם הזה. וכשׁיוצאת ממנו, היא בתרומת הקדשים לא תאכל,
כשאר כל הנשמות שהשתלמו בעולם הזה.
כהוד יש בפסוק הזה, ובת כהן כי תהיה לאיש זר. עלובה היא הנשמה

זָר, דִּקָּא אַתְּמַשְׁבֶּת, עַל גִּיּוֹרָא דְאַתְגִּיר, וּפְרַחַת
עָלֶיהָ מִן עֵדֶן בְּאַרְחַ סְתִים, עַל בְּנֵינָא דְאַתְבְּנִי
מַעְרְלָה מִסְאָבָא, דָּא הוּת לְאִישׁ זָר.

וְדָא הוּא רָזָא עֲלָאָה יְתִירָא מִבְּלָא. בְּעִמּוּדָא
דְּבִינִימָא לְטַקְלִין, גּוֹ אֲוִירָא דִּנְשַׁבֶּת, אִית
טִיקְלָא חֲדָא בְּהַאי סְטָרָא, וְאִית טִיקְלָא אַחְרָא
בְּהַאי סְטָרָא. בְּהַאי סְטָרָא מֵאֲזִנִּי צִדָּק. וּבְהַאי
סְטָרָא מֵאֲזִנִּי מֶרְמָה. וְהַאי טִיקְלָא, לָא שְׂכִיךְ
לְעֵלְמִין, וְנִשְׁמַתִּין סְלִקִּין וְנִחְתִּין עָאֲלִין וְתַבִּין, וְאִית
נִשְׁמַתִּין עֲשִׂיקוֹן, כִּד שְׁלֵטָא אָדָם בְּאָדָם, דְּכַתִּיב,
(קהלת ח) עַת אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בְּאָדָם לָרַע לוֹ, לָרַע
לוֹ וְדָאִי.

אַבְל הָאִי נִשְׁמַתָּא, דִּתְהוּת לְסְטָרָא אַחְרָא, אִישׁ זָר,
וְאַתְעֲשֶׂקַת מִנִּיה, דָּא אִיהִי לָרַע לוֹ. לוֹ:

הַקְדוּשָׁה כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר, שְׁנַמְשִׁכָּה עַל הַגֵּר שֶׁהִתְגַּיֵּר, וּפְרַחָה אֵלָיו מִגֵּן
עֵדֶן בְּדֶרֶךְ נִסְתֵּר עַל בְּנֵן שְׁנִבְנָה מַעְרְלָה טְמֵאָה, זֶה הִתְהָ לְאִישׁ זָר.

וְזֶה סוּד עֲלִיּוֹן יוֹתֵר מִהַכֵּל. בְּעִמּוּד שְׁעוּמָד לְמֵאֲזִנִּים בְּתוֹךְ אֲוִיר שְׁנוּשֵׁב, יֵשׁ
מִשְׁקָל אֶחָד בְּצַד זֶה, וְיֵשׁ מִשְׁקָל אַחֵר בְּצַד זֶה. בְּצַד זֶה מֵאֲזִנִּי צִדָּק, וּבְצַד
זֶה מֵאֲזִנִּי מֶרְמָה. וְהַמִּשְׁקָל הַזֶּה לֹא שׁוֹכֵף לְעוֹלָמִים, וְנִשְׁמוֹת עוֹלוֹת וְיוֹרְדוֹת,
נִכְנָסוֹת וְיוֹצְאוֹת, וְיֵשׁ נִשְׁמוֹת עֲשׂוּקוֹת, כְּשִׁשׁוּלֵט אָדָם בְּאָדָם, שְׂכַתוֹב (קהלת
ח) עַת אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בְּאָדָם לָרַע לוֹ. לָרַע לוֹ וְדָאִי.

אַבְל נִשְׁמָה זֹאת שֶׁהִתְהָ לְצַד הָאַחֵר, אִישׁ זָר, וְנִעְשָׂקָה מִקּוֹנֹה, זֹהִי לָרַע לוֹ.
לוֹ - לְאוֹתוֹ אִישׁ זָר, וְהִיא בְּתֵרוּמַת הַקִּדְּשִׁים לֹא תֹאכַל, עַד שֶׁעוֹשָׂה בָּהּ

לְהִהוּא אִישׁ זָר, וְאִיהִי בְּתֻרֹמַת הַקִּדְּשִׁים לֹא
תֹאכֵל, עַד דְּעָבִיד בָּהּ קִנְדָּשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַה
דְּעָבִיד, אָתָּא קָרָא וְאָמַר וּבֵת כְּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ
זָר הָכִי הוּא.

הָכָא אִית רָזָא, הֵיךְ מִתְעַשְׁקֵן נִשְׁמָתִין. אֵלָּא הָא
עֲלָמָא אֲתִנְהַג בְּלָא, בְּאִלְנָא דִּדְעַת טוֹב
וְרַע. וְכֵד אֲתִנְהַג בְּנִי עֲלָמָא בְּסִטְרָא דְטוֹב, טִיקְלָא
קִימָא וְאֶכְרַע לְסִטְרָא דְטוֹב. וְכֵד אֲתִנְהַג בְּסִטְרָא
דְרַע, אֶכְרַע לְהִהוּא סִטְרָא. וְכֵל נִשְׁמָתִין דְּהוּ
בְּתִיָּא נִשְׁעָתָא בְּטִיקְלָא, הֵוָּה עֲשִׂיק לִוְן, וְנִטִּיל לִוְן.

אֲבָל לְרַע לִו, דְּאִינֵן נִשְׁמָתִין בְּפִיין (ס"א חפ"יו) לְכֵל
מַה דְּאִשְׁבָּחַן בְּסִטְרָא בִּישָׁא, וְשִׁיזָּאן לִיָּה.
וְסִימְנָא לְדָא, אֲרוֹנָא קִדְּשָׁא, דְּאִתְעַשְׁק גֻּ

הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא מַה שְּׁעוּשָׂה. בָּא הַפְּסוּק וְאָמַר, וּבֵת כְּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ
זָר, כֹּף זָה.

כָּאן יֵשׁ סוּד אֵיךְ נִעְשָׂקוֹת הַנִּשְׁמוֹת. אֵלָּא הָעוֹלָם הַזֶּה מִתְנַהֵג הַכֹּל בְּעֵץ
הַדַּעַת טוֹב וְרַע. וְכַשְׁמִתְנַהֲגִים בְּנֵי הָעוֹלָם בְּצַד הַטוֹב, הַמְשַׁקְלֵת עוֹמְדַת
וּמְכַרְיעָה לְצַד הַטוֹב, וְכַשְׁמִתְנַהֲגִים בְּצַד הָרַע - מְכַרְיעָה לְאוֹתוֹ הַצַּד. וְכֵל
הַנִּשְׁמוֹת שֶׁהֵיוּ בְּאוֹתָהּ שִׁעָה בַּמְשַׁקְלֵת, הֵיךְ עוֹשֵׂק אוֹתוֹ וְלוֹקַח אוֹתוֹ.

אֲבָל לְרַע לִו, שְׂאוֹתוֹ נִשְׁמוֹת מְכַנְיָעוֹת (מַכְסוֹת) אֵת כָּל מַה שְּׂמוּצָאוֹת מִצַּד
הָרַע וּמְשַׁמִּידוֹת אוֹתוֹ, וְסִימֵן לָזֶה - אֲרוֹן הַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּעְשֶׂק לְתוֹךְ פְּלִשְׁתִּים
וְשָׁלְטוֹ לְהָרַע לָהֶם. אֵף כָּאן, אֵלּוּ הַנִּשְׁמוֹת נִעְשָׂקוֹת מִהַצַּד הָאֲחֵר לְהָרַע לָהֶן.

פְּלִשְׁתִּים, וּשְׁלִיטוּ בֵּיהּ, לָרַע לֹון. אִנֹּף הָבִי. הָנִי
נִשְׁמָתִין אֶתְעֻשְׁקִין מִסְטָרָא אַחֲרָא לָרַע לֹון.

מָה אֶתְעִבִּידוּ מֵאֵינֹן נִשְׁמָתִין. חֲמִינֵן בְּסִפְרֵי
קִדְמָאִי, דְּמִנְיָהּ חֲוֹז אֵינֹן חֲסִידֵי אֹמֹת
הָעוֹלָם. וְאֵינֹן מִמְּזוּרֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים, דְּקִדְמָן
לְבַהֲנָא רַבָּא עָמָא דְאַרְעָא, וְחָשׁוּב בְּעִלְמָא, אִנֹּף עַל
גַּב דְּעָאֵל לְפָנֵי וְלַפְנִים. בְּכָה הָאִי סָבָא רִנְעָא חֲדָא,
תְּנוּהוּ חֲבֵרֵיִיא, וְלֹא אָמְרוּ מְדִי.

פִּתְחָ חֲהוּא סָבָא וְאָמַר, (שמות כא) אִם רָעָה בְּעֵינֵי
אֲדִנְיָה אֲשֶׁר לֹא יַעֲדָה וְהִפְדָּה לְעַם נִבְרִי
וְגו'. הָאִי פִרְשֵׁתָא עַל רְזָא דָּא אֶתְמַר, וְכִי יִמְכֹּר
אִישׁ אֶת בִּתּוֹ לְאִמָּה לֹא תֵצֵא בְּצֵאת הָעֲבָדִים אִם
רָעָה וְגו'. מֵאֲרִיָּה דְּעִלְמָא מֵאֵן לֹא יִדְחֵל מִינָּהּ,
דְּאִנְתָּ שְׁלִיט עַל כָּל מַלְכִין דְּעִלְמָא, בְּמָה דְּאִתָּ

מה נעשה מאותן נשמות? ראינו בספרי הקדמונים, שמהם היו אותם חסידֵי
אֹמֹת הָעוֹלָם. וְאֹתָם הַמְקֻזְרִים שֶׁהֵם תַּלְמִידֵי חֲכָמִים שְׁקוּדְמִים לְכַהֵן גְּדוֹל
עַם הָאָרֶץ וְחָשׁוּב בְּעוֹלָם, אִנֹּף עַל גַּב שֶׁהוּא נִכְנָס לְפָנֵי וְלַפְנִים. בְּכָה הַזְקֵן
הַזֶּה רָגַע אַחֲדִי. תְּמָהוּ הַחֲבֵרִים וְלֹא אָמְרוּ דְּבַר.

פִּתְחָ אוֹתוֹ זֶקֶן וְאָמַר, אִם רָעָה בְּעֵינֵי אֲדִנְיָה אֲשֶׁר לֹא יַעֲדָה וְהִפְדָּה לְעַם
נִבְרִי וְגו'. פִּרְשָׁה זֶה נִאְמָרָה עַל הַסּוּד הַזֶּה, וְכִי יִמְכֹּר אִישׁ אֶת בִּתּוֹ לְאִמָּה
לֹא תֵצֵא בְּצֵאת הָעֲבָדִים אִם וְגו'. רַבּוֹן הָעוֹלָם, מִי לֹא יִפְחַד מִמּוֹד, שְׁאֵתָהּ
שׁוֹטֵט עַל כָּל מַלְכֵי הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁנֹאמַר (ירמיה י') מִי לֹא יִרְאֶךָ מִלִּפְנֵי הַגּוֹיִם כִּי
לֹךְ יֵאָתֶה וְגו'.

אָמַר (ירמיה י) מִי לֹא יֵרָאֶה מִלֶּךְ הַגּוֹיִם כִּי לֶךְ יֵאָתֶה וְגו'.

בְּמָה אֵינּוֹן בְּנֵי נִשָּׂא בְּעֶלְמָא, דְּקָא מִשְׁתַּבְּשֵׁן
בְּחַאי קָרָא, וְכִלְהוּ אִמְרֵי, אֲבָל קָרָא דָּא
לֹא אֶתִּיּוֹשֵׁר בְּפּוֹמִיּהוּ. וְכִי קוֹדֶשָׁא בְּרִיד הוּא מִלֶּךְ
הַגּוֹיִם אִיהוּ, וְהִלָּא מִלֶּךְ יִשְׂרָאֵל אִיהוּ, וְהָכִי אֲקָרִי,
דְּהָא בְּתִיב, (דברים לב) בְּהִנֵּחַל עֲלִיּוֹן גּוֹיִם וְגו'.
וּבְתִיב (דברים לב) כִּי חִלַּק יְהוָה עַמּוֹ. וְעַל דָּא
אֲקָרִי מִלֶּךְ יִשְׂרָאֵל. וְאִי תִיכָא דְאִיהוּ מִלֶּךְ הַגּוֹיִם
אֲקָרִי, הָא שְׂבַחָא דִלְחוֹן דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיד הוּא מִלֶּךְ
עֲלִיּהוּ, וְלֹא בְּמָה דְאִמְרִין דְּאַתְמַסְרִין לְשַׁמְשִׁין
וְלְמַמְנֵן דִּילִיָּה.

וְתוֹ שִׁפָּא דְקָרָא, דְּבְתִיב, (ירמיה י) כִּי בְּכָל חֲכָמֵי
הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם מֵאִין בְּמוֹדָךְ. כֹּל הָאִי,

כְּמָה הֵם בְּנֵי הָאָדָם בְּעוֹלָם שְׂמִשְׁתַּבְּשִׁים בְּפָסוּק הָזֶה, וְכֻלָּם אוֹמְרִים, אֲבָל
הַפָּסוּק הָזֶה לֹא מְתִישֵׁר בְּפִיָּהֶם. וְכִי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִלֶּךְ הַגּוֹיִם!?!
וְהִלָּא הוּא מִלֶּךְ יִשְׂרָאֵל, וְכָךְ נִקְרָא! שְׁהִרִי כְתוּב (דברים לב) בְּהִנֵּחַל עֲלִיּוֹן גּוֹיִם
וְגו', וְכְתוּב (שם) כִּי חִלַּק ה' עַמּוֹ. וְעַל זֶה הוּא נִקְרָא מִלֶּךְ יִשְׂרָאֵל. וְאִם תֹּאמַר
שֶׁהוּא נִקְרָא מִלֶּךְ הַגּוֹיִם, הִרִי שְׂבַח שְׁלָהֶם שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִלֶּךְ עֲלֵיהֶם,
וְלֹא כְמוֹ שְׂאוּמְרִים שֶׁהֵם נִמְסְרוּ לְשַׁמְשִׁים וְלְמַמְנֵים שְׂלוּ.

וְעוֹד סוֹף הַפָּסוּק, שְׂכְתוּב (ירמיה י) כִּי בְּכָל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם מֵאִין
כְּמוֹדָךְ. כֹּל זֶה הוּא שְׂבַח לְשָׂאֵר הָעַמִּים. וְתַמִּיָּה הִיא אֵיךְ לֹא מְתַעֲלִים
בְּפָסוּק הָזֶה לְרוֹם הַרְקִיעַ? אֵלֹא שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא סְמָא אֶת עֵינֵיהֶם וְלֹא

דמשפטים

שָׁבַחָא אִיהוּ לְשָׂאָר עַמִּין, וְתַנּוּחָא אִיהוּ, הֵיךְ לָא
 מִסְתַּלְקִין בְּהַאי קָרָא לְרוּם (דף צ"ו ע"א) רְקִיעָא. אֵלֶּיָּא,
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סָמָא עֵינֵיהוּ, וְלָא יַדְעִי בֵּיה
 כְּלָל, דִּהָא מַה דְּאַנְן אִמְרִי דְּבִלְהוּ אֵין, וְאַפִּס, וְתַהוּ.
 דְּבִתִּיב, (ישעיה מ) כָּל הַגּוֹיִם כְּאֵין נִגְדוּ מֵאַפִּס וְתַהוּ
 נַחֲשֹׁבוּ לוֹ, הָא עֲקָרָא עֲלָאָה רַבָּא וַיִּקְרָא שְׁנֵי לֹון
 קָרָא דָּא.

אִמְר לִיָּה ר' חֲזִיא וְהָא בְּתִיב (תהלים מז) מִלֶּךְ
 אֱלֹהִים עַל גּוֹיִם וְגו'. אִמְר לִיָּה, אֲנָא
 חֲמִינָא דְּבִתְר בְּתַלְיִיהוּ חַוִּית, וְנִפְקַת בְּהַאי קָרָא
 לְסִייעָא לֹון, חֲזִי לִי לְאַתְבָּא בְּקִדְמִיתָא, עַל מַה
 דְּאִמִּינָא. אֲבָל כִּיּוֹן דְּאִשְׁבַּחְנָא לָךְ בְּאַרְחָא,
 אַעֲבֵר לָךְ מִתַּמֶּן, וּמִתַּמֶּן אִיהֵךְ לְאַעֲבֵרָא כְּלָא.
 תָּא חֲזִי, כָּל שְׁמֵהּ, וְכָל כְּנֻיִין דְּשְׁמֵהּ, דִּיאִית לִיָּה
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּלָהוּ מִתַּפְּשֻׁמֶן

יודעים בו כלל, שהרי מה שאנו אומרים שכלם אין ואפס ותהו, שכתוב
 (ישעיה מ) כל הגוים כאין נגדו מאפס ותהו נחשבו לו, הרי העקר העליון
 הגדול והנכבד שם אותם הכתוב הזה.

אמר לו רבי חזיא, והרי כתוב מלך אלהים על גוים וגו'. אמר לו, אני ראיתי
 שאחר הכתל שלהם היית, ויצאת בפסוק הזה לעזר להם. הנה לי להשיב
 בתחלה על מה שאמרתי. אבל כיון שמצאתי אותך בדרך, אעביר אותך
 משם, ומשם אלך להעביר את הכל.

בא וראה, כל השמות וכל כנויי השמות שיש לקדוש-ברוך-הוא, כלם

לְאַחֲיִיהוּ, וּבְלָחוּ מִתְּלַבְשֵׁין אֲלֵין בְּאֲלֵין, וּבְלָחוּ
מִתְּפַלְגִין לְאַרְחִין וּשְׁבִילֵין יְדִיעֵן. בַּר שְׁמָא יְחִידָאָה,
בְּרִיר דְּבַל שְׂאָר שְׁמָתָן, דְּאַחֲסִין לְעָמָא יְחִידָאָה,
בְּרִיר מְבַל שְׂאָר עֲמִין, וְאִיהוּ יו"ד ה"א וְא"ו ה"א,
דְּבַתִּיב, (דברים לב) כִּי חָלַק יְהוָה עִמּוֹ. וּבְתִיב
(דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בִּיהוָה בְּשֵׁמָא דָּא
מִמֶּשׁ, יִתִּיר מְבַל שְׂאָר שְׁמָתָן.

וּשְׁמָא חַד מְבַל שְׂאָר שְׁמָתָן דִּילִיָּה, הַחֲוָא
דְּאַתְפַּלְגֵּט וְאַתְפַּלְגֵּי לְכַמָּה אַרְחִין
וּשְׁבִילֵין, וְאַקְרִי אֱלֹהִים. וְאַחֲסִין שְׁמָא דָּא, וְאַתְפַּלְגֵּי
לְתַתָּאי דְּחַאי עָלְמָא, וְאַתְפַּלְגֵּי שְׁמָא דָּא, לְשִׁמְשֵׁין
וְלִמְמָנִין דְּמִנְהֵי לְשְׂאָר עֲמִין. בְּמָה דְּאַתֵּי אָמַר,

מִתְּפַשְׁטִים לְדַרְכֵיהֶם, וְכֻלָּם מִתְּלַבְשִׁים אֱלָה בְּאֵלָה, וְכֻלָּם נְחָלְקִים לְדַרְכֵים
וּשְׁבִילִים יְדוּעִים, פֶּרֶט לְשֵׁם הַיְחִידִי, הַנִּבְחָר שֶׁל כָּל שְׂאָר הַשְּׁמוֹת, שְׁהוּרִישׁ
לְעַם הַיְחִיד הַנִּבְחָר מְכַל הָעַמִּים, וְהוּא - יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, שְׁכַתוּב (דברים
לב) כִּי חָלַק ה' עִמּוֹ. וְכַתוּב (שם) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה', בְּשֵׁם זֶה מְקוֹשׁ יוֹתֵר
מְכַל שְׂאָר הַשְּׁמוֹת.

וְשֵׁם אֶחָד מְכַל שְׂאָר שְׁמוֹתָיו, אוֹתוֹ שֶׁהַתְּפַשֵּׁט וְנִחְלַק לְכַמָּה דְּרָכִים וּשְׁבִילִים
וְנִקְרָא אֱלֹהִים. וְהוּרִישׁ אֶת הַשֵּׁם הַזֶּה, וְנִחְלַק לְתַתְּחוּנִים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה,
וְנִחְלַק הַשֵּׁם הַזֶּה לְשִׁמְשִׁים וְלִמְמָנִים שְׁמוֹנֵהִיגִים אֶת שְׂאָר הָעַמִּים, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר כב) וַיְבֹא אֱלֹהִים אֶל בָּלָעַם לֵאמֹר. (בראשית כ) וַיְבֹא אֱלֹהִים אֶל
אַבְרָמָה בְּחֹלוֹם הַלַּיְלָה. וְכֵן כָּל מְקוֹנָה וּמְקוֹנָה שְׁהוּרִישׁ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
אוֹתָם לְשְׂאָר הָעַמִּים נְכֻלָּלִים בְּשֵׁם הַזֶּה, וְאַפְלוּ עֲבוּדָה זָרָה נִקְרָאת בְּשֵׁם
הַזֶּה. וְשֵׁם זֶה מְכַל עַל גּוֹיִם, וְלֹא אוֹתוֹ הַשֵּׁם, שֶׁהוּא מְכַל עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא
יְחִידִי לְעַם הַיְחִידִי, לְעַם יִשְׂרָאֵל, הָעַם הַקְדוּשׁ.

(במדבר כב) וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל בִּלְעָם לֵאמֹר. (בראשית כ)
וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל אַבְימֶלֶךְ בְּחִלּוֹם חֲלִילָה. וְכֵן כָּל
מִמְנָה וּמִמְנָה דְאַחֲסִין לִזְנוֹן קוֹדֶשָׁא בְּרִידָה הוּא
לְשָׂאָר עַמּוּן, בְּשִׁמְאָ דָּא בְּלִילָן. וְאַפִּילוּ עֲבוּדָה
זָרָה בְּשִׁמְאָ דָּא אֶקְרִי. וְשִׁמְאָ דָּא מִלָּךְ עַל גּוֹיִם,
וְלֹא תְּהוּא שִׁמְאָ, דָּא תְּהוּא דְמִלָּךְ עַל יִשְׂרָאֵל,
דְּאִיחוּ יְחִידָתָהּ, לְעַמָּא יְחִידָתָהּ, לְעַמָּא דְיִשְׂרָאֵל,
עַמָּא קְדִישָׁא.

וְאִי תִימָא, עַל אֲרַחָא דָּא נֹקִים קָרָא דְבִתְיָב,
(יִרְמְיָה י) מִי לֹא יִרְאֶךָ מִלָּךְ הַגּוֹיִם, דְּדָא אִיחוּ
שִׁמְאָ דְקָא מִלָּךְ עַל גּוֹיִם, אֱלֹהִים דְּתָא דְחִילוּ
בִּיה שְׂרִיָּא וְדִנָּא בִּיה שְׂרִיָּא. לָאוּ חֲבִי, וְלָאוּ עַל
דָּא אֲתִמֵּר, דְּאִי חֲבִי אֲפִילוּ עֲבוּדָה זָרָה בְּכִלְלָא
דָּא אִיחוּ.

אַבְל בִּינּוֹן דְּכִתְלָא דְחַוִּית סְמוּךְ אֲבִתְרִיהּ, אֲתִנְסַח,
קָרָא קָאִים עַל קִינָמָא, בְּאַסְתְּבְּלוּתָא זְעִיר.

וְאִם תֹּאמַר, עַל דְּרִךְ זֶה נִבְאָר אֶת הַפְּסוּק, שְׁפָתוֹב (יִרְמְיָה י) מִי לֹא יִרְאֶךָ מִלָּךְ
הַגּוֹיִם, שְׁהִרִי הוּא שֵׁם שְׁמוּלָךְ עַל גּוֹיִם - אֱלֹהִים, שְׁהִרִי הִנְרָאָה שְׁרוּיָהּ בּוֹ
וְהִדִּין שְׁרוּי בּוֹ - לֹא כֵן, וְלֹא עַל זֶה נֹאמַר. שְׁאִם כֵּן, אֲפִילוּ עֲבוּדָה זָרָה בְּכִלְלָא
זֶה הִיא.

אַבְל בִּינּוֹן שְׁהַכְתֵּל שְׁהִיית סְמוּךְ אֲחֵרָיו נֶעְקַר, הַפְּסוּק עוֹמֵד עַל קִינָמוֹ
בְּהַסְתְּבְּלוּת קִטְנָה. מִי לֹא יִרְאֶךָ מִלָּךְ הַגּוֹיִם. וְאִם תֹּאמַר שְׁמוּלָךְ הַגּוֹיִם נֹאמַר

מי לא יראך מלך הגוים, ואי תיבא מלך הגוים על קודשא בריך הוא אתמר, לאו הכי. אלא, מאן הוא מלך הגוים דלא יראך, דלא דחיל מינך, ולא יודענא מינך. מי מלך הגוים דלא יראך. בגוונא דא (תהלים קיג) תללייה הללו עבדי יהוה הללו את שם יהוה. מאן דשמע ליה, לא ידע מאי קאמר, פיון דאמר תללייה, אנה הכי הללו עבדי יהוה, דתתח ליה למכתב, עבדי יהוה הללו את שם יהוה. אנה הכא. הנה ליה למכתב, מי מלך הגוים דלא יראך. אלא בלא על תקוניה אתמר.

בי בבל חכמי הגוים ובבל מלכותם מאין פמוך, מהו מלה דאתפשט ביניהו בכתבתא דלחון,

על הקדוש ברוך הוא - לא כן. אלא מי הוא מלך הגוים שלא יראך, שלא פוחד מן ולא יודענא מן, מי מלך הגוים שלא יראך? כמו זה, (תהלים קיג) תללייה הללו עבדי ה' הללו את שם ה'. מי ששמע אותו, לא ידע מה אמר. פיון שאמר תללייה, אף כן הללו עבדי ה'! שהיה לו לכתב, עבדי ה' הללו את שם ה'. אף כאן היה לו לכתב, מי מלך הגוים שלא יראך, אלא הפל על תקונו נתבאר.

פי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין פמוך. מה הדבר שהתפשט ביניהם בכתבה שלהם? מאין פמוך, וכלם מודים על זה. כשרואים בכתבתם מעשיך וגבורותיך, התפשט דבר זה ביניהם, ואומרים מאין פמוך בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם. מאין פמוך אומרים, והתפשט ביניהם. שמוחו החברים, ובכו ולא אמרו דבר. אף כן הוא בכה במקדש.

מֵאִין כְּמוֹךְ וְכִלְחֹי אֹדְאן עַל דָּא, כִּד חֲמָאן
 בְּחֻבְמָתָא דִּלְחֹן עוֹבְדֵי וְגִבּוֹרֵתְךָ, אֲתַפְּשֵׁט מִלְּךָ
 דָּא בִּינְיָחוּ, וְאִמְרֵי מֵאִין כְּמוֹךְ בְּכָל חֻבְמֵי הַגּוֹזִים
 וּבְכָל מַלְכוּתָם. מֵאִין כְּמוֹךְ אִמְרֵי, וְאֲתַפְּשֵׁט
 בִּינְיָחוּ. חֲדֹי חֲבֵרְיָא, וּבְכוּ וְלֹא אָמְרוּ מְדִי. אוּף
 חֲבִי בָּכָה אִיהוּ כְּמִדְקָדְמִין.

פִּתַּח וְאָמַר (בראשית כא) וְתֹאמַר לְאַבְרָהָם גֵּרֶשׁ
 הָאִמָּה הַזֹּאת וְאֵת בְּנָהּ וְגו', חֲבֵרְיָא
 אֲתַעְרוּ, דְּבַעֲתָת שָׂרָה לְפָנָא עֲבוּדָה זָרָה
 מִבֵּיתָא, וְעַל דָּא כְּתִיב כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ
 שָׂרָה שְׁמַע בְּקוֹלָהּ. חֲבָא כְּתִיב וְכִי יִמְכַר אִישׁ אֶת
 בִּתּוֹ, דָּא נִשְׁמָתָא בְּגִלְגּוּלֵי עַל עוֹבְדִין בִּישִׁין
 דְּעֵלְמָא. לְאָמָה: חֲדוּא סִטְרָא אַחֲרָא בְּגִלְגּוּלָא
 בִּישָׂא דְטִיקְלָא, דְּאַחֲדָר, וְהָא אֲתַעֲשָׂקָת, לְאַפְקָא
 לָהּ מִתַּמָּן. וְדֹאֵי לֹא תַצֵּא כְּצֵאת הָעֲבָדִים, כָּל
 אִינוּן נִשְׁמָתִין דְּמִתַּעֲשָׁקוּן.

פִּתַּח וְאָמַר, (בראשית כא) וְתֹאמַר לְאַבְרָהָם גֵּרֶשׁ הָאִמָּה הַזֹּאת וְאֵת בְּנָהּ וְגו'.

הַחֲבֵרִים הִתְעוּרְרוּ, שְׂרָצְתָה שָׂרָה לְפָנָיו מִבֵּיתָהּ עֲבוּדָה זָרָה, וְעַל זֶה כְּתוּב
 כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ שָׂרָה שְׁמַע בְּקוֹלָהּ. כָּאֵן כְּתוּב וְכִי יִמְכַר אִישׁ אֶת בִּתּוֹ
 - זוֹ הַנִּשְׁמָה בְּגִלְגּוּלִים עַל מַעֲשִׂים רָעִים שְׂבָעוּלִים. לְאָמָה - לְאוֹתוֹ הַצַּד
 הָאֲחֵר בְּגִלְגּוּל רַע שֶׁל הַמִּשְׁקָל שְׁחוּזָר, וְהִרִי נַעֲשָׂקָה לְהוֹצִיא אוֹתָהּ מִשָּׁם.
 וְדֹאֵי לֹא תַצֵּא כְּצֵאת הָעֲבָדִים, כָּל אוֹתָן נִשְׁמוֹת שְׂנַעֲשָׁקוֹת.

מֵאֵן אֵינֶנּוּ הָבָא. אִיהוּ רָזָא, אֵלֶּין אֵינֶנּוּ נִשְׁמָתִין
 דִּינֻקִּין וְעִירִין, כִּד אֵינֶנּוּ יִגְּי מִגּוּ תוּקָפָא
 דְּאִמְחֻז. וְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא חָמִי, דְּאִי יִתְקַיָּמוּן
 בְּעֻלָּמָא, יִבְאַשּׁוּן רִיחֵיהוֹן, וְיִחַמְצוּן בְּחוּמִין דָּא.
 לָקִיט לֹזֶן (רמ"ח ע"ב, רמ"ט ע"ב) וְעִירִין, בְּעוֹד דִּיחֵבֵי רִיחָא.
 מַה עָבִיד. שְׂבִיב לֹזֶן לְאַתְעֲשָׁקָא בִידָא דִּיהֵיָא
 אָמָה, וְדָא אִיהֵי לִילִית דִּבִּינֹן (דף צ"ו ע"ב)
 דְּאִתְיִיחֻבוּ בְּרִשְׁוֹתָהּ, חֲדָאת (נ"א אחדא) בְּחֻזָּא
 יִנּוּקָא, וְעֲשִׂיקַת לִיָּה, וְאַפִּיקַת לִיָּה מֵעֻלָּמָא, כִּד אִיהוּ
 יִגְּי בְּתוּקָפָא דְּאִמִּיהָ.

וְאִי תִימָא, אֵינֶנּוּ נִשְׁמָתִין דִּיעְבְּדוּן טִב לְעֻלָּמָא.
 לָאוּ חָבִי. דְּבִתִּיב אִם רָעָה בְּעֵינֵי אֲדִנְיָהּ,
 דִּיחַמִּין תְּהוּא גִבְרָא בָּהּ לְבַתֵּר יוֹמִין, אִי אִתְקַיָּים
 בָּהּ. דָּא אִתְעֲשָׂקַת, וְאַחֲרָא לָא אִתְעֲשָׂקַת. וְעַל

מִי הֵן כָּאן? הוּא סוּד אֵלָּה אוֹתָן נִשְׁמוֹת הַתִּינוּקוֹת הַקִּטְנִים, כְּשֶׁהֵם יוֹנְקִים
 מִתּוֹךְ תִּקְףָּ שֶׁל אָמָם, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹאֶה שְׂאֵם יִתְקַמּוּ בְּעוֹלָם, יִבְאֵשׁ
 רִיחָם וְיִחַמְצוּ כְּמוֹ הַחֶמֶץ הַזֶּה. לֹזֶקֶת אוֹתָם קִטְנִים, בְּעוֹדָם נוֹתְנִים רִיחַ.
 מָה עוֹשֶׂה? מְשַׁאֵר אוֹתָם לְהַעֲשֶׂק בִּיד אוֹתָהּ הָאָמָה, וְזוֹהִי לִילִית. שְׂבִינֹן
 שְׁנַתְנֹו בְּרִשְׁוֹתָהּ, שְׂמֻחָה (אוֹחוֹת) בְּאוֹתוֹ תִּינוּק וְעוֹשֶׂקַת אוֹתוֹ, וּמוֹצִיָּאָה אוֹתוֹ
 מִן הָעוֹלָם כְּשֶׁהוּא יוֹנֵק מִכֶּפֶח אִמּוֹ.

וְאִם תֹּאמַר שְׂאוֹתָן נִשְׁמוֹת יַעֲשׂוּ טוֹב לְעוֹלָם - לֹא כֹּךְ, שְׂכַתוֹב אִם רָעָה
 בְּעֵינֵי אֲדִנְיָהּ, שְׂיִחַמִּין אוֹתוֹ הָאִישׁ בָּהּ לְאַחֵר יָמִים, אִם יִתְקַיָּים בָּהּ. זֹו
 נִעֲשִׂיקַת, וְאַחֲרֵת לֹא נִעֲשִׂיקַת, וְעַל אֵלָּה כְּתוּב, (קהלת ד) וְאַרְאֶה אֶת כָּל
 הַעֲשׂוּקִים וְגו', וְהִנֵּנוּ אִם רָעָה בְּעֵינֵי אֲדִנְיָהּ.

אַלֵּיךְ כְּתִיב, (קהלת ד) וְאַרְאֶה אֶת כָּל הַעֲשׂוּקִים וְגו' וְהִינֵנו אִם רָעָה בְּעֵינֵי אֲדֹנֶיךָ.

אֲשֶׁר לֹא יַעֲדֶה, לֹא בְּאֶלְפֵי כְּתִיב. אִי תִימָא, דִּהָא בְּהַחֲוָא סְטָרָא אַחְרָא, אֲזִמִּין לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִיּוֹמָא דִּהְיוֹת. לֹא. וְהִשְׁתָּא בְּגִלְגּוּלֵי טִיבְלָא, לֹא יַעֲדֶה בְּוֹא"ו. מַה דִּלָּא הָוֵת מִקְדָּמַת דִּנָּא.

וְהַפְדָּה, מֵאִי וְהַפְדָּה. פְּרִיק לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הִשְׁתָּא, דְּסִלְקָא רִיחָא, עַד לֹא תַחֲמִיץ, וְסִלִּיק לָהּ לְרוּמֵי מְרוֹמִים, (ק"ג ע"ב) בְּמַתִּיבְתָּא דִּילֵיהּ, וְאִי תִימָא בִּינון דְּאַתְעֲשָׂקֶת מִתְחֲוָא סְטָרָא אַחְרָא, יְחִיב לָהּ, בְּמַה דְּאִמְרוּ לַחֲסִידֵי (ר"ה ע"ב) שְׁאֵר עַמִּין, וְלֹאִינֻן מִמְּזֻרֵי תָא חַוִּי. אַתָּא קָרָא וְאוֹכַח, לְעַם נִבְרִי לֹא יִמְשֹׁל לְמַכְרָה וְדֹאֵי, בְּבִגְדוֹ בֵּה,

אֲשֶׁר לֹא יַעֲדֶה. לֹא - כְּתוּב בְּאֶל"ף. אִם תֹּאמַר שֶׁהָרִי בָּאוּתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר הַזִּמִּין לָהּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִיּוֹם שֶׁהִיתָה - לֹא! וְעַכְשָׁנוּ בְּגִלְגּוּלֵי הַמֵּאוֹנִים - לֹא יַעֲדֶה, בְּוֹא"ו, מַה שֶּׁלֹּא הָיָה מִקֶּדֶם לָכֵן.

וְהַפְדָּה, מַה זֶה וְהַפְדָּה? גָּאֵל אוֹתָהּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲכָשׁוּ, שְׁמַעְלָה רִיחַ, טָרֵם שֶׁתַּחֲמִיץ, וּמַעְלָה אוֹתָהּ לְרוּמֵי מְרוֹמִים בִּישִׁיבָה שְׁלוֹ. וְאִם תֹּאמַר, בִּינון שֶׁנִּשְׁעָשְׂקָה מֵאוֹתוֹ הַצַּד הָרָע, נוֹתֵן אוֹתָהּ, כְּמוֹ שֶׁאִמְרוּ לַחֲסִידֵי אֲמוֹת הָעוֹלָם וְלֹאֹתָם מִמְּזֻרִים תִּלְמִידֵי חֲכָמִים - בָּא הַכְּתוּב וּמוֹכִיחַ, לְעַם נִבְרִי לֹא יִמְשֹׁל לְמַכְרָה, וְדֹאֵי, בְּבִגְדוֹ בֵּה, שְׁעוֹשֶׁק אוֹתָהּ בְּעֵשֶׂק שֶׁל גִּלְגּוּל הַמֵּאוֹנִים, אֲלֵא לִישְׁרָאֵל וְדֹאֵי, וְלֹא לְאַחֵר. וְכַשִּׁיזְצֵאת מִן הַמֵּאוֹנִים, לֹא תִצָּא כְּצֵאת הָעֶבְדִּים, אֲלֵא מִתְעַטְרֶת בְּעִטְרָתָהּ בְּהֶרְמָה עַל רֹאשָׁהּ.

דַּעֲשִׂיק לָהּ בַּעֲשִׂיקוּ דִּגְלָגוּלָא דִּמִּיקְלָא, אֱלֹא
לְיִשְׂרָאֵל וְדַאי, וְלֹא לְאַחֲרָא. וְכֵד נִפְקַת מִן מִיקְלָא,
לֹא תֵצֵא בְּצֵאת הָעֶבְדִּים, אֱלֹא מִתַּעֲטָרָא בַּעֲטָרָהָ
בְּאַרְמָא עַל רִישֶׁיהָ.

וְדַאי תִּימָא, דִּהֲדַאי סְטָרָא עֲאֲלֵת לָהּ בְּהֵוָה יְנוּקָא.
לָאוּ הָבִי. אֱלֹא נִמְלֵת לָהּ, וְחֲדַאת בְּהֲדַה,
וּפְרַחַת מִן יְדֵהָ, וְעֲאֲלֵת בְּהֵוָה אֲתֵר, וְאִיהִי
פְקִידַת לְהֵוָה יְנוּקָא, וְחֲדַאת בֵּיהּ, וְחִיִּיבַת בֵּיהּ,
וְתֵאִיבַת (נ"ח, ס"ה ע"א) לְהֵוָה בָּשָׂר, עַד דְּלִבְתֵּר נָטִיל
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נִשְׁמָתִיהּ, וְהִיא לְגוּפָא. וְלִבְתֵּר
בְּלֹא אִיהִי בְּרִשׁוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

תָּא חַיִּי, (שמות כא) לֹא תֵצֵא בְּצֵאת הָעֶבְדִּים, מֵאִי
הוּא. אֱלֹא, בִּשְׁעָתָא דִּנְפִקַת מִן מִיקְלָא וְהֵוָה
סְטָרָא בְּחֵדוֹ, רָשִׁים לָהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְחֲתִים

וְאִם תֹּאמַר שֶׁהֵצֵד הָהָא הַכְּנִיס אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ תִּינוּק - לֹא כֵךְ, אֱלֹא נוֹטְלַת
אוֹתָהּ וּשְׁמָתָה עִמָּה וּפּוֹרַחַת מִיָּדָה וְנִכְנָסַת לְאוֹתוֹ מְקוֹם, וְהִיא פּוֹקֶדֶת אֶת
אוֹתוֹ תִּינוּק וּשְׁמָתָה בּוֹ וְצוֹחֶקֶת בּוֹ, וְתֵאֵבָה אֶת אוֹתוֹ הַבָּשָׂר, עַד שְׁאַחַר כֵּךְ
נוֹטֵל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת נִשְׁמָתוֹ, וְהִיא לִגּוּף. וְאַחַר כֵּךְ הִפֵּל בְּרִשׁוּתוֹ שֶׁל
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בֵּא וְרָאָה, לֹא תֵצֵא בְּצֵאת הָעֶבְדִּים, מַה זֶה? אֱלֹא בְּשַׁעֲהּ שְׂיוּצָאָת מִן
הַמַּאֲזָנִים וְאוֹתוֹ הֵצֵד בְּשְׁמָתָהּ, רוּשָׁם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְחֻתָּם אוֹתָהּ
בְּחֻתָּמָת אַחַת, וּפּוֹרֵס עָלֶיהָ לְבוֹשׁ כְּבוֹד שְׁלוֹ, וּמִיָּהוּ? הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא
אֵלֹהִים. וְזֶהוּ בְּבִגְדוֹ בֵּהּ, הַלְבוּשׁ הַנִּכְבָּד שֶׁל הַמֶּלֶךְ פּוֹרֵשׁ עָלֶיהָ, וְאִזּוּ הִיא
שְׁמוּרָה, שְׁלֹא נִמְסָרָה לְעַם נִכְרִי אֱלֹא לְיִשְׂרָאֵל לְחֹד.

לָהּ בְּחֵד גּוֹשְׁפִנָּקָא, וּפְרִישׁ עָלָה לְבוּשׁ יָקָר דִּילֵיהּ,
וּמֵאֵן אִיהּ. שְׂמָא קַדִּישָׁא דְאַקְרִי אֱלֹהִי. וְדָא הוּא
בְּבִגְדוֹ בָּהּ, לְבוּשָׁא יְקוֹרָא דְמִלְכָּא פְרִישׁ עָלָהּ וּבְדִין
אִיהּ נְטִירָא, דְּלָא אַתְמַסְרַת לְעַם נְכָרִי, אֲלָא
לְיִשְׂרָאֵל לְחֹדֵר.

וְדָא אִיהּ דְּבַתִּיב, (איוב כט) בְּיָמֵי אֱלֹהֵי יִשְׁמִרְנִי, וְעַל
רָזָא דָּא בְּתִיב חָבָא, לְעַם נְכָרִי לָא יִמְשֵׁל
לְמַכְרָה בְּבִגְדוֹ בָּהּ, בְּעוֹד דְּלְבוּשׁ יָקָר דְּמִלְכָּא בָּהּ.
כִּיּוֹן (בראשית צ"ד ע"א, שמות קע"ב ע"ב, ויקרא ע"ב ע"ב) דְּבִבְגְדוֹ
בָּהּ, בְּתִיב לְעַם נְכָרִי לָא יִמְשֵׁל לְמַכְרָה.

מַה רְשֵׁי אֵית לְתַהוּא סְמָרָא בָּהּ. תָּא חֲזִי, כָּל בְּנֵי
עֲלָמָא בְּלָהּ, בְּרִשׁוּתִיהּ דְּמִלְכָּא קַדִּישָׁא,
וּבְלָהּ אֵית לֶזֶן זְמָנָא בְּהָא עֲלָמָא, עַד דְּאִיהּ בְּעִי
לְסַלְקָא לֶזֶן מִן עֲלָמָא, וְדָא לֵית לֵיהּ זְמָנָא, וְעַל דָּא
אִיהּ חֲיִיבַת בְּהּ, וְחֲדָאת בְּהּ.

וְזִהוּ שְׁכָתוּב (איוב כ טו) בְּיָמֵי אֱלֹהֵי יִשְׁמִרְנִי, וְעַל סוּד זֶה כְּתוּב קָאן, לְעַם נְכָרִי
לָא יִמְשֵׁל לְמַכְרָה בְּבִגְדוֹ בָּהּ, בְּעוֹד שְׁלֹבוּשׁ כְּבוֹד הַמֶּלֶךְ בָּהּ. כִּיּוֹן שְׁבִגְדוֹ בָּהּ,
כְּתוּב לְעַם נְכָרִי לָא יִמְשֵׁל לְמַכְרָה.

מַה רְשׁוּת יֵשׁ לְאוּתוֹ צַד בָּהּ? בָּא וְדָא, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם כְּלָם בְּרִשׁוּת הַמֶּלֶךְ
הַקְּדוֹשׁ, וְלְכָל יֵשׁ זְמַן בְּעוֹלָם הַזֶּה, עַד שֶׁהוּא רוֹצֵה לְסַלְקָם מִן הָעוֹלָם, וְזֶה
אֵין לוֹ זְמַן, וְעַל כֵּךְ הִיא צוֹחֶקֶת בָּהֶם וּשְׂמַחָה בָּהֶם.

תו, אֶזְהָרְוֹתָא לְבַר נָשׁ (בהאי עלמא) אֵית בְּהִנֵּי קְרָאִי,
וּבְמָה עֵיטִין מָבִין עֲלָאִין אֵינוּן, בְּכָל מִילֵי
דְּאֻרִייתָא, וּבְלָהּוּ קְשׁוּמ, בְּאַרְח קְשׁוּמ,
וְאַשְׁתַּמוּדְעֵן לְגַבֵּי חֲבִימִין, דִּידְעֵי וְאִלֵּי בְּאַרְח
קְשׁוּמ. בְּזִמְנָא דְּבָעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְרִי
עֲלָמָא, סְלִיק בְּרַעֲיוֹתָא קָמִיָּה, וְצִיר כָּל נִשְׁמָתִין
דְּאֵינוּן וְזִמְנִין לְמִיָּהֵב בְּבִנֵי נָשָׂא לְבַתָּר, וּבְלָהּוּ
אֶתְצִירֵי קָמִיָּה בְּחַהּוּא צִירָא מִמָּשׁ, דְּזִמְנִין לְמַחֲוֵי
בְּבִנֵי נָשָׂא לְבַתָּר, וְחָמָא כָּל חַד וְחַד.

וְאֵית מְנַחֵן דְּזִמְנִין לְאַבְאָשָׁא אֲרַחֲיָהוּ בְּעֲלָמָא,
וּבְשַׁעְתָּא דְּמָטָא וּמְנִיָּהוּ, קָרִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לְהַחֲיָא נִשְׁמָתָא, אָמַר לָהּ, זִילֵי עוֹלֵי בְּרוּךְ

עוֹד, אֶזְהָרָה לְאַדָּם (בעולם הזה) יֵשׁ בְּפִסְוֻקִים הִלְלוּ וְכֻמָּה עֲצוֹת טוֹבוֹת
עֲלִיוֹנוֹת הֵן בְּכָל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, וְכָלן אֲמָת בְּדֶרֶךְ אֲמָת, וְנוֹדְעוֹת לְחַכְמִים
שְׂוִידְעִים וְהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ אֲמָת. בְּזִמְנָא שְׁרָצָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָרָא אֶת
הָעוֹלָם, עָלָה בְּרָצוֹן לְפָנָיו, וְצִיר אֶת כָּל הַנִּשְׁמוֹת שֶׁהֵן עֲתִידוֹת לְהִנָּתֵן בְּבִנֵי
אָדָם אַחֵר כֶּךָ, וְכָלן הַצִּטְרוֹ לְפָנָיו בְּאוֹתוֹ צִיר מִמָּשׁ שְׁעִתִּידִים לְהִיּוֹת בְּנֵי
אָדָם לְאַחֵר מִכֵּן, וְרָאָה כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

וְיֵשׁ מִהֵן שְׁעִתִּידוֹת לְהִרַע אֶת דְּרָכֵיהֶן בְּעוֹלָם, וּבְשַׁעָה שְׁמַגִּיעַ זְמַנָּה, קוֹרָא
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאוֹתָהּ נִשְׁמָה וְאוֹמַר לָהּ: לִכִּי וְהַכְנָסִי בְּמִקוֹם פְּלוֹנִי לְגוֹף
פְּלוֹנִי. וְהִיא מוֹשִׁיבָה לְפָנָיו: רַבּוֹן הָעוֹלָם, דִּי לִי בְּעוֹלָם הַזֶּה שְׁאֵנִי יוֹשֶׁבֶת בּוֹ,
וְלֹא אֵלֶךְ לְעוֹלָם אַחֵר שְׂשַׁתְּעַבְדּוּ בִּי וְאַהֲיָה מְלַכְלֶכֶת בִּנְיָנָהּ. אוֹמַר לָהּ
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָאתָ, עַל מְנַת פֶּן נִבְרָאתָ, לְהִיּוֹת בְּאוֹתוֹ עוֹלָם.
כִּיֵּן שְׂרוּאָה הַנִּשְׁמָה כֶּךָ, בְּעַל פְּרָחָה יוֹרְדַת וְנִכְנָסַת לְשֵׁם.

פָּלֵן. בְּגוֹף פָּלֵן. אֲתוּבַת קָמִיָּה, מְאִרִּיָּה דְעָלְמָא, דִּי
 לִי בְעָלְמָא דָּא וְאַנָּא יִתְבָּא בֵּיהּ, וְלֹא אִיתֵךְ
 לְעָלְמָא אַחֲרָא, דִּי שְׁתַּעְבְּדוּן בִּי, וְאַהֲא מְלִיכָלְכָא
 בִּינִיחוּ. אָמַר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִן יוֹמָא
 דְּאַתְבְּרִיאת, עַל דָּא אֲתַבְּרִיאת לְמַחְוֵי בְּהַחְוֹא
 עָלְמָא. בֵּינָן דְּחֻמָּאת נִשְׁמָתָא בְּדִי, בְּעַל בְּרַחֲמֵי
 נַחֲתַת וְעָאֲלַת תַּמָּן.

אוֹרִייתָא דִּיהִבַּת עֵיטָא לְכָל עָלְמָא חֻמָּאת הָבִי,
 אוֹהִירַת לְבָנֵי עָלְמָא, וְאַמְרַת, חֲמוּ
 בְּמָה חָם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָלֵינוּ, מְרַגְלִיתָא
 טָבָא דִּחְוֹת לֵיהּ, וּבֵין לָבוּ לְמַגְנָא, דִּתְשַׁתְּעַבְּדוּן
 בָּהּ בְּהָאֵי עָלְמָא.

זְכִּי יִמְכַר אִישׁ: דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אֵת
 בָּתוֹ: דָּא נִשְׁמָתָא קוּדְשָׁא. לְאַמָּה: לְמַחְוֵי

הַתּוֹרָה שְׁנוֹתָנַת עֲצָה לְכָל הָעוֹלָם רוֹאֶה כֹּךְ, וּמִזְהִירָה אֵת בְּנֵי הָעוֹלָם
 וְאוֹמְרַת: רְאוּ כְּמָה חָס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיכֶם. מְרַגְלִית טוֹבָה שֶׁהִיתָה לוֹ,
 מִכַּר לָכֶם בְּחָנָם כְּדִי שֶׁתְּשַׁתְּעַבְּדוּ בָּהּ בְּעוֹלָם הַזֶּה.

זְכִּי יִמְכַר אִישׁ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֵת בָּתוֹ - זֶה הַנֶּשְׁמָה הַקְּדוּשָׁה.
 לְאַמָּה - לְהִיּוֹת אִמָּה מְשַׁעֲבֶדֶת בִּינֵיכֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה. בְּבִקְשָׁה מִכֶּם, בְּשַׁעֲרָה
 שְׁמֹגִיעַ זְמַנָּה לְצִאֲת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, לֹא תִצָּא כְּצִאֲת הָעֲבָדִים, לֹא תִצָּא
 מִטְּנֶפֶת בְּחֻטָּאִים. תִּצָּא בֶּת חוֹרִין, בְּרוּרָה נְקִיָּה, כְּדִי שֶׁיִּשְׁמַח בָּהּ אֲדוֹנָהּ
 וְיִשְׁתַּבַּח בָּהּ וְיִתֵּן לָהּ שֶׁכֶר טוֹב בְּצַחְצוּחֵי גֹן עֵדֶן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְהִשְׁבִּיעַ
 בְּצַחְצוּחֹת נֶפֶשׁ. וְדָאֵי כַּאֲשֶׁר תִּצָּא בְּרוּרָה נְקִיָּה כְּרָאוּי.

אָמַר מִשְׁתַּעֲבָדָא בִּינִיכּוּ (דף צ"ז ע"א) בְּהָא עֲלָמָא.
בְּמָטוּ מִנִּיכּוּ, בְּשַׁעְתָּא דְּמָטִי זְמָנָא לְנִפְקָא מֵהָא
עֲלָמָא, לֹא תֵצֵא בְּצֵאת הָעֲבָדִים, לֹא תִפּוּק
מִתַּטְנָפָא בְּחוּבִין, תִּפּוּק בַּת חוּרִין, בְּרִירָה נִקְיָה,
בְּגִין דִּיחֲדִי בָּהּ מֵאֲרָה וְיִשְׁתַּבַּח בָּהּ וְיִתְחַיֵּב לָהּ אֲגִר
טָב, בְּצַחֲצוּחֵי דְּגִנְתָּא דְּעָרִין. בְּמָה דֹּאֲתִי אָמַר (ישעיה
נח) וְהַשְׁבִּיעַ בְּצַחֲצוּחֹת נִפְשָׁךְ, וְדֹאֲתִי בְּדִ תִּפּוּק
בְּרִירָה נִקְיָה בְּדָקָא יֵאוּת.

אָבֵל אִם רָעָה בְּעֵינֵי אֲדִנְיָהּ, בְּדִ נִפְקַת מְלֹכְכָא
בְּטַנּוּפֵי חוּבִין, וְלֹא אֶתְחַזִּיאַת קָמִיָּה בְּדָקָא
יֵאוּת, וְזִי לְחֵהוּא גּוּפָא, דֹּאֲתֵאֲבִיד מֵחֵהוּא נִשְׁמָתָא
לְעֲלָמִין. בְּגִין, דִּכְדִּי נִשְׁמָתִין סִלְקִין בְּרִירָה, וְנִפְקִין
נִקְיִין מֵהָא עֲלָמָא, בְּלִי נִשְׁמָתָא וְנִשְׁמָתָא, עֲאֵלִית
בְּסִפְרָא (שלח קנ"ו ע"ב) דֹּאֲחִמָּתָא דִּמְלָכָא, וְכִלְהוּ
בְּשִׁמְהוֹן, וְאָמַר דָּא הִיא נִשְׁמָתָא דְּפִלְגִיָּא, וְזִמִּינַת
תַּהֵא לְחֵהוּא גּוּפָא דִּשְׁבָקַת, וְכִדִּין בְּתִיב, לֹא
יַעֲדָה, בּו'.

אָבֵל אִם רָעָה בְּעֵינֵי אֲדִנְיָהּ, כְּשִׁינִצָּאת מִלְּכָלֶכֶת בְּטַנּוּפֵי הַחֲטָאִים וְלֹא נִרְאִית
לְפָנָיו כְּרָאוֹי - אוֹי לְאוּתוֹ הַגּוּף שְׁאֵבֵד מְאוּתָהּ נִשְׁמָה לְעוֹלָמִים. מִשּׁוּם
שְׂכָאֲשֶׁר הַנִּשְׁמוֹת עוֹלוֹת בְּרוּרוֹת וְיוֹצֵאוֹת נִקְיֹת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, כָּל נִשְׁמָה
וְנִשְׁמָה נִכְנָסֶת לְסִפְרֵי אוֹצֵר הַמֶּלֶךְ, וְכָלֵן בְּשִׁמּוֹת, וְאָמַר: זֶה הִיא נִשְׁמָת פְּלוֹנִי
עֲתִידָה תִּהְיֶה לְאוּתוֹ הַגּוּף שְׁעִנְזָהּ. וְאֵז כְּתוּב לוֹ יַעֲדָה, בּו'.

וְכִד נִפְקַת רָעָה בְּעֵינֵי אֲדִנְיָהּ, דִּקָּא אִסְתָּאבָא
בְּחוּבִין, וּבְטַנּוּפָא דְחִטָּאִין, כִּדִּין לֹא יַעֲדָה
בָּא'. וְאִתְאָכִיד חֲחִיא גִנּוּפָא מִינָהּ וְאִיהִי לֹא
אוֹדֵמֶנֶת לְגַבִּיהָ בַּר חֲחִיא דְמֵאֲרָה אֲתֵרְעִי, וְתַב
בְּתוֹיבְתָא דְגִנּוּפָא בָּהּ, כִּדִּין כְּתִיב, וְהִפְדָּה. כְּמָה
דְּאֵתָּ אָמַר (איוב לג) פָּדָה נַפְשׁוֹ מֵעֲבוּר בִּשְׁחָת.
וְהִפְדָּה, הֵא אִיהִי בְּבַר נָשׁ, דְּעֵיטָא דִּילִיָּהּ,
דִּיפְרוּק לָהּ, וַיִּתּוֹב בְּתוֹיבְתָא, וְלִתְרִין סִטְרִין
קָאמַר קִנְדָּשָׁא בְּרוּךְ הוּא, וְהִפְדָּה בְּתוֹיבְתָא.
לְכַתֵּר דְּתַב בְּתוֹיבְתָא, פָּדָא לָהּ מֵאֲרָחָא
דִּגְיָהֶנּוּם.

לְעַם נִכְרִי לֹא יִמְשַׁל לְמִכְרָה. מֵאֵן עִם נִכְרִי.
עֲלֹיבְתָא אִיהִי נִשְׁמָתָא, וְכִד נִפְקַת
מֵעֲלָמָא, וְכִד נָשׁ אִסְטִי אֲרַחֲיָה בְּחֵדָה, הִיא בַּעֲלָתָא

וּבְשׁוֹיִצָּתָא רָעָה בְּעֵינֵי אֲדִנְיָהּ, שְׁנַטְמָאָה בְּחִטָּאִים וּבְטַנּוּף שֶׁל הַחֲטָאִים, אֲזַ
לֹא יַעֲדָה, בָּא'. וְנִאָבֵד אוֹתוֹ הַגּוֹף מִמְּוֶנָה, וְהִיא לֹא מְזַדְמֶנֶת אֵלָיו, פֶּרֶט לְאוֹתָהּ
שֶׁבַעֲלָה הִתְרַצָּה וְנָשָׁב בְּתִשּׁוּבָה שֶׁל הַגּוֹף בָּהּ, אֲזַ כְּתוּב וְהִפְדָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(איוב לג) פָּדָה נַפְשׁוֹ מֵעֲבוּר בִּשְׁחָת. וְהִפְדָּה, זֶהוּ בְּאָדָם, שֶׁהַעֲצָה שְׁלוֹ שִׁפְדָּה
אוֹתָהּ וַיֵּשׁוּב בְּתִשּׁוּבָה. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר אֵת זֶה לִשְׁנֵי צַדִּיקִים, וְהִפְדָּה
בְּתִשּׁוּבָה. אַחֵר שֶׁשָּׁב בְּתִשּׁוּבָה, פָּדָה אוֹתָהּ מִדֶּרֶךְ הַגְּיָהֶנּוּם.

לְעַם נִכְרִי לֹא יִמְשַׁל לְמִכְרָה. מִי זֶה עִם נִכְרִי? עֲלוּבָה הִיא הַנִּשְׁמָה, שֶׁכְּאֶשֶׁר
יוֹצֵאת מִן הָעוֹלָם וְכֵן אָדָם מִסְטָה דֶּרֶכּוֹ עֵמָה, הִיא רוֹצָה לַעֲלוֹת לְמַעְלָה
לְתוֹךְ הַמַּחֲנוֹת הַקְּדוֹשִׁים, מִשּׁוּם שֶׁהַמַּחֲנוֹת הַקְּדוֹשִׁים עוֹמְדִים בְּאוֹתָהּ דֶּרֶךְ
שֶׁל גֵּן עֵדֶן, וּמַחֲנוֹת נִכְרִיִּים עוֹמְדִים בְּאוֹתָהּ דֶּרֶךְ שֶׁל הַגְּיָהֶנּוּם.

לְסִלְקָא לְעִילָא, גוּ מִשְׁרַיִן קַדִּישִׁין, בְּגִין דְּמִשְׁרַיִן
קַדִּישִׁין כִּי־מִין בְּתַחֲוֵא אֲרַחָא דְגֵן עֲדֵן, וּמִשְׁרַיִן
נוֹכְרַאין כִּי־מִין בְּתַחֲוֵא אֲרַחָא דְגִיְתָנָם.

זְבַתָּה נִשְׁמָתָא, וְהַחֲוֵא נְטִירוֹ, וּפְרִישֵׁי דְלְבוּשָׁא
יִקְרָא עֲלָהּ. כִּמְהַ מִשְׁרַיִן קַדִּישִׁין, קָא
מַתְעַתְדֵן לָהּ, לְאַתְחַבְרָא בְּתַרְהּ, וּלְמִיעָאֵל לָהּ לְגֵן
עֲדֵן. לֹא זְבַתָּה, כִּמְהַ מִשְׁיִירֵין נוֹכְרַאין מַתְעַתְדֵן
לְמִיעָל לָהּ בְּאַרְחָא דְגִיְתָנָם. וְאִינוּן מִשְׁרַיִן דְּמִלְּאֲכִי
חַבְלָה וּמִינִין לְמַעַבְדָּ בַּהּ נוֹקְמִין, אֲתָא קָרָא וְאוֹכַח,
לְעַם נָכְרִי לֹא יִמְשַׁל לְמַכְרָה, אֲלֵין מִלְּאֲכִי חַבְלָה.
בְּבִגְדוֹ בַּהּ, אִיחֻז נְטִירָא, דְּקוֹדֶשָׁא בְרוּךְ הוּא עֲבִיד
לָהּ נְטִירָא, דְּלֹא יִשְׁלֹט בַּהּ עִם נָכְרִי, בְּתַחֲוֵא פְרִיסוֹ
דְּנְטִירוֹ עֲלָהּ. (שמות כא) וְאִם לְבָנִי יִיעֲדָנָה, תָּא חֲזִי

זְבַתָּה הַנְּשָׁמָה, וְאוֹתָהּ שְׁמִירָה וּפְרִישֵׁי לְבוּשׁ הַנִּכְבָּד עָלֶיהָ. כִּמְהַ מַּחְנוֹת
קְדוּשִׁים מְעַתְדִים לָהּ לְהַתְחַבֵּר עִמָּהּ וּלְהַכְנִיס אוֹתָהּ לְגֵן עֲדֵן. לֹא זְבַתָּה -
כִּמְהַ מַּחְנוֹת נְכָרִים מְזַמְנִים לְהַכְנִיס אוֹתָהּ בְּדֶרֶךְ הַגִּיְתָנָם, וְאוֹתָם מַחְנוֹת
שֶׁל מִלְּאֲכִי חַבְלָה מְזַמְנִים לַעֲשׂוֹת בַּהּ נְקָמוֹת. בָּא הַפְּתוּב וּמוֹכִיחַ, לְעַם נָכְרִי
לֹא יִמְשַׁל לְמַכְרָה - אֲלוֹ מִלְּאֲכִי חַבְלָה. בְּבִגְדוֹ בַּהּ - אוֹתָהּ שְׁמִירָה שֶׁהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה לָהּ שְׁמִירָה שְׁלֵא יִשְׁלֹט בַּהּ עִם נָכְרִי בְּאוֹתָהּ הַפְּרִיסָה
שֶׁשׁוֹמְרֵת עָלֶיהָ. וְאִם לְבָנִי יִיעֲדָנָה. בֹּא וְרֵאָה כִּמְהַ יֵשׁ לְאָדָם לְהַזְהִיר שְׁלֹא
יִסְטוּ דְרָכָיו בְּעוֹלָם הַזֶּה. שְׂאֵם זָכָה אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה וְשׁוֹמֵר אֶת הַנְּשָׁמָה
כְּרָאוּי, זֶהוּ אָדָם שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַצָּה מְכַנּוֹן, וּמַשְׁתַּבֵּחַ בּוֹ בְּכָל הַיָּמִים
בְּפִמְלִיָּה שְׁלוֹ וְאוֹמֵר: רָאוּ בֶן קְדוּשׁ שֵׁישׁ לִי בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, כִּךְ וְכך עֲשֵׂה,
כִּךְ וְכך מַעֲשִׂיו מִתְקַנֵּים.

בַּמָּה אֵיךְ לִי לְבַר נָשׁ לְאַזְדַּהֲרָא דִּלָּא יִסְטִי אַרְחֻי
 בְּחַאי עֲלָמָא, דְּאִי זָכָה בְּר נָשׁ בְּחַאי עֲלָמָא, וְנִטְוִיר
 לָהּ לְנִשְׁמָתָא בְּדָקָא יְאוּת, חַאי אִיהוּ בְּר נָשׁ
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵרַעִי בִּיה, וְאַשְׁתַּבַּח בִּיה
 בְּכָל יוֹמָיָא, בְּפִמְלִיָּא דִּילֵיה, וְאָמַר, חֲמוּ בְּרָא
 קוּדִישָׁא דְּאִית לִי בְּחַהוּא עֲלָמָא, בְּךְ וּבְךְ עֲבִיד, בְּךְ
 וּבְךְ עוֹבְדִי מִתְתַּקְנָן.

וְכֵן חַאי נִשְׁמָתָא, נִפְקֵת מִחַאי עֲלָמָא, וְכִיָּיָא
 נִקְיִיָּה בְּרִירָה, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲנִהוּר לָהּ
 בְּבִמָּה נְהוּרִין, בְּכָל יוֹמָא קֶאֱרִי עֲלֶיהָ, דָּא חַיָּא
 נִשְׁמָתָא דְּפִלְגִיָּא בְּרִי, נִטְוִירָא לִיהוּי לִיָּה לְחַהוּא
 גּוּפָא דְּשִׁבְק.

וְדָא הוּא דְּכִתִּיב, וְאִם לְבָנוּ יִיעֲדָנָה בְּמִשְׁפָּט
 הַבְּנוֹת יַעֲשֶׂה לָּהּ, מֵאִי בְּמִשְׁפָּט הַבְּנוֹת. הָבָא
 אֵיךְ רָזָא לְחַבִּימִין, בְּגוּ טַגְרָא תַקִּיפָא, רְקִיעָא
 טְמוּרָא, אֵיךְ חֵיכְלָא חֲדָא, דְּאֶקְרִי חֵיכְל אֶהֱבָה.

וּבְשִׁנְשֻׁמָּה זֶה יוֹצֵאת מִהַעוֹלָם הִזָּה זָכָה נִקְיָה וּבְרִירָה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאִיר
 לָהּ בְּכִמָּה אִוְרוֹת, בְּכָל יוֹם קוּרָא עֲלֶיהָ: זוֹהִי נִשְׁמַת פְּלוּנִי בְּנִי, שְׁמִירָה תִּהְיֶה
 לְאוּתוֹ הַגּוּף שֶׁעוֹבֶה.

וְזֶהוּ שְׁכָתוֹב וְאִם לְבָנוּ יִיעֲדָנָה כְּמִשְׁפָּט הַבְּנוֹת יַעֲשֶׂה לָּהּ. מַה זֶה כְּמִשְׁפָּט
 הַבְּנוֹת? כָּאֵן יֵשׁ סוּד לְחַכְמִים. בְּתוֹךְ הַסְּלַע הַחֹזֵק, הַרְקִיעַ הַטְּמוּן, יֵשׁ הֵיכַל
 אֶחָד שֶׁנִּקְרָא הֵיכַל הָאֶהֱבָה, וְשֵׁם הַגְּנֹזִים טְמוּנִים, וְכָל נְשִׁיקוֹת הָאֶהֱבָה שֶׁל
 קוֹלָהּ הֵן שֵׁם, וְאוֹתָן נִשְׁמַת אֶהוּבוֹת הַקּוֹלָה נִכְנָסוֹת לְשֵׁם.

(קמ"ו ע"א) וְתָמַן אֵינֶנּוּ גִנְזֵנוּן טְמִירִין, וְכָל נִשְׁיָקִין
דְּרַחֲמֵינוּ דְּמִלְכָּא אֵינֶנּוּ תָּמַן, וְאֵינֶנּוּ נִשְׁמָתִין רַחֲמָאן
דְּמִלְכָּא עֲאֲלִין תָּמַן.

בִּינּוּ דְּמִלְכָּא עֲאֵל בְּחֵהוּא חִיבָלָא דְּמִלְכָּא, תָּמַן
בְּתִיב, (בראשית כט) וַיִּשָּׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל, וְקִנְדָּשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁבַּח תָּמַן לְהַחֲיָא נִשְׁמָתָא בְּדִישָׁא,
קָדִים מִיַּד וְנִשְׁיָק לָהּ, וְגַפִּיָּה לָהּ, וְסָלִיק לָהּ בְּחֵדְרִיהּ,
וְאֲשַׁתְּעֲשַׂע בָּהּ.

וְדָא הוּא בְּמִשְׁפַּט תְּבִנּוֹת יַעֲשֶׂה לָהּ, בְּרִינָא דְּאָבָא
עָבִיד לְבִרְתִּיהּ, דְּאִיחֵי חֲבִיבָא לְגַפִּיָּה, דְּנִשְׁיָק
לָהּ, וְגַפִּיָּה לָהּ, וַיַּחֲבִיב לָהּ מִתְּנֵן. כֵּךְ קִנְדָּשָׁא בְּרִיךְ
הוּא עָבִיד, לְנִשְׁמָתָא זַכָּאָה בְּכָל יוֹמָא, בְּמָה
דְּבִתִּיב בְּמִשְׁפַּט תְּבִנּוֹת יַעֲשֶׂה לָהּ.

חֵינּוּ דְּבִתִּיב (ישעיה סד) יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לֹו, בְּמָה
דְּהֵאִי בִּרְתָא, אֲשַׁלִּימַת עֲשִׂיָּה בְּהֵאִי

בִּינּוּ שְׁהַמְלֵךְ נִכְנָס לְאוֹתוֹ הִכָּל הַמֶּלֶךְ, שָׁם כָּתוּב (בראשית כט) וַיִּשָּׁק יַעֲקֹב
לְרַחֵל. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹצֵא שָׁם אֶת אוֹתָהּ נִשְׁקָה קְדוּשָׁה, מְקַדִּים מִיַּד
וְנוֹשֵׁק לָהּ, וּמְגַפֵּף אוֹתָהּ וּמַעֲלָה אוֹתָהּ אֵלָיו וּמַשְׁתַּעֲשַׂע בָּהּ.

זֶהוּ כְּמִשְׁפַּט תְּבִנּוֹת יַעֲשֶׂה לָהּ, כְּדִין שָׂאֵב עוֹשֶׂה לְבִתּוֹ, שְׁהֵיא חֲבִיבָה עָלָיו,
שְׁנוֹשֵׁק לָהּ וּמְגַפֵּף אוֹתָהּ וְנוֹתֵן לָהּ מִתְּנֵנוֹת. כֵּךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה
לְנִשְׁמָה הַצְּדִיקָה בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב כְּמִשְׁפַּט תְּבִנּוֹת יַעֲשֶׂה לָהּ.

חֵינּוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה סד) יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לֹו. כְּמוֹ שֶׁהִבֵּת הַזֹּאת מְשַׁלֵּמָה עֲשִׂיָּה
בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֵף כֵּךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁלֵּם לָהּ עֲשִׂיָּה אַחֲרֵת בְּעוֹלָם הַבָּא,

עֲלֶמָא. אִנִּי הָכִי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשֶׁלִּים לָהּ
עֲשִׂייה אַחְרָא בְּעֶלְמָא דְאַתִּי, דְּכַתִּיב, עֵין לֹא
רָאִתָּה אֱלֹהִים וְזִלְתָּךְ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לֹא. וְהָכָא בְּתִיב
(דף צ"ז ע"ב) יַעֲשֶׂה לָהּ. עַל בֶּן. הַהוּא סָבָא אֲשֶׁתַּטַּח,
וְצִלִּי צִלְוֹתָא. בָּכָה בְּמִלְקִימִין.

וְאָמַר (שמות כא) אִם אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ וְגו', מַאי אִם
אַחֲרֵת, וְכִי נִשְׁמַתָּא אַחְרָא וּמִין קוֹדֶשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְאַתְבָּא לְצַדִּיקָיָא בְּהָא עֲלֶמָא, וְלֹא
הָא נִשְׁמַתָּא דְאֲשֶׁלִּימַת בְּהָא עֲלֶמָא רַעוּתָא
דְּמֵאֲרָה, אִי הָכִי לִית אַבְטָחוּתָא לְצַדִּיקָיָא בְּלָל.
מַאי אִם אַחֲרֵת יִקַּח לֹא.

פִּתְחָא הַהוּא סָבָא וְאָמַר, (קהלת יב) וַיָּשׁוּב הָעֶפְרַיִם
הָאָרֶץ בְּשִׁהְיָה וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים

שְׁכָתוֹב עֵין לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים וְזִלְתָּךְ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לֹא. וְכָאן פְּתוּב יַעֲשֶׂה
לָהּ. עַד כָּאן. אוֹתוֹ הַזֶּקֶן הַשְּׁתַּטַּח וְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּה, וּבָכָה כְּמִקְדָּשׁ.

וְאָמַר, אִם אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ וְגו', מַה זֶה אִם אַחֲרֵת? וְכִי נִשְׁמָה אַחֲרֵת עֲתִיד
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַשִּׁיב לְצַדִּיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא נִשְׁמָה זֶה שֶׁהַשִּׁמָּה
בְּעוֹלָם הַזֶּה אֶת רְצוֹן רַבּוֹנָהּ? אִם כֵּן, אֲזַי אֵין הַבְּטָחָה לְצַדִּיקִים כָּלֵל. מַה זֶה
אִם אַחֲרֵת יִקַּח לֹא?

פִּתְחָא אוֹתוֹ זֶקֶן וְאָמַר, (קהלת יב) וַיָּשׁוּב הָעֶפְרַיִם עַל הָאָרֶץ כְּשִׁהְיָה וְהָרוּחַ תָּשׁוּב
אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה. פְּסוּק זֶה פְּרִשׁוּהוּ הַחֲבָרִים בְּחִרְבֹן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.
(וּשְׁם שֵׁנִי) וַיָּשׁוּב הָעֶפְרַיִם עַל הָאָרֶץ כְּשִׁהְיָה. כָּאן הוּא מַה שְׁכָתוֹב וְהַכְּנַעֲנִי אֲזַי
בְּאָרֶץ, כְּשִׁהְיָה וְדָא. וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה, מַה זֶה וְהָרוּחַ
תָּשׁוּב? זֶה שְׁכִינָה, שְׁהִיא רוּחַ הַקְדָּשׁ. כְּשִׁנְיָה בְּאוֹתָם עֲשֶׂרָה

אֲשֶׁר נִתְּנָה. הָאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ חֲבֵרִיָּא, בְּחֶרֶפֶן בִּי
מִקְדִּישָׁא. (ותמן תנינן) וַיָּשׁוּב הָעֶפֶר עַל הָאָרֶץ בְּשֹׂהֶיהָ.
הָבָא אִיהוּ מֵאֵי דְבִתְיֹב, (בראשית יב) וַהֲבִנֵנִי אֲזִ
בְּאָרֶץ, בְּשֹׂהֶיהָ וַדָּאִי. וְחֶרֶפֶת תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים
אֲשֶׁר נִתְּנָה, מֵאֵי וְחֶרֶפֶת תָּשׁוּב. דָּא שְׂבִינְתָּא,
דָּאִיהִי רוּחַ קְדִישָׁא. כִּד חֲמַאת שְׂבִינְתָּא, בְּאִינוּן
עֶשֶׂר מִסְּעוֹת דְּקָא נִמְלָא, וְדָא בְּעִין יִשְׂרָאֵל
לְאַתְבָּא בְּתִיבְתָּא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְשִׁלְטָא
סִטְרָא אַחֲרָא עַל אֲרַעָא קְדִישָׁא, וְאוֹקְמוּהָ חֲבֵרִיָּא.

תָּא חַוִּי, רוּחָא דְּכֵר נֶשׁ וּפָאָה, אַתְעֵטֵר בְּדִיוֹקְנָא
בְּגֵן עֵדֶן דְּלִתְתָּא, וּבְכֹל שַׁבְתִּי וּמוֹעֲדֵי וְרִישֵׁי
יְרֵחִי, מִתְעַטְרֵן רוּחִי, וּמִתְפַּשְׁטֵן, וְסִלְקִין לְעִילָא.
בְּמָה דְּעָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּחֵהִיא נִשְׁמָתָא
עֲלָאָה קְדִישָׁא לְעִילָא, חָבִי נָמִי עָבִיד בְּהֵאִי רוּחָא,
לְתַתָּא בְּגֵן עֵדֶן לְתַתָּא, דְּקָא סִלְקַת קָמִוּהִי. וְאַמֵּר

מִסְּעוֹת שְׁנִסְעָה, וְלֹא רָצוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לִפְנֵי הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְשׁוֹלֵט הַסִּטְרָא אַחֲרָא עַל הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה, וּפְרִשׁוּהָ הַחֲבֵרִים.

בֵּא וְרָאָה, רוּחַ שֶׁל אִישׁ צָדִיק מִתְעַטְרֵת בְּדִמּוּת בְּגֵן עֵדֶן שְׁלֵמָה, וּבְכֹל
הַשָּׁבָתוֹת וְהַמוֹעֲדִים וְרָאִשֵׁי חֳדָשִׁים מִתְעַטְרֵת רוּחוֹת וּמִתְפַּשְׁטוֹת, וְעוֹלוֹת
לְמַעַלָּה. כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָהּ נִשְׁמָה עֲלִיוָנָה קְדוּשָׁה
לְמַעַלָּה, כִּךְ גַּם עוֹשֶׂה בְּרוּחַ ה' אֶת לְמִטָּה בְּגֵן עֵדֶן הַתַּחְתּוֹן כְּשֶׁעוֹלָה לִפְנֵינוּ,
וְאוֹמֵר: זֹהִי רוּחַ פְּלוֹנִי הַגּוֹף. מִיָּד מַעֲטִיר אוֹתָהּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאוֹתָהּ
רוּחַ בְּכֻמָּה עֲטֻרוֹת וּמִשְׁתַּעֲשַׁע בָּהּ.

דָּא אִיהִי רוּחָא דְּפִלָּנְיָא גּוּפָא, מִיד מְעַטְרָא לָהּ
קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא לְחַאי רוּחָא בְּכַפָּה עֲטָרִין,
וְאִשְׁתַּעֲשַׁע בָּהּ.

וְאִי תִימָא, דִּהָא בְּגִין רוּחָא דָּא, שְׂבִיק קוּדְשָׁא
בְּרִיד הוּא מַה דְּעָבִיד לְנִשְׁמָתָא. לָאוּ חָבִי.
אַלָּא שְׁאֲרָה בְּסוּתָהּ וְעִנְתָּהּ לֹא יִגְרַע, אֲלִין אִינוּן
תִּלְת שְׁמֶהֱן עֲלָאִין, דְּעִין לֹא רָאתָה אֱלֹהִים זִוְלָתָהּ.
וְכִלְהוּ בְּעֲלָמָא דְּאֵתִי וְאִתְמַשְׁכוּ מִתַּמָּן. חַד
מִנִּיהוּ שְׁאֲרָה, מְשִׁיכוּ דְנִצְצֻו וְנִהֲרֻו,
דְּנִהֲרִי בְּאַרְח סְתִים, מְזוּנָא (לו) דִּין בְּלָא, וְאַקְרִי
יְדו"ד בְּנִקְוֶדַת אֱלֹהִים. שְׁאֲרָה בְּחַפּוּד אֲתִינוּן,
אֲשֶׁר ה' וְדָא (בראשית מט) מֵאֲשֶׁר שְׂמִנָּה לְחֻמוֹ, וְדָא
הוּא שְׁאֲרָה.

**בְּסוּתָהּ: פְּרִישׁוּ דְּמִלְכָּא. דָּא מְשִׁיכוּ אַחְרָא,
דְּנִהֲרִי וְנִמְרִי לָהּ תְּדִיר, פְּרִישׁוּ דְּלִבּוֹ שְׁא**

וְאִם תֵּאמָר, שְׁהֲרִי מְשׁוּם רוּחַ זֶה הַשְּׁאִיר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַה שְּׁעָשָׂה
לְנִשְׁמָה - לֹא כֵן! אֲלָא שְׁאֲרָה בְּסוּתָהּ וְעִנְתָּהּ לֹא יִגְרַע. אֲלָהּ אוֹתָם שְׁלֶשֶׁת
הַשְּׁמוֹת הַעֲלִיּוֹנִים שְׁעִין לֹא רָאתָה אֱלֹהִים זִוְלָתָהּ.

וְכֻלָּם בְּעוֹלָם הָבָא וְנִמְשְׁכוּ מִשָּׁם. אֶחָד מֵהֶם שְׁאֲרָה - מְשִׁיכָהּ שֶׁל הַתְּנוּצָצוֹת
וְאוֹר שְׁמֵאִיר בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר, מְזוּן (לנו) שֶׁזֶן לְכָל, וְנִקְרָא יְהו"ה עִם נִקּוּד
אֱלֹהִים. שְׁאֲרָה בְּחַפּוּד אוֹתוֹת - אֲשֶׁר ה', וְזֶה (בראשית מט) מֵאֲשֶׁר שְׂמִנָּה
לְחֻמוֹ, זֶה הוּא שְׁאֲרָה.

בְּסוּתָהּ - פְּרִישָׁה שֶׁל הַמֶּלֶךְ. זֶה מְשִׁיכָה אַחֲרַת שְׁמֵאִירָה וְשׁוֹמְרַת אוֹתָהּ

דְּמַלְבָּא, דְּפָרַשׁ עָלֶיהָ אֱלֹהִים. דָּא בְּבִגְדֵי בְּה תְּדִיר,
דְּלֹא אֶתְעָרִי מִינָהּ, וְהָאִי אִיהוּ כְּסוּתָהּ.

וְעִנְתָּהּ, מֵאֵן אִיהוּ. דָּא מְשִׁיכוּ דְּעֲלָמָא דְּאֵתִי,
דְּבִיָּה בְּלָא. יְחֻזְּתָּהּ צְבָאוֹת אִיהוּ,
וְדָא אִיהוּ דְּנִחְיָר בְּכָל נְהוּרִין סְתִימִין עֲלָאִין דְּאִלְנָא
דְּחִי, דְּבִיָּה עוֹנָה טְמִירָא, דְּמִתְּמֵן נִפְקֵת. וְכָל דָּא
בְּעֵדוּנָא וְכְסוּפָא דְּעֲלָמָא דְּאֵתִי.

תִּלְתָּא הָנִי לֹא יִגְרַע לָהּ, כִּד אִיהוּ וּפְאֵת כִּדְקָא
יֵאוֹת. וְאִי לָאו אִיהוּ כִּדְקָא יֵאוֹת, הָנִי
תִּלְתָּא גִרְעָאן מְנָה, דְּלֹא יִתְעַכֵּיד לָהּ עֲטָרָה אֲפִילוּ
מִחֵד מְנִיָּהּ, תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, וְאִם שְׁלֹשׁ אֵלֶּה
לֹא יַעֲשֶׂה לָּהּ, דְּלֹא זְכָאת כְּחוּ, וְיִצְאָה חֲנָם אִין כְּסָף
תַּפְּוּק מִקְמִיָּה, וְדִחְיִין לָהּ לְכַר. אִין כְּסָף, לִית לָהּ
כְּסוּפָא, וְלִית לָהּ עֵדוּנָא כְּלָל.

תמיד, פרישה של לבוש המלך שפורש עליה אלוה. זה בבגדו בה תמיד,
שלא זו ממנה, וזהו כסותה.

וענתה, מי הוא? זו משיכה מן העולם הבא שבו הכל. ה' צבאות הוא, וזהו
שמאיר בכל האורות הנסתרים העליונים של עץ החיים שבו שמורה עונה,
שמשם היא יוצאת, וכל זה בעדון ותשוקה של העולם הבא.

שלוש אלה לא יגרע לה, כשהיא זכאית קראוי. ואם אינה קראוי, שלש אלה
נגרעות ממנה, שלא יעשה לה עטרה אפילו מאחד מהם. בא וראה מה כתוב,
ואם שלש אלה לא יעשה לה - שלא זכתה בהם, ויצאה חנם אין כסף -
תצא מלפניו, ודוחה אותה החוצה. אין כסף - אין לה כסוף ולא עדון כלל.

עד פאן אוכִיחַת אוֹרִייתָא, דְּכָל עֵיטִין בָּהּ תִּלְיִין,
וְיַחֲבִיבַת עֵיטָא טָבָא לְבָנֵי נָשָׂא. מִכָּאן וְלַחֲלָאָה
נִתְדַר לְמַלְיָן קַדְמָאִין, בְּתַחוּמֵּי נְטִירוֹ עֲלָאָה, דִּקְא
פְּרִישׁ עָלֶיהָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין דִּלָּא תִּהְיָ לְעַם
נִבְרִי, דִּהָא בְּגָדוֹ בָּהּ, וְנְטִירוֹ אֵיחָזִי לָהּ תְּדִיר. (שמות
כא) וְאִם לְבָנֵי יִיעָדְנָה כְּמִשְׁפֵּט הַבְּנוֹת יַעֲשֶׂה לָּהּ.
אָמַר הָיָא סָבָא, חֲבֵרִיָּיא, כִּד תַּחֲבֹנִן לְגַבֵּי הָהוּא
טִינָרָא דְעֲלָמָא סְמִיד עָלֶיהָ, אָמְרוּ לֵיהּ, דִּינְדְּבַר
יֻמָּא דִּתְלָנָא דְאַזְדָּרְעוּ פּוֹלִין לְחַמְשִׁין וְתַרִין גְּזוּזִין,
וְחִדְרֵי אֶקְרִינֵן הֵא קָרָא, וְהוּא יִימָא לְבֹן.

אָמְרוּ בְּמִטְוֵי מִינְךָ מֵאן דִּשְׁאֲרֵי מִלָּה הוּא יִימָא.
אָמַר לֹזִן, וְדַאי דִּידְעָנָא דְיוֹכָאִין אַתּוֹן, וְאִית
לְרַמּוּזָא לְבֹן רַמּוּזָא דְחַבִּימִין, וְעַל מַה דְאַנָּא אֵימָא,

עד פאן מוכיחה התורה שְׁכָל הַעֲצוֹת תְּלוּיוֹת בָּהּ, וְנוֹתְנָת עֲצָה טוֹבָה לְבָנֵי
אָדָם. מִכָּאן וְהִלָּא נַחֲזֹר לְדִבְרֵים הָרִאשׁוֹנִים, בְּאוֹתָהּ שְׁמִירָה עֲלִיּוֹנָה שְׁפוּרֵשׁ
עָלֶיהָ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּדִי שְׁלֹא תִהְיֶה לְעַם נִבְרִי, שֶׁהֵרִי בְּגָדוֹ בָּהּ, וְשְׁמִירָה
הִיא לָהּ תְּמִיד. וְאִם לְבָנֵי יִיעָדְנָה כְּמִשְׁפֵּט הַבְּנוֹת יַעֲשֶׂה לָּהּ. אָמַר אוֹתוֹ זְקוֹן,
חֲבֵרִים, כְּשֶׁתִּלְכּוּ לְאוֹתוֹ הַסֵּלַע שֶׁהָעוֹלָם סְמוּךְ עָלָיו, אָמְרוּ לוֹ שְׂיִזְכֹּר אֶת יוֹם
הַשִּׁלְג שֶׁנִּזְדָּרְעוּ פּוֹלִים לְחַמְשִׁים וּשְׁנַיִם גֻּנָּים, וְאַחֲרֵי כֵךְ קָרָאוּ אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה,
וְהוּא יֹאמַר לָכֶם.

אָמְרוּ, בְּבִקְשָׁה מְנוּךְ, מִי שֶׁהִתְחִיל אֶת הַדְּבָר - הוּא שְׂיֹאמַר! אָמַר לָהֶם, וְדַאי
שְׂיִדְעָתִי שְׂאֲתֶם צְדִיקִים, וְיֵשׁ לְרַמּוּזָא לָכֶם רַמּוּזָא שֶׁל חֲכָמִים. וְעַל מַה שְׂאֲנִי
אֹמֵר, כְּשֶׁתִּזְכִּירוּ לוֹ סִימָן זֶה, הוּא יִשְׁלִים אֶת זֶה. עַכְשָׁיו יֵשׁ לִזְמַר מִי הוּא
שֶׁנִּקְרָא בֶן לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ. הוּא.

בְּרַחֲמֵינוּ לֵימָנָהּ דָּא, הוּא יְשָׁלִים עַל דָּא.
הַשְׁתָּא אִית לִזְמַר, מֵאן הוּא דְאַקְרִי בִן לְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא.

צ"ח ע"א תָּא חַוִּי בָּר (דף צ"ח ע"א) תְּהוּא דְיוֹבִי (ק"א
ע"א, קי"ג ע"א) לְתַלְמִיסַר שְׁנִין וְלַחֲלָאָה,
אֲקָרִי בִן לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל. וְכָל מֵאן דְּאִיהוּ מִבֵּין
עֲשָׂרִין שְׁנִין וְלַעֲיָלָא וְיוֹבִי בְּהוּ, אֲקָרִי בִן לְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא וְדָאִי (דברים יד) בְּנִים אַתֶּם לְיְהוָה
אַלְהֵיכֶם.

בְּרַחֲמֵינוּ דְּדוּד לְתַלְמִיסַר שְׁנִין, וְזֻכָּה בְּתַהוּא יוֹמָא
דְּעָאֵל לְאַרְבִּיסַר, בְּדִין בְּתִיב, (תהלים ב) יְהוָה
אָמַר אֵלַי בְּנֵי אֶתָּה אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ. מֵאִי
מַעֲמָא. דְּהָא מִקְדָּמַת דָּנָא לָא הָוָה לֵיהּ בְּרָא, וְלָא
שְׂרָאֵת עָלֶיהָ נִשְׁמַתָּא עֲלָאָה, דְּהָא בְּשְׁנֵי עָרְלָה

בא וראתה, כל מי שהוא זוכה לשלש עשרה שנים ומעלה, נקרא בן לכנסת
ישראל. וכל מי שהוא מבין עשרים שנה ומעלה וזוכה בהם, נקרא בן
לקדוש-ברוך-הוא ודאי. (דברים יד) בנים אתם לה' אלהיכם.

בשהגיע דוד לשלש עשרה שנה וזכה באותו יום שנקנס לארבע עשרה, אז
כתוב (תהלים ב) ה' אמר אלי בני אתה אני היום ילדתך. מה הטעם? שהרי
מקדם לזה לא היה לו בן, ולא שרתה עליו נשמה עליונה, שהרי בשנות
ערלה הוא היה, ומשום כך אני היום ילדתך, היום ודאי ילדתך. אני, ולא
הצד האחר, כמו שהיה עד עכשו, אני לבדי. בן עשרים שנים, מה כתוב
בשלמה? (משלי ד) כי בן הייתי לאבי, לאבי ממש ודאי.

הַיּוֹם, וּבִגְדֵי בָרָךְ, (קכ"ח ע"ב) אֲנִי הַיּוֹם יִלְדֶּתִיךָ, הַיּוֹם
וְדַאי יִלְדֶּתִיךָ. אֲנִי, וְלֹא סִטְרָא אַחֲרָא, כְּמָה דְּהִתּוּ
עַד הַשְּׁתָּא, אֲנִי בִלְחֻדָּאי. בַּר עֲשְׂרִין שָׁנִין, מֶה
בְּתִיב בְּשִׁלְמָה, (משלי ד) כִּי בֶן חַיִּיתִי לְאָבִי, לְאָבִי
מִמֶּשׁ וְדַאי.

וְאַם לְבָנוּ יִיעֲדָנָה. בַּר תַּלְיֵסֶר שָׁנִין וְלֶחֱלָאָה, דְּהָא
נִפְקָא מִרְשׁוֹ דְּסִטְרָא אַחֲרָא דְּאִזְדַּמְּנַת לִיָּה,
מֶה בְּתִיב בְּמִשְׁפֹּט הַבְּנוֹת יַעֲשֶׂה לָּהּ. מֶהוּ בְּמִשְׁפֹּט
הַבְּנוֹת. תַּנִּינָן, בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, חָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לְהַחֲוֹא יְנוּקָא דְקָאִי בְּרִשׁוֹ דְּעֶרְלָה, וְאִיהוּ נָפִיק
מִינָהּ, וְאַתְּמִשְׁךָ לְבִי סַפְרָא, וְתַבַּר לָהּ, וְאִזִּיל לְבִי
בְּנִישְׁתָּא, וְתַבַּר לָהּ. מֶה עָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְהַחֲוֹא נִשְׁמַתָּא. אַעִיל לָהּ לְאַדְרָא דִּילִיָּה, וְיַחֲבִיב לָהּ
מִתַּנָּן, וְנִבְזֻבֹּן סְגִיאִין, וְקָשִׁיט לָהּ בְּקִשּׁוּטִין עֲלֵאִין,
עַד וּמָנָא דְּאֵעִיל (בראשית קמ"ז ע"ב) לָהּ לְחֻפָּה בְּהַחֲוֹא
(גו הווא) בַּר, מִתַּלְיֵסֶר שָׁנִין וְלֶעֱיָלָא.

וְאַם לְבָנוּ יִיעֲדָנָה. בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים וּמַעֲלָה, שֶׁהָרִי יֵצֵא מִרְשׁוֹת הַצַּד
הָאֲחֵר שֶׁהָזְדַּמֵּן לוֹ. מֶה כְּתוּב? כְּמִשְׁפֹּט הַבְּנוֹת יַעֲשֶׂה לָּהּ. מֶה זֶה כְּמִשְׁפֹּט
הַבְּנוֹת? שָׁנִינוּ, בְּכָל יוֹם וְיוֹם רוּאָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אוֹתוֹ תִּינוּק שְׁעוּמֵד
בְּרִשׁוֹת הָעֶרְלָה, וְהוּא יוֹצֵא מִמֶּנָּה וְנִמְשָׁךְ לְבֵית הַסֶּפֶר, וְשׁוֹבֵר אוֹתָהּ. מֶה
עֲשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאוֹתָהּ נִשְׁמָה? מְכַנִּים אוֹתָהּ לִגְלוֹן (חדר לְמוֹד) שְׁלוֹן,
וְנוֹתֵן לָהּ מִתְּנוּת וְאוֹצְרוֹת רַבִּים וּמְקַשֵּׁט אוֹתָהּ בְּקִשּׁוּטִים עֲלָאִים, עַד הַזְמָן
שֶׁמְכַנִּסָּה לְחֻפָּה עִם אוֹתוֹ (תוֹר אוֹתוֹ) בֶּן מִשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים וּמַעֲלָה.

אם אחרת יקח לו. הבא אית רזא דרזין, לחבימין
אתמסרי, ואית לאודעא בקדמיתא מלה חדא.
תא חזי, ביומא דשבתא בשעתא דאתקדש יומי,
נפקי נשמתין מגו אילני דחיי, ומנשבין אינון
נשמתין קדישין לתתאי, ונניחין בחו כל יומא
דשבתא. ולבתר דנפיק שבתא, סלקין בלהו
נשמתין ומתעטרין בעטרין קדישין לעילא. (וכד
מתעטרן בההוא טבא אלין אינון בעליו דההוא טיבו ודאי) אנה חבי,
קודשא בריך הוא אזמין לתתא בר נש, ודא הוא
נשמתא אחרת, ואף על גב דדא זמינא ליה,
נשמתא דתת ליה בקדמיתא, שארה דקדמיתא,
בסותה וענתה לא יגרע, במה דאתמר.

בבה תהוא סבא במלקדמין, ואמר איהו נפשיה,
סבא סבא, במה ינעת לאדבקא מלין

אם אחרת יקח לו. כאן יש סוד הסודות שלחכמים נמסרו, ויש להודיע
בראשונה דבר אחד. בא וראה, ביום השבת, בשעה שמתקדש היום, יוצאות
נשמות מתוך עץ החיים, ומנשבות אותן הנשמות הקדושות לתחתונים
ונחים בהם כל יום השבת. ואחר שיוצאת השבת, עולות כל הנשמות
ומתעטרות בעטרות קדושות למעלה. (וכשמעטרות באותו טוב, אלו הם בעליו
של אותו טוב ודאי) אף כאן מזמין הקדוש ברוך הוא את אותו האיש, וזהו
נשמה אחרת, ואף על גב שאז מזמנת לו, הנשמה שהיתה לו בראשונה,
שארה הראשונה, כסותה וענתה לא יגרע, כמו שנתבאר.

בבה אותו זקן כמקדם, והוא אמר לנפשו, זקן זקן, במה ינעת להשיג דברים
קדושים אלו, ועכשו תאמר אותם ברגע אחד?! אם תאמר שתחוס על

קדישין אלין, והשתא תימא לון ברנעא חדא. אי
תימא דתיחם עליהו על אינן מלין ולא תימא לון,
הא בתיב (משלי ג) אל תמנע טוב מבועלי בדות
לא ידך לעשות.

מאי אל תמנע טוב מבועלי. אלא, קודשא בריך
הוא ובנסת ישראל אינן הכא. דהא בכל
אתר מלין דאורייתא אמרין, קודשא בריך הוא
ובנסת ישראל אינן תמן, וצייתי לון. ובדין, החוא
אילנא דטוב ורע, בשעתא דאלין מתמן, וצייתו
אינן מלין, החוא סטרא דטוב אתגבר, ואסתלק
לעילא, וקודשא בריך הוא ובנסת ישראל מתעטרן
בהחוא טוב, ואלין אינן בעלי דהחוא טוב.

סבא סבא, את אמרת מלין אלין, ולא ידעת אי
קודשא בריך הוא הכא, ואי אלין דקיימי

אותם הדברים ולא תאמר אותם - הרי כתוב (משלי ג) אל תמנע טוב מבועלי
בהיות לאל ידך לעשות.

מה זה אל תמנע טוב מבועלי? אלא הקדוש ברוך הוא ובנסת ישראל הם
כאן, שהרי בכל מקום שנאמרים דברי תורה, הקדוש ברוך הוא ובנסת
ישראל שם ומקשיבים להם. ואז אותו עץ של טוב ורע, בשעה שהולכים
משם ומקשיבים לאותם דברים, אותו צד הטוב מתגבר ומתעלה למעלה,
והקדוש ברוך הוא עם כנסת ישראל מתעטרים באותו טוב, ואלה הם בעלי
של אותו טוב.

זמן זמן, אתה אמת דברים אלו ולא ידעת אם הקדוש ברוך הוא כאן, ואם

הָבָא וּבָאִין לְמַלְיָין אֱלִין. לָא תִדְחִל סָבָא, דְּהָא תְּהִי
בְּכַמָּה קָרְבִין דְּגִבְרִין תַּקְיִפִין, וְלָא דְחִילָת, וְהַשְׁתָּא
אַנְתָּ דְחִיל, אִימָא מִלְּדָ, דְּהָא וַדַּאי הָבָא אִיהוּ
קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא וּבְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל, וּזְבָאִין אֵינֻן אֱלִין
דְּהָבָא. וְאִי לָאוּ הָבִי, לָא אַעֲרַעְנָא בְּהוּ, וְלָא שְׂרִינָא
בְּאֱלִין מַלְיָין. אִימָא מִלְּדָּהּ סָבָא, אִימָא בְּלָא דְחִילָו.

פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים קד) יְהוָה אֱלֹהֵי גְדֻלָּתָּ
מְאֹד הוֹד וְהָדָר לְבָשֶׁת. יְהוָה אֱלֹהֵי:
(ט' ע"א, רי"ו ע"ב) דָּא שִׁירוּתָא דְּמַחֲמֵנֻתָא, סְלִיקוּ
דְּמַחֲשָׁבָה, וְעָלְמָא דְּאֵתִי, רִזָּא חֲדָא בְּלָא פְּרוּדָא.
גְּדֻלָּתָּ: דָּא שִׁירוּתָא, יוֹמָא קַדְמָאָה, וְאֵינֻן יוֹמִין
עֲתִיקִין, סְטָרָא דִּימִינָא. מְאֹד: דָּא (ס"ח ע"ב) הוּא
סְטָרָא דְשִׁמְאָלָא.

אלה שעומדים כאן זכאים לדברים האלה. אל תפחד, זקן, שהרי היית
בכמה קרבות של גברים חזקים ולא פחדת, ועכשו אתה פוחד? אמר
דבריו, שהרי ודאי כאן הקדוש ברוך הוא עם כנסת ישראל, ואשרי הם אלה
שכאן. ואם לא כך, לא היינו פוגשים אותם ולא התחלנו בדברים הללו. אמר
דבורו, זקן, אמור ללא פחד.

פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים קד) ה' אֱלֹהֵי גְדֻלָּתָּ מְאֹד הוֹד וְהָדָר לְבָשֶׁת. ה' אֱלֹהֵי - זו
ראשית האמונה, עליית המחשבה והעולם הבא, סוד אחד בלא פרוד. גְּדֻלָּתָּ
- זו הראשית, היום הראשון ואותם ימים עתיקים, צד הימין. מְאֹד - זהו
צד השמאל.

הוּד וְהָדָר לְבָשֶׁת: אֵלֶּיךָ תֵּרִין בְּדִי (ויחי רכ"ב)
 עֲרֻבוֹת. עַד הָבָא, בֵּינוֹן דְּמָטָא לְגוֹ אֵילָנָא
 דְּחַיִּי, אֶתְטַמֵּר, וְלֹא אֶסְתַּלֵּק (ס"א ולא בעי) לְמַחְוֵי
 בְּמַנְיֵנָא, בְּגִין תְּהוּא מְאֹד. מְאִי מְאֹד. שְׂמַאֲלָא,
 דְּכָל עֲנָפִין דְּלִתְתָּא וּבְכָלִּיל עֲנָפָא מְרִירָא תְּהוּא.
 וְעַל דָּא אֶתְטַמֵּר תְּהוּא אֵילָנָא דְּחַיִּי, וְלֹא בָּעָא
 לְמַחְוֵי בְּמַנְיֵנָא דָּא, עַד דְּאֶתְדַּר בְּמַלְקָדְמִין, וְשִׁבַּח
 בְּגוּזָא אַחֲרָא.

וְאָמַר, עֲטָה אֹר כְּשִׁלְמָא דָּא שִׁירוּתָא צ"ח ד"ף
 (דאור) (דף צ"ח ע"ב) דִּיּוֹמָא קְדָמָאָה.
 נֹטָה שָׁמַיִם, הָבָא אֶתְכַּלִּיל שְׂמַאֲלָא, וְלֹא אָמַר
 מְאֹד, אֶתְכַּלִּיל שְׂמַאֲלָא בִּימִינָא, לְמַחְוֵי נְחִיר
 בְּכָלִּיל דְּשָׁמַיִם. (תהלים קד) הַמְקַרְה בְּמַיִם

הוּד וְהָדָר לְבָשֶׁת - אלו שני בדי ערבות. עד כאן, בֵּינוֹן שֶׁהִגִּיעַ לְתוֹף עֵץ
 הַחַיִּים, נִטְמָן וְלֹא הִתְעַלָּה לְהִיּוֹת בְּמִנְיָן מְשׁוּם אוֹתוֹ מְאֹד. מַה זֶה מְאֹד?
 הַשְׂמָאל, שֶׁכָּל הָעֲנָפִים שֶׁלְמָטָה וּבְכָלִּיל עֲנָף מֵר אֶחָד. וְלָכֵן נִטְמָן אוֹתוֹ עֵץ
 הַחַיִּים וְלֹא רָצָה לְהִיּוֹת בְּמִנְיָן הַזֶּה, עַד שֶׁחֲזַר כְּמוֹ מִקְדָּם וְשִׁבַּח בְּגוּן אַחֵר.

וְאָמַר, עֲטָה אֹר כְּשִׁלְמָה - זוֹ רֵאשִׁיתוֹ (של האור) שֶׁל הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן. נֹטָה
 שָׁמַיִם - כָּאן נִכְלָל הַשְׂמָאל, וְלֹא אָמַר מְאֹד, נִכְלָל הַשְׂמָאל בִּימִין לְהִיּוֹת
 מְאִיר בְּכָלִּיל שֶׁל שָׁמַיִם. הַמְקַרְה בְּמַיִם עֲלִיּוֹתָיו - כָּאן יוֹצֵא בְשִׁמְחָה אוֹתוֹ
 עֵץ הַחַיִּים, הִנָּהָר שִׁיּוּצָא מֵעֵד, וְנִשְׁרְשׁוּ בוֹ בְּמִיּוֹם אוֹתָם שְׁנֵי בְדֵי עֲרֻבוֹת,
 שֶׁהֵם גְּדִלִים בְּמִיּוֹם. וְהוּא שֶׁכְּתוּב (אותו אילן החיים, ונשרשו בו אותם שני בדי ערבות,
 שהם גדלים במימיו, ואותו נהר יוצא מעדן, וזהו) (תהלים קד) הַמְקַרְה בְּמַיִם עֲלִיּוֹתָיו.
 מִי הֵם עֲלִיּוֹתָיו? אלו שני בדי ערבות.

עֲלִיּוֹתָיו, הָכָא נָפִיק בְּחֶדְוָה הָהוּא אֵילָנָא דְחַיִּי,
נָהָר דְּנָפִיק מֵעֵדָן, וְאַשְׁתְּרִשׁוּ בֵּיהּ בְּמִימוֹי אֵינוֹן
תְּרִי בְּדֵי עֲרֻבוֹת, דְּאֵינוֹן גְּדָלִין בְּמִימוֹי, הָדָא
הוּא דְּבִתִּיב (נ"א ההוא אילנא דחיי ואשתרשו ביה אינון תרי
בדי ערבות, דאינון גדלין במימוי וההוא נהרו דנפיק מעדן ודא
הוא) חֲמִקְרָה בְּפִים עֲלִיּוֹתָיו. מֵאֵן עֲלִיּוֹתָיו. אֵלִין
בְּדֵי עֲרֻבוֹת.

וְדָא הוּא דְּבִתִּיב, (ירמיה יז) וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שְׂרָשׁוֹ.
וְדָא הוּא רָזָא דְּבִתִּיב, (תהלים מז) נָהָר פִּלְגִּיו
יִשְׁמָחוּ עִיר אֱלֹהִים. מֵאֵן פִּלְגִּיו. אֵלִין אֵינוֹן שְׂרָשׁוֹ.
וְהָכִי אֶקְרוּן, עֲלִיּוֹתָיו, שְׂרָשׁוֹ, פִּלְגִּיו, בְּלָהוּ
אַשְׁתְּרִשׁוּ בְּאֵינוֹן מִיּוֹן דְּהָהוּא נָהָר. (תהלים קד) הַשֵּׁם

וְזֶהוּ שְׁכָתוֹב (ירמיה יז) וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שְׂרָשׁוֹ. וְזֶהוּ סוּד הַכְּתוֹב (תהלים מז)
נָהָר פִּלְגִּיו יִשְׁמָחוּ עִיר אֱלֹהִים. מִי הֵם פִּלְגִּיו? אֵלוּ הֵם שְׂרָשׁוֹ, וְכָךְ נִקְרָאִים.
עֲלִיּוֹתָיו, שְׂרָשׁוֹ, פִּלְגִּיו - כֻּלָּם נִשְׂרָשׁוּ בְּאוֹתָם הַפִּים שֶׁל אוֹתוֹ נָהָר. הַשֵּׁם
עֲבִים רְכוּבוֹ - זֶה מִיכָאֵל וְגַבְרִיאֵל, אֵלֶּה הֵם עֲבִים. הַמְהַלֵּךְ עַל כַּנְפֵי רוּחַ,
לִתֵּת רַפּוּאָה לְעוֹלָם, וְזֶהוּ רַפְאֵל. מִכָּאֵן וְהִלָּאָה עֲשֵׂה מְלָאכָיו רוּחוֹת וְגו'. זְקוֹן
זְקוֹן, אִם כָּל אֵלֶּה יִדְעָתָ, אָמור וְאַל תִּפְחַד, אָמור דְּבָרֶיךָ וְיֵאִירוּ דְּבָרֵי פִיךָ!
שְׁמָחוּ הַחֲבֵרִים, וְהִיוּ מְקֻשְׁבִּים בְּשִׁמְחָה לְדְבָרֵי הַקְדוּשִׁים. אָמֵר, אִי זְקוֹן, אִי
זְקוֹן, בְּמָה הַנְּסֻתָ אֶת עַצְמוֹךְ, נִכְנָסְתָ לָּיִם הַגְּדוֹל? יֵשׁ לָךְ לְשׁוּטֵט וְלִצְאָת
מִשָּׁם. אִם אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ. כְּמָה גִּלְגּוּלִים עֲתִיקִים יֵשׁ כָּאֵן שְׁלֵא הַתְּגַלּוּ עַד
עַכְשָׁו, וְכֻלָּם אָמַת כְּרָאוּי, שְׂאִין לְסֻטּוֹת מְדַרְךְ אָמַת אֶפְלוּ כְּמֵלֵא נִימָה.
בִּתְחִלָּה (עֵתָה) יֵשׁ לְהִתְעוֹרֵר, נִשְׁמוֹת הַגְּרִים כְּלוֹן פּוֹרְחוֹת מִתּוֹךְ גֵּן עֵדֶן בְּדֶרֶךְ
נִסְתָּר. כְּשִׁמְסֻתְלָקוֹת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, נִשְׁמוֹתָם שְׁהֲרוּיָחוּ מִתּוֹךְ גֵּן הָעֵדֶן,
לְאִיזָה מְקוֹם חוֹזְרוֹת?

עָבִים רְבוּבוֹ. דָּא מִיכָאֵל וְגַבְרִיאֵל, אֵלִין הֵם עָבִים.
 חֲמַלְלֵךְ עַל בְּנֵי רוּחַ, לְמִיתָב אֲסוּזָא לְעֵלְמָא,
 וְדָא אִיהוּ רַפָּאֵל. מִכָּאן וְלַחֲלָאָה עוֹשָׁה מְלָאכְיוֹ
 רוּחוֹת וְגו'. סָבָא סָבָא, אִי כֹל חֲנִי יִדְעֵת, אִימָא וְלָא
 תִּגְדַּחַל, אִימָה מִיִּלְךָ וְיִגְהָרוֹן מִלִּין דְּפוּמָךְ. חֲדוּ
 חֲבֵרְיָא, וְחֻזֵּי צִייתִין בְּחֻדְוָה לְמַלְוֵי קַדִּישִׁין. אָמַר אִי
 סָבָא אִי סָבָא, בְּמָה עֵיילַת גְּרַמָךְ, עֲאֵלַת בִּימָא
 רַבָּא, אִית לָךְ לְשִׁטְטָא וְלִנְפָקָא מִתַּמָּן. (שְׁמוֹת כ"א) אִם
 אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ, בְּמָה גְּלַגּוּלִין עֲתִיקִין חָבָא, דִּלָּא
 אַתְגַּלְדִּין עַד הָאִידָנָא, וְכִלְהוּ קִשּׁוּט בְּדָקָא יֵאוּת,
 דִּלִּית לְאַסְטָאָה מֵאַרְח קִשּׁוּט, אֲפִילוּ בְּמֵלָא נִימָא.
 בְּקַדְמִיתָא (נִיא חֲשַׁתָּא) אִית לְאַתְעָרָא, (צ"ה ע"ב) נִשְׁמָתִין
 דְּגִיזְרִין בְּלָהוּ, פֶּרְחֵן מְגוֹ גִּנְתָּא דְּעֵדֶן בְּאַרְח סְתִים,
 כִּד מִסְתַּלְקֵן מִחַאי עֲלֵמָא, נִשְׁמָתַחוּן דִּקָּא רוּחוּחָא
 מְגוֹ גִּנְתָּא דְּעֵדֶן, לָאֵן אַתָּר תִּיבִין.

אַלָּא תִּנְיִנֵן, מֵאֵן דְּנִטִּיר וְאַחִיד בְּנִכְסֵי גִיזְרִין
 בְּקַדְמִיתָא, זְכִי בָּחוּ. אוּף חָבִי כֹל אִינְוִן

אַלָּא שְׁנִינֵן, מִי שְׁנוּטֵל וְאוּחוּז בְּנִכְסֵי הַגֵּר בְּתַחֲלָה, זֹכֶה בָּהֶם. אִף כִּד כֹּל אוֹתָן
 הַנִּשְׁמוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת שְׁמוֹמִין אוֹתָן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמוֹשֶׁה, כִּפִּי
 שְׁאִמְרֵנוּ, כֹּלן יוֹצֵאוֹת לְזִמְנִים יְדוּעִים, (וְעוֹלוֹת) כִּדִּי לְהַשְׁתַּעֲשֹׁעַ בְּגוֹן עֵדֶן
 (הַעֲלִיּוֹן), וּפְגוּעוֹת בְּאוֹתָן נִשְׁמוֹת הַגֵּרִים. מִי שְׁאוּחוּז בָּהֶן מֵאוֹתָן הַנִּשְׁמוֹת
 (שְׁעוֹלוֹת), אוּחוּז בָּהֶם זֹכֶה בָּהֶם, וּמִתְלַבָּשִׁים בָּהֶם וְעוֹלִים. וְכֹלן עוֹמְדוֹת

נִשְׁמָתִין קְדִישִׁין עֲלָאין, דְּקָא זְמִין לִזְן קוּדְשָׁא
 בְּרִידָה הוּא לְתַתָּא בְּדִקְאֻמְרָן, בְּלָהוּ נְפָקִין לְזִמְנִין
 יְדִיעֵן. (וסלקין) (בראשית ל"ה ע"ב) בְּגִין לֹא שְׁתַּעֲשָׂע בְּגִן
 עֵדֶן, (דלעילא) וּפְגָעֵן בְּאֵינוֹן נִשְׁמָתִין דְּגִיזְרִין, מֵאֵן
 דְּאֶחָיד בְּהוּ מֵאֲלִין נִשְׁמָתִין, (דסלקין) אֶחָיד בְּהוּ וְזָכִי
 בְּהוּ, וּמִתְלַבֵּשׁ בְּהוּ, וְסִלְקִין. וְכִלְהוּ קִיָּמִי בְּחָא
 לְבוּשָׁא וְנִחְתּוּ גוּ גִנְתָּא בְּלְבוּשָׁא דָּא. בְּגִין
 דְּבִגְנִיתָא דְּעֵדֶן, לָא קִיָּמָאן תַּמָּן, אֱלָא בְּלְבוּשָׁא,
 כֹּל אֵינוֹן דְּקִיָּמִי תַּמָּן.

אִי תִיָּמָא, דְּבְּגִין חָא לְבוּשָׁא, גִּרְעֵן אֵינוֹן נִשְׁמָתִין
 מִכֹּל עֲנוּגָא דְּהִתָּה לִזְן בְּקִדְמִיתָא. הָא בְּתִיב,
 אִם אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ שְׂאֵרָה כְּסוּתָהּ וְעוֹנֶתָהּ לֹא יִגָּרַע.
 בְּגִנְתָּא קִיָּמִי בְּלְבוּשֵׁי דָּא, דְּקִדְמָן לְאַחֲרָא בְּהוּ
 וְזָכִי בְּהוּ, וְכִד סִלְקִין לְעֵילָא, מִתְפַּשְׁטָן מִנִּיהּ, דְּחָא
 תַּמָּן לָא קִיָּמָן (קפ"ו ע"ב, ר"י ע"ב, רכ"ט, נ', נ"ח, ס"ז)
 בְּלְבוּשָׁא.

בלבוש זה, וירדו לתוך הגן בלבוש הזה, משום שבגן עדן לא עומדות שם
 אלא בלבוש כל אלו שעומדות שם.

אם תאמר שבשביל הלבוש הזה גורעים אותן נשמות מכל הענג שהיה להן
 בתחלה, הרי כתוב אם אחרת יקח לו שארה כסותה וענתה לא יגרע? בגן
 עומדות בלבוש זה, שקדמו לאחז בהם וזוכות בהם, וכשעולות למעלה
 מתפשטות ממנו, שהרי שם לא עומדות בלבוש.

בְּכַח הַחַיָּא סָבָא כְּמַלְקֵי דְמִין, וְאָמַר לְנַפְשִׁיהּ, סָבָא
סָבָא, בְּוֹדָאִי אִית לָךְ לְמַכְבִּי, בְּוֹדָאִי אִית לָךְ
לְאוֹשְׁדָא דְמַעֲיִן, עַל כֹּךָ מַלְכָּה וּמַלְכָּה, אֲבָל גַּלְיָ קָמִי
קוֹדֶשָׁא בְּרִידָה הוּא וְשְׂכִינְתִּיהּ קְדִישָׁא, דְּאֵנָּה בְּרַעֲוִי
דְּלָבָא, וּבְפוֹלְחָנָא דְלַחֲוֹן קְאָמִינָא, בְּגִין דְּאֵינִין
בְּעַלְיֵי דְכָל מַלְכָּה, וּמַתְעַטְרִין בָּהּ.

כֹּךָ אֵינִין נִשְׁמָתִין קְדִישִׁין, כֹּךָ נַחְתִּי לְחַיָּי עֲלָמָא,
בְּגִין לְמַשְׁרֵי כֹךָ חַד עַל דְּוִכְתִּיחוּ, דְּאֵתְחַזֵּין
בָּהּ, לְבָנִי נָשָׂא. בְּלָחוּ נַחְתִּי מַתְלַבְּשֵׁן בְּאֵינִין
נִשְׁמָתִין דְּקָא אֲמָרִן, וְהָכִי עָאֲלִין בְּזַרְעָא קְדִישָׁא.
וּבְמַלְבוּשָׁא דָא, קִיָּמִי לְאַשְׁתַּעְבְּדָא מְנִיָּהּ בְּחַיָּי
עֲלָמָא. וְכֹךָ אֲשַׁתְּאָבֵן אֵינִין מַלְבוּשִׁין מְבָלִין דְּחַיָּי
עֲלָמָא, אֵינִין נִשְׁמָתִין קְדִישִׁין, אֵתְחַזֵּין (נִיא אֵתְחַזֵּין)
מְרִיחָא דְקָא אֲרִיחָא, מְגוֹ לְבוּשִׁיהוֹן אֲלִין.

בְּכָה אוֹתוֹ זָקֵן כְּמַקְדָּם וְאָמַר לְנַפְשׁוֹ, זָקֵן זָקֵן, בְּוֹדָאִי יֵשׁ לָךְ לִבְכוּת, בְּוֹדָאִי
יֵשׁ לָךְ לְשִׁפְךָ דְּקָמֵעוֹת עַל כֹּךָ דְּבָר וְדְבָר, אֲבָל גַּלְיָ לְפָנֵי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְשְׂכִינְתּוֹ הַקֹּדֶשׁ שְׁאֵנִי בְּרַצוֹן הַלֵּב וּבְעִבּוּדְתָם אֲמַרְתִּי, מִשּׁוּם שֶׁהֵם בְּעַלְיוֹ
שֶׁל כֹּךָ דְּבָר וּמַתְעַטְרִים בָּהֶם.

כֹּךָ אוֹתָן נִשְׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת, כְּשִׁינְדוֹת לְעוֹלָם הָאֵל כְּדִי לְשֵׁרוֹת כֹּךָ אַחַת עַל
מְקוֹמָן שְׂרָאוּיִים לָהֶם לְבָנֵי אָדָם, כֹּךָ יוֹרְדוֹת מְלָבְשׁוֹת בְּאוֹתָן הַנִּשְׁמוֹת
שְׂאֲמָרְנוּ, וְכֹךָ נִכְסוֹת לְזַרְע הַקֹּדֶשׁ. וּבְמַלְבוּשׁ זֶה עוֹמְדוֹת לְהַשְׁתַּעֲבֵד מֵהֶם
בְּעוֹלָם הָאֵל. וְכִשְׁנֹשְׂאָבִים אוֹתָם לְבוּשִׁים מְדַבְּרֵי הָעוֹלָם הָאֵל, אוֹתָן נִשְׁמוֹת
קְדוֹשׁוֹת נִזְוָנוֹת (נִהְיִיתוּ) מְהֵרִית שְׁמֵרִית מִתּוֹךְ הַלְבוּשִׁים הַלָּלוּ.

קוֹדֶשׁא בְּרִידָהּ הוּא בְּלִי מְלִין סְתִימִין דְּאִיהוּ עֶבֶד,
 עֶלְא לֹון בְּאֻרֵּיתָא בְּדִישָׁא, וְכֵלָא
 אֲשֶׁתִּבַּח בְּאֻרֵּיתָא, וְהָיָא מְלָה סְתִימָא גְלִי לָהּ
 אֻרֵּיתָא, וּמִיד אֲתִלְבָּשָׁא בְּלִבוּשָׁא אַחְרָא,
 וְאֲתִמְרַת תַּמָּן, וְלָא אֲתִגְלִי. וְחִכִּימִין דְּאִינוּן מְלִין
 עֵינִין, אִף עַל גַּב דְּחִיָּא מְלָה אֲסִתִּים בְּלִבוּשָׁה
 (תמן), חֲמָאן לָהּ מִגֹּז לְבוּשָׁה, וּבִשְׁעָתָא דְּאֲתִגְלִי
 חִיָּא מְלָה עַד לָא תִיעוּל בְּלִבוּשָׁא, רָמָאן בָּהּ
 פְּקִיחוּ דְּעֵינָא, וְאִף עַל גַּב דְּמִיד אֲסִתִּים, לָא
 אֲתִאֲבִיד מִעֵינֵיהוּ. (נ"א מינייהו)

בְּכַמָּה דְּיוֹבְתִין אֲזַחַר קוֹדֶשׁא בְּרִידָהּ הוּא
 עַל גִּיּוֹרָא, (בגין) דְּיֹרְעָא בְּדִישָׁא,
 יוֹדְהִרֹון בֵּיהּ, וְלִבְתָּר נָפִיק מְלָה סְתִימָא

כָּל הַדְּבָרִים הַנִּסְתָּרִים שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָשָׂה, הַכְּנִיס אוֹתָם לַתּוֹרָה
 הַקְדוּשָׁה, וְהַכֵּל נִמְצָא בַּתּוֹרָה, וְאוֹתוֹ דָּבָר נִסְתָּר גִּלְתָּה אוֹתוֹ הַתּוֹרָה,
 וּמִיד הִתְלַבֵּשׁ בְּלִבוּשׁ אַחֵר, וְנִסְמָן שֵׁם וְלֹא הִתְגַּלָּה. וְהַחֲכָמִים שֶׁהֵם
 מְלָאִים עֵינֵיהֶם, אִף עַל גַּב שְׂאוֹתוֹ הַדְּבָר נִסְתָּר בְּלִבוּשׁוֹ (שם), רוֹאִים
 אוֹתוֹ מִתּוֹךְ לְבוּשׁוֹ, וּבִשְׁעָה שֶׁהִתְגַּלָּה אוֹתוֹ דָּבָר, טָרָם יָכֹנס לְלִבוּשׁוֹ,
 זֹרְקִים בּוֹ פְּקִיחַת עֵין, וְאִף עַל גַּב שְׂמִיד נִסְתָּר, לֹא נֶאֱבָד מִעֵינֵיהֶם
 (נ"א מהם).

בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת הִזְהִיר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַגֵּר (כדי) שֶׁיִּזְהָרוּ בּוֹ זֶרַע הַקֹּדֶשׁ,
 וְאַחֵר הוֹצִיא דָּבָר נִסְתָּר מִנְּתִיקוֹ. וְכִיוֵּן שֶׁהִתְגַּלָּה, חוֹזֵר מִיד לְנִרְתִּיקוֹ
 וְהִתְלַבֵּשׁ שֵׁם.

קכב זוהר פרשת משפטים סדר הלימוד ליום ד שבת [יום 122 בשנה] סבא דמשפטים

מִנְרֵתָקָה. (דף צ"ט ע"א) וְכִינּוּן דְּאַתְגְּלִי אֶהְדֵּר
לְנֵרֵתָקָה מִיָּד, וְאַתְלָבֵשׁ תַּמָּן.

כִּינּוּן דְּאַזְחֵר עַל גִּיזְרָא בְּכָל אֵינֻן דְּיֻכְתִּין, נָפַק
מִלָּה מִנְרֵתָקָה וְאַתְגְּלִי, וְאָמַר (שמות כג)
וְאַתֶּם יִדְעֶתֶם אֶת נֶפֶשׁ הַגֵּר. מִיָּד עָאֲלִת
לְנֵרֵתָקָה, וְאַהֲדַרְת בְּלָבוּשָׁה וְאַתְטַמְרַת, דְּכַתִּיב
כִּי גֵרִים חַיִּיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, דְּחָשִׁיב קָרָא,
דְּכִנּוּן דְּאַתְלָבֵשׁ מִיָּד, לֹא הָוּה מֵאן דְּאַשְׁגַּח בָּהּ.
בְּהָא נֶפֶשׁ הַגֵּר, יִדְעַת נִשְׁמַתָּא קַדִּישָׁא בְּמִלִּין
דְּחָא עַלְמָא, וְאַתְהֵנִיאת (ואשתאבת) מְנִיחֻוּ.

פְּתַח הַחַוּא סָבָא וְאָמַר, (שמות כד) וַיָּבֹא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ
הָעָן וַיַּעַל אֶל הָהָר וְגו', עָנָן דָּא מָאִי חֵיא.
אַלָּא דָּא חֵיא דְּכַתִּיב, (בראשית ט) אֶת קִשְׁתִּי נִתְּנִי

כִּינּוּן שְׁהִזְהִיר עַל הַגֵּר בְּכָל אוֹתָם מְקוֹמוֹת, יֵצֵא הַדְּבָר מִנְרֵתִיקוֹ וְהַתְּגַלָּה
וְאָמַר, וְאַתֶּם יִדְעֶתֶם אֶת נֶפֶשׁ הַגֵּר. מִיָּד נִכְנָסָה לְנֵרֵתִיקָה, וְחִזְרָה בְּלָבוּשׁ
וְנִטְמָנָה, שְׁכָתוֹב כִּי גֵרִים חַיִּיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, שְׁחָשֵׁב הַכְּתוּב, שְׁבָגֵלֵל שְׁמִיד
הַתְּלָבֵשׁ, לֹא הָיָה מִי שִׁישְׁגִּיחַ בּוֹ. בְּנֶפֶשׁ הַגֵּר הָאֵל יִדְעַת הַנִּשְׁמָה הַקְּדוּשָׁה
בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם הַזֶּה וְנִהְנִית (ושואבת) מֵהֶם.

פְּתַח אוֹתוֹ זָקֵן וְאָמַר, (שם כד) וַיָּבֹא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעָן וַיַּעַל אֶל הָהָר וְגו'. עָנָן
זֶה מָה? אֵלָּא זֶהוּ הַכְּתוּב (בראשית ט) אֶת קִשְׁתִּי נִתְּנִי בְּעָנָן. שְׁנִינוּ שְׁאוֹתָהּ
קִשְׁתִּי הַפְּשִׁיטָה אֶת לְבוּשֶׁיהָ וְנִתְּנָה אוֹתָם לְמוֹשֶׁה, וּבְאוֹתוֹ לְבוּשׁ עָלָה מֹשֶׁה
לְהָר, וּמְכַנְּנוּ דָּאָה מֹה שְׁרָאָה וְנִהְנָה מֵהַכֹּל. עַד אוֹתוֹ מְקוֹם בָּאוּ אוֹתָם
הַחֲבָרִים, וְהַשְׁתַּטְחוּ לִפְנֵי אוֹתוֹ זָקֵן וְכֹכֵן וְאָמְרוּ, אֵלְמָלָא לֹא בָּאֲנוּ לְעוֹלָם
אֵלָּא כְּדִי לִשְׁמַע דְּבָרִים אֵלּוּ מִפִּיךָ - דִּי לָנוּ!

בְּעֵינָן. תְּנִינָן, דְּתַהוּא קָשְׁתָּ אֲשֶׁלַּחַת לְבוּשׁוֹי, וְיִהְיֶה
לֶזֶן לְמִשְׁחָה, (רכ"ט ע"א) וּבְתַהוּא לְבוּשָׁא סָלִיק מִשְׁחָה
לְטוֹרָא וּמִנִּיהָ חָמָא מַה דְּחָמָא, וְאַתְחַנְי מִבְּלָא. עַד
תַּהוּא אַתָּר, אֲתוּ אֵינֻן חֲבֵרִיָּא, וְאַשְׁתַּמְחוּ קָמִיהָ
דְּתַהוּא סָבָא, וּבְכוּ וְאַמְרוּ, אֲלִמְלָא לָא אֲתִינָא
לְעֵלְמָא, אֵלָא לְמִשְׁמַע מַלְּיָן אֱלִין מִפּוּמָךְ דִּי לָן.

אֲמַר תַּהוּא סָבָא, (אם אחרת יקח לו) חֲבֵרִיָּא, לָאוּ בְּגִין
דָּא בְּלָחוּדוֹי שְׁרִינָא מְלָחָה, דְּהָא סָבָא בְּגִינִי,
לָאוּ בְּמְלָחָה תְּחָא עָבִיד קִישׁ קִישׁ, וְלָא קָרִי, בְּמַח
בְּנִי עֲלִמָא בְּעַרְבוּבִיָּא בְּסַבְלָתְנוּ דְּלָחוּן, וְלָא חָמָאן
בְּאַרְחָה קְשׁוּט בְּאוּרִיָּתָא, וְאוּרִיָּתָא קָרִי בְּכָל יוֹמָא
בְּנַחֲמֻז (נ"א ברחימו) לְגַבִּיָּחוּ, (דבני נשא) וְלָא בְּעָאן
לְאַתְבָּא רִישָׁא.

וְאַף עַל גַּב דְּאִמִּינָא, דְּהָא אוּרִיָּתָא מְלָחָה נִפְקָא
מִנְרַתְקָה, וְאַתְחַזִּיאת זַעִיר, וּמִיד אֲתַטְמַרְתָּ.
הָכִי הוּא וְדָאִי. וּבְזֻמָּנָא דְּאַתְגַּלִּיאת מוּגוּ נִרְתְּקָה

אֲמַר אוֹתוּ זָקֻן, (אם אחרת יקח לו) חֲבֵרִים, לֹא בְּשִׁבִּיל זֶה בְּלִבְד הַתַּחֲלֵתִי אֶת
הַדָּבָר, שֶׁהֲרִי זָקֵן כְּמוֹנִי לֹא בְּדָבָר אֶחָד עוֹשֶׂה קִישׁ קִישׁ וְלֹא קוֹרָא, כְּמָה בְּנִי
הָעוֹלָם שֶׁהֵם בְּעַרְבוּבִיָּה בַּתְּבוּנָה שְׁלֵהֶם, וְלֹא רוֹאִים בְּדֶרֶךְ אֲמוֹת בַּתּוֹרָה,
וְתוֹרָה קוֹרֵאת בְּכָל יוֹם בְּנֵהִימָה (באהבה) אֲלֵיהֶם, וְלֹא רוֹצִים לְהַשִּׁיב רֹאשָׁם.
וְאַף עַל גַּב שְׁאִמְרֵנוּ שֶׁהֲרִי הַתּוֹרָה הוֹצִיָּאה דָּבָר מִנְרַתְקָה, וְנִרְאֶה קֻטָּן וּמִיד
נִטְמָן - כִּךְ הוּא וְדָאִי. וּבְזֻמָּן שֶׁנִּתְגַּלָּה מִתּוֹךְ נִרְתְּקָה וְנִטְמָן מִיד, לֹא עוֹשֶׂה
אֶת זֶה אֲלֵא לְאוֹתָם שִׁיּוּדְעִים בָּהּ וְנוֹדְעִים בָּהּ.

וְאֶת־טַמֶּרֶת מִיַּד, לָא עֲבַדַּת דָּא, אֶלָּא לְאִינִין דִּי־דַעִין
בָּהּ, וְאֶשְׁתַּמּוּדְעָאן בָּהּ.

מִשָּׁל לְמַדַּת תְּדִין, לְרַחֲמִימָתָא, דְּאִיחִי (צ"ה ע"א)
שְׁפִירָתָא בְּחִיּוּ, וְשְׁפִירָתָא בְּרִיּוּא, וְאִיחִי
טַמִּירָתָא בְּטַמִּירוּ גֻּי הִיכְלָא דִּילָהּ, וְאִית לָהּ רַחֲמִימָא
יְחִידָאָהּ, דִּלָּא יִדְעִין בִּיהּ בְּנֵי נָשָׂא, אֶלָּא אִיהוּ
בְּטַמִּירוּ. תְּהוּא רַחֲמִימָא, מִגֻּי רַחֲמִימָא דְרַחֲמִים לָהּ
עֵבֶר לְתֵרַע בֵּיתָהּ תְּדִיר, וְקִיף עֵינָיו לְכָל סֶטֶר.
אִיחִי, יִדְעַת דְּהָא רַחֲמִימָא אֶסְחָר תֵּרַע בֵּיתָהּ תְּדִיר,
מָה עֲבַדַּת, פְּתַחַת פְּתַחָא וְעִירָא בְּחֵהוּא הִיכְלָא
טַמִּירָא, דְּאִיחִי תַמְן, וְגִלְיָאֵת אֲנַפְתָּהּ לְגַבִּי

מִשָּׁל לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה? לְאַהֲבָה, שְׁהִיא יָפָה בְּמַרְאָה וְיָפָה בְּתַעֲרָא, וְהִיא
טְמוּנָה בְּהֶסְתֵּר בְּתוֹף הַהִיכָל שְׁלָהּ, וְיֵשׁ לָהּ אוֹהֵב יְחִידִי שְׁלָא יוֹדְעִים עָלֶיהּ
בְּנֵי אָדָם, אֶלָּא שְׁהוּא בְּנִסְתָּר. אוֹתוּ אוֹהֵב, מִתּוֹף הָאֲהָבָה שְׁאוֹהֵב אוֹתָהּ,
עוֹבֵר עַל שַׁעַר בֵּיתָהּ תְּמִיד, מְרִים עֵינָיו לְכָל צַד. הִיא יוֹדַעַת שְׁהִי הָאוֹהֵב
סוֹבֵב שַׁעַר בֵּיתָהּ תְּמִיד. מָה עוֹשֶׂה? פּוֹתַחַת פְּתַח קֶטַן בְּאוֹתוּ הִיכָל נִסְתָּר
שְׁהִיא שֵׁם וּמִגְלָה אֶת פְּנֵיהּ לְאַהֲבָה, וּמִיָּד חוֹזְרַת וְנִתְפַּסִּית. כָּל אוֹתָם שְׁהִי
אֶצֶל הָאוֹהֵב, לֹא רָאוּ וְלֹא הִסְתַּכְּלוּ, פָּרַט לְאוֹהֵב לְבָדוּ, וּמַעֲיּוּ וְלָבוּ וּנְפִשׁוּ
הָלְכוּ אַחֲרֶיהּ. וְיוֹדַע שְׁמִתּוֹף הָאֲהָבָה שְׁהִיא אוֹהֶבֶת אוֹתוּ, נִגְלִית אֵלֶיהּ רָגַע
אֶחָד לְעוֹרֵר (אֵלֶיהּ אַהֲבָה) אוֹתוּ. כִּף הוּא דְּבַר הַתּוֹרָה לֹא נִגְלָה אֶלָּא לְאוֹהֲבֵהּ.
יוֹדַעַת הַתּוֹרָה שְׁאוֹתוּ חֲכָם לֵב סוֹבֵב שַׁעַר בֵּיתָהּ כָּל יוֹם. מָה הִיא עוֹשֶׂה?
מִגְלָה פְּנֵיהּ אֵלֶיהּ מִתּוֹף הַהִיכָל, וְרוֹמְזַת לוֹ רְמִז, וּמִיָּד חוֹזְרַת לְמִקּוּמָהּ
וְנִסְתָּרַת. כָּל אֵלֹו שְׁשֵׁם לֹא יוֹדְעִים וְלֹא מְסַתְּפִלִים, אֶלָּא רַק הוּא בְּלָבָדוּ,
וּמַעֲיּוּ וְלָבוּ וּנְפִשׁוּ הוֹלְכִים אַחֲרֶיהּ, וְעַל זֶה הַתּוֹרָה נִגְלִית וְנִסְתִּית וְהוֹלְכַת
בְּאַהֲבָה לְאַהֲבָה לְעוֹרֵר עִמּוּ אַהֲבָה.

רְחִימָאָה, וּמִיד אֶתְהַדְרַת וְאַתְבְּסִיאת. כָּל אֵינֹן
 דִּתְהוּ לְגַבִּי רְחִימָא, לָא חָמוּ וְלָא אֶסְתַּכְּלוּ, בְּר
 רְחִימָא בְּלַחֲדוּי, וַיַּעֲזִי וְלָבִיָּה וַנִּפְשִׁיה אֲזִלוּ
 אֲבַתְרָה. וַיַּדַּע דְּמִגֹּז רְחִימוּ דְּרְחִימַת לִיָּה, אֶתְגַּלִּיאת
 לְגַבִּיָּה רִנְעָא חֲדָא, לְאַתְעָרָא (ס"א לגביה רחימו ליה). חָבִי
 הוּא מִלָּה דְּאוֹרִייתָא, לָא (ר"ל ע"ב) אֶתְגַּלִּיאת, אֱלָא
 לְגַבִּי רְחִימָאָה. יַדַּעַת אוֹרִייתָא, דִּתְהוּא חֲבִימָא
 דִּלְכָּא אֶסְחָר לְתַרַּע בֵּיתָה כָּל יוֹמָא, מָה עֲבַדַת,
 גַּלִּיאת אֲנַפְהָא לְגַבִּיָּה, מִגֹּז חִיכָּלָא, וְאַרְמִיזַת לִיָּה
 רְמִיזָא, וּמִיד אֶתְהַדְרַת לְאַתְרָה וְאַתְטַמְרַת. כָּל אֵינֹן
 דִּתְמֹן, לָא יַדְעִי, וְלָא מִסְתַּכְּלִי, אֱלָא אִיהוּ בְּלַחֲדוּי,
 וַיַּעֲזִי וְלָבִיָּה וַנִּפְשִׁיה אֲזִיל אֲבַתְרָה. וְעַל דָּא,
 אוֹרִייתָא אֶתְגַּלִּיאת וְאַתְבְּסִיאת, וְאַזְלַת בְּרְחִימוּ
 לְגַבִּי רְחִימָאָה, לְאַתְעָרָא בְּתַדְרִיה רְחִימוּ.

תָּא חַזִּי, אֲרַחָא דְּאוֹרִייתָא כִּד הוּא, בְּמַדְמִיתָא כִּד
 שְׂרִיָּא לְאַתְגַּלְאָה לְגַבִּי בְּר נָשׁ, (ברגעא)
 אֲרַמִּיזַת לִיָּה בְּרִמִּיזוּ, אִי יַדַּע טָב. וְאִי לָא יַדַּע,

בא וראה, כך היא דרכה של תורה: בראשונה כשמתחילה להתגלות אל
 האדם, (ברגע) רומזת לו ברמז. אם יודע - אז טוב, ואם לא יודע - שולחת
 אליו וקוראת לו פתי. והתורה אומרת לאותו ששלקה אליו: אמרו לאותו
 הפתי שיקרב לכאן ואדבר עמו. זהו שכתוב מי פתי יסר הנה חסר לב וגו'.
 קרב אליה, ומתחילה לדבר עמו מאחר פרקת שפורשת לו דברים לפי דרכו,
 עד שיתבונן לאט לאט, וזהו הדרך.

שְׁדַרְתָּ לַגִּבִּיהַ, וְקָרַאתָ לֵיָּה פָתִי. וְאַמַּרְתָּ אוֹרְיִיתָא,
לְתַחְוּא דְשְׁדַרְתָּ לַגִּבִּיהַ, אִמְרוּ לְתַחְוּא פָתִי, דִּיקָרֵב
הָבָא, וְאַשְׁתַּעֵי בַּחֲדִיהַ. תָּדָא הוּא דְכַתִּיב, (משלי ט)
מִי פָתִי יָסוּר תַּנָּה חָסֵר לֵב וְגו'. קָרִיב לַגִּבִּיהַ,
שְׁרִיאת לְמַלְלָא עֲמִיהַ, מִבְּתַר פְּרוּכְתָא דְפִרְסָא
לֵיָּה, מַלְיִן לְפֻּם אֲרַחֲוִי, עַד דְּיִסְתַּכַּל זְעִיר זְעִיר,
וְדָא הוּא דְרָשָׁא.

צ"ט ע"ב לְבַתָּר, תַּשְׁתַּעֵי בַּחֲדִיהַ, מִבְּתַר שׁוֹשִׁיפָא
דְּקוּק, מַלְיִן דְּחִידָה, וְדָא אִיהוּ
הַגָּדָה. לְבַתָּר דְּאִיהוּ רְגִיל לַגִּבִּיהַ, אֶתְגַּלִּיאת לַגִּבִּיהַ
אַנְפִּין בְּאַנְפִּין, וּמַלְיִלַת בַּחֲדִיהַ כָּל רְזִין סְתִימִין
דִּילָּה, וְכָל אֲרַחֲוִין סְתִימִין, דִּתְחוּ בְּלַפָּאָה טְמִירִין,
מִיזְמִין קְדָמָאִין. בְּרִין (דף צ"ט ע"ב) אִיהוּ בַר נָשׁ שְׂלִים,
בַּעַל תּוֹרָה וְדָאִי, מְאִירִי דְּבִיתָא, דִּתְהָא כָּל רְזִין דִּילָּה
גְּלִיאת לֵיָּה, וְלֹא רְחִיקַת, וְלֹא כְּפִיאת מִינִיהַ כְּלָום.
אַמַּרְתָּ לֵיָּה, חָמִית מַלְּה דְרָמָזָא דְקָא רְמִיזָנָא לָךְ
בְּקַדְמִיתָא, כִּךְ וְכִךְ רְזִין חֲוֵי, כִּךְ וְכִךְ

אחר כך תדבר עמו מאחר פשפש קטן דברי חידה, וזוהי הגדה. אחר
שהתרגל אליה, נגלית אליו פנים בפנים ומדברת עמו כל הסודות הנסתרים
שלה, וכל הדרכים הנסתרות שהיו שמוורים בלבה מימים ראשונים, ואז
אותו אדם הוא שלם, בעל תורה ודאי, בעל הבית, שהרי כל סודותיה גלתה
לו, ולא רחקה ולא כסתה כמזנו כלום.
אומרת לו, ראית דבר הרמז שרמזתי לך בתחלה? כך וכך היו הסודות, כך

הוא. בְּרִין חָמִי, (ס"א דעלאין) יְעַל אֵינֹן מִלֵּין לָאו
לְאוֹסְפָא, וְלָאוּ לְמַגְרַע מְנִיחוּ. וּבְרִין פְּשִׁיחָא
דְּקָרָא, בְּמָה דְּאִיחוּ, דְּלָאוּ לְאוֹסְפָא וְלָא לְמַגְרַע
אֲפִילוּ אֶת חַד. וְעַל דָּא, בְּנֵי נָשָׂא אֲצַטְרִיכוּ
לְאַזְדַּהָרָא, וְלְמַרְדֵּף אֲבַתְרָא דְּאוֹרֵייתָא, לְמַחֲנֵי
רְחִימִין דִּילָּהּ, בְּמָה דְּאִתְמַר.

תָּא חֲזִי (שמות כא) אִם אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ, גִּלְגּוּלִין
דְּמַתְגַּלְגָּלִין בְּחַאי קָרָא, בְּמָה רַבְרַבִּין וְעִלְאִין
אֵינֹן, דְּהָא כָּל נִשְׁמַתִּין עֲאֲלִין בְּגִלְגּוּלָא. וְלָא יִדְעִין
בְּנֵי נָשָׂא אֲרַחוּ דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְחִיָּאךְ קִיָּמָא
טִיבָלָא, וְחִיךְ אַתְדַּנּוּ בְּנֵי נָשָׂא בְּכָל יוֹמָא, וּבְכָל
עֵידֵן, וְחִיךְ נִשְׁמַתִּין עֲאֲלִין בְּרִינָא, עַד לָא יִיתֹן
לְחַאי עֲלִמָא, וְחִיךְ עֲאֲלִין בְּרִינָא, לְבַתֵּר דִּנְפִקִין
מַחֲאֵי עֲלִמָא.

וְכָךְ הוּא. וְאִזּוּ רֹאָה (שחעליונים) שְׁעַל הַדְּבָרִים הֵלְלוּ אֵין לְהוֹסִיף וְאֵין לְגַרֵעַ
מֵהֶם, וְאִזּוּ פֶשֶׁט הַכְּתוּב כְּמוֹ שֶׁהוּא, שְׁלֹא לְהוֹסִיף וְלֹא לְגַרֵעַ אֶפְסֵלוּ אוֹת אַחַת.
וְעַל כֵּן אֲנָשִׁים צְרִיכִים לְהִזָּהֵר וְלִרְדֹּף אַחֲרֵי הַתּוֹרָה לְהִיּוֹת אוֹהֲבִים שְׁלֵה,
כְּמוֹ שֶׁנֶּתְבָּאֵר.

בָּא וְרָאָה, אִם אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ. הַגִּלְגּוּלִים שְׁמַתְגַּלְגָּלִים בְּפִסּוּק הַזֶּה כְּמָה
גְּדוּלִים וְעִלְיוֹנִים הֵם, שֶׁהֵרִי כָּל הַנִּשְׁמוֹת נִכְנָסוֹת בְּגִלְגּוּל, וְלֹא יוֹדְעִים בְּנֵי
אָדָם דְּרַכֵּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵיךְ עוֹמְדִים הַמַּאזְנִים וְאֵיךְ נִדּוּנִים בְּנֵי אָדָם
בְּכָל יוֹם וּבְכָל זְמַן, וְאֵיךְ נִשְׁמוֹת נִכְנָסוֹת לְדִין עַד שֶׁלֹּא בָּאוֹת לְעוֹלָם הַזֶּה,
וְאֵיךְ נִכְנָסוֹת לְדִין אַחֵר שִׁיּוּצָאוֹת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה.

בַּמָּה גִּלְגּוּלִין, וּבַמָּה עוֹבְדִין סְתִימִין, עָבִיד
 קוֹדֶשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּהִירֵי בַּמָּה נִשְׁמָתִין
 עֲרִטִילָאִין, וּבַמָּה רוּחִין עֲרִטִילָאִין אֲזִלִין בְּהַחֲוָא
 עֲלָמָא, דִּלָּא עֲאֲלִין לְפָרְגוּדָא דְּמַלְכָּא. וּבַמָּה
 עֲלָמִין אֲתַתְּפִיד בְּחֻזֵּי וְעֲלָמָא דִּאֲתַתְּפִיד בְּכַמָּה
 פְּלִיאָן סְתִימִין. וּבְנֵי נָשָׂא דָּא יִדְעִין, וְלָא
 מִשְׁגִּיחִין, וְהִיד מִתְּגַלְגֵּלִין נִשְׁמָתִין, כְּאַבְנָא
 בְּקוּסְפִיתָא. בַּמָּה דִּאֲתָא אָמֵר, (שמואל א כה) וְאֵת
 נֶפֶשׁ אֲוִיבִיד יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כֶּף הַקָּלָע. (והואיל אתדכי
 לגלאה) הַשָּׂתָא אֵית לְגַלְגָּלָהּ, דִּהָא כָּל (ויקרא כ"ט ע"א)
 נִשְׁמָתִין, מְאִילָנָא רַבְרָבָא וְתַקִּיפָא דִּהוּא נָחַר
 דְּנַפְיָא מַעֲדֵן נַפְקִי. וְכָל רוּחִין, מְאִילָנָא אַחֲרָא
 וְעִירָא נַפְקִין. נִשְׁמָה מְדַעִילָא רוּחַ מְלִיתָתָא,

במה גלגולים וכמה מעשים נסתרים עושה הקדוש ברוך הוא עם כמה
 נשמות מערטלות, וכמה רוחות מערטלות הולכות באותו העולם שלא
 נכנסות לפרגוד של הקלף, וכמה עולמות מתהפך בהם, והעולם שמתהפך
 בכמה פלאים נסתרים, ובני אדם לא יודעים ולא משגיחים, ואיך מתגלגלות
 הנשמות כאבן בכף הקלע, כמו שנאמר ואת נפש איביד יקלענה בתוך כף
 הקלע. (והואיל והתחלנו לגלות) עכשו יש לגלות, שהרי כל הנשמות מהאילן
 הגדול והתקוף, שהוא הנקה שיוצא מעדן, יוצאות, וכל הרוחות מעץ אחר
 קטן יוצאות. הנשמה מלמעלה והרוח מלמטה, ומתחברות כאחת כמו זכר
 ונקבה. וכאשר מתחברות כאחת, אז מאירות אור עליון, ובחבור של שניהם
 נקרא גר. גר ה' נשמת אדם. מהו ג'ר? נשמה רוח. ועל החבור של שניהם
 כאחד נקרא גר, שכתוב (משליב) גר ה' נשמת אדם.

וּמִתְחַבֵּרֵן בַּחֲדָא, בְּגִזְזָא דְדָכֵר וְנִיקָבָא. וְכֵר
מִתְחַבֵּרֵן בַּחֲדָא, בְּדִין נְהָרִין נְהִירוֹ עֲלָאָה.
וּבְחִבּוּרָא דְתַרְוִיחֵי אֶקְרִי גֵר. (משלי כ) גֵר יִחְוֶה־
נֶשְׁמַת אָדָם. מְהוּ נ"ר. נֶשְׁמַת רוּחַ. וְעַל
חִבּוּרָא דְתַרְוִיחֵי בַּחֲדָא אֶקְרִי גֵר, דְבִתְיֵב גֵר
יִחְוֶה־נֶשְׁמַת אָדָם.

נֶשְׁמַת וְרוּחַ: דְכֵר וְנִיקָבָא לְאַנְהָרָא בַּחֲדָא, וְדָא
בְלָא דָא, לָא נְהָרִין, וְלָא אֶקְרִי גֵר, וְכֵר
מִתְחַבֵּרֵן בַּחֲדָא, אֶקְרִי בְלָא גֵר. וּבְדִין אֲתַעֲטָף
נֶשְׁמַת בְּרוּחַ, לְקִיּוּמָא תַּמָּן לְעִילָא, בְּחִיבָלָא
טְמִירָא, דְבִתְיֵב, (ישעיה נז) כִּי רוּחַ מִלְּפָנֵי יַעֲזֹוּף.
יִתַעֲטָף לָא בְּתִיב, אֲלָא יַעֲזֹוּף. מְאִי טַעֲמָא. בְּגִין
דְנֶשְׁמוֹת אֲנִי עֲשִׂיתִי, תַּמָּן לְעִילָא בְּגִנְתָא,
בְּחִיבָלָא טְמִירָא, אֲתַעֲטָף וְאֲתַלְבֵּשׁ נֶשְׁמַת בְּרוּחַ,
כְּמָה דְאַתְחִזִּי.

וּבִיּוֹן דְבַחֲהוּא חִיבָלָא, לָא חָזִי, וְלָא אֲשַׁתְּמֹשׁ אֲלָא
בְּרוּחַ וְנֶשְׁמַת, נֶפֶשׁ לָא אֲתִי לְתַמָּן, (נ"א מתמן)

נֶשְׁמַת וְרוּחַ - זְכָר וּנְקֵבָה לְהַאֲדִיר כְּאַחַד, וְזֶה בְּלִי זֶה לֹא מְאִירִים וְלֹא נִקְרָא
גֵר. וּכְשֶׁמִּתְחַבְּרִים כְּאַחַד, הַכֹּל נִקְרָא גֵר. וְאַזְ מִתַּעֲטָפֶת הַנֶּשְׁמָה בְּרוּחַ לַעֲמֹד
שָׁם לְמַעֲלָה בְּהִיכֹל הַגִּזְזָא, שְׂכָנוֹב (ישעיה נז) כִּי רוּחַ מִלְּפָנֵי יַעֲזֹוּף. לֹא כְּתוּב
יִתַעֲטָף, אֲלָא יַעֲזֹוּף, מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁנֶּשְׁמוֹת אֲנִי עֲשִׂיתִי. שָׁם לְמַעֲלָה
בְּגֹן, בְּהִיכֹל הַגִּזְזָא, מִתַּעֲטָפֶת וּמִתְלַבֶּשֶׁת הַנֶּשְׁמָה בְּרוּחַ כְּמוֹ שְׂרָאוּי.
וּבִיּוֹן שְׂבָאוֹתוֹ הִיכֹל לֹא הָיָה וְלֹא הִשְׁתַּמֵּשׁ אֲלָא בְּרוּחַ וְנֶשְׁמָה, הַנֶּפֶשׁ לֹא

קל זוהר פרשת משפטים סדר הלימוד ליום יב שבט [יום 130 בשנה] סבא דמשפטים

אַלֵּא מִתְלַבֵּשׁ בְּתַהוּא רוּחַ תַּמָּן, וְכִד נַחְתָּא לְגוּ גֵן
עֵרֵן דְּלִיתָתָא, (בהאי עלמא) אַתְלַבֵּשׁ בְּתַהוּא רוּחָא
אַחְרָא דְאַמִּינָא, תַּהוּא דְנַפִּיק מִתַּמָּן, וְתוּה מִתַּמָּן,
וּבְבִלְהוּ שְׂרִיא בְּהַאי עֲלָמָא, וְאַתְלַבֵּשׁ בְּהוּ.

תַּהוּא רוּחַ דְנַפִּיק מִהַאי עֲלָמָא, דְלֵא אַתְרַבִּי (דלא
אתדכי) וְלֵא אַתְפֹּשֵׁט בְּהַאי עֲלָמָא. אֲזֵלָא
בְּגִלְגּוּלָא, וְלֵא אֲשַׁבַּח נִיחָא, אֲתִי בְּגִלְגּוּלָא
בְּעֲלָמָא, בְּאַבְנָא בְּקוֹסְפִיתָא, עַד דִּישַׁבַּח תַּהוּא
פְּרוּקָא דִּיפְרוּק לִיה, וְאִיִּתִּי לִיה בְּתַהוּא מְאָנָא
מְמֹשׁ, דְּתוּה אִיהוּ אֲשַׁתְּמֹשׁ בִּיה, וְדָבִיק בִּיה תְּדוּר
רוּחִיה וְנַפְשִׁיה, וְתוּת בַּת זַוְגִיה, רוּחָא בְּרוּחָא,
וְתַהוּא פְּרוּקָא בְּנִי לִיה בְּמִלְקִינִין.

וְתַהוּא רוּחָא דִּישַׁבַּח וְאַתְדַּבֵּק בְּתַהוּא מְאָנָא,
לֵא אַתְאֲבִיד. דִּהָא לִית מְלָה אֲפִילוּ

בָּאָה לְשֵׁם (משם), אֵלָא מִתְלַבֵּשֶׁת בְּאוּתָהּ רוּחַ שָׁם, וּכְשִׁינְרֵדֶת לְתוּךְ גֵּן עֵדֶן
הַתַּחְתָּנוֹן, (בעולם הזה) מִתְלַבֵּשֶׁת בְּאוּתָהּ רוּחַ אַחְרָת שְׁאִמְרָנָהּ, אוּתָהּ שְׁיַצָּאָהּ
מִשָּׁם וְהִיָּתָה מִשָּׁם, וּבְכֵלָן הִיא שׁוּרָה בְּעוֹלָם הָזֶה וּמִתְלַבֵּשֶׁת בָּהֶם.

אוּתָהּ רוּחַ שְׁיִוצָאֵת מִן הָעוֹלָם הָזֶה, שְׁלֵא הַתְּרַבְּתָהּ (שלא נטהרה) וְלֵא
הַתְּפֹשֶׁטָהּ בְּעוֹלָם הָזֶה, הוֹלֶכֶת בְּגִלְגּוּל וְלֵא מוּצָאֵת מְנוּחָהּ. בָּאָה בְּגִלְגּוּל
בְּעוֹלָם בָּאֵבֶן בְּכַף הַקֶּלַע, עַד שְׁיִמְצָא אוּתוֹ גּוֹאֵל שְׁיִגְאָלָנָהּ, וּמִבִּיא אוּתוֹ
בְּאוּתוֹ כְּלִי מְמֹשׁ שֶׁהוּא הִיָּה מְשַׁתְּמֵשׁ בּוֹ, וּמְדַבֵּיק בּוֹ תְּמִיד רוּחוֹ וְנַפְשׁוֹ,
וְהִיָּתָה בַּת זַוְגוֹ, רוּחַ בְּרוּחַ, וְאוּתוֹ הַגּוֹאֵל בּוֹנֶה אוּתוֹ מְקַדֵּם.

וְאוּתָהּ רוּחַ שֶׁהָשְׁאִיר וְנִדְבָקָה בְּאוּתוֹ הַכְּלִי, לֵא נֶאֱבָדָה. שְׁהִרִי אֵין אֶפְלוּ דְבָר

סבא דמושפטים סדר הלימוד ליום יג שבט [יום 131 בשנה] זוהר פרשת משפטים קלא

וְעִירָא בְּעֶלְמָא, דִּלָּא חַוִּי לִיה אֶתֶר וְדוּכְתָּא
לְאַתְמָרָא וְלְאַתְכַּנְשָׁא תַּמָּן, וְלָא אַתְאֲכִיד
לְעֶלְמִין. וּבְגִין כֵּךְ, חֲתוּא רִוְחָא דְשָׁבַק בְּחֲתוּא
מָנָא, תַּמָּן הוּא, וְדָאי רְדִיף בְּתֵר עֲקָרָא וְיִסּוּדָא
דִּילִיָּה, דִּקָּא נָפִיק מִיְנִיה, וְאַיִיתִי לִיה, וּבְנִי לִיה
בְּרוּכְתִּיה, בְּאַתֶּר דְּחֲתוּא רִוּחַ בֵּת זַוְגִיָּה, (לד לד
פ"ה ע"ב) דִּנְפַקְתָּ בְּחֲדִיָּה, וְאַתְכַּנֵּי תַּמָּן בְּמִלְכִּיָּמִין.
וְדָא אִיהוּ בְּרִיָּה חֲדָתָא חֲשָׁתָא בְּעֶלְמָא, רִוְחָא
חֲדָתָא וְגוֹפָא חֲדָתָא.

ק' ע"א וְאִי תִימָא, רִוּחַ דָּא הוּא מַה דְּתַתָּה. חָבִי הוּא
אַבְלָרָא אַתְכַּנֵּי, אֶלְא בְּגִין חֲתוּא רִוְחָא
אַחֲרָא דִּקָּא שָׁבַק בְּחֲתוּא מָנָא, (דף ק' ע"א) חָבָא
אִית רִזִּין (ס"א רזא דרזין בהווא מאנא). בְּסַפְרָא דְחֲנֻנָּךְ,

קטן בעולם שאין לו אתר ומקום להטמן ולהתפנס לשם, ולא נאבד
לעולמים. ומשום כך, אותה הרוח שהשאיר באותו כלי שם, הוא ודאי רודף
אחר העקר והיסוד שלו שיצא ממנו, ומביא אותו ובונה אותו במקומו,
במקום של אותה רוח בת זוגו שיצאה עמו, ונבנה שם כמקדם, וזוהי בריה
חדשה עכשו בעולם, רוח חדשה וגוף חדש.

ואם תאמר, רוח זו היא מה שהיה - כך זה, אבל לא נבנית אלא בשביל
אותה רוח אחרת שהשאיר באותו כלי. כן יש סודות (סוד הסודות באותו כלי).
בספרו של חנוך, בגן זה שנבנה, לא נבנה אלא באותה רוח אחרת שהשאיר
שם, באותו הכלי. וכשהתחיל להבנות, זה מושך אחריו של אותה רוח
שהולכת ערטילאית ומושך אותה אליו, ושם שתי רוחות שהן אחת. אחר
כך זוהי רוח, וזוהי נשמה, ושתיקן אחת.

בְּנֵינָא דָא דְאַתְבְּנִי, לָא אַתְבְּנִי, אֱלָא בְּחֵהּוּא רוּחָא
אַחְרָא דְשָׁבִיק תַּפְּן, בְּחֵהּוּא מָאנָא. וְכַד שְׁאֲרִי
לְאַתְבְּנָאָה, דָּא מְשִׁיךְ אַבְתְּרִיה דְּחֵהּוּא רוּחַ דְּאִזִּיל
עַרְמִילָאָה, וּמְשִׁיךְ לִיה לְגַבִּיה, וְתַפְּן תְּרִי רוּחוֹת
דְּאֵינוּן חַד. לְבַתֵּר, דָּא אִיהוּ רוּחַ, וְדָא אִיהוּ נְשָׁמָה,
וְתַרְוֵיהֶוּ חַד.

אִי זָכָה לְאַתְדַּבָּאָה בְּדָקָא יֵאוֹת, תַּרְוֵיהֶוּ אֵינוּן חַד,
לְאַתְלַבָּשָׁא בְּחוּ נְשָׁמָתָא אַחְרָא עֲלָאָה. בְּמָה
דְּאִית לְשֹׁאֵר בְּנֵי עֲלָמָא, רוּחַ, דְּזַבְּאִין בְּחוּ נְשָׁמָתִין,
אֵינוּן דְּבַדְמָן וְאַחִידָן בְּחוּ, וְרוּחָא אַחְרָא מְלַעֲיָלָא.
וְנְשָׁמָתָא קַדִּישָׁא אַתְלַבָּשָׁא בְּחוּ. אוּף הָכִי נָמִי,
מְדִילִיה מִכּוּשׁ אִית תְּרִין רוּחוֹן, בְּגִין לְאַתְלַבָּשָׁא
בְּחוּ נְשָׁמָה עֲלָאָה.

יְהֵא לְדִין גּוּפָא אַחְרָא, דְּקָא אַתְבְּנִי חֲשָׁתָא חֲדָתָא,
חֵהּוּא גּוּפָא קַדְמָאָה דְשָׁבִיק, מָה אַתְעָבִיד

אם זכה להטהר כראוי, שתיהן הן אחת להתלבש בהן נשמה אחרת עליונה.
כמו שיש לשאר בני העולם רוח שאיכות בהן הנשמות, אותן שקודמות
ואוחזות בהן, ורוח אחרת מלמעלה, והנשמה הקדושה התלבשה בהן - אף
כך גם משלו ממש יש שתי רוחות כדי להלביש בהן הנשמה העליונה.

יהיה לזה גוף אחר שנבנה עכשו חדש. אותו הגוף הראשון שהשאר, מה
נעשה ממנו? או שזה בריקנות, או שזה בריקנות. לפי תבונת אדם נשמע,
שהראשון הזה שלא נשתלם בתחלה נאבד, הואיל ולא זכה. אם כך, לחנם
השתדל במצוות התורה, או אפילו באחת מהן? והרי אנו יודעים שאפילו

מְנִיָּה. אוֹ הָאִי בְּרִיקְנִיָּא, אוֹ הָאִי בְּרִיקְנִיָּא. לְפָנִים
סְבָלְתָנוּ דְּבַר נָשׁ אֲשֶׁתְּמַע, דְּהָאִי קְדָמָא דְּלֹא
אֲשֶׁתָּלִים בְּקִדְמִיתָא, אֲתֵאכִיד, הוֹאִיל וְלֹא זָכָה. אִי
הָבִי, לְמַגְנָא אֲשֶׁתְּדִל בְּפִקּוּדֵי אוֹרִייתָא, אוֹ אֲפִילוּ
בְּחַד מְנִיָּהּ. וְהָא אָנָּן יִדְעִינָן, דְּאֲפִילוּ רִיקְנִין
שְׁבִישְׁרָאֵל, בְּלָחוּ מִלִּין מְצוֹת כְּרַמּוֹן. וְנוֹפֵא דָא,
אֶף עַל גַּב דְּלֹא אֲשֶׁתָּלִים, לְאֲתֵרְבָּאָה, וְלִמְזוּבִי
וְלִמְסָגִי בְּעֶלְמָא, פִּקּוּדִין אַחֲרָנִין דְּאוֹרִייתָא נָטַר,
דְּלֹא אֲתֵאכִידוּ מְנִיָּה, וְכִי לְמַגְנָא הוּוּ.

חֲבֵרִיָּא חֲבֵרִיָּא, פִּקְחוּ עֵינֵיכֹו, דְּהָא אָנָּא יִדְעָנָא,
דְּהָבִי אַתּוֹן סְבָרִין וִידְעִין, (נ"א סלקא דעתין)
דְּכָל אֵינּוֹן גּוֹפִין, צִיּוּנִין אֵינּוֹן בְּרִיקְנִיָּא, דְּלֹא אִית
לֹון קִיּוּמָא לְעֶלְמִין. לָאוּ הָבִי, וְחָם לָן לְאִסְתַּבְּלָא
בְּאֵלִין מִלִּין.

פְּתַח סְבָא וְאָמַר, (תהלים קו) מִי יִמְלֹל גְּבוּרֹת
יְהוָה יִשְׁמִיעַ ^{ה' יְהוָה} כָּל תְּהִלָּתוֹ. מֵאֵן הוּא

ריקנים שְׁבִישְׁרָאֵל, כָּלָם מְלָאִים מְצוֹת כְּרַמּוֹן. וְגוֹף זֶה, אֶף עַל גַּב שְׁלֹא
הַשְׁתַּלֵּם לְהַתְרַבּוֹת וְלִזְכוֹת וְלִהְשִׁתְּדֵל בְּעוֹלָם, מְצוֹת אַחֲרוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הוּא
שְׁמֹר, שְׁלֹא נֶאֱבָדוּ מִמֶּנּוּ, וְכִי לְחָנָם הֵם הֵיוּ?
חֲבָרִים חֲבָרִים, פִּקְחוּ עֵינֵיכֶם, שְׁהִרִי אֲנִי יִדְעִיתִי שְׂכָר אַתֶּם סְבוּרִים וִיּוֹדְעִים,
(הִיעִלָּה עַל הַדַּעַת) שְׂכָל אוֹתָם גּוֹפִים נְצֻטְּרוּ הֵם בְּרִיקְנֻת, שְׂאִין לָהֶם קִיּוּם
לְעוֹלָמִים. לֹא כֹךָ, וְחָס לָנוּ לְהַסְתַּכֵּל בְּדָבָרִים הַלָּלוּ.
פְּתַח הַזֶּקֶן וְאָמַר, (תהלים קו) מִי יִמְלֹל גְּבוּרֹת ה' יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ. מִי הוּא

קלד זוהר פרשת משפטים סדר הלימוד ליום טז שבט [יום 134 בשנה] סבא דמשפטים

בְּעֶלְמָא, דִּיכִיל לְמַדְלָא גְבוּרָן, דְּעָבִיד קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּעֶלְמָא תְּדִיר. תְּהוּא גּוּפָא קְדָמָא
דְּשִׁבְק, לָא אֲתַאבִּיד, וְקִינָמָא לְהִי לִיה לְזִמְנָא
דְּאַתִּי. דְּהָא עוֹנֵשִׁיה סָבַל בְּכַמָּה זִינִין, וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לָא מְקַפַּח אַגְרָא דְּשׁוּם בְּרִיין דְּכָרָא, פִּר
אִינֵן דְּנִפְקוּ מִגּוֹ מְחִינְנוּתָא דִּילִיָּה, וְלָא הָוָה פְּהוּ
טַב לְעֶלְמִין. וְכִר מֵאִינֵן דְּלָא פָּרְעוּ בְּמוֹדִים, דְּהִי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָבִיד מְנִיָּהוּ בְּרִיין אַחֲרָנִין, בְּגִין
דְּלָא יִתְבְּנִי תְּהוּא גּוּפָא דִּינִקְנָא דְּכִר נֶשׁ, וְלָא יְקוּם
לְעֶלְמִין. אֲבָל הִי לָאוּ הָכִי.

מַה עָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אִי תְּהוּא רִוח, וְכִי
לְאַתְתִּקְנָא בְּהָאִי עֶלְמָא, בְּתִהוּא גּוּפָא

בְּעוֹלָם שְׂיָכוֹל לְמַלְל הַגְּבוּרוֹת שְׁעוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם תָּמִיד? אוֹתוֹ
גּוֹף הָרָאשׁוֹן שֶׁהִשְׁאִיר, לֹא נֶאֱבַד, וַיְהִי לוֹ קִיּוֹם לְעֵתִיד לְבָא, שֶׁהִרִי אֶת עֲנָשׁוֹ
סָבַל בְּכַמָּה מִיָּנִים, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא מְקַפַּח שִׁכְר שׁוּם בְּרִיּוֹת שֶׁבָּרָא,
פָּרַט לְאוֹתָם שֶׁיֵּצְאוּ מִתּוֹךְ הָאֲמוּנָה שְׁלֹו וְלֹא הָיָה בָּהֶם טוֹב לְעוֹלָמִים, וּפָרַט
לְאֵלוֹ שְׁלֹא כָּרְעוּ בְּמוֹדִים, שֶׁמֶאֱלֹה עוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרִיּוֹת אַחֲרוֹת,
כְּדִי שְׁלֹא יִבְנֶה בְּאוֹתוֹ הַגּוֹף בְּדַמּוֹת שֶׁל אָדָם וְלֹא יְקוּם לְעוֹלָמִים. אֲבָל אֵלֶּה
לֹא כָּךְ.

מַה עוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אִם אוֹתָהּ רִוח זֹכֶה לְהִתְפַּקֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה
בְּאוֹתוֹ הַגּוֹף הָאֲחֵר, מַה עוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אוֹתוֹ הַגּוֹאֵל שְׁגוֹאֵל אוֹתָהּ,
אוֹתָהּ הָרוּחַ שְׁלֹו שֶׁמְכַנִּס לָשׁ, וּמִשְׁתַּף וּמַעְרֵב בְּאוֹתָהּ רִוח שֶׁהִיָּתָה בְּאוֹתוֹ
הַכְּלִי, וְדַאי שְׁלֹא נֶאֱבַדְתָּ. וְכֵּן נַעֲשֶׂה? שֶׁהִרִי יֵשׁ שֵׁם שְׁלֹשׁ רוּחוֹת (בְּאוֹתוֹ גּוֹף
אֲחֵר בּוֹ יְקוּם. וְכֵּן עֲשֵׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בֹּא וְרֵא, הַגּוֹאֵל הֵיאָה שְׁהִיָּה גּוֹאֵל אוֹתָהּ, רִוח
שְׁלֹו הִרִי נִכְסַת שֵׁם וְנִעְזַבְתָּ, וּמִשְׁתַּתַּפֵּת וּמִתְעַרֶּבֶת בְּכָלִי הַהוּא. וְאוֹתָהּ הָרוּחַ הָרָאשׁוֹנָה

סבא דמשפטים סדר הלימוד ליום יז שבט [יום 135 בשנה] זוהר פרשת משפטים קלה

אַחֲרָא, מַה עֶבֶד קִנְדָּשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הֵחֹא פְּרוּקָא
דְּקָא פְּרִיק לִיה, תְּהוּא רוּחַ דִּילִיה דְּקָא אָעִיל תַּמְן,
וְשִׁתַּף וְעָרַב בְּהֵחֹא רוּחַ דִּתְּהוּ בְּתֵחֹא מְאָנָא,
וְדָאי לָא אֲתֵאבִיד, וְיִמָּה אֲתַעְבִיד, דְּהָא תַלְתָּת
רוּחִין תַּמְן, (ס"א בההוא גופא אחרא ביה יקום ומה עבד קודשא
ברוך הוא. תא חזי ההוא פרוקא דקא פריק ליה. רוח דיליה הא אעיל
המן ושביק ושחף וערב בההוא מאנא. וההוא רוחא קדמאה דהוא
בההוא מאנא ואתדבק ביה ודאי אשתאר תמן ולא אתאביד ובגין כך
ההוא רוחא דשבק בההוא מאנא ואתדבק תמן הוא רדיף בתר עיקרא
דיליה ויסודא דיליה דקא נפיק מיניה ואייתיה ליה ובני ליה בדוכתיה
באתר דהוות בת זוגיה. הא תלת רוחין תמן) חַד, דִּתְּהוּ בְּתֵחֹא
מְאָנָא, וְאֲשִׁתָּאֵר תַּמְן. וְחַד, תְּהוּא דְּאֲתַמְשֵׁךְ תַּמְן
דִּתְּהוּ עֲרִטִילָאָה. וְחַד, תְּהוּא דְּאָעִיל תַּמְן תְּהוּא
פְּרוּקָא, וְאֲתַעְרַב בְּהוּ. לְמַהוּ בְּתַלְתָּת רוּחִין אֵי
אַפְשָׁר. וְיִמָּה אֲתַעְבִיד.

שהיתה באותו כלי ונדבקת בו, ודאי שנשארת שם ולא נאבדת, ומשום זה אותה הרוח שעזב
באותו הכלי ונדבקה שם, הוא רודף אחר השרש שלו והיסוד שלו שהיה יוצא ממנו ומביאו
אליו, ובונה אותו במקום שהיתה בת זוגו. הרי שלש רוחות שם) - אַחַת שְׁהִיתָה בְּאוֹתוֹ
הַכִּלִּי וְנִשְׁאַרָה שָׁם, וְאַחַת אוֹתָהּ שְׁנַמְשְׁכָה לָשֵׁם וְהִיתָה עֲרִטִילָאִית, וְאַחַת
אוֹתָהּ שְׁהִכְנִיס לָשֵׁם אוֹתוֹ הַגּוֹאֵל וְהִתְעָרַב בָּהֶן. לִהְיוֹת שְׁלֹשׁ רוּחוֹת אֵי
אַפְשָׁר, וְכֹה נַעֲשֶׂה?

אֵלָא, כִּד אֵינֵן גְּבוּרָן עֲלֵאין, דְּעָבִיד קוּדְשָׁא
בְּרִיד הוּא. הַהוּא רוּחָא דְאֵעִיל תַּמָּן
הַהוּא פְּרוּקָא, בֵּיה אֲתִלְבֵּשׁ הַהוּא נִשְׁמָתָא,
בְּאַתֵּר דְּלְבוּשָׁא דְגִיּוּרִי, (והוא) וְהַהוּא רוּחָא
עֲרִטִילָא, דִּתְב תַּמָּן לְאַתְּבָנָא, לְהוּי לְבוּשָׁא
לְנִשְׁמָתָא עֲלָא. וְהַהוּא רוּחַ דִּתְּוָה בְּקַדְמִיתָא,
דְּאַשְׁתָּאֵר בְּהַהוּא מְנָא, פֶּרַח מִתַּמָּן. וְקוּדְשָׁא
בְּרִיד הוּא אֲזִמִּין לִיה אַתֵּר, בְּגו רִזִּין בִּיזִין
דְּטַנְרָא, דְּבַתֵּר בְּתַפּוּי דְגֵן עֲדוּן, וְאַתְמָר תַּמָּן.
וְאַסְתִּלֵּק לְהַהוּא גּוּפָא קַדְמָא, דְּהוּא בְּקַדְמִיתָא.
וּבְהַהוּא רוּחַ יְקוּם הַהוּא גּוּפָא, וְדָא אִיהוּ חַד
דְּאֵינֵן תִּרִין, דְּקָא אֲמִינָא (לעילא).

אַבְרָ הַהוּא גּוּפָא, עַד דְּלָא יְקוּם, עוֹנֵשִׁיה סְגִיָּא
דְּהָא בְּגִין דְּלָא זָכָה לְאַתְרַבָּא, נַחְתִּי

אֵלָא כִּד הֵן הַגְּבוּרוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת שְׁעוֹשָׁה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אוֹתָהּ רוּחַ
שְׁהַכְנִיס לְשֵׁם אוֹתוֹ הַגּוֹאֵל, בּו הַתְּלַבְּשָׁה הַנִּשְׁמָה הַזֹּאת בְּמָקוֹם שֶׁל לְבוּשׁ
הַגִּרִּים, (והוא) וְאוֹתָהּ רוּחַ עֲרִטִילָאִית שֶׁשָּׂבָה שָׁם לְהַבְנוֹת לְהוּי לְבוּשׁ
לְנִשְׁמָה הָעֲלִיּוֹנָה. וְאוֹתָהּ רוּחַ שְׁהִיָּתָה בְּתַחֲלָה שֶׁנִּשְׁאַרָה בְּאוֹתוֹ כְּלִי,
פְּרִיחָה מִשָּׁם, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן לָהּ מָקוֹם בְּתוֹךְ סוּדוֹת הַחֲלוֹנוֹת
שֶׁבְּסֹלֶע שְׁאַחַר כְּתָפֵי הָעֵדוּן, וְנִטְמָנָה שָׁם. וּמִתְעַלָּה לְאוֹתוֹ הַגּוֹף
הָרִאשׁוֹן שֶׁהִיא בְּתַחֲלָה, וּבְאוֹתָהּ רוּחַ יְקוּם אוֹתוֹ הַגּוֹף, וְזֶהוּ אֶחָד מֵאוֹתָם
הַשְּׁנַיִם שֶׁאֲמַרְנוּ (למעלה).

אַבְרָ אוֹתוֹ הַגּוֹף טָרָם שִׁיקוּם עֲנֵשׁוּ גָדוֹל, שֶׁהָרִי מִשּׁוּם שֶׁלֹּא זָכָה לְהַתְרַבּוֹת,
הוֹרִידוֹ אוֹתוֹ לְתוֹךְ הָאֲדָמָה, שֶׁסְמוּכָה לְאַרְקָא, וְנִדּוֹן שָׁם. וְאַחַר כֵּךְ מַעֲלִים

לִיָּה לָגוּ (תיקונין ע"ט ע"א) אֲדָמָה, דְּסִמְיָה לְאֶרְקָא.
וְאֶתְדָן תַּמָּן. וְלִבְתָּר סִלְקִין לִיָּה לְחַאי תַּבְל.
הַשְׁתָּא נְחִית, וְהַשְׁתָּא סְלִיק, הָא סְלִיק, וְהָא
נְחִית, לִית לִיָּה שְׂכִיבוּ בֵּר בְּשַׁבְּתִי, וּבִיּוֹמִין מְכִין
וּבְרִישֵׁי יְרַחֵי.

ק' ע"ב וְאֵלִין דְּמִיכִין בְּאֲדָמַת עֶפֶר, (דף ק' ע"ב) אֲדָמַת,
מֵאֲדָמָה. עֶפֶר מִתַּבְל. וְעַל אֵלִין בְּתִיב,
(דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפֶר יִקְיֻצּוּ אֱלֹהִי לְחַיִּי
עוֹלָם וְאֱלֹהִי לְחֻרְפוֹת וּלְדָרְאוֹן עוֹלָם. כָּל אֵלִין דְּלָא
זְכוּ לְאֶתְתַקְנָא אֲבָל אֵי זָכָה תְּהוּא רִוְחָא
עֲרִטִילָאָה, דְּתָב בְּמִלְּקִידְמִין, לְאֶתְתַקְנָא. וְכָאָה
אִיהוּ, דְּהָא תְּהוּא רִוְחָא דְּאֶתְמַר בֵּיהּ, דְּאֶתְמַר
בְּמִנְרָא, יִתְתַקֵּן בְּתִיבָא גּוּפָא קְדָמָאָה. וְעַל אֵלִין
בְּתִיב אֱלֹהִי לְחַיִּי עוֹלָם וְאֱלֹהִי לְחֻרְפוֹת וְגו'. כָּל אֵינֻן
דְּלָא זְכוּ לְאֶתְתַקְנָא.

אותו לתבל ה את. עכשו יורד ועכשו עולה, הנה עולה והנה ירד, אין לו
מנוחה, פרט לשבתות וימים טובים ובראשי חודשים.

ואלה ישנים באדמת עפר. אדמת - מאדמה. עפר - מתבל. ועל אלו כתוב
(דניאל יב) ורבים מישיני אדמת עפר יקיצו אלה לחיי עולם ואלה לחרפות
ולדראון עולם. כל אלה שלא זכו להתתקן. אבל אם זכתה אותה רוח
ערטילאית ששבה כמו מקדם להתתקן, אז צדיק הוא, שהרי אותה רוח
שנאמר בה שנסמרה בסלע, תתקן באותו הגוף הראשון, ועל אלה כתוב
אלה לחיי עולם ואלה לחרפות וגו'. כל אותם שלא זכו להתתקן.

קלח זוהר פרשת משפטים סדר הלימוד ליום כ שבט [יום 138 בשנה] סבא דמשפטים

וְאֵלֶּיךָ אֵינָנוּ גִּבּוֹרִין עֲלָאין, דְּמַלְכָּא עֲלָאָה
קְדִישָׁא, וְלֹא אֶתְאַבִּיד בְּלוּם. אֲפִילוּ
הִבֵּל דְּפּוֹמָא אַתֵּר וְדוֹכְתָּא אִית לִיה, וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא עֲבִיד מִינָה מַה דְּעֲבִיד. וְאֲפִילוּ מְלַח
דְּבֵר נָשׁ, וְאֲפִילוּ קָלָא, לָא חָוִי בְּרִיקְנֵיָא, וְאַתֵּר
וְדוֹכְתָּא אִית לָהּ לְבָלָא.

חָאֵי דְּאַתְבְּנֵי הַשְׁתָּא, וְנִפְק לְעֲלָמָא בְּרִיָּה חֲדָתָא,
לִית לִיה בֵּת זוּג. וְעַל דָּא לָא מְכַרְיִין, דְּהָא
בֵּת זוּגִיָּה אֶתְאַבִּידֵת מִיָּה, בֵּת זוּגִיָּה דִּהוּת לִיה,
אַתְעֲבִידֵת אִמִּיה, וְאַחוּזָה אָבוּהָ.

סָבָא סָבָא, מַה עֲבִידֵת, טַב הָוָה לָךְ שְׁתִּיקָא, סָבָא
סָבָא, הָא אִמִּינָא דְּעֲאֻלָּת בִּימָא רַבָּא, בְּלָא

וְאֵלּוּ הֵן הַגְּבוּרוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת שֶׁל הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן הַקָּדוֹשׁ, וְכֻלּוֹם לֹא נֶאֱבַד. אֲפִלּוּ
הִבֵּל הָפָה יֵשׁ לוֹ אַתֵּר וּמְקוֹם, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה מְקוֹנֵנוּ מַה שְׁעוֹשֶׂה,
וְאֲפִלּוּ דְבוּר שֶׁל אָדָם וְאֲפִלּוּ קוֹל אֵינוֹ בְּרִיקְנוּת, וְאַתֵּר וּמְקוֹם יֵשׁ לְכֻלָּם.
זֶה שְׁנִבְנָה עֲכָשׁוּ וְיֵצֵא לְעוֹלָם בְּרִיָּה חֲדָשָׁה, אֵין לוֹ בֵּת זוּג, וְעַל זֶה לֹא
מְכַרְיִים, שֶׁהֲרִי בֵּת זוּגוֹ אֲבָדָה מְקוֹנֵנוּ. בֵּת הַזֶּה שְׁהִיָּתָה לוֹ גַּעֲשִׂתָּה אִמּוֹ,
וְאַחֲיוֹ לְאָבִיו.

זְמַן זְמַן, מַה עֲשִׂיתָ? טוֹבָה הִיָּתָה לָךְ הַשְׁתִּיקָה. זְמַן זְמַן, הֲרִי אִמְרָנוּ שְׁנִכְנֹסְתָּ
לַיִם הַגָּדוֹל בְּלִי חִבְלִים וּבְלִי דָגָל, מַה תַּעֲשֶׂה? אִם תֹּאמַר שֶׁתַּעֲלֶה לְמַעְלָה
- לֹא תוּכַל. וְאִם תֹּאמַר שֶׁתֵּרֵד לְמַטָּה - הֲרִי עֲמָקוֹ שֶׁל הַתְּהוֹם גָּדוֹל. מַה
תַּעֲשֶׂה? אִי זְמַן, אִי זְמַן, אֵין לָךְ לַחֲזֹר לְאַחֹר. בְּזִמְנִים הִלְלוּ לֹא הִיָּתָה, וְלֹא
הַתְּרַגְּלוּת לַהַחֲלֹשׁ בְּכַחַךְ, שֶׁהֲרִי יַדְעָתָ שְׁאָדָם אַחֵר בְּכָל הַדּוֹר הָזֶה לֹא נִכְנָס
לְאַנְיָה בְּעַמְקֵי הָזֶה שְׁאַתָּה שָׁם.

חבֿלֿין, וּבִלָּא דִּגְלָא, מָה תַּעֲבִיד. אִי תִימָא דִּתְסַלֵּק
לְעִילָא, לָא תִיבּוֹל. אִי תִימָא דִּתִּיחוּת לְתַתָּא, הָא
עֲמָקָא דִּתְהוּמָא רַבָּא, מָה תַּעֲבִיד. אִי סָבָא אִי
סָבָא, לָא אִית לָךְ לְאַהֲדָרָא לְאַחוּרָא. בְּעַדְנִין אֲלִין,
לָא הָוִית, וְלָא אַתְרִגִּילִת, לְאַתְחִלָּשָׁא בְּתוּקָפָךְ,
דִּהָא יֵדַעַת, דְּכֵר נָשׁ אַחֲרָא בְּכָל דָּרָא דָּא, לָא עָאֵל
בְּאַרְבָּא בְּעִמְיָקָא דָּא דְאַנְתָּ תַּמָּן.

בְּרִיה דִּיזִחְתָּי יֵדַע לְאַסְתְּמָרָא אֲרַחוּי, וְאִי עָאֵל
בִּימָא עֲמִיקָא, אֲשַׁנַּח בְּקַדְמִיתָא, חִיד יַעֲבֵר
בְּזִמְנָא חֲדָא, וְיִשְׁוֹטֵט בִּימָא, עַד לָא יִיעוֹל וְאַנְתָּ
סָבָא, לָא אֲשַׁנַּחַת בְּקַדְמִיתָא. הֲשָׁתָא סָבָא, הוּאִיל
וְאַנְתָּ תַּמָּן, לָא תַּחֲלֵשׁ בְּתוּקָפָךְ, לָא תִשְׁבּוֹק כֹּל
אַרְחָךְ, לְמִשְׁטָטָא לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא, לְאַרְבָּא
וְלְפּוֹתִיָּיא, לְעֲמָקָא וְלְרוּמָא, לָא תִדְחַל. סָבָא סָבָא,
אַתְתָּקַף בְּתַקְפָךְ, כַּמָּה גִבְרִין תַּקִּיפִין תִּכְבַּרְתָּ
בְּתַקְפִּיחוֹן, וּכְמָה קִרְבִּין נְצַחְתָּ.

בן יוחאי יודע לשמור את דרכו, ואם הוא נכנס לים העמוק, הוא משגיח
בהתחלה איך יעבר בפעם אחת וישוט בים טרם שיכנס. ואתה, זקן, לא
השגחת בתחלה. עכשו, זקן, הואיל ואתה שם, אל תחלש בכחך, אל תעזב
את כל דרךך, לשוט לימין ולשמאל, לאררך ולרחב, לעמק ולגבה. אל
תפחד. זקן, זקן, התחזק בכחך. פמה גברים חזקים שברת בכם וכמה
קרבות נצחת.

בְּכָה, פֶּתַח וְאָמַר, (שיר השירים ג) צְאִינָה וּרְאִינָה
בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בַּעֲטָרָה שְׁעָטָרָה
 לֹא אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ וּבְיוֹם שְׂמֻחַת לְבָבוֹ. הָאִי קָרָא
 אוֹקְמוּנָה, וְהָכִי הוּא. אֲבָל צְאִינָה וּרְאִינָה, וְכִי מֵאֵן
 יְכִיד לְמַחְמֵי בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, דְּהוּא מְלָכָא דְשְׁלָמָא
 דִּילִיָּה, וְהָא סְתִים הוּא, מְכַל חִילֵי מְרוֹמֵין דְּלַעֲיָלָא,
 בְּתַהוּא אַתָּר, (ישעיה סד) דַּעֲיִן לָא רָאתָה אֱלֹהִים
 וּזְלַתְדָּ. וְאַתָּה אִמְרַתְ צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ
 שְׁלֹמֹה. וְתוֹ, דְּהָא כְּבוֹד דִּילִיָּה, בְּלָחוּ מְלָאכֵי עֲלָאִי
 שְׂאֲלֵי וְאִמְרֵי, אֵיָּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ.

אֵלָּא, מַה דְּאָמַר צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה, בַּעֲטָרָה כְּתִיב, וְלֹא כְּתִיב

בְּכָה, פֶּתַח וְאָמַר, (שיר ג) צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בַּעֲטָרָה
 שְׁעָטָרָה לֹא אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ וּבְיוֹם שְׂמֻחַת לְבָבוֹ. פְּסוּק זֶה פְּרָשׁוּהוּ, וְכָךְ הוּא.
 אֲבָל צְאִינָה וּרְאִינָה, וְכִי מִי יָכוֹל לְרֹאוֹת בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, שְׁהוּא הַמֶּלֶךְ שְׁהַשְׁלוֹם
 שְׁלוֹ? וְהָרִי הוּא נִסְתָּר מְכַל חִילוֹת הַמְרוֹמִים שְׁלֹמֹעֲלָה בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, (ישעיה
 סד) שְׁעִין לָא רָאתָה אֱלֹהִים וּזְלַתְדָּ, וְאַתָּה אִמְרַתְ צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן
 בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה? וְעוֹד, שְׁהָרִי כְּבוֹדוֹ, כָּל הַמְלָאכִים הַעֲלִיוֹנִים שׁוֹאֲלִים וְאוֹמְרִים
 אֵיָּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ?

אֵלָּא, מַה שְׁאָמַר צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, בַּעֲטָרָה כְּתוּב,
 וְלֹא כְּתוּב וּבַעֲטָרָה. שְׁכָל מִי שְׁרֹוָאָה אוֹתָהּ עֲטָרָה, רוּוָּאָה אֶת הַנֶּעֱם שֶׁל
 הַמֶּלֶךְ שְׁהַשְׁלוֹם שְׁלוֹ. שְׁעָטָרָה לֹא אִמּוֹ, הָרִי שְׁנִינוּ, קוֹרָא לָהּ בֵּת וְקוֹרָא לָהּ
 אֲחוּת, קוֹרָא לָהּ אֵם, וְהַפֵּל הוּא, וְהַפֵּל הָיָה. מִי שִׁיסְתַּכֵּל וַיֵּדַע אֶת זֶה, יֵדַע
 חֻכְמָה וְנִבְּרָה.

וּבְעֶטְרָה דְּכָל מָאן דְּחָמִי הַחֲוָא עֶטְרָה, חָמִי נַעַם
מִלְכָּא דְּשִׁלְמָא דִּילֵיהּ. שְׁעֶטְרָה לֹא אִמּוֹ, הָא תַּנִּינָן,
קָרִי לָהּ בַּת, וְקָרִי לָהּ אַחֻזָּת, קָרִי לָהּ אִם, וְכִלְיָא
אִיהּ. וְכִלְיָא תָּוִי, מָאן דִּיסְתַּכֵּל וַיִּנְדַּע בְּחַאי, יִנְדַּע
חֲכָמָתָא יִקְרָא.

הַשְׁתָּא מָה אַעֲבִיד, אִי אִימָא, רָזָא סְתִימָא דָּא,
לָא אַעֲבִירֵךְ לְגַלְיָא. אִי לָא אִימָא,
יִשְׁתַּאֲרוּן וּכְאִין אֵלִין, יתְמִין מַחֲאֵי רָזָא, נָפִל הַחֲוָא
סָבָא עַל אֲנָפּוּי, וְאָמַר, (תהלים לא) בִּידְךָ אֶפְקִיד רוּחִי
פְּדִית אֹתִי יְהוָה ^{יְהוָה} אֵל אֱמֶת. מָאנָא דִּתְּוֹת
לְתַתָּא, חֵיד יתְעַבִּיד לְעִילָא, בַּעֲלָה דִּתְּוֹת לְעִילָא,
חֵיד יתְהַפֵּךְ וַתְּוֹת לְתַתָּא. בַּת זַוְיָה אַתְעַבִּידת
אֲמִיה. תְּוֹתָא עַל תְּוֹתָא. אַחֻזָּת אֲבִוָּת. אִי אֲבִוָּת
דְּקַדְמִיתָא, יִפְרוּק לֵיהּ, יֵאוּת, אֲבָל אַחֻזָּת דִּלְיָתָוִי
אֲבִוָּת, וְכִי לָא תְּוֹתָא אִיהּ דָּא. עֲלָמָא בַּחֲפֻכָא
אִיהּ. וַדַּאי עֲלָאִין לְתַתָּא, וַתְּתַאֲן לְעִילָא.

עֲכָשׁוּ מָה אַעֲשֶׂה? אִם אִמְר סוּד נִסְתֵּר זֶה - לֹא צָרִיךְ לְגַלוּת. אִם לֹא אִמְר
- יִשְׁאָרוּ הַצְדִּיקִים הַלָּלוּ תוֹמִים מִן הַסוּד הַזֶּה. נָפִל אוֹתוֹ הַזָּקֵן עַל פְּנֵיו
וְאָמַר, (תהלים לא) בִּידְךָ אֶפְקִיד רוּחִי פְּדִיתָה אוֹתִי ה' אֵל אֱמֶת. כְּלִי שְׁהִיָּה
לְמֹטָה, אֵיךְ יַעֲשֶׂה לְמַעֲלָה? בַּעֲלָה שְׁהִיָּה לְמַעֲלָה, אֵיךְ יתְהַפֵּךְ וַיְהִיָּה לְמֹטָה?
בַּת זַוְיָה נַעֲשֶׂתָה אִמּוֹ? תְּמִיָּה עַל תְּמִיָּה. אַחֻזָּת הוֹפֵךְ לְאֲבִיו? אִם אֲבִיו
שְׁפָרְאשׁוּנָה יִגָּאֵל אוֹתוֹ - יָפֵה, אֲבָל אַחֻזָּת שְׁהִיָּה אֲבִיו? וְכִי זֶה לֹא תְּמִיָּה?!
עוֹלָם הַסוּד הוּא! וַדַּאי שְׁעִלְיוֹנִים לְמֹטָה וַתְּתַחַנְוִים לְמַעֲלָה.

ק"א ע"א ^{דף} אֵלָא, (דניאל ב) לָהּוּא שְׁמִיה דִּי אֵלְהָא מְבַרְךְ
 מִן עֲלָמָא וְעַד עֲלָמָא דִּי חֲכַמְתָּא
 וְנִבְרָתָא דִּי לִיָּיה חֵיא. וְהוּא מַחֲשֵׁנָא עֲדֵנְיָא וְזֻמְנֵיָא
 וְגו' יָדַע מָה בְּחֻשׁבָּא וְנִהוּרָא עֲמִיה שָׂרָא. תָּא חֲזִי,
 מֵאן דִּשְׂרִי בְּנִהוּרָא, לָא יָכִיל לְאַסְתַּבְּלָא וּלְמַחְמִי
 בְּחֻשׁבָּא. אֲבָל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָאו חָבִי, (דף
 ק"א ע"א) יָדַע מָה בְּחֻשׁבָּא, אֵף עַל גַּב דְּנִהוּרָא
 עֲמִיה שָׂרָא. מִגּוּ נִהוּרָא, אִסְתַּבְּל בְּחֻשׁבָּא, וְיָדַע
 בָּר מַה דִּתְמִן.

הָבָא, אֵית לְאַקְדָּמָא בְּקַדְמִיתָא, מִלָּה חֲדָא,
 דְּאָמְרוּ קְדָמָי, בְּאֵינוּן חֲזוּי לִיָּיָא. דִּתְנִן,
 מֵאן דְּאָתִי עַל אֲמִיה בְּחֻשׁבָּא, יִצְפָּה לְבִינָה.
 דְּבִתִּיב, (משלי ב) כִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא, הָבָא אֵית
 לְאַסְתַּבְּלָא, אִי בְּגִין דְּאִיהִי אִם יֵאוּת, וְהָוָה לִיָּיה

אֵלָא, (דניאל ב) הִיָּה שֵׁם הָאֱלֹהִים מְבַרְךְ מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, שְׁהַחֲכֵמָה
 וְהַגְבוּרָה שְׁלוֹ הִיא, וְהוּא מְשֻׁנָּה עֲדָנִים וְזֻמְנִים וְגו'. יָדַע מַה בְּחֻשְׁבָּא, וְהָאֹר
 עֲמוּ שְׂרוּי. בֵּא וְרָאָה, מִי שְׂשֻׁרוּי בְּאֹר לֹא יֻכַּל לְהַסְתַּכֵּל וּלְרֹאוֹת מַה
 שְּׁבַחֲשָׁה. אֲבָל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא כֵךְ, יָדַע מַה בְּחֻשְׁבָּא אֵף עַל גַּב
 שְׁהָאֹר שְׂרוּי עֲמוּ. מִתּוֹךְ הָאֹר מְסַתַּכֵּל בְּחֻשְׁךָ וְיָדַע כֹּל מַה שְּׁשָׁם.

עֲכָשׁוּ יֵשׁ לְהַקְדִּים בְּרֵאשׁוֹנָה דְּבַר אֶחָד שְׁאָמְרוּ הַקְדְּמוֹנִים בְּאוֹתָם מִקְרֹאוֹת
 הַלִּילָה. שְׁשֻׁנִּינִי, מִי שֶׁבֵּא עַל אֲמוֹ בְּחֻלּוֹם, יִצְפָּה לְבִינָה, שְׁכָתוֹב (משלי ב)
 כִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא. כָּאֵן יֵשׁ לְהַתְבַּוְּנוֹ, אִם מְשׁוּם שְׁהִיא אִם - יָפָה, וְהִיָּה
 לוֹ לְכַתֵּב כֵּךְ: שְׁמִי שְׂרׁוּאָה אֲמוֹ בְּחֻלּוֹם, יִזְכָּה לְבִינָה. אֲבָל מִי שֶׁבֵּא עַל
 אֲמוֹ לְמָה?

לְמִכְתָּב הָכִי, דִּמְאֵן דְּחָמָא אִמְיָה בְּחִלָּמָא, יִזְכִּי
לְבִינָה. אֲבָל מֵאֵן דְּאִתִּי עַל אִמְיָה אֲמַאי.

אֵלָא רָזָא עֲלָאָה אִיהוּ, בְּגִין דְּאִתְהַפֵּךְ וְסָלִיק
מִתַּתָּא לְעֵילָא. בְּרָא הָוָה בְּקִדְמִיתָא, בִּינִין
דְּסָלִיק לְעֵילָא, אִתְהַפֵּךְ אֵילָנָא, וְאִתְעָבִיד אִיהוּ
מִעֲלָמָא עֲלָאָה, וְשָׁלִיט עָלֶיהָ, וְזָכִי לְבִינָה.

בְּקִדְמִיתָא בְּד סָלִיק אֵינֵשׁ לִי"ג (צ"ח ע"א) שְׁנִין, מַה
בְּתִיב, (תהלים ב) יְהוָה־אֱלֹהֵינוּ אָמַר אֵלַי

בְּנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ, בְּדִין אִיהוּ לְתַתָּא מִינָה.
בִּינִין דְּסָלִיק עָלֶיהָ, הָאִי אִיהוּ מִעֲלָמָא עֲלָאָה. דְּהָא
אִסְתַּלַּק בְּדִרְגָּא דִּיּוֹסָף, וְדָא (ס"א ודאי) זָכִי לְבִינָה.

אִנֵּךְ הָכִי הָאִי מֵאֲנָא, בְּקִדְמִיתָא אִיהוּ הָוָה בְּדִרְגָּא
דִּיּוֹסָף, בַּעַל אֵילָנָא תַתָּאָה, קִיָּמָא בְּרַעֲיוֹתֶיהָ,

אֵלָא סוּד עֲלִיוֹן הוּא, מִשּׁוּם שְׁהִתְהַפֵּךְ וְעָלָה מִלְמָטָה לְמַעְלָה. בֵּן הָיָה
בְּתַחֲלָה, בִּינִין שְׁעָלָה לְמַעְלָה, מִתְהַפֵּךְ הָאֵילָן, וְנַעֲשֶׂה הוּא מַעוּלָם עֲלִיוֹן,
וְשׁוֹלֵט עָלֶיהָ וְזֹכֶה לְבִינָה.

בְּתַחֲלָה כְּשֶׁעוֹלָה אָדָם לְשֹׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה, מַה כְּתוּב? (תהלים ב) ה' אָמַר אֵלַי
בְּנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ. אִזּוּ הוּא לְמָטָה מִמֶּנָּה. בִּינִין שְׁעָלָה אֵלֶיהָ, הָרִי הוּא
מִן הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן, שְׁהָרִי הִתְעַלָּה לְדִרְגַּת יוֹסֵף, וְזֶה (ודאי) זֹכֶה לְבִינָה.

אִף כֹּךְ הַכְּלִי הַזֶּה בְּתַחֲלָה הוּא הָיָה בְּדִרְגַּת יוֹסֵף, בַּעַל הָאֵילָן הִתְחַתָּן, עוֹמֵד
בְּרָצוֹנוֹ וְשׁוֹלֵט עָלָיו, שְׁהָרִי כָּל נִקְבָּה בְּדַמּוּת הַנִּקְבָּה הָעֵץ הִתְחַתָּן עוֹמֵדָתָה.
בִּינִין שְׁהוּא לֹא רָצָה לַעֲמֹד בְּאוֹתָהּ דִּרְגָּה שֶׁל יוֹסֵף וְלֹא הִתְקַבֵּץ לְשִׁמּוֹשׁ בָּהּ
וְלִהְיוֹת בְּעוֹלָם בְּעוֹלָם תּוֹלְדוֹת, אִזּוּ יוֹרֵד לְמָטָה, וְהָיָה נַעֲשִׂית אִמּוֹ. וְאוֹתוֹ
הַגּוֹאֵל יוֹרֵשׁ אֶת יִרְשֵׁת יוֹסֵף, שְׁהָיָה הוּא בְּרִאשׁוֹנָה וְהוּא יָרֵד לְמָטָה.

וְשָׁלִיט עָלֶיהָ, דְּהָא כָּל נִקְבָּא, בְּדִיּוּקְנָא דְנִקְבָּא
 אִילָנָא תַתָּאחַ כְּיִמָּא. בִּיּוֹן דְּאִיהוּ לָא בָּעָא לְכִיּוּמָא
 בַּחֲהוּא דְרָנָא דִּיּוֹסָף, וְלָא אַתְקִיָּים לְשִׁמְשָׁא בֵּיהּ,
 וְלֹא־פָּשָׁא בְּעָלְמָא, וְלִמְעַבְדַּ תּוֹלְדִין, בְּדִין נְחִית
 לְתַתָּא, וְאַתְעֵבִידַת אִיהִי אִמִּיהּ. וְחֲהוּא פְּרוּקָא,
 יְרִית יְרוּתָא דִּיּוֹסָף, דְּהִנּוּחַ הוּא בְּקַדְמִיתָא וְאִיהוּ
 נְחִית לְתַתָּא.

בִּיּוֹן דְּנְחִית לְתַתָּא, בְּדִין אַתְקִיָּים בֵּיהּ, יְהוֹנָתָן
 אָמַר אֵלַי בְּנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיד. אַתְהֶפֶךְ
 אִילָנָא, מַה דְּהִנּוּחַ תַּחֲוֹתֶיהּ וְאִיהוּ שְׁלִיט עָלֶיהָ,
 אַתְהִדְרַ וְשְׁלִיט חֲהוּא אִילָנָא עָלֶיהָ, וְאִיהוּ נְחִית
 לְתַתָּא. בִּיּוֹן דְּאִיהוּ נְחִית לְתַתָּא, חֲהוּא דִּירִית
 יְרוּתָא אַתְרַ דִּיּוֹסָף, אָבִיו אֶקְרִי, אָבִיו הָוִי וְדָאִי,
 בְּלָא אִיהוּ עַל תְּקוּנִיָּה וְדָאִי בְּרָקָא יְאוּת.

בְּקַדְמִיתָא הָוִה מַעְלָמָא דְּדְכוּרָא, וְהָא אַתְעַקֵּר
 מִתַּמָּן, וְהִשְׁתָּא אִיהוּ מַעְלָמָא

בִּיּוֹן שְׁיַרְדַּ לְמִטָּה, אֲזַ תַּתְקִים בּוֹ, ה' אָמַר אֵלַי בְּנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיד.
 הַתַּהֲפֹךְ הָאֵילָן. מַה שְׁהִיָּה תַחֲתִיו וְהוּא שְׁלִט עָלָיו, חֲזַר וְשִׁלַּט הָאֵילָן הוּא
 עָלָיו, וְהוּא יָרַד לְמִטָּה. בִּיּוֹן שְׁהוּא יָרַד לְמִטָּה, אוֹתוֹ שְׁיַרְשׁ יִרְשֵׁת מְקוֹם יוֹסֵף,
 אָבִיו נִקְרָא, אָבִיו יְהִיָּה וְדָאִי, וְהַכֹּל בָּא עַל תְּקוּנוֹ וְדָאִי כְּרָאוֹ.

בַּתְּחִלָּה הָיָה מְעוֹלָם הַזְכָּר, וְהָרִי נַעֲקָר מִשָּׁם, וְעַכְשָׁיו הוּא מְעוֹלָם הַנְּקֵבָה.
 וְמוֹה שְׁהוּא הָיָה שׁוֹלֵט עָלֶיהָ - הִיא שׁוֹלֶטֶת עָלָיו, וְחוֹזֵר לְהִיּוֹת בְּעוֹלָם הַנְּקֵבָה,

דְּנוּקָבָא. וּמַח דְּתַחָה אִיהוּ שְׁלִיט עָלֶיהָ, שְׁלָמָא אִיהוּ
עָלֶיהָ, וְאַתְתְּחִידר לְמַתוּי בְּעֶלְמָא דְּנוּקָבָא. וְעַל דָּא
לִית לִיה בֵּת זוג בְּלָד. וְלָא מְכַרְיוּ עָלֶיהָ, עַל
נוּקָבָא. דְּהָא מְעֶלְמָא דְּנוּקָבָא אֶתְתְּחִידר אִיהוּ.

וְהַחוּא גּוּפָא קַדְמָאחַ דְּשָׁבַק, אֶלְמָלָא יְנַדְעוּן
וְיִסְתַּכְּלוּן בְּנֵי עֶלְמָא, צַעְרָא דָּאִית לִיה,
כִּד יתְעַקֵּר מְעֶלְמָא דְּכַבּוּרָא, וְאַתְתְּחִידר לְעֶלְמָא
דְּנוּקָבָא. יְנַדְעוּן, דְּהָא לִית צַעְרָא בְּעֶלְמָא, בְּהַחוּא
צַעְרָא. בֵּת זוג לִית לִיה, דְּהָא לָא קְיַימָא בְּאַתְר
דְּכַבּוּרָא. לָא מְכַרְיוּ עָלֶיהָ, עַל נּוּקָבָא, דְּהָא מְעֶלְמָא
דְּנוּקָבָא אִיהוּ. וְאִי אִית לִיה בֵּת זוג, הָוֵי בְּרַחְמִי,
אַעֲרַעַת בְּחִירִי (נ"א בחד) נּוּקָבָא, דְּעַד בְּעֵן לָא אִית לָהּ
כִּד זוג. וְעַל דָּא תַּנִּינָן, דִּילְמָא יִמְדָּמְנוּ אַחֵר
בְּרַחְמִים. אַחֵר תַּנָּן. וּבִלָּא אִיהוּ עַל תְּקוּנָתָהּ.

ועל זה אין לו בכלל בת זוג, ולא מכריזים עליו על הנקבה, שהרי הוא חזר
להיות מעולם הנקבה.

ואותו הגוף הראשון שהשאיר, אלמלא ידעו ויסתכלו בני העולם את הצער
שיש לו כשיעקר מן עולם הזכר וחזר לעולם הנקבה, ידעו שהרי אין צער
בעולם כאותו הצער. בת זוג אין לו, שהרי אינו עומד במקום של זכר. לא
מכריזים עליו על הנקבה, שהרי הוא מעולם הנקבה. ואם יש לו בת זוג, זה
ברחמים נפגש עם (באחת) נקבה, שעד עכשו אין לה בן זוג. ועל זה שנינו,
שְׁמָא יִמְדָּמְנוּ אַחֵר בְּרַחְמִים, אַחֵר שְׁשִׁינּוּ. והכל הוא על תקוננו.

וְעַל דָּא בְּתִיב (ויקרא כב) וּבֵת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה אֶלְמָנָה
וּגְרוּשָׁה וְזָרַע אֵין לָהּ וּשְׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ
כְּנַעֲנִיָּהּ. וּבֵת כֹּהֵן, הָא אֲזִינְמָנָא מִלָּה דָּא. אֶלְמָנָה,
מִתְּהוּא גּוֹפֵא קְדָמָא. וּגְרוּשָׁה, דִּלָּא עֲאֻלָּת
לְפָרְגוּדָא דְּמִלְכָּא, דִּכְלִי אֵינֵן דִּלָּא קִיָּיִמִי בְּעֲלָמָא
דִּדְכוּרָא, לָא אִית לָהּ בֵּיה חוּלְקָא. הוּא אֲשֵׁת־מִיט
וְאֵעָקֵר גְּרָמִיָּה מִעֲלָמָא דִּדְכוּרָא, לָא אִית לָהּ
חוּלְקָא בֵּיה וְעַל דָּא אִיתִי גְרוּשָׁת. וְזָרַע אֵין לָהּ, דְּאִי
הָוָה לָהּ זָרַע, לָא אֲתַעְקֵר מִנִּיהּ, וְלָא הָוָה נַחֲת
לְעֲלָמָא דְּנוֹקְבָא.

וּשְׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ, מֵאן בֵּית אָבִיהָ. דָּא עֲלָמָא
דְּנוֹקְבָא, דִּתְהוּא עֲלָמָא בֵּית אָבִיהָ אֲקָרִי,
וְתִתְהוּא מֵאנָא דִּתְהוּא אֲתַתְּקֵן לְאֲשֵׁת־מִשָּׁא בֵּיהּ,

וְעַל זֶה כְּתוּב, (ויקרא כב) וּבֵת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה אֶלְמָנָה וּגְרוּשָׁה וְזָרַע אֵין לָהּ וּשְׁבָה
אֶל בֵּית אָבִיהָ כְּנַעֲנִיָּהּ. וּבֵת כֹּהֵן - הָרִי בְּאֲרֵנוּ דְּבֵר זֶה. אֶלְמָנָה - מְאוּתוּ הַגּוֹף
הָרֵאשׁוֹן. וּגְרוּשָׁה - שְׁלָא נִכְנְסָה לְפָרְגוּד הַמִּלְכָּה. שְׁכָל אוֹתָם שְׁלָא עוֹמְדִים
בְּעוֹלָם הַזֶּכֶר, אֵין לָהֶם בּוֹ חֵלֶק. הוּא הַשְׁתַּמֵּט וְעָקֵר עֲצָמוֹ מִעוֹלָם הַזֶּכֶר, אִזּוּ
אֵין לוֹ חֵלֶק בּוֹ, וְעַל כֵּן הִיא גְרוּשָׁה. וְזָרַע אֵין לָהּ - שָׂאם הָיָה לָהּ זָרַע, לָא
נִעְקֵר מִמֶּנּוּ וְלֹא הָיָה יוֹרֵד לְעוֹלָם הַנְּקֵבָה.

וּשְׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ, מַה זֶה בֵּית אָבִיהָ? זֶה עוֹלָם הַנְּקֵבָה, שְׂאוֹתוֹ הָעוֹלָם
נִקְרָא בֵּית אָבִיהָ, וְאוֹתוֹ כְּלִי שְׁהִיָּה מְתִקֵּן לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, הַתְּהַפֵּךְ וְהוּא יוֹרֵד
לְמִטָּה, וְאוֹתוֹ כְּלִי עוֹלָה לְמַעְלָה. כְּנַעֲנִיָּהּ - כְּמוֹ אוֹתוֹ זְמַן שְׁכָתוּב אֲנִי הַיּוֹם
לְדִתִּיךָ. לְדִתִּיךָ וְדָא, יָשׁוּב לִימֵי גְלוּמִיּוֹ, כְּמוֹ שְׁהִיָּה (בַּתְּחִלָּה) מְשַׁלֵּשׁ עֲשָׂרָה
שָׁנִים וּמַעְלָה.

אֶתְהַפֵּךְ וְאִיְהוּ נָחִית לְתַתָּא, וְהָהוּא מָאנָא סְלִיק
לְעֵילָא. בְּנִעוּרֵיהָ, בְּהָהוּא זְמָנָא דְבִתְיָב, אֲנִי הַיּוֹם
יִלְדְתִּידָּ, יִלְדְתִּידָּ וְדָאִי, יָשׁוּב לִימִי עֲלִימִי, בְּמָה
דְּתָנָה (בַּקְדֻמִּיתָא) מִתְלִיסַר שְׁנִין וְלְעֵילָא.

אִי זְבִאת לְאֶתְתַקְנָא, הוּאִיל וְשָׁבָה אֶל בֵּית
אָבִיהָ, מִלְחָם אָבִיהָ תֹאכֵל, (דף ק"א ע"ב)
תִּתְעַנֵּג מִהָהוּא עֲנוּגָא. דְּעֲלָמָא דְנוּקְבָא, דְּאֶבְרִי
מִנְהִמָּא דְאַבִּירִים, דְּנָחִית מִלְעֵילָא. אֲבֵל
לְאֶסְתַּכְלָא וְלְאַתְהֵנִי בְּמָה דְאֶתְהַנֵּן שְׁאָר
צְדִיקָיָא, לָא יִכְלָא בְּגִין דְּתָנָה זֶר לְתַמָּן. וְעַל דָּא
לָא אָבִיר קֳדָשׁ אֲבֵל אָבִיר תְּרוּמָה, דְּאִיְהוּ יְתִיב
בְּעֲלָמָא דְנוּקְבָא.

וּמִגֵּו דְאִיְהוּ מַעֲלָמָא דְנוּקְבָא, לָא אָבִיר לִיָּה אֶלָּא
בְּלִילָה, דְבִתְיָב, (ויקרא כב) וְכָא הַשְּׁמֶשׁ וְטָהַר

אם זָכְתָה לְהַתְקֵן - הוּאִיל וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ, מִלְחָם אָבִיהָ תֹאכֵל, תִּתְעַנֵּג
מֵאוּתוֹ הֶעָנָג שֶׁל עוֹלָם הַנִּקְבָּה שְׁאוּכְלִים מִלְחָם אָבִירִים שְׂיוֹרֵד מִלְמַעְלָה.
אֲבֵל לְהַסְתַּכֵּל וְלִהְנוֹת בְּמָה שְׁנֵהֲנִים שְׁאָר הַצְדִּיקִים לֹא יִכּוֹל, מִשּׁוּם שֶׁהִיא
זֶר לָשֵׁם. וְעַל זֶה הוּא לֹא אוֹכֵל קֳדָשׁ, אֲבֵל אוֹכֵל תְּרוּמָה, כִּי הוּא יוֹשֵׁב
בְּעוֹלָם הַנִּקְבָּה.

וּמִתוֹף שֶׁהוּא מַעוֹלָם הַנִּקְבָּה, לֹא אוֹכֵל אוֹתוֹ אֶלָּא בְּלִילָה, שְׁכַתוֹב (ויקרא
כב) וְכָא הַשְּׁמֶשׁ וְטָהַר וְאַחַר יֹאכֵל מִן הַקֳּדָשִׁים כִּי לַחֲמוֹ הוּא. שְׁהֲרִי קֳדָשׁ
שֶׁהוּא מַעוֹלָם הַזָּכָר לֹא נֹאכֵל אֶלָּא בַּיּוֹם. מִשּׁוּם כֵּךְ (יִרְמִיָּה ב) קֳדָשׁ יִשְׂרָאֵל
לֵה' רִאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, רִאשִׁית עֲלִינָהּ שֶׁל כָּל עוֹלָם הַזָּכָר הִיא קֳדָשׁ, וְכֵּן

וְאַחַר יֵאבֵל מִן הַקִּדְּשִׁים כִּי לָחֳמוֹ הוּא. דְּהָא קִדְשׁ
 דְּאִיהוּ מַעֲלָמָא דְּדְבוּרָא, לֹא אֲתֵאכִיל אֱלָא בֵּינָם.
 בְּגִינִי בְּךָ (ירמיה ב) קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לִיהוֹוָה ^{יהוה} רֵאשִׁית
 תְּבוּאָתָהּ, (בראשית ל"א ע"ב) שִׁירֹנָתָא עֲלָאָה דְּכָל עֲלָמָא
 דְּדְבוּרָא, (נ"ט ע"א) קִדְשׁ אִיהוּ, וּמַה דְּסָלִיק בֵּיהּ,
 בְּקִדְשׁ יִשְׂרָאֵל חוּהּ, וּבְגִינִי בְּךָ קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל
 לִיהוֹוָה ^{יהוה} רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ.

בְּד רִוְחִין פְּקִידָאן, בְּאֵינָן זְמַנִּין דְּפַקְדִּין לְבִי
 קְבָרִי, אֵינָן לָא פַקְדִּין, דְּהָא לָא זְכָאן
 לְעֲלָמָא דְּקִדְשׁ, דְּבִתִּיב, (ויקרא כב) וְכָל זֶר לֹא
 יֵאבֵל קִדְשׁ. וְאִי לָא זָכָה תְּהוּא רִוְחָא לְאַתְתְּקִנָּא
 בְּדָקָא יְאוּת, בֵּינָן דְּאַתְרֵר בְּגִלְגּוּלָא, אֲפִילוּ
 בְּתִהוּא אַתְר, בְּתִרוּמָה לָא אָכִיל, וְזֶר אֲקָרִי,
 אֲפִילוּ לְעֲלָמָא תְּתָאָה וְלֹא אָכִיל בָּהּ. עַד תְּכָא
 בְּרִזָּא דָא.

שְׁעוּלָה בּוּ, בְּקִדְשׁ הֵיךְ יִשְׂרָאֵל, וּמִשּׁוּם כֶּךָ קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לֵה' רֵאשִׁית
 תְּבוּאָתָהּ.

בְּשִׁרְיֹחוֹת פּוֹקְדוֹת, בְּאוֹתָם זְמַנִּים שְׁפּוֹקְדִים אֶת בֵּית הַקְּבֵרוֹת, אוֹתָם לֹא
 פּוֹקְדִים, שְׁהָרִי לֹא זּוֹכוֹת לְעוֹלָם הַקִּדְשׁ, שְׁפָתוֹב (ויקרא כב) וְכָל זֶר לֹא יֵאבֵל
 קִדְשׁ. וְאִם אוֹתָהּ רוּחַ לֹא זָכָתָה לְהַתְּקֵן כְּרָאוּי, בֵּינָן שְׁחִזֵּר בְּגִלְגּוּל אֲפִילוּ
 בְּאוֹתוֹ מָקוֹם, לֹא אוֹכַל בְּתִרוּמָה, וְנִקְרָא זֶר אֲפִילוּ לְעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן וְלֹא אוֹכַל
 בָּהּ. עַד כָּאן בְּסוּד זֶה.

סבא סבא, פִּינּוֹן דְּשִׁרְיָאֵת לְשִׁמְטָא בִּימָא רַבָּא,
זִיל בְּרַעוּתָךְ, לְכַל סַטְרִין דִּימָא. הַשְׁתָּא
אֵית לְגַלְגָּלָא, דְּהָא אַמִּינָא, דְּהָא פְּרוּקָא כַּד אָתִי,
עָאֵל גַּבִּי הָהוּא מָאנָא, דְּקָא אַמִּינָא, אָעִיל תַּפְּן,
וְדָבִיק תַּפְּן רוּחָא (דעלמא) דִּילִיָּה בְּתַהוּא מָאנָא וְלָא
אֲתַעְבִּיד בְּלוּם, אֲפִילוּ הִבֵּל דְּפּוּמָא, יֹאזֵת הוּא
וְכַךְ הוּא. סבא סבא, אִי תִימָא וּתְגַלִּי, אִימָא
בְּלָא דִּחִילוּ.

שְׂאֵר בְּנֵי נָשָׂא דְּעַלְמָא, דְּקָא מִסְתַּלְּקִי מִנִּיהּ, וְהָא
יִדְעָנָא, דְּרוּחַ דִּילִיָּה שָׂבִיק בְּתַהוּא אֲתַתָּא
דְּתַתָּ לִיָּה, וְרוּחָא אָעִיל תַּפְּן, מָה אֲתַעְבִּיד מִתַּהוּא
רוּחַ. וְאִי נִסְבָּא הָאִי אֲתַתָּא, אוּף הָבִי, מָה אֲתַעְבִּיד
מִתַּהוּא רוּחַ דְּשָׂבִיק בָּהּ בְּעַלְמָא קַדְמָאָה, דְּהָא גַּבֵּר
אֲחֵרָא אֲתִי עָלָהּ.

זמן זמן, פִּינּוֹן שֶׁהַתַּחֲלֵת לְשׁוּט בֵּין הַגְּדוֹל, לֶךְ בְּרַצוֹנָךְ לְכָל צִדְדֵי הָיָם. עֲכָשׁוּ
יֵשׁ לְגַלּוֹת, שְׁהָרִי אֲמֹרְנוּ, שְׂכָשְׁבָא הַגּוֹאֵל הָאֵה וְנִכְנָס אֶל אוֹתוֹ הַכְּלִי שְׁאֲמֹרְנוּ,
מִכְנִיס לְשֵׁם וּמְדַבֵּיק שֵׁם אֶת הָרוּחַ (שֶׁל הָעוֹלָם) שֶׁלּוֹ בְּאוֹתוֹ כְּלִי וְכֹלּוּם לֹא
נִאֲבָד, אֲפִילוּ הִבֵּל הָפֶה - יָפֶה הוּא וְכַךְ הוּא. זֶמַן זֶמַן, אִם תֹּאמַר וּתְגַלֶּה, אֲמֹר
כְּלִי פַחַד.

שְׂאֵר בְּנֵי הָאָדָם שֶׁל הָעוֹלָם שְׁעוֹלִים מִכּוֹנוֹ, וְהָרִי יִדְעֵנוּ שְׁרוּחוֹ הַשְּׂאִיר בְּאוֹתָהּ
אֲשֶׁה שְׁהִיָּתָה לוֹ, וְהַכְנִיס לְשֵׁם רוּחַ, מָה נַעֲשֶׂה מֵאוֹתָהּ הָרוּחַ? וְאִם נִשְׂאֵת
הָאֲשֶׁה הַזֶּה, אֵף כֵּן - מָה נַעֲשֶׂה מֵאוֹתָהּ רוּחַ שְׁהִשְׂאִיר בָּהּ בְּעַלְמָא הָרֵאשׁוֹן,
שְׁהָרִי אִישׁ אַחֵר בָּא עָלֶיהָ?

לְאַתְּקַיְימָא רוּחַ בְּרוּחַ לָא אֶפְשָׁר, דִּהָא הָא
 דְּאַתִּי עָלָה הַשְׁתָּא, רוּחַ אָעִיל בָּהּ.
 וְכֵן הָהוּא קְדָמָא דְּאַסְתָּלִיק, רוּחַ אָעִיל בָּהּ. הָהוּא
 קְדָמָא דְּאַסְתָּלִק בְּנִין הוּוּ לִיה, וְדָא דִּהַשְׁתָּא לָאו
 פְּרוּקָא אִיהוּ, רוּחַ דְּשָׁבַק הָהוּא קְדָמָא בְּהָהוּא
 מְאָנָא, וְאַתָּא הָא אַחֲרָא וְאַעִיל בָּהּ רוּחַ, וְדָא לָא
 יְכִלִּי תְרוּבִיחוּ לְאַתְּקַיְימָא בְּהָהוּא גּוּפָא דְּאַתְתָּא
 בְּחֲרָא, אִי נִימָא דְּאַתְאֲבִיד, אִי אֶפְשָׁר, מָה
 אַתְעָבִיד מְנִיָּה.

אִנְךָ חָבִי אִי אִיהִי לָא אַתְנַסִּיבַת, הָהוּא רוּחָא
 דְּשָׁבַק בָּהּ בַּעֲלָהּ, מְאִי אַתְעָבִיד מְנִיָּה. אִי
 נִימָא דְּאַתְאֲבִיד, לָאו חָבִי. כָּל דָּא צְרִיךְ לְגַלְתָּא
 הַשְׁתָּא. סָבָא סָבָא, חָמִי מָה עֲבַדַת, וּבְמָה אָעִילַת

לְהַתְקִים רוּחַ עִם רוּחַ אִי אֶפְשָׁר, שְׁהִי זֶה שְׁעָשׂוּ בָּא עָלֵיהּ, הַכְּנִיס בָּהּ
 רוּחַ, וְכֵן אוֹתוֹ הָרֵאשׁוֹן שְׁהִסְתַּלַּק הַכְּנִיס בָּהּ רוּחַ. אוֹתוֹ רֵאשׁוֹן שְׁהִסְתַּלַּק
 הָיָה לוֹ בְּנִים, וְזֶה שֶׁל עָכְשׁוּ אִינוּ גּוֹאֵל רוּחַ שְׁהִשְׁאִיר אוֹתוֹ רֵאשׁוֹן בְּאוֹתוֹ
 כָּלִי, וְבָא הָאַחֵר הַזֶּה וְהַכְּנִיס בָּהּ רוּחַ, וְדָא שְׁלֵא יוּכְלוּ שְׁנֵיהֶם לְהַתְקִים
 בְּאוֹתוֹ גּוֹף הָאִשָּׁה כְּאַחַד. וְאִם נֹאמֵר שֶׁנֶּאֱבַד - אִי אֶפְשָׁר. מָה נַעֲשֶׂה
 מְקוֹנָה?

אִף כִּךְ אִם הִיא לֹא נִשְׁאָר, אוֹתָהּ רוּחַ שְׁהִשְׁאִיר בָּהּ בַּעֲלָהּ מָה נַעֲשֶׂה מְקוֹנָה?
 אִם נֹאמֵר שֶׁתֶּאֱבַד - לֹא כִךְ. כָּל זֶה צְרִיךְ עָכְשׁוּ לְגַלּוֹת. זָמֵן זָמֵן, רְאֵה מָה
 עֲשִׂיתָ וּבְמָה הַכְּנִסְתָּ אֶת עֲצָמוֹ. קוּם זָמֵן הָרֵם דְּגִלְדִּי! קוּם זָמֵן וְהִשְׁפֵּל עֲצָמוֹ
 לִפְנֵי רְבוּנְךָ!

גַּרְמֵךְ. קוֹם סָבָא, אָרִים דְּגִלְגָּל. קוֹם סָבָא, וְאַשְׁפִּיל
גַּרְמֵךְ קָמִי מֵאֲרֵךְ.

פֶּתַח הַחַיָּא סָבָא וְאָמַר, (תהלים קלא) יְהוָה־יְיָ לֹא
גָבַהּ לִבִּי וְלֹא רָמוּ עֵינַי וְגו'. דָּוִד מִלְכָּא אָמַר
דָּא, בְּגִין דִּתְחַוָּה מִלְכָּא עֲלָאָה, וְשִׁלְיָמָא עַל פֶּלַ
מִלְכִּין עֲלָאִין, וְשִׁלְיָמָא דְאִית מִמְּזִרְחָ וְעַד מְעַרְבָּ,
וְלֹא סָלִיק עַל לְבִיָּה לְאַסְטָאָה מֵאֲרֵחָא, וְתִדְרִיר שְׁפִיל
לְבִיָּה קָמִי מֵאֲרִיָּה, וְכַד תְּחַוָּה לְעֵי בְּאֻרִּיָּתָא, תְּחַוָּה
מִתְּגַבֵּר בְּאֲרִיָּא, וְעֵינֵי תִדְרִיר מֵאִיכִין בְּאֲרֵעָא,
מִדְּחִילוֹ דְּמֵאֲרִיָּה. וְכַד תְּחַוָּה אֲזִיל בֵּין עַמָּא, לֹא תְּחַוָּה
בֵּיָּה גִסּוֹת רוּחָא בְּלָל.

וְעַל דָּא בְּתִיב, יְהוָה־יְיָ לֹא גָבַהּ לִבִּי וְגו', לֹא
גָבַהּ לִבִּי, אֵף עַל גֵּב דְּאַנָּא מִלְכָּא שְׁלִיָּמָא

פֶּתַח אוֹתוֹ זָקֵן וְאָמַר, (תהלים קלא) ה' לֹא גָבַהּ לִבִּי וְלֹא רָמוּ עֵינַי וְגו'. דָּוִד
הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה מִשּׁוּם שֶׁהָיָה מְלָךְ עָלְיוֹן וְשׁוֹלֵט עַל כָּל הַמְּלָכִים הָעֲלִיּוֹנִים
וְהַשְׁלִיטִים שֵׁשׁ מִמְּזִרְחָ וְעַד מְעַרְבָּ, וְלֹא עָלָה עַל לְבֹו לְסִטּוֹת מִן הַדָּרָה,
וְתִמִּיד שָׁפַל לְבֹו לִפְנֵי רְבוּנוֹ, וְכִשְׁהָיָה עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, הָיָה מִתְּגַבֵּר בְּאֲרִיָּה,
וְעֵינָיו תִּמִּיד קֹנְמִיכוֹת לְאַרְצָ מִפְּחַד רְבוּנוֹ, וְכִשְׁהָיָה הוֹלֵךְ בֵּין הָעָם, לֹא הִיָּתָה
בּוֹ גִסּוֹת הָרוּחַ כָּלָל.

וְעַל זֶה כְּתוּב (תהלים קלא) ה' לֹא גָבַהּ לִבִּי וְגו'. לֹא גָבַהּ לִבִּי, אֵף עַל גֵּב שְׁאֲנִי
מְלָךְ שְׁלִיט עַל כָּל שְׁאָר מְלָכֵי הָעוֹלָם. וְלֹא רָמוּ עֵינַי, בְּזִמְנֵי שְׁאֲנִי עוֹמֵד לִפְנֵיךְ
וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה. וְלֹא הִלְכֵתִי בְּגִדְלוֹת וּבִנְפִלְאוֹת מְקִנִי, בְּשַׁעֲהַ הוֹלֵךְ בֵּין
הָעָם. וְאִם דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר כֵּן - שְׁאָר בְּנֵי הָעוֹלָם עַל אַחַת כְּפָה וְכָפָה. וְאִנִּי
כְּפָה אֲנִי שָׁפַל לֵב עִם עֵין נְמוּכָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ, וְחִבְלִי לִי שֶׁבִדְבָרִים

על בר שאר מלכין דעלמא. ולא רמו עיני, בזמנא
 דאנא קיימא קמך, לעי באורייתא. ולא חלכתו
 בגדולות ובגפלאות ממיני, בשעתא דאנא אזיל בין
 עמא. ואי דוד מלכא אמר חבי, שאר בני עלמא
 על אחת כמה וכמה. ואנא כמה אנא שפיר לבא,
 ומאיך עינא קמי מלכא קדישא. וחם לי, דבמלך
 קדישין דאורייתא, ירום לבאי. בכה ודמעוי נפלך
 על דיקניה.

אמר, סבא לאי בחילא, כמה שפיראן דמעין^{דף ק"ב ע"א}
 על דיקנך, כמה דתוה שפיר משחא
 טבא, בר תוה נחית על דיקנא דסבא טבא דאחרן.
 אימא מילך סבא (דף ק"ב ע"א) דחא מלכא קדישא
 חבא. שאר בני נשא דעלמא, דקא אסתלקו מניה,
 ושבקו רוחא ברהוא מאנא, דתוה משתמשי ביה,
 ואתנסיבת, ואתא אחרא ואעיל ברהוא מאנא רוחא
 אחרא, מה אתעביד מרהוא קדמאה, כמה דאתמר.

קדושים של התורה ירום לבי. בכה ודמעו תיו נופלות על זקנו.

אמר, זקן ענף בכלח, כמה יפות הדמעות על זקנך, כמו שהיה יפה השקן
 הטוב כשהיה יורד על הזקן של הזקן הטוב אחרן. אמר דברך, זקן, שהרי
 המלך הקדוש כאן. שאר בני אדם של העולם שהסתלקו מקונו, והשאירו
 רוח באותו כלי שהיו משתמשים בו, ונשארה, ובא אחר והכניס לאותו כלי
 רוח אחרת, מה נעשה מאותו ראשון, כמו שנתבאר?

תָּא חַוִּי, כְּמָה עֲלֵאין גְּבוּרָאן דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא,
 דְּקָא עֲבִיד, וּמָאן יְכִיל לְמִלְכָּא לֵון. כִּד הָא
 בְּעֵלָה תְּנִינָא, אָתִי וְאֵעִיל רוּחָא בְּחֵהוּא מְאָנָא,
 רוּחָא קְדָמָא, מְקַטְרָנָא בְּחַי רוּחַ דְּעָאֵל, וְלֹא
 אֲתִישְׁבֵּן בְּחָדָא.

וּבְגִינִי כִד, אֲתָתָא לָא אֲתִישְׁבֵּת בְּדָקָא יְאוּת,
 בְּחָדִי בְּעֵלָה תְּנִינָא, בְּגִין דְּרוּחָא קְדָמָא
 מְכַשְׁבָּשָׁא בָּהּ, וּבְרִין אִיהִי דְּכִירַת לֵיהּ תְּדִיר,
 וּבְכָאֵת עָלֶיהּ, אוּ אֲתַאנְחַת עָלֶיהּ, דְּהָא רוּחָא
 דִּילֵיהּ, מְכַשְׁבָּשָׁא בְּמַעְחָא בְּחוּיָא, וּמְקַטְרָנָא בְּחָדִי
 רוּחַ אַחְרָא, דְּעָאֵל בָּהּ מְבַעֲלָה תְּנִינָא. עַד זְמַן סְגִי
 מְקַטְרָגִין דָּא בְּדָא.

יְאִי אַעְפֵּר דָּא דְּעָאֵל, לְחֵהוּא (אתער) דְּחֵהוּ קְדָמָא
 (לבתר), דָּא קְדָמָא נְפִיק וְאִזִּיל לֵיהּ. וְלִזְמִנִּין,

בֹּא וְדָאָה, כְּמָה עֲלִינִים גְּבוּרָתֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, וְכִי יָכוֹל לְהַגִּיד
 אוֹתָם. כְּשֶׁהַבַּעַל הַשָּׁנִי הֵגָה בֹּא וּמִכְנִיס רוּחַ לְאוּתוֹ כְּלִי, הָרוּחַ הָרִאשׁוֹנָה
 מְקַטְרֶגֶת בְּרוּחַ הַזֶּה שֶׁנִּכְנָסָה (נלחמת), וְלֹא מְתִישְׁבוֹת כְּאַחַד.

וּמִשׁוּם כִּךְ הָאִשָּׁה לֹא מִישְׁבֶּת כְּרָאוּי עִם בְּעֵלָה הַשָּׁנִי, מִשׁוּם שֶׁהָרוּחַ
 הָרִאשׁוֹנָה מְכַשְׁכֶּשֶׁת בָּהּ, וְאִזּוּ הִיא זֹכֶרֶת אוֹתוֹ תָּמִיד וּבוֹכָה עָלָיו אוּ נֶאֱנַחַת
 עָלָיו, שֶׁהִרִי רוּחוֹ מְכַשְׁכֶּשֶׁת בְּמַעֲיָה כְּנַחֵשׁ, וּמְקַטְרֶגֶת עִם הָרוּחַ הָאַחֶרֶת
 שֶׁנִּכְנָסָה בָּהּ מִהַבַּעַל הַשָּׁנִי. עַד זְמַן רַב מְקַטְרָגִים זֶה בָּזָה.

וְאִם מִעֲבִירָה זֶה שֶׁנִּכְנָסָה לְאוּתָהּ (הַתְּעוּרֻת) שֶׁהִתְהַרְאֲשׁוּנָה (לְאַחַר כֵּךְ) - זֶה
 הָרִאשׁוֹנָה יוֹצֵאת וְהוֹלֶכֶת לָהּ. וְלִכְעֵמִים שְׂדוּחָה הָרִאשׁוֹנָה הִיא אֶת אוֹתָהּ

בְּדַחֵי דָּא קְדָמָאָה לְהֵוּא תְּנִינָא, וְאַתְּעָבִיד לִיָּה
מְקַטְרָנָא, עַד דְּאַפִּיק לִיָּה מַעֲלָמָא. וְעַל דָּא תְּנִינָן,
בְּמַתְרִין וְלִהְלָאָה, לָא יִסַּב בַּר נָשׁ לְהֵאֵי אַתְתָּא,
דִּהָא מִלְּאַךְ חַמּוֹת אַתְתַּקַּף בָּהּ, וּבְנֵי עַלְמָא לָא
יִדְעִין, דִּהָא רוּחָא בִּינוֹן דְּאַתְתַּקַּף וְקָא נֶצַח לְהֵוּא
רוּחָא אַחְרָא תְּנִינָא, מִכָּאן וְלִהְלָאָה לָא יִתְעַרְבַּ בַּר
נָשׁ אַחְרָא בְּהָדָה.

חֲבֵרִיָּא, הָא יִדְעָנָא דְּבִאֲתָר דָּא אֵית לָבוּ לְמַקְשֵׁי,
וְלִיָּמָא אִי הָכִי לָא מִית בְּדִינָא חָאִי
תְּנִינָא, וְלָא דִּינִין לִיָּה מַלְעִיָּלָא. תָּא חֲזִי, בְּלָא אִיחוּ
בְּדִינָא, דִּינֶצַּח פְּלוֹנִי לְפְלוֹנִי אוּ דִּלָּא יִקְטְרַג עָלֵיהּ
פְּלוֹנִי לְפְלוֹנִי. וּמֵאן דְּנָסִיב אַרְמְלָתָא, כְּמֵאן דְּעֹאֵל
בִּימָא, בְּרוּחִין תְּקִיפִין, בְּלָא חֲבִלִין, וְלָא יָדַע אִי
יַעֲבֹר בְּשָׁלָם, אִי יִטְבַּע גּוֹ תַּחוּמִּי.

השנייה ונעשית לה מקטרג, עד שמוציאה אותה מן העולם. ועל זה שנינו, שמשפטים לא ישא אדם את האשה הזו, שהרי מלאך המוות התחזק בה, ובני העולם לא יודעים שהרי הרוח, כיון שנתחזק ונצח את אותה הרוח האחרת השנייה, מכאן והלאה לא יתערב איש אחר עמה.

חברים, הרי ידענו שבמקום זה יש לכם להקשות ולומר, אם כך, השני הזה לא מת בדין ולא דנו אותו מלמעלה. בא וראה, הכל הוא בדין שינצח פלוני את פלוני או שלא יקטרג עליו פלוני לפלוני, ומי שנושא אלמנה כמו שנוקס לים ברוחות עזות בלי חבלים, ולא יודע אם יעבר בשלום או יטבע לתוך התהומות.

וְאִי דָּא דִּעְאֵל תְּהוּא רִנְחָא תַנְיִנָא, אֲתַתְקִיף וְנֶצַח
 לְתַהוּא קַדְמָאָה, תְּהוּא קַדְמָאָה נֶפֶק מִתַּמָּן
 וְאִזִּיל לֵיהּ. לָאן אַתְר אִזִּיל לֵיהּ, וְכֵּה אֲתַעְבִּיד. סָבֵא
 סָבֵא מָה עֲבֵדַת. חֲשֵׁבַת דִּתְמַלֵּל זְעִיר, וְנֶפֶקַת
 לְתַהוּ, הָא עָאֲלַת בְּאַתְר דִּלָּא עָאֵל בֶּר נָשׁ אַחֲרָא,
 מִן יוֹמָא דְדוּאָג וְאַחִיתוּפֵל עֲבֵדוּ בַּעֲיִין אֱלֹיָן, בְּאִינִין
 אַרְבַּע מֵאָה בַּעֲיִין, דִּתְהוּ בַּעֲאָן עַל מִגְדֵּלָא דְפֶרַח
 בְּאִזִּירָא, וְלָא אָתִיב עַל־יֵהוּ בֶּר נָשׁ, עַד דִּיאָתָא
 שְׁלֵמָה מִלְבָּא, וּבִירַר לֹון כֹּל חַד וְחַד עַל תְּקוּנִיהּ.
 סָבֵא סָבֵא, רִזָּא עֲלָאָה דִּתְהוּ מְמִירָא, אָתִית
 לְגַלְיָאָה, מָה עֲבֵדַת.

סָבֵא סָבֵא, בְּקַדְמִיתָא תְּהוּ לָךְ לְנִטְרָא אַרְחָךְ,
 וְתַסְתַּפֵּל בְּרִישָׁךְ. אֲבָל הַשְׁתָּא, לָאוּ שְׁעָתָא

ואם זה שהכניס אותה רוח שְׁנִיָה הַתְּחִזֵּק וְנֶצַח אֶת אוֹתוֹ הִרְאִשׁוּן - אוֹתוֹ
 הִרְאִשׁוּן יוֹצֵא מִשֵּׁם וְהוֹלֵךְ לוֹ. לְאַיִזָּה מְקוֹם הוֹלֵךְ לוֹ וְכֵּה נַעֲשֶׂה אִתּוֹ? זְקוֹן
 זְקוֹן, מָה עֲשִׂיתָ? חֲשֵׁבַת שֶׁתְּדַבֵּר מַעַט וְיִצְאָתָ לָזָה? הֲרֵי נִכְנַסְתָּ לְמִקוֹם שְׁלֵא
 נִכְנַס לְשֵׁם אִישׁ אַחֵר, וּמִיּוֹם שְׁדוּאָג וְאַחִיתוּפֵל עֲשׂוּ קִשְׁיּוֹת אֱלֹהִים, בְּאוֹתָם
 אַרְבַּע מֵאוֹת קִשְׁיּוֹת, שְׁהִיוּ מְקֻשִּׁים עַל מִגְדֵּל הַפּוֹרֵחַ בְּאִזִּיר וְלֹא הִשִּׁיב עֲלֵיהֶן
 אִישׁ, עַד שֶׁבָּא שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ וּבִרַר אוֹתָם כֹּל אֶחָד וְאֶחָד עַל תְּקוּנָתוֹ. זְקוֹן זְקוֹן,
 הַסּוּד הָעֲלִיּוֹן שְׁהִיָּה טְמִיר בְּאֵת לְגַלוּת, מָה עֲשִׂיתָ?

זְקוֹן זְקוֹן, בְּתַחֲלָה הִיָּה לָךְ לְשִׁמּוֹר דְּרָכְךָ, וְתַסְתַּפֵּל בְּרִישָׁךְ. אֲבָל עַכְשָׁו אֵינָה
 שְׁעָה לְהַתְּחַבֵּא. זְקוֹן, חֲזוֹר בְּכַחֲךָ. אוֹתָהּ רוּחַ שְׁיִצְאָהּ, לָאן הוֹלְכָתָ? בָּכָה וְאָמַר,
 חֲבֵרִים, כֹּל הַבְּכִיּוֹת הִלְלוּ שְׁאֲנִי בּוֹכָה אֵינָם בְּגִלְלָתְכֶם, אֲלָא פּוֹחַד אֲנִי לְרַבּוֹן
 הָעוֹלָם שְׁאֲנִי מוֹגֵלָה דְּרָכִים נִסְתָּרוֹת בְּלִי רְשׁוּת. אֲבָל גְּלוּי לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

לְאַתְּמָרָא. סָבָא, אַחֲדָר בְּתַקְפָּךְ. תְּהוּא רִוְחַ
 דְּנַפְק, לְאֵן אֲזִיל. בְּכַח וְאָמַר, חֲבֵרְיָא, בְּלִ חֲנִי בְּכִיּוּן
 דְּקָא בְּכִינָא, לָאוּ בְּגִינִיבּוּ חוּא, אֲלָא דְּחִילָנָא
 לְמֵאֲרִי עֲלָמָא, דְּגִלָּנָא אֲרַחֲנִין סְתִימִין, בְּלָא רִשּׁוּ.
 אֲבָל גִּלִּי קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ חוּא, דְּלָא לִיקָרָא דִּילִי
 עֲבִידָנָא, וְלָא לִיקָרָא דְּאַבָּא, אֲבָל רַעוּתִי לְפִילָחָנָא
 דִּילִיָּה, וְאַנָּא חֲמִינָא, יִקְרָא דְּחַד מִנֵּיבּוּ, בְּתַהוּא
 עֲלָמָא, וְאַחֲרָא יִדְעָנָא דְּחֲבִי חוּא. אֲבָל לָא גִלִּי
 קָמֵאִי, וְהִשְׁתָּא חֲמִינָא.

תַּנְיִנֵּן, דְּחִיּוֹן גִּבְרָא מִקָּמִי גִבְרָא, בְּכַמָּה אֲרַחֲנִין
 סְתִימִין (וילך רפ"ד ע"א) אַתְּדִחִיין. תְּהוּא רִוְחָא
 קְרִמָּאָה, דְּאַתְּדִחִי מִקָּמִי תְּהוּא תַּנְיִנָּא, לְאֵן אֲזִיל.
 תְּהוּא רִוְחָא, נָפִיק וְאֲזִיל, וּמִשְׁמַטָּא בְּעֲלָמָא, וְלָא
 יִדִּיע, וְאֲזִיל לְגוּ קְבָרָא דְּתַהוּא בְּרִ נָשׁ, וּמִתְּמִן

הוא שלא לכבודי עשיתי ולא לכבוד אבי, אבל רצוני הוא לעבודתו, ואני
 רואה הכבוד של אחד מכם באותו עולם, ואחר ידעתי שקף הוא, אבל לא
 גלוי לפני, ועכשו ראיתי.

שְׂנִינָא, דוּחִים אִישׁ מִפְּנֵי אִישׁ, בְּכַמָּה דְּרָכִים נִסְתָּרוֹת נְדָחִים. אוֹתָהּ רוּחַ
 ראשונה שְׁנִדְחָתָהּ מִלְפָּנֵי אוֹתָהּ הַשְּׁנִינָא, לְאֵן הוֹלְכָתָּ? אוֹתָהּ רוּחַ יוֹצֵאת
 וְהוֹלְכָתָּ וּמִשׁוּטָטָתָּ בְּעוֹלָם, וְלֹא יְדוּע, וְהוֹלְכָתָּ לְקַבְּרוּ שֶׁל אוֹתוֹ הָאִישׁ, וּמִשֶּׁם
 מִשׁוּטָטָתָּ בְּעוֹלָם וְנִרְאִיתָ בְּחִלּוּם לְבָנֵי אָדָם, וְרוּאִים בְּחִלּוּם אֶת דְּמוּת אוֹתוֹ
 הָאִישׁ, וּמוֹדִיעַ לָהֶם דְּבָרִים לְפִי דְרָכָה שֶׁל אוֹתָהּ רוּחַ ראשונה שְׁנִמְשְׁכָהּ
 מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שֶׁהוּא בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, כִּף מִשׁוּטָטָתָּ זוֹ וּמוֹדִיעָה בְּעוֹלָם הָהָא.

מִשְׁטָטָא בְּעֶלְמָא, וְאַתְחִי בְּחֶלְמָא לְבְנֵי נָשָׂא,
וְחֵמָאן בְּחֶלְמָא דִּיּוֹקָנָא דְּהִתְהוּא בְּרִנְשׁ, וְאוֹדַע לִזְן
מִלִּין לְפָנִים אֲרֻחִיהּ דְּהִתְהוּא רוּחַ קְדָמָא, דְּקָא
אַתְמִשֵּׁד מְנִיהּ, בְּמַח דְּאִיהוּ בְּהִתְהוּא עֶלְמָא, חָבִי
מִשְׁטָטָא הֵא, וְאוֹדַע בְּהֵא עֶלְמָא.

וְחָבִי אֲזִיל וּמִשְׁטָטָא בְּעֶלְמָא, וּפְקֶדֶת תְּדִיר ^{דף ק"ב ע"ב}
לְהִתְהוּא קְבָרָא, עַד (אחורי הדף) וּמָנָא
דְּרוּחוֹת פְּקֶדֶן לְגַבִּי קְבָרֵיהוּ דְּגוֹפִין. בְּדִין, הֵא
רוּחָא, אֶתְחַבֵּר בְּהִתְהוּא רוּחַ דִּילֵיהּ, וְאַתְלַבֵּשׁ בֵּיהּ,
וְאֲזִיל לֵיהּ. בְּרַעַל לְדוּכְתִּיהּ, אֶתְפֹּשֵׁט מְנִיהּ.
וְדוּכְתָא אֵית לֵיהּ (באינון רוחין בגן עדן) (דף ק"ב ע"ב) בְּאִינוֹן
הִיבְלִין דְּגֵן עֵדֶן, אִזְ לְבַר, לְפָנִים אֲרֻחֵי דְּבֶלְ חַד וְחַד,
וְתַמָּן אֶתְטַמֵּר.

וְכַד רוּחִין פְּקֶדֶן לְהֵא עֶלְמָא, דְּמִתִּין נִזְקָקִין לְגַבִּי
חֵיין, לֹא נִזְקָקִין אֱלָא בְּהִתְהוּא מְשִׁיכוּ דְּרוּחָא,

וְכַד הוֹלֵךְ וּמִשְׁטָט בְּעוֹלָם, וּפּוֹקֶדֶת תְּמִיד אֶת אוֹתוֹ הַקְּבָר עַד הַזְּמַן
שֶׁהָרוּחוֹת פּוֹקְדוֹת לְקַבְּרוֹת הַגּוֹפִים. אִזְ הָרוּחַ הַזֶּה מִתְחַבֵּר בְּאוֹתָהּ רוּחַ
שְׁלוֹ, וּמִתְלַבֶּשֶׁת בָּהּ, וְהוֹלֵךְ לוֹ. כְּשֶׁנִּכְנָס לְמִקְוָמוֹ, מִתְפַּשֵּׁט מִמֶּנּוּ, וְיֵשׁ לוֹ
מְקוֹם (באותן רוחות בגן עדן) בְּאוֹתָם הַיְכָלוֹת שֶׁל גֵּן עֵדֶן אוֹ בְּחוּץ לְפִי דְרָכֵי כָּל
אֶחָד וְאֶחָד, וְשָׁם נִשְׁמֵר.

וּכְשֶׁהָרוּחוֹת פּוֹקְדוֹת אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה, שְׁהִמְתִּים נִזְקָקִים אֶל הַחַיִּים, הֵם לֹא
נִזְקָקִים אֱלָא רַק בְּאוֹתָהּ מְשִׁיכַת הָרוּחַ, וּבָהּ מִתְלַבֶּשֶׁת רוּחַ אַחֲרָת. וְאִם
תֹּאמַר, אִם כֵּן, אִזְ זֶה תוֹשֵׁלֶת לְרוּחַ, וְהָאִשָּׁה הַזֹּאת עוֹשֶׂה תוֹשֵׁלֶת לְכָל - לֹא

וְכִיָּה אֶתְלָבֶשׁ רוּחָא אַחְרָא. וְאִי תִימָא, אִי חָבִי,
תוּעִלְתָּא אִיהוּ לְרוּחָא, וְהֵאִי אֶתְתָּא תוּעִלְתָּא עֲבֵרַת
לְבָבָא. לָאוּ חָבִי, דְּאֶלְמָלָא לָא אֶתְנַסִּיבַת לְגַבִּי
אַחְרָא, וְהֵאִי רוּחָא קַדְמָאָה לָא מִתְדַחֲיָא מִקְמִי
הֵאִי גִבְרָא אַחְרָא, תוּעִלְתָּא אַחְרָא הֵוָה לִיָּה, בְּגִזְוִנָא
אַחְרָא, וְלָא יְהֵא לָאִי בְּעֶלְמָא, בְּמַח דְּחֵוִי, וְלָא
יִזְדַּקֵּן לְגַבִּי חֵיִין דְּהֵאִי עֶלְמָא, בְּמַח דְּחֵוִי מִשְׁטָמָא
הָבָא וְהָבָא.

אִי חָבִי וְזוּגָא תַנְיִנָא דְּהֵאִי אֶתְתָּא, לָא חֵוִי
מִלְּעִילָא. וְאַתְּ אִמְרַת דְּאֶתְדַחֲיָא גִבְר מִקְמִי
גִבְר, וְאַמִּינָא דְּהֵאִי בְּעֶלְה תַנְיִנָא, דְּנַסִּיב לְאַתְתָּא
דָּא, אִיהוּ בֵּת זוּגִיָּה מִפֻּשׁ. וְהַחֲוָא קַדְמָאָה לָאוּ בֵּר
זוּגִיָּה מִפֻּשׁ הֵוָה. וְהֵאִי תַנְיִנָא דִּילִיָּה הֵוָה, וְכֵר
מִטָּא וְמִנִּיָּה, אֶתְדַחֲיָא דָּא מִקְמִיָּה. וְדָאִי חָבִי הוּא,
דְּהֵא לָא אֶתְדַחֲיָא חֲחֻוּא רוּחַ קַדְמָאָה, דְּהֵוָה בְּהֵאִי

כָּד, שְׁאֶלְמָלָא לָא נִשְׁאָה לְאַחַר וְאוּתָה רוּחַ רֵאשׁוּנָה לָא הִיָּתָה נְדָחִית מִלְּפָנֵי
הָאִישׁ הָאֹחֵר הָזֶה, תוּעִלְתָּ אַחֲרֵת הִיָּתָה לוֹ בְּגִזְוִן אַחֵר, וְלֹא יְהִיָּה יָגַע בְּעוֹלָם
כְּמוֹ שֶׁהוּא, וְלֹא יִזְדַּקֵּק לַחַיִּים שֶׁל הָעוֹלָם הָזֶה כְּמוֹ שֶׁהִיָּה מִשׁוּטֵט כָּאֵן וְכָאֵן.
אִם כָּד, הַזּוּג הַשְּׁנִי שֶׁל הָאִשָּׁה הוּא לֹא הִיָּה מִלְּמַעְלָה, וְאַתָּה אוֹמֵר שֶׁנִּדְחָה
אִישׁ מִפְּנֵי אִישׁ? וְאַמְרָנוּ שֶׁהַבַּעַל הַשְּׁנִי שֶׁנִּשְׂא אֶת הָאִשָּׁה הוּא הִיא בֵּת זוּג
מִפֻּשׁ, וְאוּתוֹ הָרֵאשׁוֹן לֹא הִיָּה מִפֻּשׁ בֶּן זוּגָה, וְהַשְּׁנִי הִיָּה שְׁלָה, וְכִשְׁהִגִּיעַ זְמַנּוֹ
נִדְחָה זֶה מִפְּנֵי - וְדָא זֶה כָּד, שֶׁהָרִי לֹא נְדָחִית אוּתָה רוּחַ רֵאשׁוּנָה שֶׁהִיָּתָה
בְּאִשָּׁה הוּא אֶלָּא בְּשִׁבִּיל הַשְּׁנִי הָזֶה, שֶׁהוּא בֶּן זוּגָה. (שֶׁהֵבן הִיא בֵּת זוּג) (זֶה הַשְּׁנִי).

אֶתְתָּא. אֶלָּא בְּגִין דִּהְיָא תְנִינָא, דִּאִיְהוּ בַר זִוְגָה.

(דבר איהי בת זוגיה) (האי תנינא).

וְכָל אֵינֻן תְנִינִין, דִּאֶתְדִּחִין מִקָּמִי קְדָמָאין.

קְדָמָאין חֲזוּ בְּנֵי זִוְגִיְהוּ, וְלֹא חֲזִי. וּבְגִין כֵּךְ,

לֹא אִית לֹון קִינְמָא בְּחִדְיָהוּ, וְאֶתְדִּחִיא רוּחַ תְנִינָא

מִקָּמִי רוּחָא קְדָמָא. וּבְגִין כֵּךְ, מֵאן דְּנָסִיב

אַרְמְלִיתָא, קָרִינַן עָלֶיהָ, (משלי ז) וְלֹא יָדַע כִּי בְנִפְשׁוֹ

הוּא. (משלי א) כִּי חָנָם מְזֹרֶה הָרָשָׁת זָגוּ' וְלֹא יָדִיעַ אִי

הִיא בַת זִוְגִיה מִמֶּשׁ אִי לָאוּ.

אַרְמְלִיתָא דִּלָּא נְסִיבַת, אֶף עַל גַּב דִּאֶתִי בַר זִוְגָה,

וְאִיְהִי לָא בָּעָאָת לְאֶתְנַסְכָּא, קוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא לָא בִּינָה לָה מִן דִּינָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא

אֲזִמִּין לְחִתּוּא בַר נָשׁ אֶתְתָּא אַחֲרָא, וְלֹא עָאֻלַּת

בְּרִינָא בְּהָאִי (ס"א ולית עליה בי דינא בהאי) בְּחִתּוּא עֲלִמָּא,

וְכָל אוֹתָם הַשְּׁנָיִים שְׁנִדְחִים מִלְּפָנֵי הָרֵאשׁוֹנִים - הָרֵאשׁוֹנִים הָיוּ בְּנֵי זִוְגָם וְלֹא

אֵלֶּה, וְלָכֵן אֵין לָהֶם קִיּוּם עָמָם, וְנִדְחִית הָרוּחַ הַשְּׁנִי מִלְּפָנֵי הָרוּחַ הָרֵאשׁוֹנָה.

וְלָכֵן מִי שְׁנוּשָׁא אֶלְמָנָה, קוֹרְאִים עָלָיו (משלי ז) וְלֹא יָדַע כִּי בְנִפְשׁוֹ הוּא. (שם)

(א) כִּי חָנָם מְזֹרֶה הָרָשָׁת זָגוּ'. וְלֹא יָדוּעַ אִם הִיא בַת זִוְגוֹ מִמֶּשׁ וְאִם לֹא.

אֶלְמָנָה שְׂלֵא נִשְׂאָת, אֶף עַל גַּב שְׂבָא בֶן זִוְגָה וְהִיא לֹא רוּצָה לְהִנָּשׂא -

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא כוֹפֶה אוֹתָה מִן הַדִּין, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן לָאוֹתוֹ

הָאִישׁ אִשָּׁה אַחֲרָת, וְלֹא נִקְסָת בְּדִין כְּזֶה (ואֵין עֲלֶיהָ בֵּית דִּין בֹּזֵה) בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם,

וְאֶף עַל גַּב שְׂאִין לָהּ בֶּן, שֶׁהָרִי אִשָּׁה לֹא מְצֻוָּה עַל פְּרִיָּה וְרִבְיָה, כְּמוֹ שְׂבָאֲרוּהָ.

וְאֵף עַל גַּב דְּלִית לָהּ בַּר, דִּהּא אֲתַתָּא לָא
אֲתַפְקֶרֶת אַפְרִיָּה וּרְבִיָּה, בְּמָה דְּאוּקְמוּהָ.

אֲתַתָּא דָּא דִּלָּא אֲתַנְסִיבִת וּמָנָא תַנְיִנָּא, הֲחֻזָּא
רוּחַ דְּשֻׁבָּק בָּהּ בַּעֲלָה מָה אֲתַעְבִּיד
מִנִּיהּ. יְתִיב תַּמָּן תְּרִיסַר יְרֵחִי, וּבְכֹל לַיְלִיָּא וְלַיְלִיָּא,
נָפִיק וּפְקִידָא לְנַפְשָׁא, וְאֲתַתְּדֵר לְאֲתֵרִיָּה. לְבַתֵּר
תְּרִיסַר יְרֵחִי, דְּקָא אֲסַתְּלָק דִּינָא דִּהֲחֻזָּא גִבְרָא,
דִּהּא בָּל אֵינֶן תְּרִיסַר יְרֵחִי, הָא רוּחָא אֲתַפְּכִיָּא
בַּעֲצִיבּוּ בָּל יוֹמָא. לְבַתֵּר תְּרִיסַר יְרֵחִי, נָפִיק
מִתַּמָּן, וְאִזִּיל וּקְיָימָא לְתַרַּע גֵּן עֵדֶן, (אחורי הדף)
וּפְקִידָא לְחַאי עֲלָמָא, לְגַבִּי הֲחֻזָּא מָאנָא, וְנָפִיק
מִנִּיהּ. וְכֵר הָאִי אֲתַתָּא אֲסַתְּלָקֶת מַעֲלָמָא, הֲחֻזָּא
רוּחַ נָפִיק וְאֲתַלְבֵּשׁ בְּחֻזָּא רוּחַ דִּילָּהּ, וְזָכַאת בֵּיהּ
לְגַבִּי בַּעֲלָה, וְנַהֲרִין תַּרְוִיחֵיהּ, בְּדָקָא יָאוּת,
בְּחַבְיָרָא חֲדָא.

הָאִשָּׁה הָא שְׁלָא נִשְׁאָה פַּעַם שְׁנִיָּה, אוֹתָהּ רוּחַ שְׁהִשְׁאִיר בָּהּ בַּעֲלָה, מַה
נַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה? יוֹשְׁבֵת שֵׁם שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֳדָשִׁים, וּבְכֹל לַיְלָה וְלַיְלָה יוֹצֵא וּפּוֹקֵד
אֶת הַנֶּפֶשׁ, וְחוֹזֵר לְמִקְוָמוֹ אַחֵר שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֳדָשִׁים, כְּשֶׁהִסְתַּלַּק דִּינָּה שֶׁל
אוֹתוֹ הָאִישׁ. שְׁהִיר כָּל אוֹתָם שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֳדָשִׁים, זֶה הָרוּחַ כְּפּוֹסֶה בַּעֲצָבוֹת
כָּל יוֹם. אַחֵר שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֳדָשִׁים יוֹצֵאת מִשֶּׁם וְהוֹלֶכֶת וְעוֹמְדֶת בְּשַׁעַר גֵּן
עֵדֶן וּפּוֹקֶדֶת אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה אֶל אוֹתוֹ הַכָּלִי שִׁיוֹצֵאת מִמֶּנּוּ. וְכִשְׁהָאִשָּׁה הָא
מִסְתַּלַּקֶת מִן הָעוֹלָם, אוֹתָהּ רוּחַ יוֹצֵאת וּמִתְלַבֶּשֶׁת בְּאוֹתָהּ רוּחַ שְׁלָהּ, וְזוֹכָה
בָּהּ לְבַעֲלָהּ, וּשְׁנִיָּהֶם מְאִירִים כְּרָאוּי בְּחַבְיָרָא אֶחָד.

בִּיּוֹן דְּאַתִּינָא דְּהָא אַתְר, הַשְׁתָּא אִית דְּגַלְתָּא
 אַרְחִין סְתִימִין, דְּמֵאֲרִי עֲלָמָא, לֹא יִדְעִין
 בְּהוּ בְּנִי נָשָׂא. וְכִלְהוּ אֲזִלִּין בְּאַרְח קְשׁוּמ, בְּמָה
 דְּאַתְּ אָמַר (הושע יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דְּרָכִי יִהְיוּ אֵלֶיךָ
 וְצִדִּיקִים יֵלְכוּ בָּם וּפּוֹשְׁעִים יִכְשְׁלוּ בָּם. וּבְנֵי נָשָׂא
 לֹא יִדְעִין, וְלֹא מִשְׁגִּיחִין, בְּמָה אֵינִין עֲלָאִין, עוֹבְדִין
 דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִידָה הוּא, וְכַמָּה מִשְׁנֵיִן אֵינִין, וּבְנֵי
 עֲלָמָא לֹא יִדְעִין, וְכִלְהוּ בְּאַרְח קְשׁוּמ, דְּלֹא סְטָאן
 דִּימִינָא וְלִשְׁמָאֲלָא.

תְּנִי דְּמִתְגַּלְגְּלִין, דְּקָא אֶתְתְּרְבוּ בְּתַרוּכִין מִהֶהוּא
 עֲלָמָא, וְלִית לֹון בֵּת זוג. בֵּת זוג דְּקָא מוֹדִינִין
 בְּהָא עֲלָמָא, מֵאֵן אֵינִין, אֵינִין נָשִׁין, דְּקָא מוֹדִינִין
 בְּתַרְיִחוּ בְּהָא עֲלָמָא. דְּקָא (תריך לה ולית ליה בֵּת זוג כאֵינִין

בִּיּוֹן שְׂבָאנוּ לְמִקּוּם זֶה, עֲכָשׁוּ יֵשׁ לְגִלּוֹת דְּרָכִים נְסִתְרוֹת שֶׁל רַבּוֹן הָעוֹלָם
 וְלֹא יוֹדְעִים בְּהֶם בְּנֵי אָדָם, וְכֻלָּם הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (הושע יד)
 כִּי יִשְׂרָאֵל דְּרָכִי ה' וְצִדִּיקִים יֵלְכוּ בָּם וּפּוֹשְׁעִים יִכְשְׁלוּ בָּם. וּבְנֵי אָדָם לֹא יוֹדְעִים
 וְלֹא מִשְׁגִּיחִים כְּמָה הֵם עֲלִיזִינִים מַעֲשֵׂי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכַמָּה הֵם מִשְׁנֵיִם,
 וּבְנֵי הָעוֹלָם לֹא יוֹדְעִים, וְכֻלָּם בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, שְׁלֹא סוֹטִים יְמִינָהּ וּשְׂמָאֲלָהּ.

אַלְהָ שְׁמִתְגַּלְגְּלִים, שְׁגָרְשׁוּ בְּגְרוּשִׁין מֵאוֹתוֹ הָעוֹלָם וְאֵין לָהֶם בֵּת זוג, בֵּת הַזֶּה
 שְׁהֵם מוֹדִינִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, מֵאִיפָּה הֵן אוֹתָן נָשִׁים שְׁמִינִינִין עִמָּם בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, שְׁהֵרִי (גרש אותה ואין לו בֵּת זוג כאֵתָם גְּבִירִים שְׁלֹא גְרָשׁוּ וּמוֹדִינִים עִם נְשׁוֹתֵהֶם)
 לְכָל בְּנֵי הָאָדָם יֵשׁ בֵּת זוג, חוּץ מִזֶּה?

קסב זוהר פרשת משפטים סדר הלימוד ליום יד אדר [יום 162 בשנה] סבא דמשפטים

גברין דלא תריכו וקא מזדווגן בהדי נשייהו) **לְבָלְהוּ בְּנֵי נִשָּׂא,**
אֵת לֶזֶן בֵּת זֶנֶּן, בְּרַמְהֵא.

חֲמוּ הַשָּׂתָא, ^{דף ק"ג ע"א} **בְּמָה אֵינֶן רַבְרָבִין וְעֲלָאִין גְּבוּרִין**
בִּילִיָּה. תַּנִּינִן, מֵאֵן דְּמַתְרַךְ אֶתְתִּיה
קַדְמָאָה, מִדְּבַחָא אַחִית עֲלִי דְּמַעִין. מִדְּבַחָא
אַמֵּאי. אֵלָא, הָא אַמִּינָא, דְּכָל נָשִׁין דְּעֲלָמָא
בְּדִינְקָנָא דְּהֵאֵי מִזְבֵּחַ קַיִימִי, וְעַל דָּא (נשא קפ"ד ע"א)
יִרְתָּאֵן אֵינֶן שְׂבַע בְּרַפָּאֵן, דְּבָלְהוּ מִבְּנֵסֶת יִשְׂרָאֵל
אֵינֶן. וְאִי אִידְהוּ (דף ק"ג ע"א) **מַתְרַךְ לָהּ, אַהֲדַר אַבְנָא**
(נ"א דמדבחא עלאה) לְגַרְעוּנָא. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין
דְּמַתְחַבְרִין תְּרוּבִין בְּהַדִּי הַדִּי.

וְרָזָא דָּא דְּכַתִּיב, (דברים כד) **וְכָתַב לָהּ סֵפֶר בְּרִיתוֹת**
וְנָתַן בְּיָדָהּ וְגו', וַיֵּצֵאָה מִבֵּיתוֹ וְהִלְכָה וְהִיתָה

ראו עכשו כמה גדולים ועליונים גבורותיו. שנינו, מי שמגרש אשתו
הראשונה, מזבֵּחַ מוריד עליו דְּמַעוֹת. למה מזבֵּחַ? אלא הרי אִמְרוּנָה שְׂכַל
נְשׁוֹת הָעוֹלָם עוֹמְדוֹת בְּדַמּוֹת הַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה, וְעַל זֶה הֵן יוֹרְשׁוֹת שְׂבַע בְּרָכוֹת,
שְׂכָלָן הֵן מִכְנָסֶת יִשְׂרָאֵל. וְאִם הוּא מְגַרֵּשׁ אוֹתָהּ, חוֹזֶרֶת הָאֵבֶן (של המזבח
העליון) לְגַרְעוֹן. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁמַתְחַבְרִים הַגְּרוּשִׁין זֶה עִם זֶה.

וְסוּד זֶה, שְׁכָתוֹב (דברים כד) **וְכָתַב לָהּ סֵפֶר בְּרִיתָתָא וְנָתַן בְּיָדָהּ וְגו', וַיֵּצֵאָה**
מִבֵּיתוֹ וְהִלְכָה וְהִיתָה לְאִישׁ אַחֵר. מִמְּשֻׁקַּע שְׂאִמֹר וְהִלְכָה וְהִיתָה לְאִישׁ, לֹא
יִדְעֵנָּה (שאותה שהולכת אצל בעלה שגרש אותה) (שזה אינו) (אותו שגרש אותה) ? מָה
זֶה אַחֵר? אֵלָא כְּמוֹ שְׁנָאִמֹר, שְׁנִינֵי אַחֵר, וְאַחֵר כְּתוּב, וְאַחֵר קוֹרְאִים אוֹתוֹ,
שְׁכָתוֹב (איוב ח) וּמַעֲפָר אַחֵר יִצְמָחוּ. וְהַגְּרוּשִׁים מִתְחַבְרִים כְּאַחַד, גְּרוּשִׁים
שֶׁל אוֹתוֹ הָעוֹלָם וְגְרוּשִׁים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה. וְמָה שֶׁהָאִשָּׁה הַזֹּאת הִיתָה בְּדִיּוֹקָן

לְאִישׁ אַחֵר. מִפְּשָׁמַע דְּאָמַר, וְהִלָּכָה וְהִיָּתָה לְאִישׁ,
 לֹא יִדְעָנָא (דההיא אזלה לגבי בעלה דתריך לה, נ"א דליתיה) ההוא
 דתריך לה) מַאי אַחֵר. אֶלְא כְּמָה דְּאִתְמַר, אַחֵר תִּנּוּן,
 וְאַחֵר בְּתִיב, וְאַחֵר קָרִינָן לִיָּה, דְּבִתִּיב, (איוב ח)
 וּמַעְפָּר אַחֵר יִצְמָחוּ. וְתִרְוִיבִין מִתְחַבְּרִין בְּחֻדָּא,
 תִּרְוִיבִין דִּיהוּא עֲלָמָא, וְתִרְוִיבִין דִּיהוּי עֲלָמָא. וּמָה
 דִּיהוּת הָאִי אִתְתָּא, בְּדִיּוּקָנָא עֲלָתָה, הָא אֲשִׁתְּעַבְדָּא
 לְדִיּוּקָנָא תַתָּא, קָרִינָא לִיָּה אַחֵר.

וְקָרִינָן לִיָּה אַחֲרוֹן, אַחֲרוֹן מְנַלָּן. דְּבִתִּיב, (איוב יט)
 וְאַחֲרוֹן (ק"ה ע"ב) עַל עֶפְרָיִם יָקוֹם. וְהָכָא בְּתִיב
 וּשְׁנָאָה הָאִישׁ הָאַחֲרוֹן. אוּ כִי יָמוּת הָאִישׁ הָאַחֲרוֹן.
 אַחֲרוֹן, שְׁנֵי מַבְעֵי לִיָּה. וְאִי תִימָא, דְּלֹא תִזְדְּוֹג
 אִפְּרִיז לַעֲשָׂרָה, דָּא בְּתַר דָּא. לָאוּ הָכִי. וְכִי לְבַעֲלָהּ
 דָּא תִזְדְּוֹג, וְלֹא לְאַחֲרָא, מַאי אַחֲרוֹן.

אֶלְא דָּא אִיהוּ הָאִי אַחֵר דְּקָאמְרִין, וְאִיהוּ אַחֵר,
 וְאִיהוּ אַחֲרוֹן. הַשְׁתָּא אַבְנָא מִתְגַּלְגְּלָא

עליון, הרי השתעבדה לדיוקון תחתון, קוראים לו אחר.
 וקוראים לו אחרון. מנין לנו אחרון? שכתוב (שם יט) ואחרון על עפר יקום.
 וקאן כתוב ושנאה האיש האחרון. או, כי ימות האיש האחרון. אחרון? שני
 הנה צריך להיות! ואם תאמר שלא תזדוג אפלו לעשרה זה אחר זה - לא
 כך. וכי לבעל הזה תזדוג ולא לאחר. מה זה אחרון?
 אלא זהו האחר הזה שאמרנו, והוא אחר, והוא אחרון. עכשו האבן

בְּקוֹסְפָתָא. אַחֲרָא אִמַּאי אֶקְרִי הָבִי דִּהָא כָּל בְּנֵינָא
נָפֹל, וְאַתְהֵדֵר לְעַפְרָא, אִיהוּ חֲנוּה מַח דִּחְנוּה, וְלֹא
אַחֲרָא. אִמַּאי קְרִינֵן לֵיהּ אַחֲרָא. אוּף הָבִי אִמַּאי
אֶקְרִי אַחֲרוֹן, וְכִי אַחֲרוֹן אִיהוּ, וְהָא אִי יִתְיַשֵּׁר יֵאוֹת,
וְאִי לֹא, יִהְיֶה וְיִתְגַּלְגַּל וְיִתְנַטֵּעַ בְּמִלְכַּתְךָ דְּמִין, אִמַּאי
אֶקְרִי אַחֲרוֹן.

אַבְל תָּא חֲזִי, בְּתִיב (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל
אֲשֶׁר עָשָׂה וְהָיָה טוֹב מְאֹד, מַאי טוֹב. תְּנִינֵן, דָּא
מִלְאָךְ דְּטוֹב. מְאֹד, דָּא מִלְאָךְ הַפְּנוּת. וְלִבְלָא
קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזִמִּין תְּקוּנוֹ.

תָּא חֲזִי, בְּתִיב (בראשית ב) וַנִּהְרָ יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת
אֶת הַגֶּן, נִהְרָ דָּא, לֹא שְׂכִיךְ לְעֵלְמִין,
מִלְאָפְשָׁא וְלִמְסַגִּי וְלִמְעַבְד פִּירִין. וְאִל אַחֲרָא

מִתְגַּלְגַּלֵּת בְּכַף הַקָּלַע. לָמָּה אַחֲרָא נִקְרָא כֹּה? שְׁהָרִי כָּל הַבְּנִין נָפֹל וְחִזְרָ לְעַפְרָא,
הוּא הָיָה מַח שְׁהָרִי וְלֹא אַחֲרָא. לָמָּה קוֹרְאִים לוֹ אַחֲרָא? אִי כֹה לָמָּה נִקְרָא
אַחֲרוֹן, וְכִי הוּא אַחֲרוֹן? וְהָרִי אִם יִתְיַשֵּׁר - יָפָה, וְאִם לֹא - יִחְזֹר וְיִתְגַּלְגַּל
וְיִנְטֵעַ כְּמִקְדָּם. לָמָּה נִקְרָא אַחֲרוֹן?

אַבְל בֵּא וּרְאָה, כְּתוּב (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהָיָה טוֹב
מְאֹד. מַח זֶה טוֹב? שְׁנִינֵן, זֶה מִלְאָךְ הַטוֹב. מְאֹד - זֶה מִלְאָךְ הַפְּנוּת. וְלִכְל
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַזְמִין תְּקוּנוֹ.

בֵּא וּרְאָה, כְּתוּב (שם ב) וַנִּהְרָ יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. נִהְרָ זֶה לֹא שוֹכֵךְ
לְעוֹלָמִים מְלַבְבוֹת וּמְלַגְדֵּל וְלַעֲשׂוֹת פְּרוֹת. וְאִל אַחֲרָא הַסְתַּבְּרָס, וְאִין לוֹ
תְּשׁוּקָה לְעוֹלָמִים, וְלֹא מְרַבָּה וְלֹא עוֹשָׂה פְּרוֹת. שְׂאֵלְמָלָא עָשָׂה פְּרוֹת, וְבִלְבָּל
אֶת כָּל הָעוֹלָם.

אֶסְתֵּרִם, וְלִית לִיה תִּיאֻכְתָּא לְעֵלְמִין, וְלֹא אָפִישׁ,
וְלֹא עֶבֶד פִּירִין, דְּאֵלְמַלִּי עֶבֶד פִּירִין, יִטְשֵׁשׁ
לְכָר עֲלָמָא.

וּבְגִין כֵּךְ, בַּר נָשׁ דְּנָרִים לְחִתּוּא סִטֵּר דִּיפּוּשׁ
בְּעֲלָמָא, אֶקְרִי רַע, וְלֹא חָמִי אָפִי שְׂכִינְתָּא לְעֵלְמִין,
דְּכַתִּיב, (תהלים ה) לֹא יִגְוֹךְ רָע. הֵאֵי בַר נָשׁ,
דְּמַתְגַּלְגָּלָא בְּגִלְגּוּלָא, אִי אִיהוּ עֶבֶר וְאַתְדַּבֵּק
בְּחִתּוּא אֵל אַחֵר, וְלֹא עֶבֶד פִּירִין, וְלֹא אָפִישׁ
בְּעֲלָמָא, בְּגִין כֵּךְ אֶקְרִי אַחֵר, וְשָׂמָא גָרִים לִיה,
אִיהוּ הוּא, וְאַחֵר אֶקְרִי, אַחֵר וְדָאִי.

אַחֲרוֹן: מִכְּדָמָא וְאֵילָךְ, אַחֲרוֹן קָרִינָן לִיה,
וְאַחֲרוֹן אֶקְרִי. תַּנְיִנָא אִיהוּ, וּמִיד אֶקְרִי
אַחֲרוֹן, וְהָכִי קָרִי לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא אַחֲרוֹן,
בְּגִין דִּיתַתְקַן לְמַחֲוֵי אַחֲרוֹן, וְלֹא יְתוּב

וּמִשּׁוּם כֵּךְ אָדָם שְׁגוּרָם לְאוּתוּ הַצַּד לְגַדֵּל בְּעוֹלָם נִקְרָא רַע, וְלֹא רוּחָה
פְּנֵי שְׂכִינָה לְעוֹלָמִים, שְׁכַתּוּב (תהלים ה) לֹא יִגְוֹךְ רָע. הָאִישׁ הַזֶּה שְׂמַתְגַּלְגַּל
בְּגִלְגּוּל, אִם עֶבֶר וְנִדְבֵק בְּאוּתוּ אֵל אַחֵר שְׁלֵא עוֹשֶׂה פְרוֹת וְלֹא מוֹתֵרָה
בְּעוֹלָם, מִשּׁוּם כֵּךְ נִקְרָא אַחֵר, וְהֵשֶׁם גּוּרָם לוֹ. הוּא הוּא, וְאַחֵר נִקְרָא,
אַחֵר וְדָאִי.

אַחֲרוֹן - מִרְאשׁוֹן וְאֵילָךְ אַחֲרוֹן קוּדְאִים לוֹ, וְאַחֲרוֹן נִקְרָא. שְׁנֵי הוּא, וּמִיד
נִקְרָא אַחֲרוֹן, וְכֵךְ קוּרָא לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אַחֲרוֹן, מִשּׁוּם שְׁנַתְקוֹן לְהוֹיָת
אַחֲרוֹן וְלֹא יָשׁוּב כְּמִקְדָּם. הַשְׁלִישִׁי אַף כֵּךְ. וְכֵן בְּכָל הַפְעָמִים מִרְאשׁוֹן
וְאֵילָךְ, כֵּךְ נִקְרָא אַחֲרוֹן, וְכֵן צְרִיד לְקִרָא אַחֲרוֹן, שְׁאֵלְמָלָא נִקְרָא מִיד שְׁנֵי,
הָרִי יֵשׁ פְּתַחוֹן פֶּה לְחִזּוֹר כְּמִקְדָּם, וְאוּתוּ בְּגִין נְהָרִס.

בְּמִלְקַדְמִין. תְּלִיתָא אֹפֶּה חָבִי. וְכֵן בְּכָל זְמַנִּין,
מִן־מִמָּאָה וְאִילָךְ. חָבִי אֶקְרִי אַחֲרוֹן, וְחָבִי
אֶצְטְרִיד לְמִקְרִי אַחֲרוֹן, דְּאֶלְמָלָא אֶתְקְרִי מִיד
תַּנְיִינָא, הָא פְּתִיחוּ דְּפּוּמָא לְאַתְדָּרָא בְּמִלְקַדְמִין,
וְהָהוּא בְּנִינָא אֶסְתָּתֵר.

מִנְלָן. מִבֵּית שְׁנֵי דְּאֶקְרִי אַחֲרוֹן, דְּכְתִיב, (חגי ב)
גָּדוֹל יִהְיֶה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן
הָרִאשׁוֹן. דְּהָא מִן־מִמָּאָה וְאִילָךְ, אַחֲרוֹן אֶקְרִי, דְּהָא
לֹא יִהְיֶה פְּתִיחוּ דְּפּוּמָא, דְּתַהוּא בְּנִינָא יִנְפּוּל,
וְיִתְדָּר בְּמִלְקַדְמִין.

אֹפֶּה חָבִי דָּא, אַחֲרוֹן קָרִינֵן לֵיהּ. וְכַגֵּין כִּדְּכְתִיב,
לֹא יוּכַל בַּעֲלָהּ הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר שָׁלְחָהּ לְשׁוּב
לְקַחְתָּהּ. לֹא יוּכַל, לֹא יִקְחָנָה מִבְּעֵי לֵיהּ, מֵאִי
לֹא יוּכַל. אֵלָּא כִּינֵן דְּחָאִי אֶתְתָּא אֶתְדְּבַקַת
בְּאַחֵר, וְנִחַתַת לְאַשְׁתַּעְבָּדָא בְּדִרְגָּא תַתָּא, לֹא

מִנִּין לָנוּ? מִבֵּית שְׁנֵי שְׁנִקְרָא אַחֲרוֹן, שְׂכְתוּב (חגי ב) גָּדוֹל יִהְיֶה כְּבוֹד הַבַּיִת
הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן הָרִאשׁוֹן. שְׂהֲרִי מִרְאשׁוֹן וְאִילָךְ נִקְרָא אַחֲרוֹן, שְׂהֲרִי לֹא יִהְיֶה
פְּתִחוֹן פֶּה שְׁאוֹתוֹ בְּנִין יִפֹּל וְיִחְזֹר כְּמִקְדָּם.

אִי זֶה קָד, אַחֲרוֹן קוֹדָאִים לוֹ. וְלָכֵן כְּתוּב לֹא יוּכַל בַּעֲלָהּ הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר
שָׁלְחָהּ לְשׁוּב לְקַחְתָּהּ. לֹא יוּכַל? לֹא יִקְחָנָה הִיא צְרִיד לְהִיּוֹת! מַה זֶה לֹא
יוּכַל? אֵלָּא כִּינֵן שְׁהֲאִשָּׁה הִיא נִדְבָקָה בְּאַחֵר וְנִרְדָּה לְהַשְׁתַּעֲבֹד בְּדִרְגָּה
תַּחְתּוֹנָה, לֹא רוּצָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁיָּשׁוּב מִדְּרָגְתּוֹ לְתַת פְּרִי וְלִהְדָּבֵק
בְּאוֹתָהּ דְּרָגָה שְׁאִינָה שְׁלוֹ.

בְּעֵי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִיהוּ יְתוּב מִדְּרָגָא
דִּילִיָּה, לְמִיָּהב אִיבָא, וְלֹאֲתִדְבָּקָא בְּתַחוּמָא דְּרָגָא
דִּלְאָו דִּילִיָּה.

וְתָא חַוִּי, אִי הָאִי אֲתָתָא לָא אֲתַנְסִיבַת, אֲפִילוּ
תַזְנָה בְּכָל גּוֹבְרִין דְּעֶלְמָא, אִי בְּעֵי בַּעֲלָה
יְתוּב לְגַבְהָ, אֲבָל אִי אֲתִדְבָּקָא בְּנִשְׁוֹאִין לְאַחַר, (נ"א
ואחר) דָּא (האי) לֹא יוּכַל לְשׁוּב לְדְרָגָא קְדָמָא, דְּתַזְנָה
בְּקַדְמִיתָא לְגַבְהָ. לֹא יוּכַל וְדָאִי לְאַתְבָּא לְתַחוּמָא
דְּרָגָא לְעֶלְמִין.

אֲחֵרִי אֲשֶׁר הִטְמָאָה. תַּנִּינָן, דְּהִטְמָאָה בְּלִבִּיהָ.
אִי חָבִי, אֲפִילוּ אִי תִתְרַחַק וְתַזְנָה בְּלֹא
נִשְׁוֹאִין. אֲלָא, בֵּינָן דְּאֲתִדְבָּקַת לְאַחַר, הָא קַבִּילַת
עָלָה חוֹלְקָא דְּתַחוּמָא סְטָרָא, וְבַעֲלָה (דף ק"ג ע"ב)
קְדָמָא דְּאִיהוּ מִסְטָרָא אַחֲרָא טָבָא דְּטוֹב, לָא יְהֵא

ובא ראה, אם האשה הזו לא נשאת, אפלו תזנה עם כל האנשים שבעולם
- אם רוצה בעלה, ישוב אליה. אבל אם נדבקה בנשואין לאחר, (ואחר) זה
(זה) לא יוכל לשוב לדרגתו הראשונה שהיה בתחלה אליה. לא יוכל ודאי
להשיב אותה הדרגה לעולמים.

אחרי אשר הטמאה. שנינו, שהטמאה בלבד. אם כך, אפלו אם תתרחק
ותזנה בלי נשואין? אלא כיון שנדבקה לאחר, הרי קבלה עליה את החלק
של אותו הצד, ובעלה הראשון שהוא מצד אחר טוב של טוב, לא יהיה לו
בה חלק לעולמים, ולא ירבה כלל את אותו מקום. הרי אם שלחה האיש
האחרון או כי מות האיש האחרון - לראשון אסורה, אבל לשאר בני אדם
מתרת. אולי תמצא מקום כמו מקדם, ואחרון יקום ויזדוג עמה.

לִיָּה בָּהּ חוֹלָקָא לְעֵלְמִין, וְלָא יִפִּישׁ בְּלָל לְהַחֲוֹא
 אַתְר. הָא אִם שְׁלַחָה הָאִישׁ הָאֲחֵרוֹן, אוּ בִי יָמוֹת
 הָאִישׁ הָאֲחֵרוֹן, לְקַדְמָאָה אֲסוּדָא, אֲבָל לְשָׂאָר בְּנֵי
 נָשָׂא, תִּשְׁתְּרִי. דִּילְמָא תִּשְׁכַּח אַתְרָא בְּמִלְקַדְמִין,
 וְאַחֲרוֹן יָקוּם דִּיזְדוּג בְּתַדָּה.

מֵאֵן דָּאִית לִיָּה בְּנִין מְאִתְתִּיָּה קְדָמִיתָא, וְאַעִּיל
 הָאִי לְגוּ בִּיתִיָּה, חֲחֹא יוֹמָא אַתְדַּבֵּק
 בְּחֶרְבָּא קִשְׂיָא דְּמִתְּהַפְכָּא, בְּגִין תִּרִין סְטָרִין. חַד,
 דִּהָא תִּרִין דְּחַת לֹון לְבָר, וְהַשְׁתָּא אִיהוּ תִּלְיָתָאָה.
 וְתוּ, מֵאֵנָּה דְּאַשְׁתַּעְבַּד (נ"א דַּאשְׁתַּתֵּף) בֵּיהּ אַחֵר, חִיךְ
 יִיְתִי אִיהוּ לְמִיחָב בֵּיהּ רוּחָא דִּילִיָּה, וְיִשְׁתַּתֵּף
 בְּתַדָּה, וְיִתְדַבֵּק בָּהּ. לָאוּ דְּאִיהִי אֲסוּדָא, אֲבָל וְדָאִי
 שְׁתּוּפָא בִּישָׂא אִיהוּ לְגִרְמִיָּה. (כדאמרן)

רַבִּי לְוִיטָס אִישׁ בְּפֹר אוֹנוּ, תָּנָה חִיךְ וּמִתְלוּצֵץ עַל
 אַתְתָּא דָּא, בַּד חָמִי מֵאֵן דְּאַזְדוּג בְּתַדָּה, וְתָנָה

מִי שֵׁישׁ לוֹ בְּנִים מֵאֲשׁוּתוֹ הִרְאִשׁוּנָה וּמִכְנִיס אֶת זֶה לְתוֹךְ בֵּיתוֹ, אוֹתוֹ הַיּוֹם
 הוּא נִדְבֵּק בְּחֶרֶב קִשְׂיָה שְׁמִתְהַפֵּכֶת בְּשִׁבִּיל שְׁנֵי צַדִּדִּים. אַחַד - שְׁהִרִי שְׁנִים
 הִיא דְּחִתָּהּ הַחֹצֶה, וְעַכְשָׁיו הוּא הַשְּׁלִישִׁי. וְעוֹד - כָּלִי שְׁהַשְׁתַּעְבַּד (שֶׁהִשְׁתַּתֵּף)
 בּוֹ אַחֵר, אֵיךְ הוּא יָבֵא לְתֵת בָּהּ רוּחוֹ שְׁלוֹ וְיִשְׁתַּתֵּף עִמָּהּ וְיִדְבֵּק בָּהּ? לֹא
 שְׁהִיא אֲסוּדָה, אֲבָל וְדָאִי שְׁתּוּף רַע הוּא לְעִצְמוֹ (כְּמוֹ שְׁבָאֲרִנוֹ).

רַבִּי לְוִיטָס אִישׁ בְּפֹר אוֹנוּ הִיָּה צוֹחֵק וּמִתְלוּצֵץ עַל הָאִשָּׁה הַזֹּאת, כְּשֶׁרָאָה מִי
 מְזַדְּגָה עִמָּהּ, וְהִיָּה אוֹמֵר, (מִשְׁלִי לֹא) וְתִשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן כְּתוּב. מִי שֶׁנִּדְבֵּקֶת
 בּוֹ בְּאִישׁ אַחֲרוֹן, אַחֵר כֵּךְ הִיא צָחוּק.

אָמַר, (משלי לא) וְתִשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן כְּתִיב, מֵאֵן
 דְּאֵתְדַבֵּקֶת בֵּיהּ בְּאִישׁ אַחֲרוֹן, חִינּוּכָא אִיהִי לְבִתְר.
 הַשְׁתָּא, אִית לְאַהֲדָרָא וּלְעֵינָא, עַל אֲתֵר (נ"א אילנא)
 חַד רַב וְעֲלָאָה, דִּתְנוּה בְּעֲלָמָא, וְגִזְעָא
 וְשִׁרְשָׁא דְקִשּׁוּט, וְאִיהוּ עוֹבֵד אָבִי יֵשִׁי אָבִי דְדוּד.
 דִּהָא אֲתֵמַר דְּאַחֲרוֹן תְּנוּה, חֵיד נָפֶק שִׁרְשָׁא דְקִשּׁוּט,
 מִגּוּ אֲתֵר דָּא.

אֲלָא, עוֹבֵד אֲתֵתְקֵן בְּתַקְנוּנָא עֲלָאָה, וְאַהֲדָר
 שִׁרְשָׁא דְאִילָנָא דְקָא אֲתֵתְהַפֵּךְ, עַל תְּקוּנוֹה,
 וְאַסְתְּלִיק בֵּיהּ, וְאַתְתְּקֵן בְּדָקָא יְאוּת, וְעַל דָּא אֲקָרִי
 עוֹבֵד. מַה דְּלָא זְכוּ חֲבִי, שְׂאֵר בְּנֵי עֲלָמָא.

אַתָּא אִיהוּ, פְּלִח וְאַעֲדֵר עֲקָרָא וְשִׁרְשָׁא דְאִילָנָא,
 וְנָפֶק מֵאַנְפִּין מְרִירָן, וְאַהֲדָר (נ"א ואעדֵר) וְאַתְקֵן

עֲכָשׁוּ יֵשׁ לַחֲזוֹר וּלְעֵין עַל מְקוֹם (נ"א אילן) אֶחָד גָּדוֹל וְעֲלִיוֹן שֶׁהִיא בְּעוֹלָם,
 וְגִזַּע וְשִׁרְשׁ שֶׁל אֲמֹת, וְהוּא עוֹבֵד אָבִי יֵשִׁי אָבִי דוּד, שֶׁהִרִי נֶאֱמַר שֶׁהִיא
 אַחֲרוֹן, אִידֵּךְ יִצְא שִׁרְשׁ אֲמֹת מֵהַמְּקוֹם הַזֶּה?
 אֲלָא עוֹבֵד נִתְקַן בְּתַקּוֹן עֲלִיוֹן, וְחֲזַר הַשִּׁרְשׁ שֶׁל הָאֵילָן שֶׁהִתְהַפֵּךְ עַל תְּקוּנוֹ,
 וְהִתְעַלָּה בּוֹ וְהִתְתַּקֵּן כְּרָאוּי, וְעַל זֶה נִקְרָא עוֹבֵד, מַה שְּׁלֹא זְכוּ כֹךְ שְׂאֵר
 בְּנֵי הָעוֹלָם.

הוּא בָּא, עֲבֵד וְעֵדֵר אֶת עֵקֶר וְשִׁרְשׁ הָאֵילָן, וְיִצְא מֵהַפְּנִים הַקּוֹרִים, וְחֲזַר
 וְנִתְקַן בְּנוֹף שֶׁל אֵילָן אַחֵר עֲלִיוֹן. בָּא יֵשִׁי בְּנוֹ וְחִזַּק אוֹתוֹ וְתַקֵּן אוֹתוֹ, וְנֶאֱחִז
 בְּעַנְפֵי הָאֵילָן הָעֲלִיוֹן הָאֶחָד, וְחִבֵּר אֵילָן בְּאֵילָן, וְהִסְתַּבְּכוּ זֶה בְּזֶה. כֵּינֵן שְׂבָא
 דוּד, מִצָּא אֵילָנוֹת מְסֻבִּים וּמְאַחֲדִים זֶה בְּזֶה. אֲזִי יִרְשׁ הַשְּׁלִטוֹן בְּאֶרֶץ, וְעוֹבֵד
 גֵּרָם אֶת זֶה.

בְּנוֹפֵא דְאִילָנָא אַחֲרָא עֲלָאָה, אַתָּא יִשִּׁי בְרִיָּה,
וְאַחֲסִין לִיָּה, וְתַקִּין לִיָּה, וְאַתְאַחֲד בְּעַנְפוֹי (קע"ה ע"ב)
דְּאִילָנָא אַחֲרָא עֲלָאָה, וְחִבֵּר אִילָנָא בְּאִילָנָא,
וְאַסְתַּבְּכוּ דָּא בְּדָא. בֵּינָן דְּאַתָּא (קע"ע ע"א) דְּדוֹד, אֲשַׁבַּח
אִילָנִין מִסְתַּבְּכֵן וּמִתְאַחֲדֵן דָּא בְּדָא, בְּדִין יָרִית
שְׁלִטְנוּ בְּאַרְעָא, וְעוֹבֵד גְּרִים דָּא.

בְּבַח תְּחוּא סָבָא וְאַמֵּר, אִי סָבָא סָבָא, וְלָא
אַמִּינָא לָךְ, דְּעָלַת בִּימָא רַבָּא, חֲשָׁתָא
אַנְתָּ הוּא גּוֹ תְּחוּמֵי רַבְרַבִּין, אַתְתָּקֵן לְסִלְקָא. סָבָא
סָבָא, אַנְתָּ גְּרַמְתָּ דָּא, דְּאַלְמֵלָא תְּוִית שְׁתִּיק
בְּקַדְמִיתָא, תְּוִה יָאוּת לָךְ, אַבְל חֲשָׁתָא לָא יְכִילַת
וְלִית מָאן דְּאַחִיד בִּידְךָ, אֲלָא אַנְתָּ בְּלַחוּדְךָ. קוּם
סָבָא וְאַסְתַּלַּק בְּסִלְיָךְ.

עוֹבֵד דָּא, אַתְתָּקֵן וְנִפְק מִגּוֹ חֲקֵל בִּישָׂא, דִּגּוּבִין
בִּישִׁין. אַתָּא יִשִּׁי בְרִיָּה, וְאַתְקִין וְאַעֲדֵר

בְּכָה אוֹתוֹ זָקֵן וְאַמֵּר, אִי זָקֵן זָקֵן, וְלֹא אֲמַרְנוּ לָךְ שְׁנַכְנַסְתָּ לָּם הַגְּדוֹל? עֲכָשׁוּ
אַתָּה הוּא בְּתוֹף הַתְּהוּמוֹת הַגְּדוֹלִים. הִתְתַּקֵּן לַעֲלוֹת. זָקֵן זָקֵן, אַתָּה גְּרַמְתָּ
לָזֶה, שְׂאֵלְמֵלָא הֵייתָ שׁוֹתֵק בְּתַחֲלָה, הֵיָּה נָאָה לָךְ, אַבְל עֲכָשׁוּ לֹא יָכַלְתָּ וְאִין
מִי שִׂיאַחֲזוּ בִּידְךָ, אֲלָא אַתָּה בְּלִבְדְּךָ. קוּם זָקֵן וְעֲלֵה בְּמַעְלָה.

עוֹבֵד זֶה הִתְתַּקֵּן וְנִצָּא מִתּוֹף שְׂדֵה רַע שֶׁל בּוֹרוֹת רָעִים. בָּא יִשִּׁי בְנוֹ וְהִתְקִין
וְעֵדֵר אֶת הָאֵילָן, וְעַם כָּל זֶה, (וְעוֹבֵד) זֶה סוֹד הַסּוּדוֹת, וְלֹא יִדְעִיתִי אִם אֲמֹר
וְאִם לֹא אֲמֹר. אֲמֹר דְּבִרְיָךְ, זָקֵן, וְדָאִי אֲמֹר, בְּזֶה יְדוּעִים כָּל שְׂאֵר בְּנֵי הַגָּלְגּוּל.
(עוֹבֵד הִתְקִין אֵילָן, וְעַם כָּל זֶה שֶׁהִתְקִין אֵילָן) עוֹבֵד עִם כָּל זֶה הִתְקִין אֵילָן. כְּשֶׁבָּא

אֵילָנָא, וְעַם כָּל דָּא, (ועובד) דָּא רָזָא דְרָזוֹן, וְלָא
יִדְעָנָא אִי אֵימָא, אִי לָא אֵימָא. אֵימָא מִיִּלָּךְ סָבָא,
וְדָאִי אֵימָא, בְּדָא יִדְעָאן כָּל שְׁאָר בְּנֵי בְּגִלְגּוּלָא.
(נ"א עובד אילנא אתקין) עוֹבֵד עִם כָּל דָּא אֵילָנָא אֲתֵקִין.
כֹּד אֲתָא דְיוֹד מַלְכָּא, בְּאֵילָנָא תַּתְּאָה דְּנוֹקְבָא
אֲשֶׁתָּאֵר, וְאַצְטְרִיךְ לְקַבְלָא (בראשית קס"ה ע"א) חֲיִין
מֵאַחֲרָא, וְמָה אִי הָאִי דְּאַתְתֵּקֵן, וְאַתְקִין כְּלָא,
הָכִי. שְׁאָר בְּנֵי עֲלָמָא דְּאַתְיִין בְּגִלְגּוּלָא, דְּלָא יִבְלִין
לְאַתְתֵּקְנָא הָכִי, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה.

בְּכָל סְטָרִין אֲתַחֲפֵךְ בְּגִלְגּוּלָא. פֶּרִץ הָכִי הָוָה. בְּעִז
הָכִי הָוָה. עוֹבֵד הָכִי הָוָה. (ס"א ועם כל דא אילנא
אתתקין) וְכִבְלָא נָפִיק אֵילָנָא מִסְטָרָא דְרַע, וְאַתְדַּבֵּק
לְבַתֵּר בְּסִטְרָא דְמוֹב. בְּקַנְדְּמִיתָא, (בראשית לח) וַיְהִי
עַר בְּכוֹר יְהוֹדָה רַע. (אונן אוף הכי) מַחֲלֹן אוֹף הָכִי,

דְּיוֹד הַמְלֵךְ, נִשְׁאָר בְּאֵילֵן הַתַּחְתּוֹן שֶׁל הַנְּקֵבָה, וְהַצְטְרִיךְ לְקַבֵּל חַיִּים מֵאַחֵר.
וְמָה אִם זֶה שֶׁהִתְתַּקֵּן וְהִתְקִין הַכֹּל כֹּף - שְׁאָר בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁבָּאִים בְּגִלְגּוּל,
שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְהִתְתַּקֵּן כֹּף, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה.

בְּכָל הַצְדֵּדִים מִתַּחֲפֵךְ בְּגִלְגּוּל. כֹּף הִיָּה פֶּרִץ. כֹּף הִיָּה בַעַז. כֹּף הִיָּה עוֹבֵד.
(ועם כל זה האילן נתקן) וּבְכָל יוֹצֵא אֵילָן מִצֵּד הָרַע, וְאַחֵר כֹּף נִדְבֵק בְּצֵד הַטּוֹב.
בַּתְּחִלָּה, וַיְהִי עַר בְּכוֹר יְהוֹדָה רַע. (אונן אף כף) מַחֲלֹן אֵף כֹּף וְלֹא כָל כֹּף.
אַבְל בְּאַלְהָה הַתַּעֲפֵל הָרַע, וְיוֹצֵא אַחֵר כֹּף טוֹב, (יוצא) אוֹתוֹ שֶׁכְּתוּב בּוֹ (שמואל
א טו) וְטוֹב רָאִי. וְה' עִמּוֹ. עַכְשָׁיו עוֹמֵד אֵילָן תַּחְתּוֹן עַל תַּקּוּנוֹ, וְקוֹלֵךְ אֱלֹהִים
עַל גּוֹיִם.

קעב זוהר פרשת משפטים סדר הלימוד ליום כד אדר [יום 172 בשנה] סבא דמשפטים

וְלֹאֵנוּ בְּלִבְּךָ. אֲבָל בְּחֵנִי אֶתְעַבְּלָ רָע, וְנִפְיָק מִזֹּב
לְבַתֶּר, (נפק) הַחֹזֵא וְכִתִּיב בִּיהִי, (שמואל א טז) וְמִזֹּב
רֵאִי. (שמואל א טז) וַיַּחְזֹּאֵהוּ ^{יְהוָה} עֲמוֹ. הָבֵא קִיּוּמָא
אֵילָנָא תַתָּאָה עַל תְּקוּנִיהָ, וּמַלְךְ אֱלֹהִים עַל גּוֹיִם.

בְּשִׁירֹותָא דְכָלָא, מַעְקָרָא וַיִּסּוּדָא עֲלָאָה,
אֲשֶׁתְּרֵשׁוּ דְרָגִין, רֵאוּבֵן שְׁמַעוֹן לְוִי
יְהוּדָה, מִה כְּתִיב בִּיהִי, (בראשית כט) הַפֶּעַם אוֹדָה אֶת
יְהוָה ^{יְהוָה}, וְכִתִּיב וַתַּעֲמֹד מִלְּדָת. הֵינִי (ישעיה נד)
רְנִי עֲקָרָה לֹא יֵלְדָה. בְּגִין דְּכִד אֲתִילִיד יְהוּדָה,
נִפְקַת נִיקָבָא מִתְּדַבְּקָא בְּדְכוּרָא, וְלֹא הוֹת עַל
תְּקוּנָהָא אֲנַפִּין בְּאַנְפִּין, וְלֹא אֲתַבְּשֶׁרֶת לְאוּלָּדָא בִּינוֹן
דְּנִסְר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַתְקִין לָהּ, (ס"א אַנְפִּין
בְּאַנְפִּין) בְּרִין אֲתַבְּשֶׁרֶת לְאַתְעַבְּרָא וְלְאוּלָּדָא.

וּבְסַפְרָא דְחֲנוּךְ, וַתַּעֲמֹד מִלְּדָת, לָאוּ עַל
לָאָה אֲתַמַּר, אֲלֵא עַל רַחֵל

בְּרֵאשִׁית הַכֹּל, מַעְקָר וַיִּסּוּד עֲלִיוֹן הַשְּׁתֵּרֶשׁוּ דְרָגוֹת, רֵאוּבֵן שְׁמַעוֹן לְוִי יְהוּדָה.
מִה כְּתוּב בּוֹ? (בראשית כט) הַפֶּעַם אוֹדָה אֶת ה'. וְכִתוּב וַתַּעֲמֹד מִלְּדָת. הֵינִי
(ישעיה נד) רְנִי עֲקָרָה לֹא יֵלְדָה. מִשּׁוּם שְׁכַשְׁנוּלֵד יְהוּדָה, יֵצֵאָה נִמְכָּה דְּבוּקָה
בְּזָכֵר, וְלֹא הֵיִתָּה עַל תְּקוּנָהָ פְּנִים בְּפְנִים וְלֹא הִכְשָׁרָה לְלָדָת. כִּינּוּ שְׁנִסְר אוֹתָהּ
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהִתְקִין אוֹתָהּ, (פנים בפנים) אֲזַי הִכְשָׁרָה לְהִתְעַבֵּר וּלְלָדָת.

וּבְסַפְרֵי שֶׁל חֲנוּךְ, וַתַּעֲמֹד מִלְּדָת לֹא נֶאֱמַר עַל לָאָה, אֲלֵא נֶאֱמַר עַל רַחֵל,
אוֹתָהּ שְׁמַכְבָּה עַל בְּנֵיהָ, אוֹתָהּ שְׁנִשְׁרָשָׁה בִּיהוּדָה - יְהוֹיָדָה. וַתַּעֲמֹד מִלְּדָת,

אֲתָמֵר, הָיִיא דְּמִבְכָּה (דף ק"ד ע"א) עַל בְּנֵיהּ, הָיִיא
דְּאַשְׁתָּרְשֵׁת בִּיהוּדָה: יְהו"ו ד"ה. וְתַעֲמֹד מִלְּדַת,
דְּהָא לָא אֲתַתְּקֵנָא.

בְּקִדְמִיתָא, דִּינִיקְנָא דְלַעֲיָלָא הָוָה בְּלָא רֵאוּבֵן: או"ר
ב"ן. (בראשית א') וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר,
יְמִינָא אוֹר. (ב"ן) שְׁמַעוֹן שְׁמַאלָא אוֹר בְּתַחוּמֵי סִינָא
דִּדְהָבָא בְּתַרְדֵּיהּ שֵׁם עוֹן. לוי: חֲבוּרָא דְכִלָּא,
לְאַתְחַבְרָא מִתְרִין סְטְרִין. יְהוּדָה: נִיקְבָּא בְּתַר
דְּכִוְרָא מִתְדַבְּקַת, יְהו"ו, דָּא דְּכִוְרָא. ד"ה, דָּא נִיקְבָּא
דִּתְנוֹת בְּתַרְדֵּיהּ.

ד"ה, אֲמַאי ד"ה. אָלָא ד', בְּאַתְדַּבְּקוּתָא דִּרְע
בְּתַרְדֵּיהּ, אִיהִי דְל"ת, מִסְבָּנָא אִיהִי, וְאַצְטְרִיךְ
לְאַתְבָּא בְּגִלְגּוּלָא, לְאַתְעַבְּלָא תַּחוּי רַע, וְלְמִתְבְּלִי
בְּעַפְרָא. וְלְבַתֵּר לְצַמְחָא בְּסְטְרָא דְטוֹב, וְלְנַפְקָא
מִמְסְבָּנֵי לְעֵתִירוֹ, וּבְדִין ה'. וְעַל דָּא, יְהו"ו ד"ה.

שְׁהִי לָא נִתְקַנָּה.

בְּתַחֲלָה דִּיזְקוֹן הָעֲלִיוֹן הָיָה הַכֹּל רֵאוּבֵן - או"ר ב"ן. (בראשית א') וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהִי אוֹר, יָמִין אוֹר. (ב"ן) שְׁמַעוֹן שְׁמַאל אוֹר, בְּאוֹתוֹ ל' סִיג שְׁהִזְהֵב עֲמוֹ - שֵׁם
עוֹן. לוי - חֲבוּרָא שֶׁל הַכֹּל לְהַתְחַבֵּר מִשְׁנֵי צַדִּים. יְהוּדָה - נִקְבָּה עִם זָכָר
נִדְבָקַת. יְהו"ו - זֶה זָכָר. ד"ה - זֶה נִקְבָּה שְׁהִיָּתָה עֲמוֹ.

ד"ה, לָמָּה ד"ה? אָלָא ד' בְּתַדְבָּקוּת שֶׁל רַע עֹמֶה הִיא דְל"ת, הִיא עֲנִיָּה,
וּצְרִיכָה לְשׁוֹב בְּגִלְגּוּל לְבַעַר אֶת אוֹתוֹ הָרַע וּלְהַתְבַּלּוֹת בְּעַפְרָא, וְאַחֲרַיִם לְצַמּוֹחַ
בְּצַד הַטּוֹב וּלְצַאֵת מִעֲנֵי לְעֵשֶׁר, וְאַזְ ה'. וְעַל זֶה יְהו"ו ד"ה.

פּוֹק סָבָא, מִגּוֹ תְּהוֹמֵי, לָא תִּדְחַל, כַּמָּה אַרְבִּין
 זְמִינִין לָךְ, בְּשַׁעְתָּא דְּתִשּׁוּטְט יָפָא, בְּגִין
 לְנִיחָא בְּהוּ. בָּכָה בְּמַלְקֵי דְּמִין וְאָמַר, מָאֲרִי דְּעִלְמָא,
 דִּילְמָא יִימְרוּן מִשְׁרִיין עֲלָאִין, דְּאָנָא סָבָא, וּבְכִי
 בִּינְקָא. גַּלִּי קַמָּךְ, דְּעַל יַקְרָךְ אָנָּא עָבִיד, וְלָא
 עָבִידְנָא עַל יַקְרָא דִּילִי, דִּהָא בְּקִדְמִיתָא תָּהִי לִי
 לְאַסְתְּמָרָא, דְּלָא אִיעִיל בִּימָא רַבָּא, וְהִשְׁתָּא בִּינִין
 דְּאָנָא בִּיהַ, אִית לִי לְשַׁטְטָא בְּכָל סַטְרִין, וְלִנְפָקָא
 מִנִּיהַ. (בראשית כט) יְהוּדָה אֶתְּה יוֹדוּךְ אַחִיד, (ס"א כולחו
 אודאן על שמא דא והיינו וכו') חֵינֵנו דְּאָנָן אַמְרִין בְּרוּךְ
 אֶתְּה. אִיהוּ בְּרוּךְ וְאִיהִי אֶתְּה, לְבָלְהוּ בְּנוֹי לָא אָמַר
 יַעֲקֹב אֶתְּה, אֱלָא לְאַתֵּר דְּאַצְטְרִיךְ. דָּא אִיהוּ אֶתְּה.
 שְׂמָא דָּא, (נ"א ודאי אתה) יוֹדוּךְ אַחִיד, בְּלָהוּ אֹזְנִין לָךְ
 עַל שְׂמָא דָּא, וְדַאי אֶתְּה יוֹדוּךְ אַחִיד, עַל

צא זמן מתוך התהומות, אל תפחד, כמה ספינות מזנקות לך בשעה
 שתשוט בים כדי לנוח בהן. בכה כמו מקדם ואמר, רבון העולם, אולי יאמרו
 המוחנות העליונים שאני זמן ובוכה כתינוק. גלוי לפניך שעל כבודך אני
 עושה, ולא עשיתי לכבודי, שהרי בתחלה היה לי להשמר שלא אפגס לי
 הגדול, ועכשו בין שאני בו, יש לי לשוטט בכל הצדדים ולצאת מקונו. יהודה
 אתה יודוך אחיד, (כולם מודים על השם הזה) הינו מה שאנו אומרים ברוך אתה,
 הוא ברוך והיא אתה. לכל בניו לא אמר יעקב אתה, אלא למקום שהצטרך.
 זהו אתה.

השם הזה (ודאי אתה) יודוך אחיד. כלם מודים לך על השם הזה. ודאי אתה
 יודוך אחיד, על השם הזה הסתלק ונכפה הצד האחר, משום שפשוטא

שְׁמָא דָּא, אֶסְתַּלֵּק וְאַתְּכַפֵּי סֶטֶר אַחֲרָא, בְּיִין
 דְּכִד אַתְקֵרִי וְאַדְבֵּר, הָא נִפְקֵת סֶטֶרָא אַחֲרָא
 בְּחֻדָּה. בְּיִין דְּאִמְרֵי אַתָּה, שְׁלֹטְנִי וְרַבְרְבְּנִי אִית
 לָהּ, וְסֶטֶרָא אַחֲרָא אַתְּכַפֵּיָא, וְלֹא אַתְחִיזִיאַת תַּמָּן.
 וְדַאי בְּשְׁמָא דָּא אַתְרָשִׁים וְאַתְבְּרִיר מְסֶטֶרָא
 אַחֲרָא. וְדַא אֶסְתַּלֵּקֵנּוּ וְשְׁלֹטְנִי דִּילְדִיָּה, וְתַבִּירוּ וּבִישׁ
 לְסֶטֶרָא אַחֲרָא. בְּיִין דִּיזְרוּךְ אַחִיד עַל שְׁמָא דָּא,
 אַתָּה, בְּדִין יָדָךְ בְּעֶרְףְּ אֹיְבִיךָ, מִיַּד אַתְכַּפֵּיִין
 לְגַבְךָ, וְשְׁמָא דָּא גָרִים.

יְדַעְנָא חֲבֵרִיָּא יְדַעְנָא, דִּהָא אַתָּה שְׁמָא דָּא, אַתָּן
 אִמְרִין לְאַתֵּר אַחֲרָא עֲלָאָה, דְּכַתִּיב, (תהלים
 קי) אַתָּה בָּהֶן לְעוֹלָם, בִּימִינָא עֲלָאָה. שְׁפִיר אִיהוּ,
 דִּהָא בְּיִין דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹדֵן לִיָּה עֲלָאִין וְתַתָּאִין, וְזָכָה
 לְכַבְּלָא, כָּל מַה דְּאִיהוּ אָמַר, חָבִי אִיהוּ וְשְׁפִיר.

וְנִזְכֵּר, הָרִי יוֹצֵא אֶתוּ הַצַּד הָאֲחֵר. בְּיִין שְׁאוּמְרִים אַתָּה, שְׁלֹטוֹן וּגְדֻלָּה יֵשׁ
 לָהּ, וְהַצַּד הָאֲחֵר נִכְפָּה וְלֹא נִרְאָה שָׁם. וְדַאי שְׁבִשְׁם הָזֶה נִרְשָׁם וְנִבְחַר מֵהַצַּד
 הָאֲחֵר. וְזוֹ הָעֲלִיָּה וְהַמְקֻשְׁלָה שְׁלָהּ, וְשֶׁבֶר וְרַע לְצַד הָאֲחֵר. בְּיִין, שִׁיזְדוּךְ
 אַחִיד עַל הַשֵּׁם הָזֶה, אַתָּה, אֲזִי יָדָךְ בְּעֶרְףְּ אֹיְבִיךָ, מִיַּד נִכְנָעִים אֱלִיד, וְהַשֵּׁם
 הָזֶה גּוֹרֵם.

יְדַעְתִּי, חֲבֵרִים, יְדַעְתִּי, שְׁאַתָּה הָרִי הַשֵּׁם הָזֶה, אַתָּם אוּמְרִים לְמָקוֹם עֲלִיוֹן
 אַחֵר, שְׁכָתוֹב (תהלים קי) אַתָּה כֹּהֵן לְעוֹלָם, בְּיָמִין הָעֲלִיוֹן. יָפָה הוּא, שְׁהָרִי בְּיִין
 שְׂרָבִי שְׁמַעוֹן מוֹדִים לוֹ עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְזָכָה לְכָל. כָּל מַה שֶּׁהוּא אוּמַר,
 כִּד זֶה וְיָפָה.

אָבֵל בַּד תַּחֲזוֹן מָטָאן לְגַבִּיּהּ, אָמְרוּ לֵיהּ, וְאִדְכְּרוּ
 לֵיהּ, יוֹמָא דִּתְלָנָא, בַּד (צ"ז ע"ב) וְרַעְנָא פּוֹלִין,
 לְחַמְשֵׁין וְתַרְיִן גְּזוּנִין. דִּהָא אַתָּה כְּהֵן, הָבָא אַתְקָשֶׁר
 כּוֹס דְּבִרְכָּה בִּימִינָא, בְּלֹא פְרוּדָא בְּלָל. וּבְגִין כֵּךְ,
 אַתָּה כְּהֵן לְעוֹלָם, הָבָא אַתְקָשֶׁר כּוֹס בִּימִינָא,
 בְּרַקָּא יֵאוֹת.

וְעַל דָּא אָמַר קָרָא, יְהוּדָה אַתָּה, לְחָאֵי אַתָּה
 יוֹדוּךְ אַחִיד, וְלֹא כְּתִיב יְהוּדָה יוֹדוּךְ אַחִיד,
 וְלֹא יִתִּיר, אֶלָּא עַל שְׁמָא דְאַתָּה. אַתָּה, אַתָּר
 דָּא, אַצְטְרִיד לְשְׁמָא דָּא, וְלֹא אַחֲרָא.

יְהוּדָה, אָבָא קַדְמָאָה, וְאַבָּא תַנְיִינָא, וְלֹא תְנוּה
 בֵּיהּ חֲלוּפָא לְעֶלְמִין. וּבְגִין כֵּךְ פִּרְץ
 אַתְתָּקַף בֵּיהּ בְּתוֹקְפוּי, מַה דִּלָּא תְנוּה הָבִי לְכָל בְּנֵי

אָבֵל כְּשֶׁתְּהִיוּ מְגִיעִים אֵלָיו, אָמְרוּ לוֹ וְהִזְכִּירוּ לוֹ אֶת יוֹם הַשְּׁלֵג כְּשֶׁזָּרַעְנוּ
 פּוֹלִים לְחַמְשֵׁים וּשְׁנַיִם גְּזוּנִים, שְׁהָרִי אַתָּה כְּהֵן. כָּאֵן נִקְשֶׁר כּוֹס שֶׁל בִּרְכָּה
 בִּימִין בְּלִי פְרוּד כָּלל, וּמִשּׁוּם כֵּךְ, אַתָּה כְּהֵן לְעוֹלָם. כָּאֵן נִקְשֶׁר כּוֹס
 בִּימִין כְּרָאוּי.

וְעַל זֶה אָמַר הַכְּתוּב, יְהוּדָה אַתָּה, לְאַתָּה הִנֵּה יוֹדוּךְ אַחִיד, וְלֹא כְּתוּב יְהוּדָה
 יוֹדוּךְ אַחִיד וְלֹא יִתִּיר, אֶלָּא עַל שֵׁם שֶׁל אַתָּה. אַתָּה - מְקוֹם זֶה הַצִּטְרוּף
 לְשֵׁם תְּנוּה, וְלֹא אַחֲרָא.

יְהוּדָה - הָאֵב הָרָאשׁוֹן וְהָאֵב הַשֵּׁנִי, וְלֹא הָיָה בּוֹ חֲלוּף לְעוֹלָמִים. וּמִשּׁוּם כֵּךְ
 פִּרְץ הַתְּגַבֵּר בּוֹ בְּגִבּוּרְתּוֹ מַה שְּׁלֹא הָיָה כֵּךְ לְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם. וְעַל כֵּךְ בְּנִינּוּ
 שֶׁל דּוֹד מִתְחִיל אֶת הַחֲשׁוֹבֹן מִפְּרִץ, וְלֹא מִבְּעֵז, שֶׁהָיָה בּוֹ שְׁנוּי. חֲבָרִים, אִם
 תִּשְׁגִּיחוּ, לֹא אָמַרְתִּי דְּבָרִים בְּסֵתֶר, וְאַף עַל גַּב שְׁהֵם נִסְתָּרִים.

עֲלָמָא. וְעַל דָּא בְּנֵינָא דְדוֹד, שְׁאֵרֵי חֲשִׁבְנָא
מִפְּרִין, וְלֹא מִבְּעִז, דִּתְהוּ בֵּיה שְׁנוּיָא. חֲבֵרִיָּא, אִי
תִּשְׁגָּחוּן, דָּאוּ מִלֵּין בְּסִתְמוּ קָא אֲמִינָא, וְאַף עַל גַּב
דְּסִתְיִמִין אִינוּן.

וְעַל דָּא, יְהוּדָה רְנוּח שְׂמָא דָּא, דְּאֶקְרִי אֶתָּה.
קָם עַל בּוֹרִיָּה וּמָנָא קְדָמָאָה, וּזְמָנָא תְּנִינָא,
וְלֹא אֲשִׁתְּנִי לְעַלָּם. וּבְנֵי דִיהוּדָה וְזֶרְעָא דִּילֵיהּ,
אוֹדֵן וְאֶמְרִין כִּי אֶתָּה אֲבִינוּ. מַח דִּלִּית חָבִי
לְשָׂאָר בְּנֵי גִלְגּוּלָא לְעַלְמִין. שְׂאָר בְּנֵי גִלְגּוּלָא,
תִּרְיִן אֲבָהוֹן, תִּרְיִן אֶמְהוֹן, אִית לֹון גִּזּוֹן לְבְנֵינָא.
וְרִזּוֹן אֲלֵין, בְּעַמְקֵי יַמָּא, בְּלָבָא דִּתְהוּמֵי אִינוּן,
מֵאן יִכִּיר לְאַפְקָא לֹון. קוּם סָבָא, אֲתִגְבֵּר וְאַתְקַף
בְּתוֹקְפֵךְ, אֶפִּיק מִרְגְּלֵךְ מִגּוֹ תְּהוּמֵי.

בְּעִז, אֲתַחֲזִי דִּתְהוּ בֵּיה שְׁנוּיָא, כִּד אוֹלִיד ^{דף ע"ב}
לְעוֹבֵר, דִּהָא עוֹבֵר (ס"א עובדא) בְּשְׁנוּיָא

וְעַל כִּךְ יְהוּדָה הַרְוִים אֶת הַשֶּׁם הֵזָה שְׁנִקְרָא אֶת"ה. עֲמִיד עַל בְּרִין פַּעַם
רִאשׁוֹנָה וּפַעַם שְׁנִיָּה וְלֹא הִשְׁתַּנָּה לְעוֹלָם. וּבְנֵי יְהוּדָה וְזֶרְעוֹ מוֹדִים וְאוֹמְרִים
כִּי אֶתָּה אֲבִינוּ, מַח שְׂאִין כֹּן לְשָׂאָר בְּנֵי הַגִּלְגּוֹל לְעוֹלָמִים. שְׂאָר בְּנֵי הַגִּלְגּוֹל,
שְׁנֵי אֲבוֹת, שְׁתֵּי אֶמְהוֹת, יֵשׁ לָהֶם גִּזּוֹן לְבָנִין. וְסוּדוֹת הִלְלוּ בְּעַמְקֵי הַיָּם, הֵם
בְּלֵב הַתְּהוֹמוֹת, מִי יִכּוֹל לְהוֹצִיא אוֹתָם? קוּם זָקֵן, הִתְגַּבֵּר וְהִתְחַזַּק בְּחֻזְקוֹ
וְהוֹצֵא מִרְגְּלֵיךְ מִתּוֹךְ הַתְּהוֹמוֹת!

בְּעִז נִרְאָה שְׁהָה בּוֹ שְׁנֵי כְּשֶׁהוֹלִיד אֶת עוֹבֵד, שְׁהָרִי עוֹבֵד (מַעֲשֶׂה) הוּא בְּשְׁנוּי.
לֹא כִּךְ. אֲבָצֵן הוּא בְּעִז, הוּא הָאֵב הָרִאשׁוֹן שֶׁלֹא עָשָׂה שְׁנוּי. וְאִם תֵּאֲמַר

הוא. לאו הכי. אבצן הוא בעז, הוא אבא קדמא, דלא עבד שנייא. ואי תימא, איהו תוה, ודאי בד אתער לעובדא דא, ביה תוה, מאן דהוא תקיף באריא וכליתא ביה תוה. בגין דלא (דף ק"ד ע"ב) לחוי שנייא ביה בדוד, ואתהדר מלה לעקרא קדמא, בגין דיהא בלא מאבא חדא, ושלשלא חדא. וכלא חד, ולא תוה שנייא בגלגולא דזרעא דדוד. ועל דא, אתה מרישא ועד סופא, בלא שנייא בלא.

השתא, נפקת סבא, מעמקי לבא דימא. יהודה אתה, ודאי מרישא ועד סופא ולא אתחוי לבד שאר בנין, לאתקרי אתה, אלא ליה בלחודוי. ופאה חילקיה דדוד, דהכי אתבריר, ואסתלק משאר עקרא דבני נשא בארעא.

יודוך אחיד, יודוך כל בני עלמא מפעי ליה, מאי טעמא אחיד. אלא ארח כל בני עלמא, לא

שהוא היה, ודאי כשהתעורר למעשה הזה היה בו, מי שהוא גבור בארי וכלביא היה בו, כדי שלא יהיה שנוי בדוד, וחזר הדבר לעקר הראשון כדי שהכל יהיה מאב אחד, ושלשלת אחת. והכל אחד, ולא היה שנוי בגלגול של זרע דוד. ועל זה אתה, מראש ועד סוף, בלי שנוי כלל.

עכשו יצאת זמן מעמק של לב הים. יהודה אתה, ודאי מראש ועד סוף, ולא ראוי לכל שאר הבנים שיקראו אתה, אלא לו לבדו. אשרי חלקו של דוד שכך נבחר והתעלה משאר העקר של אדם בארץ.

יודוך אחיד, יודוך כל בני העולם היה צריך להיות! מה הטעם אחיד? אלא

מִתִּיבְמִין לְגִלְגָּלָא, אֱלָא מִסְטָרָא דְאַחִין, וְאַחָא
 אֲזִדְמִן לְיִבּוּמָא, (ואתה בגרמך, אודמנת ליבומא.) וְהָבָא
 בְּלָחֵי אַחִיד יוֹדוּךְ, דְּלָא יִשְׁתַּלְשַׁל מִנִּיחֵי, וְלָא מִחַד
 מִנִּיחֵי, שְׁלִשְׁוֹלָא דְמַלְכוּ, אֱלָא אַתָּה בְּלַחֲוֹדָךְ.
 אַתָּה, מִרִּישָׁא וְעַד סוּפָא אַתָּה עֲבַדְתָּ, וּמִינָךְ נִפְקִי,
 כִּד שְׁלִשְׁוֹלָא וְגוֹעָא (דיוקנא וגופא) דְּאַרְיָה.

בְּנִיד, בְּנִי אַרְיָה, דְּלָא אַתְּ עָבְרִי לְשִׁנְיָא דְאַחִיד,
 לָא אַתְּ חָלְפִי לְטָלָה, וְלָא לְשׁוּר, וְלָא לְגַרִי,

שְׁדַרְךָ כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא מִתִּיבְמִין לְגִלְגּוֹל אֱלָא מִהַצֵּד שֶׁל הָאֲחִים, וְהָאֵח
 מִזְמִן לְיִבּוּם, (ואתה בעצמך הודמנת ליבום), וְכָאן כָּל אַחִיד יוֹדוּךְ, שְׁלָא יִשְׁתַּלְשַׁל
 מִהֶם וְלֹא מֵאֶחָד מֵהֶם שֶׁלְשֵׁלֶת הַמְּלוּכָה, אֱלָא אַתָּה לְבַדָּךְ. אַתָּה מֵרָאשׁ וְעַד
 סוּף אַתָּה עֲשִׂיתָ, וּמִקֵּץ יֵצֵא כָּל הַשְּׁלִשְׁלֶת וְגוֹעַ (דמוות וגוף) שֶׁל הָאַרְיָה.

בְּנִיד בְּנִי אַרְיָה, שְׁלָא עָבְרִי לְשִׁנְיָא שֶׁל אַחִיד, לֹא הַתְּחַלְפִי לְטָלָה וְלֹא לְשׁוּר
 וְלֹא לְגַרִי וְלֹא לְשׁוּם דְּיוֹקֵן אַחֵר, אֱלָא אַרְיָה הַתְּחִיל לְבָנוֹת, וְאַרְיָה סִים אֵת
 הַבְּנִין. כָּל הַשְּׁלִשְׁלֶת שֶׁלָּךְ הֵם בְּנֵי אַרְיָה, שְׁאֵלְמָלָא בָּא גִלְגּוֹל מֵצַד אַחִיד,
 יִתְחַלְפוּ כָּל הַדְּיוֹקְנָאוֹת וְיִתְעַרְבוּ אֵלֶּה בָּאֵלֶּה. וְלָכֵן יוֹדוּךְ אַחִיד, שְׁלָא הֵיךְ
 אֶחָד מֵהֶם בְּגִלְגּוֹל הַשְּׁלִשְׁלֶת שֶׁל בְּנִיד. יְדוּךְ הָרִם, שְׁלָא הֵיךְ בָּךְ עֲרֻבִיבָה
 אַחֶרֶת מֵהֶם. וְהִינוּ מִטָּרֵף בְּנֵי עֲלִית, שְׁלָא הֵיךְ טָרֵף לְאַחֵר עַל שְׁלִחְוָךְ. כְּרַע
 - בְּמִיתָת עַר. רַבִּץ - בְּמִיתָת אוֹנוֹן. אַחֵר כִּד הַתְּגַבֵּר כְּאִרִי לְהִקִּים אֵת פְּרִיץ,
 וּכְלָבִיא לְהִקִּים אֵת זָרַח. מִי יִקְיֻמוּ? שְׁכָתוֹב (בראשית לח) וְלֹא יִסֵּף עוֹד
 לְדַעְתָּה, וְתִרְגּוּם: וְלֹא פֶסֶק. מִי יִקְיֻמוּ, מִי הוּא שְׁאֵמֹר אֲסוּרָה אִשָּׁה זֹ. מִי
 הוּא שְׁאֵמֹר, הוּאֵל וְהַשְּׁלִימָה אֵת צְרִיקָה, לֹא הַצְּטָרְכָה לָךְ יוֹתֵר, יְבִמָה זֹ,
 כִּיֵּן שֶׁהַשְּׁלִימָה דְרִיקָה, לֹא הַצְּטָרְכָה לָךְ יוֹתֵר, וְנִרְאִית לְפָרֵשׁ מִמֶּנָּה. אֲבָל מִי
 יִקְיֻמוּ, וְדֹא שְׁמִשָּׁם וְהָלָאָה הִיא שְׁלוּ, שְׁהִרִי הוֹצִיאָה מִי שְׁמִכְשָׁכְשׁ בְּמַעֲיָה.
 סוּד נִסְתַּר כָּאן, אַחִי הָאָדָם לְמָה? וְעוֹד, יְהוּדָה שְׁהִיָּה אֲבִיו לְמָה? אֱלָא אוֹתוֹ
 שְׁמִכְשָׁכְשׁ בְּמַעֲיָה רוֹאָה שְׁמִי שְׁשׁוֹמֵר אוֹתוֹ, מִקְטָרְגַּל עֲלִיו קִטְרוּגִים בְּכָל
 הַצְּדִידִים וְרוֹצֵה לְצַאת. כִּיֵּן שְׁיֵצֵא, מִזְמִין אַחֵר אוֹתָהּ רוּחַ אַחֶרֶת, וּבָאִים

וְלֹא לְשׁוֹם דִּיּוֹקְנָא אַחְרָא, אֲלֵא אַרְיָה שְׁאֵרִי לְמַבְנֵי,
וְאַרְיָה סִיִּים בְּנֵינָא. כָּל שְׁלֹשָׁךְ, בְּנֵי אַרְיָה נִינְחוּ.
דְּאֵלְמַלָּא אַתָּא גְּלַגְלוּלָא מִסְטָרָא דְאַחוּד, יִתְחַלְפוּן
כָּל דִּיּוֹקְנִין, וְיִתְעַרְבוּן אֵלִין בְּאֵלִין. וְעַל דָּא יוֹדוּךְ
אַחִיד, דְּלֹא הָוָה חַד מִנְהוֹן, בְּגִלְגְלוּלָא דְשְׁלֹשָׁא
דִּבְנָךְ. יִדְךָ וְקוּף, דְּלֹא הָוָה כָּךְ עַרְפוּכִיָּא אַחְרָא
מִנִּיחֻהוּ. וְחִינּוּ מִטָּרְף בְּנֵי עֲלִית, דְּלֹא הָוָה מִרְפָּא
לְאַחְרָא עַל פְּתוּרָךְ. כָּרַע, בְּמִיתָת עַר. רַבִּין,
בְּמִיתָת אוּנָן. לְבַתֵּר אֶתְגַּבֵּר בְּאֵרִי, לְאַקְמָא לְפָרִין.
וּבְלָבִיא, לְאַקְמָא לְזֶרַח. מִי יְקִימֵנִי, דְּכַתִּיב, (בראשית
לח) וְלֹא יִסֶּפֶּה עוֹד לְדַעְתָּהּ. וְתַרְגּוּם וְלֹא פָסַק. מִי
יְקִימֵנִי, מֵאֵן חוּא דִּיּוֹמָא, אֶסְוֶרָה אֶתְתָּא דָּא. מֵאֵן
חוּא דִּיּוֹמָא, חוּאִיל וְאִשְׁלִימַת אֶרְחָהָא, לָא
אַצְטְרִיבָא לָךְ יִתִּיר, יְבָמָה דָּא, בִּינָן דְּאִשְׁלִימַת
אֶרְחָהָא, לָא אַצְטְרִיבַת לָךְ יִתִּיר, וְאֶתְחַוִּיאת
לְאַתְפָּרְשָׁא מִינָהּ, אֲבָל מִי יְקִימֵנִי, וְדָאִי מִתְּמָן
וְלִהְלָאָה אִיחֵי דִּילִיָּהּ. דִּהָא אֶפִּיק מֵאֵן דְּמַכְשֵׁשׁ
בְּמַעְהָא. רְזָא סְתִימָא חָבָא, אַחוּהָ דְּכֵר נֶשׁ אֲמַאי.

להקנס כמו מקדם, עד שנבנה כמו מקדם בכלל הקטרוג הקשה שמקטרג
באחייו. מושם והלאה מתרת לו האשה הזו. אשרי חלקו של יהודה. בהתחלה
היה גור. אחר כך אריה, שמתגבר ומתפשט בכחו (ואחר כך) פאריה. וסיום
בלביא. כל שאר בני העולם לא כך, ועל זה יהודה, כמו שאמרו רננו.

תנו יְהוּדָה דִּיהוּה אָבוּי אִמַּאי. אֵלֶּא, הַחַוָּא
 דְּמַבְשֵׁפֶשֶׁא בְּמַעְהָא, חָמִי דִּמְאֵן דִּיהוּה נְטִיר לִיָּה,
 מְקַטְרֵג לִיָּה קַטְרוּגִין, בְּכָל סְטְרִין. בְּעִי לְאַפְקָא.
 בֵּינָן דִּנְפִיק, זְמִין לְאַחְרָא הַחַוָּא רוּחַ אַחְרָא, וְאַתִּינָן
 לְאַעֲלָא בְּמַלְקְדִּמִין, עַד דְּאַתְבְּנִי בְּמַלְקְדִּמִין,
 בְּחִילָא דְּקַטְרוּגָא תַּקְוָה דְּקָא מְקַטְרֵג בְּאַחוּזָה. מִתְּפִין
 וְלִהְלָאָה שְׂרִיאת אַתְתָּא דָּא לִיָּה. זְבָאָה חוּלְקָא
 דִּיהוּדָה, בְּקַדְמִיתָא תְּוָה גֹּזֵר. לְבַתֵּר אַרְיָה, דְּקָא
 אַתְגַּבֵּר וְאַתְפִּשֵׁט בְּחִילָיָה (ולבתר) אַרְיָה. וְסִיִּים
 בְּלָבִיא. כָּל שְׂאֵר בְּנֵי עֲלָמָא לָאו חֲבִי, וְעַל דָּא
 יְהוּדָה בְּדַקְאֻמְרָן.

רְאוּבֵן ^{דף ע"א} שְׁמַעוֹן לֵוִי, הָא תִּלְתָּא, בְּדַקְאֻמְרָן.
 יְהוּדָה אַתְחַבֵּר בְּתַרְיָהוּ, וְכָלֵא
 בְּדַקָּא יְאוּת.

יִשְׁשַׁכָּר וְזַבּוּלֹן, תִּרְיִן יִרְכִין. אַתֵּר דִּינְקִי נְבִיאִי
 קִשּׁוּט. יִשְׁשַׁכָּר יִרְכָּא יְמִינָא, בְּתִיב (דברי

ראובן שמעון לוי - הרי שלשה, כמו שאמרנו. יהודה התחבר עמם,
 והכל כראוי.

יששכר וזבולון שתי ירכים. מקום שיונקים נביאי האמת. יששכר ירד מין,
 כתוב ומבני יששכר יודעי בינה לעתים (זבולון ירד שמאל), וכתוב (דברים לג) שִׁמְח
 זְבוּלֹן בְּצִאתָךְ. ובשעור גדול כתוב (בראשית מט) זְבוּלֹן לַחֹף יָמִים יִשְׁכֵּן וְהוּא
 לַחֹף אֲנִית. מה הטעם? משום שוֹנְרְכְתּוֹ עַל צִידָן. שעור (הירד שלו) עַד צִידָן.

קפב זוהר פרשת משפטים סדר הלימוד ליום ה' ניסן [יום 182 בשנה] סבא דמשפטים

הימים א יב) וּמִבְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר יוֹדְעֵי בִינָה לְעֵתִים (ס"א זבולון
ירכא שמאלא) וּבְתִיב, (דברים לג) שְׂמֹחַ זְבוּלוֹן בְּצֹאתָהּ,
וּבְשִׁעוּרָא רַבְרָבָא, בְּתִיב, (בראשית מט) זְבוּלוֹן לְחֹף
יָמִים יִשְׁכֵּן וְהוּא לְחֹף אֲנִיּוֹת. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין
דְּיִירְבְּתוּ עַל צִידוֹן. שִׁיעוּרָא (ס"א דירך ידידיה) עַד צִידוֹן.

בְּנִימִין, אֲשֶׁתָּאֵר לְעֵילָא בֵּין יִרְכִין, דָּהָא (בראשית
קמ"ג ע"ב) יוֹסֵף הָיָה דְּיוֹקְנִיָּה בְּאַרְעָא,
וְדָאֲשֶׁתָּאֵר בְּעֵלְמָא דָּא, וְעַמִּיָּה אֲשֶׁתָּאֵר מִלְּשָׁה,
דְּבְתִיב, (שמות יג) וַיִּקַּח מִלְּשָׁה אֶת עֲצֻמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ.
בְּנִימִין אֲסִתְלַק לְעֵילָא, בְּנִימִין צְדִיקוֹ דְּעֵלְמָא.

מִבְּרַכִּין לְתַתָּא, דִּין וְנִפְתָּלִי גֵד וְאַשֵּׁר. בִּירְכָא
שְׂמַאדָּא, דִּין עַד פֶּרְקָא דִּרְגֵלָא. פֶּרְקָא

בְּנִימִין נִשְׁאָר לְמַעְלָה בֵּין הִירְכִים, שְׁהֲרֵי יוֹסֵף הָיָה דְּיוֹקְנִיָּה בְּאַרְצֵן, וְלֹהֲשֶׁתָּאֵר
בְּעוֹלָם הָהָא, וְעַמּוֹ הִשְׁתַּמֵּשׁ מִלְּשָׁה, שְׁכָתוּב (שמות יג) וַיִּקַּח מִלְּשָׁה אֶת עֲצֻמוֹת
יוֹסֵף עִמּוֹ. בְּנִימִין הִסְתַּלַּק לְמַעְלָה, בְּנִימִין צְדִיקוֹ שֶׁל עוֹלָם.

דף ק"ה ע"א) מְבָרְכִים לְמִטָּה - דִּין וְנִפְתָּלִי גֵד וְאַשֵּׁר. בִּירְךְ שְׂמַאֵל - דִּין עַד
פֶּרְק הֶרְגֵל, פֶּרְק הֶרְגֵל נִפְתָּלִי, וּמִשּׁוּם כֹּךְ נִפְתָּלִי אֵילָה שְׁלָחָה, קַל בִּרְגֵלִיו.
בִּירְךְ יָמִין גֵּד, וְהוּא יָגֵד עֲקֵב, עַד פֶּרְק הָעֲקֵב. אֲשֶׁר פֶּרְק שֶׁל עֲקֵב יָמִין,
וְטַבֵּל בְּשִׁמּוֹן רִגְלוֹ, וְכָתוּב בְּרָזַל וְנִחָשֶׁת מְנַעֲלָיו. כָּל אֵלֶּה הֵם דְּיוֹקְנָאוֹת
עֲלִיוֹנִים, דְּיוֹקְנֵי שְׁלֹמֹעַלָה. וּמִשּׁוּם שֶׁהָיוּ בְּרִיּוֹת מִמֶּנּוּ בְּעוֹלָם הָהָא, נִתְקַנָּה בָּהֶם
הַשְׂכִּינָה בְּשָׁנִים עֶשֶׂר הַפְּרָקִים הִלְלוּ שְׁתֵּים עָשָׂר הַתַּפְּשֻׁטִּיּוֹת שֶׁנִּתְפַּשְׁטוּ
מִמֶּנּוּ מִיִּשְׂרָאֵל, שְׁכָתוּב כָּל אֵלֶּה שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר. הַתַּפְּשֻׁטִּיּוֹת שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, אֵלֶּה נִקְרָאִים. לְהַתַּפְּשֻׁטוֹת שֵׁם שֶׁל מ"י לְהִיּוֹת בְּגִין כְּרָאוּי, לְהִיּוֹת
יִשְׂרָאֵל בְּכָלֵל שֶׁל שֵׁם אֱלֹהִים. אֵל"ה הוּא יִשְׂרָאֵל בְּכָלֵל. מ"י חֲבֵר (ברא) אֵלֶּה

דְּרַגְלָא נִפְתָּלִי. וּבִגִּין כָּךְ, נִפְתָּלִי אֵילָה שְׁלוֹחָה, כָּךְ
 בְּרַגְלָיו. בִּירְכָא יְמִינָא. גָּד, וְהוּא יְגוּד עֵקֶב, עַד
 פְּרָקָא דְעֵקֶב. אֲשֶׁר פְּרָקָא דְעֵקֶב יְמִינָא. (דברים לג)
 וְטוֹבֵל בְּשֶׁמֶן רַגְלָו. וּכְתִיב בְּרֹזֶל וְנַחֲשֶׁת מְנַעֲלֶיהָ.
 כָּךְ אֲרִין, אֵינֶן דִּינְקִין עֲלֵאין, דִּינְקָא דְלַעֲיָא.
 וּבִגִּין דִּהוּ בְרִין מִפֹּשׁ בְּחַי עֲלָמָא, אֲתַקְנַת בְּהוּ
 שְׂבִינְתָא, (דף ק"ה ע"א) בְּאֲרִין תְּרִיסַר פְּרָקִין, תְּרִיסַר
 מְתִיחִין, דְּאֲתַמְתַּחוּ מִיִּשְׂרָאֵל מִפֹּשׁ. דְּכְתִיב, (בראשית
 מט) כָּךְ אֵילָה שְׁבִטִי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר. מְתִיחִין
 דִּישְׂרָאֵל, אֵילָה אֶקְרוּן. דְּאֲתַמְתַּחַא שְׂמָא דְמ"י,
 דְּמַהוּ בְּנִינָא בְּרָקָא יְאוּת, דְּמַהוּ יִשְׂרָאֵל בְּכֻלָּא
 דְּשְׂמָא דְאַלְהִים. אֵל"ה אֵיחַו יִשְׂרָאֵל בְּכֻלָּל. מ"י
 חֵבֶר (נ"א ברא) אֵילָה בַּחֲדִיחַ, וְהוּא בְּנִינָא שְׁלִים עַל
 תְּקוּנִיחַ, שְׂמָא חֲדָא מִפֹּשׁ.

חֲדָא הוּא דְאָמַר לֵיהּ לְעֵקֶב, הַחֹא מְמָנָא דְעֵשׂוֹ,
 דְּכְתִיב, (בראשית לב) כִּי שָׁרִית עִם אֲלֹהִים, (עם

עמו, והיה בָּנָן שְׁלֵם על תְּקוּנָו, שֵׁם אֶחָד מִפֹּשׁ.
 זֶהוּ שְׂאֵמַר לוֹ לְעֵקֶב אוֹתוֹ הִמְנָה שֶׁל עֵשׂוֹ, שְׁכַתוֹב (בראשית לב) כִּי שָׁרִית
 עִם אֲלֹהִים, (עם אֲנָשִׁים וְחוֹל) לְמַעַלְהָ, בְּתַקְוָן רֵאשׁוֹן בְּבָנָן רֵאשׁוֹן. כָּל אֵלָה,
 וְדָא בָּנָן רֵאשׁוֹן הוּא. וְלָכֵן אֵין כְּלִיִּין לְיִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים. וְחֹס
 וְשְׁלוֹם, אֲלֻמָּא יְכַל, הַשֵּׁם הַזֶּה לֹא הָיָה. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (יהושע ז) וְהִכְרִיתוּ אֶת
 שְׁמֹנוּ מִן הָאָרֶץ וְמִה תַעֲשֶׂה לְשִׁמּוֹךְ הַגָּדוֹל. שֵׁם הַגָּדוֹל זֶה הַבָּנָן הָרֵאשׁוֹן, שֵׁם
 הָרֵאשׁוֹן אֲלֹהִים. וְעַכְשָׁן שִׁישְׂרָאֵל בְּגֻלוֹת, (יִתְחַבֵּר) כְּכֻכּוֹל נָפַל כָּל הַבָּנָן,

אנשים ותוכל) לְעִילָא, בְּתַקְנָא קַדְמָאָה, בְּבִינָא
 קַדְמָאָה. כָּל אֱלֹהִי, וְדַאי בִּנְיָא קַדְמָאָה אִיהוּ. וְעַל
 דָּא, לִית שְׂצִיאוֹ לְיִשְׂרָאֵל, לְעֵלָם וְלְעַלְמֵי עֲלָמִין.
 וְחָם וְשָׁלוֹם אֶלְמָלָא יִשְׁתַּצִּיאוּ, שְׂמָא דָּא לָא חָוִי,
 חֲדָא הוּא דְבִתְיב, (יהושע ז) וְחִבְרִיתוֹ אֶת שְׁמִנּוּ מִן
 הָאָרֶץ וּמִחַ תַּעֲשֶׂה לְשִׁמְךָ חֲגָדוֹל. שְׂמָא גְדוֹל, דָּא,
 בִּנְיָא קַדְמָאָה, שְׂמָא קַדְמָאָה אֱלֹהִים. וְחִשְׁתָּא
 דְּיִשְׂרָאֵל אֵינוֹן בְּגָלוּתָא, כְּבִיכּוֹל כָּל בִּנְיָא נָפֵל.
 לְזִמְנָא דָּאִתִּי, כִּד יִפְרוֹק קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבִנְיָ
 מְגָלוּתָא, (מתחבר) מ"י וְאַל"ה דִּתְּחוּ בְּפִרוּדָא
 בְּגָלוּתָא, יִתְחַבְּרוֹן בְּחָדָא, וְשְׂמָא דְּאֱלֹהִים יְהִי
 שְׁלִים עַל תְּקוּנִיהָ, וְעַלְמָא יִתְבָּסֵם. חֲדָא הוּא
 דְבִתְיב, (ישעיה ס) מִי אֱלֹהִי כָעֵב תַּעֲוִפִּינָה וְכִיּוֹנִים
 אֶל אֲרַבְתִּיהֶם.

וּבְגִין דְּאִיהוּ שְׂמָא חֲדָא, לָא בְּתִיב מִי וְאַל"ה, אֱלָא
 מִי אֱלֹהִי, שְׂמָא חֲדָא, בְּלָא פִּרוּדָא, וְחוּא

וְלַעֲתִיד לְבָא כְּשִׁיגָאֵל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת בְּנֵי מַהְגְּלוֹת, מ"י וְאַל"ה שְׁהִי
 בְּפִרוּד בְּגָלוֹת יִתְחַבְּרוּ כְּאֶחָד, וְשֵׁם הָאֱלֹהִים יִהְיֶה שְׁלֵם עַל תְּקוּנוֹ וְהַעֲלוֹם
 יִתְבָּסֵם. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (ישעיה ס) מִי אֱלֹהִי כָעֵב תַּעֲוִפִּינָה וְכִיּוֹנִים אֶל אֲרַבְתִּיהֶם.
 וּמִשּׁוּם שֶׁהוּא שֵׁם אֶחָד, לֹא כְתוּב מִי וְאַלְהָ, אֱלָא מִי אֱלֹהִי, שֵׁם אֶחָד לְלֹא
 פִּרוּד, וְהוּא אֱלֹהִים. שְׁעִכְשׁוּ בְּגָלוֹת הַתַּעֲלָה מִי לְמַעֲלָה, כְּבִיכּוֹל הָאֵם מַעַל
 הַבָּנִים, וְהַבָּנִים נָפְלוּ, וְהַשֵּׁם שְׁהִי שְׁלֵם, שֶׁהוּא הַשֵּׁם הָעָלִיוֹן הַגְּדוֹל הָרָאוּשׁוֹן,
 נָפֵל. וְעַל זֶה אָנוּ מִתְפַּלְלִים וּמְקַדְּשִׁים בְּבִתֵּי כְּנִסְיֹת עַל הַשֵּׁם הַזֶּה שְׁיִבְנָה

אֱלֹהִים. דְּהַשְׁתָּא בְּגָלוּתָא, אֶסְתַּלַּק מִי לְעֵילָא,
בְּכִיבּוּל אִימָא מַעַל בְּנִין. וּבְנִין נַפְלוּ. וְשָׂמָא דְּהִתּוּחַ
שְׁלָים, דְּהוּא שָׂמָא עֲלָאָה רַבְרָבָא קַדְמָאָה, נָפִיל.
וְעַל דָּא, אֲנִן מַצְלִין, וּמַקְדִּישֵׁן בְּכַתִּי בְּנִסְיוֹת, עַל
שָׂמָא דָּא, דִּיתְבְּנִי בְּמַח דְּהִתּוּחַ. וְאַמְרִי יִתְגַּדֵּל
וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמִיָּה רַבָּא. אָמֵן (קס"ה ע"ב) יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּא
מְבָרַךְ. מֵאֵן שְׁמִיָּה רַבָּא. הַחֲוָא קַדְמָאָה דְּכַלָּא,
בְּנִין דִּלִּית לִיָּה בְּנִינָא אֱלָא בְּהָדֵן. מִ"י לָא יִתְבְּנִי
לְעוֹלָם, אֱלָא בְּאַלְהָ. וְעַל דָּא, בְּהַחֲוָא וּמְנָא, מִי
אַלְהָ כְּעַב תְּעוּפִינָה. וְיַחֲמוּן כָּל עַלְמָא, דְּהָא שְׂמָא
עֲלָאָה אֶתְתַּקֵּן עַל תְּקוּנִיָּה. וְאִי שְׂמִיָּה רַבָּא דָּא
אֶתְקֵן, וְאַתְבְּנִי עַל תְּקוּנִיָּה, הָא יִשְׂרָאֵל שְׁלִימִין עַל
בְּלָא, וְכָל שְׂאָר שְׂמֵתָן יִתְהַדְּרוּן עַל תְּקוּנִיָּהוּ,

כמו שהיה, ואומרים יתגדל ויתקדש שמייה רבא. אמן יהא שמייה רבא
מברך. מי זה שמו הגדול? אותו הראשון של הכל, משום שאין לו בנן אלא
עמנו. מ"י לא יבנה לעולם אלא באלה. ועל זה באותו זמן, מי אלה כעב
תעופינה, ויראו כל העולם שהרי השם העליון נתקן על תקונו. ואם שמו
הגדול הזה נתקן ונבנה על תקונו, הרי ישראל שולטים על הכל, וכל שאר
השמות יחזרו על תקונם, וישראל שולטים על הכל, שהרי כלם תלויים
בשמו הגדול, ראשון לכל הבננים. סוד זה, כשבא הקדוש ברוך הוא את
העולמות. ראשון לכל הבננים, שם זה נבנה, שכתוב (ישעיה מ) שאו מרום
עייניכם וראו מי ברא אלה. ברא שמו על תקונו. וכשבא אלה, ברא (שמו)
אותו בכל החילות שנראים לו להיות שמו על תקונו כראוי, שכתוב המוציא
במספר צבאם.

וַיִּשְׁרָאֵל שְׁלִיטִין עַל בָּרָא, דְּהָא בְּרָחֵי תַלְיין בְּשָׁמִיָּה
 רַבָּא, מְדַמָּאָה לְכָל בְּנֵינִין. רַזָּא דָּא, בַּד בָּרָא
 קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא עֲלָמִין. מְדַמָּאָה לְכָל בְּנֵינִין,
 שְׁמָא דָּא אֲתַבְּנִי. דְּבַתִּיב, (ישעיה מ) שְׁאֵי מְרוֹם
 עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהִי, בָּרָא שְׁמִיָּה עַל
 תְּקוּנִיָּה, וְכַד בָּרָא אֱלֹהִי, בָּרָא (שְׁמִיָּה) לֵיהּ בְּכָל חֵילִין
 דִּיתְחֻזִּין לֵיהּ, לְמַחְזֵי שְׁמִיָּה עַל תְּקוּנִיָּה בְּדָקָא יֵאוּת,
 דְּבַתִּיב, (ישעיה מ') חֲמוּצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם.

מאי בְּמִסְפָּר. אֱלֹהִי בָרָא חַד דְּנִהִיר מְסִיפִי ^{דף ק"ה ע"ב}
 עֲלָמָא עַד סִיפִי עֲלָמָא, אֵית לֵיהּ

מה זה במספר? אלא בן אחד שמאיר מסוף העולם ועד סוף העולם יש
 לקדוש-ברוך-הוא, והוא עץ גדול וחזק. ראשו מגיע לגבה השמים, וסופו
 מתפשטים שרשי, ומקשרים בעפר הקדוש, ומספר שמו. ותלוי בשמים
 העליונים, וחמשה רקיעים תלויים ממנו עד המספר הזה, וכלם נוטלים שם
 זה בגללו, שכתוב (תהלים יט) השמים מספרים, בגלל מספר זה. כל (בשביל
 השם הזה מספר) השמים מרויחים את השם הזה בגללו. ועל זה המוציא
 במספר צבאם, שאלמלא מספר זה לא ימצאו חילות ותולדות לעולמים.
 ועל זה כתוב (במדבר כג) מי מנה עפר יעקב ומספר את רבע ישראל. שנים
 הם שמנו צאן ונכנסו בחשבון על ידיהם, בגלל שלא שלטה בהם עין הרע.
 מי מנה עפר יעקב - הרי אחד שעשה חשבון. ומספר את רבע ישראל -
 הרי מונה אחר. ועל שני אלה לא שלטה בהם עין הרע, שהרי מי מנה לעפר
 יעקב - אלה אותן אבנים (דרגות) קדושות, אבנים מפלמות שמקו יוצאים
 מים לעולם. ועל זה כתוב (בראשית כח) והיה זרעך כעפר הארץ. מה אותו
 עפר העולם מתברך בשבילו, אף כך (בראשית כב) והתברכו בזרעך כל גוֹי
 הארץ. כעפר הארץ ממש. ומספר, שהוא מונה שני, מנה את רבע אתן
 נקבות, מרגליות עליונות, של המטה ששוכב עליה ישראל. ומשם והלאה

לְקוֹדֶשֶׁת בְּרִיךְ הוּא, וְהוּא אֵילָנָא רַבָּא וְתַקוּף.
 רִישִׁיהָ מְטִי לְצִית שְׁמִיָּא, וְסוּפִיהָ מִתְחַן שְׁרָשׁוּי,
 וְאַשְׁתְּרִשָּׁן בְּעַפְר קְדִישָׁא, וּמִסְפֵּר שְׁמִיָּה. וְתִלְיָא
 בְּשָׁמַיִם עֲלָאִין, וְחֲמִשׁ רְקִיעִין תִּלְיִין מְנִיָּה, עַד הָא
 מִסְפֵּר, וּבְדָחוּ נְטִלִין שְׁמָא דָּא בְּגִינִיָּה דְכְּתִיב, (תהלים
 יט) הַשָּׁמַיִם מִסְפָּרִים, בְּגִין הָא מִסְפֵּר, בְּדָחוּ (ד"א בגין
 הָאִי שְׁמָא מִסְפֵּר) שָׁמַיִם רְוֹחִין שְׁמָא דָּא בְּגִינִיָּה, וְעַל דָּא
 הַמוֹצִיא בְּמִסְפֵּר צָבָאָם, דְּאֶלְמֵלָא מִסְפֵּר דָּא, לָא
 יִשְׁתַּבְּחֹן חֵילֵין וְתוֹלְדֵין לְעֵלְמִין. וְעַל דָּא כְּתִיב,
 (במדבר כג) מִי מִנָּה עֶפֶר יַעֲקֹב וּמִסְפֵּר אֶת רִבְעֵי
 יִשְׂרָאֵל, תִּרְיִן אֵינִין, דְּמִנֵּי עֲאֲנָא, וְעֲאֲלוּ בְּחוֹשְׁבָנָא
 עַל יְדֵיהוּ, בְּגִין דְּלֹא שְׁלֵמָא בָּחוּ עֵינָא בִּישָׁא. מִי
 מִנָּה עֶפֶר יַעֲקֹב, הָא חַד, דְּעֵבִיד חוֹשְׁבָנָא. וּמִסְפֵּר
 אֶת רִבְעֵי יִשְׂרָאֵל, הָא מוֹנֶה אַחְרָא. וְעַל תִּרְיִן אֵלִין
 לָא שְׁלֵמָא בָּחוּ עֵינָא בִּישָׁא, דְּהָא מִי מִנָּה לְעֶפֶר
 יַעֲקֹב, אֵלִין אֵינִין אֲבָנִין (ד"א דרגין) קְדִישִׁין, אֲבָנִין
 מְפֻלְּמִין, דְּמִנְהוֹן נַפְקִי מִיִּין לְעֵלְמָא. וְעַל דָּא כְּתִיב

הוא מונה לכל, משום שהוא טוב עין. זהו שכתוב מונה מספר לפוכבים. מי
 הוא שמונה את הפוכבים? מספר. מונה מספר לפוכבים. ועל ידו עוברים
 כלם בחשבון. ולעיתיד לבא, (ירמיה לג) עוד תעברנה הצאן על ימי מונה. ולא
 יודעים מי הוא. אלא משום שבאותו זמן יהיה הכל ביחוד בלא פרוד, הכל
 יהיה (והכל יהיה) מונה אחד.

(בראשית כח) וְהָיָה זֶרַעְךָ בְּעֶפְרַיִם הָאָרֶץ. מִה הָהוּא (וישלח ק"ע) עֶפְרַיִם, עֲלָמָא מִתְבָּרַךְ בְּגִינִיָּה. אוּף חָבִי (בראשית כב) וְהִתְבָּרְכוּ בְּזֶרַעְךָ כָּל גִּוְיֵי הָאָרֶץ. בְּעֶפְרַיִם הָאָרֶץ מִפֹּשׁ. וּמִסְפָּר דְּאִיהוּ מוֹנָה תְּנִינָא, מָנָה לְרַבֵּעַ כָּל אִינֹן נִיבְרִין, מְרַגְלֵן עֲלֵאִין, דְּמִטָּה דְּשָׁכִיב עָלֶיהָ יִשְׂרָאֵל. וּמִתְמָן (דף ק"ה ע"ב) וְלִהְלָאָה, אִיהוּ מוֹנָה לְבִלָּא, בְּגִין דְּאִיהוּ טוֹב עֵין. תְּדָא הוּא דְּכַתִּיב, מוֹנָה מִסְפָּר לְכַכָּבִים. מֵאן הוּא מוֹנָה לְכַכָּבִים. מִסְפָּר. מוֹנָה מִסְפָּר לְכַכָּבִים, עַל יְדֵי עֲבָרִין כְּלָחוּ בְּחִשְׁבָּנָא, וְלִזְמָנָא דְּאִתִּי, (ירמיה לג) עוֹד תַּעֲבוֹרֶנָּה חֲצֹאן עַל יְדֵי מוֹנָה, וְלֹא יִדְעִין מֵאן הוּא. אֲלֵא בְּגִין דְּבַחֲהוּא זְמָנָא, יְהֵא כְּלָא בִּיחֻדָּא כְּלָא פְּרוּדָּא, כְּלָא לִיחֻי (וכלא ליהוי) מוֹנָה חַד.

קוים סָבָא, אַתְעָר וְאַתְגַּבַּר בְּחִילָךְ, וְשׁוּמַ יִמָּא. פֶּתַח וְאָמַר, (במדבר כג) מִי מָנָה עֶפְרַיִם יַעֲקֹב

קוים זָקוּ, הִתְעוֹרַר וְהִתְגַּבַּר בְּלִחָךְ וְשׁוּמַ בִּיָּם. פֶּתַח וְאָמַר, (במדבר כג) מִי מָנָה עֶפְרַיִם יַעֲקֹב וּמִסְפָּר אֶת רַבֵּעַ יִשְׂרָאֵל. בְּשַׁעָה שְׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְעוֹרַר לְהַחֲיוֹת מֵתִים - אֵלּוּ שְׁחָזְרוּ בְּגִלְגּוּל שְׁנֵי גּוֹפִים בְּרוּחַ אַחַת, שְׁנֵי אַבּוֹת, שְׁתֵּי אִמּוֹת, כְּמוֹ גִּלְגּוּלִים מִתְגַּלְגָּלִים עַל יְדֵי זֶה, אִף עַל גַּב שְׁנֵתְבָאָר, וְכָךְ הוּא. אֲבָל מִי מָנָה עֶפְרַיִם יַעֲקֹב, וְהוּא יִתְקַן הַכֹּל, וְלֹא יֵאבֹד כְּלוּם, וְהַכֹּל יָקוּם. וְהָרִי נֶאֱמַר (דניאל יב) וְרַבִּים מִשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפְרַיִם יִקְצֹצוּ. אֲדָמַת עֶפְרַיִם אֵלֶּה, כְּמוֹ שְׁנֵאֱמַר בְּסִפְרוֹ שֶׁל חֲנוּךְ, כְּשֶׁהַחֲבָרִים הִסְתַּכְּלוּ בְּאוֹתָן אוֹתִיּוֹת (שטסות) בְּאוֹר בּוֹ, וְהֵם אַע"ד פִּכְתִּי"ר, הֵינּוּ אֲדָמַת עֶפְרַיִם. הֵינּוּ (קהלת ד) וְשִׁבְחָ אֲנִי אֶת

וּמִסְפָּר אֶת רַבֵּעַ יִשְׂרָאֵל. בְּשַׁעֲתָא דִּיתַעַר קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְאַחֲיָא מַתָּא, הָנִי דְאִתְתַּדְרוּ
בְּגִלְגּוּלָא, תִּרְיָן גּוּפִין בְּרוּחָא חָדָא, תִּרְיָן אַבְהָן,
תִּרְיָן אַמְהָן, בְּמָה גִלְגּוּלִין מִתְגַּלְגֵּלֵן עַל (ודא) דָּא,
אַף עַל גַּב דְּאִתְמַר, וְהָכִי הוּא, אֲבָל מִי מָנָה
עַפְר יַעֲקֹב, וְאִיהוּ יִתְקִין כִּפָּא, וְלָא יִתְאַבִּיד בְּלוֹם,
וּכְדָּא יָקוּם. וְהָא אִתְמַר, (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי
אֲדָמַת עֶפְר יִקְצִיזוּ. אֲדָמַת עֶפְר הָנִי, בְּמָה דְאִתְמַר
בְּסִפְרָא דְחֲנוּךְ, כִּד חֲבֵרִיָּא אִסְתַּכְּלוּ בְּאֵינוֹן
אִתְנוֹן (דטסין) בְּאִזְרָא בִּיה, וְאֵינוֹן אַע"ד פַּמַּת"ר,
חֵינּוּ, אֲדָמַת עֶפְ"ר. חֵינּוּ (קהלת ד) וְשִׁבַּח אֲנִי אֶת

הַמֵּתִים שְׂכָר מֵתוּ. אֲדָמַת עֶפְר הֵן אוֹתִיּוֹת, וְקוֹל מִתְעוֹרֵר וּמוֹדִיעַ וְכָפֹר אוֹמֵר
בְּבִנְיָן הַשְּׁנִי. עֶפְר - עֶפְר רֵאשׁוֹן. אֲדָמַת - שְׁנִי. שְׁהִתְתַּקֵּן הָעֶקֶר הָרֵאשׁוֹן
פְּסֻלָּת אֱלִיּוֹ. אֲדָמַת עֶפְר - כָּלָם - יִקְצִיזוּ, אֵלֶּה שְׁהִתְתַּקֵּנוּ לְחַיֵּי עוֹלָם. (יִקְצִיזוּ,
כִּמּוֹ שְׁנֵאמַר בִּסְפָרוֹ שֶׁל חֲנוּךְ. חֲבֵרִים הִסְתַּכְּלוּ בָּאלוֹ הָאוֹתִיּוֹת אֲדָמַת עֶפְ"ר (וְהֵן אַע"ד
פַּמַּת"ר) אוֹתֵן אוֹתִיּוֹת טָסוֹת בָּאוּר, וְקוֹל מִתְעוֹרֵר וּמוֹדִיעַ (וּמוֹכִרִיז) הִקְצִיזוּ וּרְגָנוּ שְׂכֵנֵי עֶפְר,
וְזֶה בִּנְיָן שְׁנִי שֶׁנִּתְקַן. וְכִּי אִמַּר בִּסְפָרוֹ שֶׁל חֲנוּךְ, בִּנְיָן שְׁנִי עֶפְר שֶׁנִּתְקַן. רֵאשׁוֹן אֲדָמַת. וְאוֹתוֹ
רֵאשׁוֹן פְּסֻלָּת לִגְבֵי שְׁנִי שֶׁנִּתְקַן. וְאִלּוּ יִשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפְר כּוֹלָם יִקְצִיזוּ אֵלֶּה שֶׁנִּתְקַנוּ לְחַיֵּי עוֹלָם)
מִי זֶה עוֹלָם? זֶהוּ עוֹלָם שְׁלֵמָטָה, שְׁהֵרִי לֹא זָכוּ לְהִיּוֹת בְּעוֹלָם שְׁלֵמָעֲלָה.
וְאֵלֶּה שְׁלֹא זָכוּ - לְחִרְפוֹת וּלְדִרְאוֹן עוֹלָם. מָה זֶה לְחִרְפוֹת? מָשׁוּם שֶׁצָּד
הָאֲחֵר יַעֲבֹר מִן הָעוֹלָם, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁאִיר אֶת אֵלֶּה שֶׁהֵיוּ מְנַבִּיעֵת
אוֹתוֹ הַצָּד לְהַתְמִיָּה בָּהֶם אֶת כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. מִי גֵרָם כָּל זֶה? אוֹתוֹ שְׁלֹא
רָצָה לְהִתְרַבּוֹת בְּעוֹלָם וְלֹא רָצָה לְקַיֵּם (בְּדִרְגָּה שֶׁל אוֹת וְנֵהר שְׁהוּא) בְּרִית הַקְדָּשׁ,
וְלָכֵן גֵּרָם כָּל מָה שֶׁגֵּרָם וְכָל הַגִּלְגּוּלִים הִלְלוּ שְׁאִמְרָנוּ עָלֶיהָ עַד כָּאֵן. (וְזֶהוּ)
עַד כָּאֵן זָמָן. שֶׁתֵּק רָגַע אַחַד, וְהַחֲבֵרִים הָיוּ תְּמָהִים, וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִים אִם הָיָה
יּוֹם אִם הָיָה לַיְלָה, אִם עוֹמְדִים שָׁם אִם לֹא עוֹמְדִים.

הַמֵּתִים שֶׁבָּכַר מֵתוֹ, אֲדַמַּת עֶפֶר אֵינֻן אֶתְנוּן
 וְקָלָא אֶתְעַר וְאוֹדַע וְהָכִי אָמַר בְּבִנְיָנָא (ק"ג ע"ב)
 תְּנִינָא. עֶפֶר, עֶפֶר קְדָמָא. אֲדַמַּת תְּנִינָא,
 דְּאֶתְתַּקֵּן עֶקֶר קְדָמָא פְּסוּלָת לְגַבִּיה. אֲדַמַּת
 עֶפֶר בְּלָהוּ, יְקִיצוּ. אֵלֶּה דְּאֶתְקֵנוּ, לְחַיֵּי עוֹלָם. (ס"א)
 יְקִיצוּ כְּמָה דַּאֲתַמַּר בְּסִפְרָא דַּחְנוּךְ. חֲבֵרִיא אִיסְתַּכְּלוּ בְּאֵינוּן אֶתְנוּן
 אֲדַמַּת עֶפֶר (וְאֵינוּן אַע"ד פַּמַּת"ר) אֵינוּן אֶתְנוּן טַסָּאן
 בְּאוּרָא וְקָלָא אֶתְעַר וְאוֹדַע (ס"א וְאֶכְרִיז) הִקִּיצוּ וְרַנְּנוּ
 שׁוֹכְנֵי עֶפֶר וְדָא אִיהוּ בְּנִינָא תְּנִינָא דַּאֲתַתְקֵן וְהָכִי אָמַר בְּסִפְרָא דַּחְנוּךְ
 בְּנִינָא תְּנִינָא עֶפֶר דַּאֲתַתְקֵן. קְדָמָא אֲדַמַּת. וְהָהוּא קְדָמָא פְּסוּלָת
 לְגַבִּי תְּנִינָא דַּאֲתַתְקֵן וְהָנִי יִשְׁנֵי אֲדַמַּת עֶפֶר כְּלָהוּ יְקִיצוּ אֵלֶּה דַּאֲתַתְקֵנוּ
 לְחַיֵּי עוֹלָם) מָאן עוֹלָם. דָּא עוֹלָם דְּלִתְתָּא דְּהָא לָּא
 זָכוּ לְמַחֵר בְּעוֹלָם דְּלַעֲיָלָא. וְאַלֶּה דְּלָא זָכוּ,
 לְחֶרְפוֹת וְלִדְרָאוֹן עוֹלָם. מָאן לְחֶרְפוֹת, אֵלֶּה בְּנִין
 דְּסִטְרָא אַחֲרָא יִתְעַבֵּר מַעְלָמָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, אֵלֶּין דִּתְּחוּ מִגְּבִיעוּ דְּתַחֲוֵא סִטְרָא, יִשְׁאֵר לִין,
 לְתַחֲוֵא בְּהוֹן כָּל בְּנֵי עֲלָמָא. כָּל דָּא מָאן גְּרִים,
 תַּחֲוֵא דְּלָא בָּעִי לְאַפְשָׁא בְּעֲלָמָא, וְלָא בָּעִי
 לְקַיָּמָא (ס"א בְּדִרְגָּא דִּתַּחֲוֵא נַהֵר דִּאִיהוּ) בְּרִית קְדִישָׁא,
 עַל דָּא גְּרִים כָּל מַח דְּגְרִים, וְכָל הָנִי גְּלַגּוּלִין דְּקָא
 אֲמִינָא עֲלֶיהָ עַד הָכָא. (הֵדָּא הוּא) עַד כָּאן סָבָא.
 שְׁתִּיק רַגְעָא חֲדָא, וְחֲבֵרִיא הוּוּ תַּחֲוֵהִין, וְלָא הוּוּ

יִדְעִין, אִי הָיָה יִמָּמָא, אִי הָיָה לִיִּיָא, אִי קִיִּימִי
תַּמָּן, אִי לָא קִיִּימִי.

ק"ו ע"א פִּתְחָה הַחַיָּה סָבָא וְאָמַר, (שמות כא) כִּי תִקְנֶה
עֶבֶד עֲבָרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וּבְשִׁבְעִית
וְגו'. קָרָא דָא אוֹכַח, עַל כָּל מַה דְּאִתְמַר. תָּא חַיִּי,

פִּתְחָה אוֹתוֹ זָקֵן וְאָמַר, כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עֲבָרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וּבְשִׁבְעִית וְגו'.
פְּסוּקִים זֶה מִזְכִּיר עַל כָּל מַה שֶּׁנִּתְבָּאָר. בֹּא וְרֵא, כָּל זָכָר עֹמֵד בְּדִיּוֹקוֹ בְּעוֹלָם
הַזָּכָר, וְכָל נִקְבָּה עֹמֶדֶת בְּדִיּוֹקוֹ בְּעוֹלָם הַנִּקְבָּה. בְּעוֹד שֶׁהוּא עֶבֶד שֶׁנִּדְבַּק בּוֹ
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָן שֵׁשׁ שָׁנִים קְדֻמוֹנוּת, וְאִם עָקַר עֲצָמוֹ מִעֲבֹדוֹתוֹ,
יַעֲקֹר אוֹתוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְאוֹתָן שֵׁשׁ שָׁנִים שֶׁל עוֹלָם הַזָּכָר, וְיִמָּסֵר
לְאָדָם שֶׁהוּא מִשְׁשָׁה צָדִידִים, יַעֲבֹד לוֹ שֵׁשׁ שָׁנִים, וְיַעֲקֹר מִשְׁשׁ שָׁנִים
(קְדֻמוֹנוּת) שְׁלֹמֶעֱלָה. אַחֵר כִּי יוֹרֵד מִשָּׁם וְנִמָּסֵר לְעוֹלָם הַנִּקְבָּה. הוּא לֹא רָצָה
לְעֹמֵד (בְּעוֹלָם) בְּזָכָר - יוֹרֵד וְעֹמֵד בְּנִקְבָּה. בָּאָה הַנִּקְבָּה, שֶׁהִיא שְׁבִיעִית,
וְנוֹטָלֶת אוֹתוֹ. הִרִי מִכָּאן וְהִלָּאָה הוּא מְעוֹלָם הַנִּקְבָּה. לֹא רָצָה לְעֹמֵד בָּהּ
וּבִגְלָלָה שָׁלָה - יוֹרֵד לְמִטָּה וְנִדְבַק לְמִטָּה וְנִאָּחַז בְּצַד הָאֲחֵר. מִכָּאן וְהִלָּאָה
נִעֲקָר מְעוֹלָם הַזָּכָר וּמְעוֹלָם הַנִּקְבָּה. הִרִי נִאָּחַז בְּאוֹתָם עֲבָדִים שֶׁהֵם מִצַּד
הָאֲחֵר. עֲכָשׁוּ, כִּינּוֹן שֶׁכָּךְ הוּא, הַצָּטִרֵף פָּגָם וְלַעֲשׂוֹת בּוֹ רָשָׁם שֶׁל פָּגָם, שֶׁהִרִי
כָּל פָּגָם הוּא שֶׁל צַד הָאֲחֵר, וּמִיּוֹבֵל וְהִלָּאָה חוּזֵר לְגִלְגּוֹל, וְשָׁב לְעוֹלָם
כְּמִקְדָּם, (אִם זֹכֶה וּמֵתָקֵן עֲצָמוֹ, נִדְבַק) וְנִדְבַק בְּאוֹתוֹ עוֹלָם הַנִּקְבָּה וְלֹא יוֹתֵר. זָכָה
- עוֹשֶׂה תוֹלָדוֹת בְּעוֹלָם הַנִּקְבָּה, וְכָלֵם סוּד הַכְּתוּב (תְּהִלִּים מו) בְּתוֹלוֹת אֲחֵרֵיהֶּ
רְעוּתֵיהֶּ מוֹבְאוֹת לָהּ. וְאֲשָׁרֵיו כְּשִׁמְתִּתָּקֵן וְזֹכֶה לָכֶּךָ. וְאִם לֹא זָכָה אֶפְלוּ
בְּגִלְגּוֹל הַיּוֹבֵל, הִרִי הוּא כְּלֹא הָיָה, שֶׁחֲזָר וְלֹא הִשְׁלִים יָמָיו לְהִנָּשֵׂא בְּעוֹלָם
וְלַעֲשׂוֹת תּוֹלָדוֹת. מַה כְּתוּב? אִם בְּגַפּוֹ יָבֹא בְּגַפּוֹ יֵצֵא. אִם יְחִידִי יִכְנָס לְאוֹתוֹ
הָעוֹלָם בְּלִי תּוֹלָדוֹת וְלֹא רָצָה לְהִשְׁתַּדֵּל בְּכֶךָ, וְיֵצֵא מִהָעוֹלָם הַזֶּה יְחִידִי בְּלִי
זָרַע - הוֹלֵךְ כְּמוֹ אֶבֶן בְּכַף הַקֹּלַע עַד אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁל הַסֵּלַע הַחֲזָק, וְנִכְנָס
לְשָׁם, וּמִיָּד נוֹשְׁבֶת רוּחַ שֶׁל אוֹתוֹ יְחִיד שֶׁנֶּעֱצַב מִנִּקְבָּתוֹ, וְהוֹלֵךְ יְחִידִי כְּנֶחֱשׁ
שֶׁלֹּא מִתְחַבֵּר עִם אֲחֵר בְּדִרְךָ, וְנוֹשֵׁב בּוֹ. וּמִיָּד יֵצֵא מִתּוֹךְ אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁל
הַסֵּלַע הַחֲזָק הוּא לְבַדּוֹ, וְהוֹלֵךְ וּמִשׁוּטֵט בְּעוֹלָם עַד שֶׁמוֹצֵא גּוֹאֵל לְהִשְׁבּוֹ.
וְהִינוּ אִם בְּגַפּוֹ יָבֹא בְּגַפּוֹ יֵצֵא, זֶה שֶׁלֹּא רָצָה לְשִׂאת שְׂיָהּ לֹו תּוֹלָדוֹת.

כָּל דְּכוּרָא, קָאִים בְּדִיּוּקָנָא, בְּעֶלְמָא דְּדְכוּרָא. וְכָל
 נִיקְבָּא קָאִים בְּדִיּוּקָנָא, בְּעֶלְמָא דְּנִיקְבָּא. בְּעוֹד
 דְּאִיְהוּ עֲבָדָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתִדְבֵּק בֵּיהּ,
 בְּאֵינוּן שֵׁשׁ שָׁנִים קְדַמוּנִיּוֹת, וְאִי אַעְקֵר גְּרַמְיָה
 מִפּוֹלְחָנִיהּ, יַעְקֵר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מֵאֵינוּן שֵׁשׁ
 שָׁנִים, דְּעֶלְמָא דְּדְכוּרָא, וְאַתְמָסֵר (צ"ד ע"א) לְפָר נָשׁ,
 דְּאִיְהוּ מְשִׁית סְטָרִין, יַפְלִח לֵיהּ שִׁית שָׁנִין, וְיִתְעַקֵּר
 מְשִׁית שָׁנִין (קְדַמוּנִיּוֹת) דְּלַעֲיָלָא. לְבִתָּר נְחִית מִתַּמָּן,
 וְאַתְמָסֵר בְּעֶלְמָא דְּנִיקְבָּא. הוּא לֹא בָּעָא לְקִיּוּמָא
 בְּדְכוּרָא, נְחִית וְקִיּוּמָא בְּנִיקְבָּא. אֲתָאֲת נִיקְבָּא,
 דְּאִיְהִי שְׁבִיעִית, וְנִמְלָא לֵיהּ, הָא מִכָּאן וְלַהֲלָאָה,
 מִעֶלְמָא דְּנִיקְבָּא אִיְהוּ. לֹא בָּעָא לְקִיּוּמָא בָּהּ,
 וּבְפִירוּקָא דִּילָהּ, נְחִית לְתַתָּא, וְאַתְדְּבֵּק לְתַתָּא,
 וְאַתְאֲחִיד בְּסִטְרָא אַחְרָא. מִכָּאן וְלַהֲלָאָה, אֲתִעַקֵּר
 מִעֶלְמָא דְּדְכוּרָא, וּמִעֶלְמָא דְּנִיקְבָּא. הָא אֲתִאֲחִיד,
 בְּאֵינוּן עֲבָדִים דְּאֵינוּן מִסִּטְרָא אַחְרָא. הַשְׁתָּא בִּינוּן
 דְּחָבִי הוּא, אִיצְטְרִיךְ פָּגָם, וְלִמְעַבְד בֵּיהּ רְשִׁימוֹ
 דְּפָגָם, דְּהָא כָּל פָּגָם דְּסִטְרָא אַחְרָא אִיְהוּ, וּמִיּוֹבֵל
 וְלַהֲלָאָה אֲתִתְדִיר לְגִלְגּוּלָא, וְתָב לְעֶלְמָא
 בְּמִלְקִיָּדָא. (ס"א א' זכ' ואתתקן גרמיה אתבר) וְאַתְדְּבֵּק
 בְּתַתָּא עֶלְמָא דְּנִיקְבָּא, וְלֹא יִתִּיר. זָכָה עָבִיד
 תּוֹלְדִין בְּעֶלְמָא דְּנִיקְבָּא, וְכִלְהוּ רֹזָא דְּכִתִּיב, (תהלים

מה) בתולדות אחריה רעותיה מוכאות לך. וזכא
 איהו בר אתתמן וזכי לך. ואי לא זכא אפילו
 בגלגולא דיוכלא, הא איהו בלא הוה אתהדר, ולא
 אנשימו יומי, לאתנסבא בעלמא, ולמעבר
 תולדין. מה בתיב, אם בגפו יבא בגפו יצא. אי
 יחידאי יעיל ביהווא עלמא בלא (דף ק"ו ע"א) תולדין,
 ולא בעא לאשתדלא ביהאי, ונפק מיהאי עלמא
 יחידאי, בלא זרעא, אזיל פאבנא בקוספיתא, עד
 חווא אתר דטגרא (ק' ע"א) תקיפא, ועאל תמן ומיד
 נשב רוחא דהווא יחידאי, דקא אשתביק
 מנוקבית, ואזיל יחידאי, (צ"ה ע"א) פחויא דלא
 אתחבר באחרא באזרחא, ונשיב ביה. ומיד נפק
 מגו חווא אתר דטגרא תקיפא, הוא בלחודוי,
 ואזיל ומשטמא בעלמא, עד דקא אשבח פרוקא
 לאתבא. וחינו אם בגפו יבא בגפו יצא, האי דלא
 בעא לאתנסבא, למחוי ליה תולדין.

אבל אם בעל אשה הוא, דקא אתנסיב, ואשתדל
 באתתיה, ולא יכיל, חווא לא אתתדך

אבל אם בעל אשה הוא, שנשא והשתדל באשתו ולא יכל - ההוא לא מגרש
 כאותו אחר, לא ינס יחידאי ולא יצא יחידאי. אלא אם בעל אשה הוא, הקדוש
 ברוך הוא לא מקפח שכר כל בריותיו, אף על גב שלא זכו לבנים, מה כתוב?
 ויצאה אשתו עמו. ושניהם באים בגלגול וזוכים להתחבר כאחד כמקדם.

בְּחֵהוּא אַחְרָא, לָא יִיעִיל יְחִידָא, וְלָא נָפִיק יְחִידָא,
אֱלָא אִם בְּעַל אִשָּׁה הוּא, קוֹדֶשָׁא בְּרִין הוּא לָא
מִקְפָּח אֲנִר בָּל בְּרִין, אִף עַל גַּב דְּלָא זָכוּ בְּבָנֵי,
מַה בְּתִיב וַיֵּצֵא אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ. וַתְּרוֹוִיחֵהוּ אַתְיִין
בְּגִלְגּוּלָא, וְזָבִין לְאַתְחַבְּרָא בְּחָדָא בְּמִלְקָדְמִין.
וְהָאִי לָא נָסִיב אַתְתָּא דְתְרוּבִין, אֱלָא תְחִיא
דְאַשְׁתִּירָל בְּהַ בְּקִרְמִיתָא, וְלָא זָכוּ, הַשְׁתָּא יִזְכוּ
בְּחָדָא, אִי יִתְקַנּוּ עוֹבְדִין, וְעַל דָּא וַיֵּצֵא אִשְׁתּוֹ

וְזֶה לֹא נִשָּׂא אִשָּׁה שֶׁל גְּרוּשִׁין, אֲלָא אוֹתָהּ שֶׁהִשְׁתַּדַּל בָּהּ בְּהַתְחַלָּה וְלֹא זָכוּ
- כָּעַת יִזְכוּ כְּאֶחָד אִם יִתְקַנּוּ מַעֲשִׂיהֶם, וְעַל זֶה וַיֵּצֵא אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ. אִם אֲדָנִי
יִתֵּן לוֹ אִשָּׁה וְגו'. (עֵתָה) חוֹזֵר הַכְּתוּב לְדַבְּרִים אַחֲרִים (לדבר הראשון), לְאוֹתוֹ
שֶׁצָּצָא יְחִידִי בְּלִי נִקְבָּה כָּלֵל, וַיִּגָּאֵל אוֹתוֹ אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא שְׁבִיעִית, וְאוֹתָהּ
שְׁבִיעִית נִקְרָאת אֲדָנִי, הוּא אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. אִם אֲדָנִי - זֶה חֵס עָלָיו וּמְשִׁיב
אוֹתוֹ לְעוֹלָם הֵזֶה יְחִידִי כְּמוֹ שֶׁהָיָה, וְנוֹתֵן לוֹ אִשָּׁה, אוֹתָהּ שֶׁמְזַבֵּחַ הוֹרִיד עָלֶיהָ
דְּקַמְעוֹת, וּמִתְחַבְּרִים כְּאֶחָד. וַיִּלְדָּה לוֹ בָּנִים אוֹ בָנוֹת הָאִשָּׁה וַיִּלְדֶּיהָ תִּהְיֶה
לְאֲדָנֶיהָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר. שֶׁהָרִי אִם שָׁב וְהִתְקִין אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁפָּגַם בְּחַיּוֹ,
מִתְקַבֵּל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, נוֹטֵל אוֹתוֹ וּמִתְקַנֵּה עַל תְּקוּנָתוֹ אַחֵר כֶּף. וְזֶה
נִקְרָא בְּעַל תְּשׁוּבָה, שֶׁהָרִי יִרְשׁ אֶת מוֹשְׁבּוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁל אוֹתוֹ נִהָר
שֶׁשׁוּפֵעַ וַיֵּצֵא, וּמִתְקַן אֶת עֲצָמוֹ מִמָּה שֶׁהָיָה בְּתַחֲלָה. (אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁפָּגַם וּמִתְקַן
אוֹתוֹ עַל תְּקוּנָתוֹ בְּחַיּוֹ, מִתְקַבֵּל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ וְלוֹקַח אוֹתוֹ אַחֵר כֶּךָ, וְזֶה נִקְרָא בְּעַל תְּשׁוּבָה,
שֶׁהָרִי תִקַּן עֲצָמוֹ מִמָּה שֶׁהָיָה בְּתַחֲלָה) כִּיִּן שֶׁנִּתְקַן וְשָׁב בְּתְשׁוּבָה, הָרִי עָלָה עַל
תְּקוּנָתוֹ. שְׂאִין דָּבָר בְּעוֹלָם וְאִין מִכְתָּח בְּעוֹלָם שְׁלֵא שׁוּבֵר אוֹתוֹ שֶׁשָׁב
בְּתְשׁוּבָה. מַה זֶה יֵצֵא בְּגִפּוֹ? הָרִי נִתְבָּאֵר. אֲבָל עוֹד סוּד יֵשׁ בּוֹ, יֵצֵא בְּגִפּוֹ -
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר (מְשִׁלִּי ט) עַל גְּפִי מְרָמִי קִרְתָּ. מַה לְשֵׁם עֲלוֹי וְהַתְעַלּוֹת, אִף כָּאִן
עֲלוֹי וְהַתְעַלּוֹת. מְקוֹם שֶׁבְּעָלִי תְשׁוּבָה עוֹלִים, אֲפֹלֵי צִדִּיקִים גְּמוּרִים לֹא
יְכוּלִים לַעֲמֹד שָׁם. וּמִשׁוּם כֶּךָ, כִּיִּן שֶׁשָׁב בְּתְשׁוּבָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל
אוֹתוֹ וְדָאִי מִיָּד.

עמו. (שמות כא) אם אֲדוֹנָיו יִתֵּן לוֹ אִשָּׁה וְגו'. (השתא)
 אֲחֵדֶר קָרָא לְמַלְיָן אֲחֵרָנִין, (ס"א למלה קדמאה) לְהַחֲוֹא
 דְּנַפְיָן יְחִידָא בְּלֹא נִקְבָּא בְּלָל, וַיִּפְרוֹק לֵיהּ חֲחֹוּא
 דְּיֻבְתָּא דְּאֶקְרִי שְׁבִיעִית. וְהָחֹוּא שְׁבִיעִית אֶקְרִי
 אֲדוֹנָיו, אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ אִיהוּ. אם דָּא אֲדוֹנָיו חָם
 עָלֶיהּ, וְאִתִּיב לֵיהּ לְהָא עֲלָמָא יְחִידָא בְּמָה דְּהָחֹו,
 וַיִּחִיב לֵיהּ אֲתָתָא חֲחִיא דְּמִזְבֵּחַ אֲחִיתַת עָלֹוי
 דְּמַעֲוִין, וְאֲתַחֲבָרָא בְּחָדָא. וַיִּלְדֶּה לוֹ בָּנִים אוֹ בָּנוֹת
 הָאִשָּׁה וַיִּלְדֶּיהָ תַּחֲוָה לְאֲדוֹנֶיהָ בְּמָה דְּאֲתָמַר. דְּהָא
 אִי תָב, וְאֲתַקֵּין חֲחֹוּא אֲתֵר דְּפָגִים בְּחִיּוּי, אֲתַקְבֵּל
 קָמִי מַלְכָּא קַדִּישָׁא, נְטִיל לֵיהּ, וְאֲתַקֵּין לֵיהּ עַל
 תַּקְוָנוּי לְבַתֵּר. וְדָא אֶקְרִי בַּעַל תְּשׁוּבָה, דְּהָא יָרִית
 מִזְבֵּיָה, דְּהָחֹוּא אֲתֵר, דְּהָחֹוּא נָחַר דְּנִגִיד וְנַפְיָן,
 וְאֲתַקֵּין גְּרָמִיָה מִמָּה דְּהָחֹו בְּקַדְמִיתָא. (ס"א החוה אתר
 דפגים ואתקין ליה על תיקונוי בחייו אתקבל קמי מלכא קדישא ונטיל ליה
 לבתר ודא אקרי בעל תשובה דהא אתקין גרמיה ממה דהוה בקדמיתא)
 בֵּינוֹן דְּאֲתַתְּקֵן וְתָב בְּתִיּוּבְתָא, הָא סְלִיק עַל תַּקְוָנוּיָה.
 דְּלִית מַלְכָּה בְּעֲלָמָא, וְלִית מַפְתָּחָא בְּעֲלָמָא, דְּלֹא
 תָבֵר חֲחֹוּא דְּתָב בְּתִיּוּבְתָא. מָאִי יֵצֵא בְּגִפּוּ. הָא
 אֲתָמַר, אֲבָל תַּוּ רְזָא אִית בֵּיהּ, יֵצֵא בְּגִפּוּ, בְּמָה
 דְּאֲתָא אָמַר, (משלי ט) עַל גִּפִּי מְרוֹמֵי קָרְתָּ, מַה לְּהַתֵּם
 עַל־וִיָּא וְסְלִיקוּ, אוֹרָה הָבָא עַל־וִיָּא וְסְלִיקוּ, אֲתֵר

קצו זוהר פרשת משפטים סדר הלימוד ליום יט ניסן [יום 196 בשנה] סבא דמשפטים

דמריהון דתיובתא סלקין, אפילו צדיקים גמורים
לא יכלין למימם תמן. ובגין כך פיון דתב
בתיובתא, קודשא בריך הוא מקבל ליה ודאי מיד.

ק"י ע"ב תנינן, לית מלה בעלמא דקיימא קמי
תשובה, ולכלא קודשא בריך הוא

שנינו, אין דבר בעולם שעומד לפני התשובה, ואת הכל הקדוש ברוך הוא
מקבל ודאי. ואם שב בתשובה, הרי מזמן כנגדו ארח חיים. ואף על גב
שפגם מה שפגם - הכל נתקן והכל חוזר על תקונו, שהרי אפלו במה שיש
בו שבועה, (לפני הקדוש ברוך הוא נקרא בו כי ה' צבאות יעץ ומי יפר. זהו סוד סתום.
ועוד, כאשר הקדוש ברוך הוא נשבע שבועה, לא נשבע אלא אם לא יעשה תשובה, שהרי אין
דבר שעומד בפני התשובה, ועל הכל מכפר הקדוש ברוך הוא כאשר עושים תשובה שלמה)
הקדוש ברוך הוא מקבל, שכתוב חי אני נאם ה' כי אם יהיה כנייהו וגו'.
וכתוב כתבו את האיש הזה עירי וגו'. ואחר ששב בתשובה פתוב, ובגין
יכניה אסר בנו וגו'. מכאן שתשובה משברת כמה גזרת ודינים וכמה
שלישלאות ברזל, ואין מי שעומד לפני התשובה. ועל זה כתוב, (ישעיה סו)
ויצאו וראו בפגרי האנשים הפשעים בי. אשר פשעו בי לא כתוב, אלא
הפשעים בי. שלא רוצים לשוב ולהתנחם על מה שעשו. אבל פיון
שהתנחמו, הקדוש ברוך הוא מקבל אותם. לכן האדם הזה, אף על גב
שפשע בו ופגם במקום שלא צריך ושב לפניו - מקבל אותו וחס עליו,
שהרי הקדוש ברוך הוא הוא מלא רחמים, ומתמלא רחמים על כל מעשיו,
כמו שנאמר (תהלים קמה) ורחמיו על כל מעשיו. אפלו על בהמות ועופות
מגיעים רחמיו. אם עליהם מגיעים רחמיו, כל שכן על בני אדם שיודעים
ומכירים לשבח רבונם שרחמיו מגיעים עליהם ושורים עליהם. ועל זה אמר
דוד, (שם קיט) רחמיו רבים ה' כמשפטיו חני. אם על רשעים מגיעים
רחמיו, כל שכן על צדיקים. אלא מי צריך רפואה? אותם בעלי כאבים. ומי
הם בעלי כאבים? אלה אותם רשעים, הם צריכים רפואה ורחמים, שהקדוש
ברוך הוא (מרחם) עליהם שלא יהיו עזובים ממנו, והוא - שלא מסתלק מהם,
וישובו כנגדו. כשהקדוש ברוך הוא מקרב, הוא מקרב בימיו. וכשדוחה,

מִקְבֵּל וְדָא. וְאִי תָב בְּתִיּוּבְתָא הָא אֲזִדְמִן לְקַבְּלֵיהּ
 אַרְח תִּיִּים, וְאַף עַל גַּב דְּפָגִים מַה דְּפָגִים, בְּלָא
 אֲתַתְּקִין, וּבְלָא אֲתַתְּדִר עַל תְּקוּנִינָה, דְּהָא אֲפִילוּ
 בְּמַה דְּאִית בֵּיה אֲמָאָה, (קמי קודשא בריך הוא קרי ביה כי
 יי צבאות יעץ ומי יפר דא איהו רזא סתימא. ותו כד קודשא בריך הוא
 אומי אומאה לא אומי אלא אם לא יעביד תיובתא דהא לית פתגמא
 דקיימא קמי תיובתא ועל כלא מכפר קודשא בריך הוא כד עבדין תיובתא
 שלימתא) קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְקַבֵּל, דְּבִתִּיב, (ירמיה כב)
 חִי אֲנִי נָאִם יְהוָה ^{יְהוָה} כִּי אִם יִהְיֶה פְּנִיָּהּ וְגו' ^{יְהוָה}
 וּבִתִּיב (ירמיה כב) בְּתִבּוּ אֶת הָאִישׁ הַזֶּה עֲרִירִי וְגו'.
 וּבְתִר דְּתָב בְּתִיּוּבְתָא בְּתִיב, (דברי הימים א ג) וּבְנִי
 יִכְנִיָּה אֲסִיר בְּנִי וְגו', מִכָּאן דְּתִשׁוּבָה מִתְּפַר בְּמַה
 גִּזְרִין וְדִינִין, וּבְמַה שְׁלֹשְׁאִין דְּפִרְזָלָא, וְלִית מֵאן
 דְּקִימָא קָמִי דְּתִיּוּבְתָא. וְעַל דָּא בְּתִיב, (ישעיה סו)
 וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ בְּפָגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בִּי. אֲשֶׁר
 פָּשְׁעוּ בִּי, דָּא בְּתִיב, אֲלֵא הַפּוֹשְׁעִים בִּי, דְּלָא בָּעָאן
 לְאֲתָבָא, וְלֹאֲתַנְחֵמָא עַל מַה דְּעָבְדוּ. אֲבָל בִּיּוֹן
 דְּאֲתַנְחֵמוּ, הָא מְקַבֵּל לֶזֶן קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּגִין
 כִּךְ, בְּר נָש דָּא, אַף עַל גַּב דְּפִשְׁע בֵּיה, וּפָגִים

בְּאַתְרָא דִּלָּא אַצְטְרִיד, וְתָב לְקַמִּיָּה, מְקַבֵּל לֵיהּ,
וְחָם עֲלֵיהּ, דִּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא (דף ק"ו ע"ב) מְלָא
רַחֲמִין אִיהוּ, וְאַתְמַלֵּי רַחֲמִים עַל כָּל עוֹבְדֵי, בְּמָה
דְּאַתְּ אָמַר (תהלים קמה) וְרַחֲמֵי עַל כָּל מַעֲשָׂיו. אֲפִילוּ
עַל בְּעִירֵי וְעוֹפְיֵי מְאֻמִּין רַחֲמֵי. אִי עֲלִיָּהּ מְאֻמִּין
רַחֲמֵי, כָּל שֶׁבֶן עַל בְּנֵי נָשָׂא, דִּידְעִין וְאַשְׁתַּמּוּדְעָן
לְשִׁבְחָא לְמֵאֲרִיחוֹן, דִּרַחֲמֵי מְאֻמִּין עֲלִיָּהּ, וְשָׂרָאן
עֲלִיָּהּ. וְעַל דָּא אָמַר דָּוִד, (תהלים קיט) רַחֲמִיךָ רַבִּים
יְהוָה בְּמִשְׁפָּטֶיךָ חֲיִינִי. אִי עַל חֲיִיבִין מְאֻמִּין
רַחֲמֵי, כָּל שֶׁבֶן עַל זָכָאן. אֵלָּא מֵאֵן בְּעֵי אֲסוּזָא,
אֵינֶן מְאֲרִי בְּאִבִּין, וּמֵאֵן אֵינֶן מְאֲרִי בְּאִבִּין. אֵלָּין
אֵינֶן חֲיִיבִין, אֵינֶן בָּעָאן אֲסוּזָא וְרַחֲמֵי, דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיד הוּא (רחמי) עֲלִיָּהּ, דִּלָּא יְהוֹן שְׁבִיקוֹן מְנִיָּה,
וְאִיהוּ דִּלָּא אֲסִתְלַק מְנִיָּהּ, וְיִתּוּבִין לְקַבֵּלֵיהּ. כִּד
מְקַרֵּב קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא, בִּימִנָּא מְקַרֵּב. וְכִד דְּחִי,
בְּשִׁמְלָא דְּחִי. וּבְשַׁעְתָּא דְּדְחִי, יְמִינָא מְקַרֵּב.
מִסְטָרָא דָּא דְּחִי, וּמִסְטָרָא דָּא מְקַרֵּב, וְקוּדְשָׁא
בְּרִיד הוּא דָּא שְׁבִיק רַחֲמֵי מְנִיָּהּ.

תָּא חֲזִי, מַה בְּתִיב (ישעיה נז) וַיֵּלֶךְ שׁוֹכֵב בְּדֶרֶךְ לְבֹו.
וּבְתִיב בְּתִרְיָה, דְּרַכְיוֹ רְאִיתִי וְאַרְפָּאֵהוּ וְאַנְחֵהוּ

**וְאַשְׁלֵם נַחְמִים לוֹ וְלֹאֲבָלָיו. וַיֵּלֶךְ שׁוֹכֵב, אֵף עַל גֵּב
הַחֵיבִין עֲבָדִין, כֹּל מִה דְּעַבְדִּין בְּזִדּוֹן דְּאִזְלִין
בְּאַרְחָא דְּלִבֵּיהוֹ, וְאַחֲרֵינִן עֲבָדִין בְּהוֹ הַתְּרָאָה, וְלֹא**

רִאיתִי וְאַרְפָּאָהוּ וְאַנְחָהוּ וְאַשְׁלֵם נַחְמִים לוֹ וְלֹאֲבָלָיו. וַיֵּלֶךְ שׁוֹכֵב, אֵף עַל גֵּב
שְׁהַרְשָׁעִים עוֹשִׂים כָּל מִה שְׁעוֹשִׂים בְּזִדּוֹן, שְׁהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ לָבָם, וְאַחֲרִים
עוֹשִׂים בָּהֶם הַתְּרָאָה וְלֹא רוֹצִים לְצִית לָהֶם - בְּשַׁעָה שְׁשָׁבִים בְּתִשְׁבּוּבָה
וְנוֹטְלִים דֶּרֶךְ טוֹבָה שֶׁל תִּשְׁבּוּבָה, הָרִי הָרְפוּאָה מְזֻמָּנֶת כְּנֶגְדָם. עֲכָשׁוּ יֵשׁ
לְהַתְּבַנּוֹן, אִם עַל הַחַיִּים אוֹמֵר הַכְּתוּב, אוֹ שְׁעַל הַמּוֹתִים אוֹמֵר הַכְּתוּב, שְׁהָרִי
רֹאשׁ הַפְּסוּק אֵינּוּ סוֹף, וְהַסּוֹף אֵינּוּ רֹאשׁ - רֹאשׁ הַכְּתוּב מְרָאָה עַל הַחַיִּים,
וְסוֹפוֹ מְרָאָה עַל הַמּוֹתִים. אֲלָא שְׁהַפְּסוּק (רֹאשׁ הַפְּסוּק) אוֹמֵר, בְּעוֹד שְׁהָאֲדָם
הוּא בְּחַיּוֹ, וְכָךְ הוּא - וַיֵּלֶךְ שׁוֹכֵב בְּדֶרֶךְ לָבּוֹ, מִשּׁוּם שֵׁשׁ בּוֹ יֵצֵר הָרַע חֲזָק
וּמִחֲזִיק בּוֹ, וְלָכֵן הוֹלֵךְ שׁוֹכֵב וְלֹא רוֹצֵה לְשׁוּב בְּתִשְׁבּוּבָה. הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
רוֹאֶה אֶת דְּרָכָיו שְׁהוֹלְכִים בָּרַע בְּלִי תוֹעֵלֶת, אוֹמֵר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֲנִי
צָרִיק לְהַחֲזִיק בְּזִדּוֹ. זֶהוּ שְׁכְּתוּב דְּרָכָיו רִאיתִי (וְאַרְפָּאָהוּ), שְׁהוֹלְכִים בְּחֻשְׁכָּה,
אֲנִי רוֹצֵה תַת לוֹ רְפוּאָה. זֶהוּ שְׁכְּתוּב וְאַרְפָּאָהוּ. הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַנֵּס
לְלִבּוֹ דֶּרֶךְ הַתִּשְׁבּוּבָה שְׁלוֹ וְרְפוּאָה לְנַשְׁמָתוֹ. וְאַנְחָהוּ, מִה זֶה וְאַנְחָהוּ? כְּמוֹ
שְׁנֶאֱמַר (שְׁמוֹת לב) לֶךְ נַחֵה אֶת הָעָם. הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַהֵג אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ
יֵשֶׁר כְּמִי שְׁמַחֲזִיק בְּיָדוֹ שֶׁל אַחֵר וּמוֹצִיא אוֹתוֹ מִתּוֹךְ הַחֻשְׁכָּה. וְאַשְׁלֵם
נַחְמִים לוֹ וְלֹאֲבָלָיו, הָרִי נִרְאָה שֶׁהוּא מֵת! (אֵלָּא) כֵּן הוּא וְדָאִי מֵת וְעוֹמֵד
בְּחַיִּים. שְׁהוֹאִיל (אֵלָּא שֶׁהִיא הוּא וְעוֹמְדִים בְּחַיִּים, וְהוּאִיל) וְהוּא רָשָׁע, נִקְרָא מֵת.
מִה זֶה וְאַשְׁלֵם נַחְמִים לוֹ וְלֹאֲבָלָיו? אֲלָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה טוֹב עִם
בְּנֵי אָדָם, שְׁכִינּוֹ שְׁנֶכְנֵס מִשְׁלַשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים וּמַעֲלָה, מִפְּקִיד עֲמוֹ שְׁנֵי
מִלְּאָכִים שׁוֹמְרִים שְׁשׁוֹמְרִים אוֹתוֹ, אֶחָד מִימֵינוּ וְאֶחָד מִשְׁמָאֲלוֹ. כְּשֶׁאֲדָם
הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ יֵשֶׁר, הֵם שְׁמַחֲמִים בּוֹ וּמִחֲזִיקִים אוֹתוֹ בְּשִׁמְחָה, מְכַרִּיזִים לְפָנָיו
וְאוֹמְרִים: תִּנּוּ כְבוֹד לְדַמּוּת הַמֶּלֶךְ. וְכִשְׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ עָקָם, הֵם מִתְּאַבְּלִים עָלָיו
וְעוֹבְרִים מְקוֹנּוֹ. כִּיּוֹן שְׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִחֲזִיק בּוֹ וּמְנַהֵג אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ יֵשֶׁר,
אִזְ כְּתוּב וְאַשְׁלֵם נַחְמִים לוֹ וְלֹאֲבָלָיו. וְאַשְׁלֵם נַחְמִים לוֹ בְּתַחֲלָה, שֶׁהוּא
הַתְּנַחֵם עַל מִה שְׁעֲשֶׂה בְּתַחֲלָה וְעַל מִה שְׁעוֹשֶׂה עֲכָשׁוּ וְשָׁב בְּתִשְׁבּוּבָה. וְאַחֵר
כֹּךְ וְלֹאֲבָלָיו, אוֹתָם מִלְּאָכִים שְׁהִיו מִתְּאַבְּלִים עָלָיו כְּשֶׁעָבְרוּ מְקוֹנּוֹ, וְעֲכָשׁוּ
שְׁחִירוֹ עֲמוֹ, הָרִי וְדָאִי נַחוּמִים לְכָל הַצָּדִידִים. וְעֲכָשׁוּ הוּא וְדָאִי חֵי. חֵי בְּכָל

בָּעָאן לְצִייתָא לִזְן. בְּשַׁעְתָּא דְּתַבִּין בְּתִיבְתָּא,
וְנִטְלִין אַרְחָא טַבָּא דְּתִיבְתָּא, הָא אֲסוּזָא וְמִנָּא
לְקַבְלֵיהוּ. הַשְׁתָּא אִית לְאַסְתַּבְלָא, אִי עַל חֵיָא
אֲמַר קָרָא, אִי עַל מִתֵּיָא אֲמַר קָרָא. דְּהָא רִישָׁא
דְּקָרָא, לָאוּ אִיהוּ סִיפָא. וְסִיפָא, לָאוּ אִיהוּ רִישָׁא.
רִישָׁא דְּקָרָא, אַחֲזִי עַל חֵיָא. וְסִיפָא אַחֲזִי עַל
מִתֵּיָא. אֲלָא, קָרָא (ס"א רישא דקרא) אֲמַר, בְּעוֹד דְּבַר
נָשׁ אִיהוּ בְּחִיזִי, וְהָכִי הוּא, וַיֵּלֶךְ שׁוֹכֵב בְּדֶרֶךְ לְבֹן,
בְּגִין דִּי־צַר חָרַע דְּבִיָּה, תַּקִּיף וְאַתְתַּקֵּף בֵּיהּ, וְעַל דָּא
אֲזַל שׁוֹכֵב, וְלָא בָּעִי לְאַתְבָּא בְּתִיבְתָּא. קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא חֲמִי אַרְחֻזִי, דְּקָא אֲזִלִּין בְּבִישׁ, בְּלָא
תּוֹעֲלָתָא, אֲמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲנָא אֲצִטְרִיכְנָא
לְאַתְקַפָּא בִּידֵיהּ, הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב דְּרַכִּיז רְאִיתִי,
(וּאֲרַפְּאָהוּ) דְּקָא אֲזִלִּין בְּחֵשׁוֹכָא, אֲנָא בָּעִי לְמִיָּהֵב לֵיהּ
אֲסוּזָא הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב וְאֲרַפְּאָהוּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אִיהוּ אֲעִיל בְּלִבֵּיהּ אַרְחֻזִּיהּ דְּתִיבְתָּא וְאֲסוּזָא
לְנִשְׁמָתֵיהּ. וְאֲנַחְהוּ, מֵאִי וְאֲנַחְהוּ. בְּמָה דְּאֵת אֲמַר
(שְׁמוֹת לז) לֵךְ נַחֵה אֶת הָעָם. אֲנַחֵיג לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ

הַצִּדִּים, אַחֲזִי בְּעֵץ הַחַיִּים. וְכִינֹן שְׁאֲחֻז בְּעֵץ הַחַיִּים, אִי נִקְרָא בְּעַל תְּשׁוּבָה,
שְׁהִי כְּסֵט יִשְׂרָאֵל נִקְרָאת אִף כֵּן תְּשׁוּבָה, וְהוּא נִקְרָא בְּעַל תְּשׁוּבָה.
וְהִרְאֻשׁוֹנִים אֲמַר, בְּעַל תְּשׁוּבָה מְקוֹשׁ. וְעַל זֶה אֶפְלוּ צַדִּיקִים גְּמוּדִים אֵינָם
יְכוּלִים לַעֲמֹד בְּמָקוֹם שְׁבַעֲלִי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים.

הוא בארץ מישר, כמאן דאתקוף בידי דאחרא, ואפקיה מגו חשוכא. ואשלים נחומים לו ולאבדיו, הא אתחזי דמיתא איהו, (אלא) אין, ודאי מיתא איהו, וקיימא בחיין דהואיל (אלא דאיהי איהו וקיימא בחיין והואיל) ואיהו רשע, מיתא אקרי. מהו ואשלים נחומים לו ולאבדיו. אלא קודשא בריך הוא עבד טיבו עם בני נשא, דבין דעאל מ"ג שנין ודחלאה, פקיד עמיה (בראשית קמ"ד ע"ב, קס"ה ע"ב) תרין מלאכין נטורין דנטרי ליה, חר מימיניה, וחד משמאליה. כד אזיל בר נש בארץ מישר, אינון חדאן ביה, ואתקופו עמיה בחדוה, מכרונ קמיה ואמרין, הבו יקר לדינקנא דמלבא. וכד אזיל בארץ עקימו, אינון מתאפלן עליה, ומתעברן מניה. בין דאתקוף ביה קודשא בריך הוא, ואנחויג ליה בארץ מישר, בדין כתיב, ואשלים נחומים לו ולאבדיו. ואשלים נחומים לו בקדמיתא, דאיהו אתנחם על מה דעבד בקדמיתא, ועל מה דעבד השתא, ותב בתויבתא. ובתר כן ולאבדיו, אינון מלאכין דהוו מתאפלן עליה כד אתעברו מניה, והשתא דאתחדרו בתריה, הא ודאי נחומים לכל סטריין. והשתא איהו חי ודאי. חי בכל סטריין, אחיד באילנא דחיי, ובין דאחיד באילנא דחיי, בדין אקרי בעל תשובה, (נשא

קכ"ב ע"ב) דְּהָא בְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, תְּשׁוּבָה אוֹף חֲבִי אֲקָרִי.
וְאִיהוּ בַּעַל תְּשׁוּבָה אֲקָרִי. וְקִרְמָאֵי אָמְרוּ, בַּעַל
תְּשׁוּבָה מִמָּשׁ. וְעַל דָּא, בְּאִפְּלֵי צְדִיקִים גְּמוּלָּרִים אֵינָם
יְבוּלִים לַעֲמוּד, בְּמָקוֹם שְׂבַעֲלֵי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים.

קכ"ז ע"א דָּוִד מִלְכָּא אָמַר, (תהלים נא) לָךְ לְבַדְךָ חֲטָאתִי
וְהִרַע בְּעֵינַיִךְ עֲשִׂיתִי וְגו', לָךְ לְבַדְךָ, מֵאִי

דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר, (תהלים נא) לָךְ לְבַדְךָ חֲטָאתִי וְהִרַע בְּעֵינַיִךְ עֲשִׂיתִי וְגו'. לָךְ
לְבַדְךָ, מֵהָ זֶה לָךְ לְבַדְךָ? אֵלָּא מִשּׁוּם שֵׁשׁ חֲטָאִים שְׁחוּטָא אָדָם
לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ הוּא וְלִבְנֵי אָדָם, וְיֵשׁ חֲטָאִים שְׁחוּטָא לִבְנֵי אָדָם וְלֹא
לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ הוּא, וְיֵשׁ חֲטָאִים שְׁחוּטָא לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ הוּא לְבָדוּ וְלֹא לִבְנֵי
אָדָם (אחרים). דָּוִד הַמֶּלֶךְ חָטָא לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָדוּ וְלֹא לִבְנֵי אָדָם. וְאִם
תֹּאמְרוּ, הֲרִי חָטָא אוֹתוֹ הַחֲטָא שֶׁל בֵּת שֶׁבַע, וְשִׁנְיָנוּ, מִי שֶׁבָּא עַל אִשָּׁה עֲרוּהָ
בְּרִצּוֹנָה אֲסֹר אוֹתָהּ עַל בַּעֲלָהּ, וְחָטָא לַחֲבֵרוֹ, וְחָטָא לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ הוּא - לֹא
כֵּף הוּא. שֶׁהוּא שְׂאֵתָהּ אוֹמֵר בְּהִתֵּר הִיָּה, וְדָוִד לָקַח אֶת שָׁלוֹ, וְגַט הִיָּה לָהּ
מִבַּעֲלָהּ טָרָם שִׁיזָּא לְקָרֵב, שֶׁכֵּף הִיָּה מִנְהֵג שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל שְׁנוֹתֵינִים גֹּט זְמַן
לְאִשְׁתּוֹ כָּל שִׁיזָּא לַחֲלוּ, וְכֵן עָשָׂה אוֹרֵיָה לְבֵית שֶׁבַע, וְאַחֵר שֶׁעָבַר זְמַן
וְהִיָּתָה פְּטוּרָה לְכָל, לָקַח אוֹתָהּ דָּוִד, וּבְהִתֵּר עָשָׂה כָּל מַה שֶׁעָשָׂה. שְׂאֵלְמָלָא
לֹא כֵּף וְזֶה הִיָּה בְּאִסּוּר, לֹא הִיָּה מִשְׁאִיר אוֹתָהּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּידוֹ. וְהֵינּוּ
שֶׁפְּתוּב לְעֵדוּת, (שמואל ב יב) וַיִּנָּחֵם דָּוִד אֶת בֵּית שֶׁבַע אִשְׁתּוֹ. עֵדוּת שְׂאֵשְׁתּוֹ
הִיא, וְדָאִי אִשְׁתּוֹ, וּבֵית זִוְגוֹ הִיָּתָה שֶׁהִזְדַּמְנָה אֵלָיו מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם. (וסוד
הַדְּבַר מַלְכוּת שֶׁל מַעֲלָה שְׁהוּא נַעֲשָׂה רַגֵּל רִבְעִית לַמַּרְכָּבָה הָעִלְיוֹנָה, וְנִקְרָא בֵּית שֶׁבַע, עַל אֲבֵן
אֶחָת שֶׁבַע עֵינַיִם) הֲרִי עֵדוּת שֶׁלֹּא חָטָא דָּוִד אֶת חָטָא בֵּית שֶׁבַע כְּמוֹ שֶׁאֲמָרְנוּ.
וּמָה הַחֲטָא שְׁחָטָא? (אלא) לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ הוּא לְבָדוּ וְלֹא לְאַחֵר. שֶׁהִרְגָּ אֶת
אוֹרֵיָה בְּחֶרֶב בְּנֵי עַמּוּן וְלֹא הִרְגָּ אוֹתוֹ בְּשַׁעָה שֶׁאָמַר לוֹ וְאִדְנִי יוֹאֵב, שֶׁהֲרִי
דָּוִד הִיָּה רְבוֹן עָלָיו (ועל יואב), וְהִפְתּוּב מוֹכִיחַ, שֶׁפְּתוּב (שם כג) אֵלָּה שְׁמוֹת
הַגִּבּוֹרִים אֲשֶׁר לְדָוִד, וְלֹא אֲשֶׁר לְיוֹאֵב. וְלֹא הִרְגָּ אוֹתוֹ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, וְהִרְגָּ
אוֹתוֹ בְּחֶרֶב בְּנֵי עַמּוּן. וְהִפְתּוּב אוֹמֵר וְלֹא נִמְצָא אִתּוֹ דֶּבַר, רַק בְּדִבְרֵי אוֹרֵיָה
הַחֲתִי. רַק לְמַעַט הוּא בָּא. בְּדִבְרֵי אוֹרֵיָה, וְלֹא בְּאוֹרֵיָה. וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

לֵךְ לְבִדְךָ. אֵלֶּה, בְּגִין דְּאִית חוּבִין, דְּחָטִי בְּרִנְשׁ
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְלִבְנֵי נָשָׂא. וְאִית חוּבִין דְּחָטִיא
 לִבְנֵי נָשָׂא, וְלֹא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאִית חוּבִין
 דְּחָטִי לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי וְלֹא לִבְנֵי נָשָׂא.
 (אחרא) דְּוֹד מַלְכָּא, חָב לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי,
 וְלֹא לִבְנֵי נָשָׂא. וְאִי תִימָא הָא (דף ק"ז ע"א) חָב תְּהוּא
 חוּבָה דְּבֵת שְׁבַע, וְתַנִּינָן, מֵאן דְּאִתִּי עַל עֲרוּנָה
 אֲתַתָּא בְּרַעְיוּתָהּ אֲסָרָה עַל בַּעֲלָהּ, וְחָב לְחִבְרִיהּ,
 וְחָב לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לָאוּ חָבִי הוּא דְּתְהוּא
 דְּאִתִּי אָמַר. בְּהִיתָרָא תְּוָה, וְדוּד דִּילִיָּה נִקְט, וְגַט
 תְּוָה לָהּ מִבַּעֲלָהּ, עַד לֹא יִתֵּךְ לְקַרְבָּא, דְּחָבִי תְּוָה
 מִנְּהִנָּא דְּכָל יִשְׂרָאֵל, דִּי־חָבִין גִּט זְמַן לְאֲתַתִּיהּ, כֹּל
 דְּנַפִּיק חֵילָא. וְכֵן עֲבַד אֹרִיָּה לְבֵת שְׁבַע. וְלִבְתָּר
 דְּעֵבֶר זְמַן וְחֹת פְּטוּרָא לְבָלָא, גָּמַל לָהּ דְּוֹד.
 וּבְהִיתָרָא עֲבַד כֹּל מַה דְּעֵבֶר. דְּאֵלְמָלָא לָאוּ חָבִי,
 וּבְאֲסוּרָא תְּוָה, לֹא שְׂבָקָה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְגַבִּיהּ. וְהֵינֵנוּ דְּכִתִּיב לְסַחֲדוּתָא, (שמואל ב יב) וַיִּנָּחֵם

אמר, ואותו הרגת בחרב בני עמון. וכל חרב בני עמון היה חקוק בו נחש
 עקם, דיוקן של דרקון, והוא עבודה זרה שלהם. אמר הקדוש ברוך הוא,
 נתת כח לאותו שקוץ. (שכיון שחרב בני עמון התגברה אותה שעה על אוריה, כמה חזק
 התחזק אותו נחש עקם) כשום שפשעה שהרגו בני עמון את אוריה, ועמו רבים
 מבני ישראל, והתגברה באותה שעה חרב בני עמון, פקוה חזק התחזקה
 אותה עבודה זרה שקוץ.

דָּוִד אֶת בֵּת שֶׁבַע אִשְׁתּוֹ. סִתְרוּתָא דְאִשְׁתּוֹ הוּא,
 וְדָאִי אִשְׁתּוֹ, וּבֵת זִוגוֹ הָיָה, דְּאִזְדְּמַנְתָּ לְגַבְיָהּ,
 מִיזְמָא דְאִתְבְּרִי עֲלִמָא. (ורזא דמלתא מלכותא דלעילא
 דאיהו אתעביד רגלה רביעא למרכבתא עלאה ואתקרי בת שבע על אבן
 אחת שבע עיניים) הָא סִתְרוּתָא דִּילָא חָב דָּוִד חֹזְבָה
 דִּבֵּת שֶׁבַע בְּדָקְאִמְרִין. וְזֶה הוּא חֹזְבָה דְחָב, (אלא)
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי, וְלָא לְאַחֲרָא. דְקָטֵל
 לְאוּרִיָּה בְּחָרֵב בְּנֵי עֲמֹן, וְלָא קְטִלִיהּ אִיהוּ
 בְּשַׁעְתָּא דְאָמַר לִיהּ וְאֲדָנִי יוֹאֵב, דְּהָא דָּוִד הָיָה
 רַבּוֹן עָלֶיהּ, (ועל יואב) וְקָרָא אוֹכַח, דְּכַתִּיב, (שמואל
 ב) אֵלֶּה שְׁמוֹת הַגִּבּוֹרִים אֲשֶׁר לְדָוִד, וְלָא אֲשֶׁר
 לְיוֹאֵב, וְלָא קְטִלִיהּ הָיָה שַׁעְתָּא, וְקְטִלִיהּ בְּחָרֵב
 בְּנֵי עֲמֹן. וְקָרָא אָמַר, וְלָא נִמְצָא אֹתוֹ דְּבָר, (מלכים
 א טו) רַק בְּדָבָר אוּרִיָּה הִחֲתִי. רַק לְמַעוּטֵי קָא
 אֲתִי, בְּדָבָר אוּרִיָּה, וְלָא בְּאוּרִיָּה. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אָמַר, וְאֹתוֹ הִרְגֵתָּ בְּחָרֵב בְּנֵי עֲמֹן, וְכָל חָרֵב
 בְּנֵי עֲמֹן, הָיָה חָקִיק בֵּיהּ חַוִּיא עָקִים, דִּינִיקְנָא
 דְּדִרְקוֹן, וְאִיהוּ עֲבוּדָה זָרָה דִּלְהוֹן. אָמַר קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, יִתְבֵּת חֵילָא לְהַחֲוֹא שְׁקוּיָן. (ד"א דכיון
 דחרב בני עמון אתגבר ההיא שעתא על אוריה כמה תוקפא תקיף ההוא
 חוויא עקימא) בְּגִין דְּבִשְׁעָתָא דְקָטְלוּ בְּנֵי עֲמֹן
 לְאוּרִיָּה, וְסִגְיָאִין מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲמִיהּ, וְאִתְגַּבֵּר

בַּחֲהוּיָא שְׁעָתָא חֲרַב בְּנֵי עַמּוּן, כַּמָּה תִּקְפֵּא
אֶתְתַּקַּף תַּחֲתֵי עֲבוּדָה זָרָה שְׁקוּץ.

וְאִי תִימָא, אֹרִיָּה לָא הָוָה זָכָא, בִּינֵן דְּכְתִיב עָלֶיהָ
אֹרִיָּה חֲתָתִי. לָאוּ חָבִי, זָכָא הָוָה, אֵלָא

דְּשָׂמָא דְּאַתְרֵיהָ הָוָה חֲתִי. כַּמָּה דְּאַתְּ אָמַר (שופטים
יא) וַיִּפְתַּח הַגִּלְעָדִי, עַל שׁוֹם אֶתְרֵיהָ אֶתְקַרֵּי חָבִי.

וְעַל דָּא בְּדַבֵּר אֹרִיָּה חֲתָתִי, דְּשְׁקוּץ בְּנֵי עַמּוּן
אֶתְגַּבֵּר עַל מַחְנֵה אֱלֹהִים, דְּמִשְׁרִיתָא דְּדוֹד, דִּיּוֹקְנָא

מִמֶּשׁ דְּלִיעִילָא הָוָה. וּבַחֲהוּיָא שְׁעָתָא דְּפָגִים דְּדוֹד
מִשְׁרִיתָא דָּא, פָּגִים לִיעִילָא מִשְׁרִיתָא אַחְרָא. וְעַל

דָּא אָמַר דְּדוֹד, (תהלים נא) לֵךְ לְבִדְדָךְ חֲטָאתִי. לְבִדְדָךְ,
וְלָא לְאַחְרָא. דָּא הָוָה חֲהוּיָא חוֹבָה דְּחַב לְגַבִּיָּה. וְדָא

הוּא בְּדַבֵּר אֹרִיָּה. וְדָא הוּא בְּחֲרַב בְּנֵי עַמּוּן.

כְּתִיב, (דברי הימים ב טז) כִּי יַחְזֹקֶנָּה עֵינָיו
מִשׁוּטְטוֹת בְּכָל הָאָרֶץ, אֵלֶּין (ויחי רמ"ח ע"א)

ואם תאמר שאוריה לא היה צדיק, כִּינֵן שְׁכָתוֹב עָלֶיהָ אֹרִיָּה חֲתָתִי - לָא כָּד!
צדיק הוא היה, אֵלָא שְׁשֵׁם מְקוֹמוֹ הָיָה חֲתִי, כְּמוֹ שְׁנִאָמַר וַיִּפְתַּח הַגִּלְעָדִי,
עַל שֵׁם מְקוֹמוֹ נִקְרָא כָּד.

וְעַל זֶה בְּדַבֵּר אֹרִיָּה חֲתָתִי, שְׁשְׁקוּץ בְּנֵי עַמּוּן הִתְגַּבֵּר עַל מַחְנֵה אֱלֹהִים,
שְׁמַחְנוֹת דְּדוֹד הֵיוּ מִמֶּשׁ דִּיּוֹקָן שְׁלִמְעֵלָה, וּבְאוֹתָהּ שַׁעָה שְׁפָגִם דְּדוֹד מַחְנֵה זֶה,
פָּגִם לְמַעְלָה מַחְנֵה אַחֵר. וְעַל זֶה אָמַר דְּדוֹד, לֵךְ לְבִדְדָךְ חֲטָאתִי. לְבִדְדָךְ וְלָא לְאַחֵר.

שְׁהוּא הָיָה אוֹתוֹ הַחֲטָא שְׁחָטָא אֵלָיו. וְזֶהוּ בְּדַבֵּר אֹרִיָּה, וְזֶהוּ בְּחֲרַב בְּנֵי עַמּוּן.
כְּתוּב, כִּי ה' עֵינָיו מִשׁוּטְטוֹת בְּכָל הָאָרֶץ, אֵלֹו הַנִּמְכָּרוֹת. וְכְתוּב, (זכריה ד) עֵינֵי
ה' הִמָּה מִשׁוּטְטִים, אֵלֹו הַזִּכְרִים. וְהָרִי הֵם יְדוּעִים. דְּדוֹד אָמַר (תהלים נא) וְהִרְעֵ

נוֹקְבִין. וּבְתִיב (זכריה ד) עֵינֵי יְהוָה ^{יְהוָה שֶׁלֹּא יִשְׁכַּח} הַחֹהֶה מְשׁוּמְטִים, אֲלֵין דְּבוּרִין, וְהָא יִדְעֵן אֵינֶן. דָּוִד אָמַר (תהלים נא) וְחָרַע בְּעֵינַיָּךְ עֲשִׂיתִי. בְּעֵינַיָּךְ, לְפָנַי עֵינַיָּךְ מִבְּעֵי לֵיָּהּ. אֲלֹא מֵאֵי בְּעֵינַיָּךְ, אָמַר דָּוִד, בְּחֻמָּא אַתָּר דְּחֻבְנָא, בְּעֵינַיָּךְ חֻמָּה. דְּחֻמְיָא יָדַע, דְּהָא עֵינַיָּךְ חֻזֵּי וְזִמְנִין, וְזִמְנִין קָמְאֵי, וְלֹא חֲשַׁבְנָא לֶזֶן, חֲרִי חֻמָּא דְּחֻבְנָא, וְעַבְדֵּנָא, בְּזֵן אַתָּר חֻמָּה, בְּעֵינַיָּךְ.

לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדִבְרֵךְ הַתּוֹכַח בְּשִׁפְטֶךָ, וְלֹא יִהְיֶה לִי
פֶתַח־חַוֹן כִּי לֹא־יִמָּר קִמְךָ. תָּא חַיִּי, כֹּל
אוֹמְנָא, כֹּד מִלִּיל, בְּאוֹמְנִיתִיה מִלִּיל. דְּוֹד בְּדִיחָא
דְּמִלְכָּא חֲוָה, וְאַף עַל גַּב דְּחֲוָה בַּצְעָרָא, בִּיּוֹן דְּחֲוָה
קִמִּי מִלְכָּא, תָּב לְבְּדִיחֻתִּיה, כְּמָה דְּחֲוָה, בְּגִין
לְבְּדִיחָא לְמִלְכָּא.

אָמַר, מֵאֲרֵי דְעִלְמָא, אֲנָא אֲמִינָא, (תְּחִלִּים כו) בְּחִנֵּי יְהוָה־אֱלֹהֵי וְנִסֵּי, וְאֵת אִמְרַת דִּלָּא אִיבֹל

בעיניך עשיתי. בעיניך? לפני עיניך היה צריך להיית! אלא מה זה בעיניך?
אמר דוד, באותו מקום שחטאתי, בעיניך היה. שהייתי יודע שהרי עיניך היו
זמינים ועומדים לפני ולא הקשבת אותם, הרי החטא שחטאתי ועשיתי,
באיזה מקום היה? בעיניך.

למען תצדק בדברך תזכה בשפֿטן, וְלֹא יִהְיֶה לִי פֶתַח־לִי לִזְמוֹר לִפְנֵיךָ. בֹּא וְיִרְאֶה, כֹּל אֶמֶן שֶׁמֶדְבֵּר, הוּא מְדַבֵּר בְּאֵמָנוּתוֹ. דָּוִד הָיָה בְּדַחַן הַמֶּלֶךְ, וְאַף עַל גַּב שֶׁהָיָה בְּצַעֲרֵי, כִּיּוֹן שֶׁהָיָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, שָׁב לְבַדְחָנוֹתוֹ כְּמוֹ שֶׁהָיָה כְּדִי לְבַדֵּחַ אֶת הַמֶּלֶךְ.

אמר, רבון העולם, אני אמרתי (שם כז) בַּחֲנִי ה' וְנִסִּי, וְאַתָּה אָמַרְתָּ שְׁלֹא

לְקַיֵּמָה בְּנִסְיוֹנָךְ. הָא חֲבָנָא, לְמַעַן תַּצְדֵּק בְּדִבְרֶךְ,
וַיְהִי מִיָּלְךְ קָשׁוּט, וְאַלְמָלָא לָא חֲבָנָא, וַיְהִי מִלָּה
דִּילִי קָשׁוּט, וַיְהִי מִיָּלְךְ בְּרִיקְנִיָּא, הַשְׁתָּא דְחֲבָנָא,
בְּגִין דִּלְחִי מִיָּלְךְ קָשׁוּט, וַיְהִיבָנָא אַתָּר לְצִדְקָא
מִיָּלְךְ, בְּגִין כֶּךָ עֲבִידָנָא, לְמַעַן תַּצְדֵּק בְּדִבְרֶךְ
תּוֹכָה בְּשַׁפְטָךְ. אַתְּרָךְ דְּדוֹד לְאַמְנוּתִיָּה, וְאָמַר גּוֹ
צַעְרִיה מִלִּין דְּכַדִּיתוּתָא לְמַלְכָּא.

ק"ז ע"ב **תַּנִּינָן**, לָאו דְּדוֹד אַתְחִי לְחַוּיָּא עוֹבְדָא, וְהָא
אִיהוּ אָמַר, (תהלים קט) וְלִבִּי חָלָל

בְּקֶרְבִּי (אנקיד חלל כבר הוה חלל בקרבי) (דף ק"ז ע"ב) **חֲבִי**
הוּא. אֲבָל אָמַר דְּדוֹד, בְּלָבָא אִית תִּרְיָן חִיבָלִין,
בְּחַד דָּמָא, וּבְחַד רוּחָא, הַחֵוּא חַד דִּמְלִיָּא דָּמָא,

אוכל לעמוד בְּנִסְיוֹנָךְ. הרי חטאתי למען תצדק בְּדִבְרֶךְ וַיְהִי דְבָרְךְ אָמַת,
שְׁאֲלָמָלָא לָא חֲטָאֲתִי, וַיְהִי דְבָרִי אָמַת, וַיְהִי דְבָרְךְ בְּרִיקְנִיָּה. עֲכָשׁוּ
שְׁחָטָאֲתִי, כְּדִי שְׁיִהִיָּה דְבָרְךְ אָמַת, נְתַתִּי מְקוֹם לְצִדְקָא דְבָרִיָּה, לְכֹן עֲשִׂיתִי,
לְמַעַן תַּצְדֵּק בְּדִבְרֶךְ תּוֹכָה בְּשַׁפְטָךְ. חֲזַר דְּדוֹד לְאַמְנוּתִיָּה וְאָמַר תּוֹךְ צַעְרִי דְבָרִי
בְּדַחְנוּת לְמִלְךְ.

שְׁנִינִי, דוֹד לָא הָיָה רָאוּי לְאוֹתוֹ הַפְּעֵשָׁה, שְׁהָרִי הוּא אָמַר, (שם קט) וְלִבִּי חָלָל
בְּקֶרְבִּי (נקוד חלל, שכבר היה חלל בקרבי) כֶּךָ הוּא. אֲבָל דְּדוֹד אָמַר, בְּלָב יֵשׁ שְׁנִי
הִיכְלוֹת, בְּאַחַד דָּם וּבְאַחַד רוּחַ. אוֹתוֹ אַחַד שְׁמָלָא בְּדָם, בּוּ יֵשׁ דִּיור לִיצַר
הָרַע, וְלִבִּי לָא כֶּךָ, שְׁהָרִי הוּא רִיקוֹן, וְלֹא נְתַתִּי דִּיור לְדָם רַע לְשַׁכְּן בּוּ יֵצַר
הָרַע, וְלִבִּי הוּא וְדָאִי חָלָל בְּלִי דִּיור (דס) רַע, וְכִיּוֹן שְׁכָר זֶה, לָא רָאוּי דְּדוֹד
לְאוֹתוֹ חֲטָא שְׁחָטָא, אֲלֵא כְּדִי לְתַת פְּתַחוֹן פֶּה לְרָשָׁעִים, שְׁיִאמְרוּ, דְּדוֹד הַמֶּלֶךְ
חֲטָא וְשָׁב בְּתִשְׁבָּה וּמַחֲל לֹו הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כֹּל שְׁכֹן לְשָׁאֲרַ בְּנֵי אָדָם.
ועל זה אָמַר (תהלים נא) אֶלְמֶדָה פִּשְׁעִים דְּרָכֶיךָ וְחֲטָאִים אֵלֶיךָ יָשׁוּבוּ.

בִּיה דִּינִירָא לְיִצְרֵהָרַע. וְלָבִי לָאוּ הָבִי, דִּהָא רִיקָן
אִיהוּ, וְלֹא יִהְיִית דִּינִירָא לְדָמָא בִּישָׂא, לְשִׁכְנָא
בִּיה יִצְרֵהָרַע, וְלָבִי וְדָאִי חֲלָל אִיהוּ, בָּלָא דִּינִירָא
(ג"א דמא) בִּישָׂא, וְכִיּוֹן דִּהָבִי הוּא, לָא אִתְחַזִּי דְּוֹד
לְחַהוּא חוּבָה דְּחָב אֶלְּא, בְּגִין לְמִיחָב פְּתִיחוּ
דְּפּוּמָא לְחִיבָא, דִּימְרוּן, דְּוֹד מְלָפָא חָב וְתָב
בְּתִיּוּבָתָא, וּמְחַל לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כֹּל שְׁכָן
שְׂאֵר בְּנֵי נֶשָׂא. וְעַל דָּא אָמַר (תהלים נא) אֲלַמְּדָה
פּוֹשְׁעִים דְּרִכְיָךְ וְחַטָּאִים אֱלִיךָ יִשׁוּבוּ.

וּבְתִיב, (שמואל ב טו) וְדָוִד עָלָה בְּמַעְלָה הַיְיִתִּים
עוֹלָה וּבּוֹכָה וְרָאשׁ לֹו חָפּוּי וְהוּא חוֹלֵךְ
יָחַף. רָאשׁ לֹו חָפּוּי, וְיָחַף אֲמַאי. אֶלְּא, נְזוּף הָהּ,
עָבַד גְּרָמִיָּה נְזוּף, לְקַבְּלָא עֲנִשָּׂא. וְעָמָא הָוּ
רְחִיקִין מִגִּיה ד' אֲמוֹת. וּפָאָה עָבְדָּא דִּהָבִי פִלָּח
לְמֵאִירִיה, וְאַשְׁתְּמוּדַע בְּחוּבִיה, לְאַתְבָּא מִגִּיה
בְּתִיּוּבָתָא שְׁלִימָתָא.

וּבְתִיב, (שמואל ב טו) וְדָוִד עָלָה בְּמַעְלָה הַיְיִתִּים עָלָה וּבּוֹכָה וְרָאשׁ לֹו חָפּוּי
וְהוּא הוֹלֵךְ יָחַף. רָאשׁ לֹו חָפּוּי וְיָחַף לָמָּה? אֵלָּא הָיָה נְזוּף, עָשָׂה עֲצֻמוֹ נְזוּף
לְקַבֵּל עֲנִשׁ, וְהֵם הָיוּ רְחוּקִים מִמֶּנּוּ אַרְבַּע אֲמוֹת. אֲשֶׁרִי הָעָבֵד שָׁכַךְ עוֹבֵד
לְרַבּוֹ וּמוֹדַע לְחֻטָּאוֹ לְשׁוּב מִמֶּנּוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה.

תָּא חַוִּי, יְתִיר הָוָה, מַה דְּעֵבֶד לֵיהּ שְׁמַעֵי בֶן גָּרָא,
מִכָּל עֲקָתִין דְּעֵבְרוּ עָלֶיהּ עַד הָהוּא יוֹמָא, וְלֹא
אֲתִיב דָּוִד לְקַבְּלֵיהּ מַלְּאָה דְּהָכִי הָוָה יָאוּת לֵיהּ, וּבָרָא
אֲתַכְפְּרוּ חוּבֵי. הַשְׁתָּא אֵית לְאַסְתְּבָּלָא, שְׁמַעֵי
תַלְמִיד חָכָם הָוָה, וְחֲכָמְתָּא סְגִיָּאָה הָוָה בֵּיהּ, אֲמַאי
נָפִיק לְגַבֵּי דָוִד, וְעֵבִיד לֵיהּ כָּל מַה דְּעֵבֶד. אֲלֵא
מֵאַתָּר אַחְרָא הָוָה מַלְּאָה, וְאַעִּיל לֵיהּ בְּלָבִיָּה מַלְּאָה
דָּא. וְכָל דָּא לְתוּעֲלָתָא דְדָוִד. דְּהָא הָהוּא דְּעֵבֶד
לֵיהּ שְׁמַעֵי, גִּרְמָא לֵיהּ לְמִיתָב בְּתוֹיְבָתָא שְׁלִימָתָא,
וְתִכַּר לְבִיָּה בְּתִבְרִי סְגִי, וְאוֹשִׁיד דְּמַעִין סְגִיָּאִין,
מִגּוֹ לְבִיָּה קִדְּם קוֹדֶשָׁא בְּרִין הוּא, וְעַל דָּא אָמַר,
(שמואל ב טז) כִּי יִהְיֶה־לְךָ אִמָּר לֹא קָלָל. יָדַע, דְּהָא
מֵאַתָּר עֲלָאָה אַחְרָא נַחַת מַלְּאָה.
תִּרְיִן פְּקוּדִין, פְּקִיד דָּוִד לְשִׁלְמָה בְּרִיה, חַד דִּיּוֹאֵב,
וְחַד דְּשְׁמַעֵי, עִם שְׂאֵר פְּקוּדִין דְּפְקִיד לֵיהּ.

בא וראה, יותר הִיָּה מַה שְׁעָשָׂה לוֹ שְׁמַעֵי בֶן גָּרָא מִכָּל הַצְּרוֹת שְׁעֵבְרוּ עָלָיו
עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְלֹא הִשִּׁיב דָּוִד כְּנֶגְדּוֹ דְּבַר, שְׂכַךְ הָיָה רְאוּי לוֹ, וּבִזְנֵה הִתְכַּפְּרוּ
חֲטָאֵיו. עָכְשׁוּ יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן, שְׁמַעֵי הָיָה תַלְמִיד חָכָם, וְחֲקֻמָּה רַבָּה הָיְתָה בּוֹ,
לְמָה יֵצֵא לְדָוִד וְעָשָׂה לוֹ כָּל מַה שְׁעָשָׂה? אֲלֵא מִמָּקוֹם אַחֵר הָיָה הַדְּבַר,
וְהַכְּנִיס לוֹ בְּלָבֹד דְּבַר זֶה, וְכָל זֶה לְתוּעֲלָתוֹ שֶׁל דָּוִד, שֶׁהָיָה מַה שְׁעָשָׂה לוֹ
שְׁמַעֵי, גֵּרָם לוֹ לָשׁוּב בְּתִשּׁוּבָה שְׁלָמָה וְשִׁבְר לְבֹ בְּשִׁבְר רַב, וְשִׂכַּף הִרְבֵּה
דְּמַעוֹת מִתּוֹךְ לְבֹ לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל זֶה אָמַר, כִּי ה' אָמַר לוֹ קָלָל.
יָדַע שֶׁהָיָה מִמָּקוֹם עָלִיוֹן יָרַד הַדְּבַר.

שְׁנֵי צוּרִים צָוָה דָּוִד אֶת שְׁלֹמֹה בְּנוֹ - אֶחָד שֶׁל יוֹאֵב, וְאֶחָד שֶׁל שְׁמַעֵי, עִם

דְּיוֹאֵב: דְּבַתִּיב, (מלכים א ב) וְגַם אֶתָּה יִדְעָתָ אֵת אֲשֶׁר
עָשָׂה לִי יוֹאֵב בֶּן צְרוּיָה. מִלָּחָה סְתִימָא הָוָה, דְּאַפִּילוּ
שְׁלָמָה לָא הָוָה לִיָּה לְמַנְדֵּעַ, וְלָא יָדַע אֱלֹה אֱלֹה בְּגִין
דִּידְעוּ אַחֲרָנִין, אַתְּגְלִי (ליה) לְשְׁלָמָה. וְעַל דָּא אָמַר,
וְגַם אֶתָּה יִדְעָתָ וְגו'. מַה דִּלָּא אַתְּחִי לָךְ לְמַנְדֵּעַ.

דְּשִׁמְעִי: בְּתִיב, וְהִנֵּה עֲמָךְ שְׁמַעִי בֶן גֵּרָא. מַאי
וְהִנֵּה עֲמָךְ, זְמִין הוּא עֲמָךְ תְּדִיר, רַבּוּ
הָוָה. וּבְגִין כֶּךָ לָא אָמַר עַל יוֹאֵב וְהִנֵּה עֲמָךְ יוֹאֵב.
אַבְל שְׁמַעִי דָּא, דְּאַשְׁתַּבַּח עֲמִיה תְּדִיר, אָמַר
וְהִנֵּה עֲמָךְ.

**וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא לְשִׁמְעִי וַיֹּאמֶר בְּנֵה לָךְ בֵּית
בִּירוּשָׁלַם. אֲנִי הוּא חֲכַמְתָּא דְשְׁלָמָה
מִלְכָּא בְּהָא. אֱלֹה בִלָּא בְּחֲכַמְתָּא עֵבֶר, וְלִכְבֹּד**

שְׁאָר הַצּוּוּיִים שֶׁצָּוָה אוֹתוֹ. שֶׁל יוֹאֵב - שְׁכָתוֹב (מלכים א ב) וְגַם אֶתָּה יִדְעָתָ
אֵת עָשָׂה לִי יוֹאֵב בֶּן צְרוּיָה. דְּבַר נִסְתֵּר הָיָה, שֶׁהָרִי אָפְלוּ שְׁלָמָה לֹא הָיָה לוֹ
לְדַעַת. אֱלֹה מְשׁוּם שְׁאַחֲרִים יָדְעוּ (אוֹתוֹ), זֶה הַתְּגָלָה לְשְׁלָמָה. וְעַל זֶה אָמַר,
וְאֶתָּה יִדְעָתָ וְגו', מַה שֶּׁלֹּא רָאוּי לָךְ לְדַעַת.

שֶׁל שְׁמַעִי - שְׁכָתוֹב וְהִנֵּה עֲמָךְ שְׁמַעִי בֶן גֵּרָא. מַה זֶה וְהִנֵּה עֲמָךְ? מִזְמֶן הוּא
עֲמָךְ תְּמִיד, רַבּוּ הָיָה, וּמְשׁוּם כֶּךָ לֹא אָמַר לוֹ עַל יוֹאֵב וְהִנֵּה עֲמָךְ יוֹאֵב. אַבְל
שְׁמַעִי זֶה שֶׁנִּמְצָא תְּמִיד עִמּוֹ, אָמַר וְהִנֵּה עֲמָךְ.

וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא לְשִׁמְעִי וַיֹּאמֶר בְּנֵה לָךְ בֵּית בִּירוּשָׁלַם. אֵיפֹה הִיא
חֲכַמְתּוֹ שֶׁל שְׁלָמָה בְּזֶה? אֱלֹה הִכַּל עָשָׂה בְּחֲכָמָה, וּלְכָל הַצְדָּדִים הוּא הַתְּבוּנָה.
שֶׁהָרִי שְׁמַעִי הָיָה חֲכָם, וְאָמַר שְׁלָמָה, אֲנִי רוֹצֵה שֶׁתְּגַדֵּל תּוֹרָה עַל יְדֵי שְׁמַעִי
וְלֹא יֵצֵא הַחוּצָה.

בְּטָרִין אֲשַׁנָּה, דִּהָא חֲכִים הָווּ שְׂמָעִי, וְאָמַר שְׁלֹמֹה,
בְּעִינָא דִּיסְגִי אוֹרֵייתָא בְּאַרְעָא עַל יְדוֹי דְּשְׂמָעִי, וְלֹא
יַפּוּק לְבַר.

תוּ מִלָּה אַחֲרָא אֲשַׁנָּה שְׁלֹמֹה בְּחֻכְמָתָא, דְּבִתְיֹב,
(שמואל ב טז) יֵצֵא יֵצֵא וּמִקְלָל. מַאי יֵצֵא יֵצֵא תִּרִי
וּמְנִי, וַיֵּצֵא וַיִּקְלָל סְגִי. (ליה) אֵלֶּה, חֵד יֵצִיאתָ, דִּנְפִק
מִבֵּי מִדְּרָשָׁא לְגַבִּי דְּזֹד. וְחֵד יֵצִיאתָ, דִּנְפִק מִירוּשָׁלַיִם
ם, לְגַבִּי עֲבָדֵי דְּמִית עָלְוִי. יֵצִיאתָ חֵדָא לְגַבִּי
מִלְכָּא, וַיֵּצִיאתָ תַנְיִנָא לְגַבִּי עֲבָדִין. וְכֹל דָּא חֻמָּא
שְׁלֹמֹה, וְאֲשַׁנָּה בְּרוּחַ קוֹדֶשָׁא, הֵהוּא יֵצִיאתָ תַנְיִנָא.
וְעַל דָּא אָמַר, וְהָיָה בְּיוֹם צֵאתְךָ, יֵדַע דְּבִיצִיאתָ
יָמוֹת. (שמואל ב טז) וְעַפְרָא בְּעַפְרָא מַהוּ. אָמַר שְׁלֹמֹה
לְגַבִּי אָבִא בְּעַפְרָא הָווּ. לְגַבִּי שְׂמָעִי בְּמִיָּא, דְּבִתְיֹב
וְהָיָה בְּיוֹם צֵאתְךָ וְעִבְרַתְךָ אֶת גַּחַל קִדְרוֹן. עַפְרָא

עוד דבר אחר השגיח שלמה בחכמה, שכתוב (שמואל ב טז) יֵצֵא יֵצֵא וּמִקְלָל. מה זה יֵצֵא יֵצֵא פנעמים? מספיק וַיֵּצֵא וַיִּקְלָל (לו). אֵלֶּה יֵצִיאתָ אחת - שִׁינָא מִבֵּית מִדְּרָשׁוֹ לְדוֹד, וַיֵּצִיאתָ אחת - שִׁינָא מִירוּשָׁלַיִם אֶל עֲבָדוֹ שְׂמָת עָלְיוֹ. יֵצִיאתָ אחת לְמַלְכָּא, וַיֵּצִיאתָ שְׂנִיָּה לְעֲבָדִים. וְכֹל זֶה רָאָה שְׁלֹמֹה וְהַשְׂגִּיחַ בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ אוֹתָהּ הַיֵּצִיאתָ הַשְׂנִיָּה, וְעַל זֶה אָמַר וְהָיָה בְּיוֹם צֵאתְךָ. יֵדַע שִׁבְצִיאתָ יָמוֹת. וְעַפְרָא בְּעַפְרָא מַהוּ? אָמַר שְׁלֹמֹה, אֶל אָבִי זֶה הָיָה בְּעַפְרָא, אֶל שְׂמָעִי זֶה יָהִי בְּמִיָּם, שְׂכָתוֹב וְהָיָה בְּיוֹם צֵאתְךָ וְעִבְרַתְךָ אֶת גַּחַל קִדְרוֹן. שֶׁם עַפְרָא וְכָאן מִיָּם. שְׂנִיָּהֶם דֵּן שְׁלֹמֹה, לְהִיזֵית עַפְרָא וּמִיָּם כְּמוֹ סוּטָה, לְמִי שֶׁהִסְטִין דְּרָכּוֹ לְאָבִיו.

הָתָם, וְהָבָא מִיָּא. תְּרוֹנוּיָהוּ דִּן שְׁלֵמָה, לְמַתְנוּ עָפֵר
וּמִיָּא בְּפוּטָה, לְמָאן דְּאַסְטִין אַרְחָא לְגַבִּי אָבוּי.

בְּתִיב (מלכים א ב) וְהוּא קָלְלָנִי קָלְלָה נְמַרְצָת. וּבְתִיב
וְאַשְׁבַּע לוֹ בִּיהוָה וַיִּשָּׁבַע לֵאמֹר אִם אֲמִיתָךְ
בְּחָרֵב. מֵאִי בְּחָרֵב. וְכִי שְׁמַעִי טַפְשָׁא תוּחַ, דְּאִילּוּ
הָבִי אוּמִי לֵיָּה, דִּלָּא יִימָא בְּחָרֵב לָא. אָבֵל בְּחִנִּית
אוּ בְּגִירָא אִין.

אֵלָּא תְּרִין מַלְּיִן הָבָא. חַד אָמַר יַעֲקֹב, בְּרִיָּה ק"ח ע"א
דְּנוּנָא רַבָּא הָחוּא (דף ק"ח ע"א) דְּקִשְׁקִשׁוּי
סְלָקִין לְרוּם עֲנַנִין. אוּמָאָה דְּדוּד מַלְבָּא, בַּר תוּחַ
בָּעִי לְאוּמָאָה, אֶפִּיק חֲרָבָא דִּילֵיָּה, דְּתַמְן תוּחַ חָקִיק
שָׂמָא גְלִיפִין, וְתַמְן אוּמִי. וְכֵךְ עָבִיד לְשְׁמַעִי, דְּבְתִיב
וְאַשְׁבַּע לוֹ בִּיהוָה וַיִּשָּׁבַע לֵאמֹר אִם אֲמִיתָךְ בְּחָרֵב.
בְּמֵאִי תוּחַ אוּמָאָה דָּא. בְּחָרֵב. (ס"א בהאי חרב דשמא

קָתוּב וְהוּא קָלְלָנִי קָלְלָה נְמַרְצָת. וְכָתוּב וְאַשְׁבַּע לוֹ בַּה' לֵאמֹר אִם אֲמִיתָךְ
בְּחָרֵב. וְכִי שְׁמַעִי הָיָה טַפְשׁ? שְׂאֵלוּ כֹּךְ הַשְׁבִּיעַ אוֹתוֹ, שְׂלֵא יֵאמֹר בְּחָרֵב לֹא,
אָבֵל בְּחִנִּית אוּ בְּחִץ כֵּן.

אֵלָּא שְׁנֵי דְבָרִים יֵשׁ כָּאן. אֶחָד אָמַר הַתִּינוּק, בְּנוּ שֶׁל הַדָּג הַגָּדוֹל, אוֹתוֹ
שְׁקִשְׁקִשׁוּ עוֹלָם לְרוּם הָעֲנָנִים. שְׁבוּעָתוֹ שֶׁל דּוּד הַקּוֹלֶר, כְּשֶׁהָיָה רוֹצֵה
לְהַשְׁבֵּעַ, הָיָה מוֹצֵא אֶת חֲרָבּוֹ שֶׁשֶּׁם הָיָה חָקִיק שֶׁם חָקִיק וְשֶׁם נִשְׁבַּע. וְכֹךְ
עָשָׂה לְשְׁמַעִי, שְׁכָתוּב וְאַשְׁבַּע לוֹ בַּה' לֵאמֹר אִם אֲמִיתָךְ בְּחָרֵב. בְּמֵה הָיְתָה
הַשְׁבוּעָה הַזֹּאת? בְּחָרֵב. (בַּחֲרֵב הוּא שֶׁהֵשֵׁם הַקֹּדֶשׁ רַקֵּב בַּה שְׁבוּעָה) בְּחָרֵב נִשְׁבַּע. וְדָבָר
אַחֵר דִּין שְׁלֵמָה. אָמַר, בְּקָלְלָהּ בָּא אֵל אָבִי, בְּדְבָרִים - הָרִי דְבָרִים אֵלָיו. וּבְשֵׁם
הַמִּכְפָּרֶשׁ הָרַג אוֹתוֹ וְלֹא בְּחָרֵב. וְלָכֵן שְׁלֵמָה עָשָׂה כֹּךְ.

קדישא חקיק ביה אומי) בְּחֶרֶב אֹמִי. וּמִלָּה אַחֲרָא, דִּין
שְׁלֵמָה, אָמַר, בְּקִלְלָה אֲתָא לְגַבִּי אָבָא, בְּמִלִּין, הָא
מִלִּין לְגַבִּיָּה, וּבָשָׁם הַמְּפֹרָשׁ קְטִילָה, וְלֹא בְּחֶרֶב.
וּבְגִין דָּא עֲבַד שְׁלֵמָה הָבִי.

הַשְׁתָּא אֵית לְאַסְתְּבָלָא, דְּבִין דְּאֹמִי לִיָּה דְּדוֹר,
אֲמַאי קְטִילָה, דְּאַתְחֲזִי דְּהָא אוֹמָאָה דָּא
בְּעִילָה הָהּ, דְּהָא לָבָא וּפּוֹמָא לָא הָווּ בְּחֶרֶב.
אֲלֵא וְדַאי דְּדוֹר לָא קְטִילָה, וְהָא יָדִיעָא, כֹּל שְׂיִיפִין
דְּגּוֹפָא מְקַבְּלִין בְּלָא, וְלָבָא לָא מְקַבְּלָא אֲפִילוּ
בְּחוּטָא דְּגִימָא דְּשַׁעְרָא. דְּדוֹר מְלָכָא לָבָא הָהּ,
וּקְבִיר מַח דְּלָא אֲתַחֲזִי לִיָּה לְקַבְּלָא, וּבְגִין כֶּךָ, (מלכים
א ב) וַיִּדְעַת אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לוֹ בְּתִיב. וְתוּ, דְּהָא
אִילָנָא גָּרִים לְמַחֲזִי נָטִיר וְנוֹקֵם בְּחַוְיָא.

בְּתִיב (תהלים נא) כִּי לֹא תַחְפֹּץ זָבַח וְאַתְנָה עוֹלָה
לֹא תִרְצֶה. וּבְחִי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבְּרָה לֵב

עֲכָשׁוּ יֵשׁ לְהַתְּבוֹנוֹ, שְׂכִין שְׁדוּד הַשְּׂבִיעַ אוֹתוֹ, לְמָה הֵרָג אוֹתוֹ, שְׁנִרְאָה
שְׁשׁוּבָעָה זוֹ הִיָּתָה בְּעִלְיָה, שְׁהִרִי הֵלֵב וְהִפָּה לֹא הָיוּ כְּאָחָד? אֲלֵא וְדַאי דְּדוֹד
לֹא הֵרָג אוֹתוֹ, וְהִרִי דִּדּוּעַ, כֹּל אִיבְרִי הַגּוֹף מְקַבְּלִים הַכֹּל, וְהֵלֵב לֹא מְקַבֵּל
אֲפִילוּ כְּחוּט שֶׁל נִימָה שֶׁל שַׁעְרָה. דְּדוֹד הַמְּלֹךְ הָיָה הֵלֵב, וְקַבֵּל מַח שֶׁלֹּא רָאוּי
לוֹ לְקַבֵּל, וּמִשּׁוּם כֶּךָ, וַיִּדְעַת אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לוֹ כְּתוּב. וְעוֹד, שְׁהִרִי הָאֵילָן
גֹּרֵם לְהָיוֹת נוֹטֵר וְנוֹקֵם כְּנָחֵשׁ.

כְּתוּב (תהלים נא) כִּי לֹא תַחְפֹּץ זָבַח וְאַתְנָה עוֹלָה לֹא תִרְצֶה. זְבָחִי אֱלֹהִים רוּחַ
נִשְׁבְּרָה לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְּכָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. כִּי לֹא תַחְפֹּץ זָבַח, וְכִי לֹא רוּצָה

נִשְׁכַּר וְנִדְרָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. כִּי לֹא תַחֲפוּץ
 זָבַח, וְכִי לֹא בָעֵי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּיקָרְבוֹן
 קָמִיָּה קָרְבָּנָא, וְהָא אִיהוּ אַתְקִין לְגַבִּי חֵיבִיא
 קָרְבָּנָא, דִּיקָרְבוֹן וְיִתְכַפֵּר לְהוּ חוֹבֵיִיהוּ. אֱלֹא דָּוִד
 לְקָמִי שְׁמָא דְּאֱלֹהִים אָמַר, וְקָרְבָּנָא לֹא קָרְבִּין
 לְשְׁמָא דְּאֱלֹהִים, אֱלֹא לְשְׁמָא דִּיו"ד ה"א וְא"ו
 ה"א. דְּהָא לְגַבִּי דִּינָא קִשְׁיָא מִדַּת חֵדִין, לֹא
 מְקָרְבִין קָרְבָּנָא. וְכַתִּיב, (ויקרא א) אָדָם כִּי יִקְרִיב
 מִכֶּם קָרְבָן לַיהוָה יִהְיֶה. לַיהוָה יִהְיֶה, וְלֹא (ויקרא
 ה' ע"א) לְשְׁמָא דְּאֱלֹהִים. וְכִי תִקְרִיב קָרְבָן מִנְחָה
 לַיהוָה יִהְיֶה. זָבַח תִּזְדַּח לַיהוָה יִהְיֶה. זָבַח
 שְׁלָמִים לַיהוָה יִהְיֶה.

וּבְגִין כֶּךָ, כִּיֵּן דְּדָוִד מִלָּבָא, לְגַבִּי אֱלֹהִים אָמַר.
 אַצְטְרִיךְ לְמִכְתָּב, כִּי לֹא תַחֲפוּץ זָבַח

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁיקְרִיבוּ לְפָנָיו קָרְבָן, וְהָרִי הוּא תַקֵּן לְרָשָׁעִים קָרְבָן
 שִׁיקְרִיבוּ וְיִתְכַפֵּר לָהֶם חַטָּאָם? אֱלֹא שְׁדוּד אָמַר אֵת זֶה לְשֵׁם אֱלֹהִים, וְקָרְבָן
 לֹא מְקָרִיבִים לְשֵׁם אֱלֹהִים, אֱלֹא לְשֵׁם יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. שְׁהָרִי לְדִין
 הַקִּשְׁיָא, מִדַּת חֵדִין, לֹא מְקָרִיבִים קָרְבָן, שְׁכַתוּב (ויקרא א) אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם
 קָרְבָן לַה'. לַה', וְלֹא לְשֵׁם אֱלֹהִים. וְכִי תִקְרִיב קָרְבָן מִנְחָה לַה'. זָבַח תִּזְדַּח
 לַה'. זָבַח שְׁלָמִים לַה'.

וּמִשּׁוּם כֶּךָ, כִּיֵּן שְׁדוּד הַקֹּלָךְ אָמַר לְאֱלֹהִים, הַצְטְרִיךְ לְכַתֵּב כִּי לֹא תַחֲפוּץ זָבַח
 וְאַתְנָה עוֹלָה לֹא תִצְרָה. שְׁהָרִי לְשֵׁם הָזֶה לֹא מְקָרִיבִים, אֱלֹא רוּחַ נִשְׁבְּרָה,
 שְׁכַתוּב זָבַח אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבְּרָה. קָרְבָן שֶׁל אֱלֹהִים הוּא עֶצֶב וְשִׁבְרוֹן לֵב.
 וּמִשּׁוּם כֶּךָ, מִי שֶׁחָלַם חֲלוֹם רַע, צָרִיךְ לְהִרְאוֹת עֲצָבוֹת, שְׁהָרִי בְּמִדַּת אֱלֹהִים

וְאַתְנָה עוֹלָה לֹא תִרְצֶה. דִּהָא לְשָׁמָא דָּא לֹא
מְקַרְבִּין, אֱלֹא רוּחַ נְשָׁפְרָה. דְּבִתִּיב זְבַחֵי אֱלֹהִים
רוּחַ נְשָׁפְרָה. קַרְבָּנָא דְּאֱלֹהִים, עֲצִיבוּ, וְתִבְרִי
דְּלָבָא. וּבְגִין כֵּן, מֵאן דִּחְלָם חֲלָמָא בִּישָׁא, עֲצִיבוּ
אֲצִטְרִיד לְאַחֲזָא, דִּהָא בְּמִדַּת אֱלֹהִים קְיָימָא,
וְזִבַּח דְּמִדַּת דִּינָא, עֲצִיבוּ אֲצִטְרִיד וְרוּחַ נְשָׁפְרָה,
וְחֵהוּא עֲצִיבוּ מִסְתִּיבָה לְחֲלָמָא בִּישָׁא, וְלֹא שְׁלָמָא
דִּינָא עֲלִי. דִּהָא זְבַח דְּאַתְחֲזִי לְמִדַּת דִּינָא,
אֲקָרִיב קָמִיָּה.

לֵב נִשְׁפָּר וְנִדְפָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה, מֵאִי לֹא
תִבְזֶה, מִכְּלָל דְּאִיכָּא לֵב דְּאִיהוּ בּוֹזָה. אִין.
חֲיִינוּ לֵב דְּאִיהוּ גָּאָה, לֵב בְּגִסּוֹת רוּחָא, חֲיִינוּ
לֵב דְּאִיהוּ בּוֹזָה, אֲבָל לֵב נִשְׁפָּר וְנִדְפָּה אֱלֹהִים
לֹא תִבְזֶה.

הִיטִיבָה בְּרִצּוֹנָךְ אֶת צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם.
מֵאִי הִטִּיבָה, אֲתַחֲזִי דִּהָא טִיבוּ אִית בָּהּ,

(דיו) עומד, וזבח של מדת הדין צריך עצבות ורוח נשפּרה, ואותה עצבות
מִרְפֵּאת אֶת הַחֲלוּם הָרַע, וְלֹא שׁוֹלֵט עָלָיו הַדִּין. שְׁהֲרִי הַזֶּבַח שְׁרָאוּי לְמִדַּת
הַדִּין, הַקָּרִיב לְפָנֶיהָ.

לֵב נִשְׁפָּר וְנִדְפָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. מָה זֶה לֹא תִבְזֶה? מִכְּלָל שִׁישׁ לֵב שֶׁהוּא
בּוֹזָה? כֵּן. זֶהוּ לֵב שֶׁהוּא גָּאָה, לֵב בְּגִסּוֹת הָרוּחַ, הֵינוּ לֵב בּוֹזָה, אֲבָל לֵב נִשְׁפָּר
וְנִדְפָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה.

הִיטִיבָה בְּרִצּוֹנָךְ אֶת צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם. מָה זֶה הִיטִיבָה? לֵב נִרְאָה

וְהִשְׁתָּא הַטִּיבָה עַל הַחֹא טִיבוּ. וְדָא הָכִי הוּא,
 דְּהָא מִן יוֹמָא דְּמִקְדָּשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשֶׁתִּדֹּל בְּבִנְיָן
 בִּי מִקְדָּשָׁא דְּעֵילָא, עַד (ויקרא רכ"א ע"א) בְּעֵן, הַחֹא
 הַטִּבָּה דְּרָצוֹן, דְּאֵשְׁרֵיָא עַל הַחֹא בְּנִין, וְעַל דָּא
 דְּאֵשְׁתִּבְלָל. דְּהָא בְּשַׁעְתָּא דְּרָצוֹן דְּלְעֵילָא יִתְעַר,
 יִיטִיב וְיִדְלִיק נְהוֹרִין דְּהַחֹא בְּנִין, וְהַחֹא עֲבִידָתָא,
 דְּאִפִּילוּ מִלְּאָכִים דְּלְעֵילָא, דְּאֵשְׁרֵיָא (לא) דְּאִסְתַּבְּלָא
 בְּהַחֹא בִּי מִקְדָּשָׁא, וְלָאוּ בְּהַחֹא בְּנִין. וְכִדִּין בִּי
 מִקְדָּשָׁא, וְכִדִּי עוֹבְדָא אֲשֶׁתִּבְלָל.

תַּבְנֵה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם, וְכִי מִן יוֹמָא ק"ח ע"ב
 דְּאֲשֶׁתִּדֹּל בְּבִנְיָן בִּי מִקְדָּשָׁא עַד

שְׁהָרִי טוֹב יֵשׁ בָּהּ, וְעַכְשָׁו הִיטִיבָה עַל אוֹתוֹ הַטּוֹב! וְדָא כָּךְ הוּא, שְׁהָרִי מִן
 הַיּוֹם שְׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשְׁתַּדֵּל בְּבִנְיָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שְׁלֹמֶעֱלָה עַד עַכְשָׁו,
 אוֹתָהּ הִטְבָּה שֶׁל רָצוֹן לֹא שָׁרְתָה עַל אוֹתוֹ הַבְּנִין, וְעַל כֵּן לֹא נִתְקַן. שְׁהָרִי
 בְּשַׁעֲהַ שְׁהִרְצוֹן הָעֲלִיוֹן יִתְעוֹרֵר, הוּא יִיטִיב וְיִדְלִיק אֶת הַמְּנוֹרוֹת שֶׁל אוֹתוֹ
 הַבְּנִין וְאוֹתוֹ הַמַּעֲשֶׂה, שְׁאִפְלוּ הַמִּלְּאָכִים שֶׁל מַעֲלָה לֹא יוֹכְלוּ (לֹא) לְהַסְתַּכֵּל
 בְּאוֹתוֹ בֵּית מִקְדָּשׁ וְלֹא בְּאוֹתוֹ בְּנִין, וְאִזּוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְכָל הַמַּעֲשֶׂה נִתְקַן.

תַּבְנֵה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם. וְכִי מִיּוֹם ל' שְׁהַשְׁתַּדֵּל בְּבִנְיָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עַד עַכְשָׁו
 לֹא בָּנָה אוֹתָם? (או) אִם חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם עַד עַכְשָׁו לֹא בָּנָה - בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
 עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. אֲלֵא שְׁכָל מַעֲשֵׂי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵינָם כַּמַּעֲשֵׂי בֵן
 אָדָם. כְּשֶׁבָנִי אָדָם בְּנוֹ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְמִטָּה, בְּהִתְחַלָּה עָשׂוֹ אֶת חוֹמוֹת הָעִיר,
 וְלִבְסוּף עָשׂוֹ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. חוֹמוֹת הָעִיר בְּהִתְחַלָּה כְּדִי לְהִגֹּן עֲלֵיהֶם,
 וְאַחֵר כָּךְ בְּנִין הַבֵּית. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא כָּךְ, אֲלֵא בּוֹנֵה בְּהִתְחַלָּה אֶת בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ, וּבְסוּף כְּשִׁירִיד אוֹתוֹ מִן הַשָּׁמַיִם וַיּוֹשִׁיב אוֹתוֹ עַל מְקוֹמוֹ, אִזּוּ יִבְנֶה
 אֶת חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם, שֶׁהֵן חוֹמוֹת הָעִיר. וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו

בָּעֵן, לָא בָּנָה לֹון. (א) אִי חוּמוֹת יְרוּשָׁלַם עַד בָּעֵן
 לָא בָּנָה, בִּי מִקְדָּשָׁא עַל אַחַת בִּפְתָּה וּבִפְתָּה. אֱלֹא
 קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, כָּל עוֹבְדֵי, לָאוּ בְּעוֹבְדֵי דְבַר
 נֶשׁ. בְּנֵי נֶשׁא כֹּד בְּנֵי בִי מִקְדָּשָׁא לְתַתָּא,
 בְּקַדְמִיתָּא עֲבָדוּ שׁוּרֵי קַרְתָּא, וּלְבִסּוּף עֲבָדוּ בִי
 מִקְדָּשָׁא. שׁוּרֵי קַרְתָּא בְּקַדְמִיתָּא, בְּגִין לְאַגְנָא
 עֲלֵיהּ, וּלְכַתֵּר בְּגִינָא דְּבִיתָּא. קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא
 לָאוּ חָבִי, אֱלֹא בְּנֵי בִי מִקְדָּשָׁא בְּקַדְמִיתָּא,
 וּלְבִסּוּף, כֹּד יְחִית לִיה מְשֻׁמֵּי, וְיִתִּיב לִיה עַל
 אַתְרֵיהּ, בְּדִין יִבְנֶה חוּמוֹת יְרוּשָׁלַם דְּאֵנּוּן שׁוּרֵין
 דְּקַרְתָּא. וְעַל דָּא אָמַר דָּוִד עָלָיו הַשְּׁלֹום, (תהלים נא)
 הִיטִיבָּה בְּרִצּוֹנָךְ אֶת צִיּוֹן בְּקַדְמִיתָּא, וּלְכַתֵּר תִּבְנֶה
 (דף ק"ח ע"ב) חוּמוֹת יְרוּשָׁלַם.

**הָבָא אִית רָזָא, כָּל עוֹבְדֵין דְּעָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ
 הוּא, בְּקַדְמִיתָּא אֲקָדִים תְּחִילָּה דְּלָבֵר, וּלְכַתֵּר**

הַשְּׁלֹום, (תהלים נא) הִיטִיבָּה בְּרִצּוֹנָךְ אֶת צִיּוֹן - בְּהִתְחַלָּה, וְאַחַר כֹּךְ תִּבְנֶה
 חוּמוֹת יְרוּשָׁלַם.

כָּאן יֵשׁ סוּד. כָּל הַמַּעֲשִׂים שְׁעוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּהִתְחַלָּה מְקַדִּים אוֹתוֹ
 שְׁלֵבַחוּן, וְאַחַר הַמֹּחַ שְׁלֵפְנִים, וְכָאן לֹא כָּד. בֹּא וְרָא, כָּל אוֹתָם הַמַּעֲשִׂים
 שְׁעוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמְקַדִּים אוֹתוֹ שֶׁל בְּחוּץ, הַמֹּחַ הַקָּדִים בְּמִתְשַׁבֵּה,
 וּבְמַעֲשֶׂה אוֹתוֹ שֶׁל בְּחוּץ, שֶׁהָיָה כָּל קִלְפָּה הִיא מִצַּד הָאַחֵר, וְהַמֹּחַ מִן הַמֹּחַ,
 וְתָמִיד הַצַּד הָאַחֵר מְקַדִּים וְגִדְל וּמִתְרַבֵּה וְשׁוֹמֵר הַפְּרִי. כִּיּוֹן שְׁמִתְרַבֵּה,
 זוֹרְקִים אוֹתוֹ הַחוּצָה, וְכִיּוֹן רָשַׁע וְצָדִיק יִלְבֹּשׁ, וְזוֹרְקִים אֶת אוֹתָהּ קִלְפָּה,

מוֹחָא דִּלְגֹּ, וְחָכָא לָאוּ חָכִי. תָּא חֲזִי, כֹּל אִינוּן
עוֹבְדִין דְּעָבִיר קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַקְדִּים הָחֹא
דִּלְכֵר, מוֹחָא אַקְדִּים בְּמַחֲשָׁבָה, וּבְעוֹכְרָא הָחֹא
דִּלְכֵר, דִּהָא כֹּל קְלִיפָה מְסֻטָּא אַחְרָא חֲזִי, וּמוֹחָא
מִן מוֹחָא, וְתִדִּיר סְטָרָא אַחְרָא אַקְדִּים וְרַבִּי וְאַגְדִּיל
וְנָטִיר אִיבָא. פִּינִן דְּאַתְרַפִּי, וְרַקִּין לִיָּה לְכֵר, (אִיּוֹב כז)
וַיִּבֶן רָשָׁע וְצָדִיק יִלְבָּשׁ, וְזֶרְקִין לְחֵחִיא קְלִיפָה,
וּמְבָרְכִין (עֲקֵב רַע"א ע"א) לְצָדִיקָא דְּעָלְמָא. אֲבָל חָכָא,
בְּבִנְיָנָא דִּכִּי מְקֻדָּשָׁא, דְּסְטָרָא בִּישָׁא יִתְעַבֵּר
מְעָלְמָא, לָא אַצְטְרִיךְ, דִּהָא מוֹחָא וּקְלִיפָה דִּילִיָּה
חֲזִי. אַקְדִּים מוֹחָא, דְּכָתִיב חִטִּיבָה בְּרָצוֹנָה אֶת צִיּוֹן
בְּקַדְמִיתָא, וְלִכְתֹּר תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם. הָחִיא
חוֹמָה דִּלְכֵר, דְּאִתִּי קְלִיפָה, דִּילִיָּה חִיא מְכָשׁ.
דְּכָתִיב, (זְכַרְיָה ב) וְאֲנִי אֶחֱזִיתָהּ לָהּ נָאִם יְהוָה

חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב. אֲנִי וְלָא סְטָרָא בִּישָׁא.
יִשְׂרָאֵל, אִינוּן מוֹחָא, עָלְמָא דְּעָלְמָא. יִשְׂרָאֵל
סְלִיקוּ בְּמַחֲשָׁבָה בְּקַדְמִיתָא, עַמִּין

וּמְבָרְכִים אֶת הַצִּדִּיק בְּעוֹלָם. אֲבָל כָּאן, בְּבִנְיָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהַצֵּד הָרַע
יַעֲבֹר מִהֶעוֹלָם - לֹא צָרִיךְ, שֶׁהָרִי הַמֶּנֶח וְהַקְלָפָה שֶׁלֹּה הִיָּה. הַקְדִּים הַמֶּנֶח,
שֶׁכְּתוּב חִטִּיבָה בְּרָצוֹנָה אֶת צִיּוֹן - בְּהִתְחַלָּה, וְאַחֵר כִּף תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם.
אוֹתָהּ חוֹמָה ל' הַחִיצוֹנִית, שֶׁהִיא קְלָפָה, שֶׁלֹּה חִיא מְכָשׁ, שֶׁכְּתוּב (זְכַרְיָה ב) וְאֲנִי
אֶחֱזִיתָהּ לָהּ נָאִם ה' חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב. אֲנִי וְלֹא הַצֵּד הָרַע.
יִשְׂרָאֵל הֵם הַמֶּנֶח הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הָעוֹלָם. יִשְׂרָאֵל עָלוּ בְּמַחֲשָׁבָה בְּהִתְחַלָּה. הָעַמִּים

עֹבְדֵי עֲבֹדַת כּוֹכָבִים וּמִזְלֹת, דְּאֵינֶן קְלִיפָּה,
אֶקְדִּימוּ. דְּכַתִּיב, (בראשית לו) וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר
מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדוּם לִפְנֵי מֶלֶךְ מֶלֶךְ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל.
וְזִמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְאֶקְדָּמָא מוֹחָא, בְּלָא
קְלִיפָּה. דְּכַתִּיב, (ירמיה ב) קִדְּשׁ יִשְׂרָאֵל לַיהוָה ^{יְהוָה}
רַאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, מוֹחָא קָדִים לְקְלִיפָּה. וְאֵת עַל גַּב
דְּמוֹחָא יָקוּם בְּלָא קְלִיפָּה, מֵאן הוּא דִּיּוֹשִׁיט יָדָא
לְמִיכָל מִנִּיחַ, בְּגִין, (ירמיהב) דְּכָל אוֹכְלֵיּוּ יֵאָשְׁמוּ רָעָה
תָּבֵא אֱלֹהִים נָאם יְהוָה ^{יְהוָה}.

בְּהֵוֵא זְמַנָּא, (תהלים נא) אִזְ תַּחֲפֹץ זְבַחֵי צֶדֶק.
בְּגִין, דְּהָא בְּרִין, יִתְחַבֵּר בְּלָא בְּחִבּוּרָא
חֲדָא, וְיֵהֵא שְׂמָא שְׁלִים בְּכָל תְּקוּנִיָּה. וּבְרִין קְרַבְנָא
לְחַיֵּי שְׁלִים, לַיהוָה ^{יְהוָה} אֱלֹהִים. דְּהַשְׁתָּא אֱלֹהִים

עוֹבְדֵי עֲבֹדַת כּוֹכָבִים וּמִזְלֹת, שְׁהִם קְלָפָה, הַקְדִּימוּ, שְׁכַתּוֹב (בראשית לו)
וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדוּם לִפְנֵי מֶלֶךְ מֶלֶךְ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל. וְעַתִּיד
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַקְדִּים אֶת הַמּוֹחַ בְּלֵי קְלָפָה, שְׁכַתּוֹב (ירמיה ב) קִדְּשׁ
יִשְׂרָאֵל לַיהוָה רַאשִׁית תְּבוּאָתָהּ. הַמּוֹחַ קוֹדֵם לְקְלָפָה. וְאֵת עַל גַּב שְׁהַמּוֹחַ יַעֲמִיד
בְּלֵי קְלָפָה, מִי הוּא שְׁיוֹשִׁיט יָד לְאָכַל מִקּוֹנֵנוּ? מִשּׁוּם שְׁכָל אוֹכְלֵיּוּ יֵאָשְׁמוּ רָעָה
תָּבֵא אֱלֹהִים נָאם ה'.

בְּאוֹתוֹ זְמַן, (תהלים נא) אִזְ תַּחֲפֹץ זְבַחֵי צֶדֶק. הָיִית שְׁהֵרִי אִזְ יִתְחַבֵּר הַכַּל
בְּחִבּוּר אֶחָד, וְיֵהֵא הַשֵּׁם שְׁלֵם בְּכָל תְּקוּנֵנוּ, וְאִזְ הַקְרָבֵן יֵהֵא שְׁלֵם לַיהוָה אֱלֹהִים.
שְׁעַכְשׁוּ אֱלֹהִים לֹא מִתְחַבֵּר לְקָרְבֵן, שְׁאֵלְמָלָא הַתְּחַבֵּר בּוֹ, כְּמָה אֱלֹהִים יַעֲלוּ
אֲנִינִים לְהַתְּחַבֵּר לְשֵׁם. אֲבָל בְּאוֹתוֹ זְמַן, (שם פו) כִּי גָדוֹל אַתָּה וְעוֹשֶׂה נִפְלְאוֹת
אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדְּךָ. וְאִין אֱלֹהִים אֲחֵר.

לֹא אֶתְחַבֵּר לְקִנְיָנָא, דְּאֶלְמְלָא אֶתְחַבֵּר בֵּיהּ,
כְּמָה אֱלֹהִים יִסְלְקִין אִידְנִין לְאֶתְחַבְרָא תַּפְּן. אֲבָל
בְּחַחוּא זְמָנָא, (תהלים פו) בִּי גְדוֹל אֶתָּה וְעוֹשֶׂה
נִפְלְאוֹת אֶתָּה אֱלֹהִים לְבַדְּךָ. וְאִין אֱלֹהִים אַחֲרָא.

וּבְחַחוּא זְמָנָא בְּתִיב, (דברים לב) רְאוּ עֲתָה בִּי אֲנִי
אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עֲמָדִי (ראו עתה)
רְאוּ בִּי אֲנִי אֲנִי הוּא סְגִי, מֵאִי עֲתָה. אֵלָּא דִּלָּא
הָיָה קֳדָם לָבֵן, וְחַחוּא זְמָנָא לִיתְהוּי. אָמַר קוּדְשָׁא
בְּרִיד הוּא, עֲתָה רְאוּ, מַה דִּלָּא תִּיכְלִין לְמִיתְחַמֵּי
מִכְדָּמַת דִּנָּא.

בִּי אֲנִי אֲנִי, תְּרִי זְמַנִּי אֲמַאי. אֵלָּא לְדִיִּיקָא, דִּהָא
לִית תַּפְּן אֱלֹהִים, אֵלָּא הוּא. דִּהָא כְּמָה זְמַנִּין,
דְּאֶתְמַר אֲנִי זְמָנָא חֲדָא, וְלָא יִתִּיר, וְחַחוּא תַּפְּן
סְטָרָא אַחֲרָא. אֲבָל הַשְׁתָּא אֲנִי הוּא וְאִין

וּבְאִתּוֹ זְמַן כְּתוּב, (דברים לב) רְאוּ עֲתָה בִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עֲמָדִי.
(ראו עתה) רְאוּ בִּי אֲנִי אֲנִי הוּא גְדוֹל, מַה זֶּה עֲתָה? אֵלָּא שְׁלֵא הָיָה קֳדָם לָבֵן,
וּבְאִתּוֹ זְמַן זֶה יְהִי. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עֲתָה רְאוּ מַה שְׁלֵא יְכַלְתֶּם
לְרֹאוֹת מִקְדָּם לָבֵן.

בִּי אֲנִי אֲנִי, לְמַה פְּעֻמִּים? אֵלָּא כְּדִי לְדִיק, שְׁהָרִי אִין שֵׁם אֱלֹהִים, אֵלָּא הוּא.
שְׁהָרִי כְּמָה פְּעֻמִּים שְׁנַאֲמַר אֲנִי פַעַם אַחַת וְלֹא יוֹתֵר, וְהָיָה שֵׁם הַצֵּד הָאֲחֵר.
אֲבָל עַכְשָׁו אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עֲמָדִי, שְׁהָרִי כָּל הַצֵּד הָאֲחֵר הֶעֱבֵר,
וְדִקָּא אֲנִי אֲנִי.

אֱלֹהִים עֲמָדִי, דָּהָא כֹּל סִטְרָא אַחֲרָא אַתְּ עֵבֶר,
וְדִיִּיקָא אֲנִי אֲנִי.

אֲנִי אֱמִית וְאַחֲיָה, עַד הַשְׁתָּא מוֹתָא הוֹת מִסִּטְרָא
אַחֲרָא, מִכָּאן וְלַחֲלָאָה, אֲנִי אֱמִית וְאַחֲיָה,
מִכָּאן דְּבַחֲחוּא זְמָנָא, כֹּל אֵינֹן דִּלָּא טַעֲמֵי טַעֲמָא
דְּמוֹתָא. מַנִּיה תְּחָא לֹון מוֹתָא, וְיָקִים לֹון (מיד).
אֲמַאי. בְּנִין דִּלָּא יִשְׁתָּאֵר מַחֲחוּא זוּחָמָא בְּעִלְמָא
בְּלָל, וְיִהֵא עֲלִמָא חֲדָתָא, בְּעוֹבְדֵי יָדָי דְּקוֹדֶשָׁא
בְּרִידָא הוּא. (תנינן י' דברים כו' ק"ג ע"ב) (שייך לעיל ק"ו ע"א)
(שמות כא) וְאִם אָמַר יֹאמֵר וְגו' לֹא אֵצֶא חֲפָזִי. בְּמַח
דְּאִתְמַר בְּרִין פְּגִים לִיָּה פְּגִימוּ. אִם בְּגַפּוּ יָבֵא, מַחוּ
בְּגַפּוּ. תְּנִינֵן, בְּתַרְגוּמוֹ, בְּלִחֻדוּי. יֵאוֹת הוּא. אֲבָל
הָא תְּנִינֵן, כֹּל עֲלִמָא, לֹא קָאִים, אֱלָא עַל גַּפָּא
חֲדָא, דְּלִוִּיתָן.

אֲנִי אֱמִית וְאַחֲיָה. עַד עַכְשָׁו הַמֶּלֶךְ הָיָה מִן הַצֵּד הָאֲחֵר. מִכָּאן וְלַחֲלָאָה, אֲנִי
אֱמִית וְאַחֲיָה. מִכָּאן שְׂבֻאוֹתוֹ הַזֶּמֶן, כֹּל אוֹתָם שְׂלֵא טַעֲמוֹ טַעַם הַקְּנוֹת -
מִמֶּנּוּ יִהְיֶה לָהֶם מְנוּת, וְיָקִים אוֹתָם (מיד). לָמָּה? כִּדִּי שְׂלֵא תִשְׁאַר מֵאוֹתָהּ
הַזֶּהֱמָה בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְיִהְיֶה עוֹלָם חֲדָשׁ בְּמַעֲשֵׂי יְדֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאִם
אָמַר יֹאמֵר וְגו' לֹא אֵצֶא חֲפָזִי, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר, אִזּוּ פֹגֵם אוֹתוֹ בְּפֶגֶם. אִם
בְּגַפּוּ יָבֵא, מַחֲזֶה בְּגַפּוֹ שְׁנִינֵן, בְּתַרְגוּמוֹ - לְבַדּוֹ. יִפָּה הוּא. אֲבָל הָרִי שְׁנִינֵנוּ,
כֹּל הָעוֹלָם לֹא עוֹמֵד אֱלָא עַל סִנְפִיר אֶחָד שֶׁל לְוִיָּתָן.

וְרוּאָ דָּא, בְּשַׁעְתָּא דְּקַיָּמָא דְּכַר וְנוֹקְבָא, דְּדַבֵּר
וְנוֹקְבָא בְּרָא לֵוִן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְכָל
מָה דְּאִזְדִּין, עֲלָמָא מְזִדְעֻזָּע, וְאַלְמָלָא דְּסִרִּים
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּכוּרָא, וְצִנֵּן ית נוֹקְבָא, הוּוּ
מְטַשְׁטְשִׁין עֲלָמָא. וְעַל דָּא לָא עֲבָדִין תּוֹלְדִין, (דְּכַר
אחר ומאן דלא עביד תולדין בגפו) אִם בְּגַפּוּ יָבֵא, תְּחִלָּת
הַחֲוָא גַּפָּא, דְּלָא עָבִיד תּוֹלְדִין עָאֵל. וְהוּאִיל וְכֵן,
בְּגַפּוּ יֵצֵא, לְתַמָּן אֲתִדְחָא, וְלָא עָאֵל לְפִרְגוּדָא
בְּלָל, וְאֲתִדְחָא וְאַטְרִיד מִהַחֲוָא עֲלָמָא. בְּגַפּוּ יֵצֵא,
בְּגַפּוּ יֵצֵא וְדָאִי.

תָּא חַיִּי, מַה בְּתִיב, (ויקרא כ) עֲרִירִים יְמוּתוּ,
עֲרִירִים (כתוב) בְּלָל דְּכַר וְנוֹקְבָא. בְּרוּא
דְּדְכוּרָא עָאֵל, וּבְרוּא דְּנוֹקְבָא יְפּוּק. עָאֵל בְּהָא,
יְיִפּוּק בְּהָאִי. וְהָאִי אִיהוּ אֲתֵר, דְּקָא אֲתִדְבֵּק בֵּיהּ

וסוד זה, בשעה שעומדים זכר ונקבה, שזכר ונקבה ברא אותם הקדוש ברוך
הוא, ובכל מה שהולכים, העולם מְזִדְעֻזָּע, וְאַלְמָלָא שְׁסִרִּים הקדוש ברוך הוא
את הזכר וצנן את הנקבה, הוּוּ מְחִרִּיבִים את העולם, ועל כך לא עושים
תולדות. (ומי שלא עושה תולדות בגפו) אִם בְּגַפּוּ יָבֵא, תחת אותו סנפיר שלא
עושה תולדות נכנס. וְהוּאִיל וְכֵן בְּגַפּוּ יֵצֵא, לְשֵׁם נְדָחָה, וְלָא נִכְנָס לְפִרְגוּד
כָּלל, וְנִדְחָה וְנִסְתַּד מֵאוּתוּ הָעוֹלָם. בְּגַפּוּ יֵצֵא, בְּגַפּוּ יֵצֵא וְדָאִי.

בא וראה מה כתוב, (ויקרא כ) עֲרִירִים יָמוּתוּ. עֲרִירִים (כתוב) - כָּלל שֶׁל זָכָר
וְנִקְבָּה. בְּסוּד שֶׁל זָכָר נִכְנָס, וּבְסוּד שֶׁל נִקְבָּה יֵצֵא. נִכְנָס בְּזָה וְיוֹצֵא בְּזָה. וְזֵהוּ
מָקוֹם שֶׁנִּדְבֵּק בּוֹ בְּאוּתוּ הָעוֹלָם, שֶׁהִרִי הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא רוֹצֵה שְׂיִכְנָס
לִפְנֵיו מִי שֶׁמִּסְרָס עֲצָמוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה.

בְּחֵהוּא עֲלֵמָא, דִּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא בְּעִי
דִּיעוּל קַמִּיה, מֵאן דְּמִסְרָם גְּרַמִּיה בְּהֵא עֲלֵמָא.

קט"ד תא חזי, מן קרבנא. דלָא (דף קט"ע"א) הוּוּ
מְקַרְבִּין קַמִּיה סְרוּסָא, וְאִפִּיקוּ לִיה, דִּלָּא
יִתְקַרֵּב לְקַמִּיה, וּפְקִיד וְאִמֵּר, (ויקרא כב) וּבִאֲרָצְכֶם
לֹא תַעֲשׂוּ. וְכֵן לְדִרֵי דְרִין אִסִּיר לְסְרוּסֵי בְרִיין,
דְּבָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֲלֵמָא. דִּהָא כָּל סְרוּסָא,
דְּסִטְרָא אֲחֵרָא אִיהוּ. וְאִי אִיהוּ אֲשֶׁתִּדֵּל, וְנָסִיב
אִיתָתָא, וְלֹא עֲבִיד תּוֹלְדִין, וְלֹא בָעָא, וְאִף עַל גַּב
דְּאִית לִיה אִיתָתָא, אוּ אִי הִיא לָא בָעָתָא, וְעָאֵל
לְחֵהוּא עֲלֵמָא, בְּלָא תּוֹלְדִין, מַה בְּתִיב. אִם בְּעַל
אִשָּׁה הוּא, וְלֹא אֲשֻׁנְחוּ לְפַעַל יְדוּי דְּמֵאֲרִיחוּן,
וְיִצָּאָה אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ, אִיהוּ יַעוּל בְּגִפּוֹ דְּרַבְנָרָא, וְאִיהוּ
בְּנוּקְבָא. בְּגִפּוֹ יָבֵא בְּגִפּוֹ יֵצֵא בְּמַח דְּאֲתָמֵר, בְּלָא
עַל תְּקוּנִיה.

בא וראה מן הקרבן, שלא היו מקריבים לפניו מוסר, והוציאו אותו שלא
יקרב לפניו, וצוה ואמר, (ויקרא כב) ובארצכם לא תעשו. וכן לדורי דורות
אסר לסרס את הנפשות שבנאם הקדוש ברוך הוא בעולם, שהרי כל סרוס
הוא של הצד האחר. ואם הוא השתדל ונשא אשה ולא עשה תולדות ולא
רצה, ואף על גב שיש לו אשה, או שהיא לא רצתה, ונכנס לאותו עולם
בלי תולדות - מה כתוב? אם בעל אשה הוא, ולא השגיחו לפעל ידי רבונם,
ויצאה אשתו עמו. הוא יכנס בגפו של זכר, והיא בנקבה. בגפו יבא בגפו
יצא, כמו שנתבאר, הכל על תקונו.

אם אֲדָנִי יִתֵּן לֹא אִשָּׁה, בְּמָה דְּאַתְמָר, אם אֲדָנִי,
 דָּא אִיהוּ אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. יִתֵּן לֹא אִשָּׁה, מִהֲבָא,
 דְּלָאוּ בְּרִשׁוּתָא דְּבֵר נָשׁ קִיָּמָא לְמִיסַב אַתְתָּא.
 אֱלָא (כלא משלי ט"ז פלס מאזני משפט י"י) בְּלָא בְּמֵאזְנִים
 לַעֲלֹת. יִתֵּן לֹא אִשָּׁה, דְּהָא לָאוּ בְּרִשׁוּתִּיהּ אִיהוּ.
 וּמֵאן אִיהִי. תְּחִיָּא דְּלָאוּ דִּילִיָּה, וְלָא אוֹדְמִנַת
 לְגַבִּיָּה, וּמֵאן אִיהִי. תְּחִיָּא דִּתְּנַת וּמִינָא לְאַחֲרָא,
 וְאַקְדִּים הָאִי בְּרַחֲמֵי, וְנָטִיל לָהּ, דָּא אַתִּיְיָהִיבַת לִיָּה,
 דְּלָא אַתְחִיזָאָת לִיָּה. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חָמִי
 מִרְחִיק, וְחָמִי לְתַחִיָּא אַתְתָּא, דְּזִמְנִית לְאַפְקָא
 תּוֹלְדִין בְּעֲלָמָא. אֲקָדִים הָאִי בְּרַחֲמֵי, וְאַתִּיְיָהִיבַת
 לִיָּה, וְעֵבִיד אִיבִין, וְזֹרַע זֶרְעָא, בְּאַתְתָּא (ס"א כגנתא)
 דְּלָאוּ דִּילִיָּה, בְּגִין כֶּךָ, הָאִשָּׁה וִילְדִיָּה תַּחֲנִיָּה
 לְאַדְנִיָּה, וְהוּא יֵצֵא בְּגַפּוֹ. אִי עֲנִיָּא מִסְכָּנָא, בְּמָה

אם אֲדָנִי יִתֵּן לֹא אִשָּׁה, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר. אם אֲדָנִי - זֶה אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. יִתֵּן
 לֹא אִשָּׁה - מִכָּאן שֶׁלֹּא בְּרִשׁוּת הָאָדָם עוֹמֵד לְשֵׁאת אִשָּׁה, אֱלָא (הכל (משלי
 טז) פלס ומאזני משפט לה') הכל בְּמֵאזְנִים לַעֲלֹת. יִתֵּן לֹא אִשָּׁה, שֶׁהִרִי זֶה לֹא
 בְּרִשׁוּתוֹ הוּא, וְכִי הִיא? הִיא שְׂאִינָה שְׁלוֹ וְלֹא הַזְדַּמְנָה אֵלָיו, וְכִי הִיא? אוֹתָהּ
 שֶׁהִיָּתָה מְזֻמְנֶת לְאַחֶר, וְהַקְדִּים זֶה בְּרַחֲמִים וְנָטִיל אוֹתָהּ, זֶה נִתְּנָה לוֹ, שֶׁלֹּא
 רְאוּיָהּ לוֹ. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רֹאֶה מִרְחוֹק וְרֹאֶה אֶת אוֹתָהּ אִשָּׁה שֶׁעֲתִידָה
 לְהוֹצִיא תּוֹלְדוֹת בְּעוֹלָם, מְקַדִּים זֶה בְּרַחֲמִים וְנִתְּנָת לוֹ, וְעוֹשֶׂה פְרוֹת, וְזֹרַע
 זֶרַע בְּאִשָּׁה (בגן) שְׂאִינָה שְׁלוֹ, מְשׁוּם כֶּךָ הָאִשָּׁה וִילְדִיָּה תַּחֲנִיָּה לְאַדְנִיָּה, וְהוּא
 יֵצֵא בְּגַפּוֹ. אִי עֲנִי מִסְכָּן, כְּמֵה הַשְׁתַּדֵּל בְּרִיקְנוּת, הַתִּיַּעַג וְנִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת
 פְרוֹת בְּגֵן שְׂאִינוֹ שְׁלוֹ, וְיֵצֵא בְּרִיקְנוּת.

אֲשֶׁת־דָּל בְּרִיקְנִיא, לָאָה וְאֲשֶׁת־דָּל לְמַעַבְדַּל פִּירִין,
בְּגִנְתָּא דִּלְאוּ אִיהִי דִילִיָּה, וְנָפַק בְּרִיקְנִיא.

סָבָא סָבָא, בְּעֶדְנִין (נ"א בעניינין) אֱלִין, לָא תָוִית
בְּרַגְלֶיהָ דְּחִי לְתַרְעָא, בְּמֵאן דְּשָׁכִיב
בְּאַרְעָא בְּלָא תוּקְפָא, דִּהָא אֲתַחֲלָשׁ וּמַחֲלָשָׁא סָגִי,
דִּלְא יָכִיל, דְּחִי בְּרַגְלֵי. אֲתַתְקַף סָבָא, וְלָא תִדְחַל.
הָא עֲנִיָּא מִסְכָּנָא, דִּאֲשֶׁת־דָּל בְּרִיקְנִיא, אִימָא
אַמְאִי. אִי בְּנִין דְּזֹרַע בְּגִנְתָּא אַחְרָא דִּלְאוּ דִילִיָּה,
יָאוּת. אִי הָבִי (ס"א אבל הכא) קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְחִיב
לִיָּה תַּהוּא גִנְתָּא לְמוֹרַע בָּהּ, דִּהָא אִיהִי לָא נָטִיל
לָהּ. אֱלָא תָא תָוִי כָּל מַלְיָן דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
עֲבִיד בְּלָחוּ בְּדִינָא אֵינָן וְלָא תָוִי מַלְכָּה בְּרִיקְנִיא הָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְחִיב לִיָּה אֲתַתָּא וְעַבְדַּל בָּהּ פִּירִין
וְאִיבִין לָאוּ הָא כְּשָׂאָר בְּנֵי גִלְגוּלָא וְלָא דָּמִי מָאן

זְמַן זְמַן, בְּזִמְנִים (בעניינים) הָלָלוּ לָא הָיִית בְּרַגְלֶיהָ דוּחָה אֶת הַשַּׁעַר, כְּמוֹ
שֶׁשׁוֹכֵב בְּאַרְץ בְּלִי כֹחַ, שֶׁהִרְיָ נַחֲלָשׁ, וּמַחֲלָשָׁה רַבָּה, שֶׁלֹּא יָכוֹל דוּחָה בְּרַגְלֵיהָ.
הַתַּחֲזֹק זְמַן וְאֵל תִּפְחָד. הָעֲנִי הַמְּסַכֵּן הֵזָה שֶׁהַשְׁתַּדֵּל לָרִיק, אֲמֹר לָמָּה? אִם
מִשּׁוּם שֶׁזֶרַע בְּגַן אַחֵר שָׁאִינוּ שָׁלוֹ - יָפָה. אִם כֵּךְ (אבל כאן) הִרְי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא נִתֵּן לוֹ אוֹתוֹ הֵגֵן לְזֶרַע בּוֹ, שֶׁהִרְי לֹא הוּא שֶׁלָּקַח אוֹתָהּ. אֱלָא בָּא וּרְאָהּ,
כָּל הַדְּבָרִים שֶׁעוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּלֵם הֵם בְּדִין, וְלֹא הִיָּה דְבַר לָרִיק.
זֶה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתֵּן לוֹ אִשָּׁה וְעֵשָׂה בָּהּ פְּרוּת וְגִדּוּלִים, אֵין זֶה כְּשָׂאָר
בְּנֵי הַגִּלְגוּל, וְלֹא דוֹמָה מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּעוֹלָם הֵזָה לְהַגְדִּיל אֶת הָאֵילָן (ולא
יכול), לְמִי שֶׁלֹּא רוּצָה לְהַגְדִּיל וּלְהַשְׁתַּדֵּל, וְעוֹקֵר וּמְפִיל אֶת הָעֵלִים שֶׁל הָאֵילָן
וּמְקַטֵּין הַפְּרִי שָׁלוּ.

דְּאֶשְׁתַּדַּל בְּהָאֵי עֲלָמָא לְאַסְנָאָה אִילָנָא (ס"א ולא יכיל)
לְמָאן דָּלָא בָּעָא לְאַסְנָאָה וּלְאֶשְׁתַּדַּלָּא וְאֶעְקַר
וְאִפִּיל טַרְפִּין דְּאִילָנָא וְאֶזְעַר אִיבָא דִּילָיָה.

הָאֵי דְּאֶדְנִי יְהִיב לִיה אֶתְתָּא, בְּגִין לְמַעַבְדַּי אִיבִין,
הָא אֶשְׁתַּדַּל בְּקַדְמִיתָא בְּגִין לְאַסְנָאָה אִילָנָא,
וְלָא יָכִיל. וּבִינן כֹּל בְּךָ לִית לִיה, (ס"א דבנין גם כן לית ליה)
דְּאִי הָוָה זָכָאָה בְּדִקָּא יָאוּת, לָא הָוָה תָּב בְּגַלְגּוּלָא,
(כאבנא בקוספיתא) דְּהָא כְּתִיב, (ישעיה נו) וְנִתְתִּי לָכֶם
בְּבֵיתִי וּבְחֻמּוֹתַי יָד וְשֵׁם טוֹב מִבְּנִים וּמִבְּנוֹת.
וְהֶשְׁתָּא דְּלָא זָכָה, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חָמִי, דְּהָא
אֶשְׁתַּדַּל וְלָא יָכִיל, הָאֵי, אֶדְנִי וְיִתֵּן לֹא אִשָּׁה, בְּמָה
דְּאֶתְמַר. וּבִינן דְּחָס עֲלֵיהָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְיִתֵּב
לִיה בְּרַחֲמֵי, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גִבִּי מְדִידִיָּה
בְּקַדְמִיתָא, וְנָטִיל מַה דְּגָרַע הָהוּא מִפּוּעָא, וּבְגִין כֹּךְ,
הָאִשָּׁה וְיִלְדִּיהָ תִּתֵּיהָ לְאֶדְנִיהָ, וְלִבְתֵּר יִיתוּב,

זֶה שְׁאֶדְנִי וְיִתֵּן לֹא אִשָּׁה כְּדִי לַעֲשׂוֹת פְּרוֹת, הָרִי הַשְׁתַּדַּל בְּהַתְחֵלָה כְּדִי
לְהַגְדִּיל אֶת הָאִילָן וְלֹא יָכִיל. זְכוּיֹת כָּל כֹּךְ אֵין לֹא, (של בנים גם כן אין לו) שְׁאֵם
הָיָה צְדִיק כְּרָאוּי, לֹא הָיָה שָׁב בְּגַלְגּוּל (כאבן בכף הקלע), שְׁהָרִי כְּתוּב (ישעיה נו)
וְנִתְתִּי לָכֶם בְּבֵיתִי וּבְחֻמּוֹתַי יָד וְשֵׁם טוֹב מִבְּנִים וּמִבְּנוֹת. וְעַכְשָׁיו שְׁלָא זָכָה,
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רּוֹאֶה שְׁהָרִי הַשְׁתַּדַּל וְלֹא יָכִיל. זֶה אֶדְנִי וְיִתֵּן לֹא אִשָּׁה, כְּמוֹ
שְׁנֵאמַר. וּבִינן שְׁחָס עָלָיו הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְיִתֵּן לֹא בְּרַחֲמִים, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא גּוֹבֵה מִשְׁלוֹ בְּתַחֲלָה, וְנוֹטֵל מַה שְׁגָרַע אוֹתוֹ הַמַּעֲוִן. וּמַשּׁוּם כֹּךְ, הָאִשָּׁה
וְיִלְדִּיהָ תִּתֵּיהָ לְאֶדְנִיהָ, וְאַחֵר כֹּךְ יָשׁוּב וְיִשְׁתַּדַּל עַל עֲצָמוֹ לְהַשְׁלִים גְּרַעוֹנוֹ. עַד
כָּאן סוּד הַכְּתוּב.

וַיִּשְׁתַּדַּל עַל גְּרָמִיָּה, לְאַשְׁלֹמִי גִרְעוּנִיָּה. עַד הָבֹא
רְזָא דְקָרָא.

סבא סבא, אַתְּ אִמְרַתְּ עַל דָּא, דְּבִרְיָקְנִיא
אִשְׁתַּדַּל, וְלֹא אִשְׁגַּחַת עֲלֶיהָ, דְּבִרְיָקְנִיא אַתְּ
אֲזִיל בְּמָה דְּאִמְרַתְּ, דִּהָא קָרָא רְדִיף אֲבַתְרָךְ,
דְּסִתִּיר כָּל בְּנִינֵא דְבְנִית עַד חֲשָׁתָא, וְאַתְּ חָשִׁיב
דְּאַתְּ מְשַׁטָּא יָמָא לְרַעוּתָךְ. וַיִּמְאִי אִיהוּ. דְּכַתִּיב,
וְאִם אָמַר יֹאמֶר הָעָבֵד אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדֹנָי אֶת
אִשְׁתִּי וְגו'.

אִי סבא סבא, לְאִי חִילָא, מַה תַּעֲבִיד, חֲשֻׁבַת
דְּלֹא לִיחְוִי מֵאֵן דְּרְדִיף אֲבַתְרָךְ, הָא הָא
קָרָא רְדִיף אֲבַתְרָךְ, וְנִפְיָק מִכְּתֵר כְּתִילָא, כְּאִילָה
בְּחִקְלָא, מְדִלֵּג דִּלְוִיגִין אֲבַתְרָךְ, תִּלְיִסֵּר דִּילְוִיגִין

זְקוֹן זְקוֹן, אַתְּהָ אִמְרַתְּ עַל זֶה שְׁלָרִיק הַשְׁתַּדַּל, וְלֹא הִשְׁגַּחַת עֲלֶיהָ שְׁלָרִיק
אַתְּהָ הוֹלֵךְ בְּמָה שְׁאִמְרַתְּ, שְׁהֲרִי הַכְּתוּב רֹדֵף אַחֲרֶיהָ, שְׁסוֹתֵר אֶת כָּל הַבְּנִין
שְׁבְנִית עַד עֲכָשׁוּ, וְאַתְּהָ חוֹשֵׁב שְׁאַתְּהָ מְשִׁיט אֶת הָיִם לְרַצוֹנָךְ. וַמַּהוּ? שְׁכְּתוּב
וְאִם אָמַר יֹאמֶר הָעָבֵד אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדֹנָי אֶת אִשְׁתִּי וְגו'.

אִי זְקוֹן זְקוֹן, עֵינֵךְ כָּח, מַה תַּעֲשֶׂה? חֲשֻׁבַת שְׁלֵא יְהִיָּה כִּי שְׁיִרְדֵּף אַחֲרֶיהָ, הֲרִי
הַכְּתוּב הַזֶּה רֹדֵף אַחֲרֶיהָ וְיוֹצֵא מֵאֲחֵר הַכְּתִיל כְּאִילָה בְּשָׂדֶה, כּוֹדֵלֵג דְּלוּגִים
אַחֲרֶיהָ, שְׁלֹשָׁה עָשָׂר דְּלוּגִים דֵּלֵג אַחֲרֶיהָ וְהַשִּׁיג אוֹתָךְ. מַה תַּעֲשֶׂה, זְקוֹן?
עֲכָשׁוּ יֵשׁ לָךְ לְהַתְּגַבֵּר בְּכַחֲךָ, שְׁהֲרִי גִבּוֹר חֲזָק הֵייתָ עַד הַיּוֹם. זְקוֹן זְקוֹן, תִּהְיֶה
זוֹכֵר אֶת יוֹם הַשְּׁלָג כְּשֶׁזָּרַעְנוּ פּוֹלִים, וְהָיוּ כְּמָה גְּבָרִים בְּנֵי חֵיל כְּנֻגְדָךְ, וְאַתְּהָ
לְבַדְּךָ נִצַּחַת שְׁלֹשָׁה עָשָׂר גְּבָרִים חֲזָקִים בְּנֵי חֵיל, שְׁכָל אֶחָד מֵהֶם הוֹרֵג אֲרִיָּה
טָרָם שְׁיֵאכֵל.

דְּלִיגִי אֲבִתְרֹךְ וְאֲדָבִיק לָךְ, מַה תַּעֲבִיד סָבָא.
הַשְׁתָּא אִית לָךְ לְאַתְגָּבְרָא בְּחִילָךְ. דִּהָא גִיבְר
תְּקִיף הָיִית עַד יוֹמָא. סָבָא סָבָא, הָיוּ דְכִיר יוֹמָא
(צ"ז ע"ב) דִּתְלָגָא, בַּד זִרְעָנָא פּוֹלִין, וְחָזוּ בְּמָה גּוֹבְרִין
בְּנֵי (דף ק"ט ע"ב) חִילָא, לְקַבְּלָךְ, וְאַנְתָּ בְּלַחֲזֹדְךָ, נְצַחְתָּ
תְּלִיסַר גְּבָרִין תְּקִיפִין, בְּנֵי חִילָא, דְּכָל חַד מְנַיְהוּ
קָטִיל אַרְיָא, עַד לָא יִיבֹל.

אִי לְאִינֵן תְּלִיסַר גּוֹבְרִין נְצַחְתָּ, הָנִי תְּלִיסַר דְּלִית
בְּהוּ חִילָא, אֱלָא מַלִּין, עַל אַחַת בְּמָה וּבְמָה.
אָמַר יֹאמֵר בְּתִיב. אֱלָא קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַרְחִיה
לְמַעַבְד דִּינָא לְבָבָא. בַּד מָטָא זְמָנָא דִּהָא אִתְתָּא
לְאַשְׁבָּחָא בַּר זִוְגִיָּה מַה עֲבִיד קָטִיל לָדִין, וְנָטִיל
לָהּ תַּהוּא בַּר זִוְגָא, וְאִיהוּ נָפִיק מִהָא עֲלִמָא
בְּלַחֲזֹדְי יַחֲדָא.

וְאִם אָמַר יֹאמֵר, הָא אוֹקְמוּהָ חֲבֵרְיָא בְּפִשְׁטִיה
דְּקָרָא. וְאִם אָמַר, בְּשִׁירוּתָא דִּשִׁית שְׁנִין,

אם את אותם שלשה עשר גברים נצחת - אלא שלשה עשר שאין בהם
כח, אלא דברים, על אחת כמה וכמה. כתוב אמר יאמר. אלא הקדוש ברוך
הוא דרכו לעשות דין לכל. כשמגיע זמנה של האשה הוא למצא את בן
זוגה, מה עושה? הורג את זה, ונוטל אותה אותו בן זוגה, והוא יוצא מן
העולם הזה לבדו יחידי.

ואם אמר יאמר, הרי בארו החברים כפשט הכתוב. ואם אמר - בראשית

יֹאמֶר, בְּסוּפָא דְשִׁית שְׁנִין, עַד לָא יַעֲוִל
שְׂבִיעָא, דִּהָא אִי אָמַר, בְּד אִיהוּ אֲפִילוּ בְיוֹמָא
חַד מִשְׂבִּיעָא, מִלּוֹי בְּמִלִּין. מַאי טַעְמָא. הָעֶבֶד
בְּתִיב, בְּעוֹד דִּאִיהוּ עֶבֶד, בְּשָׂתָא שְׁתִּיתָא.
אָמַר בְּשִׁירוּתָא דְשִׁית שְׁנִין, וְלָא אָמַר בְּסוּפָא
דְשִׁית שְׁנִין, לָאוּ בְּלוּם הוּא, וּבְגִין כֵּן, תְּרִי וּמְנִי
אָמַר יֹאמֶר.

וְהָכָא, בְּעוֹד דִּאִיהוּ בְּחַאי אֲתָתָא, אֲסָנִי (ויקרא רמ"ד
ע"א) צְלוֹתִין וּבְעוֹתִין בְּכָל יוֹמָא, לְגַבֵּי
מִלְכָּא קִדִּישָׁא, בְּמָה דִּתְהוּ שִׁירוּתָא בְּרַחֲמֵי, חָבִי

שֶׁל שֵׁשׁ הַשָּׁנִים. יֹאמֶר - בְּסוּף שֵׁשׁ הַשָּׁנִים טָרָם תִּכְנַס הַשְּׂבִיעִית. שְׁהֲרִי אִם
אָמַר כִּשְׁהוּא אֲפִלוּ בְיוֹם אֶחָד מִהַשְּׂבִיעִית - דְּבָרָיו בְּטָלִים. מָה הַטַּעַם? כָּתוּב
הָעֶבֶד, בְּעוֹד שֶׁהוּא עֶבֶד, בְּשָׁנָה הַשִּׁשִּׁית. אָמַר בְּרֹאשִׁית שֶׁל שֵׁשׁ הַשָּׁנִים
וְלֹא אָמַר בְּסוּף שֵׁשׁ הַשָּׁנִים - אֵינּוּ כְּלוּם. וּמִשּׁוּם כֵּן פְּעָמִים אָמַר יֹאמֶר.
וְכָאן בְּעוֹד שֶׁהוּא בְּאִשָּׁה הַזֶּה, מִרְבָּה תִּפְלוֹת וּבִקְשׁוֹת בְּכָל יוֹם לְמַלְךְ הַקָּדוֹשׁ.
כְּמוֹ שֶׁהָיָה הֶרְאֵשִׁית בְּרַחֲמִים, כֵּן הוּא הַסּוּף בְּרַחֲמִים. וְזֶהוּ אָמַר יֹאמֶר. אָמַר
- בְּתַחֲלָה, כִּשְׁהַקְדִּים בְּרַחֲמִים. יֹאמֶר - בְּסוּף, וַיִּתְקַבֵּל בְּרַחֲמִים. וּמָה יֹאמֶר?
אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדֹנִי. שֶׁבְּגַלֵּל זֶה וּבִרְבַּ תִּתְפַּלֹּת אוֹהֵב אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
מִתַּקֵּן מַעֲשָׂיו, וְאוֹמֵר אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדֹנִי אֶת אִשְׁתִּי וְאֶת בְּנֵי לֹא אֶצַּא חֶפְשִׁי.
וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל אוֹתוֹ בְּאוֹתָהּ תְּשׁוּבָה וּבְאוֹתָן הַתִּפְלוֹת הַרְבּוֹת. מָה
עוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? מָה שֶׁהָיָה מִזְכָּן לְהַחֲזִירוֹ בְּגִלְגּוֹל וְלִסְבֵּל עֲנָשִׁים
בְּעוֹלָם הַזֶּה עַל מַה שֶּׁעָשָׂה - לֹא מַחֲזִירוֹ לְעוֹלָם הַזֶּה. וּמָה עוֹשֶׂה? מְקַרֵּב
אוֹתוֹ לְבֵית דִּין שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַרְקִיעַ, וְדָנִים אוֹתוֹ וּמוֹסְרִים אוֹתוֹ לְבֵית הַמִּלְקוֹת,
וְרוֹשֵׁם אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵיךְ נִמְסַר לְבֵית הָעֲנֹשׁ, וּפּוֹגֵם אוֹתוֹ לְהִיּוֹת
תַּחַת שְׁלֹטוֹן הָעֶרְלָה (וּמִצּוּה אוֹתוֹ לְהִיּוֹת תַּחַת שְׁלֹטוֹן הַיּוֹבֵל) עַד זְמַן יְדוּעַ, וְאַחֵר
כֵּן גּוֹזֵל אוֹתוֹ.

הוא סופא ברחמי, ודא הוא אמר יאמר. אמור
בן דמיתא, פד אקדים ברחמי. יאמר בסופא
ויתקבל ברחמי. ומה יאמר. אהבתי את אדוני,
דבגין דא, ובסגיא דצלותין, רחים ליה לקודשא
ברוך הוא. אתקין עובדוי, ואמר אהבתי את אדוני
את אשתי ואת בני לא אצא חפשי. וקודשא בריך
הוא קביל ליה, ברחמיא תיובתא, ובאינן סגיא
דצלותין. מה עבד קודשא בריך הוא, מה דתוח
זמין לאתדרא ליה בגלגולא, ולמסביל עונשין ביהאי
עלמא, על מה דעבד, לא אתדר ליה לחאי עלמא.
ומה עבד, קריב ליה לבי דינא דמתיבתא
דרקיעא, ודיינין ליה, ומסרין ליה לבי מלקיותא,
וארשים ליה קודשא בריך הוא, חייך אתמסר לבי
עונשא, ופנים ליה, למחוי תחות שלטניה דערלה,
(נ"א ופקיד ליה למהר תחות שולטנא דיובלא) עד זמן ידיעא,
ובתור פריק ליה.

אי ברחמיא זמנא דקא עבדין ליה פגימו, אי מטא
יובלא, אפילו יומא חד ליובלא, אתחשב במה
דאשבח זמנא עד יובלא, הכי אתענש ולא יתיר.

אם באותו זמן שעושים לו פגם, אם הגיע יובל, אפילו יום אחד ליובל -
נחשב כמי שקוצא זמן עד היובל. כך נענש ולא יתיר. בא היובל ונגאל,
ומכניסים אותו לתוך הפרגוד. עד כאן. הסתיר אותו זמן את עיניו רגע אחד.

אַתָּא יוֹבְלָא, וְאַפְרוּק, וְעַאֲלִין לֵיהּ גּוֹ פְּרַגְזָא. עַד
הָבָא. אַסְתִּים עֵינֵי תְּחִילָא סָבָא, רַגְעָא תְּרָא.

פִּתַּח וְאָמַר, (מִיכָה ו) שְׁמַעוּ הָרִים אֶת רִיב יְהוָה
וְהָאִתְּנִים מוֹסְדֵי אֶרֶץ כִּי רִיב לִיהוָה
עִם עַמּוֹ וְגו'. אִי סָבָא, עַד הַשְׁתָּא תְּחִילָא בְּעַמְקֵי
יָמָא, וְהַשְׁתָּא דְלִגְתָּ בְּמוֹרֵין תְּקִיפִין, לְמַעַבְדַּ עֲמַחוֹן
קֶרְבָּא. אֲלֵא וְדַאי עַד בְּעֵן, בְּיָמָא תְּקִיפָא אֲנִתָּ,
אַבְל עַד דְּאִזְלִית בְּעַמְקֵי יָמָא, פְּגַעְתָּ בְּאִינוֹן מוֹרֵין
תְּקִיפִין, דִּי בְּגוֹ יָמָא, וְאַעֲרַעַת בְּהוֹ. הַשְׁתָּא אִית לָךְ
לְאַנְחָא קֶרְבָּא בְּעַמְקֵי יָמָא, וּבְחִנְהוֹ מוֹרֵין.

סָבָא לָאִי חִילָא, מֵאֵן יְהִבְךָ בְּרָא, תְּחִילָא בְּשָׁלָם,
וּבְעִית לְבָל חָאִי, אֲנִתָּ עַבְדָּת, אֲנִתָּ סָבִיל.
הַשְׁתָּא לִית לָךְ, אֲלֵא לְאַנְחָא קֶרְבָּא, וּלְנִצְחָא בְּלָא,
וְלֵא לְמַתְדַּר לְאַחוּרָא. אַתְּקַף בְּחִילָךְ, חֲגוּר חֲרָצָךְ,

פִּתַּח וְאָמַר, (מִיכָה ו) שְׁמַעוּ הָרִים אֶת רִיב ה' וְהָאִתְּנִים מוֹסְדֵי אֶרֶץ כִּי רִיב לַה' עִם עַמּוֹ וְגו'. אִי זָקוֹן, עַד כָּאֵן הֵייתָ בְּעַמְקֵי הָיִם, וְעַכְשָׁן דְּלִגְתָּ עַל הָרִים חֲזָקִים לְעִשׂוֹת עֲמֻקָּה קֶרֶב? אֲלֵא וְדַאי עַד עַכְשָׁן אַתָּה בְּיָם הַחֲזָקָה, אַבְל עַד שְׁהַלְכָתָ לְעַמְקֵי הָיִם, פְּגַשְׁתָּ אֶת אוֹתָם הָרִים חֲזָקִים שְׁבָתוֹךְ הָיִם וְנִתְקַלְלָת בָּהֶם. עַכְשָׁן יֵשׁ לָךְ לַעֲרוֹךְ קֶרֶב בְּעַמְקֵי הָיִם וּבְהָרִים הַלְלוּ.

זָקוֹן עֵיף כַּח, מִי נִתְּנָךְ בְּזָה? הֵייתָ בְּשָׁלוֹם, וְרָצִיתָ אֶת כָּל זֶה? אַתָּה עֲשִׂיתָ - אַתָּה סוֹבֵל. עַכְשָׁן אֵין לָךְ אֲלֵא לַעֲרוֹךְ קֶרֶב וּלְנַצֵּחַ אֶת הַכָּל וְלֹא לַחֲזוֹר לְאַחוּר. הַתְּחִיל בְּכַחֲךָ, חֲגַר מִתְּנִיךְ וְאַל תִּפְחַד לְשֹׁבֵר אֶת הַהָרִים הַלְלוּ שְׁלֵא יִתְחַזְּקוּ עֲלֶיךָ. אָמַר לָהֶם: הָרִים רְמִים, הָרִים חֲזָקִים, אֵיךְ אַתֶּם מִתְגַּבְּרִים?

וְלֹא תִדְחַל, לְתַבְרָא הָנִי מוֹרִין, דִּלָּא יתְתַקְפוֹן
לְגַבְדָּ. אִימָא לֹון, מוֹרִין רְמָאין, מוֹרִין תְּקִיפִין, הִין
אַתֵּן מִתְתַקְפִין.

תַּרִי קְרָאִי כְּתִיבִי, חַד כְּתִיב, (מיכה 1) קוּם רִיב אֵת
הַחֲרִים וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבָעוֹת קוֹלְךָ. וְחַד כְּתִיב,
שְׁמַעוּ חֲרִים אֵת רִיב יְהוָה ^{יְהוָה}. אֲלֹא אֵת מוֹרִין,
וְאֵת מוֹרִין. אֵת מוֹרִין, דְּאִינֵן מוֹרִין (ג' ע"א) רְמָאין
לְעִילָא לְעִילָא, לְאֵלִין כְּתִיב, שְׁמַעוּ חֲרִים אֵת רִיב
יְהוָה ^{יְהוָה}. וְאֵת חֲרִים, דְּאִינֵן מוֹרִין תַּתְּאִין
לְתַתָּא מִנִּיחוּ, לְאֵלִין כְּתִיב, קוּם רִיב אֵת הַחֲרִים.
דְּהָא רְדִיף מְצוּתִין, (תיקונין ג') אֵת לְגַבִּיחוּ. וְעַל דָּא
אֵת מוֹרִין וְאֵת מוֹרִין.

וְאִי תִימָא, סָבָא, הָא כְּתִיב וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבָעוֹת,
אֵלִין גְּבָעוֹת כָּל (ק"ב ע"ב, קכ"ט ע"ב) אִינֵן דִּלְתַתָּא,
וְחֲשַׁתָּא אֲנִת עֲבִיד לֹון חֲרִים. אֲלֹא חָכִי הוּא, לְגַבִּי

שְׁנֵי פְסוּקִים כְּתוּבִים. אֶחָד כְּתוּב, (שם) קוּם רִיב אֵת הַחֲרִים וְתִשְׁמַעְנָה
הַגְּבָעוֹת קוֹלְךָ, וְאֶחָד כְּתוּב, שְׁמַעוּ חֲרִים אֵת רִיב ה'. אֲלֹא יֵשׁ חֲרִים וְיֵשׁ
חֲרִים. יֵשׁ חֲרִים שְׁהֵם חֲרִים רְמִים לְמַעְלָה לְמַעְלָה, לְאֵלָה כְּתוּב שְׁמַעוּ חֲרִים
אֵת רִיב ה'. וְיֵשׁ חֲרִים שְׁהֵם חֲרִים תַּחְתּוֹנִים לְמִטָּה מְהֵם, וְלְאֵלָה כְּתוּב קוּם
רִיב אֵת הַחֲרִים, שְׁהֵי רוּדִף מְרִיבּוֹת יֵשׁ לְהֵם. וְלִכּוֹן יֵשׁ חֲרִים וְיֵשׁ חֲרִים.

וְאִם תֵּאמַר, זְמוּן, הֲרִי כְּתוּב וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבָעוֹת, אֲלֹה גְבָעוֹת כָּל אוֹתָם
שְׁלִמְטָה, וְעַכְשָׁו אַתָּה עוֹשֶׂה אוֹתָם חֲרִים? אֲלֹא כֹךְ הוּא - לְאוֹתָם חֲרִים
רְמִים נִקְרְאִים גְּבָעוֹת. כְּשֶׁהֵם לְבָדָם הֵם נִקְרְאִים חֲרִים.

אינן טורין רמאין, אקרין גבעות. פד אינן
בדלחדיהו אינן חרים אקרין.

תא חזי, בתיב והאיתנים מוסדי ארץ, פיון
דכתיב שמעו חרים, (דף ק"י ע"א) מאן אינן
חרים, ומאן אינן איתנים. אלא, חרים ואיתנים
בדלחדיהו. אבל אינן תלת עלאין לעילא על
רישייהו. ואינן תלת לתתא מנייהו. ובדלחדיהו.
חרים לעילא, ועלייהו אמר דוד (תהלים קכא) אשא עיני
אל ההרים. ואלין אינן תלת קרמאי. והאיתנים
מוסדי ארץ, אלין אינן תלת בתראי, לתתא
מנייהו, תרי סמכי ביתא, וחד חדוה דביתא, ואלין
אקרין מוסדי ארץ. איתנים אינן, ואיתנים אקרין.

סבא סבא, הא ידעת, מאן דאנח קרבא, אי לא
ידע לאסתמרא, לא ינצח קרבין, אצטריך

בא וראה, פתוב והאיתנים מוסדי ארץ. פיון שפתוב שמעו חרים, מי הם חרים
ומי הם איתנים? אלא חרים ואיתנים הכל דבר אחד. אבל אותם שלשה
עליונים מעל ראשיהם, ואותם שלשה למטה מהם, וכלם אחד. חרים
למעלה, ועליהם אמר דוד, (תהלים קכא) אשא עיני אל ההרים. ואלה הם
שלשה הראשונים. והאיתנים מוסדי ארץ, אלה הם שלשה אחרונים, למטה
מהם, שני עמודי הבית ואחד שמחת הבית, ואלה נקראו מוסדי ארץ. איתנים
הם, ואיתנים נקראו.

זמן זמן, הרי ידעת, מי שעורף קרב, אם לא ידע להשמר, לא ינצח בקרבות.
צריך להכות בידו ולהשמר ברעיונו, מה שיהיה אחר חשוב, שיהיה הוא

לְמַחָאָה בִּידֵיהּ, וְלֹאֲסַתְמָרָא בְּרַעֲיוֹנֶיהּ, מַה דִּיהָא
חָשִׁיב אַחְרָא, דִּיהָא חָשִׁיב אִיהוּ, וְיָד יְמִינָא וְיְמִנָא
תְּדִיר לְמַחָאָה. וּמַחְשָׁבוֹי וִידָא שְׁמַאלִית, וְיְמִנָא
תְּדִיר לְקַבְלָא וְלֹאֲסַתְמָרָא, וְיְמִנָא בְּלָא. חֲשָׁתָא
אֲמַרְתָּ וְהָאִיתָנִים, אִיתָנִים אֵינוֹן לְתַתָּא, וְהָרִים
לְעֵילָא. אֲסַתְמָר סָבָא, דִּהָא רַעֲיוֹנָא אַחְרָא
לְקַבְלָדְךָ, דְּכַתִּיב, (תהלים פט) מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֲזֻרְחִי.
וְדָא אִיהוּ אֲבָרְהָם סָבָא, וְאַקְרִי אִיתָן, וְאִי אֲבָרְהָם
אִיהוּ אִיתָן, יִצְחָק וְיַעֲקֹב אִיתָנִים אֲקָרוּן. קוּם סָבָא,
דִּהָא יָדַעְתָּ רַעֲיוֹנָא דָּא תְּוִי מְחִי לְרַעֲיוֹנָךְ. (במדבר כד)
וְיִשָּׂא מִשְׁלֹו וַיֹּאמֶר אִיתָן מוֹשְׁבֶךָ וְשִׁים בְּסַלְעַ קִנְךָ.
אִיתָן: דָּא (ק"ט ע"ב, בלק י"ד ע"א) בְּקָר דְּאֲבָרְהָם. וְהֵינּוּ,
(בראשית מה) הַבְּקָר אֹר. דָּא עֲמוּדָא, דְּכָל עָלְמָא
קִימָא עָלֶיהּ, וְנִהֲרִי דִּילֵיהּ מֵאֲבָרְהָם יָרִית. נָהַר

חשוב, וְיָד יְמִין מְזַמְנָת תְּמִיד לְהַכּוֹת. וּמַחְשָׁבוֹתֵיו וִיד שְׁמַאלִית וְיְמִינִים תְּמִיד
לְקַבֵּל וְלִהְשָׁמֵר, וְיְמִין הַכֹּל. עֲכָשׁוּ אֲמַרְתָּ וְהָאִתָּנִים. אִיתָנִים הֵם לְמִטָּה, וְהָרִים
לְמַעְלָה. הַשְּׁמֹר זָקוֹן, שְׁהֲרִי רַעֲיוֹן אַחַר קִנְךָ, שְׁכַתּוֹב (שם פט) מִשְׁכִּיל לְאִיתָן
הָאֲזֻרְחִי. וְזֶהוּ אֲבָרְהָם הַזָּקוֹן, וְנִקְרָא אִיתָן. וְאִם אֲבָרְהָם הוּא אִיתָן, יִצְחָק
וְיַעֲקֹב נִקְרָאוּ אִיתָנִים. קוּם זָקוֹן, שְׁהֲרִי יָדַעְתָּ רַעֲיוֹן זֶה הִיָּה מִכָּה אֶת רַעֲיוֹנָךְ.
וְיִשָּׂא מִשְׁלֹו וַיֹּאמֶר אִיתָן מוֹשְׁבֶךָ וְשִׁים בְּסַלְעַ קִנְךָ (במדבר כד). אִיתָן - זֶה
בְּקָר שֶׁל אֲבָרְהָם, וְהֵינּוּ (בראשית מד) הַבְּקָר אֹר. זֶה הָעֲמוּד שְׁכָל הָעוֹלָם עוֹמֵד
עָלָיו, וְאֶת אֹרֹו יָרֵשׁ מֵאֲבָרְהָם. נִקְרָא נָהַר הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן. אִי זָקוֹן זָקוֹן, הֵנָּה
רַעֲיוֹן אַחַר קִנְךָ, וְלֹא יָדַעְתָּ לְהַשְׁמֵר אִיךָ עוֹרְכִים קָרֵב. זָקוֹן, אִיפֹה הַכֹּחַ
שֶׁלְךָ? וְדָאִי לֹא לְגַבּוּרִים הַמְלַחְמָה.

הִיִּצָא מֵעֵדֶן אֶקְרִי. אִי סָבָא סָבָא, הָא רַעִיּוֹנָא
אֲחֵרָא לְקַבְּלֵךְ, וְלֹא יִדְעַתְּ לְאַסְתְּמָרָא, הִיכִי מְגִיחִין
קֶרְבָּא. סָבָא, אֵן הוּא תוֹקֶפָא דִּילָךְ, וְדֹאִי (קחלת ט)
לֹא לְגַבּוּרִים הַמִּלְחָמָה.

כְּתִיב מִשְׁכִּיל לְאִיתֵן הָאֲזָרְחִי, וּכְתִיב מִשְׁכִּיל
לְדָוִד, דָּא נָהָר הִיִּצָא מֵעֵדֶן, דְּאִיהוּ
תוֹרְגָמֵן לְדָוִד, לְאַדְעָא לִיה, מֵאֵינֵן מִלֵּין סְתִימִין
עָלְאִין. אִי מִשְׁכִּיל אִיהוּ נָהָר דְּנִפִּיק מֵעֵדֶן. אִיתֵן
הָאֲזָרְחִי אֲבָרְהָם, אִיהוּ לְעֵילָא וְדֹאִי, הָא יִדְעָנָא.
וְאָף עַל גַּב דְּאַנָּא סָבָא, עַל רַעִיּוֹנָא דָּא מִחִינָא.
אִיתֵן הָאֲזָרְחִי, תִּרְיִן דִּרְגִין אֵינֵן. בְּמָה דֹּאֲתָ אָמַר,
בְּקָר אֹר. אֹר, הוּא אֲבָרְהָם. (ויקרא ו' ע"א, כ"ב ע"ב) בְּקָר
הוּא נָהָר. אֹף הָכִי, אִיתֵן הָאֲזָרְחִי, אֲזָרְחָא, הוּא
אֲבָרְהָם. אִיתֵן, בְּמָה דֹּאֲתָמַר, דָּא הֲוָה נָהָר דְּנִגִיד
וְנִפִּיק מֵעֵדֶן.

כְּתוּב מִשְׁכִּיל לְאִיתֵן הָאֲזָרְחִי, וּכְתוּב מִשְׁכִּיל לְדָוִד. זֶה נָהָר הִיִּצָא מֵעֵדֶן,
שְׂוָה תִּרְגָּמֵן לְדָוִד לְהוֹדִיעַ לוֹ מֵאוֹתָם דְּבָרִים הַנִּסְתָּרִים הָעֲלִיּוֹנִים. אִם
מִשְׁכִּיל הוּא נָהָר שְׂוִיצָא מֵעֵדֶן, אִזְּ אִיתֵן הָאֲזָרְחִי אֲבָרְהָם הוּא לְמַעַלָּה וְדֹאִי.
זֶה יִדְעָתִי. וְאָף עַל גַּב שְׂאֵנִי זָקוֹן, עַל רַעִיּוֹן זֶה אֲנִי מוֹחָה. אִיתֵן הָאֲזָרְחִי הֵם
שְׁתֵּי דְרָגוֹת, כְּמוֹ שְׁנַאמֵר בְּקָר אֹר. אֹר זֶה אֲבָרְהָם. בְּקָר זֶה נָהָר. אָף כֹּךְ
אִיתֵן הָאֲזָרְחִי. אֲזָרְחָא הוּא אֲבָרְהָם.

הַשְׁתָּא סָבָא, קוּם קָאִים עַל רִתִּיכָךְ, דְּהַשְׁתָּא
תַּנְפּוּל וְלֹא תִיכּוּל לְמִיקָם. הָא שְׁלֵמָה
מִלְכָּא, אֲתִי בְּחִילִי וּרְתִיכִי וְגִבְרִי וּפְרָשִׁי, וְאֲתִי
לְקַבְּלֶךְ, קוּם פּוּק מִן חֲקֵלָא, דְּלֹא יִשְׁבַּח לָךְ תַּמָּן.
בְּתִיב (מלכים א ח) וַיִּקְהֲלוּ אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה כָּל אִישׁ
יִשְׂרָאֵל בִּירַח הָאִיתָנִים בְּחָג וְגו'. יֵרַח דְּאֲתִילִידוּ בֵּיה
הָאִיתָנִים, וַיֵּמָאן אֵינָן. אֲבָהָן, וַאֲנִינָן אִיתְּנִי עוֹלָם.
וַיֵּרַח דָּא, אִיהוּ תַשְׁרִי. דְּאֵלְפָא בֵּיתָא אֲחֵדָר לְמַפְרַע
מִתְתָּא לְעֵילָא.

וְתוּ מִמִּילָךְ, יֵאוֹת דְּתַפּוּק מִן חֲקֵלָא, וְלֹא תִשְׁתַּבַּח
תַּמָּן. אִילִי בְּתִיב מִשְׁכִּיל אִיתֵן הָאֲזָרְחִי
בְּדַקְאֻמְרֵת. הַשְׁתָּא דְּבְתִיב מִשְׁכִּיל לְאִיתֵן הָאֲזָרְחִי.
לִית קֶרְבֶּךְ בְּלוּם, וְתַפּוּק מִן חֲקֵלָא, בְּעַל בְּרַחֲךְ וְלֹא
תַתְּחִי תַמָּן.

אִיתֵן, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר, זֶה אוֹתוֹ נָהָר שְׁשׁוּפַע וַיּוֹצֵא מַעַדָּן. עַכְשָׁיו, זָקוּן, קוּם
עֲמֵד עַל מִרְכַּבְתָּךְ, שְׁעַכְשָׁו תַּפֹּל וְלֹא תוּכַל לְקוּם. הָרִי שְׁלֵמָה הַקּוֹלֵךְ בָּא
בְּכַחוּתֵיּוֹ וּמִרְכַּבוֹתֵיּוֹ וְגִבְרִיּוֹ וּפְרָשָׁיו וּבָא בְּנִגְדָךְ. קוּם צֵא מִן הַשְּׂדֵה, שְׁלֵמָה
יִמְצָא אוֹתָךְ שָׁם. כְּתוּב (מלכים א ח) וַיִּקְהֲלוּ אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל
בִּירַח הָאִיתָנִים בְּחָג וְגו'. יֵרַח שְׁנוּלְדוּ בוּ הָאִיתָנִים, וְכִי הֵם? הָאֲבוֹת, וְהֵם
אִיתְּנִי הָעוֹלָם, וַיֵּרַח זֶה הוּא תַשְׁרִי. שְׁאֵלְפָא בֵּיתָא חוּזָר לְמַפְרַע מִמְּטָה
לְמַעְלָה.

וְעוֹד מִדְּבָרֶיךָ, נָאָה שְׁתַּצָּא מִן הַשְּׂדֵה וְלֹא תִמְצָא שָׁם. אִלוּ כְּתוּב מִשְׁכִּיל
אִיתֵן הָאֲזָרְחִי - אִזּוּ כְּמוֹ שְׁאֲמַרְתָּ. אֲבָל עַכְשָׁו שְׁכַתוּב מִשְׁכִּיל לְאִיתֵן הָאֲזָרְחִי,
הַקֶּרֶב שְׁלָךְ אֵינוֹ כְּלוּם, וְתַצָּא מִן הַשְּׂדֵה בְּעַל בְּרַחֲךְ וְלֹא תַתְּרָאָה שָׁם.

אִי סָבָא עֲנִיא מְסַבָּנָא, חֵיבִי תַפּוּק. אִי חָבִי, יִנָּצְחוֹן
 לָךְ וְתַעֲרוֹק מִן חֲקָלָא, כָּל בְּנֵי עָלְמָא יִרְדְּפוּן
 אַבְתָּרְךָ, וְלִית לָךְ אֲנָפִין לְאַתְחֻזָּא קָמִי בַר נָשׁ
 לְעָלְמִין. חָבָא אוּמִינָא, דְּלֹא אַפּוּק מִן חֲקָלָא, וְחָבָא
 אַתְחֻזֵּי אֲנָפִין בְּאַנָּפִין בְּשַׁלְמָה מַלְכָּא, וְכָל אִישׁ
 יִשְׂרָאֵל, וְגוֹבְרִין וּפְרָשִׁין וְרִתִּיבִין דִּילִיָּה. קוֹדֶשָׁא
 בְּרִידָא הוּא יְסִיעַ לָךְ סָבָא, דִּהָא לָאִי חִילָא אֲנִתָּ. קוֹם
 סָבָא אַתְגַּבֵּר בְּחִילָךְ וְאַתְתַּקַּנָּה, דְּעַד יוֹמָא דָּא תְּחִית
 גִּיבֵר תַּקּוּף בְּגוֹבְרִין.

פִּתַּח וְאָמַר, מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֲזָרְחִי. אֱלֹו כְּתִיב
 מִשְׁכִּיל לְדָוִד, בְּדִקְאֻמְרָתָא, אֲבָל מִשְׁכִּיל

אִי זָקוֹן, עֲנִי מְסַבֵּן, אִיד תַּצָּא? אִם כֵּן, יִנָּצְחוֹן אוֹתָךְ וְתִבְרַח מִן הַשָּׂדֶה, כָּל
 בְּנֵי הָעוֹלָם יִרְדְּפוּ אַחֲרֶיךָ, וְאִין לָךְ פְּנִים לְהִרְאוֹת לִפְנֵי אִישׁ לְעוֹלָמִים. כָּאִן
 נִשְׁבַּע אֲנִי שְׁלֹא אֵצֵא מִהַשָּׂדֶה, וְכָאִן אָרְאָה פְּנִים בְּפָנִים בְּשַׁלְמָה הַמְּלֹךְ, וְכָל
 אִישׁ יִשְׂרָאֵל, וְהַגְּבָרִים וְהַפְּרָשִׁים וְהַמְּקַרְבּוֹת שָׁלוֹ. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יְסִיעַ
 לָךְ, זָקוֹן, שְׁהֵרִי אֶתְּהָ עֲנִי כֹחַ. קוֹם זָקוֹן, הַתְּגַבֵּר בְּכַחַךְ וְהִתְחַזַּק, שְׁעַד הַיּוֹם
 הַזֶּה הֵייתָ גָבוֹר חֲזָק בְּגָבְרִים.

פִּתַּח וְאָמַר, מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֲזָרְחִי. אֱלֹו כְּתוּב מִשְׁכִּיל לְדָוִד - אִזְ כִּמוֹ
 שְׁאֻמְרָתָא, אֲבָל מִשְׁכִּיל לְאִיתָן כְּתוּב. יֵשׁ מִשְׁכִּיל וְיֵשׁ מִשְׁכִּיל. יֵשׁ מִשְׁכִּיל
 לְמַעַלָּה וְיֵשׁ מִשְׁכִּיל לְמַטָּה. מִשְׁכִּיל לְאִיתָן, בְּזִמְנָא שְׁאוֹתוֹ אִישׁ (נֶהַר) עוֹמֵד
 בְּתַשׁוּקָה, כָּל הָאִיבְרִים שְׂמֻחִים וּמִתְחַבְּרִים עִמּוֹ. וְאִם הוּא עוֹלָה, עַד שְׁהֻמָּח
 הַעֲלִיִּין מִתַּפְּסִיס אֵלָיו וְשֻׁמַּח כְּגָדוֹ. וְאִזְ מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֲזָרְחִי, מִשְׁכִּיל אוֹתוֹ
 וּמוֹדִיעַ לוֹ עַל יְדֵי אֲבָרְהָם (עַל יְדֵי שֶׁל אֲבָרְהָם) אוֹהֵבוֹ כָּל מֹה שְׁצָרִיד, וְאוֹתוֹ
 מֹחַ עֲלִיִּין מִשְׁכִּיל לְאִיתָן. וְכַשְּׁדוּד הַמְּלֹךְ נִתְקַן בְּתַשׁוּקָה אֵלָיו, הוּא מִשְׁכִּיל
 לְדָוִד, כִּמוֹ שְׁהֵיָה הַמֹּחַ הַעֲלִיִּין מִשְׁכִּיל אוֹתוֹ. וְלָכֵן יֵשׁ מִשְׁכִּיל וְיֵשׁ מִשְׁכִּיל.

לְאִיתָן, אִית מְשָׁבִיר וְאִית מְשָׁבִיר. אִית מְשָׁבִיר
 לְעֵילָא, וְאִית מְשָׁבִיר (בראשית ט"ז ע"ב) לְתַתָּא. מְשָׁבִיר
 לְאִיתָן בְּזִמְנָא דְהָהוּא נָהָר, קָם בְּתַאנְבְּתָא כָּל שְׂיִיפִין
 בְּחֵדָאן וּבְתַחֲבָרִין לְגַבִּיהָ, וְאִי הוּא (דף ק"י ע"ב) סְלִיק, עַד
 דְּמוֹחָא עֲלָאָה אֲתַפִּיִים לְגַבִּיהָ, וְחֵדִי לְקַבְלֵיהָ. וּבְדִין
 מְשָׁבִיר לְאִיתָן הָאֲזַרְחִי, מְשָׁבִיר לֵיה, וְאוֹדַע לֵיה עַל
 יְדָא דְאַבְרָהָם (ס"א על ידיו דאברהם) רְחִימוּי, כָּל מַה
 דְּאַצְטְרִיךְ, וְהָהוּא מוֹחָא עֲלָאָה מְשָׁבִיר לְאִיתָן. וְכֵד
 דְּזֵד מַלְכָּא, אֲתַתְּקַן בְּתִיאנְבְּתָא לְגַבִּיהָ, אִיהוּ מְשָׁבִיר
 לְדָוִד. בְּמַה דְּהָוָה מוֹחָא עֲלָאָה, מְשָׁבִיר לֵיה. וְעַל
 דָּא, אִית מְשָׁבִיר, וְאִית מְשָׁבִיר. (אית משכיל).

בְּיֶרַח הָאִיתָנִים, דְּאֲתִילִידוּ בְּהָא יֶרַח אִיתָנִים,
 בְּנִינָא לְתַתָּא אִיהוּ בְּגִזְזָא דְלְעֵילָא,
 וְאֲתִילִידוּ בֵּיה הָרִים וְאִיתָנִים. הָרִים סְתִימִין.
 אִיתָנִים: יֶרֶכִין תְּקִיפִין בְּנַחֲשָׁא, וְהָהוּא אִיתָן בִּינִייהוּ.
 קוֹם סָבֵא, חֲוִי מַחֵי לְכָל סְטֵרִין, בְּשַׁעְתָּא דְסְלִיק
 מִשָּׁה לְקַבְלָא אוֹרֵייתָא, מָסַר לֵיה קוֹדֶשָׁא

(יש משכיל).

בְּיֶרַח הָאִיתָנִים, שְׁנוּלְדוּ הָאִיתָנִים בְּיֶרַח הָזֶה. הַבְּנִין לְמוֹטָה הוּא כְּמוֹ שְׁלֻמְעֵלָה,
 וְנוּלְדוּ בּוֹ הָרִים וְאִיתָנִים. הָרִים נְסֻתָּרִים. אֲתָנִים - יֶרֶכִים חֲזָקוֹת כְּנַחֲשָׁת,
 וְאוֹתוֹ הָאִיתָן בִּינֵיהֶם.

קוֹם זָקוּ, תְּפָה לְכָל הַצְּדִידִים. בְּשַׁעָה שְׁעֵלָה מִשָּׁה לְקַבֵּל תוֹרָה, מָסַר לוֹ

בְּרִידָה הוּא שְׁבַעֲיִין מִפְתָּחַן דְּאוֹרֵייתָא. כִּד מָטָא
 לְתַשְׁעָה (וּשְׁתִּין) וְחֲמִשִּׁין, הֵנָּה חַד מִפְתָּחָא גָּנִיו
 וְסִתִּים, דִּלְא הֵנָּה מָסַר לֵיהּ, אֲתַחֲנֵן לְקַמִּיָּה. אָמַר
 לֵיהּ, מוֹשֶׁה, כָּל מִפְתָּחַן עֲלָאין וְתַתָּאין כְּהֵא
 מִפְתָּחָא תִּלְיִין. אָמַר לְקַמִּיָּה, מֵאֲרִיָּה דְּעֲלָמָא, מַה
 שְׁמִיָּה. אָמַר לֵיהּ אִיתֵן. וְכָל אִינוּן אִיתְּנִים בִּיהּ
 תִּלְיִין, וּבִיהּ כִּיִּמֵּן לְבַר מְגוּפָא דְּתוֹרָה שְׁכַכְתָּב
 אִיהוּ. אוֹדַע לֵיהּ, וּמִשְׁכִּיל לֵיהּ, אִיהוּ עֲקָרָא
 וּמִפְתָּחָא דְּתוֹרָה שְׁכַכְתָּב.

וְכִד אֲתַתְקַנַּת תּוֹרָה שְׁבַעֲלָ פַּה לְגַבִּיָּה, עִקָּרָא
 דְּהִיכְרָא הוּא מִפְתָּחָא (בראשית ל"ז ע"ב) דִּילָּהּ,
 וְדָאִי בְּרִין מִשְׁכִּיל לְדוֹד. וּמְגוּ (ק"ח ע"ב) דִּירְתָא

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁבַעִים מִפְתָּחוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. כְּשֶׁהִגִּיעַ לְחֻמְשִׁים (לששים)
 וְתַשְׁעָה, הָיָה מִפְתַּח אֶחָד גָּנִיו וְנִסְתָּר, שֶׁלֹּא הָיָה מוֹסַר לוֹ. הַתַּחֲנִן לְפָנָיו.
 אָמַר לוֹ: מוֹשֶׁה, כָּל הַמִּפְתָּחוֹת הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים תְּלוּיִים בַּמִּפְתָּח הַזֶּה.
 אָמַר לְפָנָיו: רַבּוֹן הָעוֹלָם, מַה שָּׁמוֹ? אָמַר לוֹ: אִיתֵן. וְכָל אוֹתָם אִיתְּנִים תְּלוּיִים
 בּוֹ, וּבּוֹ עוֹמְדִים מִחוּץ לַגּוֹף, שֶׁתּוֹרָה שְׁכַכְתָּב הוּא, מוֹדִיעַ לוֹ וּמִשְׁכִּיל אוֹתוֹ,
 הוּא עֲקָר וְהַמִּפְתָּח שֶׁל תּוֹרָה שְׁכַכְתָּב.

וּכְשֶׁנִּתְקַנָּה תּוֹרָה שְׁבַעֲלָ פַּה אֱלִיו, עֲקָר הֵיכַל הוּא הַמִּפְתָּח שְׁלֵה (אֱלִיו), וְדָאִי
 שְׁאֵז מִשְׁכִּיל לְדוֹד. וּמִתּוֹךְ שִׁירְשָׁה תּוֹרָה שְׁבַעֲלָ פַּה (אֱלִיו) אוֹתִיּוֹת לְמַפְרַע.
 וְעַל זֶה הוּא נִקְרָא תִשְׁרִי, הוּא תִשְׁרִי, אֲבָל מִשּׁוּם שֶׁהוּא סוּד הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ,
 חֲתוּם בּוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹת שֶׁל שְׁמוֹ י'. בְּמִצְבֵּחַ חֲתוּם בּוֹ ה', הַרְשֵׁת
 עַד חֲצִי הַמִּצְבֵּחַ. בָּאָה דְּבוּרָה וְחֲתָמָה בּוֹ ו', וְהִנֵּנוּ מַה שְׁכַכְתָּב (שׁוּפְטִים ה) וְתִשְׁרִי
 דְּבוּרָה. וּבְמִקּוֹם הַזֶּה הַחֲתוּם שֶׁל הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ שְׁחָתָם בּוֹ.

תורה שבעל פה, (לגביה) אתון למפרע. על דא
אקרי תשרי תש"ר איהו, אבל בגין דאיהו רזא
דשמא קדישא חתים ביה קודשא בריך הוא, את
דשמייה י'. במזבח, חתים ביה ה', הרשת עד חצי
המזבח. אתת דבורה, וחתים ביה ו', ותינו דכתוב,
(שופטים ה) ותשר דבורה. ובאתר דא, חתימו דשמא
קדישא, דאחתים ביה.

וזהו מפתחא, פר פתחא בתורה שבעל פה,
בעינן לאשתמודעא ליה, ודא איהו (מ"ז ע"ב)
תניא, איתן מושבך, ברייתא לבר מגופא. איתנים:
אינון תנאים. עמודים סמכין, לבר מגופא. השתא
אית לאודעא מלה, בזמנא דאלין לגבי תורה
שבכתב, אקרון איתנים. לגבי תורה שבעל פה,
אקרון תנאים. איתן, לגבי תורה שבכתב. תניא,
לגבי תורה שבעל פה. וכלא פרקא יאות.

חברייא, הא אנא בחקלא. שלמה מלכא,
וגוברין תקיפין דיליה. ייתי וישבח

ואותו המפתח, כשפותח בתורה שבעל פה, צריכים להודיע לו, וזהו תניא,
איתן מושבך, ברייתא מחוץ לגוף. איתנים הם תנאים, עמודים תומכים מחוץ
לגוף. עכשו יש להודיע דבר, בזמן שאלה לתורה שבכתב נקראים איתנים
- לתורה שבעל פה נקראים תנאים. איתן אל התורה שבכתב. תניא אל
התורה שבעל פה, והכל כראוי.

חברים, הריני בשדה. שלמה המלך והגבורים החזקים שלו יבא וימצא זקן

חד סבא, לאי בחילא, תקוף גיפר, נצח קרבין.
 הא ידענא דאתא, וקיימא לבתר מינרא דחקלא,
 והוא אנשגח בי, וחיך גבורתי קיימא בחקלא,
 בלחורוי אנשגח, דאיהו איש שלום, מאריה
 דשלמא, ואזיל ליה. השתא סבא, גבורתך ערך,
 ואנך בלחורך בחקלא, תוב לבתך. ושאר זינך
 מערך. (ד"א כמאן דנפיק מן חקלא) (מיכה ו) שמעו הרים
 את ריב יהוה והאתנים מוסדי ארץ. שמעו
 הרים בדקאמרון. והאתנים מוסדי ארץ, מוסדי
 ארץ ודאי, דהא מנייהו אתון, ומנייהו קביל בר
 יומא, ואינן מוסדי ארץ. (מיכה ו) כי ריב ליהוה
 עם עמו, מאן הוא דיכיל למיקם בריב
 דקודשא בריך הוא (כל שכן) בישראל. ועל דא

אחד עיף בלחו, חזק גבור, מנצח קרבנות. הריני יודע שיבא, ועומד אחר
 סלע השדה והוא משגיח בי ואיך גבורתי עומדת בשדה, לבדו משגיח,
 שהוא איש שלום, בעל השלום, והולך לו. עכשו, זקן, גבורתך עלי, ואתה
 לבד בשדה, שוב למקומך והתיר כלי זינך מעליך. (כמי שיוצא מן השדה). שמעו
 הרים את ריב ה' והאתנים מוסדי ארץ (מיכה ו). שמעו הרים, כמו שאמרונו.
 והאתנים מוסדי ארץ, מוסדי ארץ ודאי, שהרי מוננו נאנני, ומהם מקבלת
 כל יום, והם מוסדי ארץ. כי ריב לה' עם עמו. מי הוא זה שיכול לקום בריב
 של הקדוש ברוך הוא (כל שכן) בישראל? ועל זה אמר לאלה, שמעו הרים
 את ריב ה' - זהו ריב אחד. קום ריב את ההרים - זה ריב שני. שמנצח בהם
 הקדוש ברוך הוא כל הריבות הללו לישראל, וכל אותם תוכחות, כלם פאב
 המוכיח את בנו, והרי פרשוה.

אָמַר רַבֵּינָא, שְׁמַעוּ הָרִים אֶת רִיב יְהוֹנָתָן ^{הַיְיָ},
 דָּא אִיהוּ מְצוּתָא חָדָא. קוּם רִיב אֶת הָהָרִים,
 מְצוּתָא תַנְיִנָא. דְּנִצַּח בְּהוּ קִנְדָּשָׁא בְּרוּךְ הוּא, כֹּל
 אֱלֵין רִיבּוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְכֹל אֵינּוֹן תּוֹכְחוֹת, בְּלָהוּ
 בְּאַבָּא דְּאוֹכַח לְכַרְיָה, וְהָא אוֹקְמוּתָא.

בְּיַעֲקֹב בְּתִיב, בְּשַׁעֲתָא דְּבָעָא לְנִצָּחָא בְּחֵדְיָה, מַה
 בְּתִיב, (הושע יב) וְרִיב לְיְהוֹנָתָן ^{הַיְיָ} עִם
 יְהוּדָה וְלַפִּקְדוֹ עַל יַעֲקֹב. מַה רִיב אִיהוּ, בְּמַה
 דְּבְתִיב, (הושע יב) בְּבָטָן עָקֵב אֶת אָחִיו. עַל הָאִי מְלָחָה
 אֶתָּא תּוֹכְחָה, וְכֹל אֵינּוֹן רִיבּוּת. וְכִי לָאוּ מְלָחָה
 רַבְרָבָא אִיהוּ, בְּבָטָן עָקֵב אֶת אָחִיו וְגו'. הָאִי לָאוּ
 מְלָחָה זַעֲרָא אִיהוּ, מֵאִי דְעָבִיד בְּבָטָן. וְכִי עֵינְקָבָא
 עָבִיד בְּבָטָן, אֵין וְדָאִי.

ס"א (ג"א והא אתמר) (אבל) בְּכֹלָא, דְּחָחָה יַעֲקֹב לְעֵשָׂו
 אָחִיו, בְּגִין דְּלֹא יְהֵא לִיהּ חוֹלְקָא כְּלָל. עֵשָׂו

בְּיַעֲקֹב כְּתוּב בְּשַׁעֲה שְׂרָצָה לְנִצָּח עֲמוֹ, מַה כְּתוּב? (הושע יב) וְרִיב לְה' עִם
 יְהוּדָה וְלַפִּקְדוֹ עַל יַעֲקֹב. מַהוּ הָרִיב? כְּכְתוּב, בְּבָטָן עָקֵב אֶת אָחִיו. עַל דְּבַר
 זֶה בָּאָה תּוֹכְחָה, וְכֹל אוֹתָם רִיבּוּת. וְכִי לֹא דְבַר גְּדוֹל הוּא, בְּבָטָן עָקֵב אֶת
 אָחִיו וְגו'? זֶה אֵינוֹ דְּבַר קָטָן מַה שֶּׁעָשָׂה בְּבָטָן. וְכִי רְמָאוֹת עָשָׂה בְּבָטָן?
 כן, וְדָאִי.

ס"א (והרי נאמר) (אבל) שְׂבַכְל דְּחָחָה יַעֲקֹב אֶת עֵשָׂו אָחִיו, כִּדִּי שְׁלֹא יְהִיָּה לוֹ
 חֶלֶק כְּלָל. עֵשָׂו לֹא הִתְרַעַם אֶלָּא מֵאֶחָד שְׁהֵם שְׁנַיִם, שְׂכְתוּב (בראשית כז)
 וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פְּעָמִים. פְּעָמִים הָיָה צָרִיד (לכתב), מַה זֶה "זֶה"? אֶלָּא אֶחָד

לָא הִתְרַעַם אֱלָא מִחַד דְּאֵינוּן תִּרְיִן, דְּכִתִּיב, (בראשית כז) וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פְּעָמִים. פְּעָמִים מִפְּעֵי לֵיָּה, מֵאִי זֶה. אֱלָא, חַד דְּאֶקִּישׁ לְתִרְיִן. חַד דְּנִפְק לְתִרְיִן. וּמֵאִי נִיהוּ. בְּכִרְתִּי אֶתְהַפְּכוּ אֶתְיוּן, וְחֹזָה בְּרַבְתִּי. זֶה פְּעָמִים: חַד, דְּאֶתְקַשׁ לְתִרְיִן.

וְלָא יָדַע עֲשׂוּ מַה דְּעָבַד לֵיָּה בְּבֶטֶן, אֲבָל רַב מִמָּנָא דִּילֵיהּ יָדַע תְּנָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲרַגִּישׁ שְׂמִיָּא וְחִיילֵיהּ לְקָלָא דָּא, דְּהָא בְּרַכָּה וּבְכוּרָה לָא תִּבְע מִמָּנָא דִּילֵיהּ, וְלָא אָמַר. דְּהָא בְּרַכָּה תְּנָה לֵיָּה לְמַתְּבַע, וְלָא תִּבְע. אַחוּזָה הָא תִּבְע וְדָא, דְּכִתִּיב, (ישעיה נח) וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא תִתְעַלֵּם וְלָא בָּעָא יַעֲקֹב לְמִיחָב לֵיָּה לְמִיבָל, עַד דְּנִטְל מְנִיָּה בְּכוּרָתָא דִּילֵיהּ.

מֵאִי בְּכוּרָה נְטִל מְנִיָּה, הַבְּכוּרָה דְּלַעֲיָלָא וְתַתָּא. בְּכָרָה חֶסֶר ו'. בְּרִין עָקֵב אֶת אָחִיו, וְדָא

שְׁהָקִישׁ לְשָׁנִים, אַחַד שְׁיָצֵא לְשָׁנִים, וּמַהוּ? בְּכִרְתִּי. שְׁהִתְהַפְּכוּ הָאוֹתוּת וְנִהְיָה בְּרַכְתִּי. זֶה פְּעָמִים - אַחַד שְׁהָקֵשׁ לְשָׁנִים.

וְלָא יָדַע עֲשׂוּ מַה שְׁעָשָׂה לוֹ בְּבֶטֶן, אֲבָל הַשֵּׁר הַמְּמָנָה שְׁלוֹ הָיָה יוֹדַע, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רָגַשׁ אֶת הַשְּׂמִים וְחִילֵיהֶם לְקוּל תְּנָה, שְׁהָרִי בְּרַכָּה וּבְכוּרָה לֹא תִבְע הַמְּמָנָה שְׁלוֹ, וְלֹא אָמַר. שְׁהָרִי בְּרַכָּה הָיָה לוֹ לְתִבְע וְלֹא תִבְע. אָחִיו הָרִי וְדָא שְׁתִּבְע, שְׁכָתוּב (ישעיה נח) וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא תִתְעַלֵּם, וְלֹא רָצָה יַעֲקֹב לְתַת לוֹ לְאָכַל, עַד שְׁנִטְל מְמָנָה אֶת בְּכוּרָתוֹ.

אִיזוֹ בְּכוּרָה נְטִל מְמָנָה? הַבְּכוּרָה שְׁלִמְעָלָה וּלְמַטָּה. בְּכָרָה חֶסֶר ו'. אִזּוֹ הוּא

דַּעֲבַד לַיהוָה עֹקֵבָא, וְאַרְמִי לַיהוָה לְאַחֲזָרָא. מַאי
אַחֲזָרָא. אֲקָדִים לַיהוָה, דִּיפּוֹק בְּקַדְמִיתָא לְהַאי
עָלְמָא. אָמַר יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ, טוֹל אֶתָּה הָאִי עָלְמָא
בְּקַדְמִיתָא, וְאַנָּה לְבָתֵּר.

תָּא חַזִּי, מַה בְּתִיב, (בראשית כה) וְאַחֲרֵי כֵן יֵצֵא
אָחִיו וַיְדוּ אֶחָת בְּעֵקֶב עֲשׂוֹ. מַאי בְּעֵקֶב
עֲשׂוֹ. וְכִי סִלְקָא דַּעְתָּךְ דִּתְּהוּ אָחִיד יְדִיה בְּרַגְלֵיהּ,
לָאו חָבִי. אֵלָּא, יְדוּ אֶחָת בְּמֵאן דִּתְּהוּא דִּתְּהוּ
עֵקֶב, וּמֵנָּה עֲשׂוֹ. דִּתְּהוּ עֵקֶב אֲקָרִי, מִשְׁעָתָא
דַּעֲקֵב לַיהוָה לְאַחֲוִי, וּמִיּוֹמָא דַּאֲתִּבְרִי עָלְמָא עֵקֶב
קָרִי לַיהוָה קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּבָתִּיב, (בראשית א)
הוּא יְשׁוּפְךָ רֹאשׁ וְאַתָּה תִּשׁוּפְנֵי עֵקֶב. אֲנִתָּ
דַּאֲקָרִי עֵקֶב, תִּשׁוּפְנֵי בְּקַדְמִיתָא. וְלִבְסוּף הוּא

עֵקֶב אֶת אָחִיו. וְדַאי שְׁעֵשָׂה אוֹתוֹ עֵקֶב וְזָרַק אוֹתוֹ לְאַחֲזָרָא. אִיזָה אַחֲזָרָא?
שְׁהָקָדִים אוֹתוֹ, שְׁיֵצֵא בְּרַאשׁוֹנָה לְעוֹלָם הָזֶה. אָמַר יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ, טַל אֶתָּה
אֶת הָעוֹלָם הָזֶה בְּתַחֲלָה, וְאַנִּי אַחֲרָךְ.

בֹּא וְרֵאזָה מַה כְּתוּב, וְאַחֲרֵי כֵן יֵצֵא אָחִיו וַיְדוּ אֶחָת בְּעֵקֶב עֲשׂוֹ. מַה זֶה בְּעֵקֶב
עֲשׂוֹ? וְכִי יַעֲלֶה עַל דַּעְתָּךְ שְׁהִיָּה אוֹחֲזָא אֶת יְדוּ בְּרַגְלֵי? לֹא כִּי. אֵלָּא יְדוּ
אוֹחֲזָת בְּמִי שְׁהוּא הִיָּה עֵקֶב. וּמִיָּהוּ? עֲשׂוֹ, שְׁהִיָּה עֲשׂוֹ נִקְרָא עֵקֶב מִשְׁעָה
שְׁעֵקֶב אֶת אָחִיו, וּמִיּוֹם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם קוֹרָא לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֵקֶב,
שְׁכַתוֹב הוּא יְשׁוּפְךָ רֹאשׁ וְאַתָּה תִּשׁוּפְנֵי עֵקֶב. אֶתָּה שְׁנִקְרָא עֵקֶב תִּשׁוּפְנֵי
בְּתַחֲלָה, וְלִבְסוּף הוּא שְׁיִקְחָה אֶת רֹאשְׁךָ מִעֲלֵיךְ. וּמִיָּהוּ? סִמָּא"ל, שְׁהוּא רֹאשׁ
שֶׁל הַנֶּחֱשׁ שְׁמִכָּה בְּעוֹלָם הָזֶה.

דִּימְחֵי רִישָׁךְ מַעֲלָךְ. וּמִנּוּ. סָמָא"ל. דְּאִיהוּ רִישָׁא
דְּחַזִּינָא, דִּמְחֵי בְּחַאי עֲלָמָא.

וְעַל דָּא בְּבִטְנָן עֲקֵב אֶת אָחִיו, שְׂוִי עָלֶיהָ לְמַחֲוִי
עֲקֵב, וְנִטְלָ עֲשִׂו הָאִי עֲלָמָא בְּקַדְמִיתָא, וְדָא
רְזָא דְּבְּתִיב, (בראשית לו) וְאַלֶּהָ הַמְּלָכִים אֲשֶׁר
מָלְכוּ בְּאַרְצָן אֲדוּם לְפָנֵי מֶלֶךְ מֶלֶךְ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל.
וְדָא אִיהוּ רְזָא דְּאָמַר שְׁלֵמָה מֶלֶכָא, (משלי כ)
נִחְלָה מְבוֹהָלָת בְּרָאשׁוֹנָה וְאַחֲרִיתָהּ לֹא תִבְרָךְ,
בְּסוֹף עֲלָמָא.

וְעַל דָּא (הושע יב) בְּבִטְנָן עֲקֵב אֶת אָחִיו וּבָאוּנוּ שָׂרָה
אֶת אֱלֹהִים. מֵאִי וָאוּנוּ. הָבִי אָמְרוּ בְּחִילָא
וְהִתְקַפָּא דִּילֵיהָ יָאוֹת, אֲבָל לָאו הָבִי. בְּרִירוּ דְּמִלָּה,
יַעֲקֹב דִּיּוֹקְנָא עֲלֵיָהָ חֲזָה, וְגוֹפָא קְדִישָׁא. דִּלִּית גּוֹפָא
מִיּוֹמָא דִּחֲזָה אָדָם הָרָאשׁוֹן, בְּגוֹפָא דִּיעֲקֵב,

וְעַל זֶה בְּבִטְנָן עֲקֵב אֶת אָחִיו, שֶׁם עָלָיו לְקִיּוֹת עֲקֵב, וְנִטְלָ עֲשִׂו אֶת הָעוֹלָם
הַזֶּה בְּהִתְחַלָּה. וְזֶה סוּד הַכְּתוּב וְאַלֶּהָ הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאַרְצָן אֲדוּם לְפָנֵי
מֶלֶךְ מֶלֶךְ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל. וְזֶה הַסּוּד שֶׁאָמַר שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ, (משלי כ) נִחְלָה
מְבוֹהָלָת בְּרָאשׁוֹנָה וְאַחֲרִיתָהּ לֹא תִבְרָךְ, בְּסוֹף הָעוֹלָם.

וְעַל זֶה (הושע יב) בְּבִטְנָן עֲקֵב אֶת אָחִיו וּבָאוּנוּ שָׂרָה אֶת אֱלֹהִים. מַה זֶה
וּבָאוּנוּ? כִּי אָמְרוּ, בְּכַח וְהִתְקַף שְׁלוֹ נָאָה. אֲבָל לֹא כֵן. בְּרוּר הַדְּבָר - שְׁיַעֲקֹב
הָיָה דִּיּוֹקָן עָלָיו וְגוֹף קָדוֹשׁ, שְׁאִין גּוֹף מִיּוֹם שֶׁהָיָה אָדָם הָרָאשׁוֹן כְּמוֹ הַגּוֹף
שֶׁל יַעֲקֹב. וְיִפְּיוֹ שֶׁל אָדָם, מִמּוֹשׁ אוֹתוֹ הִפְּיָה הָיָה לַיעֲקֹב. וְדִיּוֹקָן שֶׁל יַעֲקֹב,
דִּיּוֹקָן שֶׁל אָדָם הָרָאשׁוֹן מִמּוֹשׁ.

וְשׁוֹפְרִיָּה דְאָדָם הָרָאשׁוֹן, הָהוּא שׁוֹפְרִיָּה מִמָּשׁ הָהוּא
לִיָּה דְיַעֲקֹב. וְדִיּוֹקְנָה דְיַעֲקֹב, וְדִיּוֹקְנָא דְאָדָם
הָרָאשׁוֹן מִמָּשׁ.

אָדָם הָרָאשׁוֹן, בְּשַׁעְתָּא חֲוִיָּא דְאָתָא וְאִתְפַּתָּה ^{דף ק"א ע"א}
עַל יְדוּי, יְכִיל חֲוִיָּא לִיָּה. מַאי טַעְמָא.
בְּגִין דְּלֹא הָוָה תּוֹקְפָא לְאָדָם הָרָאשׁוֹן, וְעַד כְּעַן לֹא
אֲתִיילִיד מֵאֵן דְּהָוָה תּוֹקְפָא דִילִיָּה. וּמִנּוּ תּוֹקְפָא
דְאָדָם הָרָאשׁוֹן. דָּא שֵׁת, דְּהָוָה בְּדִיּוֹקְנָא דְאָדָם
הָרָאשׁוֹן מִמָּשׁ, דְּכַתִּיב, (בראשית ה) וַיֻּלְד בְּדַמּוּתוֹ
בְּצַלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת. מַאי בְּדַמּוּתוֹ בְּצַלְמוֹ.
דְּהָוָה מְחולֵל. וְכֵן אָתָּא מִמֶּנָּה דְעָשׂוּ לְגַבִּי דְיַעֲקֹב,

אָדָם הָרָאשׁוֹן, בְּשַׁעְתָּא חֲוִיָּא דְאָתָא וְאִתְפַּתָּה עַל יְדוּי, יְכִיל חֲוִיָּא לִיָּה. מַאי
טַעְמָא. בְּגִין דְּלֹא הָוָה תּוֹקְפָא לְאָדָם הָרָאשׁוֹן, וְעַד כְּעַן לֹא אֲתִיילִיד מֵאֵן
דְּהָוָה תּוֹקְפָא דִילִיָּה. וּמִנּוּ תּוֹקְפָא דְאָדָם הָרָאשׁוֹן. דָּא שֵׁת, דְּהָוָה בְּדִיּוֹקְנָא
דְאָדָם הָרָאשׁוֹן מִמָּשׁ, דְּכַתִּיב, (בראשית ה) וַיֻּלְד בְּדַמּוּתוֹ בְּצַלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת
שְׁמוֹ שֵׁת. מַאי בְּדַמּוּתוֹ בְּצַלְמוֹ. דְּהָוָה מְחולֵל. וְכֵן אָתָּא מִמֶּנָּה דְעָשׂוּ לְגַבִּי
דְיַעֲקֹב, כְּבֵר אֲתִיילִיד תּוֹקְפָא דְיַעֲקֹב, דְאִיהוּ יוֹסֵף. וְזֵהוּ וּבִאֲנוּ שָׂרָה אֶת
אֱלֹהִים. (עַד כָּאן מִצָּתִי) אָדָם הָרָאשׁוֹן, בְּשַׁעְתָּא שְׂבָא הִנָּחֵשׁ וְהִתְפַּתָּה עַל יְדוּי,
יְכִיל לֹא הִנָּחֵשׁ. מָה הִטְעָם? כִּי לֹא הָיָה כֹחַ לְאָדָם הָרָאשׁוֹן, וְעַד עַכְשָׁיו לֹא
נֻלְד מִי שְׁהִיָּה הַכֹּחַ שְׁלוֹ. וּמִיָּהוּ תִקְפוֹ שֶׁל אָדָם הָרָאשׁוֹן? זֶה שֵׁת, שְׁהִיָּה
בְּדִיּוֹקְנָא שֶׁל אָדָם הָרָאשׁוֹן מִמָּשׁ, שְׁכָתוֹב (בראשית ה) וַיֻּלְד בְּדַמּוּתוֹ בְּצַלְמוֹ
וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת. מָה זֶה בְּדַמּוּתוֹ בְּצַלְמוֹ? שְׁהִיָּה מְחולֵל. וְכַשְׁבָּא הַמִּקְנֵה
שֶׁל עָשׂוּ אֶל יַעֲקֹב, כְּבֵר נֻלְד תִּקְפוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, שְׁהוּא יוֹסֵף, וְזֵהוּ וּבִאֲנוּ שָׂרָה
אֶת אֱלֹהִים. (עַד כָּאן מִצָּתִי).

כָּבֵר אֶתִּילִיד תּוֹקָפָא דִּיעָקֵב, דְּאִיהּ יוֹסֵף. וְזֵהוּ
וּבְאוּנוּ שָׂרָה אֶת אֱלֹהִים. (עד כאן מצאתי)

הָאִי קָלָא דְּאִתְתָּא, דִּיבְלָא קָלָא דִּתְחִיָּא לְאִתְדָא
בָּהּ, בְּבִלְבָּא בְּבִלְבְּתָא, מֵאן אִיהּ. (דף ק"א ע"א)
אֵלָא תָּא חֲוִי, דְּלִית בְּבִלְ קָלִין דְּנָשִׁין דִּיעָלְמָא,
דִּיבְלָא קָלָא דִּתְחִיָּא לְאִתְדִבְקָא בָּהּ, וְלְאִתְאִתְדָא
בָּהּ, וְלְאִשְׁתִּתְפָּא בָּהּ. אֵלָא תָּרִין נָשִׁין אֵינוֹן דִּיבְלָא
קָלָא דִּתְחִיָּא לְאִתְאִתְדָא בְּהוֹן, תְּדָא. הָאִי דִּלָּא
נְטִירַת סוֹאֲבוֹת נְדוּתָהּ, וַיְמִי לְבּוֹנָה, בְּדָקָא יֵאוֹת,
אוּ דְּאִקְדִּימַת יוֹמָא תְּדָא לְטְבוֹל. וְתְדָא, הָאִי אִתְתָּא
דְּמִאֲחֶרַת לְבַעֲלָהּ עוֹנָה דִּילָּהּ לְמַעַבְדַּ צַּעְרָא
לְבַעֲלָהּ, בֵּר אִי אִיהּ לָא חֲיִישׁ, וְלָא אֲשַׁנַּח לָדָא.

אֵלִין אֵינוֹן תָּרִין נָשִׁין, דְּהָא בְּמָה דְּאִקְדִּימוּ, חֲבִי
אֵינוֹן מִתְאֲחֶרֶן, לְגַבִּי קָלָא דְּנָחֵשׁ, עַד דְּאִדְבִּיק

הקול הזה של האשה שיכול קול הנחש להאחז בו כמו כלב בכלבה, מה
הוא? אלא בא וראה שאין בכל קולות הנשים של העולם שיכול קול הנחש
להדבק בו ולהאחז בו ולהשתתף בו. אלא שתי נשים הן שיכול קול הנחש
להאחז בהן - אחת זו שלא שומרת טמאת נדה וימי לבונה פראוי, או
שמוקדימה יום אחד לטבל, ואחת זו אשה שמואחרת לבעלה את עונתה
לעשות צער לבעלה, פרט אם אינו מקפיד ולא משגיח על זה.

אלו הן שתי נשים. שהרי כמו שהקדימו, כך הן מתאחרות לקול הנחש, עד
שנדבק קול בקול, וכמו שמתאחדות לעשות צער לבעלה (בעבודה) בעכוב
מצוה, כך מקדים קול הנחש להדבק בקול אותה האשה. ואלו הן שתי נשים

קָלָא בְּקָלָא, וּבְמָה דְּמִתְאַחֲרָן לְמַעַבְדַּ צְעָרָא
 לְבַעֲלָהּ (בעבודה) בְּעַבְדָּא דְּמִצְוָה, הָכִי אֲקָדִים קָלָא
 דְּנַחֲשׁ, לְאַתְדַּבְּקָא בְּחֵיָא קָלָא דְּאַתְתָּא. וְאַלִּין
 אֵינֵן תְּרִין נָשִׁין, דְּקָלָא דְּנַחֲשׁ אַחִיד בְּקָלָא דְּלַחֲוִין,
 בְּכַלְבָּא בְּכַלְבָּתָא, סְאוּבָתָא בְּתַר סְאוּבָתָא, וְיָנָא
 בְּתַר וְיָנִיה.

וְאִם תֹּאמַר, מָה אֵיכָכָת לָן, אִי אַחִיד קָלָא
 בְּקָלָא, אִי לֹא אַחִיד. וְוִי דְּהָכִי מִתְאַבְּדָן
 בְּנִי עֲלֵמָא בְּלֹא דַעְתָּא. הָאִי קָלָא דְּאַתְתָּא, בְּרִ
 אַתְעָרַב וְאַשְׁתַּתַּף בְּחֵדִי קָלָא דְּנַחֲשׁ, בְּשַׁעְתָּא
 דְּחִיִּיבַת וּמְרַשְׁעַת נִפְקַת מִנּוּ אֵיפָה וּמְשַׁטְטָא
 בְּעֲלֵמָא, אִי עֲרַעַת בְּחֵי תְּרִין קָלִין, קָלָא דְּנַחֲשׁ,
 וְקָלָא דְּאַתְתָּא, וְאַתְתָּא אַתְחַמְמַת בְּהוּ, וְאֵינֵן בְּהוּ,
 וְכִיּוֹן (ס"א דמתחממן רוחא אזלין בהדה) דְּאַתְחַמְמַת,

שְׂקוּל הַנָּחַשׁ אוֹחֲזוּ בְּקוּל שְׂלֵהוֹן כְּמוֹ כָּלֵב בְּכַלְבָּה, טְמֵאָה אַחַר טְמֵאָה, מִיֵּן
 אַחַר מִיּוֹ.

וְאִם תֹּאמַר, מָה אֵכָכָת לָנוּ אִם אוֹחֲזוּ קוּל בְּקוּל וְאִם לֹא אוֹחֲזוּ? אוּי שְׂכָף
 מִתְאַבְּדִים בְּנֵי הָעוֹלָם בְּלִי דַעַת. הַקּוּל הַזֶּה שֶׁל הָאִשָּׁה, בְּשִׁמְתָּעָרַב וּמִשְׁתַּתַּף
 יַחַד עִם קוּל הַנָּחַשׁ, בְּשַׁעָה שֶׁהִרְשָׁעָה וּמְרַשְׁעַת יוֹצֵאת מִתּוֹךְ (הָאֵיפָה)
 וּמְשׁוֹטְטֶת בְּעוֹלָם, אִם הִיא פּוֹגֶשֶׁת בְּאוֹתָם שְׁנֵי קוֹלוֹת, קוּל הַנָּחַשׁ וְקוּל
 הָאִשָּׁה, וְהָאִשָּׁה מִתְחַמְמַת בָּהֶם וְהֵם בְּהוּ, וְכִיּוֹן (שְׁמַתְחַמְמִים נַעֲשִׂים רוּחַ וְהוֹלְכִים
 עִמָּה), שְׁמַתְחַמְמַת נַעֲשִׂים רוּחַ, וּמִתְגַּשֵּׁם עִמָּה, עַד שֶׁמְשׁוֹטְטֶת וְנִנְקֶסֶת לְמַעֲי
 אוֹתָהּ הָאִשָּׁה.

מִתְעַבְרִין רוּחָא, וְאַנְלִים בְּחָדָה, עַד דְּמִשְׁטָא,
וְעָאֵל בְּמַעְהָ דִּהְיָ אֲתָתָא.

וְהָאִי יַנּוּקָא דִּילִידָתָא, בְּדִ אֲתָתָא הִתְיָא ק"א ע"ב
חִיבָתָא, פְּקִידָתָא לִיָּה לְהִתְיָא רוּחָא,
דִּהִיחוּ חֲבוּרָא בִּישָׁא, קָלָא דִּנְחָשׁ, דְּמִכְשָׁפְשָׁא בָּהּ,
וְהִיחוּ מְחִיבָא בִּינוּקָא, עַד דִּאֲתָתָא הִתְיָא חִיבָתָא,
בְּאֲתָתָא דִּפְקִידָתָא בָּרָא לְאֲתָתָא אַחֲרָא, וּמִפְטָפְטָתָא
לִיָּה וְחִיבָתָא לִיָּה, בְּפִטְפוּטָא עַד דִּתִּיתִי אִמִּיָּה. בְּדִ
עֲבָדָא הָאִי רוּחָא. וּזְמַנִּין סְגִיָּאִין, דִּהִיחוּ שְׁלִיחָא
דִּהִתְיָא חִיבָתָא, וּמִטְלָא לִיָּה, חָדָא הוּא דְּבִתִּיב,
(קהלת ד) וּמִיָּד עוֹשְׁקִיהֶם כֹּחַ. וְלָא (דף ק"א ע"ב) בְּכֹחַ
דִּאֲתָתָא אֲמַרִּין. אֲלָא הִתְיָא כֹּחַ דִּהִתְיָא רוּחָא, וְעַל
דָּא, תִּרְיִן וּזְמַנִּין כְּתִיב בְּהָא קָרָא, וְאִין לָהֶם מְנַחֵם.
חַד מְלִילִית חִיבָתָא, וְחַד מִהִתְיָא רוּחָא.

והתינוק הזה שיוֹלָדָתָא, כְּשִׁבָּאָהּ אוֹתָהּ רְשָׁעִית (ליל"ת), פּוֹקֶדֶת אֶת אוֹתָהּ
הָרוּחַ שֶׁהוּא חֲבוּר רַע, קוֹל הַנָּחָשׁ שֶׁמְכַשֵּׁשׁ בָּהּ, וְהוּא צוֹחֵק בְּתִינוּקָא, עַד
שִׁבָּאָהּ אוֹתָהּ הָרְשָׁעִית (ליל"ת) כְּמוֹ אִשָּׁה שֶׁפּוֹקֶדֶת בֶּן לְאִשָּׁה אַחֲרֶת,
וּמִפְטָפְטָתָא לוֹ וְצוֹחֶקֶת לוֹ בְּפִטְפוּט עַד שֶׁתֵּבֵא אָמוֹ. כִּךְ עוֹשֶׂה אוֹתָהּ הָרוּחַ.
וּפְעָמִים רַבּוֹת שֶׁהוּא שְׁלִיחַ שֶׁל אוֹתָהּ הָרְשָׁעִית, וְהוֹרֶגֶת אוֹתוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוּב
(קהלת ד) וּמִיָּד עוֹשְׁקִיהֶם כֹּחַ, וְלֹא כְּמוֹ שֶׁאַתֶּם אוֹמְרִים, אֲלָא אוֹתוֹ כֹּחַ שֶׁל
אוֹתָהּ רוּחַ. וְעַל זֶה פְּעָמִים כְּתוּב בְּפִסּוּק הַזֶּה וְאִין לָהֶם מְנַחֵם - אֶחָד מְלִילִית
הָרְשָׁעָה, וְאֶחָד מֵאוֹתָהּ הָרוּחַ.

אִי סָבָא, הִשְׁתָּא אִית לָךְ רְחִימִין, וְאַתְּ מִשְׁתָּעִי,
בְּמֵאנ דְּלֹא חֲמִית אֵינִין מְגִיחֵי קֶרְבָּא, הָא בְּלָחוּ
בְּשִׁלְמָא עֲמָךְ. הִשְׁתָּא מִכָּאן וְלַהֲלָאָה, לָא אַעֲדִי
מִנְאִי מֵאֵי קֶרְבָּא בְּדִיל לְאַדְכָּרָא שְׁמִי.

תְּהוּא חֲטָאת רוֹבִין, קָאִים עַל פְּתָחַא בְּכַלְבָּא.
בְּזִמְנָא דְקָלָא פְּתֵרִייתָא, דִּיהִיבַת אֶתְתָּא,
נָפִיק, אִיהוּ דְלִיג מַעַל פְּתָחַא וְאַתְעֵבֵר מִתַּמֵּן, וְאִזִּיל
בְּאַבְתָּרָה. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא
שָׂדֵר חַד מִפְּתָחַא דִּילִיָּה, וְקָלָא פִּרְחָא, וּמִפְּתָחַא
אַתֵּיא, וְחִוּיָא אִזִּיל בְּתֵר קָלָא דִּהוּא נָפִיק לְעֵלְמָא,
וְעַד טוֹרָא דְבִטְנָא אִזִּיל, וּמִכְשָׁבְשָׁא, עַד עֵידִין
דְּאַתְנָקִיאת, מִתְּהוּא זִוְחָמָא, דְנִשְׁכִּין דְּחִוּיָא בִּישָׁא.
וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מְסַבֵּב סְבוּבִין, וְעָבִיד עֲזֻבְדִּין
בְּרָקָא יְאוּת.

אִי סָבָא, עֲתָה יֵשׁ לָךְ רְחִמִים, וְאַתָּה מְדַבֵּר כְּמִי שְׁלֹא רָאָה אֵלֹהֵי הַיּוֹצֵאִים
לְקֶרֶב, הֲרִי קָלָם בְּשָׁלוֹם עֲמָךְ. עֲתָה מִכָּאן וְלַהֲלָאָה לֹא אֶפְשַׁט מַעַלִּי כָּלִי
הַקֶּרֶב בְּעֶבֶר שְׂאֵזְכִיר שְׁמִי.

אוֹתוֹ חֲטָאת רֹבִין עוֹמֵד עַל הַפֶּתַח כְּמוֹ כָּלֵב. בְּזִמְן שֶׁהַקּוֹל הָאֲחֵרוֹן שֶׁנּוֹתְנָת
הָאִשָּׁה יוֹצֵא, הוּא מְדַלֵּג מַעַל הַפֶּתַח וְעוֹבֵר מִשָּׁם וְהוֹלֵךְ אַחֲרֶיהָ. מָה הִטְעַם?
מִשּׁוּם שֶׁהַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹלַח מִפְּתַח אֶחָד שָׁלוֹ, וְהַקּוֹל פּוֹרֵחַ, וְהַמִּפְתָּח
בָּא, וְהַנֶּחֱשׁ הוֹלֵךְ אַחֵר הַקּוֹל שֶׁהוּא יוֹצֵא לְעוֹלָם, וְעַד הֵרָא שֶׁבִּטְנָא הוֹלֵךְ
וּמִכְשָׁשׁ, עַד הַזִּמְן שֶׁמִּתְנַקֵּית מֵאוּתָהּ הַזֵּהמָה שֶׁל נְשִׁיכוֹת הַנֶּחֱשׁ הָרַע.
וְהַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַבֵּב סְבוּבִים וְעוֹשֶׂה מַעֲשִׂים כְּרָאוּי.

וְכָל דָּא, בְּגִין דְּהוּא בְּטָן אֲתִידְחִיא. הָא וְדָאי, אֲתִידְחִיא מִהוּא בְּטָן, וְלִית לִיה חוּלְקָא, וְאֲתִידְחִי מִבְּטָן וְלִתְתָּא, דְּשָׂא נָשִׁין דְּעֲלָמָא דְּאָף עַל גַּב דְּעָבִיד צַעַר לָא אֲתִייהִיב לִיה רִשׁוֹ לְשִׁלְמָאָה בִּיה. וּמָאן בְּטָן אֲתִייהִיב לִיה, וְאִיהוּ שְׁלִיט עָלֶיהָ. הוּא בְּטָן דְּסוּטָה, דְּכֶתִיב, (במדבר ה) וְצִבְתָּה בְּטָנָה, בְּגִין דְּהָא בְּטָן, עָבִיד בִּיה נִיקְמִין לְרַעוּתֶיהָ, וְהָא בְּטָן דִּילִיה אִיהוּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְחִיב לִיה בְּגִין דְּלָא אֲתִידְחִי מִבְּלָא. הִשְׁתָּא רְחִימִין דִּילִי, אֲצִיתוּ. לָא חֲמִינָא לָכוּ, וּמִלִּילָנָא לָכוּ. (קהלת א) כָּל הַדְּבָרִים יִגְעִים, לָא יָכִיד אִינִישׁ לְמַלְלָא, אֲפִילוּ מִלִּין דְּאוֹרִייתָא יִגְעִים אִינִין.

כְּתִיב, (בראשית לב) וַיִּנְתֵּר יַעֲקֹב לְבָדּוֹ וַיֵּאבֶק אִישׁ עִמּוֹ, וּכְתִיב וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכוֹל לוֹ וַיִּגַע בְּכַף

וְכָל זֶה מְשׁוּם שְׂאוּתָהּ הַבְּטָן נִדְחָתָה. הָרִי וְדָאי שְׂנֵדְחָה מְאוּתָהּ הַבְּטָן, וְאִין לוֹ חֶלֶק, וְנִדְחָה מִהַבְּטָן שְׁלִמְטָה שֶׁל שְׂאָר נְשׁוֹת הָעוֹלָם. שְׂאָף עַל גַּב שְׁעוּשָׁה צַעַר, לֹא נִתְּנָת לוֹ רְשׁוּת לְשַׁלֵּט בָּהֶם. וְאִיזוּ בְטָן נִתְּנָת לוֹ וְשׁוֹלֵט עָלֶיהָ? אוּתָהּ הַבְּטָן שֶׁל הַסּוּטָה, שְׁכָתוּב (במדבר ה) וְצִבְתָּה בְטָנָה. מְשׁוּם שֶׁבְּבְטָן הָא עוֹשָׂה בְּה נְקֻמוֹת כְּרָצוֹנוֹ, וְהַבְּטָן הָא הִיא שְׁלוֹ, וְהַקּוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן לוֹ בְּשִׁבִּיל שְׁלֵא יִדְחָה מִהַכֵּל. עֲכָשׁוּ, אֲהוּבִים שְׁלִי, הַקְּשִׁיבוּ. לֹא רָאִיתִי אֲתָכֶם וְדַבְרְתִּי עִמָּכֶם, (קהלת א) כָּל הַדְּבָרִים יִגְעִים, לֹא יָכוֹל אִישׁ לְדַבֵּר, אֲפִילוּ דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הֵם יִגְעִים.

כְּתוּב (בראשית לה) וַיִּנְתֵּר יַעֲקֹב לְבָדּוֹ וַיֵּאבֶק אִישׁ עִמּוֹ, וְכָתוּב וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוֹ. וְאוּתָהּ יָרֵךְ שְׁהַרְוִיחַ מִיַּעֲקֹב. וְאוּתָהּ הִנֵּךְ בְּחֻלְשָׁתָה עַד

יִרְבוּ. וְהָיָה יֶרֶךְ דִּירוּחַ מִיַּעֲקֹב. וְהָיָה יֶרֶךְ בְּחַלְיָשׁוֹ
דִּילִיָּה (בראשית נ"א ע"ב, קמ"ד ע"א) עַד דְּאַתָּא שְׁמוּאֵל.
מֵאִי בְּחַלְיָשׁוֹ דִּלָּא מְשִׁיךְ נְבוּאָה. כִּד אָתָּא שְׁמוּאֵל,
נָטַל הָיָה יֶרֶךְ, וְסִלְקִיה מִתְּהוּא אַתְּרָא, וְחָטַף לִיה
מִנִּיהּ, וּמִתְּהוּא זְמַנָּא אֲתַעְדִּי מִנִּיהּ, וְלָא הָוָה לִיה
חוּלְקָא בְּקִדּוּשָׁה בְּרָרָא.

קִנְדָּשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא קַפַּח, וְלָא דָּחִי לִיה מִבְּלָא,
בְּגִין דְּנָטַל שְׁמוּאֵל יֶרֶךְ דִּילִיָּה, אֶלְא יְהִיב
לִיה חוּלְקָא חָדָא. מֵאִי אִיתִי. יְהִיב לִיה הָיָה יֶרֶךְ
וּבָטֵן דִּסּוּטָה, חֲלָף הָיָה יֶרֶךְ וּבָטֵן, דְּאֶעְדִּי מִנִּיהּ.
וְעַל דָּא תַּרְוּוּיָהּ יְהִיב לִיה קִנְדָּשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
לְמַחֲוֵי אַתְרָא דְּקִנְדָּשָׁא פָּנֵי מִכָּל סַאבוּתָא.

וְלִנְפִיל יֶרֶךְ. מַחֲוֵי וְלִנְפִיל, וְנִפְלָה יִרְכָּה וְלִצְבוֹת,
וְצִבְתָּה יִרְכָּה מִבְּעֵי לִיה. אֶלְא, בְּמֵאן

שְׁבָא שְׁמוּאֵל. מַה זֶה בְּחַלְשָׁה? שְׁלֵא מִשְׁךְ נְבוּאָה. כְּשֶׁבָא שְׁמוּאֵל, נָטַל אוֹתָהּ
יֶרֶךְ וְהֶעֱלָה אוֹתָהּ מֵאוֹתוֹ מְקוֹם וְחָטַף אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ, וּמֵאוֹתוֹ זְמַן הָעֶבְרָה מִמֶּנּוּ
וְלֹא הָיָה לוֹ חֵלֶק בְּקִדְשָׁה כָּלָל.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא קַפַּח וְלֹא דָּחָה אוֹתוֹ מִן הַכֹּל, מִשּׁוּם שֶׁשְׁמוּאֵל נָטַל
אֶת הַיֶּרֶךְ שְׁלוֹ, אֶלְא נָתַן לוֹ חֵלֶק אֶחָד, וּמַהוּ? נָתַן לוֹ אוֹתָהּ יֶרֶךְ וּבָטֵן שֶׁל
הַסּוּטָה תְּמוּרַת אוֹתָהּ יֶרֶךְ וּבָטֵן שֶׁהָעִבִּיר מִמֶּנּוּ, וְלָכֵן אֶת שְׁנֵיהֶם נָתַן לוֹ
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִיּוֹת הַמְּקוֹם הַקְדוּשׁ פָּנֵי מִכָּל טְמֵאָה.

וְלִנְפִיל יֶרֶךְ. מַה זֶה וְלִנְפִיל? וְנִפְלָה יִרְכָּה הָיָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! וְלִצְבוֹת, וְצִבְתָּה
הָיָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! אֶלְא כְּמִי שֶׁזָּרַק עֵצִים לְכָלֵב וְאוֹמֵר לוֹ: טַל אֶת זֶה לְחִלְקָהּ.

דְּאִשְׁדִּי גִרְמָא רְבִלְכָא, וְאָמַר לֵיהּ, טוֹלָה הָאִי
 לְחַוְלָקָהּ. וּמִבְּלָא רָא אֲבָאִישׁ קָמִיהּ, אֱלָא דְגִזְלוּ (ס"א
 דאפיקו) מַנִּיהּ יָרֵךְ, בְּגִין דְּאִיהוּ יַגַּע וְלָאִי עָלֶיהּ, וְרִנּוּחַ
 לֵיהּ וְאִפִּיקוּ לֵיהּ מַנִּיהּ. וְעַל דָּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 אִפִּיל לֵיהּ, גִּרְמָא דָּא דְסוּמָה, וְאִפִּיק לֵיהּ
 בְּדִקְא מְרִן, וּבְדָא אִיהוּ רִנִּי וְחֵדִי.

כָּל אֵינֻן רְתִיבִין וְסִיעֵתָא דִּילֵיהּ, בָּעָאן תְּדִיר יָרֵךְ,
 וְאִזְלִי בְּכַסְפָּא אֲבִתְרֵיהּ. וּבְגִין דָּא, (ק"ב ע"ב) הָנִי
 בְּרָכִי דְרַבָּנָן דְּשַׁלְחִי, מִן דָּא אִיהוּ. דְּכָל בְּסוּפָא
 דְּלָחוּן, בְּתֵר יָרֵךְ אִיהוּ, וְכָל שְׁכֵן יָרֵךְ דְּרַבָּנָן, וְכָל
 מְלָה אַחֲדָר לְאַתְרֵיהּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רָא גִרְע
 בְּלוּם, מִכָּל מַה דְּאַצְטְרִיךְ, וְלָא בָּעָא דִּיקְרַב

ומהכל לא הרע לפניו אלא שגזלו (שהוציאו) מקונו יָרֵךְ, משום שהוא יַגַּע
 והתעַף עליה והרויח אותה והוציאו אותה מקונו. ולכן הקדוש בְּרוּךְ הוא
 הפיל לו את העצם הזו של הסוּמָה והוציא אותו לו, כמו שאמרנו, וְכָזָה הוּא
 רְנָה וְשִׁמְחָה.

כָּל אוֹתוֹן הַמְּרֻכָּבוֹת וְהַסִּיעָה שֶׁל תְּמִיד רוּצִים יָרֵךְ, וְהוֹלְכִים בְּתִשְׁבּוּקָה אַחֲרֵיהּ,
 וּמִשּׁוּם כִּךְ הַבְּרָכִים שֶׁל הַרְבֵּנִים עֵינֵיכֶם, וְזֶה מִן זֶה. שֶׁכָּל הַתִּשְׁבּוּקָה שֶׁלָּהֶם
 אַחֵר הַיָּרֵךְ הִיא, וְכָל שְׁכֵן יָרֵךְ שֶׁל חֲכָמִים, וְכָל דָּבָר חוּצָה לְמִקְוָמוֹ. וְהַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לֹא גֹרֵעַ כְּלוּם מִכָּל מַה שֶּׁצָּרִיךְ, וְלֹא רוּצָה שִׁיתְקַרֵּב לְקַדְשָׁהּ חוּץ
 מִעֲמֻם וּגְזֵלָהּ, חָלְקוּ וְנִחַלְתָּ. כְּמוֹ שֶׁעוֹשֶׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעֲלָה, כִּי
 עוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה וְכִי צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת. וְכִי שְׁנִינוּ, אֲסוּר לִישְׁרָאֵל לְלַמֵּד
 תּוֹרָה לְעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, שֶׁכְּתוּב (תהלים קמז) מִגִּיד דְּבָרָיו לִיעֲקֹב וְגו',
 לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי וְגו'.

לְקַדוּשָׁה, בַּר עַמִּיּוֹה וְעַדְבִּיּוֹה חוֹלְקִיּוֹה וְאַחֲסַנְתִּיּוֹה.
בְּמָה יַעֲבִיר קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵילָא, הָכִי עֲבָדִי
יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, וְהָכִי אֶצְטְרִיךְ לְמַעַבְדַּי, וְהָכִי תַנִּינֵן,
אֲסִיר לִיּוֹה לְיִשְׂרָאֵל, לְמִילָךְ אֲזִרְיִיתָא לְעוֹבְדֵי
בּוֹכָבִים וּמְזֻלֹּת, דְּבַתְיָב, (תהלים קמ"ז) מַגִּיד דְּבָרֵיו
לְיַעֲקֹב וְגו', לֹא עָשָׂה בֶן לְכָל גּוֹי וְגו'.

וְעַל דָּא דָּחִי לִיּוֹה יַעֲקֹב, וְדָחִי לִיּוֹה שְׁמוּאֵל,
קִרְיָב עִיָּא ^{דף} דְּלָא יִהְיֶה לִיּוֹה חוֹלְקָא (דף קי"ב ע"א)
בְּקַדוּשָׁא. וּבְגִין דָּא, כָּל נְטִירוֹ דְּבָבוּ לְיִשְׂרָאֵל, עַל
דָּא אִיהוּ. לְכַלְכָּא דְּחֻטִּיף עוֹפָא דְּכִיָּא מִן שׁוּקָא,
וְאִיִּיתִי לִיּוֹה, וְעַד לָא אַתְבַּר, אַתָּא חַד בַּר נָשׁ
וְחֻטְפָּא מִנִּיהּ, לְבַתֵּר יַחֲבִיב לִיּוֹה חַד גְּרָמָא גְּרִירָא
בְּלָא תוֹעֲלָתָא.

בְּךָ לְשִׁרוֹ שְׁלַ עֲשׂו, אֲפִיקוּ לִיּוֹה מִתְחִנּוּא בְּטָן,
חֻטְפּוֹ מִנִּיהּ תְּחִנּוּא יִרְךָ. לְבַתֵּר יַחֲבִיב לִיּוֹה

וְלָכֵן דָּחָה אוֹתוֹ יַעֲקֹב וְדָחָה אוֹתוֹ שְׁמוּאֵל, שְׁלֹא יִהְיֶה לוֹ חֶלֶק בְּקַדְשָׁה.
וּמִשּׁוּם כֵּךְ כָּל שְׁמִירַת הַשְּׁנָאָה לְיִשְׂרָאֵל הִיא עַל כֵּךְ. לְכַלְכָּב שְׁחֻטְף עוֹף טְהוֹר
מִהַשּׁוּק וְהִבִּיא אוֹתוֹ, וְטָרַם שֶׁנִּשְׁפָּר בָּא אִישׁ אֶחָד וְחֻטֵּף אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ, וְאַחֵר
כֵּךְ נָתַן לוֹ עֶצֶם נִגְרָרֶת אַחַת בְּלִי תוֹעֲלָת.

כֵּךְ לְשִׁרוֹ שְׁלַ עֲשׂו הוֹצִיאוּ אוֹתוֹ מֵאוֹתָה הַבֶּטֶן, חֻטְפוֹ מִמֶּנּוּ אֶת אוֹתָה הַיֶּרֶךְ,
אַחֵר כֵּךְ נָתַנוּ לוֹ עֶצֶם אַחַת - אוֹתָה הַבֶּטֶן וְאוֹתָה הַיֶּרֶךְ שֶׁל הַסּוּטָה, וְלֹא
אַחֵר. זֶה הָעֶצֶם שֶׁנָּתַנוּ לְחַלְקוֹ וּלְגוֹדְלוֹ וְעֶרְבָה לוֹ. וּמִשּׁוּם כֵּךְ כָּל דִּינֵי הַקְדוּשָׁה
בְּרוּךְ הוּא הֵם דִּינֵי אֲמַת, וּבְגִי אָדָם לֹא יוֹדְעִים וְלֹא מְשַׁגְּחִים לְקַדוּשׁ בְּרוּךְ

גִּרְמָא חַד, הֵהוּא בְּטָן זְהוּוּא יֶרֶךְ דְּסוּמָה, וְלֹא
אֲחֵרָא. הָא גִּרְמָא, דְּקָא יִהְיֹו לִיה לְחוּלְקוּה
וְעַדְבִּיה, וְעָרַב לִיה. וּבְגִין כֶּךָ, כֶּל דִּינִין דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיד הוּא דִּינִין דְּקִשׁוּט אֵינֹן, וּבְנֵי נָשָׂא לֹא יִדְעִין,
וְלֹא מִשְׁגִּיחִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא. וּבְלִהוּ בְּאַרְח
קִשׁוּט. הִיא אֲסִימַת גִּרְמָה מִבְּעַלָּה, כְּמָה דְּאַתָּ
אָמַר (משלי ב) הַעֲזֹבֶת אֱלֹהִים נַעֲרִיָּה וְגו', אִנֹּף חֲבִי
אֲתָתָא, בְּגִזְזָא דִּילָה בְּאַרְעָא.

תָּא חַוִּי, מֵאן דְּאֲשַׁבַּח חֲבָרָא בְּזוּתִיה, דְּעָבִיד
בְּעוּבְדוּי בְּעַלְמָא, רַחִים לִיה, וְאַתְדַּבֵּק
בַּחֲדִיה, וְעָבִיד עֲמִיה מִיבֹו. אֲבָל סְטָרָא אֲחֵרָא לֹא
חֲבִי, בִּינֹן דְּאֲשַׁבַּח מֵאן דְּשָׁבַק סְטָרָא דְּקוּדְשָׁה
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא, וְעָבִיד בְּעוּבְדוּי, וְאַתְדַּבֵּק בֵּה,
כִּדִּין בְּעִיָּא לְשִׁיצָאָה וְלֹאֲפָקָא לִיה מִעַלְמָא. הִיא

הוא, וְכֹלָם בְּדִרְךְ אָמַת. הִיא הִסְטָתָה אֶת עֲצֻמָּה מִבְּעַלָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי
ב) הַעֲזֹבֶת אֱלֹהִים נַעֲרִיָּה וְגו'. אִף כֶּךָ הָאִשָּׁה כְּגֹן שְׁלָה בְּאַרְץ.

בֹּא וְרָאָה, מִי שְׁמוּצָא חֲבֵר כְּמוֹתוֹ שְׁעוּשָׁה כְּמַעֲשֵׂיו בְּעוֹלָם, אוֹהֵב אוֹתוֹ
וְנִדְבֵק עִמּוֹ וְעוֹשֶׂה עִמּוֹ טוֹב. אֲבָל הַצַּד הָאֲחֵר לֹא כֵּךְ; כִּיֹּן שְׁמוּצָא מִי שְׁעֻזָּב
אֶת צַד הַקִּדְשָׁה שֶׁל הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְעוֹשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיו וְנִדְבֵק בּוֹ, אִזּוֹ הוּא
רוֹצֵה לְכַלּוֹתוֹ וְלְהוֹצִיאֹו מִן הָעוֹלָם. הָאִשָּׁה הִיא עֹשֶׂתָה כְּמַעֲשֵׂיו וְנִדְבֵקָה בּוֹ,
רָאָה מַה הוּא עֹשֶׂה בֵּה - וְצִבְתָּהּ בְּטָנָה וְנִפְלָה יִרְכָּה. וְהַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵינֹו
כֵּךְ; מִי שְׁעוּזָב אֶת הַצַּד הָאֲחֵר וְנִדְבֵק בְּקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִזּוֹ אוֹהֵב אוֹתוֹ
וְעוֹשֶׂה לוֹ כָּל טוֹב שֶׁבְּעוֹלָם. עַכְשָׁיו, זְכוֹן, תִּקְוֹן עֲצֻמָּךְ, שֶׁהִרִי הַנֶּחֱשׁ הַלֵּךְ לוֹ
וְרוֹצֵה לְהַתְגַּרֹּת כֶּךָ וְלֹא יָכוֹל.

אֶתְתָּא, עֲבַדְתָּ בְּעוֹבְדָהָא, וְאֶתְדִּבְקַת בָּהּ, חֲזִי מַה
 דְּעֲבַדְתָּ בָּהּ, וְצִבְתָּהּ בְּטָנָה וְנִפְלָה יִרְכָּה. קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לָאוּ הָבִי, מֵאֵן דְּשִׁבְיָא לְסִטְרָא אַחֲרָא,
 וְאֶתְדִּבְקַת בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּדִין רַחֲמִים לֵיהּ,
 וְעֶבֶד לֵיהּ כָּל טִיבוּ דְּעֻלְמָא. הִשְׁתָּא סָבָא אֶתְקִין
 גְּרַמִּיד, דִּהָא חוּיָא אֲזִיל לֵיהּ, וּבָעָא לְאֶתְנַגְרָא בְּתַדְדָּהּ,
 וְלָא יָכִיל.

פִּתְחָ וְאָמַר (קהלת א) מַה יִּתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ
 שְׁיַעֲמֹל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ, וְכִי לֹא אַתָּא שְׁלָמָה
 אֱלֹא לְאוֹרְפָא מִלָּה דָּא. אֱלֹו אָמַר (ס"א וכי מה אתא שלמה
 מלכא לאלפא במלה דא ותו אלו אמר) בְּעֲמָלוֹ שְׁיַעֲמֹל יֵאוֹת,
 דִּהָא אֲשֶׁתְּאָר עֲמָל, דִּאִית בֵּיהּ יִתְרוֹן. אֱלֹא בִּיּוֹן
 דְּכִתִּיב בְּכָל עֲמָלוֹ, הָא בְּלָלָא דְּכָלָא, דִּלָּא אֲשֶׁתְּאָר
 בְּלוּם דִּאִית בֵּיהּ יִתְרוֹן.

אֱלֹא, לָאוּ לְכָל אָדָם אָמַר שְׁלָמָה מִלָּה דָּא, אֱלֹא
 אָדָם אִית בְּעֻלְמָא, דִּאִיהוּ מִשְׁתַּדֵּל תַּדִּיר

פִּתְחָ וְאָמַר, (קהלת א) מַה יִּתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ שְׁיַעֲמֹל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ. וְכִי
 לֹא בָּא שְׁלָמָה אֱלֹא לְלַמֵּד דְּבָר זֶה? אֱלֹו אָמַר (וכי מה בא שלמה המלך ללמוד
 בדבר זה, ועוד, אלו אמר) בְּעֲמָלוֹ שְׁיַעֲמֹל - יָכֵה, שְׁהֲרִי נִשְׁאָר עֲמָל שְׁיֵישׁ בּוֹ יִתְרוֹן.
 אֱלֹא בִּיּוֹן שְׁפָתוֹב בְּכָל עֲמָלוֹ, הָרִי הַפֶּלֶל שֶׁל הַכֹּל - שְׁלֹא נִשְׁאָר כְּלוּם שְׁיֵישׁ
 בּוֹ יִתְרוֹן.

אֱלֹא שְׁלֹא לְכָל אָדָם אָמַר שְׁלָמָה אֶת הַדְּבָר הַזֶּה, אֱלֹא יֵשׁ אָדָם בְּעוֹלָם

בְּבִישׁ וְלֹא־אֲבֹאֲשָׁא, וְלֹא אֲשַׁתְּדֵּל בְּטֹב אֲפִילוּ רְגָעָא
 חָדָא. וְעַל דָּא כְּתִיב עֲמָלוֹ, וְלֹא כְּתִיב יִגְיעוּ.
 עֲמָלוֹ: בְּמָה דָּאֵת אָמַר, (תהלים ז) יָשׁוּב עֲמָלוֹ
 בְּרֹאשׁוֹ. (במדבר כג) וְלֹא רָאָה עֲמָל בְּיִשְׂרָאֵל. יִגְיעוּ:
 בְּמָה דָּאֵת אָמַר (תהלים קכח) יִגְיעַ כַּפִּידָא בִּי תֹאכֵל
 וְגו'. וְכְתִיב (בראשית לא) וְאֵת יִגְיעַ כַּפִּי רָאָה אֱלֹהִים.
 אֲכָל עֲמָלוֹ, כְּתִיב, (תהלים י) עֲמָל וְכַעַס.
 אֲשַׁתְּדֵּלוּתִיהָ הוּא תְּדִיר לְבִישׁ, וְעַל דָּא אִיהוּ תַּחַת
 הַשָּׁמֶשׁ. בְּשַׁעְתָּא דִּהְיֵי אָדָם אֲשַׁתְּדֵּל בְּבִישׁ, עַל
 הָאֵל כְּתִיב, (איוב יח) לֹא נִין לוֹ וְלֹא נִכְד בְּעַמּוֹ וְגו',
 דִּהְיֵי קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעִי, דִּלְא יַעֲבִיד תּוֹלְדִין,
 דִּאֲלֵמָלֵא יַעֲבִיד תּוֹלְדִין, הֵזָה מִטְשֵׁטְשָׁא עֲלֵמָא.
 וְעַל דָּא כְּתִיב, מַה יִּתְּרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ. וּמֵאן
 דִּלְא יִשְׁתְּדֵּל לְמַעַבְדַּ תּוֹלְדִין, אֲתַדְּבַק בְּהֵאֵי
 סַטְרָא דְּאָדָם בִּישָׁא וְעֹלָ תַּחֲוֹת גְּדַפּוּי.

שְׁמֻשְׁתְּדֵּל תְּמִיד בְּרַע וְלִהְרַע, וְלֹא מִשְׁתְּדֵּל בְּטוֹב אֲפִילוּ רְגַע אֶחָד, וְעַל זֶה
 כְּתוּב עֲמָלוֹ וְלֹא כְּתוּב יִגְיעוּ. עֲמָלוֹ - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ס) יָשׁוּב עֲמָלוֹ
 בְּרֹאשׁוֹ. וְלֹא רָאָה עֲמָל בְּיִשְׂרָאֵל. יִגְיעוּ - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם קכח) יִגְיעַ כַּפִּידָא
 בִּי תֹאכֵל וְגו'. וְכְתוּב (בראשית לא) וְאֵת יִגְיעַ כַּפִּי רָאָה אֱלֹהִים. אֲבָל עֲמָלוֹ,
 כְּתוּב (תהלים י) עֲמָל וְכַעַס. הַשְׁתְּדֵּלוּתוֹ הִיא תְּמִיד לְרַע, וְעַל כֵּךְ הוּא תַּחַת
 הַשָּׁמֶשׁ. בְּשַׁעְתָּא שֶׁהָאָדָם הֵזָה מִשְׁתְּדֵּל בְּרַע, עַל זֶה כְּתוּב (איוב יח) לֹא נִין לוֹ
 וְלֹא נִכְד בְּעַמּוֹ וְגו', שֶׁהָיָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה שְׁלֵא יַעֲשֶׂה תּוֹלְדוֹת,
 שֶׁאֲלֵמָלֵא יַעֲשֶׂה תּוֹלְדוֹת, הִיָּה מַחְרִיב אֶת הָעוֹלָם, וְעַל זֶה כְּתוּב מַה יִּתְּרוֹן
 לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ. וְכִי שְׁלֵא מִשְׁתְּדֵּל לַעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת, נִדְּבַק בְּצַד הֵזָה שֶׁל

רֹות אִמְרָה, (רות ג) וּפְרִשְׁתָּ כְנָפֶיךָ עַל אִמְתְּךָ, בְּנִין
 לְאֻדִּיוֹנָא בְּהִרְיָה דְּצַדִּיק, לְמַעַבְדַּ תוֹלְדִין,
 וְקוֹדֶשָׁא בְרוּךְ הוּא פָּרִישׁ גְּדַפִּי עַל בֶּר נָשׁ, בְּנִין
 לְאַפְשָׁא בְּעֶלְמָא. לְמָאן דְּלֹא בָּעִי לְמַעַבְדַּ תוֹלְדִין,
 בְּגַפּוֹ יָבֵא, בְּגַפּוֹ דִּתְחִיבָא בִּישׁ, דִּאִיהוּ אָזִיל עֲרִירִי,
 בְּחִינָא דָּא, (צ"ה ע"א) דְּאָזִיל יְחִידָאִי. בְּגַפּוֹ יֵצֵא, (כמה
 דאת אמר השתא) אִיהוּ דְּלֹא אִשְׁתַּדֵּל לְמַעַבְדַּ תוֹלְדִין,
 הָא אִתְּמַר בֶּל מַה דְּאַצְטְרִיךְ. (ס"א תא חזי, דאית לאהדרא
 סבא, במלין קדמאין)

רִיב דְּעָבֵד קוֹדֶשָׁא בְרוּךְ הוּא, הָא אִתְּמַר, רִיב:
 דְּבִתִּיב, (מיכה ו) קוֹם רִיב אֶת הַחֲרִים. מָאִי
 אִיהוּ. אֶלָּא, אֵינֶנּוּ טוֹרִין דִּלְתַּתָּא. אִמָּאִי רִיב דָּא.

אָדָם רַע, וְנִכְנָס תַּחַת כְּנָפָיו.

רֹות אִמְרָה, (רות ג) וּפְרִשְׁתָּ כְנָפֶיךָ עַל אִמְתְּךָ, כְּדִי לְהַזְדַּוֵּג עִם הַצַּדִּיק, לַעֲשׂוֹת
 תּוֹלְדוֹת, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא פּוֹרֵס כְּפָנָיו עַל בֶּן אָדָם כְּדִי לְהַתְרַבּוֹת בְּעוֹלָם,
 וּמִי שֶׁלֹּא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת, בְּגַפּוֹ יָבֵא - בְּגַפּוֹ שֶׁל אוֹתוֹ רַע, שֶׁהוּא הוֹלֵךְ
 עֲרִירִי כְּנָחֵשׁ הֵזָה שְׁהוֹלֵךְ יְחִידִי. בְּגַפּוֹ יֵצֵא - כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר, הוּא שֶׁלֹּא
 הִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת, הָרִי נִתְבָּאֵר כֹּל מַה שֶּׁצָּרִיךְ. (בא וראה שיש לחזר וזקן
 בדברים הראשונים).

הָרִיב שְׁעוֹשֶׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָרִי נֶאֱמַר, רִיב - שְׂכָנוּב (מיכה ו) קוֹם רִיב
 אֶת הָהָרִים. מִי הֵם? אֶלָּא אוֹתָם הָרִים שֶׁלְמִטָּה. לְמָה הָרִיב הָהָה? מִשּׁוֹם
 שֶׁבָּהֶם תְּלוּיִים כָּל הַחֲטָאִים שְׁעוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים. מַה הֵטַעַם?
 כִּי יִשְׂרָאֵל הָיוּ יוֹדְעִים שְׁמוּשׁ שֶׁל כָּל הַמּוֹלָאכִים הַעֲלִיוֹנִים שְׁבַשְׁמִים, וְלֹא
 נִעְלָם מֵהֶם אֶפְלוֹ שְׁמוֹ שֶׁל אֶחָד מֵהֶם, וְכָל הַשְׁמוּשׁ שֶׁלָּהֶם.

בְּגִין דְּבָחוּ תִּלְיָא, כָּל חוּכָא דְּעַבְדִּין יִשְׂרָאֵל,
לְגַבֵּי אַבוּהוֹן דְּבִשְׁמִיא. מַאי טַעְמָא. בְּגִין
דְּיִשְׂרָאֵל הָווּ יַדְעִין שְׁמוּשָׁא דְּכָל מַלְאָכִין עֲלָאִין
דְּבִשְׁמִיא, וְלֹא אָנִים לָהּ, אֲפִילוּ שְׁמָא דְּחַד
מִנֵּיהוּ, וְכָל שְׁמוּשָׁא דְּלָהוֹן.

וּבְתַרֵּין סְטֵרִין הָווּ טַעְאן אַבְתְּרִיחוּ. חַד, דְּהָווּ
יַדְעִין לְאַמְשָׁבָא חִילָא דְּלָהוֹן,
דְּכַבְּבִיא וּמִזְלִי בְּאַרְעָא. וְחַד, דְּהָווּ יַדְעִי לְאוּמָא
לָזֵן, בְּכָל מַה דְּאַצְטְרִיכוּ. וְעַל דָּא בָּעָא קוּדְשָׁא
בְּרִידָא חוּא לְמַעַבְדָּא בְּהוּ רִיב וְדִינָא. וְכִיּוֹן דְּבַחוּן לְחַוֵּי
רִיב וְדִינָא, כָּל שְׁלִשְׁוֹלָא נָפַל דְּהָא לָא יַחֲוֵי בֵּיה
תוּעֲלָתָא. וּבְגִין כֵּךְ, קוּם רִיב וְגו'. וְתִשְׁמַעְנָה
הַגְּבַעוֹת קוּלָךְ. (דף ק"ב ע"ב) מֵאן גְּבַעוֹת. אֵלִין אִינוּן
אַמָּהוֹת, (ק"ט ע"ב, קפ"ט ע"ב) דְּרַגִּין דְּאַקְרוּן (תהלים מה)
בְּתוֹלָת אַחֲרֵיהּ וְגו', וּבְגִין כֵּךְ וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבַעוֹת

וּבִשְׁנֵי צְדָדִים הָיוּ טוֹעִים אַחֲרֵיהֶם. אַחַד - שֶׁהָיוּ יוֹדְעִים לְמִשְׁךְ אֶת פָּחַם
שֶׁל הַכּוֹכָבִים וְהַמַּנְלֹת לְאַרְץ. וְאַחַד - שֶׁהָיוּ יוֹדְעִים אִיךָ לְהַשְׁבִּיעַם בְּכָל
מַה שֶׁהֻצְטָרְכוּ, וְלִכְּוֹן רָצָה הַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת בָּהֶם רִיב וְדִין. וְכִיּוֹן
שֶׁבָּהֶם יִהְיֶה רִיב וְדִין, כָּל הַשְּׁלִשְׁלֵת נּוֹפֶלֶת, שֶׁהָרִי לֹא תִהְיֶה בּוֹ תוּעֲלָת,
וּמִשּׁוּם כֵּךְ קוּם רִיב וְגו'. וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבַעוֹת קוּלָךְ, מִי הַגְּבַעוֹת? אֵלֶּה
הֵן הָאִמָּהוֹת, הַדְּרָגוֹת שֶׁנִּקְרְאוֹת בְּתוֹלָת אַחֲרֵיהּ וְגו', וּמִשּׁוּם כֵּךְ
וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבַעוֹת קוּלָךְ. שְׂכָךְ הָיוּ עוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל עַד שֶׁהִשְׁתַּתְּכּוּ
בְּדְרָגוֹת תַּחְתּוֹנוֹת.

קוֹלֶךְ. דְּהָכִי הוּוּ עֲבָדֵי יִשְׂרָאֵל, עַד דְּאַשְׁתַּתְּפוּ
בְּרִגְלֵי תַתָּאין.

תָּא הוּוּ, דְּאִית לְאַתְדָּרָא סָבָא, בְּמַלְיִין קַדְמָאין,
דְּהָכִי הוּוּ עֲבָדֵי יִשְׂרָאֵל, עַד דְּאַשְׁתַּתְּפוּ
בְּרִגְלֵי תַתָּאין יָרֵךְ דְּקָא אַמְרֵן, סְגִי אַתְקִיפוּ לִזְן
יִשְׂרָאֵל, בְּהַחֲוָא יָרֵךְ. מְרִדְכִי הָוָה אַחְמִי לְהַחֲוָא
רְשָׁע דְּהָמֵן הַחֲוָא יָרֵךְ דִּילֵיהּ, וְעַל דָּא הָוָה רָגִיזוּ,
מַלְכָּה דְּאַתְחָזִי לֵיהּ, וְאַיְהוּ אֲרִגְזִי לֵיהּ בְּתֵידִיהּ. חָמוּ
חֲבֵרִיא, מַה בְּתִיב, (בראשית כז) וַתִּקַּח רָבֵקָה אֶת
בְּגָדֵי עֶשָׂו בְּנֵה הַגָּדֹל הַחֲמֹדֶת וְגו'. בְּאַלְיִין לְבוּשִׁין
דִּילֵיהּ, גָּזַל דִּילֵיהּ, וְאַפִּיק לֵיהּ מִכָּל בְּרַפָּאן
דִּילֵיהּ, וּמִבְּכֻרֵתָא.

וּבְגִין כֵּךְ, עֵילָה דְּקָא אֲשַׁבְּחוּ רְתִיכִין דִּילֵיהּ,
לְרַבְּנָן, אִיהוּ דְּחֻפְיָא דְּלָהוֹן לְמַאֲנֵי דְּרַבְּנָן

בֹּא וְרֵאה שֵׁישׁ לַחֲזוֹר, זָקוֹן, לְדַבְרִים רֵאשׁוֹנִים, שְׂכָךְ הָיוּ עוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל עַד
שֶׁהִשְׁתַּתְּפוּ בְּדִרְגוֹת הַתַּחֲתוֹנוֹת. הִירֵךְ שְׁאֲמֵרְנוּ, הִרְבֵּה הַתְּקִיפוּ אֶת יִשְׂרָאֵל
בְּאוֹתָהּ הִירֵךְ. מְרִדְכִי הָיָה מֵרָאה לְאוֹתוֹ הָמֵן הִרְשָׁע אֶת אוֹתָהּ יָרֵךְ שְׁלוֹ, וְלָכֵן
הָיָה רוֹגֵז, דָּבָר שֶׁנִּרְאָה לוֹ, וְהוּא הִרְגִּיז אוֹתוֹ עֲמוֹ. רָאוּ הַחֲבֵרִים מַה פְּתוּב -
(בראשית כז) וַתִּקַּח רָבֵקָה אֶת בְּגָדֵי עֶשָׂו בְּנֵה הַגָּדֹל הַחֲמֹדֶת וְגו'. בְּלִבוֹשׁ הִלְלוּ
שְׁלוֹ גָּזַל אוֹתוֹ וְהוֹצִיא אוֹתוֹ מִכָּל בְּרִכּוֹתָיו וּמִבְּכֻרָהּ.

וּמִשּׁוּם כֵּךְ, הָעֵלָה שְׁמֻצָּאוּ הַמְרַכְבוֹת שְׁלוֹ לַחֲכָמִים הוּא הַחֲכוּךְ שֶׁלָּהֶם עִם
בְּגָדֵי רְבוּתֵינוּ תְּמִיד לִירְכִים שֶׁלָּהֶם וְלִבְגָדִים שֶׁלָּהֶם. וְאַלּוּ שְׁנֵי הַדְּבָרִים הָיוּ
שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר, וְכָל זֶה מִשּׁוּם שֶׁגָּזְלוּ מִמֶּנּוּ אוֹתָם, וְאִין לָהֶם עֵלָה אֵלָּא

תְּדִיר. (ק"א) לִירְבִּין דְּלִחֹן. וְלִמְאֲנִין דְּלִחֹן. וְאֲלִין
תִּרְיִן מִלִּין דְּסִטְר אַחְרָא חֲוֵי, וְכֹל דָּא בְּגִין דְּגִזְלֵי לֹון
מִנִּיהּ. לִית לָחוּ עֵילָה אֶלָּא לְרַבָּנָן. וּבְגִין כֵּךְ, הָנִי
מְאֲנִי דְרַבָּנָן דְּקָא בְּלֹו מַחוּפְּיָא דְלִחֹן אִיהִי, וְהָנִי
בְּרַכִּי דְיִשְׁלָחִי, מִנִּיחֹהּ הוּא וְדָאִי. וּמִדְּלִחֹן חֲוֵי,
וּמִנְחֹן נְטִילִי עֵילָה, וּמִמַּח דְּחֲוֵי מִנִּיחֹהּ. בְּעָאן
לְרַבָּנָן, דְּאִינוּן בְּלָלָא דְהַחֲוָא יוֹשֵׁב אֲהֲלִים, וְעַל דָּא
לִית עֵילָה בְּלָא עֵילָה, וְעַל דָּא לִית מִלָּה, בְּלָא
דִּינָא, וְכֹל מִלָּה תָּב לְאַתְרֵיהּ.

שְׁלֹמֹה אָמַר, (קהלת ד) וְשִׁבְתִּי אֲנִי וְאַרְאֶה אֶת כָּל
הָעֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשִׂים תַּחַת הַשָּׁמַשׁ וְהִנֵּה
דְּמַעַת הָעֲשׂוּקִים וְאִין לָהֶם מְנַחֵם וּמִיד עוֹשְׁקֵיהֶם
כַּח וְאִין לָהֶם מְנַחֵם. הָאִי קָרָא אֲרַמִּיזְנָא בֵּיה, (ק"א
ע"ב) וְאַתְמַר. אֲבָל שִׁבְתִּי אֲנִי, וְכִי מָאן אַתְר תָּב

לחכמים. ומשום כך הבגדים הללו של החכמים הם מתבליים מהחכונך
שְׁלָהֶם, והבְּרָכִים הכושלות הללו זה מהם וְדָאִי, ומשְׁלָהֶם הִיוּ, ומהם נוטלים
תוֹאנָה, ומה שְׁהִיוּ מֵהֶם. וְרוֹצִים לַחֲכָמִים, שְׁהֶם כָּלֵל שֶׁל אוֹתוֹ שׁוֹשֵׁב
אֲהִלִּים, וְלָכֵן אִין עֵלָה בְּלִי עֵלָה, וְלָכֵן אִין דְּבַר בְּלִי דִין, וְכֹל דְּבַר שֶׁב לְמִקּוּמוֹ.

שְׁלֹמֹה אָמַר, (קהלת ד) וְשִׁבְתִּי אֲנִי וְאַרְאֶה אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשִׂים
תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ וְהִנֵּה דְמַעַת הָעֲשׂוּקִים וְאִין לָהֶם מְנַחֵם וּמִיד עוֹשְׁקֵיהֶם כַּח וְאִין
לָהֶם מְנַחֵם. הַפְּסוּק הַזֶּה רְמִזְנוּ בּוֹ וְנִתְבָּאֵר. אֲבָל שִׁבְתִּי אֲנִי, וְכִי מֵאִיזָה מְקוֹם
שֶׁב שְׁלֹמֹה? אִם נֹאמַר, לְאַחַר שְׁאֲמַר דְּבַר זֶה שֶׁב כְּמוֹ מִקְדָּם וְאָמַר דְּבַר
אַחֵר - יָפָה. אֲבָל שִׁבְתִּי וְאַרְאֶה.

שְׁלֹמֹה. אִי נִימָא, לְבַתֵּר דְּאָמַר מַלְּה דָּא, תָּב
בְּמִלְקֵדְמִין, וְאָמַר מַלְּה אַחֲרָא, יֵאוֹת אֲבָל שְׁבַתִּי
וְאַרְאָה (ויקרא רל"ג ע"א).

תַּמָּן תַּנִּינָן, בְּכָל יוֹמָא הֵנָּה אַקְדִּים שְׁלֹמֹה בְּצַפְרָא,
וְהָיוּ שְׁנֵי אֲנָפוּי לְסִטְר מְזֻרְחָ, וְחָמִי מִה דְּחָמִי,
וְלְבַתֵּר תָּב לְסִטְר דְּרוֹם, וְחָמִי מִה דְּחָמִי וְהָדָר תָּב
לְסִטְר צָפוֹן, וְקָאִים תַּמָּן. מֵאִידָּה עֵינָיו וְזָקִיף רִישִׁיה.
בְּהֵאִי שְׁעָתָא, הָא עֲמוּדָא דְּאִשָּׁא וְעֲמוּדָא דְּעֻנָּא,
הָיוּ אֶתְיִין, וְעַל הַהוּא עֲמוּדָא דְּעֻנָּא, הֵנָּה
אֲתִי נִשְׂרָא חָדָא. וְהַהוּא נִשְׂרָא הוּא רַבְרָבָא וְתַקְוָה,
וְכֵן הֵנָּה אֲתִי, גִּדְפָא יְמִינָא, עַל גְּבִי עֲמוּדָא דְּאִשָּׁא,
וְגוּפָא וְגִדְפָא שְׂמָאלָא, עַל גְּבִי עֲמוּדָא דְּעֻנָּא.
וְהַהוּא נִשְׂרָא הָיוּ מִיֵּי תֵרִין מִרְפִּין בְּפֹמְחָא, אֲתָא
עֲמוּדָא דְּעֻנָּא, וְעֲמוּדָא דְּאִשָּׁא, וְהַהוּא נִשְׂרָא
עַל־יְהוּ, וְסִגְדִּין לְקַמִּיה דְּשְׁלֹמֹה מִלְּכָא.

שָׁם שְׁנִינוּ, בְּכָל יוֹם הָיָה מְקַדִּים שְׁלֹמֹה בְּבִקְרָ וְהָיָה שָׁם פָּנָיו לְצֵד מְזֻרְחָ
וְרוּאָה מִה שְׂרוּאָה, וְאַחֲרֵי כֵן שָׁב לְצֵד דְּרוֹם וְרוּאָה מִה שְׂרוּאָה, וְאַחֲרֵי כֵן
שָׁב לְצֵד צָפוֹן וְעוֹמֵד שָׁם. מִמְּיָד עֵינָיו וְקָרִים רָאִשוּ.

בְּשַׁעֲה הָא הָרִי עֲמוּד אִשׁ וְעֲמוּד עֵנָן הָיוּ בָּאִים, וְעַל אוֹתוֹ עֲמוּד הָעֵנָן הָיָה
בָּא נִשְׂרָא אֶחָד, וְאוֹתוֹ הַנִּשְׂרָא הוּא גָּדוֹל וְחֻזָּק. וְכֵן הָיָה בָּא: כִּנּוּף יְמִין עַל גְּבִי
עֲמוּד הָאִשׁ, וְהַגּוּף וְכִנּוּף שְׂמָאל עַל גְּבִי עֲמוּד הָעֵנָן. וְאוֹתוֹ הַנִּשְׂרָא הָיָה מְבִיא
שְׁנֵי עָלִים בְּכִיו. בָּא עֲמוּד הָעֵנָן וְעֲמוּד הָאִשׁ, וְאוֹתוֹ הַנִּשְׂרָא עָלֵיהֶם,
וּמִשְׁתַּחֲוִים לִפְנֵי שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ.

אתָּא נִשְׂרָא, וּמֵאִידָּהּ לְקַמִּיָּה, וַיְהִיב לִיה אֵינֶזֶן
מֶרְפִּין, נְטִיל לֹזֶן שְׁלֹמָה מִלְכָּא, וְהָוָה מֵרִיחַ
בָּחוּ, וְהָוָה יָדַע בְּחוֹן סִימֶן, וְאָמַר דָּא אִיהוּ דְנוֹפֵל,
וְדָא אִיהוּ דְגִלְוֵי עֵינַיִם. בְּשַׁעְתָּא דְתַרְיִן מֶרְפִּין חֲוֹז,
הָוָה יָדַע דְתַרְוִייהוּ, (בלק ר"ח ע"א) נֹפֵל וְגִלְוֵי עֵינַיִם
בְּעָאן לְאוֹדְעָא לִיה מִלִּין.

מַה עָבִיד, חֲתִים בְּרִסְיָה בְּגוֹשְׁפִנְקָא, דְהָוָה חָקִיק
בֵּיה שְׁמָא קְדִישָׁא. וְאִיהוּ נְטִיל עֲזָקָא דְחָקִיק
עָלֶיהָ שְׁמָא קְדִישָׁא, וְסָלִיק לְאַגָּרָא, וְרָכִיב עַל חֲחוּא
נִשְׂרָא, וְאֵזִיל לִיה. וְהַחֲוָא נִשְׂרָא, הָוָה מְסַתְּלָק,
לְרוֹם עֲנָנִין, וּבְכָל אֲתָר דְאִיהוּ עָבֵר, הָוָה אֲתַחֲשָׁךְ
נְהוּרָא. חֲבִימֵי דְהָוָה בְּהַחֲוָא אֲתָר דְאֲתַחֲשָׁךְ נְהוּרָא,
חֲוֹז יָדְעִי, וְהָוֹז אֲמַרִי, שְׁלֹמָה מִלְכָּא הָא אֵזִיל,

בַּא הַנֶּשֶׁר וְהַנְמִיד לְפָנָיו, וְנָתַן לוֹ אוֹתָם עָלִים. לוֹקַח אוֹתָם הַמְּלָךְ שְׁלֹמֹה
וּמִרְיַח בָּהֶם, וְהָיָה יוֹדַע בָּהֶם סִימֶן וְאוֹמֵר: זֶהוּ הַנוֹפֵל, וְזֶהוּ גִלְוֵי הָעֵינַיִם.
בְּשַׁעֲהַ שְׁשָׁנֵי עָלִים הָיוּ, הָיָה יוֹדַע שְׁשָׁנֵיהֶם - נֹפֵל וְגִלְוֵי עֵינַיִם - רוֹצִים
לְהוֹדִיעוֹ דְּבָרִים.

מַה עָשָׂה? חֲתָם אֶת כֶּסֶף בְּחוֹתָם שֶׁהָיָה חָקוֹק בּוֹ הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְנוֹטֵל
טַבַּעַת שֶׁחָקוֹק עָלֶיהָ הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְעוֹלָה לִגַּג וְרוֹכֵב עַל אוֹתוֹ הַנֶּשֶׁר וְהוֹלֵךְ
לוֹ. וְאוֹתוֹ נֶשֶׁר הָיָה מִתְעַלָּה לְרוֹם הָעֲנָנִים, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁהוּא עָבֵר, הָיָה
הָאוֹר נֶחֱשָׁךְ. הַחֲכָמִים שֶׁהָיוּ בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁחֲשָׁךְ הָאוֹר, הָיוּ יוֹדְעִים, וְהָיוּ
אוֹמְרִים: שְׁלֹמֹה הַמְּלָךְ הָרִי הוֹלֵךְ וְעוֹבֵר כָּאֵן. וְלֹא יוֹדְעִים לְאַיְהָ מְקוֹם הָיָה
הוֹלֵךְ. הַטַּפְּשִׁים שֶׁהָיוּ שָׁם הָיוּ אוֹמְרִים, שֶׁהֵם הָיוּ עֲנָנִים שֶׁהוֹלְכִים וּמַחֲשִׁיכִים
אֶת הָעוֹלָם.

וְאֶעֱבֹר הָבָא, וְלֹא יֵדְעִי לָאֵן אֲתֵּר הָהוּא אֲזִיל. מִפְּשִׁין
דְּהוּוּ תַפְּן, הוּוּ אֲמַרִי, עֲנִינִן הוּוּ אִינִנִן, דְּקָא אֲזִילִי
וְחִשִּׁיד עֲלֵמָא.

גָּבִה נִשְׂרָא בְּחֵדְיָה, וּפְרַח אַרְבַּע מָאָה פְּרָסִין, עַד
דְּמָמָא לְמוֹרֵי חֲשׂוֹף. וְתַפְּן אִיהוּ תַרְמוּד
בְּמִדְבָּר בְּהָרִים, וְאִיהוּ נַחִית תַּפְּן. זְקוּף רִישִׁיָּה,
וְחִמֵּי מוֹרָא חֲשׂוֹף, וְהָהוּא יֵדַע תַּפְּן בֶּל מַה דְּאַצְמִירֵךְ.
וְהָהוּא יֵדַע דְּתַפְּן יַעֲזִיל. הָהוּא רָכִיב עַל נִשְׂרָא
בְּמִלְקָדְמִין, וְטָאם וְעָאֵל לָגוּ מוֹרִין, עַד הַהוּא אֲתֵּר
דְּיוֹתָא תַּפְּן, קָרָא בְּחִילָא וְאָמַר, (ישעיה כו) יְהוֹשִׁיעָה
רָמָה יֵדֵךְ בֶּל יַחְזִינִן וְגו'.

עָאֵל תַּפְּן, עַד דְּקָרִיב לְהַהוּא אֲתֵּר, שְׁנֵי עֲזָקָא
ק"ג ע"א קְמִיָּהוּ, וְקָרִיב, וְתַפְּן הָהוּא יֵדַע בֶּל מַה

הַגְּבִיָּה הַנֶּשֶׁר עֲמֻוּ וּפּוֹרַח אַרְבַּע מֵאוֹת פְּרָסָאוֹת, עַד שְׁמוּגִיעַ לְהָרֵי הַחֲשׂוֹף.
שֵׁם הוּא תַרְמוּד בְּמִדְבָּר בְּהָרִים, וְהוּא יוֹרֵד שָׁם. מָרִים רָאשׁוּ וְרוֹאָה הֵר
חֲשׂוֹף, וְשֵׁם הָיָה יוֹדַע כָּל מַה שְּׁצָרִיךְ, וְהָיָה יוֹדַע שְׁשָׁם יַכְנֹס. הָיָה רוֹכֵב עַל
הַנֶּשֶׁר כְּמִקְדָּם, וְטָס וְנִכְנָס לְתוֹךְ הַהָרִים עַד אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁשָׁם הָיָה, קוֹרָא
בְּחִיל וְאָמַר, ה' רָמָה יֵדֵךְ בֶּל יַחְזִינִן וְגו'.

נִכְנָס לְשָׁם, עַד שְׁקָרֵב לְאוֹתוֹ מְקוֹם, וְשָׁם טַבַּעַת לְפָנֶיהֶם וְקָרֵב, וְשָׁם הָיָה
יוֹדַע כָּל מַה שְּׁרָצָה מֵאוֹתָן חֲכָמוֹת זְרוֹת שְׁרָצָה לְדַעַת. כִּיּוֹן שְׁהָיוּ אוֹמְרִים
לּוֹ כָּל מַה שְּׁרָצָה, אִזּוּ הָיָה רוֹכֵב עַל אוֹתוֹ נֶשֶׁר, וְשָׁב לְמִקְוֵמוֹ. כִּיּוֹן שְׁהָיָה
יוֹשֵׁב עַל כְּסֹאוֹ, הִתְיָשֵׁב בְּדַעַתוֹ וְהָיָה מְדַבֵּר בְּדַעַתוֹ דְּבָרֵי חֲכָמָה נִכְבְּדָה.
בְּאוֹתָהּ שַׁעָה הָיָה אוֹמֵר, וְשִׁבְתִּי אֲנִי וְאַרְאָה. שִׁבְתִּי וְדָאִי מֵאוֹתָהּ דָּרָךְ, שִׁבְתִּי
מֵאוֹתָהּ חֲכָמָה וְהִתְיָשֵׁבָה בְּלִבִּי וּבְדַעַתִּי. וְאִזּוּ, וְאַרְאָה אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים. (וכי

דְּבָעֵי מַאיֵנוּן חֲכָמְתָּן נִיבְרָאִין, דְּבָעֵי לְמַנְדַּע. בֵּינוּן
 דְּהוּוֹ אִמְרִין לֵיהּ כָּל מַה דְּבָעֵי, בְּדִין הָוָה רַבִּיב עַל
 הַחוּזָא (דף ק"ג ע"א) נִשְׁרָא, וְתָב לְאַתְרֵיהּ. בֵּינוּן דְּהָוָה
 יְתִיב עַל בּוֹרְסֵייהּ, אֲתֵי־שֵׁב בְּדַעְתִּיהּ וְהוּוֹ מְמַלֵּל
 בְּדַעְתִּיהּ מִלֵּין דְּחֲכָמְתָּא יִקְרָא. בְּהִיָּא שְׁעָתָא הָוָה
 אָמַר, וְשִׁבְתִּי אֲנִי וְאַרְאֶה, שִׁבְתִּי וְדָאִי מִהַחוּזָא
 אֲרָחָא, שִׁבְתִּי מִהִיָּא חֲכָמְתָּא, וְאֲתֵי־שִׁבְתָּ בְּלָבָאִי
 וְכִדְעָתָאִי. וְכִדִּין וְאַרְאֶה אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים. וְכִי
 זְעִירִין אֵינּוּן בְּעָלְמָא דְּאִיהוּ אָמַר אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים
 (נ"א סלקא דעתך דכל עשיקין דהוו בעלמא, הוה חמי שלמה מלכא).
 אָלָא, מַאי עֲשׂוּקִים אֵלִין דְּהוּוֹ אָמַר. אֵינּוּן יְנוּקִין
 דְּמִתִּין בְּתוּקָפָא דְּאַמְחוּן, דְּקָא עֲשׂוּקִים מִכְּפָה
 סְטֵרִין, עֲשׂוּקִים בְּאַתָּר עֲלָאָה דְּלָעִילָא, וְעֲשׂוּקִים
 לְתַתָּא. וְהָא חֲבֵרֵיָּא אֲתַעְרוּ, וְהָכִי הוּא, אֲבָל
 סְגִיָּאִין אֵינּוּן. קוּם סָבָא, אֲתַעֵר בְּחִילָךְ. סָבָא אֵימָא
 מִיִּלְךָ, יְהוּדָאִי בְּלָא דְּחִילָוִי תִּימָא.

מעטים הם בעולם שהוא אמר את כל העשוקים). (העלה על דעתך שכל העשוקים שהיו בעולם היה רואה שלמה המלך!?) אלא מִי הָעֲשׂוּקִים הָלָלוּ שֶׁהוּא אָמַר? אוֹתָם הַתִּינוּקוֹת שְׁמֵתִים בְּחִיק אֲמוּתֵיהֶם, שֶׁהֵרִי הֵם עֲשׂוּקִים מִכְּפָה צָדָדִים - עֲשׂוּקִים בְּקוֹם עֲלִיוֹן שְׁלֻמְעֵלָה, וְעֲשׂוּקִים לְמִטָּה. וְהֵרִי הַתַּעֲוָרוֹ הַחֲבֵרִים, וְכָךְ הוּא, אֲבָל רַבִּים הֵם. קוּם זָמֵן, הַתַּעֲוָרֵר בְּכַחֲךָ. זָמֵן, אָמֹר דְּבִרְךָ, שְׁוֹדָאִי תֵאמַר בְּלִי פֶחֶד.

לִית עֲשׂוֹק בְּאִינוֹן עֲשׂוֹקִים, דְּהָוָה אִיהוּ עֲשִׂי
בְּקִדְמִיתָא, אוּ מִתְלָתָא לְאַחֲרָא, בְּמָה
דְּכְתִיב, (שמות כ) פֹּקֵד עֵין אֲבוֹת עַל בְּנִים וְעַל בְּנֵי
בְנִים עַל שְׁלֹשִׁים וְעַל רִבְעִים.

הֵיךְ הָוָה עֲשִׂי. שְׁלֹמֹה מִלְכָּא צִוּחַ וְאָמַר (משלי כח)
אָדָם עֲשׂוֹק בְּדָם נָפֶשׁ עַד בּוֹר יָנוּס אֶל יִתְמָכוֹ
בוּ. כִּיּוֹן דְּהוּא עֲשׂוֹק, בְּדָם נָפֶשׁ, הוּא, אוּ בְנוֹ, אוּ
בֶן בְּנוֹ, יִחוּן עֲשׂוֹקִין בְּמִיָּקְלָא, דְּכְתִיב עַד בּוֹר יָנוּס
אֶל יִתְמָכוֹ בוּ. עַד הָהוּא בּוֹר רַק יָנוּס מֵאַתָּר
קִדְיִשָּׁא, וְאֵל יִתְמָכוֹ בוּ בְּהָא עֲלִמָּא. כִּיּוֹן דְּאִיהוּ
עֲשׂוֹק בְּדָם נָפֶשׁ, אִיהוּ, אוּ וִרְעִיָּה, לְהוּז עֲשׂוֹקִים
מִהָהוּא סִטְרָא אַחֲרָא.

אִית עֲשׂוֹק, מִשְׁאָר עֲשׂוֹקִים, בְּמָה דְּאִתָּא אָמַר
(ויקרא יט) לֹא תַעֲשׂוֹק אֶת רֵעֶךָ. אִיהוּ עֶבֶר

אִין עֲשׂוֹק כְּאוֹתָם עֲשׂוֹקִים, שְׁהִיָּה הוּא עֲשׂוֹק בְּהִתְחַלָּה, אוּ מִשְׁלִישִׁי
לְאַחֲרָא, כְּכְתוּב (שמות לד) פֹּקֵד עֵין אֲבוֹת עַל בְּנִים וְעַל בְּנֵי בְנִים עַל שְׁלֹשִׁים
וְעַל רִבְעִים.

אִיךְ הִיָּה עוֹשֶׁק? שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ צִוּחַ וְאָמַר, (משלי כח) אָדָם עֲשִׂי בְּדָם נָפֶשׁ
עַד בּוֹר יָנוּס אֶל יִתְמָכוֹ בוּ. כִּיּוֹן שְׁהוּא עֲשׂוֹק בְּדָם נָפֶשׁ, הוּא אוּ בְנוֹ אוּ בֶן
בְּנוֹ יְהִי עֲשׂוֹקִים בְּמֵאֲזָנִים, שְׁכְּתוּב עַד בּוֹר יָנוּס אֶל יִתְמָכוֹ בוּ. עַד אוֹתוֹ
הַבּוֹר רַק יָנוּס מִמְּקוֹם קָדוֹשׁ, וְאֵל יִתְמָכוֹ בוּ בְּעוֹלָם הָהָא. כִּיּוֹן שְׁהוּא עֲשׂוֹק
בְּדָם נָפֶשׁ, הוּא אוּ וִרְעוּ יְהִי עֲשׂוֹקִים מֵאוֹתוֹ הַצַּד הָאַחֵר.

יֵשׁ עֲשׂוֹק מִשְׁאָר עֲשׂוֹקִים, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר לֹא תַעֲשֶׂק אֶת רֵעֶךָ. הוּא עֶבֶר

וְעָשָׂק, אִיהוּ עָשׂוֹק כְּבָנִי, מִחֵהוּא סְטָרָא אַחֲרָא.
וּבְגִין כִּךְ אָמַר, אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים. אָמַר שְׁלֹמֹה,
קְאִימְנָא בְּכָל אֵינֹן עֲשׂוּקִים, בְּכָל סְטָרִין דְּעָשָׂק.
וְאַמַּאי אֵינֹן עֲשׂוּקִים. אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ.
אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ, אֲשֶׁר גָּרוּ מִכַּעֲי לֵיהּ, מַאי
אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ. אִי עֲשִׂייה אִיהִי לְשִׁבְחָא, לָאוּ עֲשִׂייה
דְּלִחֹן אֶלָּא לְעִידָא מִן שְׁמָשׁ.

אַבְל וְדַאי נַעֲשׂוּ. הֵיךְ נַעֲשׂוּ. אֶלָּא בִּינֹן דְּעֲשׂוּקִים
מְרוּחִיהוֹן תַּפֶּן, אַמַּאי אַתִּין לְהֵא עֲלָמָא.
אֶלָּא רוּחִין וְדַאי נַעֲשׂוּ, אַתְּעֵבִידוּ בְּרוּחִין וּבְגוּפָא
בְּחַאי עֲלָמָא, בִּינֹן דְּאַשְׁתְּכִלְדָּ גּוּפָא דְּלִחֹן,
וְאַתְּעֵבִיד הַחַוּא רוּחָא בְּגוּפָא וְךָ וְנָקִי בְּלָא לְבָלוּכָא
דְּחֻזְבִּין, בְּחַאי עֲלָמָא, בְּדִין אַתְּעָשָׂק גּוּפָא, בְּמַח

וְעָשָׂק, הוּא עָשׂוֹק כְּבָנִי, מֵאוּתוּ הַצַּד הָאַחֵר, וּמִשׁוּם כִּךְ אָמַר אֶת כָּל
הָעֲשׂוּקִים. אָמַר שְׁלֹמֹה, עֲמַדְתִּי בְּכָל אוֹתָם עֲשׂוּקִים בְּכָל הַצָּדִים שֶׁעָשָׂק.
וְלָמָּה הֵם עֲשׂוּקִים? אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ. אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ? אֲשֶׁר גָּרוּ הֵיךְ
צָרִיד לְהִיּוֹת! מַה זֶה אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ? אִם הָעֲשִׂיָּה הִיא לְשִׁבְחָא, אֵין עֲשִׂיָּה שְׁלָהֶם
אֶלָּא לְמַעֲלָה מִן הַשָּׁמֶשׁ.

אַבְל וְדַאי נַעֲשׂוּ. אִיךְ נַעֲשׂוּ? אֶלָּא בִּינֹן שֶׁעֲשׂוּקִים מְרוּחָם שָׁם, לָמָּה בָּאִים
לְעוֹלָם הַזֶּה? אֶלָּא וְדַאי רוּחוֹת נַעֲשׂוּ, נַעֲשׂוּ בְּרוּחוֹת וּגּוּף בְּעוֹלָם הַזֶּה. בִּינֹן
שְׁנַתְקוֹן הַגּוּף שְׁלָהֶם וְנַעֲשִׂתָה אוֹתָהּ רוּחַ בְּגוּף וְךָ וְנָקִי בְּלִי לְכַלּוֹד שֶׁל חֲטָאִים
בְּעוֹלָם הַזֶּה, אִזּוּ נַעֲשֶׂק הַגּוּף כְּמוֹ שֶׁנַּעֲשִׂקָה הָרוּחַ. וְזֶהוּ הַגּוּף שֶׁנֶּהְיָה בּוֹ יוֹתֵר
מִהַכֹּל. וְיֵשׁ עֲשׂוּקִים אַחֲרֵים בְּכֻמָּה מֵיָּנִים מְרוּחוֹת שָׁם, וְלֹא נַעֲשׂוּ בְּגוּפִים.
אַבְל אֵלֶּה הֵם עֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ.

דַּאתְעַשֶׁק רוּחָא. וְהָאֵי אִיהוּ גּוּפָא, דַּאתְהִנִּי בֵּיהּ
יְתִיר מִבְּלָא. וְעִשְׂקוֹן אַחֲרֵנִין אִית, בְּכַמָּה זִינִין
מִרוּחִין תַּמָּן, וְלֹא נַעֲשׂוּ בְּגוּפִין. אֲבָל אֲלִין, אֵינֻן
עִשְׂקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ.

אִית אַחֲרֵנִין, אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ, וְאַמְרָחוּ בְּנֵי נָשָׂא
לְמֵאֲרִיחוֹן. וּמֵאֵן אִיהוּ. מֵאֵן דְּעִשְׂקִי אֲתָתָא
דְּחִבְרִיהּ בְּטִמְרוֹ, אִזְ בְּאֲתַנְגְּלִיָּיא. וְהָוֹא וְלָדָא
דַּאתְיָלִיד מִנִּיָּהּ, עִשְׂקִי אִיהוּ, בְּלָא רְעוּתָא
דְּמֵאֲרִיחוֹן, וְלֹא יָדַע בַּעֲלָהּ דַּאתָתָא, אֵינֻן עוֹבְדִין
עִשְׂקִין אֵינֻן, וְאַמְרָחוּ לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְדִּי
לִזְנוֹ גּוּפָא, וְלְצִיּוּרָא לִזְנוֹ צוּרָה, אֲלִין עִשְׂקִים אֲשֶׁר
נַעֲשׂוּ. אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ וְדָאֵי גּוּפִין דְּלָהוֹן, עַל בְּרָחָא. בְּגִין
כֵּן, שְׁלֵמָה מַלְכָּא אָמַר, (קהלת ד) וְאַרְאֶה אֶת כָּל
הָעִשְׂקִים, בְּכָל זֵינֵי עִשְׂקִים קְאִימָנָא, אֵינֻן אֲשֶׁר
נַעֲשׂוּ וְאֲתַעֲבִידוּ בַּעֲשִׂיָּיהּ.

יש אחרים אשר נעשו, והטריחו בני אדם את רבונם. ומי הם? מי שעשק
אשת חברו בסתר או בגלוי, ואותו ולד שנולד מהם הוא עשוק, בלי רצון
רבונם, ולא יודע בעל האשה שאותם המעשים הם עשוקים, והטריחו את
הקדוש ברוך הוא לעשות להם גוף ולציר להם צורה. אלו עשוקים אשר
נעשו. אשר נעשו ודאי הגופים שלהם על כרח. משום כך שלמה המלך
אומר, (קהלת ד) וְאַרְאֶה אֶת כָּל הָעִשְׂקִים, בכל מיני עשוקים עמדותי, אותם
אשר נעשו ונעשו בעשייה.

בְּמַה דִּהְיִי (דבר אחר איהו בערלה, אינו רבי ועבד ולבתר עשקין ליה מינה הכי) **אֵינֹן עֲשׂוּקִין, דְּכָבֵר נַעֲשׂוּ בְּעֶרְלָה רַבִּי וְנָטִיר וְנָדִיר גּוֹפָא, וְעָבִיד לֵיהּ, וְלִבְתָּר עֲשָׂקִין לֹאן מַנִּיה, וְנָטִילִין לֹאן, הֲרִי עֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ, וְעַל כֵּן קָאִים שְׁלֻמָּה מִלִּבָּא וְאָמַר, קָאִימָנָא עַל כֵּן הָעֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ.**

וְהִנֵּה דְמַעַת הָעֲשָׂקִים, כִּלָּא אוֹשְׁדִין דְּמַעִין, עִם טַעֲנָה קָמִי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הֲנִי אוֹשְׁדִין דְּמַעִין, דִּהֲא עֶרְלָה רַבִּי לֹאן, וְנָדִיר לֹאן, עַד י"ג שָׁנִין, וְלִבְתָּר עֲשָׂקִין לֹאן מַעֲרָלָה, וְנָטִיר לֹאן קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָא לָךְ עֲשׂוּקִין אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ כְּבָר.

עָבַר עֲבִירָה קְטָלִין לֵיהּ. לֹאן אֵית טַעֲנָה, וְזַמִּינִין ק"ג ע"ב **לֹאמַר, מֵאֲרִי דְּעֶלְמָא, תִּינוּק בֶּר יוֹמִיָּה**

כְּמוֹ שְׁאַלָה (הוא בערלה, אינו גדל ועושה, ואחר כך עושקים אותו ממנו, כך) **אוֹתָם עֲשׂוּקִים, שְׂכָבֵר נַעֲשׂוּ בְּעֶרְלָה, וְהִתְרַבָּה וְנָטַל וְגַדַל הַגּוֹף, וְעָשָׂה אוֹתוֹ, וְאַחֵר כֶּף עוֹשָׂקִים אוֹתָם מִמֶּנּוּ וְלוֹקָחִים אוֹתָם, הֲרִי עֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ, וְעַל כֵּן עָמַד הַקּוֹלֶף שְׁלֻמָּה וְאָמַר, עָמַדְתִּי עַל כָּל הָעֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ.**

וְהִנֵּה דְמַעַת הָעֲשׂוּקִים, כְּלָם שׁוֹפְכִים דְּמַעוֹת עִם טַעֲנָה לִפְנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֵלּוּ שׁוֹפְכִים דְּמַעוֹת, שְׁהֲרִי הָעֶרְלָה מְרַבָּה וּמְגַדֶּלֶת אוֹתָם עַד שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים, וְאַחֵר כֶּף עוֹשָׂקִים אוֹתָם מִהָעֶרְלָה וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹקַח אוֹתָם. הֲרִי לָךְ עֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ כְּבָר.

עָבַר עֲבִירָה - הוֹרְגִים אוֹתוֹ. לָהֶם יֵשׁ טַעֲנָה, וְעִתִּידִים לֹאמַר: רַבּוֹן הָעוֹלָם, תִּינוּק בֶּן יוֹמוֹ שְׁחָטָא, דָּנִים אוֹתוֹ דִּין? אֲנִי בֶן יוֹמִי הֵייתִי, שְׁהֲרִי מֵאוֹתוֹ יוֹ קוֹרָא לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בֶן, שְׂכָתוֹב (תהלים ב) ה' אָמַר אֵלַי בְּנִי אֶתָּה אֲנִי

דְּחָב, דִּיִּינִין לִיָּה דִּינָא. אָנָּא בַּר יוֹמִיה תְּוִינָא, דְּחָא
(צ"ח ע"ב) מִתְּהוּא יוֹמָא קָרִי לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּין,
דְּבִתִּיב (תהלים ב) יְהוָה אָמַר אֵלַי בְּנִי אַתָּה אָנִי
(דף ק"ג ע"ב) הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ, מֵאֲרִיָּה דְּעֶלְמָא, יְלִיד בַּר
יוֹמָא, דִּינָא עֲבָדִין לִיָּה, הָרִי דְּמַעַת אֵינּוֹן הָעֲשׂוּקִים
וְאִין לָהֶם מְנַחֵם.

וְאִית עֲשׂוּק אַחֵר, תְּהוּא עֲשׂוּק דְּאַקְרִי מְמוֹר, בַּר
נֶפֶק מְעֶלְמָא, מִיָּד מִפְּרִישִׁין לִיָּה מְקַוְלָתָא
דְּעָמָא קְדִישָׁא. תְּהוּא מְמוֹר, עֲנִיָּא מִסְבָּנָא, אוֹשִׁיד
דְּמַעִין קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַמְעִין קָמִיָּה,
מֵאֲרִיָּה דְּעֶלְמָא, אִי אֲבָתִי חָאבִי, אָנָּא מַה חוֹבָא
עֲבִידְנָא, הָא עוֹבְדָאִי, מִתְּתַקֵּן לְקַמְּךָ הוּו, וְהִנֵּה
דְּמַעַת הָעֲשׂוּקִים וְאִין לָהֶם מְנַחֵם. וְכֵן לְכָל אֵינּוֹן
עֲשׂוּקִים, אִית לֹון טַעְנָה קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,

הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ. רבון העולם, יליד בן יום, דין עושים לו? הרי דמעת אותם
העשוקים ואין להם מנחם.

וַיֵּשׁ עֲשׂוּק אַחֵר, אוֹתוֹ עֲשׂוּק שְׁנַקְרָא מְמוֹר, כְּשִׁיזָא מִן הָעוֹלָם, מִיָּד
מִפְּרִידִים אוֹתוֹ מִקְּהֵלֶת הָעָם הַקְּדוֹשׁ. אוֹתוֹ מְמוֹר, עֲנִי מִסְבֵּן, שׁוֹפֵךְ דְּמַעוֹת
לְפִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְטוֹעֵן לְפָנָיו: רבון העולם, אַם אֲבוֹתִי חָטְאוּ, אִיזָה
חָטָא אָנִי עֲשִׂיתִי? הָרִי מַעֲשֵׂי תַקִּינִים הָיוּ לְפָנֶיךָ, וְהִנֵּה דְּמַעַת הָעֲשׂוּקִים וְאִין
לָהֶם מְנַחֵם. וְכֵן לְכָל אוֹתָם עֲשׂוּקִים יֵשׁ לָהֶם טַעְנָה לְפָנֶיךָ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וּמֵאוֹתָהּ טַעְנָה אֵין לָהֶם מְנַחֵם, וְאִין שְׁיִשִּׁיב דְּבַר עַל לָבָם.

וַיִּמְחַהֲהִיא טַעֲנָה לַיִת לִזֶּן מִנְחָם, וְלַיִת דִּיתִיב מִלָּה
עַל לְבָהּוֹן.

וַיִּמְחַה דְּאָמֵר (את כל העשוקים) וְהִנֵּה דְמַעַת הָעֲשׂוּקִים,
אֲלֵין אֵינֵזֶן דְּמַתִּין בְּהוֹקְפָא דְאַמְהוֹן, אֲלֵין
עֲבָדִין לְאִשְׁדָּא דְמַעִין, לְכָל בְּנֵי עַלְמָא, בְּגִין דְּלַיִת
דְּמַעִין דְּנַפְקִין מִלְבָּא, בְּהִנֵּי דְמַעִין, דְּכָל בְּנֵי עַלְמָא
תְּזוּזְהִין וְאַמְרִין, דִּינִין דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיד הוּא קִשׁוּט
אֵינֵזֶן, וְעַל אֶרֶח קִשׁוּט אֲזֵלִי. הִנֵּי מִסְכְּנֵי יְנוּקֵי דְלָא
חָאבוּ, אֲמַאי מֵיתוּ. אֵן דִּינָא דְקִשׁוּט, דְּעָבִיד מְאִרִי
עַלְמָא. אִי בְּחוּבֵי אֲבַתְחָחוֹן אֲסַתְלָקִי מַעַלְמָא,
אֲמַאי. וְדָאִי אֵין לָהֶם מִנְחָם.

תו, וְהִנֵּה דְמַעַת הָעֲשׂוּקִים, תְּהוּא דְמַעָה דְלָחוֹן
בְּתִהוּא עַלְמָא, דְּקָא מְגִינִין עַל חֵיָא. דִּתְנֵן אַתְר

ומה שְׁאָמֵר וְהִנֵּה דְמַעַת הָעֲשׂוּקִים - אֵלוֹ אוֹתָם שְׁמוֹתֵם בְּחִיק אֲמוּנָתֵהֶם,
אֵלֶּה עוֹשִׂים לְשַׁפֵּךְ דְּמַעוֹת לְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם, מִשּׁוּם שְׂאִין דְּמַעוֹת שְׂוִינְאָוֹת
מִן הַלֵּב בְּדְמַעוֹת הַלָּלוּ, שְׁכָל בְּנֵי הָעוֹלָם תוֹהִים וְאוֹמְרִים: דִּינִי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא הֵם אֶמֶת, וְהוֹלְכִים עַל דְּרָךְ אֶמֶת. הַתִּינוּקוֹת הַמְּסַכְּנִים הַלָּלוּ שְׁלֹא
חֻטְאוּ, לָמָּה מוֹתוּ? אִיפֹה דִּין הָאֶמֶת שְׁעוֹשֶׂה רַבּוֹן הָעוֹלָם? אִם בְּחֻסָּא
אֲבוֹתָם מְסַתְלָקִים מִן הָעוֹלָם - לָמָּה? וְדָאִי אֵין לָהֶם מִנְחָם.

עוד, וְהִנֵּה דְמַעַת הָעֲשׂוּקִים - אוֹתָהּ דְמַעָה שְׁלָהֶם בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, שְׁמֻגְגִים
עַל הַחַיִּים. שְׁשֻׁנּוּ, יֵשׁ מְקוֹם מִתְקַן לָהֶם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם שְׁאֶפְלוּ צְדִיקִים
גְּמוּרִים לֹא יוֹכִלִים לַעֲמֹד שָׁם. וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אוֹתָם וְנִדְבֵק בָּהֶם,
וּמִתְקַן בָּהֶם אֶת הַיְשִׁיבָה הָעֲלִיזָה שְׁלוֹ, וְעַלֵּיהֶם כְּתוּב (תהלים ח) מִפִּי עוֹלָלִים
וַיִּנָּקִים יְסֻדֶּת עֵז. וְכֵּה הַתּוֹעֵלֶת שְׁעוֹשִׂים שָׁם, וְלָמָּה עוֹלִים לְשָׁם? שְׁכְּתוּב

אֵת מִתְתִּקְנָא לֹון בְּהֵוֵא עֲלָמָא, דְּאִפִּילוּ צְדִיקִים
 גְּמוּזִים לָא יִבְלִין לְקַיָּמָא תַּמָּן, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא
 רַחִים לֹון, וְאִתְדַבֵּק בְּהוּ, וְאִתְקִין בְּהוּ, (צ"ו ע"ב)
 מְתִיבְתָּא עֲלָאָה דִּילִיָּה. וְעֲלִיָּהּ בְּתִיב, (תהלים ח)
 מִפִּי עוֹלָדִים וַיִּזְנְקִים יִפְדֶּת עֵז. וּמֵאֵי תוֹעֲלָתָא
 עֲבִדִין תַּמָּן, וּמֵאֵי סִלְקִין תַּמָּן. וּבְתִיב, (תהלים ח)
 לְמַעַן צוּרְרִיד לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם. וְכֵן אֵת
 אַתְר אַחֲרָא לְבַעֲלֵי תִיבְתָּא. (תחזור לעיל דף ק"ו תנינן
 לית מלה)

תַּנִּינִן, עֲשֵׂרָה דְּבָרִים אֲתַפְּרִיאָוּ בְּעֶרֶב שַׁבַּת כּו'.
 הַכְּתָב וְהַמְּכַתֵּב וְהַלּוּחוֹת. וּבְתִיב וְהַלּוּחַת
 מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הָמָּה וְהַמְּכַתֵּב מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא.
 מֵאֵי אִירָא מְדַהֲבֵי דְּעֶרֶב שַׁבַּת הָוָה, וְדִילְמָא אֶלְפָּ
 שְׁנִין לְבַתֵּר, אוּ בְּשַׁעֲתָא דְּקַיָּמוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא
 דְּסִינֵי. אֵלָּא, וְדֵאֵי הָבִי הוּא דְּבַעֲרֵב שַׁבַּת הָוָה. תָּא

לְמַעַן צוּרְרִיד לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם. וְכֵן יֵשׁ מְקוֹם אַחֵר לְבַעֲלֵי תְשׁוּבָה.
 שְׁנִינֵי, עֲשֵׂרָה דְּבָרִים נִבְרָאוּ בְּעֶרֶב שַׁבַּת וכו'. הַכְּתָב וְהַמְּכַתֵּב וְהַלּוּחוֹת,
 שְׁכִתּוּב (שמוות לב) וְהַלּוּחַת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הָמָּה וְהַמְּכַתֵּב מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא.
 מָה הַמְּדַבֵּר מִקֹּדֶשׁ הָהוּא עֶרֶב שַׁבַּת, וְאוֹלֵי זֶה הִיָּה אֶלְפָּ שְׁנָה אַחֵר כְּךָ, אוּ
 בְּשַׁעֲתָא שְׁעֻמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינֵי? אֵלָּא וְדֵאֵי שְׁנָה הִיָּה בְּעֶרֶב שַׁבַּת. בָּא
 וְדָאָה, בְּכָל מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית לֹא נֶאֱמַר שֵׁם מְלָא, אֵלָּא אֱלֹהִים אֱלֹהִים בְּכָל
 מָה שְׁנִבְרָא, וְכֻלָּם שֵׁם אֱלֹהִים, עַד שְׁכָל הַמַּעֲשֵׂה נִתְקַן בְּעֶרֶב שַׁבַּת.
 מִשְׁנַתְקִינוּ כָּל הַמַּעֲשִׂים, נִקְרָא ה' אֱלֹהִים, שֵׁם מְלָא.

חַזִּי, בְּכֹל עֹבְדָא דְבִרְאשִׁית, לָא אֲתִמֵּר שֵׁם מִלָּא,
אֱלֹא אֱלֹהִים, אֱלֹהִים, בְּכֹל מַה דְּאֲתִבְרִי. וְכִלְהוּ
שֵׁם אֱלֹהִים, עַד דְּכֹל עֹבְדָא אֲשֶׁתְּכִלְל בְּעָרְב
שַׁבָּת. מִדְּאֲשֶׁתְּכִלְלוּ בָּל עֹבְדָא, אֲקָרִי יְהוָה ^{יהוה}
אֱלֹהִים, שֵׁם מִלָּא.

וְאִף עַל גַּב דְּבִשְׁם אֱלֹהִים אֲתִבְרִי בְלָא, לָא
אֲשֶׁתְּכִלְל בְּעִשְׂיָה, בָּל מַה דְּאֲתִבְרִי, עַד
עָרְב שַׁבָּת. בְּהִיָּא שְׁעָתָא אֲשֶׁתְּכִלְל בְּלָא בְּעִשְׂיָה,
דְּבִתִּיב, (בראשית ב) מִלָּאכְתּוּ אֲשֶׁר עָשָׂה. מִכָּל
מִלָּאכְתּוּ אֲשֶׁר עָשָׂה. וְקִיָּמָא בְּמַעֲשָׂה. וְעַל דָּא
בְּתִיב, וְהִלַּחַת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים, בִּד אֲשֶׁתְּכִלְל
עָלְמָא, בְּשֵׁם אֱלֹהִים בְּמַעֲשָׂה, וְלָא לְבִתֵּר, דְּבִתִּיב
יְהוָה ^{יהוה} אֱלֹהִים וְבָרָא אֲשֶׁתְּכִלְל עָלְמָא, וְקִיָּמָא
עַל קִיּוּמִיָּה.

תָּא חַזִּי, בְּהִיָּא שְׁעָתָא דְּתִבְר מִשָּׁה הַלּוּחֹת,
דְּבִתִּיב, (שמות לב) וַיִּשְׁכַּר אוֹתָם תַּחַת הָהָר. צָף

וְאִף עַל גַּב שְׁהַפֵּל נִבְרָא בְּשֵׁם אֱלֹהִים, לָא נִתְקַן בְּעִשְׂיָה כָּל מַה שְּׁנִבְרָא עַד
עָרְב שַׁבָּת. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הַכֹּל נִתְקַן בְּעִשְׂיָה, שְׁכָתוּב (בראשית ב) קִלְאכְתּוּ
אֲשֶׁר עָשָׂה. מִכָּל מִלָּאכְתּוּ אֲשֶׁר עָשָׂה. וְעוֹמֵד בְּמַעֲשָׂה. וְלִכְּן כְּתוּב וְהִלַּחַת
מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים, כְּשֶׁנִּתְקַן הָעוֹלָם בְּשֵׁם אֱלֹהִים בְּמַעֲשָׂה, וְלֹא אַחֲרָא, שְׁכָתוּב
ה' אֱלֹהִים. וְכֵּן נִתְקַן הָעוֹלָם וְעוֹמֵד עַל קִיּוּמוֹ.

בֹּא וְרֵא, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁשִׁבֵּר מִשָּׁה אֶת הַלּוּחֹת, שְׁכָתוּב (שמות לב) וַיִּשְׁכַּר

אֲזַקִּינִים מֵאַתְרֵיהּ, וְסָלִיק לְשִׁטָּפָא עֲלֵמָא. חָמָא
 מִשָּׁה דְאֲזַקִּינִים סָלִיק לְגַבְיֵיהּ, וְחָזָה בְּעֵי לְשִׁטָּפָא
 עֲלֵמָא, מִיד וַיִּקַּח אֶת הָעֶגְלָא אֲשֶׁר עָשׂוּ וַיִּשְׂרֹף אוֹתוֹ
 בְּאֵשׁ וָגוֹ', וַיֵּזֶר עַל פְּנֵי הַמַּיִם. קָם מִשָּׁה עַל מֵי
 אֲזַקִּינִים וְאָמַר, מֵיָא מֵיָא מָה אַתּוֹן בָּעָאן. אָמְרוּ וְכִי
 אַתְקִיָּים עֲלֵמָא אֲלָא בְּאוֹרֵייתָא דְלִוְחֹת, וְעַל
 אוֹרֵייתָא דְשִׁקְרוּ בָּהּ יִשְׂרָאֵל (ד"א ועבדו עגלא דדחבא, אנן
 בעאן לשטפא עלמא).

מִיד אָמַר לֵזֶן, הָא כָּל מַה דְּעָבְדוּ בְּחוּבָא דְּעֶגְלָא,
 הָא מְסִיר לְכוּן, וְלֹא דִי כָּל אֵינוֹן אֲלָפִין דְּנִפְלְווּ
 מִנֵּייהוּ, מִיד וַיֵּזֶר עַל פְּנֵי הַמַּיִם. לֹא הָווּ מִשְׁתַּכְּבִי
 מֵיָא, עַד דְּנִמִּיל מֵיָא מִנֵּייהוּ וְאִשְׁקִי לֵזֶן, מִיד
 אִשְׁתַּקַּע אֲזַקִּינִים בְּאַתְרֵיהּ.

אתם תחת ההר, צף האזקינז ממוקמו ועלה לשטף את העולם. ראה משה
 שאזקינז עולה אליהם והיה רוצה לשטף את העולם, מיד - ויקח את העגל
 אשר עשו וישרף באש וגו', ויזר על פני המים. עמד משה על מי האזקינז
 ואמר: מים מים, מה אתם רוצים? אמרו: וכי מתקים העולם אלא בתורת
 הלוחות?! ועל התורה ששקרו בה בני ישראל (ועשו את עגל הזה באנו רוצים
 לשטף את העולם).

מיד אמר להם: הרי כל מה שעשו בחטא העגל, הרי מסור לכם, ולא די כל
 אתם האלפים שנפלו מהם? מיד - ויזר על פני המים. ולא היו המים
 שוככים עד שנטל מהם והשקה אותם. מיד נשקע האזקינז במקומו.

יִדְחָא בְּחֵהוּא מְדַבֵּר לָא הָווּ מִיָּא, יִדְבְּתִיב, (במדבר כ)
 לֹא מְקוֹם זָרַע וְגו' וּמִיָּם אֵין לְשִׁתּוֹת. וְאִי
 תִּימָא, לְבִירָא דְמַרְיָם אַרְמִי לִיָּה. חֶס וְשָׁלוֹם, דְּתַמְנָן
 שְׂדֵי מוֹשֶׁה דְּכִרְנָא בִּישָׂא דָּא לְמִשְׁתֵּי לְבַתָּר. וְתוּ,
 דְּעַד כָּאן לָא הָווּ לְהוּ בִּירָא, עַד דְּאָתוּ לְמְדַבֵּר
 מִתְּנָה, יִדְבְּתִיב, (במדבר כא) בְּאֵר חֲפְרוּיָה שְׂרִים וְגו'.
 וּמִמְדַּבֵּר מִתְּנָה. מִתְּמָן יִרְהוּ בִּירָא. בְּתִיב הָבָא עַל
 פְּנֵי הַמַּיִם, וּבְתִיב הָתָם (בראשית א) עַל פְּנֵי תַחֹם.

חֲרוֹת ^{דף קי"ד ע"א} עַל הַלְּחָת, מֵאֵי חֲרוֹת עַל הַלְּחָת. הָבִי
 אוֹקְמוּנָה, חֲרוֹת מִמְלָאךְ הַמְּנוֹת, חֲרוֹת
 מִשְׁעָבוֹד מַלְכִּיּוֹת, (דף קי"ד ע"א) חֲרוֹת מִבְּלָא, הָבִי
 הוּא. וּמֵאֵי חֲרוֹת. גּוֹשְׁפִּנְקָא דְּעֵלְמָא דְּאִתִּי, דְּבִיָּה

שְׂדֵי בְּאוֹתוֹ הַמְדַּבֵּר לֹא הָיוּ מַיִם, שְׁכָתוֹב (במדבר כ) לֹא מְקוֹם זָרַע וְגו'. וּמִיָּם
 אֵין לְשִׁתּוֹת. וְאִם תֵּאמֹר, לְבָאֵר מַרְיָם זָרַק - חֶס וְשָׁלוֹם שְׁשָׁם זָרַק מוֹשֶׁה
 אֶת הַזָּכָרוֹן הָרַע הַזֶּה לְשִׁתּוֹת מְנוּנוֹ אַחֵר כֵּךְ. וְעוֹד, שְׁעַד עֲכָשׁוּ לֹא הָיְתָה
 לָהֶם בְּאֵר, עַד שֶׁבָּאוּ לְמִדְבָּר מִתְּנָה, שְׁכָתוֹב בְּאֵר חֲפְרוּיָה שְׂרִים וְגו'. וּמִמְדַּבֵּר
 מִתְּנָה. מוֹשֶׁה יִרְשׁוּ בְּאֵר. כְּתוּב עַל פְּנֵי הַמַּיִם, וְכָתוּב שָׁם עַל פְּנֵי תַּהוֹם.

חֲרוֹת עַל הַלְּחָת. מַה זֶה חֲרוֹת עַל הַלְּחָת? כֵּךְ פִּרְשׁוּהָ, חֲרוֹת מִמְלָאךְ הַמְּנוֹת,
 חֲרוֹת מִשְׁעָבוֹד מַלְכִּיּוֹת, חֲרוֹת מִהַכָּל. כֵּךְ הוּא. וּמַה זֶה חֲרוֹת? חוֹתָם שֶׁל
 הָעוֹלָם הַבָּא, שְׁבוּ יֵשׁ חֲרוֹת בְּכָל מִינֵי חֲרוֹת. וְאַלְמֹלָא לֹא נִשְׁבְּרוּ, כֹּל מַה
 שֶׁבָּא לְעוֹלָם אַחֵר כֵּךְ - לֹא בָּא, וְהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּדִיוֹקְנָאוֹת שֶׁל מִלְּאָכִים עֲלִיוֹנִים
 שְׁלֹמִעֵלָה. וְעַל כֵּךְ מְכַרִּיז הַכְּתוּב וְאוֹמֵר וְהַלְּחָת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים וְגו'. אֵל
 תֵּאמֹר שֶׁלְּאַחֵר שֶׁהָעוֹלָם נִתְּקַן וְנִזְכָּר שֶׁם מִלֵּא הָיוּ, אֲלֵא בְּשַׁעָה שֶׁנִּתְּקַן בְּשֵׁם
 אֱלֹהִים, טָרָם שְׁנִכְסָה שִׁבְתָּ.

הָיָה חִירוֹת, בְּכָל מִינֵי חִירוֹת. וְאֶלְמָלָא לָא אֶתְכַּרְוּ,
כָּל מַה דְּאִתָּא לְעֵלְמָא לְבִתְרָא, לָא אִתָּא, וְהוּוּ
יִשְׂרָאֵל דִּינִקְנָא דְּמִלְאכִין עֲלָאין דְּלְעִילָא. וְעַל דָּא
אֶבְרִיז קָרָא וְאָמַר, וְתִלְוֹחַת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים וְגו', לָא
תֵּימָא דְּלְבִתְרָא דְּעֵלְמָא אֲשֶׁתְּכִלָּל, וְאִדְבַּר שֵׁם מָלְא
הוּוּ, אֱלָא בְּשַׁעְתָּא דְּאֲשֶׁתְּכִלָּל בְּשֵׁם אֱלֹהִים, עַד
לָא יִיעִיל שַׁבַּת.

הַמָּה, מַאי הַמָּה. הַפּוֹךְ מַה"ה הוּוּ. מִתְרִין סְטֵרִין
הוּוּ. חָדָא בְּעוֹבְדָא, וְחָדָא דְּחִירוֹת לְעִילָא,
רָשִׁים לְעִילָא לְנִטְרָא לְכָלָא. וְעַל דָּא הַמ"ה.
וְהַמְכַתֵּב מִכְתֵּב אֱלֹהִים הוּא, אִשָּׁא אוֹכְמָא עַל גְּבִי
אִשָּׁא חוֹזְרָא. מִכְתֵּב אֱלֹהִים הוּא, הִינֵנו דְּבִתְיֹב,
(במדבר יח) וְעַבְדֵּי הַלְוִי הוּא. חָרוֹת בְּמַה דְּאֶתְמַר, דְּהָא
יֹבֵל קָרִי חָרוֹת, וְעַבְדֵּי חִירוֹת לְכָל עֲלָמִין.

עַד פֶּאן חֲבֵרְיָא. מִפֶּאן וְהִלָּאָה תִּנְדְּעוֹן, דְּהָא
סְטֵרָא בִּישָׂא, לָא שְׁלֵטָא עֲלֵיבּוּ וְאַנָּא יִיבָא

הַמָּה, מַה זֶה הַמָּה? הַפּוֹךְ מַה"ה הִיוּ, מִשְׁנֵי צִדִּדִּים הִיוּ - אֶחָד בְּמַעֲשֵׂה, וְאֶחָד
מִחֲרוֹת שֶׁל מַעֲלָה. רְשׁוּם לְמַעֲלָה לְשֹׁמֵר אֶת הַכֹּל. וְעַל זֶה הַמ"ה. וְהַמְכַתֵּב
מִכְתֵּב אֱלֹהִים הוּא - אִשָּׁ שְׁחִירָה עַל גְּבִי אִשָּׁ לְבִנְהָ. מִכְתֵּב אֱלֹהִים הוּא, הִנֵּנו
שְׁכֵתוֹב וְעַבְדֵּי הַלְוִי הוּא. חָרוֹת, כְּמוֹ שְׁנֶאמַר, שְׁהִרִי יוֹבֵל נִקְרָא חָרוֹת, וְעוֹשָׂה
חָרוֹת לְכָל הָעוֹלָמוֹת.

לְכוּ, חֲבֵרִים, מִפֶּאן וְהִלָּאָה תִּדְעוּ שְׁהִרִי הַצֵּד הָרַע לֹא שׁוֹלֵט עֲלֵיכֶם, וְאַנִּי

סָבָא, קְאִימָנָא קִמְיִיבּוּ, לְאַתְעָרָא מַלְיִן אֲלֵיךְ, קָמוּ
אֵינֵן, בְּמֵאנָא דְאַתְעָר מִשִּׁנְתִּיהּ, וְאַשְׁתַּמְחוּ קָמִיהּ,
וְלֹא הָיוּ יִבְלִין לְמַלְלָא. לְבַתֵּר שַׁעְתָּא בְּכוּ.

פִּתְחָ רַבִּי חֲזִיא וְאָמַר, (שיר השירים ח) שִׁימְנֵי כַחוּתָם
עַל לִבָּךְ כַחוּתָם עַל זְרוּעֶךָ וְגו', שִׁימְנֵי
כַחוּתָם, בְּשַׁעְתָּא דְאַתְדַבְקָא בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
בְּבַעֲלָהּ, אִיהִי אִמְרַת שִׁימְנֵי כַחוּתָם, (ויחי רמ"ד ע"ב)
אֲרַחָא דַּחוּתָם, בֵּינוֹן דְאַתְדַבְק בְּחַוָּא אַתְר
דְאַתְדַבְק שְׂבִיק בִּיהּ כָּל דִּיִּקְנִיָּה, אִף עַל גַּב דְּחַוָּא
חוּתָם אֲזִיל חָכָא וְחָכָא, וְלֹא קִיַּמָּא תַמְּן, וְהָא
אַתְעָבֵר מִנִּיהּ, כָּל דִּיִּקְנִיָּה שְׂבִיק תַמְּן, וְתַמְּן
קִיַּמָּא. אִנֵּן חָכִי אִמְרַת בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, בֵּינוֹן
דְאַתְדַבְקָנָא בָּךְ, כָּל דִּיִּקְנִי לִיתְּנִי חָקִיק בָּךְ, דְאַף

יבא סבא עומד לפניכם לעורר דברים אלו. קמו הם, כמי שהתעורר
משנתו, והשתטחו לפניו, ולא היו יכולים לדבר. אחר כשעה הם בכו.

פִּתְחָ רַבִּי חֲזִיא וְאָמַר, שִׁימְנֵי כַחוּתָם עַל לִבָּךְ כַחוּתָם עַל זְרוּעֶךָ וְגו'. שִׁימְנֵי
כַחוּתָם, בְּשַׁעְתָּא שְׁנַדְבָקָה בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אִמְרָה שִׁימְנֵי כַחוּתָם
עַל לִבָּךְ. דֶּרֶךְ הַחוּתָם, בֵּינוֹן שְׁנַדְבָק בְּאוּתוֹ מְקוֹם שְׁנַדְבָק, מִשְׁאִיר בּוּ אֵת כָּל
דִּיִּקְנֵנוּ. אִף עַל גַּב שְׁאוּתוֹ חוּתָם הוֹלֵךְ כָּאֵן וְכָאֵן וְלֹא עוֹמֵד שֵׁם וְנִעְבֵּר מְקוֹנוֹ,
כָּל דִּיִּקְנֵנוּ מִשְׁאִיר שֵׁם, וְשֵׁם עוֹמֵד. אִף כִּךְ אִמְרָה בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, בֵּינוֹן
שְׁנַדְבָקְתִּי בָּךְ, כָּל דִּיִּקְנִי יִהְיֶה חָקִיק בָּךְ, שִׁאֵף עַל גַּב שְׁאֵלָה לְכָאֵן וְלְכָאֵן,
תִּמְצָא אֵת דִּיִּקְנִי חָקִיק בָּךְ וְתִזְכֹּר אוֹתִי.

על גב דאיזיל הקא אז הקא, תשבח דייקני חקיק
בך, ותדבר לי.

ובחזתם על זרועך, במה דבתיב, (שיר השירים ב)
שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני,
אוף חבי, תהא דייקני חקיק תמן. ובכן אהא בך
מתדבקא לעלמין, ולא אתנשי מינד. כי עזה
במנות אהבה, תקיפא כמנות אהבה, בתוקפא
תקיף, בתהוא אתר דשריא ביה מותא. אהבה,
תהוא אתר דאקרי אהבת עולם.

קנשה כשאל קנאה, אוף חבי, דהא אלין
שמתן, מתהוא סמרא אינון. רשפיה
רשפי אש, מאן אינון רשפי אלין. אינון אבנין
ומרגלן טבאן, דאתילידו מתהוא אש. שלהבת
יה. מתהוא שלהובא, דנפקא מעלמא עלאה,

ובחזתם על זרועך, כמו שכתוב (שיר ב) שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני,
אף בך יהיה דייקני חקיק שם, ובכן אהיה דבוקה בך לעולמים ואל אשתכח
ממך. כי עזה במנות אהבה, חזקה כמנות אהבה, בחזק חזק, כמו אותו מקום
ששורה בו המנות. אהבה - אותו מקום שנקרא אהבת עולם.

קשה כשאל קנאה - אף בך, שיהי אלו השמות הם מאותו צד. רשפיה
רשפי אש, מה הם רשפי אש הללו? אותם אבנים ומרגליות טובות שנולדו
מאותה אש. שלהבת יה, מאותה שלהבת שיוצאת מן העולם העליון ונאחזה
בכנסת ישראל, להיות הכל יחוד אחד. ואנו, הרי אהבה ורשפי שלהבת של
הלב אחריה, יהי רצון שהדיקון שלנו יהיה חקיק בלבך כמו שהדיקון שלך
חקיק בלבנו. נשק אותם וברך אותם והלכו.

וְאַתָּא חָדָא בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, לְמַחְוֵי בְּלָא חַד
יְחִידָא, וְאַנָּן, הָא אַחֲבָה וְרִשְׁפִּין דְּשִׁלְחוּבָא דְּלָבָא
אַבְתְּרָךְ, יְהֵא רַעְוָא, דְּדִיּוּקְנָא דִּילָן, תְּהֵא חֲקוּקָה
בְּלָבָךְ, בְּמָה דְּדִיּוּקְנָא דִּילָךְ חֲקוּק בְּלָבָן. נָשֶׁק
לָוִן, וּבְרִיךְ לָוִן וְאַזְלוּ.

בַּד מָטוּ לְגַבֵּי דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן, וְסַחוּ לֵיהּ כָּל מַה
דְּאִירַע לָוִן, חֲדַי וְתוֹוָה, אָמַר, זָכְאִין אַתָּון
דְּזָכִיתוֹן לְכָל חָא, וְזִמָּה תְּוִיתוֹן בְּחֲדֵי אַרְיָא עֲלָאָה,
גִּיבָר תַּקְוָה, דְּלָא הוּוּ כְּמָה גִּיבָרִין לְגַבִּיָּה כְּלוּם, וְלָא
יִדְעָתוֹן לְאַשְׁתַּמוּדְעָא לֵיהּ מִיד. תְּוֹוְהָנָא, אִיךְ
אַשְׁתַּזְכְּתוֹן מַעֲוֵנָשָׁא דִּילֵיהּ, אֲלָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בָּעָא לְשִׁזְבָּא לָבָן, קָרָא עַל־יְהוּ, (משלי ד) וְאַרְח
צְדִיקִים כְּאֹר נִגְה הוּלֵךְ וְאֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם. (משלי ד)
בְּלָבָתְךָ לֹא יֵצֵר צַעֲדְךָ וְאִם תִּרְוִץ לֹא תִפְשֵׁל. (ישעיה
ס) וְעַמּוּךְ כָּלָם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶר מְטַעֵי
מַעֲשֵׂה יְדֵי לְהִתְפָּאֵר. (ע"כ מן רב ייבא סבא).

כְּשֶׁהֲגִיעוּ אֶל רַבֵּי שְׁמַעוֹן וְסִפְרוּ לוֹ כָּל מַה שֶּׁקָּרָה לָהֶם, שָׁמַח וְתִמְהָ וְאָמַר,
אֲשֶׁרִיכֶם שְׂזָכִיתֶם לְכָל זֶה. וְזִמָּה הֵייתֶם עִם הָאֲרִיָּה הַעֲלִיּוֹן גְּבוּר חֲזָק, שְׂכֻמָּה
גְּבוּרִים לֹא הָיוּ אֵלָיו כְּלוּם, וְלֹא יִדְעָתֶם לְהוֹדֹעַ לוֹ מִיד, תְּמַהֲתִי אִיךְ נִצַּלְתֶּם
מִעֲנָשׁוֹ, אֲלָא שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לְהַצִּילְכֶם. קָרָא עֲלֵיהֶם, וְאַרְח צְדִיקִים
כְּאֹר נִגְה הוּלֵךְ וְאֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם. בְּלָבָתְךָ לֹא יֵצֵר צַעֲדְךָ וְאִם תִּרְוִץ לֹא
תִכָּשֵׁל. (ישעיה ס) וְעַמּוּךְ כָּלָם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶר מְטַעֵי מַעֲשֵׂה
יְדֵי לְהִתְפָּאֵר. (עד כאן מן רב ייבא סבא).

הקדמת ספרא דצניעותא

מהו ספרא דצניעותא? אמר רבי שמעון בר יוחאי, בספר זה יש חמישה פרקים, הכלולים בהיכל גדול ורב וממלאים את כל הארץ, אמר רבי יהודה אם אלו כלולים כל כך מכל החכמה, אם כן הם עדיפים וטובים יותר מהכל ולא ילמדו יותר? ענה לו רבי שמעון, אכן כך הוא הדבר למי שזכה ונכנס באמיתות לעומק סודות התורה ויצא ממנה בשלום רק הוא רואה את כל החכמה (שהרי הוא שם כמו בן בית והשכינה מגלית לו הכל), אבל למי שלא זכה כראוי אינו כן.

וממשיך רבי שמעון בר יוחאי להסביר וממשיל על כך משל:

משל לאדם פשוט, שהיה גר בדירה שהיתה בין ההרים, ולא היה מכיר ויודע את אורח החיים הנהוג בעיר, ומרוב פשטותו וריחוקו זרע חיטים, ואכל החטים כמות שהם, היינו ללא עיבוד ואפיה.

יום אחד נכנס אדם זה לעיר הגדולה, והגישו לפניו לאכול לחם משובח וטוב, שאל אותו האדם את מארחיו, מהו הדבר הזה ולמה הבאתם לי אותו? אמרו לו זהו לחם לאכול, אכל את הלחם, והיה טעים וערב מאד לחיכו, לאחר שאכל שאל, ממה נעשה לחם זה? אמרו לו, מחיטים. אחר כך הגישו לפניו עוגות שנילושו בשמן, טעם מהם, שאל, ואלו ממה נעשו? אמרו לו, מחיטים. אחר כך הגישו לו מאפה מיוחד של מלכים, שהיו נילשים בדבש ושמן, שאל אותם, ואלו ממה המה עשויים? אמרו לו, אף הם מחיטים.

אמר אותו האדם הכפרי, אם כך, כל אלו נעשו מחיטים אשר הם ברשותי ובבעלותי תמיד, ואני זוכה ואוכל את העיקר שהוא

סבא דמשפטים סדר הלימוד ליום טו תמוז [יום 281 בשנה] הקדמת ספרא דצניעותא **רפא**

החיטה. ובגלל דעתו הקלוקלת הזאת לא ידע מעדני עולם ונאבדו ממנו הכל.

משל זה של הרשב"י הוא ממש דומה לנמשל וזהו האדם אשר לומד את התורה ואת עיקרי הכללים, אך עדיין לא זכה ואינו יודע ומבין את עומק סודות התורה.

משל זה ממחיש לנו ביותר כמה התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א, היה מחשיב את חמשת פרקים אלו של "ספרא דצניעותא" יותר מכל תורת הסוד וספר הזוהר הקדוש הראיה שרק על זה רצה להמחיש הדבר במשל והסביר את זה יותר מכל הדברים האחרים, ופשוט.

כמו כן מובא בכתבי האר"י ז"ל, חמשה פרקים אלו של "ספרא דצניעותא" הם כנגד חמשה חומשי תורה וכוללים בתמצית כמעט כל ספר הזוהר והתיקונים והם חלק הנסתר שבנסתרות הזוהר, ותיקון גדול ביותר לנשמת האדם לקרא בכל יום ויום לכל הפחות פרק אחד מ"ספרא דצניעותא".

וכידוע שהקורא את לשון הזוהר הקדוש, אף על פי שאינו מבין מה שהוא קורא, עושה בכך תיקון גדול לנשמתו ומקרב את הגאולה וזוכה למעלות רמות ונשגבות ולברכה בשני העולמות.

וכל שכן חמשה פרקים אלו שהם בבחינת סוד שבסוד, כל מילה ומילה מהם לא יערכנה כל זהב תבל ואוצרות מלכים וכמו שאמר דוד המלך עליו השלום הנחמדים מזהב ומפז רב וגו'.

אחרי שראינו את חשיבותם הגדולה של ספרא דצניעותא, ראינו לנכון להדפיסו ולהפיצו בקרב כל עם בני ישראל, במהדורת כיס מפוארת וכן באותיות מאירות עיניים, עד כדי כך שבקל יתאפשר לכל אדם לקרוא בו וליהנות מאורו ולזכות לברכות גדולות ולכל

רפב הקדמת ספרא דצניעותא סדר הלימוד ליום טז תמוז [יום 282 בשנה] **סבא דמשפטים**

המעלות הנשגבות האמורות אודות העוסק בספר הזוהר הקדוש
עיינ ספרנו אור הזוהר, וכן בספרנו מאורות הזוהר ועוד.

יהי רצון שיתקיים בנו תפילתו של הרשב"י שביקש והתחנן "יהא
רעוא קדמך דתפתח ליבאי באורייתך ותיבה לי בנין דכרין דיעבדין
רעותך ותשלם משאלין דליבאי וליבא דכל עמך ישראל לטב
ולחיין ולשלם, וכל העוסקים בספר זה יזכו להתברך ממקור
הברכות ברוך הוא, ובכל ברכות האמורות בתורה, וימלא ה' יתברך
את כל משאלותיהם לטובה ולברכה לעבודתו יתברך, ונזכה
להרמת קרן התורה וקרן ישראל ונזכה לבנין בית המקדש קיבוץ
נדחי ישראל על ידי משיח צדקנו במהרה.

ספר הזוהר ספרא דצניעותא

זוהר פרשת תרומה קע"א עד קעט ע"א

פֿרָקא קדמאָה

תַּאנָא. ספֿרא דצניעותא, ספֿרא, דשקיל
במתקלא. (תַּאנָא) דער דלא הנה
מתקלא, לא הוּ מְשִׁיחִין אִפִּין בְּאִפִּין, וּמִלְכִּין
קדמאין מיתו, וְיִינִיחִין לָא אֲשֶׁתְּבָחוּ, וְאַרְעָא
אֲתַבְּטִלַּת. עַד דְּרִישָׁא דְּכַסּוּפָא דְּכָל כְּסוּפִין,
דְּבוּשֵׁי דִיקָר אֲתִקִּין, וְאַחֲסִין.

האי מתקלא תלי באתר דלא הנה, אֲתִקְלוּ בֵּיה
אינן דלא אשתבחו. מתקלא קאים בגופיה.
לא אתאחד, וְלָא אֲתַחֲזִי. בֵּיה סְלִיקוּ, וּבֵיה סְלִקִּין
דלא הוּ, וְחֻזִּי, וְיִחְזִיין.

סתרא גו סתרא, אֲתַתְּקִין וְאַזְדִּמֵּן, בְּחַד גִּילְגִּלְתָּא,
מִלִּיא טָלָא דְּבִדּוּלְתָּא. קְרוּמָא דְּאִירָא
אֲזִדְכָּךְ וְסָתִים, אִינִין עֶמֶר נָקִי תִלְיִין בְּשִׁקְלָא. רַעּוּא
דְּרַעּוּין אֲתַגְלִיא בְּצִלּוֹתָא דְּתַתָּאי. אֲשַׁנְחָא בְּקִיחָא

תַּאנָא, ספֿרא דצניעותא, למדנו שספר הצניעות הזה, הוא ספרא, דשקיל
במתקלא, ספר השקול במאזני הקודש, ואין בו דבר יתר, ואין בו דבור
שאינו נוקב ויורד לים החכמה (תכ"ד זוהר הסולם ומפרשים).

דָּלָא נָאִים, וְנָמִיר תְּדִירָא. אֲשַׁנְחִיתָא דְתַתָּא
בְּאֲשַׁנְחִיתָא דְנִהְרֵי דְעֵלְאָה. (דְּבִיָּה) תִּרְיִן נִזְקִבִין
דְּפִרְדִּשְׁקָא, דְּאִתְעַר רוּחָא לְבָלָא.

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ
שְׂמִיתָא, בְּרֵאשִׁית בָּרָא שְׂמִית עַלְיֵיהּ,
בּוֹלְחֵי לְתַתָּא, וְתַלְיִין מִשְׁבָּעָה דְנִזְלִגְלָתָא עַד יְקִירו
דִּיקִירוּתָא, וְהָאָרֶץ תִּנְיִנָא לָאוּ בְּחוּזְשָׁן וְהָא אִתְמַר.
וּמִתְחֵיא דְאִתְלַטִּיא נִפְקָא, דְּכַתִּיב (בראשית ה) מִן
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֲרָרָה יְהוָה ^{אֶת}. חֵיתָה תְּהוֹ וְבָהוּ
וְחֻשְׁךְ עַל פְּנֵי תַחֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי
חַמִּים. תְּלִיסַר, תַּלְיִין בְּתַלְיִסַר יְקִירו דִּיקִירוּתָא.

שְׂמִיתָא אֶלְפֵי שָׁנִין, תַּלְיִין בְּשִׂיתָא קַדְמָאִי,
שְׁבִיעָאָה עַלְיֵיהּ, דְּאִתְתַּקַּף בְּלַחֲדוּי.
וְאִתְחָרִיב בָּלָא בְּתַרִּיסַר שְׁעֵתִי, דְּכַתִּיב חֵיתָה תְּהוֹ
וְבָהוּ וְגו'. תְּלִיסַר יָקִים לֹון בְּרַחֲמֵי, וּמִתְחַדֵּשָׁן
בְּקַדְמִיתָא, וְקָמוּ (ס"י קָמוּ) כָּל אִינוּן שְׂמִיתָא. בְּגִין
דְּכַתִּיב בָּרָא, וְלִבְתַּר כְּתִיב חֵיתָה, דְּהָא הָוֹת וְדָאִי,
וְלִבְסוּף תְּהוֹ וְבָהוּ וְחֻשְׁךְ, (ישעיה ב) וְנִשְׁגָּב יְהוָה
לְבִדּוֹ בְּיוֹם תַּחֲוָא.

גְּלַנְפִי דְגְלִיפִין כְּחִיוֹ דְּחַוָּא אַרְיָה, וּמִתְפַּשֵּׁט
לְכָאן וְלְכָאן, וְנָבֵא בְּרִישָׁא. רִישָׁא (אַחֲרָא)

אֶחָיד אֲבַתְּפִין, אַעֲבֵר וְזָעִים, נָטִיר וְנָגִיז. חַד לְאַלְף
 יוֹמִין זְעִירִין אֲתַגְלִיֵּיא, (נ"א אַתְמַלְיֵיא) קוֹלְטָרָא
 בְּקִטְרוֹי, סִנְפִּירָא בְּעַדְבוֹי, אַתְבֵּר רִישִׁיה בְּמִין
 דִּיפֹא רָבָא, דְּבַתִּיב (תהלים עד) שְׁבַרְתָּ רִאשֵׁי תַנִּינִים
 עַל הַמַּיִם. תִּרִין הָווּ, חַד אֲתַחֲזֹרִי, תַנִּינִם בְּתִיב
 חֶסֶר. רִאשֵׁי, בְּמָה דַּאתְּ אָמַר (יחזקאל א) וְדַמוֹת עַל
 רִאשֵׁי הַחֲיָה רָקִיעַ.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹזֶר וַיְהִי אֹזֶר, תִּינֵנו דְּבַתִּיב
 (תהלים לג) כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי, הוּא בְּלַחֲזוֹדִי.
 לְבַתֵּר אֲתַחֲזֹרִי חַד יַחוּ"י יַחוּ"ו ו"ו' בַּתְּרָאָה שְׂכִינְתָּא
 לְתַתָּא. בְּמָה דַּח' שְׂכִינְתָּא אֲשַׁתְּבַח וּבַחַד מִתְקַלָּא
 אֲתַקְלָו. וְהַחֲזִית רְצוּא וְשׁוּב, דְּבַתִּיב וַיֵּרָא אֱלֹהִים
 אֶת הָאֹזֶר כִּי מֹזֵב. (ישעיה ג) אָמְרוּ צְדִיק כִּי מֹזֵב.
 הֵא, בְּמִתְקַלִּיה סִלְקָא. קַדְמָאָה בְּלַחֲזוֹדִי. וּבְלָא
 לְחַד אֲתַחֲזֹרִי. אַחְתָּא וּמִודְעָתָא בְּלִילָן דָּא בְּרָא
 בִּיז"ד ה"א, בַּתְּרִין רְחִימִין דְּמִתְחַבְּקִין.

שִׁיתָא נִפְקִין מִעֲנָפָא דְשָׁרְשָׁא דְגוּפָא, לִישָׁן מְמַלֵּל
 רַבְרָבִן. לִישָׁן דָּא, סְתִים בִּין יו"ד וְה"א,
 דְּבַתִּיב (ישעיה מד) זֶה יֹאמֶר לֵחַ' אֲנִי וְזֶה יִקְרָא בְשֵׁם
 יַעֲקֹב וְזֶה יִכְתּוֹב יְדוֹ לִיהוֹשֻׁעַ וְיִשְׂרָאֵל וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל
 יִכְנֶה (יכנָה) מִפָּשׁ. זֶה יֹאמֶר לֵחַ' אֲנִי: אַחְתָּא. וּבְלָא
 אֲתַמַּר בִּיה"ו. בְּלָא בְּלִילָן בְּלִישָׁן סְתִים לְאִימָא.

דְּהָא אֲתַפְתַּחַת לֵיהּ דְּנַפִּיק מִינָהּ. אָבָא יְתִיב
בְּרִישָׁא, אִימָא בְּאַמְצַעִיתָא, וּמַתְּבַסְיָא מִכָּאן
וּמִכָּאן וְוִי לְמָאן דְּגַלִּי עַרְיִיתָהוֹן.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם, שְׁלִיט
דְּכֵר בְּנוֹקְבָא. (ס"י שְׁלִימוֹ דְּכֵר וְנוֹקְבָא) דְּכֵתִיב
(משלי י) וְצַדִּיק יִסּוֹד עוֹלָם, נָהִיר יו"ד בְּתֵרִין, וְנָהִיר
וּמַעֲבַר לְנוֹקְבָא. אֲתֵיִיחַד יו"ד בְּלַחֲדוּדִי, (וּבְתֵר בּוֹ)
סָלִיק בְּדִרְגוּי לְעֵילָא לְעֵילָא. אֲתַחְשַׁבָּא נּוֹקְבָא,
וְאֲתַנְהִירַת אִימָא וּמַתְּפַתְחָא (דף קע"ז ע"א) בְּתֵרֵעוּי.
אָתָּא מִפְתַּחָא דְּכָלִּיל בְּשִׁית, וּמִכְסִּיא פְתַחָא,
וְאֶחָיד לְתַתָּא לְהָא וּלְהָא, וְוִי לְמָאן דְּגַלִּי פְתַחָא.

פִּרְקָא תַנִּינָא

דִּיקְנָא מְהִימְנוּתָא. (דִּיקְנָא) לָא אֲדָבֵר בְּגִין דְּהִיא
יְקִירוּתָא דְּכָלָא מְאֲדִנִין נַפְקַת, בְּסַחֲרִנְהָא
דְּבַסִּיטָא, סָלִיק וְנָחִית חוּטָא חוּזְרָא. בְּתַלְיִסְר
מִתְפָּרֵשׁ.

בִּיקִירָא דְּבִיקִירוּתָא חֵהִיא, פְּתִיב (יִרְמִיָּה ב) לָא עֲבַר
בָּהּ אִישׁ וְלֹא יֵשֵׁב אָדָם שָׁם. אָדָם לְבַר
הוּא. אָדָם לָא כָלִיל חָבָא. כָּל שְׂכָן אִישׁ. בְּתַלְיִסְר
נְבִיעִין מְבוּעִין מִתְפָּרֵשָׁן, אַרְבַּע בְּלַחֲדוּדִי אִסְתְּמִרוּ.
תִּשְׁעָה אֲשֻׁקִּיּוֹן לְגוּפָא. (נ"א לְגִנְתָּא).

(תִּיקוֹנָא קְדָמָא) מְקָמִי פִתְחָא דְאַדְנִין, שְׁאֲרִי
 יְקִירוֹ לְאַתְתָּקֶן. (תַּנְיִנָא) נְחִית בְּשִׁפְרוֹ
 בְּרִישָׁא דְשִׁפְרוֹן. מַהֲאִי רִישָׁא לְהֲאִי רִישָׁא קָאִים.
 (תְּלִיתָא) אֲרַחָא דְנָפִיק תַּחֲוֹת תַּרְיָן נִיקְבִין דְּפִרְדִּשָׁא,
 לְאַעֲבָרָא חוּבָה, דְּכְתִיב (משלי יט) וְתַפְאֲרָתוֹ עֲבוֹר עַל
 פֶּשַׁע. (רַבִּיעָא) תַּחֲוֹת שִׁפְרוֹן אֶסְחָר שְׁעָרָא לְרִישָׁא
 אַחֲרָא. (חֲמִישָׁא) אֲרַחָא אַחֲרָא נָפִיק תַּחֲוֹתוֹ. (שְׁתִּיתָא)
 חָפִי תְקַרְוֵבְתָּא דְבוּסְמָא, לְרִישָׁא דְלַעֲיָלָא. (שְׁבִיעָא)
 תַּרְיָן תַּפְוּחִין אַתְחֲזוֹן לְאַנְהָרָא בּוּצִינִין. (תַּמִּינָא)
 מוֹלָא דְכֻלָּא, תַּלְיִיא עַד לָבָא, בִּיהַ תַּלְיִין עֲלָאִין
 וְתַתְּאִין. (תַּשְׁעָא) אֵינּוֹן דְּתַלְיִין לָא נָפְקִין דָּא מִן דָּא.
 (עֲשִׂירָא) חֲפִיִּין זַעֲרִין עַל גְּרוֹנָא (חד סר) דִּיקִירוֹ.
 רַבְרָבִין, מִתְּשַׁעְרִין בְּשִׁיעוּרָא שְׁלִים. (תְּרִיסר) (וכד)
 שִׁפְרוֹן אַתְפְּנוֹן מִכָּל סְטָרִין, וּכְאָה לְמָאן דְּנָשִׁיק
 מֵאֵינוֹן גְּשִׁיקִין. (תְּלִיסר) בְּחֵהִיא מוֹלָא דְכֻלָּא נִגְדִין
 תְּלִיסר מוֹשִׁיחִין דְּאַפְרָסְמוֹנָא דְכֻיָּא. כֻּלָּא בְּחֵהִי
 מוֹלָא שְׁכִיחַ, וְסָתִים.

בְּזִמְנָא דְמָטָא תַּשְׁרִי, יִרְחָא שְׁבִיעָא, מִשְׁתַּכְּחִי
 (נְרַחִי) אֵלִין תְּרִיסר (ס"א תְּלִיסר) בְּעֲלָמָא עֲלָא
 וּמִתְפַּתְחִי תְּרִיסר (ס"א תְּלִיסר) תַּרְעִי דְרַחֲמִי, בְּחֵהִיא
 זִמְנָא (ישעיה נה) דְרִשׁוּ יְהוָה ^{אֱלֹהֵינוּ} בְּחֻמְצָא בְּתִיב.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְּשָׁא הָאָרֶץ דְּשָׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ
זֶרַע עֵץ פְּרִי וְגו', (בראשית א) חֵינּוּ דְּכַתִּיב
(ויקרא טז) וְעַנִּיתֶם אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם בַּתְּשֻׁעָה לַחֹדֶשׁ
בְּעָרֶב. (בְּהַאי זְמַנָּא) (דברים ג) אֲדַנִּי יִהְיֶה אִתָּה תְּחִלּוֹת
לְחֵרָאוֹת אֶת עֲבָדְךָ אֶת גְּדֻלָּךְ. יְהו"ה שְׁלָים
בְּסִטְרוֹ. וְהָכָא בְּרַחֲשׁוֹתָא דָּא דֹּאֲרָעָא, לָא שְׁלָים.
יְהִי לָא כְּתִיב, קָרִינֵן יו"ד עֲלָאָה יו"ד תַּתָּאָה, וַיֵּיצֵר
י' עֲלָאָה י' תַּתָּאָה, (יְהִי) י' עֲלָאָה, י' תַּתָּאָה. ה'
בְּגֻוִיָּהּ. בְּלָלָא דְשְׁלִימוֹ. שְׁלָים, וְלָא לְכָל סִטְר.
אֲתַעְקֹר מִחַאי אַתֵּר שְׂמָא דָּא, וְאֲשְׁתִּיל בְּאַחֲרָא,
כְּתִיב וַיִּטַּע יְהוָה אֱלֹהִים. – ה' בֵּין יו"ד לְיו"ד
דִּיהִי, נִשְׁבָּא דְפִרְדֶּשְׁקָא דַּעֲתִיקָא, לְזַעֲרָא דְאַנְפִּין
בְּלָא רוּחָא לָא אֲתַקִּיִּים. בְּה"א, אֲשְׁתַּבַּלֵּל ה"א
עֲלָאָה ה"א תַּתָּאָה, דְּכְתִיב (ירמיה א) אֲחֹה אֲדָנִי
אֱלֹהִים.

בְּקִיטְפוֹי דְקִטְפִין, (צִירָא) בְּרוּחָא דְמִתְקַלִּין, יְה"ו.
י' עֲלָאָה דֹּאֲתַעְטֹר בְּקִטְרָא (ס"א בְּעִטְרָא)
דַּעֲתִיקָא, חֵיא קְרוּמָא עֲלָאָה דֹּאֲדִכְךָ וְסִתִּים. ה"א
עֲלָאָה, דֹּאֲתַעְטֹר בְּרוּחָא דְנוּקְבִין דְפִרְדֶּשְׁקָא,
דְּנַפִּיק לְאַחֲיָא. ו' עֲלָאָה, בּוֹצִינָא דְקִרְדִּינוּתָא
דֹּאֲתַעְטֹר בְּסִטְרוֹ, (ס"א בְּעִטְרוֹ) מִתְפֹּשְׁטֵן אֲתַנוּן
לְכַתֵּר, וְאֲתַבַּלְלוּ בּוֹזְעִירָא דֹּאֲפִין. בְּמַח דְשְׂרִיא

בְּגוֹלְגֶלְתָּא, אֲשֶׁתְּכֹחוּ מִתְּפִשְׁטָן בְּכָל גּוֹפָא,
לְשִׁבְלָא בָלָא. בְּעָמַר נָקָא. בַּד תְּלִי תְלִיין אֵלִין
אֲתָנוּן. בַּד אֲתַגְלִי לְעֵירָא מִתִּישְׁבֵּן בֵּיה אֵלִין
אֲתָנוּן, וְאֲתַקְרִי בְּהוּן.

י"ד דְּעֵתִיקָא סָתִים בְּעָטְרוֹי, בְּגִין שְׂמָאֵלָא
אֲשֶׁתְּכַח ה"א אֲתַפְתַּח בְּאַחֲרָא וְאִינְקִיב
בְּתָרִין נִקְבִין, וְאֲשֶׁתְּכַח בְּתַקּוּנִין. ו' אֲתַפְתַּח
בְּאַחֲרָא, דְּכַתִּיב, (שיר השירים ז) הוֹלֵךְ לְדוֹדִי
לְמִישְׁרִים. בְּבוֹצִינָא דְקַרְדִּינוּתָא לְמַבְסִיא פְתָחָא.
ו' לְעֵילָא ו' לְתַתָּא, ה' לְעֵילָא ה' לְתַתָּא. י' לְעֵילָא
וְכַה לָא אֲשֶׁתְּתַף אַחֲרָא, וְלָא סָלִיק בְּתַדְהָ, בַּר
רְמִיזָא דְרְמִיז בַּד אֲתַגְלִיין תְּרִין (פְּאוּרִייתָא) וּמִתְּחַבְרֵן
בְּחַד דְּרַגְלָא, חַד רַגְלָא בְּגִין לְאַתְּפַרְשָׁא, ו"ד בְּלִילִין
בִּי"ד ווי בַּד אֲסַתְלֵק הָא, וְאֲתַגְלִיין.

אִינְוִן בּוֹסְמִין דְּטִיפְסָא שְׂרִיקִין, לָא עֲבָרִי (ס"א עבד)
לָא מִתְּעַכְבִּי בְּדוֹכְתָא, וְתַחֲיוֹת רְצוּא וְשׁוּב.
בֶּרַח לָךְ אֵל מְקוֹמָךְ. אִם תִּגְבִּיהַּ בְּנֶשֶׁר וְאִם בֵּין
בּוֹכְבִים שִׁים קִנְךָ מִשֵּׁם אוֹרִיךְךָ.

וְתוֹצֵא הָאָרֶץ (דף קע"ז ע"ב) דְּשָׂא. אִימְתִי, בַּר שְׂמָא
אֲתַנְטַע. וּבְרִין אֲוִירָא נָפִיק, וְנִצּוּצָא אוֹדְמָן.
(תִּיקוּנָא קְדָמָא דְרִישָׁא) חַד גּוֹלְגֶלְתָּא אֲתַפְשֵׁט בְּסָטְרוֹי,
מִלָּא מְלִי עָלֶיהָ, דְּתַרִי גּוֹנִי.

תִּלְתִּית חֻלְדִּין דְּאִתְּנוּן רְשִׁימִין, אִתְּנִלְיִין בֵּיהּ. (תְּלִיתָא)
 אוֹכְמִין (ס"א כְּעוֹרְבָא) בְּעֶרְבָאָה תִּלְיִין עַל נִיקְבִּין
 עֲמִיקִין, דִּלָּא יְכִיל לְמִשְׁמַע יְמִינָא וּשְׁמַאלָא. הָבָא
 חֹד אֲרַחָא לְעִילָא דְקִיק. (רְבִיעָא) מִצְחָא דִּלָּא נְהִיר,
 קְטִטּוּתָא דְעֶלְמָא. בַּר בַּר רַעְוָא אֲשַׁנַּח בֵּיהּ.
 (חֲמִישָׁא) עֵינִין דְּתִלְתִּית גִּוּנִי, לְמִרְתַּת קַמִּיחִי אִתְּסַחֵן
 בְּחֻלְבָא דְנְהִיר. כְּתִיב (ישעיה לג) עֵינֶיךָ תִּרְאֶנָּה
 יְרוּשָׁלַּיִם נֹחַ שְׁאֲנָן, וּכְתִיב (ישעיה א) צֹדֵק יִלְּוֶין כָּהֵן.
 נֹחַ שְׁאֲנָן, עֲתִיקָא דְסִתִּים, עֵינֶךָ כְּתִיב. (שְׁתִּיתָא)
 חוּטְמָא פֶּרְצוּפָא דְזַעֲרָא, לְאַשְׁתְּמוּדְעָא. תִּלְתִּית
 שְׁלֹחֻבִין מִתּוֹקְדִין בְּנִיקְבוֹי. (שְׁבִיעָא) דִּרְגָא עֲקִימָא,
 לְמִשְׁמַע טָב וּבִישׁ. כְּתִיב (ישעיה מב) אֲנִי יְהוָה
 הוּא שְׁמִי. וּכְתִיב (דְּבָרִים לב) אֲנִי אֱמוּנָה וְאֶחֱיָה. וּכְתִיב
 (ישעיה מו) וְאֲנִי אֶשָּׂא וְאֲנִי אֶסְבֹּל. (תְּחִלִּים ק) הוּא עֲשֵׂנוּ
 וְלֹא אֲנַחְנוּ. (אִיּוֹב כג) וְהוּא בְּאַחַד זְמַי יִשְׁכַּבְנוּ. הוּא
 אֶקְרִי מָאן דְּסִתִּים וְלָא שְׁכִיחַ, הוּא מָאן דִּלָּא אֲזֻדְמִן
 לְעֵינָא. הוּא מָאן דִּלָּא אֶקְרִי בְּשֵׁמָא. (ה"א ה").

א' כָּלִיל (חֹא) ו'. ו' כָּלִיל א' וְלָא כָּלִיל ח'ו'. (ס"א ה")
 א' אֲזִיל לְאַלְתָּה. אַל"ף אֲזִיל לִיז"ד, יז"ד אֲזִיל
 לִיז"ד, דְּסִתִּים מִכָּל סְתִימִין, דִּלָּא מִתְחַבְּרִין בֵּיהּ
 וז"ד. וזי כד לא נהיר י' בו"ד.

כד אסתלק י' מן ו"ד בחובי עלמא, ערייתא דכלא
אשתבת, על דא כתיב (ויקרא יח) ערות אביך
לא תגלה. וכד אסתליק יו"ד מן ה"א, על דא כתיב
וערות אמה לא תגלה אמה היא לא תגלה ערותה.
אמה היא ודאי, (משלי ב) כי אם לבינה תקרא וגו'.

פרקא תליתאה

תשעה תקונין יקירין אתמסרו לדיקנא כל מה
דאתטמר ולא אתגלויא עלאה ויקרא
אשתבת. (והוא) וזה (ס"א דיקנא) גלוייה (ס"א ויקרא) קרא.

תיקונא קדמא דדיקנא, נימין על נימין מקמי
פתחא דאדנין עד רישא דפומא. (תניינא)
מרישא האי, עד רישא אחרא אשתבת. (תליתאה)
מתחות תרין נקבין ארחא מלויא דלא אתחזיין.
(רביעאה) עלעין אתחפין מיהאי גיסא ומיהאי גיסא.
(חמישאה) בהו אתחזין תפוחין סומקין בנורדא.
(שתיתאה) בחד חומא תליין אוכמין תקיפין עד חדוי.
(שביעאה) שפון סומקין בנורדא אתפנין. (תמינאה)
ועירין נחתין בגרזנא, ומחפין קדלא. (תשיעאה)
רבובין וזעירין בגידין (ס"א נגידין) (ס"א נחתין) בשקולא.
באלין אשתבת גיבר ותקיף מאן דאשתבת.

בְּתִיב (תהלים קיח) **מִן הַמִּצָּר קָרָאתִי יְיָ. תַשָּׁעָה אָמַר יְיָ עַד כָּל גּוֹיִם סָבְבוּנִי, לֹא־סָחָרָא וּלֹא־נָנָא עָלָיו. וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דָּשָׁא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עוֹשֶׂה פְרִי אֲשֶׁר זָרְעוּ בּוֹ לְמִינֵהוּ. תַשָּׁעָה אֱלֹהִין אֲתַעֲקְרוּ מִשְׁמָא שְׂלִים, וְאֲשִׁתִּירוּ לְבָתֵּר בְּשִׁמְא שְׂלִים, וּבְתִיב וַיִּטַּע יְהוָה אֱלֹהִים. תְּקוּנוֹן דְּדִיקְנָא בְּתַלְסָר אֲשִׁתְּבָחַן אִיהִי, דְּהִיא עֲלָאָה. תַתָּאָה, בְּתַשָּׁעָה אֲתַחְזוּן. כ"ב אֲתַחְזוּן אֲתַגְלִיפוּ בְּגוֹנֵיחֹן (ס"א בְּגִינְחוֹן).**

עַל הָאֵי, (ס"א עַל הָאֵי מָאן דְּחִזִּי בְּחִלְמִיָּה דִיקְנָא) **חֲלָמָא דְאַחִיד דִיקְנָא דִבֵּר נָשׁ עֲלָאָה בִידִיָּה, (נ"א או דְאֹשִׁיט יְדִיָּה לִיָּה יִנְדַע דְשָׁלִים בְּמֵאֲרִיָּה) שְׁלִים בְּמֵאֲרִיָּה. שְׁנֵאִין תַּחֲתוֹתַי יִכְנַעוּן. כָּל שְׁכָן דִיקְנָא עֲלָאָה דְנְהִירָא (ס"א לְתַתָּאָה) בְּתַתָּאָה, דְּעֲלָאָה רַב חֶסֶד אֲקָרִיָּה, בְּזַעֲרָא חֶסֶד סָתָם, כֹּד אֲצַטְרִיךְ נְהִירוֹ אֲנִיָּה וְאַקְרִי רַב חֶסֶד. (ס"א בִידִיָּה הָא מִתְרַחֵץ דְהָא בְשָׁלָם עִם מֵאֲרִיָּה וּשְׁנֵאִי יִכְנַעוּן תַּחֲתוֹתַי וְדִין הוּא כְּדִיל דְחִזָּא בְּחִלְמִיָּה כָּל שְׁכָן אִם זָכָה לְאוֹדְעָא מַה הָיָא דִיקְנָא עֲלָאָה דְהוּא נְהִיר לְתַתָּאָה אָרִים עֲלָאָה רַב בְּחֶסֶד אֲקָרִי בְּזַעֲרָא חֶסֶד סָתָם).**

בְּתִיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָאֵל הַמִּים שָׁרִין נָפֶשׁ חַיָּה, כְּלוֹמַר, (נ"א ח"י י"ה) י"ה אֲתַפְּשֵׁט נְהִירוֹ דְדָא בְדָא, כְּלָא אֲתַרְחִשׁוּן בּוֹמְנָא חָדָא, מִים טָבָאן מִים בִּישׁוֹן. בְּגִין דְּאָמַר יִשְׂרָאֵל, אֲתַכְּלָלוּ דָא בְדָא. חַיָּה

עֲלָאָה, חֵיה תתָאָה. חֵיה (דף קע"ח ע"א) טָבָא. חֵיה
בישא.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם. הָאָדָם לֹא כְּתִיב, אֱלֹא
אָדָם סָתָם, לְאַפְקָא אָדָם דְּלַעֲיָלָא
דְּאַתְעָבִיד בְּשָׂמָא שְׁלִים. כֹּד אֲשַׁתְלִים דָּא,
אֲשַׁתְלִים דָּא. אֲשַׁתְלִים דְּכֹר וְנוֹקְבָא לֹא שְׁלָמָא
כָּלָא. יְהוֹ"ה סְטָרָא דְדִבְרֵי. אֱלֹהִים סְטָרָא דְנוֹקְבָא.
אַתְפָּשֵׁט דְּכוּרָא, וְאַתְתֵּקֵן בְּתַקְוֹנֵי בָּאָמָא, בְּפִנְיָה
דְּאַמָּה. מַלְכִּין דְּאַתְבְּטְלוּ, הָבָא אַתְבְּטְלוּ.

דִּינִין דְּדְכוּרָא תְקִיפִין בְּרִישָׁא, בְּסוּפָא גַּיְיַחִין.
דְּנוֹקְבָא בְּאַיְפָּבָא. וַי"ה קִינְטִירִין דְּקִיטוּרָא
בְּעֵטְבוֹי שְׁקִיעִין. ו' זְעִירָא בְּגִזְזָא אֲשַׁתְבַּח. אִי
אַתְבְּסְמוּ דִּינִין, בָּעָא עֲתִיקָא. אַתָּא חֲזִיָּא עַל נִקְבָּא,
וְקִינָא דְּזִיזָמָא אַתְתֵּקֵן בְּגִזְזָא, לְמַעַבְד מְדוּרָא
בִּישָׁא. דְּכְתִיב וַתַּחַר וַתִּלְד אֶת קֵן. קִינָא דְּמְדוּרָא
דְּרוּחִין בִּישִׁין זְעִירִין וְקִטְפוּרִין.

אַתְתֵּקֵן בֵּיה בְּהָא אָדָם, בְּתִירִין, בְּכִלְל וּפְרִט,
אַתְבְּלְדוּ בְּפִרְט וּבְכִלְל, שׁוֹקֵין וְדְרוּעִין,
יְמִינָא וּשְׂמָאלָא. דָּא אַתְפִּלְג בְּסְטְרוֹי אַתְתֵּקֵן דְּכֹר
וְנוֹקְבָא יְהוֹ"ו. ו' דְּכֹר. ה' נִקְבָּא. ו' בְּתִיב זְכֹר וְנִקְבָּה
בְּרָאָם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם. דְּיוֹקְנָא

וּפְרָצוּפָא דְאָדָם יְתִיב עַל בְּרִסְיָא, וּבְתִיב (יחזקאל א)
וְעַל דְּמוֹת חֲפְסָא דְּמוֹת בְּמִרְאָה אָדָם עָלִיו
מִלְמַעְלָה.

דְּכָר אַחֵר, יִשְׁרְצוּ חַמִּים, תַּרְגּוּם יִרְחִשׁוּן. בְּלֹא מֶר,
בְּד מִרְחִשׁוֹן בְּשִׁפּוּתִיה פְּתוּגְמִי צְלוּתָא,
בְּזוּבוּתָא, וּבְנִקְיוֹת דְּעֵתָא, וּבְמִיָּא הָוָה רְחִישׁ נִפְשָׁא
חִיתָא.

וְכַד בְּעִי בַר נָשׁ לְסִדְרָא צְלוּתִיה לְמֵאֲרִיָּה,
וּשְׁפּוּתִיה מִרְחִשׁוֹן בְּהֵא גִזּוּנָא מִתְתָּא
לְעֵילָא, לְסִדְקָא יִקְרָא דְמֵאֲרִיָּה, לְאַתֵּר דְּשִׁקּוֹ
דְּעִמְקוֹ דְּבִירָא, נְגִיד וְנָפִיק. לְבִתֵּר יִנְגִיד לְאַמְשָׁכָא
מִלְעֵילָא לְתַתָּא, מִחֲהוּא שְׁקִיָּא דִּנְחֻלָּא, לְכַל דִּרְגָּא
וְדִרְגָּא, עַד דִּרְגָּא בְּתִרְאָה לְאַמְשָׁכָא נִדְבָה לְכַלָּא
מִעֵילָא לְתַתָּא. לְבִתֵּר בְּעִי לְקִשְׁרָא קִשְׁרָא בְּכַלָּא,
קִשְׁרָא דְבִנְיָה דְּמַחִימְנִתָּא וְיַעֲבִדוּן כָּל מְשִׁאלוּחִי,
בֵּין שְׂאֵלְתָא דְּצַבּוּרָא, בֵּין שְׂאֵלְתָא דִּיחִידָא.

וּשְׂאֵלְתָא דְּאִית לְכַד נָשׁ לְשִׂאֲלָא מִמֵּאֲרִיָּה, הֵן
מְסוּדְרוֹת בִּט' גִּזּוּנִי, אִית בְּאַלְפָּא
בִּיתָא, וְאִית בְּאַדְפֵּר מְכִילוּחִי דְּקִנְדָּשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
רַחוּם וְחַנּוּן וְגו'. אִית בְּשִׁמְחָן יִקְרִין דְּקִנְדָּשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, בְּגִזּוֹן אֱהִיָּה, יְהִי, יְחִי, אֵל, אֱלֹהִים, יְהוָה
צְבָאוֹת, שְׂרִי, אֲרֵנִי.

אית בעשר ספירות, פגון: מלכות, יסוד, הוד,
נצח, תפארת, גבורה, חסד, בינה, חכמה,
פתר. אית באדבר צדיקיא, פגון האבות
והנביאים והמלכים. אית בשירי ובתושבתי,
דאית בחון קבלה אמיתית. ועילא מנחון מאן דידע
לתקן תקנין למאריה, בדקא יאות. ואית בידעה
סלקא מתתא לעילא, ואית מאן דידע לתמשך
שפעא מעילא לתתא. ובכל ט' גווי אלן, צריכא
בונה גרולה, ואי לא עליה קרא דכתיב, (שמואל א ב)
ובזי יקלו.

ובכוונת אמן, דהוא כליל תרין שמותן יהו"ה
אדנ"י. והאחד גניו טוביה וברכוהי,
באוצר הנקרא היכל, והוא רמוזו בפסוק (חבקוק ב) וְה'

ובכוונת אמן, דהוא כליל תרין שמותן יהו"ה אדנ"י שהוא כולל ב' שמות
הויה אדני, כי אמן גימטריה צ"א וכן אלו הב' שמות הם בגימטריה צ"א,
(כלומר שיכון ליחד אלו הב' שמות שהם סוד יחוד זיו"ן), והאחד גניו טוביה וברכוהי,
באוצר הנקרא היכל, והשם הויה, שהוא ז"א, גונו טובו שהוא החסד,
וברכותיו שהיא הגבורה באוצר הנקרא היכל, שהוא שם אדנ"י שבגימטריה
היכל שהיא מלכות, והוא רמוזו בפסוק, "וְהַיְכָל קָדְשׁוֹ הֵם מִפְּנֵי", פרוש
שם הו"ה מלוכב בשם אדנ"י שבגימטריה היכל כמנין הס בסוד היחוד,
ולדא רמזו רבותינו זכרונם לברכה ולזה רמזו רז"ל: כָּל טוֹב הָאֲדָם בְּבִיתוֹ,
פרוש כל הטוב של אדם (שבגימטריה מ"ה שהוא שם הויה במילוי אלפי"ן) גנוז
במלכות, שנאמר (במדבר יב) כָּל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא, ומתרגמין בכל דעמי,
פירוש במלכות.

בְּחִיבָל קְדָשׁוֹ הֵם מִפְּנֵי וְלָדָא רְמוּז רַבּוּתֵינוּ וְכְרוֹנָם
 לְבִרְכָּהּ, כֹּל טוֹב הָאָדָם בְּבֵיתוֹ, שְׁנֵאמַר (במדבר יב)
 בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא, וּמִתְרַגְּמִין בְּכָל דְּעָמִי.

נְאִי מִכּוּוֹן בְּכָל חַד וְחַד מִט' גְּוֹנֵי כְּדָקָא יְאוּת, דָּא
 הוּא בַר נָשׁ דְּאוּקִיר לְשִׁמָּא דְמֵאֲרִיָּה לְשִׁמָּא
 קַדִּישָׁא, וְעַל דָּא כְּתִיב כִּי מִכְבְּדִי אֶכְבֵּד וּבְנֵי יִקְלְדּוּ,
 אֶכְבֵּד בְּעֶלְמָא דִּין, לְקִיִּים וְלִמְעַבְד כֹּל צְרָכוֹ.
 וַיַּחֲזֹן כֹּל עַמְמֵי אֶרֶעָא, אֲרִי שְׁמָא דְה' אֶתְקַרִּי
 עָלֶיהָ, וַיִּדְחֲלוֹן מְנִיָּה. וּבְעֶלְמָא דְאַתִּי, יִזְכִּי לְמִיקָם
 בְּמַחֲצֵת חֲסִידִים, אֵף עַל פִּי דְלֹא קָרִי כֹל צוּרְכֵיהָ,
 כִּיִּין דְּזֻכָּה לְאַשְׁגָּחָא יְדִיעַת מֵאֲרִיָּה, וְאִיכּוּוֹן בֵּיהּ
 כְּדָקָא יְאוּת.

נְאִי מִכּוּוֹן בְּכָל חַד וְחַד מִט' גְּוֹנֵי כְּדָקָא יְאוּת, ואם מכוון בכל אחד ואחד
 מִט' אופני התפלה כראוי להיות, דָּא הוּא בַר נָשׁ דְּאוּקִיר לְשִׁמָּא דְמֵאֲרִיָּה
 לְשִׁמָּא קַדִּישָׁא, זהו האדם המכבד את שם אדונו שהוא שם הקדוש (מלכות),
 וְעַל דָּא כְּתִיב כִּי מִכְבְּדִי אֶכְבֵּד וּבְנֵי יִקְלְדּוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב כִּי מִכְבְּדִי אֶכְבֵּד
 כֹּל צְרָכוֹ, אכבדו בעולם הזה לקיים ולעשות כל צרכיו, וַיַּחֲזֹן כֹּל עַמְמֵי
 אֶרֶעָא אֲרִי שְׁמָא דְה' אֶתְקַרִּי עָלֶיהָ, וַיִּדְחֲלוֹן מְנִיָּה וִירָאוּ כָל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי
 שם הויה נקרא עליו וִירָאוּ מוֹמֵנו, וּבְעֶלְמָא דְאַתִּי, יִזְכִּי לְמִיקָם בְּמַחֲצֵת
 חֲסִידִים, ובעולם הבא יזכה לעמוד במחלקת החסידים, אֵף עַל פִּי דְלֹא קָרִי
 כֹּל צוּרְכֵיהָ, אף על פי שלא קרא בתורה כל צרכו, כִּיִּין דְּזֻכָּה לְאַשְׁגָּחָא
 יְדִיעַת מֵאֲרִיָּה, וְאִיכּוּוֹן בֵּיהּ כְּדָקָא יְאוּת, כיון דזכה להתבונן ולדעת בידיעת
 אדונו בשעה שמתפלל וכיוון בו כראוי.

מאי ובזי יקלוי. דא הוא מאן דלא ידע לאחדא שמה קדישא, ולקשרא קשרא דמהימנותא,

מאי ובזי יקלו על מי נאמר פסוק זה? דא הוא מאן דלא ידע לאחדא שמה קדישא, זה הוא מי שאינו יודע ליחד את השמות הקדושים, (כלומר שלא רצה ללמוד איך ליחד את השמות הקדושים), ולקשרא קשרא דמהימנותא, ולקשר את קשר הספירות של עולם האצילות הנקרא אמונה, ולאמנשא (דף קע"ח ע"ב) לאתר דאצטריך, ולהמשיך את השפע למקום שצריך, ולאוקיר שמה דמאריה טב ליה דלא אתברי טוב לו שלא היה נברא, ופל שכן מאן דלא אתפנון באמן כל שכן מי שלא נתכוין באמן (וכמו שהביא לעיל שאמן גימטריה ב' שמות הוי"ה ואדני) (תוכן דברי זוהר הסולם ומפרשים).

[ראה עוד זוהר הקדוש (פרשת נח בתוספתא דף ס"ב): תיקוני זוהר יט, מ, וז"ל: ודא איהו העונה אמן בכל כחו, בההוא כ"ח, ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין, העונה אמן בכל כחו קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה, ובגינה אתמר (תהלים צג ב) נכון כסאך מאז מעולם אתה, וביה (איכה ה'ט) אתה יהו"ה לעולם תשב, אתה, ההוא דאתמר ביה אבינו מלכנו אבינו אתה, ומאי ניהו אבינו אב הרחמן.

בענין קדושת בית המדרש ליקוט מכל ספרי הזוה"ק

ביאור: וזהו העונה אמן בכל כחו, באותו כ"ח, ומשום זה פרשנה בעלי המשנה, העונה אמן בכל כחו קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה, ובגללו נאמר נכון כסאך מאז מעולם אתה, ובו אתה יהו"ה לעולם תשב. אתה, אותו שנאמר בו אבינו מלכנו אבינו אתה, ומי הוא אבינו? אב הרחמן.

זוהר לג. וז"ל: בינוניים יהיב לון שאלתין דלהון מלבר, ולא גאלין לגאון, רשיעיא אדחין מתמן, ולא יהיב לון שאלתין דלהון, אלא עליהו אתמר (ישעיה א יב) מי בקש זאת מידכם רכס חצרי, ואלין אינון רשיעיא, דהו מבזין למלכא בצלותהון, דמנחן למשמע צלותא, ופסקין לה על שיחה בטלה. ביאור: לבינוניים נותן להם את בקשותיהם מבחוץ, ולא נכנסים פנימה. הרשעים נדחים משם, ולא נותן להם את בקשותיהם, אלא עליהם נאמר, מי בקש זאת מידכם רכס חצרי, ואלו הם הרשעים שהיו מבזים את המלך בתפלתם, שמניחים לשמע את התפלה ומפסיקים אותה על שיחה בטלה.

זוהר ח"א כ: [וז"ל: הצדיק אינו נותן שנה לעיניו ביום ובלילה עד שמוכיח הרשעים ומביאם שישוּבו בתשובה - ח"א כט: וז"ל: מי שמוחה לכבוד שמים אין מלאך המות שולט בו כשאר בני אדם], לח: ס"ב:

זוהר ח"ב קלא: וז"ל: ומאן דמשפטי בבי כנישתא במלין דחול, ווי ליה, דאחזי פרוּדא, ווי לית דגרע דמהימנותא. ווי ליה דלית ליה חולקא באַלהא דישׂראל. דאחזי דהא לית (ליה) אַלהא, וְלא אשתכח תקון, (ולית ליה חולקא ביה) וְלא דחיל מניה, וְאנהיג קלנא בתקונא (ס"א בתקופא) עֲלֵהָ דלעילא. ביאור: ומי שְׁמַדְבֵּר בבית הַנִּסָּת בַּדְּבָרִי חל - אוי לו! שְׁמַרְעָה פְּרוּד. אוי לו! שְׁגוּרַע אֶת הָאֲמוּנָה. אוי לו! שְׁאִין חֶלֶק בְּאֵלֵי יִשְׂרָאֵל. שְׁמַרְעָה שְׁהָרִי אין (לו) אֵלֹהִים וְאִינוּ נִמְצָא שֵׁם (ואין לו חֶלֶק בו) וְלא פוֹחַד מִמֶּנּוּ, וּמְנַהֵג קִלּוֹן בְּתִקּוֹן (בַּחֲזֵק) הַעֲלִיּוֹן שְׁלֹמֶעֱלָה. [ועי"ע פ"ח שער הַכְּנוּת אָמֵן פ"ב, מוהר"ם ש"ף פְּרִשְׁת וְאַתְחַנּוּ].

זוהר פְּרִשְׁת וְיִלְךְ דף רפה. וז"ל: וְזֵהוּ הָאֵדָם שְׁמַכְבֵּד שֵׁם רַבּוֹנוּ לִיחַד אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְעַל זֶה כְּתוּב (שְׁמוּאֵל א ב) כִּי מְכַבְּדִי אֶכְבֵּד. כִּי מְכַבְּדִי - לְעוֹלָם הֵזֶה. אֶכְבֵּד - לְעוֹלָם הַבָּא. וּבֹזֵי יְקָלוּ, מֵאִי וּבֹזֵי יְקָלוּ. דָּא הוּא מֵאן דְּלֵא יָדַע לִיחַדָּא שְׁמָא קַדִּישָׁא, וְלִקְשָׁרָא קִשְׁרָא דְּמַהֲיִמְנוּתָא, וְלִאֲמַשְׁכָּא בְּרַכָּאן לְאַתֵּר דְּאַצְטְרִיךְ, וְלִאֲוֹקִיר שְׁמָא דְּמֵאֲרִיָּה. וְכָל מֵאן דְּלֵא יָדַע לְאֲוֹקִיר שְׁמָא דְּמֵאֲרִיָּה, טב לִיה דְּלֵא אֲבָרִי. בִּיאור: וּבֹזֵי יְקָלוּ. מֵה זֶה וּבֹזֵי יְקָלוּ? זֵהוּ מִי שֶׁלֹּא יוֹדַע לִיחַד אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְלִקְשֵׁר קִשְׁרָא דְּמַהֲיִמְנוּתָא, וְלִהַמְשִׁיךְ בְּרָכוֹת לְמִקּוֹם שְׁצָרִיךְ וּלְכַבֵּד שֵׁם רַבּוֹנוּ. וְכָל מִי שֶׁלֹּא יוֹדַע לְכַבֵּד אֶת שֵׁם רַבּוֹנוּ, טוב לוֹ שֶׁלֹּא נִבְרָא.

זוהר תְּרוּמָה דף קע"ח: מֵאִי וּבֹזֵי יְקָלוּ. דָּא הוּא מֵאן דְּלֵא יָדַע לְאַחַדָּא שְׁמָא קַדִּישָׁא, וְלִקְשָׁרָא דְּמַהֲיִמְנוּתָא, קִשְׁרָא לְאַתֵּר וְלִאֲמַשְׁכָּא דְּאַצְטְרִיךְ, וְלִאֲוֹקִיר שְׁמָא דְּמֵאֲרִיָּה טב לִיה דְּלֵא אֲתַבְּרִי. וְכָל שֶׁכֵּן מֵאן דְּלֵא אֲתַפְּנוֹן בְּאֵמֵן.

זוהר ח"ב מו: ככט, פרשת ויקהל דף רז. כַּד סָלִיק סֵפֶר תוֹרָה לְתַמּוֹן, כְּדִין בְּעָאן כָּל עַמָּא לְסַדְרָא גְרַמְיִיהוּ לְתַתָּא, בְּאִימָתָא בְּדַחֲלוּ בְּרַתְתָּ בְּזִיעַ, וּלְכַוּנָא לְבִייהוּ, כְּמַה דְּהִשְׁתָּא קִיָּמִין עַל טוֹרָא דְּסִינִי לְקַבְּלָא אוֹרֵייתָא, וְיִהוּן צִיִּיתִין וְיִרְכּוּן אוֹדְנִיִּיהוּ. וְלִית רְשׁוֹ לְעַמָּא לְמַפְתַּח פּוּמִיהוּן, אֲפִילוּ בְּמִילִי דְּאוֹרֵייתָא, וְכָל שֶׁכֵּן בְּמַלְכָּא אַחֲרָא, אֲלֵא כָּלְהוּ בְּאִימָתָא, כְּמֵאן דְּלִית לִיה פּוּמָא וְהָא אוֹקְמוּהָ, דְּכַתִּיב, (נחמיה ח) וּכְפַתְחוּ עֲמֻדוֹ כָּל הָעָם. (נחמיה ח) וְאֲזַנִּי כָּל הָעָם אֶל סֵפֶר הַתּוֹרָה. בִּיאור: כְּשֶׁעוֹלָה לְשֵׁם סֵפֶר תּוֹרָה, אֲזַ צְרִיכִים כָּל הָעָם לְסַדֵּר עַצְמָם לְמִטָּה בְּאִימָה וּפְחַד, בְּרַתְתָּ וּבְזִיעַ וּלְכַוֵּן לָבָם, כְּאֵלּוּ שִׁפְעַת עוֹמְדִים עַל הַר סִינִי לְקַבֵּל תּוֹרָה, וְיִהְיוּ מְקַשְׂיבִים וּמְטִים אָזְנֵיהֶם. וְאִין רְשׁוֹת

וְלֹא־מִשְׁבָּא לְאַתֵּר דְּאַצְטְרִיד, וְלֹא־זִקְרִי שְׁמָא
דְּמֵאֲרִיה טַב לִיה דְּלֹא אֲתַבְרִי. וְכֹל שְׁכֵן מָאן דְּלֹא
אֲתַבְּזִין בְּאַמֵּן.

וְעַל דָּא, כֹּל מָאן דְּמִרְחִישׁ בְּשִׁפְזוּתִיה בְּנִקְיוּתָא
דְּלֵבָא, בְּמִיָּא דְּמִנְקִי, מֵאִי כְּתִיב בְּחֲדִיהּ,

לְעַם לִפְתּוֹחַ פִּיהֶם אָפְלוּ בְּדַבְרֵי תוֹרָה, כֹּל שְׁכֵן בְּדָבָר אַחֵר, אֵלֶּא כָּלָם בְּאַיְמָה,
כְּמִי שְׁאִין לוֹ פֶּה, וְהִרִי פֶּרְשׁוּהּ, שְׁכֵתוֹב (נחמיה ח) וּכְפִתְחוּ עֲמֻדוֹ כָּל הָעָם. (שם)
וְאַזְנֵי כָל הָעָם אֵל סֵפֶר הַתּוֹרָה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כִּד מִפְקִין סֵפֶר תּוֹרָה
בְּצַבּוּרָא, לְמִקְרָא בִּיהּ, מִתְּפַתְחוּ תַרְעֵי שְׁמַיָּא דְּרַחֲמִין, וּמַעֲזָרִין אֶת הָאֱהָבָה
לְעִילָא. בִּיאור: אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּשִׁמוּצִיָּאִים סֵפֶר תּוֹרָה בְּצַבּוּר לְקִרְא בּוּ,
נִפְתָּחִים שַׁעֲרֵי רַחֲמִים בְּשָׁמַיִם, וּמַעֲזָרִים אֶת הָאֱהָבָה לְמַעְלָה. - זוֹהַר ח"ג
כ., כט.; מו.; פֶּרְשֵׁת אַחֲרֵי עַה; קכט.; רכ., [רלט: מִי שְׁרוּזָא עוֹבְרִי עֲבֵרָה וְאַיְנוּ
מוֹחָה, עוֹבֵר בְּשִׁלְשָׁה לְאַוּיִן], רפה.; רפו קכט., - זוֹהַר חֲדָשׁ וְיִקְרָא מִט, רע"א
מִהֵמָּנָא כ'. זוֹהַר וַיִּלָּךְ].

וְעַל דָּא, כֹּל מָאן דְּמִרְחִישׁ בְּשִׁפְזוּתִיה בְּנִקְיוּתָא דְּלֵבָא, וְעַל כֵּן כָּל מִי
שִׁמְרָחִישׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּשִׁפְתָיו בְּנִקְיוֹן הַלֵּב, (מלהרהר דברים אחרים, המפריעים לכונת
התפילה), בְּמִיָּא דְּמִנְקִי, הֵינּוּ אַחֵר שְׁטִיָּהר עֲצֻמוּ בְּמִים הַמְּטַהֲרִים (במקוה
טהרה), מֵאִי כְּתִיב בְּהִדְיָה, מִה כְּתוּב עֲלֵיו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם, שְׁבִרָא
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת בְּנֵי הָאָדָם כְּלוֹמַר, בְּשִׁבִּיל אָדָם דִּידַע לְאַתְדָא צֶלֶם
וְדִמּוּת כְּדָקָא יָאוּת, כְּלוֹמַר: ז"א הַמְּכֻנָּה צֶלֶם וְהַמְּכֻנָּה דִּמּוּת, עַל
יְדֵי זֶה וַיִּרְדּוּ בְּדַגַּת הַיָּם וַיִּשְׁלְטוּ בְּכָל, וַיּוֹשְׁפֵעַ שְׁפַע רַב בְּכָל הָעוֹלָמוֹת עַל
יְדֵיהֶם. [עַד כָּאן הַדְּבָר אַחֵר שִׁפְתָּח בּוּ לְעִיל (דף קעז ע"ב) זֶה לְשׁוֹנוֹ שֶׁם (עַם תִּרְגוּם לְלִשׁוֹן
הַקּוֹדֶשׁ): דְּבָר אַחֵר, יִשְׂרָצוּ הַמִּיִּם, תִּרְגּוּם יִרְחִשׁוּן, כְּלוֹמַר כִּד מִרְחִישִׁין
בְּשִׁפְזוּתִיה פִּתְגָמִי צְלוּתָא הֵינּוּ כְּשִׁמְתַּנּוּעָעוֹת שְׁפִתָיו דְּבָרֵי תִּפְלָה בְּזִכּוּתָא
בְּזִכּוּת הַלֵּב וּבְנִקְיוֹת דַּעְתָּא וּבְנִקְיוֹת הַדַּעַת מְכַל מִחְשְׁבוֹת אַחֲרוֹת וּבְמִיָּא
וּבְטַהֲרַת הַמִּיִּם, יִזְכֶּה לְבָרֵךְ הַבְּרוּרִים שְׁבִימִים הָאֲדִירִים שֶׁהֵם הַמְּלָכִים שְׁמִתוּ,
הֵה רַחֲשׁ נִפְשָׁא חִיתָא הוּא רוּחַשׁ וּמִבְּרַר אֶת הַנְּצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים מִקָּהם,
וְנַעֲשֶׂה מִקָּהם נִפְשׁ חִיָּה בְּסוֹד תַּחֲתִית הַמּוֹתִים] (תוֹכֵן דְּבָרֵי זוֹהַר הַסּוּלָם וּמִפְרָשִׁים).

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם, בְּצֶלֶם, בְּשִׁבְלֵי אָדָם
 דִּידַע לְאַחֲרָא צִלָּם וְדַמוֹת בְּדָקָא יֹאזֹת, וַיְרִדּוּ בְּרִגְתָּ
 הַיָּם. (עד כאן ד"א).

פִּרְקָא רְבִיעָא

עֲתִיקָא, טָמִיר וְסָתִים. וְעִירָא דְאַנְפִּין, אֲתִגְלִיָּא
 וְלֹא אֲתִגְלִיָּא. דְאַתְגְּלִיָּא, בְּאַתְנוֹן
 בְּתִיב. דְאַתְפְּסִיָּא, סָתִים בְּאַתְנוֹן, דְלֹא מִתִּישְׁבֵּן
 בְּאַתְרוֹי, בְּגִין דְאִיהוּ לֹא אֲתִישְׁבּוּ בֵּיהּ עֲלֵאִין
 וְתִתְּאִין.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ
 בְּחֶמְה וּרְמֹשׁ וְגו', חַיִּינוּ דְבְּתִיב, (תהלים לו')
 אָדָם וּבְחֶמְה תּוֹשִׁיעַ יְהוָה. חֵד בְּבִלְלָא
 דְאַחֲרָא מְשִׁתְּבָחָא. בְּחֶמְה בְּבִלְלָא דְאָדָם, (ויקרא א)
 אָדָם כִּי יִקְרִיב מִפֶּסֶם קֶרְבֵּן לַיהוָה מִן
 חֶבְחֶמְה, מְשֹׁם דְאַתְבִּלְלָא בְּבִלְלָא דְאָדָם.

כַּד נָחַת אָדָם דְלִתְתָּא (דף קע"ח ע"ב) בְּדִיּוּקְנָא עֲלֵאָה,
 אֲשֶׁתְּבַחוּ תֵּרִין רוּחִין מִתֵּרִין סְטֵרִין, דִּימִינָא
 וּשְׂמֵאלָא כְּלִיל אָדָם. דִּימִינָא, נִשְׁמָתָא קַדִּישָׁא.
 דְשְׂמֵאלָא נֶפֶשׁ חַיָּה. חֵב אָדָם אֲתַפְּשֵׁט שְׂמֵאלָא,
 וְאַתְפְּשֵׁטוּ אֵינֹן בְּלֹא גּוּפָא.

בְּרַ מִתְּדַבְּקִין דָּא בְּדָא, אֶתְיִלְדִּין בְּהַאי תִּיהַ
דְּאוּלִידַת (רוחין) סְגִיִּין בְּקִטְרָא חָדָא. כ"ב
אֶתְוֹן סְתִימִין, כ"ב אֶתְוֹן אֶתְגְּלִיין, י' סְתִים, י'
גְּלִיִּיא. סְתִים וְגְלִיִּיא, בְּמִתְקַלָּא דְּמַפְסִין, אֶתְקַלִּין.

י' נָפְקִין מִנִּיהַ דְּכַר וְנוֹקְבָא ו"ד, בְּהַאי אֶתֶר, ו' דְּכַר,
ד' נֹקְבָא. בְּגִין דָּא, ד"ו תְּרִין. ד"ו דְּכַר וְנוֹקְבָא.
ד"ו תְּרִין קַפְלִין. תְּרִין י' בְּלָחֻדִּין דְּכַר. ה' נֹקְבָא.
ה' ד' תְּוֹת בְּקִדְמִיתָא, וּמִדְּאַתְעֵבְרַת בִּי בְּגוּהַ,
(אוּלִידַת) אֶפִּיקַת ו', (תְּרִי כִי בַהּ אֵית ד"ו וּבִיהַ אֵית ה"ה תְּרִי יו"ו)
אֶתְחִיו יו"ד בְּחֻזִּיהַ בְּלָלָא דִּיה"ו. מִדְּאַפִּיקַת יו"ד
דְּהוּא דְּכַר וְנוֹקְבָא, אֶתְיִשְׁבֵּת לְבִתָּר, וּמְכַסִּיִּיא
לְאִמָּא.

וַיֵּרְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם, (בראשית ו') תִּיֵּינוּ
דְּבִתִּיב, (יהושע ב') שְׁנַיִם אַנְשִׁים מְרֻגְלִים חָרָשׁ
לְאִמֶּר, מָאִי בְנוֹת הָאָדָם. דְּבִתִּיב, (מלכים א ג') אִז
תְּבִאנָה שְׁתֵּים נָשִׁים זִנּוֹת אֶל הַמֶּלֶךְ. בְּגִינִיחוֹן
בְּתִיב, כִּי רָאוּ כִי חֲכַמַת אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ וְגו'. אִז
תְּבִאנָה וְלָא בְּקִדְמִיתָא. בְּקִיסְטָרָא דְּקִיסְטוֹרִי
דְּפִיגָאן, תְּרִין מִתְּחַבְּקִין הִוּוּ לְעִילָא, לְתִתָּא נַחְתּוּ
יִרְתּוּ עֲפָרָא, אֶבְדּוּ חוּלְקָא טָבָא דְּהוּהַ בַּהּ. עֲטָרָא
דְּבוּמָלָא (ס"א דְּחֻמְלָא) וְאַתְעֵטֶר בְּקִיסְטָא דְּעֵנְבָא.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה מֶה תַּעֲשֶׂק אֵלַי. (שמות
 יד) אֵלַי דִּיּוּקָא. דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ.
 וַיִּסְעוּ דִּיּוּקָא. בְּמוֹלָא חוּה תְּלִי, דְּבָעָא לְאוּקִיר
 דְּקִנְיָה. (שמות טו) וְחִישָׁר בְּעִינֵי תַעֲשֶׂה וְהֶאֱזַנְתָּ
 לְמַצּוֹתָיו וְשִׁמְרָתָ כָּל חֻקָּיו עַד כָּאן. כִּי אֲנִי יְהוָה
 וְרַפְאִידָּה, לְהֵאֵי דִּוְקָא.

פִּרְקָא חֲמִישָׁא

חֲזִי גִזִּי חוּטָא עִם כְּבֹד עֵין זֶרַע מְרַעִים בָּנִים וְגו' (ישעיה א).
 שְׁבַעַה דְּרִגִּין יו"ד ה"ה ו"ה ה"י ו"ו
 אֲפִיק ד' ה"ה חו"י, ה"ה אֲפִיק ו"ו ד"ו לְבַר אֶסְתִּיר
 אָדָם דְּכַר וְנִקְבָּא דְּאֵינֹן ד"ו דְּכַתִּיב בָּנִים
 מִשְׁחִיתִים.

בְּרֵאשִׁית בָּרָא. בְּרֵאשִׁית מֵאֲמַר. בָּרָא חֲצִי
 מֵאֲמַר. אֵב וּבֶן. סְתִים וְגִלְיָא. עֶדֶן
 עֲלָאָה דְּסְתִים וְגִנְזוּ. עֶדֶן תַּתָּאָה, נָפִיק לְמַטְלָטְלִי
 (ס"א לְמַטְלָטְלִי) וְאֶתְגִּלְיָא יְהוָה וְיֵה. אֱלֹהִים. אֵת.
 אֲדָנִי אֶתִּיה. יְמִינָא וְשְׁמָאֲלָא
 כְּחֻדָּא אֶשְׁתַּתְּפוּ, הַשְּׁמִים. וְאֵת, דְּכַתִּיב, (דְּבָרֵי הַיָּמִים
 א כט) וְחֶתְפָּאֲרַת וְחֶנֶּצַּח אֵינֹן כְּחֻדָּא אֶשְׁתַּתְּפוּ.
 הָאָרֶץ, דְּכַתִּיב, (תְּחִלִּים ח) מָה אֲדִיר שְׁמָךְ בְּכָל
 הָאָרֶץ. (ישעיה ו) מָלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.

וְהָיָה רִקְיָע בְּתוֹךְ הַמָּוֶם לְהַבְדִּיל בֵּין הַקֶּדֶשׁ וּבֵין
קֹדֶשׁ תְּהִלָּה, עֲתִיקָא לְזַעֲרָא, אֲתַפְרֹשׁ,
וְאֲתַדְבֵּק. לָא אֲתַפְרֹשׁ מִמֶּשׁ פּוּמָא מִמֶּלֶל רַבְרָבָן.
אֲנִתִּיק וְאֲתַעְפֹּר בְּכַתְרִין וְעִירִין, בְּחִמְשָׁה זִנִּין מִים,
וּכְתִיב (במדבר יט) וְנָתַן עָלָיו מִים חַיִּים. (ירמיה י) הוּא
אֱלֹהִים חַיִּים וּמְלֶכֶד עוֹלָם. (תהלים קטז) אֲתַחֲלִיד לְפָנֶי
יְהוָה ^{יְהוָה} בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים. (שמואל א כה) וְהִיתָה
נֶפֶשׁ אֲדָנִי צְרוּרָה וְגו'. וְעֵין תַּחֲיִים בְּתוֹךְ חֲגָן. י"ה,
יו"ד ה"א, אהי"י בֵּין מִים לְמִים. מִים שְׁלִימִין, וּמִים
דְּלָא שְׁלִימִין. רַחֲמִין שְׁלִימִין, רַחֲמִין דְּלָא שְׁלִימִין.
וַיֹּאמֶר יְהוָה ^{יְהוָה} לָא יִדּוֹן רוּחִי בְּאָדָם לְעוֹלָם
בְּשִׁנָּה הוּא בְּשָׂר. (בראשית ו) וַיֹּאמֶר יְהוָה
^{יְהוָה}, כִּד אֲתִישָׁבָא בְּזַעֲרָא. מִכָּאן (נ"א דְּכִד אָמַר בְּשֵׁם
אֲמָרוּ) (לומר) דְּכָר. דְּעֲתִיקָא סְתִים קָאמַר לָא יִדּוֹן רוּחִי
בְּאָדָם דְּלַעֲיָלָא, מְשֹׁם דְּבַתְּהוּא רוּחָא דְּאֲתַנְשָׁבָא
מִתְרִין נִיקְבִּין דְּפִרְדִּשָׁקָא, מְשִׁיד לְתַתָּאי.
וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב (ימי עולם) וְהָיָה יָמָיו מֵאָה וְעֶשְׂרִים
שָׁנָה. יו"ד שְׁלִים וְלָא שְׁלִים. י' בְּלַחֲדוּי
מֵאָה. תִּרִין אֲתָזִין תִּרִין וּמִנִּין, מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה.
י' בְּלַחֲדוּי כִּד (דף קע"ט ע"א) אֲתַנְלִיא בְּזַעֲרָא,
אֲתַמְשָׁד בְּעֶשֶׂר אֲלָפִין שָׁנִין. מִכָּאן כְּתִיב, (תהלים
קלט) וְתַשֵּׁת עָלַי כִּפְכָּה.

הַנְּפִילִים הָיוּ בְּאֶרֶץ, (בראשית ו) הֵייוּ דְּכְתִיב וּמִשָּׁם
יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעָה רָאשִׁים. מֵאַתָּר
דְּאַתְפָּרֶשׁ גִּנְתָּא, אֲקָרִי הַנְּפִילִים, דְּכְתִיב וּמִשָּׁם
יִפְרֹד. הָיוּ בְּאֶרֶץ בִּימֵים הָהֵם, וְלֹא לְכַתֵּר זְמָנָא. עַד
דְּאַתָּא יְהוֹשֻׁעַ, וּבְנֵי הָאֱלֹהִים אִסְמָמְרוּ.

עַד דְּאַתָּא שְׁלֹמֹה וּבְנוֹת הָאָדָם אֲתַבְּלָלוּ, הָדָא
הוּא דְּכְתִיב, (קהלת ב) וְתַעֲנוּגוֹת. תַּעֲנוּגַת קָאֲרִי
(תַּעֲנוּגִים לֹא קָאֲרִי) בְּנֵי הָאָדָם (נ"א דְּאַתְרִמְיוּ) דְּאַתְרִמְיוּ
מִחֲאֵי רוּחִין אַחֲרָנִין, דְּלֹא אֲתַבְּלָלוּ בְּחֻכְמָה עֲלֵאָה,
דְּכְתִיב, (מלכים א ה) וַיְהוֹנָדָה נָתַן חֻכְמָה לְשְׁלֹמֹה,
וּכְתִיב (מלכים א ה) וַיַּחֲכֶם מֶלֶךְ הָאָדָם. מִשּׁוּם דְּהָנִי
לֹא אֲתַבְּלָלוּ בְּאָדָם.

וַיְהוֹנָדָה נָתַן חֻכְמָה, ה' עֲלֵאָה. וַיַּחֲכֶם, דְּמִינָה
אַתְחַכֵּם לְתַתָּא. הֵמָּה הַגְּבוּרִים
אֲשֶׁר מַעֲזִלִם, עוֹזִלִם דְּלַעֲיָלָא. אַנְשֵׁי הַשָּׁם, דְּאַתְנַהֲגִין
בְּשִׂמְא. מָאִי שִׂמְא. שִׂמְא קְדִישָׁא, דְּאַתְנַהֲגִין בֵּיה
דְּלֹא קְדִישִׁין לְתַתָּא, וְלֹא אֲתַנַּהֲגִין אֵלָּא בְּשִׂמְא.
אַנְשֵׁי הַשָּׁם סָתָם, וְלֹא אַנְשֵׁי הוּי"ה. לָאוּ מְסֻתִּים
סְתִימָא, אֵלָּא גְרִיעוּתָא, וְלֹא גְרִיעוּתָא אַנְשֵׁי הַשָּׁם
סָתָם, מִבְּלָלָא דְּאָדָם נִפְקִין, כְּתִיב (תהלים מט) אָדָם
בִּיקָר כַּל יֵלֶין, אָדָם בִּיקָר, בִּיקוּרֵי דְּמַלְכָּא, כַּל
יֵלֶין, כַּלֵּא רִיחָא.

תְּלִיסָר מַלְבִּי קָרְבָּא, בְּשִׁבְעָה. שְׁבַעָה. מַלְבִּין
בְּאַרְעָא, אֶתְחִיאוּ נִצְחֵי קָרְבָּא. תִּשְׁעָה
דְּסַלְקוּן בְּדִרְגִּין, דְּרִהֲטִין בְּרַעוּתְהוֹן, וְלִית דִּימְחֵי
בִּידִיהוֹן. חֲמִשָּׁה מַלְבִּין קִיּוּמִין בְּבַחֲלִילֵי, לְקַמֵּי אַרְבַּע
לָא יִבְלִין לְמִיקָם.

אַרְבַּע מַלְבִּין נִפְקִין לְקַדְמוֹת אַרְבַּע, בְּחוֹן תִּלְדִּין
בְּעִנְבִין בְּאַתְכָּלָא צָרִידִין בְּחוֹ שְׁבַעָה
רְחִיטִין. סְחָדִין סְחָדוּתָא וְלָא קִיּוּמִין בְּרוּכְתִּייהוּ.
אִילָנָא דְּמַבְסָם יָתִיב בְּגוּ. בְּעִנְפֵי אַחִידִין וּמַקְנָן
צִפְרִין. תְּחֻזֹּתֵי תַמְלִל חִיזְתָּא דִּשְׁלִיטָא בְּתַחֲוָא
אִילָנָא בְּתִרֵי כְּבִישִׁין, לְמִיתָךְ בְּשִׁבְעָה סְמָכִין
סְחָרְגִיָּה, בְּאַרְבַּע חִיזוֹן, מִתְגַּלְגְּלִין בְּאַרְבַּע סְמָרִין.

חֲוִיָּא דְּרַחֲיט בִּשְׁ"ע דִּלְוִיגִין, דִּלְיג עַל טוֹרִין, מְקַפֵּץ
עַל גְּבַעְתָּא, וּבְתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) מְדַלֵּג עַל
הַחֲרִים מְקַפֵּץ עַל הַגְּבַעוֹת. וְנָבִיָּה בְּפּוּמִיָּה, בְּשִׁנּוּי,
נָקִיב בְּתִרִין גִּיסוֹן. כִּד נָטִיל גִּיסְטָרָא אֶתְעָבִיד
לְתַלַּת רוּחִין.

בְּתִיב וַיִּתְחַלֵּךְ חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹהִים. וּבְתִיב (משלי כב)
חֲנוּךְ לִנְעָר עַל פִּי דְרַבּוּ. לִנְעָר הִידוּעַ. אֶת
הָאֱלֹהִים, וְלָא אֶת יְהוָה ^{יהוה}. וְאִינְנוּ, בְּשֵׁם זֶה, כִּי
לָקַח אוֹתוֹ אֱלֹהִים לְחַקְרָא בְּשֵׁמוֹ. תַּלַּת בְּתִי רִינִין,

אַרְבַּע אֵינָן. אַרְבַּע בְּתֵי דִינִין דְּלַעֲיָלָא. אַרְבַּע
לְתַתָּא. דְּבַתִּיב, (ויקרא יט) לֹא תַעֲשׂוּ עֹזֵל בְּמִשְׁפַּט
בַּמִּדָּה בְּמִשְׁקַל וּבְמִשׁוּרָה. דִּינָא קִשְׂיָא. דִּינָא דְלָא
קִשְׂיָא, דִּינָא בְּשִׁקּוּלָא, דִּינָא דְלָא בְּשִׁקּוּלָא. דִּינָא
רַפִּיָא. (דינא) דְּאֶפִּילוּ לָא הֵאֵי וְלָא הֵאֵי.

וַיְהִי כִי הִחֵל הָאָדָם לָרֹב עַל פְּנֵי הָאָדָמָה. הִחֵל
הָאָדָם לָרֹב. הֵינֵנו דְּבַתִּיב בְּשָׁגם וְגו', הָאָדָם
דְּלַעֲיָלָא. וּבַתִּיב עַל פְּנֵי הָאָדָמָה. (שמות לד) וּמִנְשָׁה
לֹא יָדַע כִּי קָרַן עֹזֵר פָּנָיו, הֵינֵנו דְּבַתִּיב, (בראשית ג)
בְּתַנּוּת עֹזֵר. קָרַן, דְּבַתִּיב, (שמואל א טז) וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל
אֶת קָרַן הַשֶּׁמֶן. לֵית מְשִׁיחָא אֱלָא בְּקָרַן, (תהלים פט)
וּבְשִׁמְךָ תִּרְוַם קִרְנֵנוּ. (תהלים קלב) שֵׁם אֲצִמִּית קָרַן
לְדוֹד. הֵינֵנו עֲשִׂירָאָה דְּמַלְכָּא. וְאַתְיָא מִן יוֹבְלָא
דְּהִיא אִימָא, דְּבַתִּיב, (יהושע ו) וְהָיָה בְּמִשׁוֹךְ בְּקָרַן
הַיּוֹבֵל. קָרַן בְּיוֹבְלָא אֲתַעֲטֵר עֲשִׂירָאָה בְּאִמָּא. קָרַן,
דְּנִטִּיר קָרַן וְרִינָה לְאַתְבָּא רִנְחִיהָ לִיהָ.

וְהֵאֵי קָרַן דְּיוֹבְלָא הוּא. וַיּוֹבֵל ה'. וְה' נָשִׁיבָא
דְּרוּחָא לְבָלָא. וּבָלָא תִּיבִין לְאַתְרֵיהּוּ,
דְּבַתִּיב, (ירמיה א) אֲהִיה יְהוָה אֱלֹהִים, פֶּד
אֲתַחֲזִי ה' לֹה', יְהוָה אֱלֹהִים אֲתַקְרִי שֵׁם מָלְא
וּבַתִּיב (ישעיה ב) וְנִשְׁגָּב יְהוָה לְבָדּוּ בָיִם
תְּהוּא. (ס"א פֶּד אֲתַחֲזֵר ה' לֹה' וְאֶסְתַּלַּק י' פּוֹרְעָנוּתָא אֲתִי לְעֻלְמָא וְאִי

לְאוּ בְשִׁבִּיל אָדָם יְהוּ"ה לָא אֲתִקְיִים עֲלֵמָא וְכָלָא אֲתִתְרַב וְעַל דָּא כְּתִיב
וְנִשְׁגָּב וְגו' עַד כָּאן סָתִים וְאַתְעֵטֵר צְנִיעוּתָא דְּמִלְכָּא,
דְּהֵיִינוּ סִפְרָא דְּצְנִיעוּתָא. וְכָאָה (נ"א לְמָאן דְּנִפְק וְיִדַּע)
לְמָאן דְּעָאֵל וְנִפְק וְיִדַּע שְׁבִילֵי וְאַרְחוּי. בְּרוּךְ יְהוּ"ה
לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. (דף קע"ט ע"ב).

עד כאן הוא ספר הצניעות אשרי מי שנכנס ויצא, כלומר שיש צדיקים אשר
היו עולים לעולם העליון לשמוע סודות התורה, אבל היו נשארים שם, כמו
שהבעש"ט אמר שכשהוא עלה לעולם העליון, היה חשקו להשאר שם, אבל
אשרי מי ששולט בנשמתו לחזור גם לעולם הזה, ויודע את דרכי ה'.

עַד כָּאן סָתִים וְאַתְעֵטֵר צְנִיעוּתָא דְּמִלְכָּא עד כאן נסתם ונתעטר צניעותו
של המלך ברוך הוא, (כי חמשה פרקים של ספרא דצניעותא הם חתומים וסתומים, ועל
ידי לימודנו מה שאנו יכולים להבין בסתומם מתעטר הקדוש ברוך הוא למעלה ולמטה) דְּהֵיִינוּ
סִפְרָא דְּצְנִיעוּתָא שבו מוצנעים הסודות של מלכו של עולם ברוך הוא, וְכָאָה
(נ"א לְמָאן דְּנִפְק וְיִדַּע) לְמָאן דְּעָאֵל וְנִפְק אשרי מי שנכנס בשלום ויצא בשלום,
(דהיינו שאם יהיו לו כמה ספקות בדברים האמורים בספר זה צריך שיחשוב בלבו שכל
הספקות הם מחמת מיעוט שכל של אדם גשמי שאינו משיג סודות ודברים נסתרים ונעלמים
רוחניים) וְיִדַּע שְׁבִילֵי וְאַרְחוּי כלומר: והשיג שביליו שהם פנימיות הסודות,
ודרכיו שהם גלויי הסודות, כי הם עמוקים מאד, וכל סודות התורה רמוזים
בספר זה שכל מאמר בזה הספר סובל כמה פירושים אמתיים (תוכן דברי זוהר
הסולם ומפרשים). ובספר יהי אור וסוד ה' כתבו, וזה לשונם: עד כאן הוא ספר
הצניעות, אשרי מי שנכנס ויצא, כלומר שיש צדיקים אשר היו עולים לעולם
העליון לשמוע סודות התורה, אבל היו נשארים שם, כמו שהבעש"ט אמר
שכשהוא עלה לעולם העליון, היה חשקו להשאר שם, אבל אשרי מי ששולט
בנשמתו לחזור גם לעולם הזה, ויודע את דרכי ה'.

פתיחת אליהו הנביא

כתב הרמ"ק: טוב לומר תפלת פתח אליהו זכור לטוב הנזכרת בריש ספר תיקוני הזוהר (סדר רבי שבתאי מראשקוב). וכתב החיד"א, אשר קבלו רבנן קדישי, שהיא מסגלת לקבלת התפלה. (עבודת הקודש מורה באצבע סוף סימן י'). והרי"ח הטוב כתב, שבאמירתה מסוגל לברור ניצוצי הקדושה (בא"ח, פ' בחר סוף ההקדמה).

יְיְהי נַעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנֵנָה
עֲלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנֵנָהוּ (ב' פַּעַמִּים).

פְּתַח אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב וְאָמַר: רַבּוֹן
עֲלֵמִין הָאֵנִתְּ הוּא חַד וְלֹא בְחֹשֶׁפֶן. אֵנִתְּ

פֶּתַח אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב וְאָמַר. רַבּוֹן הָעוֹלָמִים שְׂאֵתָה הוּא אֶחָד לְבָד, וְלֹא בְּחֹשֶׁפֶן הַמְּסַפְּרִים. אֵתָה הוּא עֲלִיּוֹן מַעַל כָּל הָעֲלִיוֹנִים, נָעִלָם מַעַל כָּל נַעֲלָמִים. וְאֵין מַחְשָׁבָה אוֹ תַּפְסָּה בְּךָ לְהַשִּׁיגָךָ כָּלָל. אֵתָה הוּא שְׁהוּצֵאתָ וְגִלְתָּ עֶשֶׂר תְּקוּנִים, וְקוֹרְאִים לָהֶם עֶשֶׂר סְפִירוֹת, לְהַנְהִיג בָּהֶם עוֹלָמוֹת סְתוּמִים שְׂאֵינָם נִגְלִים וְעוֹלָמוֹת הַנִּגְלִים. וּבָהֶם אֵתָה מְתַפַּסָּה מִבְּנֵי אָדָם, וְאֵתָה הוּא שְׁקוּשֵׁר אוֹתָם וּמִיַּחַד אוֹתָם. וּמִפְּנֵי שְׂאֵתָה מִבְּפָנִים, כָּל מִי שְׂמַבְדִּיל וּמַפְרִיד אֶחָד מִחֲבָרָו, מַאֲלוֹ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, נִחְשָׁב לוֹ כְּאִלוֹ הוּא מַפְרִיד בְּךָ. וְאִלוֹ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, הֵם הוֹלְכִים כְּסֻדְרָם, אֶחָד אַרְוֶה, וְאֶחָד קֶצֶר, וְאֶחָד בִּינוּנִי. וְאֵתָה הוּא שְׂמַנְהִיג לָהֶם. וְאֵין מִי שְׂמַנְהִיג לָךְ, לֹא מִלְמַעְלָה וְלֹא מִלְמַטָּה וְלֹא מִכָּל צֶדֶד שֶׁהוּא. לְבוֹשִׁים תִּקְנֵת לָהֶם, שְׂמֵהֶם פּוֹרְחִים נִשְׁמָוֹת לְבָנֵי אָדָם, וְכִמְהָ גּוֹפִים תִּקְנֵת לָהֶם, שְׂנַקְרָאוֹ גּוֹפִים כְּלָפֵי הַלְבוּשִׁים שְׂמֻכְסִים עֲלֵיהֶם, וְנִקְרָאִים בְּתִקּוֹן הָזֶה. הַחֶסֶד זְרוּעַ יְמִין. גְּבוּרָה זְרוּעַ שְׂמָאל. תַּפְאֶרֶת כְּנֶגֶד הַגּוֹף. נִצּוּץ וְהוֹד כְּנֶגֶד שְׁנֵי רַגְלָיו. יְסוֹד - שְׁלִימוֹת הַגּוֹף, וְהוּא אוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ. מַלְכוּת נִקְרָאת פֶּה, תוֹרָה שְׂבָעַל פֶּה קוֹרְאִים לָהּ. מִדַּת

הוא עֲלָאָה עַל כָּל עֲלָאִין סְתִימָא עַל כָּל סְתִימִין,
 לִית מַחֲשָׁבא תְּפִיסָא בְּךָ כְּלָל. אֲנֵת הוּא דְאַפְקֵת
 עֶשֶׂר תְּקוּנִין, וְקָרִינָן לְהוֹן עֶשֶׂר סְפִירָן, לְאַנְהָנָא
 בְּהוֹן עַלְמִין סְתִימִין דְּלֹא אֲתַגְלִין, וְעַלְמִין
 דְּאַתְגְּלִין. וּבְהוֹן אֲתַבְּסִיאת מִבְּנֵי נֶשָׂא, וְאַנֵּת הוּא
 דְּקָשִׁיר לֹון וּמִיחַד לֹון. וּבְגִין דְּאַנֵּת מְלָגָאוּ - כָּל
 מָאן דְּאַפְרִישׁ חַד מִמַּחְבְּרִיה מֵאֲלִין עֶשֶׂר וְסְפִירָן,
 אֲתַחֲשֵׁב לֵיה בְּאֵלֹו אֲפְרִישׁ כְּךָ. וְאַלִין עֶשֶׂר סְפִירָן
 אֲנִין אֲזִלִין בְּסִדְרָן, חַד אֲרִיךְ וְחַד קָצֵר וְחַד בֵּינוּנִי.
 וְאַנֵּת הוּא דְאַנְהִיג לֹון, וְלִית מָאן דְּאַנְהִיג לָךְ, לֹא
 לְעֵלָא וְלֹא לְתַתָּא וְלֹא מִכָּל סְטָרָא. לְבוֹשִׁין
 תְּקִנְתָּ לֹון דְּמַנְהִי פְּרָחִין נִשְׁמַתִין לְבְנֵי נֶשָׂא.
 וְכַמָּה גּוֹפִין תְּקִנְתָּ לֹון, דְּאַתְקָרִיאוּ גּוֹפִין לְגַבִּי
 לְבוֹשִׁין דְּמַכְסִין עַל־יְחוּן. וְאַתְקָרִיאוּ בְּתַקְוָנָא דָא:
 חֶסֶד - דְּרוּעָא יְמִינָא. גְּבוּרָא - דְּרוּעָא שְׂמֵאלָא.
 תְּפָאֶרֶת - גּוּפָא. נֹצֵחַ וְחֹד - תְּרִין שׁוּקִין. יְסוֹד -
 סִיּוּמָא דְּגּוּפָא, אוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ. מַלְכוּת - פֶּה

החכמה היא המוח, היא המחשבה שבפנים. מדת הבינה היא הלב, ובה הלב מבין, ועל אלו שניהם [החכמה והבינה] נאמר, הנסתרות לה' אלקינו. כתר עליון, הוא כתר מלכות, ועליו נאמר מגיד מראשית אחרית, והוא הראש שמניחים עליו תפלין, ובנשמה הפנימית מאיר שם אות יוד ואות הא ואות נאו ואות הא, שהוא דרך אצילות, והוא משקה את האילן בדרועותיו וענפיו, כמים שמושקים את האילן, ומתרבה ומתגדל באותה ההשקאה.

תורה שבעל פה קרינן לה. חכמה - מוחא, אידי
מחשבה מלגא. בינה - לבא, ובה חלב מבין.
ועל אלין תרין בתיב: "הנסתרות ליהודא"
אלהינו". פתר עליין - איהו פתר מלכות. ועלה
אתמר: מגיד מראשית אחרית. ואיהו קרקפתא
רתפילי. מלגא איהו אות יו"ד ואות ה"א ואות
וא"ו ואות ה"א, דאיהו ארח אצילות. ואיהו שקיו
דאילנא בדרועוי וענפוי, במיא דאשקי דאילנא
ואתרבי בההוא שקיו:

רבון עלמין, אנת הוא עלת העלות וסבת הסבות,
דאשקי דאילנא בההוא נביעו. ובההוא נביעו:

רבון העולם, אתה הוא עליון על כל העליונים, וסבת כל הסבות, ואתה
משקה את הספירות שנקראים אילן, בנביעת המעין, ואותו אור המעין הוא
כנשמה לגוף, שהוא חיים לגוף. וכך אין דמיון, ואין דמות מכל הספירות
והנקראים הפנימיים והיצוניים. ובראת שמים וארץ. והוצאת מהם שמש,
וירח, וכוכבים ומזלות. ובארץ בראת אילנות ודשאים, וגן עדן, ועשבים,
וחיות ועופות ודגים ובהמות ובני אדם. להפיר ולהודיע בהם עליונים, ואיך
יתנהגו בהם עליונים ותחתונים, ואיך נכרים ונודעים עליונים ותחתונים, ואין
מי שיוודע ומשיג באין סוף ברוך הוא כלל. ובלעדי אורו יתברך, אין יחוד
בעליונים ותחתונים, ואתה נכר ונודע אדון על כלם, ולכל ספירה לכל אחד
יש שם ידוע, ובשמות הספירות נקראים המלאכים. ואתה אין לך שם ידוע,
שאתה הוא קמלא ומחיה את כל הספירות הנקראים בשמות. ואתה הוא
המשלים וממלא את כולם וכאשר אתה מסיר את השפעתך מהם, ישארו
כל השמות כגוף בלי נשמה. אתה הוא חכם ולא על ידי החכמה הידועה
בספירות, אתה הוא מבין ולא על ידי הבינה הידועה בספירות. אין לך מקום

אִיהוּ בְּנִשְׁמָתָא לְגוּפָא, דְּאִיהוּ חַיִּים לְגוּפָא, וּבָךְ
 לִית דְּמִיּוֹן וְלִית דְּיוֹקְנָא מִכָּל מַח דְּלָגָאוּ וּלְכַר.
 וּבְרֵאשִׁית שְׁמַיָּא וְאַרְעָא, וְאַפְקַת מְנַחֵן שְׁמַשָּׁא
 וְסִיחְרָא וְכוּכְבֵּיָא וּמִזְלֵי, וּבְאַרְעָא אֵילָנִין וְדִשְׁאִין,
 וּגְנֻתָא דְעֵדֶן, וְעֵשְׂבִין, וְחִיּוֹן וְעוֹפִין וְנִגְנִין, וּבְעִירִין,
 וּבְנֵי נָשָׂא. לֹא שְׁתַּמוּדְעָא בְּהוֹן עֲלָאִין, וְאִיד וְתַנְהַגֵּן
 בְּהוֹן עֲלָאִין וְתַתָּאִין, וְאִיד אֲשַׁתְּמוּדְעָאֵן עֲלָאִי
 וְתַתָּאִי, וְלִית דְּיָדַע בָּךְ כָּלָל. וְכַר מְנָה, לִית יַחוּדָא
 בְּעֲלָאִי וְתַתָּאִי. וְאַנְתָּ אֲשַׁתְּמוּדְעָא אֲדוֹן עַל כָּלָא. וּבָךְ
 סְפִירָן כָּל חַד - אִית לִיה שֵׁם יְדִיעָא, וּבְהוֹן
 אֲתַקְרִיאוּ מִלֵּאכֵיָא. וְאַנְתָּ לִית לָךְ שֵׁם יְדִיעָא, דְּאַנְתָּ
 הוּא מִמִּלָּא כָּל שְׁמֵהּ, וְאַנְתָּ הוּא שְׁלִימוּ דְכֻלְהוֹ.
 וְכַר אַנְתָּ תַסְתַּלֵּק מְנַחֵן, אֲשַׁתְּאֲרוּ בְּלָהוּ שְׁמֵהּ
 בְּגוּפָא כָּלָא נִשְׁמָתָא. אַנְתָּ הוּא חַבִּים וְלֹא בְּחֻכְמָה
 יְדִיעָא. אַנְתָּ הוּא מִבִּין וְלֹא בְּבִינָה יְדִיעָא. לִית לָךְ
 אַתֵּר יְדִיעָא, אֲלֵא לֹא שְׁתַּמוּדְעָא תּוֹקֶפֶךָ וְחִילְךָ לְבְנֵי
 נָשָׂא. וְלֹאֲחֻזָּא לִין אִיד אֲתַנְהַג עֲלֵמָא בְּדִינָא

קבוע וידוע, אלא הנהגתך להודיענו תקופך וחזקך לבני אדם. ולהראות להם
 איך מתנהג העולם בדין וברחמים, שהם צדק ומשפט כפי מעשי בני אדם.
 דין הוא הגבורה. משפט הוא העמוד האמצעי. צדק היא המלכות הקדושה.
 מאזני צדק, שני עמודי האמת. הין צדק, היא אות ברית. הכל להראות איך
 מתנהג העולם אבל לא שיש לך צדק הידוע שהוא דין ולא משפט הידוע
 שהוא רחמים, ולא מכל אלו המדות כלל.

שיב פתיחת אליהו הנביא סדר הלימוד ליום יז אב [יום 312 בשנה] סבא דמשפטים

וּבְרַחֲמֵי, דְּאִינוּן צֶדֶק וּמִשְׁפָּט, בְּפִנּוּס עֻבְדִּיהוֹן דְּבִנֵּי
נָשָׂא. דִּין אִיהוּ גְבוּרָה. מִשְׁפָּט - עֲמוּדָא
דְּאַמְצְעִיתָא. צֶדֶק - מַלְכוּתָא קַדִּישָׁא, מֵאֲזֵי צֶדֶק
תִּרְיִן סִמְכֵי קִשּׁוּט. הֵינן צֶדֶק - אוֹת בְּרִית. בְּלֹא
לְאַחֲזָאָה אִידָּהּ אֶתְנַהֵיג עֲלִמָּא. אֲבָל לֹאֹ דְּאִית לָךְ
צֶדֶק יְדִיעָא דְּאִיהוּ דִּין, וְלֹאֹ מִשְׁפָּט יְדִיעָא דְּאִיהוּ
רַחֲמֵי, וְלֹאֹ מִכָּל אֲלֵין מִדּוֹת בְּלָל.

הנה כשסיים אליהו הנביא זכור לטוב את שבחי האין סוף ברוך הוא התחיל
במצוה לזרו לרבי שמעון בר יוחאי הקדוש דליה אתיהיב רשותא והורמנותא
עילא, ואין זולתו לגאול השכינה וישראל מגלותא, לכן בקש אליהו ז"ל
ואמר קום רבי שמעון וגלה רזי תורה. (הדרת מלך - כבוד מלך מהר"ש בנאגלו זי"ע).
ואמור מעתה רצה אליהו הנביא זכור לטוב שהרשב"י לא יחוש עוד מגלות
ולחדש סודות התורה, יען כי לו לבדו נתנו לו הורמנא ורשותא בזה, ואין
זולתו בדור לגאול השכינה ובני ישראל מגלותא, לכן אמר לו קום רבי שמעון
וכו', ועשה ואל תאחר וחדש רזין טמירים כי לך לבד אתיהיב רשותא
והורמנא ממרומים לחדש ולגלות הסודות, ועל ידי זה יקרב הגאולה (זי

הוזהר).

קום רבי שמעון ויתחדשון מליין על ידך. דהא
רשותא אית לך לגלאה רזין טמירין על
ידך, מה דלא אתיהיב רשו לגלאה לשום בר נש
עד בען:

קום רבי שמעון ויתחדשו סודות עליונים על ידך שהרי רשות נתנה לך
לגלות רזים נסתרים על ידיך, מה שלא נתן רשות לגלות לשום בן אדם
עד עתה.

קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר: לָךְ יְהוָה ^{וְהַגְבֹּרָה} הַגְּדֹלָה וְהַגְּבֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנִּצְחָה וְהַהוֹד, כִּי בִלְ פִשְׁמִים וּבְאַרְץ. לָךְ יְהוָה ^{הַמְּלֻכָה} הַמְּלֻכָה. וְהַמְתַּנְשֵׂא לְכָל לְרֹאשׁ. עַל־אֵין שְׁמַעוּ אֲנִין דְּמִיבִין דְּחִבְרוֹן וְרַעְיָא מְהִימְנָא אֲתַעְרוּ מִשְׁנַתְכוֹן. "הַקִּיצוּ וְרַנְנוּ שׁוֹכְנֵי עָפָר" - אֵלִין אֲנִין צְדִיקָא דְאֲנִין מִסְטָרָא דְהַהוּא דְאֲתַמַּר בָּהּ: "אֲנִי יֹשֵׁנָה וְלִבִּי עָר".

קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר: לָךְ ה' הַנְּהֻגוֹת הַגְּדוֹלָה, חֹסֵד וְהַגְּבֹרָה, וְהַתְּפָאֶרֶת, וְהַנִּצְחָה, וְהַהוֹד. כִּי כָל - יְסוֹד, בִּשְׁמִים וּבְאַרְץ. לָךְ ה' הַמְּלֻכָה - מַלְכוּת. וְהַמְתַּנְשֵׂא לְכָל לְרֹאשׁ. עַל־יוֹנִים שְׁמַעוּ, אֵלֹו יִשְׁנֵי חִבְרוֹן, וְהַרְוֵעָה הַנֶּאֱמָן, הַתְּעוֹרְרוּ מִשְׁנַתְכֶם. "הַקִּיצוּ וְרַנְנוּ שׁוֹכְנֵי עָפָר", הֵם אֵלֹו אוֹתָם הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם מוֹחֶלֶק הַשְּׂכִינָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ, "אֲנִי יֹשֵׁנָה וְלִבִּי עָר", וְאֵינִם קְרוּיִים מֵתִים אֶלָּא יֹשִׁינִים, וּבִשְׁבִיל זֶה נֶאֱמַר בָּהֶם, "הַקִּיצוּ וְרַנְנוּ" וְגו', מוֹשֶׁה הַרְוֵעָה הַנֶּאֱמָן, אֶתָּה וְהָאֲבוֹת. הַתְּעוֹרְרוּ לְשִׁמּוֹחַ וְלַעֲוֹרֵר אֶת הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא יֹשֵׁנָה בְּגָלוּת, שְׁעַד עֵתָּה, הַצְּדִיקִים כָּלֵם רְדוּמִים, וְיֹשִׁינָה בְּעִינֵיהֶם. מִיֵּד נִתְּנָה הַשְּׂכִינָה שֶׁלֹּשׁ קוֹלוֹת, לְנֶגֶד הַרְוֵעָה הַנֶּאֱמָן, וְאוֹמְרָת לוֹ: קוּם הַרְוֵעָה הַנֶּאֱמָן. שֶׁהָרִי עָלֶיךָ נֶאֱמַר "קוֹל דְּדוֹדִי דּוֹפֵק", אֶצְלִי בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שְׁלוֹ, וְיֹאמַר בָּהֶם בְּכַתְּחָם, פִּתְחִי לִי אַחוֹתִי רַעְיָתִי יוֹנָתִי תַמְתִּי". שֶׁהָרִי כְּתוּב: "תִּם עֹנֶה בֶּת צִיּוֹן לֹא יוֹסִיף לְהִגְלוֹתָךְ" שֶׁהָרִי רֹאשִׁי מְלֹא טָל וּמִדּוּעַ מְלֹא טָל? אֶלָּא אֶמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֶת הַשְּׂכִינָה חֲשֵׁבֶת, שְׁמִיזִים שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שְׁעִלִיתִי לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה, וְעִלִיתִי לִישׁוּבִי - יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה? אֵין זֶה כֵּךְ, שֶׁבְּאַמְּקוֹת לֹא עִלִיתִי לְבֵיתִי כָּל זְמַן שֶׁאַתָּה בְּגָלוּת! הָרִי לָךְ סִימּוֹן, "שֶׁרֹאשִׁי נִמְלֵא טָל" וְהֵא הִיא הַשְּׂכִינָה בְּגָלוּת, הַשְּׁלֵמוֹת שְׁלֵה וְהַחֲיִים שְׁלֵה הוּא בְּסוֹד טָל, וְזֶה הוּא סוֹד אוֹת יו"ד אוֹת ה"א אוֹת וָ"ו וְאוֹת ה"א הִיא הַשְּׂכִינָה שֶׁאֵינָה בְּחֻשְׁבוֹן ט"ל, אֶלָּא אוֹת יוֹד אוֹת הָא וְאוֹת וָ"ו עֲלִים הָאוֹתִיּוֹת לְחֻשְׁבוֹן ט"ל, שֶׁהֵשֵׁם הָזֶה מְמַלֵּא אֶת הַשְּׂכִינָה מִמִּפְעֵן הַנוֹבֵעַ שֶׁל כָּל הַמְּקוֹרוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, מִיֵּד קָם הַרְוֵעָה הַנֶּאֱמָן וְהָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים עִמּוֹ. עַד כָּאן סוֹד הַיְחוד.

וְלֹאֵנוּ אֲנֵנוּ מֵתִים. וּבִנְיָן דָּא אֶתְמַר בְּהוּן: "הִקְצִינוּ
וְרִנְנוּ" וגו'. רַעְיָא מְהִימְנָא, אַנְתָּ וְאַבְהֵן הִקְצִינוּ וְרִנְנוּ
לְאַתְעָרוּתָא דְשְׂכִינְתָּא, דְּאִיהִי יִשְׁנָה בְּגָלוּתָא, דְּעַד
כְּעֵן צְדִיקָא בְּלָחוּ דְּמִיכִין וְשִׁנְתָּא בְּחוּרִיהוּן. מִיָּד
יְהִיבַת שְׂכִינְתָּא תִּלְתָּ קָלִין לְגַבֵּי רַעְיָא מְהִימְנָא,
וְיִימָא לִיה: קוּם רַעְיָא מְהִימְנָא - דְּהָא עֲלָךְ אֶתְמַר:
"קוּל דְּוָדִי דּוּפֵק" - לְגַבֵּאי בְּאַרְבַּע אַתָּן דִּילִיָּה,
וְיִימָא בְּהוּן "פִּתְחִי לִי אֲחוּתִי רַעֲיָתִי יוֹנְתִי תַמְתִּי".
דְּהָא "תָּם עֲזִינָךְ בֵּת צִיּוֹן לֹא יוֹסִיף לְהִגְלוֹתְךָ".
"שְׂרָאֲשִׁי נִמְלָא טָר". "מֵאִי נִמְלָא טָר"? אֱלֹא אָמַר
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא: אַנְתָּ חֲשַׁבְתָּ דְּמִיזְמָא דְּאַתְחַרְב
בִּי מִקִּדְשָׁא דְּעֶאֱלֹנָא בְּבֵיתָא דִּילִי וְעֶאֱלֹנָא
בִּישׁוּבָא? לֹאֵנוּ חֲבִי, דְּלֹא עֶאֱלֹנָא כָּל זְמָנָא דְּאַנְתָּ
בְּגָלוּתָא חֲרִי לָךְ סִימְנָא: "שְׂרָאֲשִׁי נִמְלָא טָר", ה"א
שְׂכִינְתָּא בְּגָלוּתָא, שְׁלִימוּ דִּילָהּ וְחַיִּים דִּילָהּ אִיהוּ
טָר. וְדָא אִיהוּ אוֹת יו"ד אוֹת ה"א אוֹת וָא"ו, וְאוֹת
ה"א אִיהוּ שְׂכִינְתָּא דְּלֹא מִחְשָׁבִין טָר, אֱלֹא אוֹת
יו"ד אוֹת ה"א וְאוֹת וָא"ו דְּסִלְקוּ אַתָּן לְחֲשָׁבִין טָר.
דְּאִיהִי מִלְּיָא לְשְׂכִינְתָּא מְנַבְיעִי דְּכָל מְקוֹרִין עֲלֵאִין.
מִיָּד קָם רַעְיָא מְהִימְנָא וְאַבְהֵן קִדְשִׁין עֲמִיה. עַד
כָּאן רָזָא דִּיתוּדָא: "בְּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן
וְאָמֵן":

(תקוני זמר יז, א הקדמה אחרת לת"ז)

ויהי רעוא

תפלת יהי רצון. כי עתה על ידי למוד המאמר פתח אליהו זכור לטוב הוא עת רצון וזמן המסוגל לקבלת התפלות.

וַיְהִי רַעְוָא מִן גָּדָם עֲתִיקָא קַדִּישָׁא דְכָל קַדִּישֵׁין
 טְמִירָא דְכָל טְמִירִין סְתִימָא דְבָלָא. דִּיתְמִשְׁךְ
 טָרָא עֲלָאָה מִנִּיהּ לְמַלְאָא רִישִׁיהּ דִּזְעִיר אֲנָפִין,
 וְלִהְטִיר לְחַקֵּל תְּפוּחִין קַדִּישֵׁין בְּנִהֲרֵי דְאֲנָפִין
 בְּרַעְוָא וּבְחִדְוָתָא דְבָלָא. וַיְתְּמִשְׁךְ מִן גָּדָם עֲתִיקָא
 קַדִּישָׁא דְכָל קַדִּישֵׁין, טְמִירָא דְכָל טְמִירִין סְתִימָא
 דְבָלָא. רַעֲוִיתָא וְרַחֲמֵי חָנָא וְחֶסֶדָא בְּנִהֲרֵי עֲלָאָה
 בְּרַעֲוִיתָא וְחִדְוָה עָלֵי וְעַל כָּל בְּנֵי בֵּיתִי, וְעַל כָּל

ויהי רצון מלפני ה' העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. שיתמשך טל העליון מקונו להשפיע ולמלאות הראש של זעיר אנפין ולהמשיך שפע לשדה תפוחין הקדוש בהארות פנים ברצון ובשקמת הכל. ויתמשך מלפני ה' "העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים, ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. רצון ורחמים חן, וחסד, בהארה עליונה, ברצון, ושקמה, עלי ועל כל בני ביתי, ועל כל הקרובים אלי, ועל כל ישראל עמו. ויפדה אותנו מכל הצרות הרעות שבאות לעולם, ויכין וינתן לנו מזון ופרנסה טובה בלי צרה ומצוקה, מהמזל העליון, שכל המזונות מקונו משתלשלים. ויצילנו מעין הרע, ומחרב מלאך המות, ומהדין של גיהנום. ויתן לנו, ולכל נפשותנו, חן וחסד, וחיים ארכים, ומזונות ברווח, ורחמים, מלפניו, אמן כן יהי רצון. אמן ואמן.

הַנְּלִיּוֹם אֵלַי, וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עֲמִיָּה. וַיִּפְרְקוּנָא מִכָּל
עֲקָתִין בִּישִׁין דִּייתוֹן לְעֵלְמָא, וַיִּזְמִין וַיִּתְּיַב לָנָא
מִזִּזְנָא וּפְרָנְסָתָא טַבְתָּא, בְּלִי צָרָה וְעֻקָּתָא, מִמִּזְלָא
דְּכָל מִזְזִי בֵּיה תִלְוִין. וַיִּשְׁזַבֵּינן מַעֲיָנָא בִּישָׂא
וַיִּמְחַרְבָּא דְּמִלְּאךְ הַמְּוֹת וּמְדִינָה שְׁלָ גִיהֶנוֹם. וַיְתִי
לָנָא וּלְכָל גַּבְשָׁתָנָא תָנָא וְחַסְדָּא וְחַי אַרְיִבִי וּמִזְזִי
רִיחִי וְרַחֲמֵי מִן קַדְמִיָּה. אָמֵן בֵּן יְהִי רְצוֹן, אָמֵן וְאָמֵן.

מה טוב ומה נעים שיאמר האדם בכל יום אחר תיקון חצות לשון זה אשר
הובא בזהר (פרשת נח דף ס"ה ע"א, וכן בזהר פרשת פקודי דף רכ"ו ע"א, ובדף רס"ח ע"ב).
ואם לא אומרו אחר תיקון לאה, יאמר בשחרית קודם התפלה, וכן יעשה
בשבתות וימים טובים, כי דברים אלו צמוקים מאד מאד, והמבין סודם של
דברים אלה יודע כמה תועלת גדולה נעשה באמירתם לתקון אותו היום, בין
בפרצוף הימים בין בפרצוף הזמנים. כֵּן אֵשׁ חַי (מקץ י"ב), ובשור"ת רב פעלים
(בחלק סוד ישירים) הָאֲרִיךְ לְבָאֵר אֶת הַמַּאֲמָר הַנוֹרָא הַזֶּה, וְכַתֵּב שָׁם, שֶׁהוּא אֶחָד
הַמַּאֲמָרִים הַקְּשִׁים בְּיוֹתֵר בְּזוֹהַר הַקִּדּוּשׁ, עַכְתָּ"ד, וְכָאן הַבִּאֵנוּ בְּאוֹר הַמְּלִים עַל
קִצָּה הַמִּזְלָג, וְחַן לַחֲכָם וְיַחֲכֹם עוֹד.

**אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: אַרְיִמִית יִדְאִי בַּצְלוֹתִין לְעֵלְא,
דְּכַד רַעוּתָא עֲלָאָה לְעֵלְא קִימָא עַל**

אמר רבי שמעון, הרימותי ידי בתפלות, למעלה שכאשר הרצון העליון
למעלה למעלה, עומד על אותו הרצון שלא נודע ולא נתפס כלל לעולם.
הראש הסתום ביותר למעלה ואותו הראש הוציא מה שהוציא, ולא נודע,
והאיר מה שהאיר, והכל בהעלם. ורצון המחשבה העליונה, לדדף אחריו
לקבל הארה מקונו. כֵּעִין מִסָּךְ אֶחָד נִפְרָס, וּמִתּוֹךְ אוֹתוֹ הַמִּסָּךְ עַל יְדֵי רְדִיפַת
זו המחשבה העליונה מגיע ולא מגיע עד אותו המסך ומזה האיר מה
שהאיר וכשקבלה אותה המחשבה העליונה הִיָּה עֵתִיק מֵאִיר בְּאוֹר סָתוּם
שלא נודע וזו המחשבה לא ידע ואינו משיג גדול האור, אז הכה אותו האור

הַחַוּא רְעוּתָא דִּלָּא אַתִּידַע וְלָא אַתְּפִס בְּדִל
 לְעִלְמִין. רִישָׁא דְסָתִים - יִתִּיר לְעֵלָא, וְהַחַוּא רִישָׁא
 אַפִּיק מָאִי דְאַפִּיק וְלָא יָדִיעַ, וְנָהִיר מָאִי דְנָהִיר בְּלָא
 בְּסִתְמוּנִי, רְעוּ דְמַחְשָׁבָה עֲלָאָה - לְמַרְדָּף אַפְתָּרָה
 וְלֵאֲתַנְהֵרָא מִנָּה. חָד פְּרִיסוּ אַתְּפָרִים, וּמִגּוּ הַחַוּא
 פְּרִיסָא - בְּרִדִּפוּ דִּתְחִיא מַחְשָׁבָה עֲלָאָה - מְטִי
 וְלָא מְטִי, עַד הַחַוּא פְּרִיסָא, נָהִיר מָאִי דְנָהִיר, וּבְרִין
 הַחַוּא מַחְשָׁבָה עֲלָאָה נָהִיר בְּנָהִירוּ סָתִים דִּלָּא

שהוא סוד המחשבה שלא נודעה הבה בהארת מסך העומד והאיר ממה
 שאינו ידוע ומשג, ולא נודע ולא התגלה ואז זה האור של המחשבה שלא
 נודעה הבה פעם ב' בהארת המסך העומד ועל ידי זה האירו כולם כאחד
 ונגעשו ונתקנו תשעה היכלות ואלו ההיכלות אינם אורות ואינם בבחינת רוח
 ואינם בבחינת נשמות ולא יש מי שעומד בהם בבחינת חיה. הרצון של כל
 תשע האורות, שעומדים כלם בכל המחשבה שהוא אחד מהם בחשבונם
 כולם רוצים לרדף אחריהם בזמן שעומדים במחשבה ואינם משיגים אותו
 ולא נודע להם כלל ואלו לא קמים לא ברצון ולא במחשבה העליונה
 תופסים בה מעט הארה ולא תופסים. באלו נמצאים כל סודות האמונה
 וכל אותם האורות מסוד המחשבה העליונה, משם ולמטה כולם נקראים
 בערךם אין סוף. עד כאן מגיעים האורות בדקות ולא מגיעים, ולא נודעים
 מהותם, אין כאן השגה של רצון ולא השגה של מחשבה כאשר מאירה
 המחשבה ולא נודע לו מי מאיר אז מתלבש ונגעלם בתוך בינה ומאירים למי
 שראוי להאיר ומתחבר זה עם זה עד שנכללים ונחשבים כולם לאחד ובסוד
 הקרבן כאשר עולה עשן הקטרת, כולם נקשרים זה בזה ומאירים זה בזה,
 אז עומדים כולם בסוד עליה והמחשבה עולה ומתעשרת באין סוף. זה האור
 שמאירה ממונו מחשבה עליונה (שלא נודע בה כלל) נקרא אין סוף וממונו נמצא
 ונאצל ומקום ומאיר למי שמאיר ועל סוד זה הכל עומד, אשרי וזך חלקם
 של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.

ידיע. וְהָיָה מִחֲשָׁבָה דְּלֹא יָדַע, בְּדִין בְּטִשׁ הָאִי
 נְהִירוּ דְּמִחֲשָׁבָה דְּלֹא אֲתִידַע, בְּנִהְיֵרוּ דְּפִרְסָא
 דְּקִנְיָא דְּנִהְיֵרוּ מִמָּה דְּלֹא יָדַע, וְלֹא אֲתִידַע וְלֹא
 אֲתִגְלִיא. וּבְדִין הָאִי נְהִירוּ דְּמִחֲשָׁבָה דְּלֹא אֲתִידַע,
 בְּטִשׁ בְּנִהְיֵרוּ דְּפִרְסָא, וְנִהְיֵרִין בְּחָדָא, וְאֲתַעְבִּידוּ
 תַּשְׁעָה חִיבָלִין, וְחִיבָלִין - דְּלֹא אֲנִין נְהוּרִין, וְלֹא אֲנִין
 רוּחִין, וְלֹא אֲנִין נִשְׁמָתִין, וְלֹא אִית מָאן דְּקִנְיָא
 בָּהּ. רַעוּתָא דְּכָל תַּשְׁעָה נְהוּרִין דְּקִנְיָמִי בְּלָחוּ
 בְּמִחֲשָׁבָה, דְּאִיחוּ חַד מִנֵּיהוּ בְּחֲשָׁבְנָא בְּלָחוּ
 לְמַרְדֵּף בְּתִרְהוּ, בְּשַׁעְתָּא דְּקִנְיָמִי בְּמִחֲשָׁבָה, וְלֹא
 מִתְדַּבְּקִין וְלֹא אֲתִידַעוּ. וְאֵלִין דְּלֹא קִנְיָמִי דְּלֹא בְּרַעוּתָא,
 וְלֹא בְּמִחֲשָׁבָה עֲלָאָה, תַּפְסִין בָּהּ וְלֹא תַּפְסִין.
 בְּאֵלִין קִנְיָמִי כָּל רְזִי דְּמַחֲמִנְתָּא. וְכָל אֲנִין נְהוּרִין
 מִרְזָא דְּמִחֲשָׁבָה עֲלָאָה וְלִתְתָּא, בְּלָחוּ אֲקִרְוִין אִין
 סוּף, עַד חָבָא מִטֵּו נְהוּרִין וְלֹא מִטֵּוֹן, וְלֹא אֲתִידַעוּ,
 דְּלֹא חָבָא רַעוּתָא וְלֹא מִחֲשָׁבָה. כִּד נְהִיר מִחֲשָׁבָה,
 וְלֹא אֲתִידַע מִמָּאן דְּנִהְיֵרוּ, בְּדִין אֲתַלְפֵּשׁ וְאַסְתִּים גּוּ
 בִּינָה וְנִהְיֵרוּ לְמָאן דְּנִהְיֵרוּ, וְאֲעִיל דָּא בְּדָא עַד
 דְּאֲתַבְּלִילוּ בְּלָחוּ בְּחָדָא, וּבְרִזָּא דְּקִרְבָּנָא כִּד סְלִיק,
 כְּלָא אֲתַקְנֵשׁ דָּא בְּדָא, וְנִהְיֵרוּ דָּא בְּדָא, בְּדִין קִנְיָמִי
 בְּלָחוּ בְּסְלִיקוּ, וּמִחֲשָׁבָה אֲתַעְטֵר בְּאִין סוּף. הָיָה
 נְהִירוּ דְּאֲתַנְהִיר מִנָּה מִחֲשָׁבָה עֲלָאָה (דְּלֹא אֲתִידַע בָּהּ

סבא דמשפטים סדר הלימוד ליום כד אב [יום 319 בשנה] תיקוני זוהר תיקון מ"ח שיט

פָּלָל) אֶקְרִי אֵין סוּף, וּמִנֵּה אֲשֶׁתְּבַח זְקִימָא, וְנִהִיר
לְמָאן דְּנִהִיר, וְעַל דָּא בְּרָא קָאִים, וּפָאָה חוּלְקִיתוֹן
דְּצִדִּיקָיָא, בְּעֶלְמָא דִּין וּבְעֶלְמָא דְּאִתִּי.

תיקוני זוהר תיקון מ"ח

תקונא תמניא וארבעין - תקון שמונה וארבעים

סגולה נפלאה מרבנו האר"י זיע"א

בְּרֵאשִׁית, תִּמְן תִּרִי תִמְן שַׁבָּת, בְּגוֹזָא דָּא
בְּרֵאשִׁית בְּרֵאשִׁית שַׁבָּת: וְאִינוֹן תִּרִי

בְּרֵאשִׁית, שֶׁם תִּרִי, שֶׁם שַׁבָּת, כְּגוֹן זֶה, בְּרֵאשִׁית - בְּרֵאשִׁית שַׁבָּת, וְהוּן שַׁבָּת
שַׁבָּתוֹת, עֲלֵיהֶם נֶאֱמָר (שְׁמוֹת לֹא): "וַיִּשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת
אֶת הַשַּׁבָּת" וְגוֹמַר, שַׁבָּת פְּעָמִים הַזְכִּיר כָּאן שַׁבָּת, כְּנֶגֶד הַשְׂכִּינָה הַעֲלִיּוֹנָה
וְהַתְּחִתּוֹנָה. "לְדַרְתָּם", מֵהוּ לְדַרְתָּם? אֵלָּא זָכַר הוּא מִי שְׁעוֹשֶׂה לָהֶם דִּירָה
בְּשַׁבָּת בְּשָׁנֵי בְּתֵי הַלֵּב, וּמִתְפַּנֶּה מִשֶּׁם יֵצֵר הָרַע שֶׁהוּא חִלּוֹל שַׁבָּת, 'בְּרִית
עוֹלָם', זֶה צִדִּיק, שְׁשׂוּרִים שְׁנִיָּהִם עָלָיו, אֶחָד לְמֹלָא אוֹתוֹ, וְאֶחָד לְהַתְּמַלָּא
מִמּוֹנָה. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם כְּנֶגֶד שַׁבָּת כְּלִיּוֹת - פְּנִימִיּוֹת נִצָּח וְהוֹד, בְּנִים לְיִשְׂרָאֵל
סָבָא - עֲמוּד הָאֱמֻצָּעִי - תְּפֹאֶרֶת, שְׁלֹשׁ פְּעָמִים שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי אֱלֹ
שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, עֲנָג שַׁבָּת "וְנִי הָרַע יוֹצֵא מִעַדְ"ן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגִּ'ן" (בְּרֵאשִׁית
ב י). וְנִהָר, יֵשׁ נִהָר וְיֵשׁ נִהָר, יֵשׁ נִהָר הַנִּקְרָא נִהָר פְּלָגִי, וְיֵשׁ נִהָר הַנִּקְרָא נִחַל
קְדוּמִים, עַדן עָלִיוֹן עָלָיו נֶאֱמָר (ישעיה סד) "עַן לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זֹלָתְךָ",

שִׁבְתוֹת, עֲלֵייהוּ אֶתְמַר וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁבְתַּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשִּׁבְתַּת וְגוֹמֵר, תְּרִין זְמָנִין

זו הנהר הוא אות ו', היוצא מעדן העליון שהוא אות א', ועובר בין אבא - חקמה ואמא - בינה והולך חמש מאות שנה, ומגיע עד צדיק - יסוד שהוא שביעי, ומשם משקה לגנה - מלכות, שהיא השכינה התחתונה. זכאי הוא מי ששומר דירה לשבת, שהוא הלב, שלא יתקרב שם עצב הטחול וכעס המרה שהיא אש הגיהנם, שעליה נאמר (שמות לה): "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת", וכך הוא ודאי, שכל מי שכועס כאלו מדליק את האש של הגיהנם. ארבעים מלאכות חסר אחת, הן כנגד ארבעים מלקיות חסר אחת בשבת, והם עשרה שלקה אדם, ועשרה לחוה, ועשרה לנחש, ותשעה לאדם, ובגלל זה אמרו בעלי המשנה אין לוקין בשבת, שאלו המלאכות הן נחשבות לישראל כנגד מלקיות. יציאות השבת שתיים, הם עקירה והנחה, שעושה אותם בבת אחת, מי שעוקר חפץ ממקומו ומניח אותו מחוץ למקומו ומרשותו, כאלו עקר את אילן החיים, שהוא אות ברית, והניח אותו ברשות נכריה. מי שעושה את זה, גורם לעקור נשמתו מרשות שלה ומניחה ברשות אחרת, שהיא מרה וטחול, וזה גרם לישראל שנעקרו מארץ ישראל וגלו לארץ נכריה, שהיא רשות הרבים, וכך הוא מי שמועל באות ברית קדש שלו ומעביר כח לרשות נכריה. שבתא"י הוא טחול, חמ"ה, - אשה רעה ומרה, שבתא"י עליו נאמר: "והבור רק אין בו מים", מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו, והוא רעב וצמאון וקנייה והספד וחשכה וערפל - אפלה, והיא גלות לישראל, וצריכים ישראל לעשות לה שנוי בכל, והרי פשוטה, והוא דבור של חל שהוא אסור בשבת, וכאשר לא מוצאת מקום לשרות שם, היא בורחת, כמו השפחה של אברהם שנאמר בה: "מפני שרי גברתי אנכי ברחתי". טחול עליו נאמר: "של געליך מעל רגליך", נעל מטנף של טפה סרוחה, כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא, זה שבת, ועליו אומרת השכינה: "פשטתי את כתנתי איככה אלבשנה, רחצתי את רגלי איככה אטנפם", ומפני זה צריך בן אדם בשבת לשנות בלבושים, בגד ובמאכלים, וצריך להיות מוסיף מחל על הקדש, וכל המוסיף, מוסיפים לו נפש יתרה בשבת, וכל הגורע מפסידים לו אותה נפש יתרה חס ושלום וכל המוסיף, מוסיפים לו נפש יתרה בשבת.

אֲדָבִיר הָבָא שָׁבֶת, לְקַבֵּל שְׁכִינָתָא עֲלָאָה וְתַתָּאָה,
לְדַרְתָּם מְאִי לְדַרְתָּם, אֵלָּא וּפְאָה אִיהוּ מָאן דְּעָבִיד
לְזֵין דִּירָה בְּשָׁבֶת בְּתַרִּי בְּתִי לָבָא, וְאַתְפְּנִי מִתְּמָן
יֵצֵר הָרַע דְּאִיהוּ תַלְזִיל שָׁבֶת, בְּרִית עוֹלָם דָּא צְדִיק,
דְּשִׁרְיִין תַּרְוִיחֵהוּ עֲלִיהִי, חַד לְאַמְלָאָה לִיָּה וְחַד
לְאַתְמָלְיָא מִינִיה. בְּנִי יִשְׂרָאֵל אֵינִין תְּרִין כְּלָיִין נֶצַח
וְחֹדֶר, בְּנֵי דְיִשְׂרָאֵל סָבָא עֲמוּדָא דְאַמְצְעִיתָא, תִּלְתָּ
שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי אֵלִין תִּלְתָּ אַבְתָּן, עֲנֵג שָׁבֶת
וְנָ"חֵר יוֹצֵא מַעַד"ן לְחֻשְׁקוֹת אֶת הַגָּן, וְנָחֵר, אִית
נָחֵר וְאִית נָחֵר, אִית נָחֵר דְּאַתְקָרִי נָחֵר כְּלָנִי, וְאִית
נָחֵר דְּאַתְקָרִי נַחֵל קְרוּמִים, עֵדֵן עֲלָאָה עֲלִיהִי אֲתָמֵר
עֵין לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זִילְתָּךְ, הָאִי נָחֵר אִיהוּ ו',
דְּנִפִיק מַעַדֵן עֲלָאָה דְּאִיהוּ א', וְאַעֲבֵר בֵּין אָבָא
וְאִמָּא, וְאַזִּיל חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה, וּמָטִי עַד צְדִיק
שְׁבִיעִי, וּמִתְּמָן אֲשֶׁקִי לְגִנְתָּא דְּאִיהִי שְׁכִינָתָא
תַּתָּאָה. וּפְאָה אִיהוּ מָאן דְּנָטִיר דִּירָה לְשָׁבֶת דְּאִיהוּ
לָבָא, דְּלֹא אֲתַקְרִיב תְּמָן עֲצִיבוּ דְּטַחֲזִיל, וְכַעַם
דְּמָרָה דְּאִיהוּ נוֹרָא דְּגִיחָנָם, דְּעֲלָה אֲתָמֵר לֹא
תִבְעֵרוּ אִשׁ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשָּׁבֶת, וְהָכִי
הוּא וְדָאִי דְּכָל מָאן דְּבָעִים כְּאֵלֹו אֲוָקִיד נוֹרָא
דְּגִיחָנָם, אֲרַבְעִים מְלָאכוֹת חֶסֶד חַד אֵינִין לְקַבֵּל
אֲרַבְעִים מְלָקִיּוֹת חֶסֶד חַד בְּשָׁבֶת, וְאֵינִין עֲשָׂרָה

דְּלָקָה אָדָם וְעִשְׂרָה לְחֹה וְעִשְׂרָה לְנָחֵשׁ וְתִשְׁעָה
לְאַרְעָא, וּבִגִּין דָּא אָמְרוּ מֵאֲרִי מִתְנִיתִין אִין לִזְקִין
בְּשֵׁבֶת, דְּאֵלִין מְלָאכּוֹת אֵינֵן חֲשִׁיבִין לְיִשְׂרָאֵל
לְקַבֵּל מַלְקִיּוֹת. יֵצִיאוֹת חֲשֵׁבֶת שְׁתֵּים. אֵינֵן עֲקִירָה
וְהִנְחָה, דְּעָבִיד לִזְנוּ בְּבֵת אַחַת, מָאן דְּאֵעְקֵר חֲפִץ
מֵאַתְרִיהּ וְאַנָּח לִיהּ לְבַר מֵאַתְרִיהּ וּמִרְשׁוּתִּיהּ, בְּאֵלּוּ
אֵעְקֵר אֵילָנָא דְחַיִּי דְאִיהּ אוֹת בְּרִית, וְאַנָּח לִיהּ
בְּרִשׁוֹ נּוֹכְרָא, מָאן דְּעָבִיד דָּא גְרִים דְּאֵעְקֵר
נִשְׁמָתִיהּ מִרְשׁוֹת דִּילָּהּ, וְאַנָּח לָהּ בְּרִשׁוֹ אַחְרָא
דְּאִיהּ מָרָה וּמְחֹלָ, וְדָא גְרִם לְיִשְׂרָאֵל דְּאַתְעֲקְרוּ
מֵאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל, וְאַתְגַּלְיָא בְּאַרְעָא נּוֹכְרָא
דְּאִיהּ רִשׁוֹת הָרָבִים, וְהָכִי אִיהּ מָאן דְּאֵעִיל אוֹת
בְּרִית קֹדֶשׁ דִּילָּהּ בְּרִשׁוֹ נּוֹכְרָא, שְׁבַתֵּא"י אִיהּ
מְחֹלָ, חֲמ"ה אַתְתָּא בִּישָׂא מָרָה, שְׁבַתֵּא"י עָלֶיהּ
אַתְמַר וְהַבּוֹר רַק אִין בּוֹ מִים, מִים אִין בּוֹ אַבְל
נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים יֵשׁ בּוֹ, וְאִיהּ רָעַב וְצָמָאִין וְקִנְיָה
וְחֶסֶפֶד וְחֲשׂוֹכָא וְקַבְלָא, וְאִיהּ גְּלוּתָא לְיִשְׂרָאֵל.
וְצִרִיבִין יִשְׂרָאֵל לְמַעַבְדַּ לָּהּ שְׁנַיִ בְּבִלָּא וְהָא
אוּקְמוּתָהּ, וְאִיהּ דְּבוֹר דְּחֹלָ דְּאִיהּ אָסוּר בְּשֵׁבֶת וְכֵד
לָא אֲשַׁבַּחַת אַתְר לְשִׁרְיָא תַּמָּן, אִיהּ בְּרַחַת,
בְּגוּזָנָא דְשִׁפְחָה דְּאַבְרָהָם דְּאַתְמַר בָּהּ מִפְּנֵי שְׂרִי
גְּבֻרָתִי אֲנִכִּי בְּרַחַת. מְחֹלָ עָלֶיהּ אַתְמַר שֵׁל נְעֻלְיָךְ

יִמְעַל רַגְלֶיךָ, נַעַל מְטוֹנָךְ דְּטַפָּה סְרוּחָה, בִּי הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֶדֶשׁ הוּא, דָּא שַׁבַּת,
וְעַלֶּיהָ אֲמַרְתָּ שְׁבִינְתָּא פְּשֻטָּתִי אֶת בְּתֻנְתִּי אִיבְכָה
אֶלְבִּשְׁנָה, רַחֲצֵתִי אֶת רַגְלֵי אִיבְכָה אֲמַנְפִּם, וּבִגְדֵי
דָּא צָרִיךְ בַּר נִשׁ בְּשַׁבַּת לְשִׁנּוּי בְּלָבוּשֵׁין בְּשִׁרְתָּא
בְּמַאבְדִּין, וְצָרִיךְ לְמַהֲוֵי מוֹסֵף מַחֲוֵל עַל הַקֶּדֶשׁ,
וְכָל הַמוֹסֵף מוֹסִיפִין לֵיהּ נֶפֶשׁ יִתִּירָה בְּשַׁבַּת. וְכָל
הַגּוֹרֵעַ גּוֹרְעִים לֹא אוֹתָהּ נֶפֶשׁ יִתִּירָה חֵם וְשָׁלוֹם, וְכָל
הַמוֹסֵף מוֹסִיפִים לֹא נֶפֶשׁ יִתִּירָה בְּשַׁבַּת.

אחר כך יקרא פסוקים אלו, שלוש פעמים כל פסוק:

וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב וְאֵל תַּחַת יִשְׂרָאֵל בִּי
הִנְנִי מוֹשַׁעַךְ מִרְחוֹק וְאַתָּה זֶרְעֶךָ מֵאֶרֶץ
שְׁבִיִּים (יִרְמְיָהוּ מו, כז) (יְכוֹן שְׁכַל הַנְּשָׁמוֹת הַשְּׁבוּיִים בְּטוֹמָאָה, יְחִזְרוּ
לְקִדּוּשָׁה), וְשֵׁב יַעֲקֹב וְשָׁקֵט וְשֹׁאֵנִי וְאֵין מַחְרִיד: (תהלים
יח, לא) הָאֵל תָּמִיד יִרְבּוּ אֲמַרְתָּ (יְכוֹן שְׁהַקְלִלָה ה-מֵאֲרַת
שְׁנַגְרָמָה בְּעוֹנוֹתָיו, תַּחֲפֹד לֵאמֹר) יִחְזֶה צְרוּפָה מִגֵּן הוּא לְכָל
תַּחֲסִים בּוֹ:

תיקון מ"ג

סגולה גדולה שיקרא תקון זה מדי יום: ירום מזלו, יצליח בכל דרכיו, שלום בית, זיווגים הגונים, יזכה לשפע רוחני וגשמי, יזכה ליראת שמים, זוכה ומתקן רוחו ונשמתו, כחות הטמאה מתרחקים ממנו, כל אויביו יפלו תחתיו, לא יראה מיתת בניו, ינצל מענש הגלגולים, יזכה לאריכות ימים ושנים, יזכה לעולם הבא, ועל ידו תתקרב הגאולה ברחמים גדולים.
(סוד ה')

בראשית תמן את"ר יב"ש, ודא איהו נהר יחרב ויבש, בההוא זמנא דאיהו יבש ואיהו

בראשית, שם את"ר יב"ש, וזהו נהר יחרב ויבש (שם ה), באותו זמן שהוא יבש והיא יבשה, בזוהרים הבנים למטה ביחוד ואומרים שמע ישראל, ואין קול ואין עונה. זהו שכתוב (משלי א כח) אז יקראני ולא אענה. וכך מי שגורם שסתלק קבלה וחקמה מתורה שבעל פה ומתורה שבכתב, וגורם שלא ישתדלו בהן, ואומרים שאין אלא פשט בתורה ובתלמוד, בודאי כאלו הוא יסלק את המעין מאותו נהר ומאותו גן. אוי לו, טוב שלא נברא בעולם ולא ילמד אותה תורה שבכתב ותורה שבעל פה, שנחשב לו כאלו החזיר העולם לתהו ובהו, וגורם עני בעולם וארץ הגלות. ויאמר אלהי"ם תדשא הארץ דשא וכו' (בראשית א יא), אמר רבי אלעזר: אבא, והרי קרא לו יבשה, מאיפה תדשא הארץ? אמר לו: בני, כך למד תשובה לכל בני העולם, שאם אדם יחזר בתשובה, מוריד לה המעין שהסתלק, ומה שהיתה יבשה קורא לה ארץ, ולנהר שהיה חרב ויבש קרא לו מקנה הפנים וימים, זהו שכתוב (שם י) ויקרא אלהי"ם ליבשה ארץ ולמקנה הפנים קרא ימים. באותו זמן שנקראת ארץ, מה כתוב בו? ויאמר אלהי"ם תדשא הארץ, להוציא זרעים ופרות שהן נשמות, כל אחד למינו, אלו הנשמות שנגזרו מפסא כבדו, ואלו רוחות שנגזרו מפלאכים, ואלו הנפשות שנגזרו מהאופנים, כל אחד הוציא למינו את כל אחד כראוי. עץ פרי - זה

יבִּשָּׁה, צְוֹחִין בְּנִין לְתַתָּא בִּיחֻדָּא וְאִמְרִין שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל, וְאִין קִיל וְאִין עֹנָה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב אֵז
 יִקְרְאוּנִי וְלֹא אָעֵנָה. וְהָכִי מֵאֵן דְּגָרִים דְּאִסְתַּלַּק
 קִבְּלָה וְחִכְמָתָא מְאֻרִּיתָא דְּבַעַל פֶּה וּמְאֻרִּיתָא
 דְּבִכְתָּב, וְגָרִים דְּלֹא יִשְׁתַּדְּלוּן בְּהוֹן, וְאִמְרִין דְּלֹא
 אִית אֱלֹא פִּשְׁט בְּאֻרִּיתָא וּבִתְלִמוּדָא, בּוּדְאִי בְּאֵלֵּו
 הוּא יִסְלַק נְבִיעֵו מִתְּהוּא נָהָר וּמִתְּהוּא גֵן, וְוִי לִיָּה טַב
 לִיָּה דְּלֹא אִתְּבָרִי בְּעֶלְמָא וְלֹא יוֹלִיף תְּהִיא אֻרִּיתָא
 דְּבִכְתָּב וְאֻרִּיתָא דְּבַעַל פֶּה, דְּאִתְחַשֵּׁב לִיָּה בְּאֵלֵּו
 אַחֲזֹר עֲלִמָּא לְתַחוּ וְכַחוּ, וְגָרִים עֲנִיּוּתָא בְּעֶלְמָא
 וְאֻרְךָ גְּלוּתָא. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תְּדַשֵּׁא הָאָרֶץ דְּשֵׁא
 וכו', אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָבָא וְהָא קָרָא לִיָּה יִבִּשָּׁה,
 מֵאֵן תְּדַשֵּׁא הָאָרֶץ, אָמַר לִיָּה בְּרִי הָכִי אֻלִּיף
 תִּיּוּבָתָא לְכָל בְּנֵי עֲלִמָּא, דְּאִם פֶּר נֶשׁ יַחֲזוּר
 בְּתִיּוּבָתָא, נְחִית לָהּ נְבִיעֵו דְּאִסְתַּלַּק, וּמַה דִּתְּנָה
 יִבִּשָּׁה קָרָא לָהּ אֶרֶץ, וְנָהָר דִּתְּנָה חֵרֵב וַיִּבֶשׁ קָרָא
 לִיָּה מִקְנֵה חַיִּים וַיָּמִים, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיִּקְרָא
 אֱלֹהִים לַיִּבִּשָּׁה אֶרֶץ וּלְמִקְנֵה חַיִּים קָרָא יָמִים,
 בְּתַהוּא זְמַנָּא דְּאִתְקַרֵּי אֶרֶץ מַה כְּתִיב בֵּיה וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים תְּדַשֵּׁא הָאָרֶץ, לְאַפְקָא זֶרְעִין וְאִיבִין דְּאִינֵן

נִשְׁמָתִין כָּל חַד לְיַנְיָהוּ, אֵלִין נִשְׁמָתִין דְּאַתְגָּזְרוּ
מִבּוֹרְסֵי יְקָרִיָּה, וְאֵלִין רִנְחִין דְּאַתְגָּזְרוּ מִמְּלָאכִים,
וְאֵלִין נַפְשִׁין דְּאַתְגָּזְרוּ מֵאוֹפָנִים, כָּל חַד אִפִּיק
לְיַנְיָהוּ לְכָל חַד בְּדָקָא יְאוּת, עֵין פְּרִי דָא תַלְמוּד
חֲבֵם, עוֹשֶׁה פְּרִי דָא בַת זַוְיָה, לְכָל חַד בְּדָקָא יְאוּת.

וְעוֹד עֵין פְּרִי דָא עֲמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא, עוֹשֶׁה פְּרִי
דָא צְדִיק, אֲשֶׁר זִרְעוּ בּוּ עַל הָאָרֶץ דָּא
שְׂבִינְתָא, דְּכָל זִרְעִין אֲתַבְּלִין בָּהּ, וְהָבָא פְּקוּדָא
דְּפְרִיָּה וְרִבְיָה לְמַעַבְדַּ אַבִּין וְזִרְעִין, הָדָא הוּא
דְּכְתִיב לֹא תִהְיֶה בְּרָאָה לְשַׁבֹּת יִצְרָה, וּמֵאֵן
דְּאַתְבַּטֵּל מִפְּרִיָּה וְרִבְיָה, כְּאֵלּוּ אַחֲזִיר לְתַתִּיא אָרֶץ
יְבֹשָׁה, וּמִנֵּעַ בְּרָכָאֵן מִינָהּ, כָּל חַד לְפֻם דְּרַגְיָה,
מֵאֵן דְּפָגִים לְתַתָּא פָּגִים לְעִילָא, לְאַתֵּר דְּאַתְגָּזְרוּ
נִשְׁמָתִיָּה.

ועוד, עין פרי - זה העמוד האמצעי, עשה פרי - זה צדיק, אשר זרעו בו
על הארץ - זו השכינה, שכל הזרעים נכללים בה, וכאן המצוה של פריה
ורביה, לעשות פרות וזרעים, זהו שכתוב לא תהו בראה לשבת יצרה, ומי
שמתבטל מפריה ורביה, כאלו החזיר את אותה ארץ יבשה, ומונע מקנה
ברכות, כל אחד לפי דרגתו, מי שפוגם למטה פוגם למעלה את המקום
שנגזרה נשמתו.

הקדמה

הגאון רבי דוד לוריא שהוא נין ונכד להגאון המהרש"ל זי"ע, גאון עצום בכל חלקי התורה, בנגלה ובנסתר, מוציא לאור כתבי הגאון רבי אליעזר על חלק הנסתרות, בעל מחבר ששה עשר ספרים, נפש דוד על הזוהר הקדוש, וביאור על הפרקי דרבי אליעזר, חיבר ארבעה קונטרסים בשבח ובגדלות רבי אליעזר בן הורקנוס הוא רבי אליעזר הגדול. א. עמק הברכה. ב. שם האחד הוא אליעזר. ג. בית צדיק, ועוד, ד. קונטרס מבוא לפרקי דרבי אליעזר.

כתב, שרבי יוחנן בן זכאי, מסר בעיקר את תורת הנסתר לתלמידו רבי אליעזר בן הורקנוס, ורבי אליעזר בן הורקנוס מסר את עיקר תורתו לרבי עקיבא, ורבי עקיבא מסר את עיקר תורתו לרבי שמעון בן יוחאי.

וז"ל: ולא זו בלבד במשנה הוא אבי המשנה, אלא אף בסתרי המרכבה הוא רבי אליעזר יסוד הקבלה... ונמצאנו למדין, שאף דברי קבלתו של רבי שמעון בזוהר ותיקונים, יסודם מקבלתו של רבי אליעזר... וגדולי המקובלים הראשונים ז"ל, שלא נגלה בימיהם ספר הזוהר, היו משתמשים באור מאמרי פרקי דרבי אליעזר, במקום הזוהר...

וביום פטירתו שבאו לבקרו תלמידיו ובראשם רבי עקיבא, הקפיד מאוד עליהם שלא באו ללמוד קודם לפניו, ובאותה העת לימד את רבי עקיבא סתרי תורה עמוקים, כמובא

בזוהר פרשת וירא (דף צ"ח ע"א), והיה מאיר תורתו כיום שניתנה התורה בסיני.

עוד קודם לכך, רבי אליעזר הזהיר בפרקי אבות יהיה כבוד חבריכם חביב עליך כשלך, וחזר והזהיר את רבי עקיבא קודם פטירתו וצווה על זה הזהירו **בכבוד חבריכם** כדאיתא בפרק ד' דברכות, (כ"ח ע"ב), שצפה ברוח הקודש שעתידין 24 אלף תלמידי רבי עקיבא למות, על שלא נהגו כבוד זה לזה. - וכבר כתב על זה בספר **סוד ה'** דלומדי הסוד אין קנאה ותחרות ביניהם כדאיתא באידרא דאמר הרשב"י **"אנן בחביבותא תליא"**, ועוד מובא בזוהר הקדוש האי דאמרו חז"ל שכל אחד נכווה מחופתו של חברו אינו שייך בלומדי תורת הסוד אלא כולם יושבים יחדיו באהבה ושמחה גדולה ביניהם, ולפי זה מובן מדוע צווה את רבי עקיבא הזהירו בכבוד חבריכם מפני שלא למד מספיק מרבו את תורת הסוד ולא למדה לרבים, לכן היה חשש גדול שיכשלו בזה כמו שצפה ברוח הקודש עכ"ל.

מכל זה רואים, שהתנאים הגדולים שהם היו להבות אש מסובבים בגוף גשמי, שלא מוזכר כמעט בגמרא שהיו לומדים קבלה, אבל אף על פי כן רואים שמלבד שהיו עוסקים בתורת הנגלה, **כל קדושתם נבעה מתורת הנסתר, שהיו עסוקים ולומדים תנא מפי תנא, עד למשה רבנו את תורת הנסתר, ומובן** שבימיהם אז, זה היה צריך להיות בהסתר גדול, שהרי רצונו של ה' שלא יתגלה אז, רק לצדיקי ה', אבל בימינו שרואים בפירוש שהזוהר נתגלה לנו, כי נועד במיוחד לדור אחרון להאיר את חשכת הגלות להצילנו מהערב רב, כדאיתא במהרח"ו ורבי יעקב צמח גורי האריז"ל, ועוד כידוע **כתוב בזוהר שבאחרית הימים אפילו ילדים קטנים ידעו נסתרות, וכך למדונו אבות החסידות והקבלה.** וברור ומובן שאנו ממשיכים את דרכם של התנאים הקדושים והטהורים, שעל פיהם אנו

חיים ועל פיהם מושתת כל חיינו, על פיהם צריכים אנו גם ללמוד את חכמת הקבלה והזוהר הקדוש.

וכל הזוהר הקדוש מלא בכל שמות התנאים הקדושים כגון: ר' יהודה, ר' יוסי, ר' חייא, ר' אבא, ר' יצחק, ר' שמעון, ר' אלעזר, ועוד ועוד, וכן כתוב בזוהר הקדוש שכל מארי מתניתין ומארי תלמודא סידרו את תורה שבעל פה על פי הסוד, ואין צריך להאריך בזה.

ובאמת אלו רבי עקיבא היה לומד אצל רבי אליעזר יותר את סודות התורה ומלמדם לתמידיו, היה ניצל מגזירת מלכות הרשעה [וגם היו ניצלים 24 אלף תלמידיו מגזירת המיתה], כדאיתא על רשב"י ורבי אלעזר בנו שניצלו ממיתה על שהטמינו עצמם במערה, וגילו סתרי תורה, שהם מעלים מ"ן יותר ממיתה על קידוש השם [כמובא במהרצ"א מדינוב בשם האריז"ל - הובא בהקדמה הנפלאה על הזוהר עם לשון הקודש שבהוצאת הגה"צ המקובל רבי בנייהו יששכר שמואלי שליט"א]. - ועתה מובן דברי הרשב"י לרבי עקיבא, בזמן שהיה בבית האסורים, שביקש שילמדו תורה, (פסחים ק"ב), [ואפשר דעל תורת הנסתר אמר לו, ועל ידי זה היה ניצל], ולזה כאשר אמר לו שאינו יכול, אמר לו הרשב"י דמוסרני ליוחאי אבא ומוסרך למלכות, הכוונה היא למידת מלכות שיצטרך למסור עצמו למיתה על קידוש ה', כי אין דרך להינצל, אלא על ידי גלוי סתרי תורה. [ועתה מובן דברי המהרצ"ו (בהקדמה לעץ חיים) שאמר, שבהרבה מקומות בש"ס אין שום הבנה אלא אם כן נפרש על פי תורת הסוד, (וכן כתב הגר"א זי"ע) וגם כאן איך שייך להגיד שהרשב"י יהיה מוסר ח"ו, אלא וודאי שהכוונה למידת מלכות העליונה כדפירשנו].

מכל זה רואים את חובתנו בלימוד הזוהר הקדוש, לעסוק כל היום וכמה שיכולים ללמוד תורת הנסתר ביתר שאת וביתר עוז, ללמוד וללמד לשמור ולעשות.

של הקדמה זוהר הקבלה סדר הלימוד ליום ו' אלול [יום 330 בשנה] סבא דמשפטים

זה הדבר שבו תלוי כל גאולתינו ופדות נפשינו

כולנו "יחד שבטי ישראל" לומדי ומלמדי הזוהר הקדוש, תורת רבי שמעון בר יוחאי ע"ה, בבית ה' היכלא דרשב", אשר לא זזה משם השכינה מעולם, כי בכל מקום ששם לומדים ומתקשרים לנשמת הרשב"י הקדוש בא ומתעטר בגוון ונמצא אתנו ממש. אשרינו שזוכים אנו להיות מחוברים להרשב"י הקדוש וללמוד וללמד את כל הזוהר הקדוש, כי זהו הדבר שבו תלוי כל גאולתינו ופדות נפשינו לקרב את הגאולה ולהביא את המשיח, וזכות הזוהר הקדוש מגן ומציל את עם ישראל מכל מני מרעין בישין.

אין לנו כח בירור ניצוצי הקדושה כמו כח לימוד הזוה"ק

ואין לנו כוח בירור ניצוצי הקדושה כמו כוח לימוד הזוה"ק, כמובא בהקדמה לזוהר הקדוש עם לשון הקודש בהוצאת היכלא דרשב"י בנשיאות ראש ישיבת המקובלים נהר שלום המקובל הרב שמואלי שליט"א, ומובא שם דברי האריז"ל, שגם הרשב"י ורבי אלעזר בנו היו בכלל עשרה הרוגי מלוכה, והראיה לזה שברח מפני הקיסר שרצה להורגו, והלך הוא ורבי אלעזר בנו להמערה, והיו צריכים הרשב"י ובנו לעשות התיקון במסירות נפשם להריגה כמו רבי עקיבא רבו של רשב"י, ולהעביר הסיגים והקמשונים וחרולים מן השדה אשר ברכו ה'.

ואמר הרשב"י "אני יכול למצוא דרך משובחת וטובה לברר

ניצוצי הקדושה מתוך הקליפות ולהורדת השפע מהעולמות העליונים לעולמות התחתונים, הרבה יותר חזקה מאשר מסירות נפש גופנית להריגה על קידוש השם [של רבו רבי עקיבא], וזאת על ידי מסירת נפש בתכלית הגדולה ביותר לתורה הקדושה שאטרח מאוד מאוד על לימוד התורה עם פרישות מהבלי ותענוגי עוה"ז, ואגלה סודות התורה ככל

סבא דמשפטים סדר הלימוד ליום ז אלול [יום 331 בשנה] זוהר הקבלה הקדמה **שלא**

האפשר, ואפרש לכולם תכלית הבריאה כולה, ואכנס בגנזי המלך העליון **כבן שנכנס בגנזי אביו**, ואגלה אורות העליונים, ועל ידי האור הגדול הזה אבריא החושך הגדול מן העולם, ואבטל כל הקליפות והדינים מן הקדושה". ועל ידי מסירת נפשו לסודות התורה, וכן על ידי גילוי סודות התורה זכה להכניע הקליפות ולבטל גזירות להמשיך לעולם חיים שלום וחירות... כי כל הכוח הגדול הזה צריך אותו דוקא לדור הזה האחרון דור של ביאת המשיח, (מהרצ"א מדינוב), ע"כ.

רבי עקיבא היה חבוש בבית האסורים עשרים שנה
ובמדרש שיר השירים מהגניזה [י"ל ע"י הרב יוסף חיים ורטהימר, הוצאת 'כתב יד וספר' ירושלים תשנ"ה], עמוד י"ח, על הפסוק (א ג) 'לריח שמניך טובים וכו', נאמר: '**השביעי** [מעשרה הרוגי מלכות] רבי עקיבא, שהיה חבוש בבית האסורים עשרים שנה, והיו מביאים קולמוסים של קנים, ונותנים בין ציפורניו, ומרתיחין צרורות באש, ומניחין תחת שחיו, ואמרו לו הנח מה שבידך, ובכל כך היה מוסיף להם תוכחות, ומה היה אומר להם, 'כמוהם יהיו עושיהם'. וכל דבר שהיו צריכין לו היו שולחים ושואלין לו בבית האסורים [ראה פסחים קיב: יבמות קח: סנהדרין יב. עירובין כא: ירושלמי יבמות פ"ב ה"ה]. לסוף עשרים שנה ששהה בבית אסורים יצא ליהרג, והיה עונת ק"ש וכו'. ובגמרא (ברכות סא:) מתארת את הוצאתו להורג של ר"ע - 'בשעה שהוציאו את רבי עקיבא להריגה זמן קריאת שמע היה, והיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל, והיה מקבל עליו עול מלכות שמים. אמרו לו תלמידיו: רבינו, עד כאן, אמר להם כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה בכל נפשך - אפילו נוטל את נשמתך, אמרתי: מתי יבא לידי ואקיימנו, ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו. היה מאריך באחד עד שיצתה נשמתו באחד'.

שלב הקדמה זוהר הקבלה סדר הלימוד ליום ח אלול [יום 332 בשנה] סבא דמשפטים

רבי עקיבא נפטר ביום הכיפורים - ולא ידעו תלמידיו, עד שאליהו הנביא בא להודיע

וכותב ה'בן יהוידע', שתלמידיו לא אמרו לו דברים אלו ביום שנפטר, כי נשמתו יצאה ב'אחד' ואיך השיב להם, אלא בכל יום לפני הוצאתו להורג היו סורקים את בשרו, והוא היה מקבל עול מלכות שמים, ובאותם ימים דברו איתו תלמידיו. אבל ביום שבו נפטר, שהוא יום הכיפורים, לא היו איתו תלמידיו, כמסופר במדרש משלי (פ"ט ס"ב) שאליהו הנביא בא להודיע לרבי יהושע הגרסי על מותו של רבי עקיבא].

אמר להן רבי אליעזר הגדול, תמיה אני אם ימותו מיתת עצמן, אמר לו רבי עקיבא שלי מהו, אמר לו שלך קשה משלהן

ובספר "סוד ה'" הביא את ספר "שירי מצוה", להגה"צ רבי בנימין אליהו מזאלשין על צוואת **רבי אליעזר הגדול להורקנוס בנו**, (המובא בספר שבט מוסר פרק ט"ז), שביאר שכל דברי רבי אליעזר הגדול היו עמוקים על פי הסוד, ומה שאיתא בגמרא סנהדרין (דף סח.), וז"ל: והתניא כשחלה ר' אליעזר נכנסו ר' עקיבא וחביריו לבקרו... אמר להן למה באתם, אמרו לו ללמוד תורה באנו, אמר להן ועד עכשיו למה לא באתם, אמרו לו לא היה לנו פנאי, אמר להן תמיה אני, אם ימותו מיתת עצמן, אמר לו רבי עקיבא שלי מהו [כלומר באיזה מיתה ימות], אמר לו שלך קשה משלהן... אמר להן הוא טהור, ויצאה נשמתו בטהרה, עיי"ש.

אם היה רבי עקיבא לומד סתרי תורה אצל רבי אליעזר הגדול, והיה מלמדם לכ"ד אלף תלמידיו, אז היו כולם באחדות אמיתי, ולא היו מתים, ולא היתה הגזירה

מובן שכל הקפידה היית מפני שלא למד ולימד את תורת רבו רבי אליעזר שהיתה על פי הסוד, ועל כן קיבל עונש

חמור כזה, שרבי עקיבא היה יכול לקבל את כל תורת הסוד וללמד את בני ישראל. וכן כתב הגה"ק מהרצ"א מדינוב בהוספותיו לספר סור מרע ועשה טוב, וזת"ד: ואין לנו כוח בירור ניצוצי הקדושה כמו כוח לימוד הזוה"ק, ומובא בשם האריז"ל, שגם הרשב"י ורבי אלעזר בנו היו בכלל עשרה הרוגי מלוכה, והראיה לזה שברח מפני הקיסר שרצה להורגו, והלך הוא ורבי אלעזר בנו להמערה, והיו צריכים הרשב"י ובנו לעשות התיקון במסירות נפשם להריגה כמו רבי עקיבא רבו של רשב"י, ולהעביר הסיגים והקמשונים וחרולים מן השדה אשר ברכו ה'. ומסיים שם (בספר סוד ה') שאם רבי עקיבא היה לומד סתרי תורה אצל רבי אליעזר הגדול, והיה מלמדם לכ"ד אלף תלמידיו, אז היו כולם באחדות אמיתי, ולא היו מתים, (וגם היו ניצלים מגזירת עשרה הרוגי מלכות - כמו רבי שמעון בר יוחאי ובנו רבי אלעזר שניצל), כי בין לומדי תורת הסוד אין, לא שנאה, ולא קנאה, ולא תחרות, אלא כולם באהבה ואחדות גמור, כמו שאמר הרשב"י בזוהר (פרשת נשא - דף קכ"ח ע"א): תְּדִי רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (חבקוק ג) ה' שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יִרְאָתִי. (אמר) (קכ"ח ע"ב) הֵתָם יְאוֹת הָוָה לְמַהֲוֵי דְחִיל. אֲנִן בְּחִיבוֹתָא תְּלִיָא מְלֵתָא, דְּכְתִיב, (דברים ו) וְאֶהְבֶּתָּ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ, וְכָתִיב (דברים ז) מֵאֲהַבְתָּ יְיָ אֶתְכֶם, וְכָתִיב (מלאכי א) אֶהְבֶּתִּי אֶתְכֶם וְגו'.

ובלשון הקודש: שְׁמַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (חבקוק ג) ה' שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יִרְאָתִי. שָׁם רְאוּי לְהִיֹּת יִרְאָ. אֲנִן בְּחִיבוֹתָא תְּלִוֵי הַדְּבַר, שְׁכָתוּב (דברים ו) וְאֶהְבֶּתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ, וְכָתוּב (שם ז) מֵאֲהַבְתָּ ה' אֶתְכֶם, וְכָתוּב (מלאכי א) אֶהְבֶּתִּי אֶתְכֶם וְגו'.

אם אינך מלמדני תצטרך למות על קידוש ה', כי אי אפשר לעשות התיקון אלא על ידי לימוד תורת הסוד ובגמרא פסחים (דף קיב): חמשה דברים צוה רבי עקיבא את רבי שמעון בן יוחי כשהיה חבוש בבית האסורין, אמר

שלד הקדמה זוהר הקבלה סדר הלימוד ליום י אלול [יום 334 בשנה] סבא דמשפטים

[רשב"י] לו [לרבי עקיבא] רבי למדני תורה, אמר איני מלמדך, אמר לו אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות, אמר לו בני יותר ממה שהעגל רוצה לינק פרה רוצה להניק, אמר לו ומי בסכנה, והלא עגל בסכנה, אמר לו אם בקשת ליחנק היתלה באילן גדול, עכ"ל. ורואים שרבי עקיבא חשש ללמדו כשהיה עשרים שנה בבית האסורים, ועל זה אמר לו רבי שמעון אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות, יש לבאר על על פי כתבי האריז"ל שאין הכוונה למלכות כאן מלכות הרשעה, אלא למדת מלכות שבמיתה על קידוש השם נקרא, שנמסר למידת מלכות העליונה, וזה כוונתו שאם אינך מלמדני תצטרך למות על קידוש ה', כי אי אפשר לעשות התיקון אלא על ידי לימוד תורת הסוד, (סוד ה'). - מהסיפור הזה אנחנו לומדים, כי אם רבי עקיבא היה לומד אצלו סודות התורה, היה יכול להינצל מלהיות בעשרה הרוגי מלכות, כמו רבי שמעון בר יוחאי ע"ה, וזה מה שאמר לו רבי אליעזר תמה אני וכו', כי לימוד תורת הסוד יותר גבוה מליהרג על קידוש ה', כי כל תורת הסוד הוא שיחיו ולא ימותו, לא רק הוא, אלא מכפר ומציל את כל ישראל, כמו שכתב בזוהר הקדוש: עוד אֶמַר אֵלֶיהוּ זְכָרוֹנוּ לְבִרְכָה לְרַבִּי שְׁמַעוֹן: בְּהַאי סֵפֶר הַזֶּה יִתְפָּרֶקוֹן מִן גְּלוּתָא פֶּד אַתְגְּלִיא בְּדָרָא בְּתַרְאָה. עוד בְּדָף קכ"ד: לְשׁוֹן מֹשֶׁה רַבֵּינוּ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן. וְהַמְשַׁכִּילִים יִזְהִירוּ כְּזֶה הַרְקִיעַ בְּהַאי חֲבוּרָא דִּילָן דְּאֵיהוּ סֵפֶר הַזֶּה בְּאֵילִין לֹא צְרִיף נִסְיוֹן – רָצָה לִומר: כִּי הַלּוֹמֵד בְּסֵפֶר הַזֶּה לֹא יִסְבֵּל חֲבָלֵי מָשִׁיחַ וּבִגְדֵי דִישְׁרָאֵל עֲתִידִין לְמַטָּעֵם מְאִילָנָא דְחַיִּי דָּא הוּא סֵפֶר הַזֶּה יִפְקוֹן בֵּיהּ מְגֻלּוֹתָא בְּרַחֲמֵי.

ועל כן לא מספיק ללמוד לעצמו, אלא צריך לזכות את הרבים וללמד ולהשמיע לכל ישראל! כי תורת הסוד

סבא דמשפטים סדר הלימוד ליום יא אלול [יום 335 בשנה] זוהר הקבלה הקדמה **שלה**

נועדה להתגלות וללמד את הרבים בדור האחרון למען הכינו את העולם לקראת תורתו של משיח והגאולה שלימה, וכמבואר בשל"ה הקדוש.

כל הגאולה תלויה בעסק החכמה הזאת

ובספר דגל מחנה אפרים (פרשת שמייני) כתב, וז"ל: וזהו דרש דרש משה, היינו כשיתגלה (כי בכל דור ודור יש בחינת משה, ואיתא דרבי שמעון בן יוחאי היה בחינת משה), וידרוש מה שדרש כבר משה, היינו רבי שמעון בן יוחאי, ספר הזוהר, אז והנה שורף, הינו שיתבטלו כל הקליפות וממילא יהיה הגאולה שיבנה במהרה בימינו אמן סלה ועד. וגם על ידי החיבור ההוא יהיה בטול הקליפות וקלות הגלות והשבתת הקטרוגים (חסד לאברהם מעין ראשון נהר כ"ד). **הכל תלוי בעסק החכמה הזאת, ומניעתנו מלהתעסק בה היא גורמת אחור ועכוב בנין בית מקדשנו ותפארתנו** (הקדמת הרב חיים ויטאל לעץ חיים).

על כן, יהודים יקרים, תנו לימוד לשם שמים, הקריבו מדקותיכם למען השכינה הקדושה, לעשות נחת רוח ליוצרינו, לגרום לפדות נפשנו, ונלך כולנו כאחד יחד לקבל את אור פני מלך המשיח במהרה בימינו אמן.

ספר תולדות הרד"ל תולדות המקובל הצדיק רבי דוד לוריא זיע"א

רבי דוד בן יהודה לוריא (בראשי תיבות: רד"ל; נולד בשנת תקנ"ח, ביחוב, האימפריה הרוסית [רוסיה הלבנה] – נפטר בשנת תרט"ז). היה רב, פוסק, מקובל ופרשן, מגדולי התורה בדורו. חיבר פירושים על התלמוד הבבלי ועל פרקי דרבי אליעזר.

קורות חייו

רבי דוד לוריא נולד למשפחה עשירה ומיוחסת בעיר ביחוב אשר בפלך מוהילב, בתחום המושב של האימפריה

שלו הקדמה זוהר הקבלה סדר הלימוד ליום יב אלול [יום 336 בשנה] **סבא דמשפטים**

הרוסית (כיום בבלארוס). משפחתו התייחסה אל המהרש"ל - דור שביעי.

עוד כילד נודע כבעל כשרונות מיוחדים בתחום לימוד התורה. אביו יהודה לוריא, שכאמור לעיל היה עשיר גדול, שכן לו מלמדים פרטיים. בגיל שתים עשרה עבר ללמוד בעיר וילנה כחלק מקשר שידוכין שיזם אביו עבורו. בוילנה למד אצל הרב שאול קצנלבוגן. בגיל שלוש עשרה התחתן. רבי דוד נשאר בוילנה עד לגיל שמונה עשרה ואז חזר לעירו ביחוב.

בחזרתו לעירו סייע רבי דוד לממן את תלמודי התורה בעיר. כמו כן הקים רבי דוד ישיבה בעירו ותמך בה מבחינה כלכלית אך לא עמד בראשה.

על פי עדויות שונות חונן רבי דוד בזיכרון פנומנלי אשר סייע לו בכתיבת חיבוריו השונים שכן חיבוריו עוסקים, בין היתר, בהשוואת גרסאות בין מקורות שונים בספרות התלמוד והמדרש. כמו כן ניחן רבי דוד בכישרון כתיבה פורה במיוחד שכן הוא חיבר מספר רב של חיבורים, חלקם עדיין בכתב יד. **בהיותו** בגיל ארבעים נפל רבי דוד קורבן לעלילה. במסגרת עלילה זאת זויפו מספר מכתבים בשמו וכן פסקאות בפירושו על פרקי דרבי אליעזר. בפסקאות אלו קרא כביכול רבי דוד למרד נגד שלטון הצאר הרוסי. רבי דוד נכלא למשך כשישה חודשים בהם שהה במבצר שליסלבורג. בסוף תקופה זאת יצא זכאי במשפטו וטוהר מאשמת הסתה למרד בשלטון הרוסי. על פי האנציקלופדיה העברית ואנציקלופדיה יודאיקה הסיבה לעלילה זאת נעוצה, ככול הנראה, בסכסוך בין משפחות בעיר ביחוב.

אחיו של רבי דוד לוריא היו גם הם רבנים מפורסמים. אחיו הבכור רבי צבי הירש לוריא ואחיו השני אהרן לוריא אשר היה רב בעיר מינסק.

סבא דמשפטים סדר הלימוד ליום יג אלול [יום 337 בשנה] זוהר הקבלה הקדמה שלז

בגיל חמישים ושמונה, בה' בכסלו שנת ה'תרס"ז, נפטר לאחר מחלה קשה.

פעילותו הציבורית

הרד"ל נחשב לאחד הבולטים שבגדולי ישראל בדור שלאחר הגאון מווילנה ובתור שכזה עסק גם בהנהגת הציבור היהודי. הוא נפגש עם משה מוונטיפיורי בוילנה בשנת ה'תר"ו - ה'תר"ז על מנת להעמידו על מצב היהודים ברוסיה באותם ימים. הוא עמד בקשר עם הסופר יצחק בר לוינזון על מנת לשכנעו להוציא לאור בשפה הרוסית את ספרו זרובבל. בספר זה ראה רבי דוד כלי חשוב במלחמה באנטישמיות שרווחה ברוסיה. כמו כן יצא בחריפות נגד הרפורמים אשר בקשו באותה העת לשנות קטעים מסוימים בסידור התפילה.

חיבוריו

1. הגהות לששה סדרי משנה (וילנא תרמ"ו - תרמ"ז).
2. הגהות על התלמוד הבבלי, נדפסו בש"ס וילנא.
3. ביאור על סדר מועד בתלמוד הירושלמי, מובא במהדורת קעניגסברג.
4. הגהות על ביאורי הגר"א על סדר זרעים בתלמוד הירושלמי.
5. ביאור על התוספתא מסכת עוקצין.
6. ביאור ומבוא על פרקי דרבי אליעזר (ורשה תרי"ב).
7. ביאור על מדרש שמואל (ורשה תרי"ב).
8. ביאור למדרש פסיקתא דרב כהנא (תרנ"ג).
9. הגהות ופירושים על מדרש רבה, נדפסו בדפוס וילנא.
10. דוד לוריא, נפש דוד, מהדורת וילנא, תרע"ג, על ספר הזוהר ועל זוהר חדש (וילנא תרמ"ב).
11. הגהות על ספר שאילתות דרב אחאי גאון משבחא. נדפסו בתוך הספר 'העמק שאלה' של הנצי"ב.
12. הגהות על שו"ת הגאונים 'שערי תשובה' (לייפציג תרי"ח).

שלח הקדמה זוהר הקבלה סדר הלימוד ליום יד אלול [יום 338 בשנה] **סבא דמשפטים**

13. ספר כוכבי אור - הגהות ותוספות לספר היוחסין ולספר סדר הדורות.

14. פירוש למגילת אסתר.

15. פרקי רבי אליעזר, מהתנאי רבי אליעזר הגדול בן הורקנוס, עם ביאור הרד"ל, ורשה, תרי"ב.

16. תפילתו של רד"ל בבית כלאו, (מכון ליפשיץ).

ספר א: שבחי הרד"ל ז"ע:

מעט מזעיר על הגאון הנפלא בדורו מוהר"ר דוד לוריא ז"ל בעל מחבר ספר "נפש דוד על הזוהר הקדוש" ובאור על הפרקי דרבי אליעזר והמדרשים ועוד שו"ת בהלכה

א"ה [אמר הכותב] יען כי עלינו לאחזוקי טיבותא להגאון הרד"ל ז"ל, וברם זכור הוא לטוב, שאלמלא הוא ז"ל לא נשתייר בידינו מכתב יד קדשו הגרבי אליעזר ז"ל בנסתרות. כי הוא ז"ל מסר נפשו ומאורו לחפשמ ממטמונים, ולהעתיקם ולסדרם כיד ה' הטובה עליו. על כן ראיתי כי נכון לעשות ציון לנפשו וזכר לפרי עמלו, להסמיך אל באור הגר"א אשר יהילו אור על הזוה"ק. את פניני לקוטי באוריו והגהותיו על הזוה"ק (כפי אשר העלה ה' בידי להשיגם), אשר יגיהו ויפיקו נגה זהרו לכל מעיין. ונוצר תאנה יאכל פריה. ומקום שיפול העץ במקום אשר יפול העץ שם יהו"א [שיבא אלף למקומה (מגלה עמוקות על התורה - פרשת ויצא) (קהלת י)]. (כמשד"ל). וקראתיה בשם נפש דוד. על פי מארז"ל אין עושין נפשות כו' שדבריהם הם זכרונם. לזכר עולם יהיה צדיק. וזי"ע (שאר בשרו, המוציא לאור ש, לוריא).

סיפור נורא בענין כוח הרצון ללמוד תורה

זה סיפור לי מחסדי ה' והשגחתו הטובה עליו, כי בהיותו כבן ט' שנים בא כבין הערבים כבוד אביו ז"ל עם האדון הדוכס של עירם בוחאב אל חדר לימודו, ועמם גם מורה אחד אשר הביאו הדוכס מצרפת בעד בניו, וינסהו המורה בחכמת החשבון והתשבורת, ויתפלאו מאד מאשר השיב תיכף על כל שאלותיו. והדוכס נתן לו מתנה, וגמר אז עם כבוד אביו שיבא בכל יום בשעה קבועה ללמוד עמו חכמות וידעת הלשונות, היא השעה שהיה קבוע לו לחזור על הט' מסכתות שזכה להיות בקי בהם,

סבא דמשפטים סדר הלימוד ליום טו אלול [יום 339 בשנה] זוהר הקבלה הקדמה **שלט**

ומפני אימת וכבוד אביו לא היה אפשר לו לסרב בזה, אך מאז הפנותם שכמם ללכת, הוריד דמעה מאין הפוגות כל הלילה על צער אבידת השעה הקבוע לו על חזרת המסכתות, ויהי כאור הבוקר שמע קול הברה בעיר, כי מצאו את המורה הנ"ל נהרג סמוך לעירם.

עוף מוכן לסעודה - שירד מן השמים

שמעתי ממנו שאבי חותנו זכה להיות בין הקרואים אל המשתה והסעודה שעשה הגרבי אליעזר ז"ל כשגמר פירושו על התיקוני זוהר ונתן לו חלק מהעוף הפטום שהמציאו לו מן השמים לבא על שולחנו (עיין מעלות הסולם הערה י"ט, שם כתוב ספרא דצניעותא).

ספר ב': עמק הברכה מחידושי הגאון המקובל מוהר"ר דוד לוריא זיע"א קונטרס עמק הברכה

רבי אליעזר מלמד לבנו ולרבי עקיבא סודות התורה

וכן בזוהר ריש פרשת וירא במדרש הנעלם (צח). אמרו דאותיב לימיניה הורקנוס בריה, והוי מגלי ליה עמיקתא ומסתרתא כו', קיבל מיניה קפ"ט רזין עילאין כו', אמר ליה רבי עקיבא אוליף לי אורייתא, ופתח רבי אליעזר במרכבה כו', ואוליף ליה שלש מאות הלכות פסוקות בבהרת עזה, ורי"ו טעמי דפסוקי שיר השירים כו'. הרי שלמדו ממנו הרבה תורה באותה שעה [ואם היה מוחרם, אף לבנו הורקנוס היה אסור לו לשנות, אף על פי שלענין לישב בד' אמות כתבו הפוסקים דבניו ובני ביתו מותרין], ועוד אמרו שם (צט). א"ר יצחק כל יומוי דרבי אליעזר הוי נהירא שמעתתא מפומוי כיומא דאתיהיבת בטורא דסיני כו', ומלשון כל יומוי משמע שלא היה נמנע מללמד כל יומוי אלא שלא נכנס לבית המדרש ולא לימד תורה ברבים משברכוהו, כמו שיתבאר לקמן אות י"ט בס"ד.

שם הקדמה זוהר הקבלה סדר הלימוד ליום טז אלול [יום 340 בשנה] **סבא דמשפטים**

[מהקטע הנזכר רואים שרבי אליעזר לימד לבנו הורקנוס ולתלמידו רבי עקיבא סודות התורה ורזין עלאין].

היה מלמד לתלמידיו גם לאחר שברכוהו

ובפרק ד' דברכות (כח:) כשחלה רבי אליעזר נכנסו תלמידיו לבקרו ואמרו לו רבינו, למדנו אורחות חיים כו', ומשמע באבות דרבי נתן (פרק י"ט משנה ד'), **שזה היה חולי שמת בה רבי אליעזר**, דקתני עלה הא דאמר רבי אלעזר בן עזריה חמשה דברים למדנו ממנו בשעת מיתתו שהבאתי לעיל בסמוך, ואף על פי כן בקשו ממנו שילמדם.

ספר ג: שם האחד אליעזר קונטרס שם האחד אליעזר

רבי אליעזר נשמת ראובן בן יעקב

ואמרו על רבי אליעזר שם האחד המיוחד, כי הוא נתייחד בין גדולי התנאים הראשונים, להיות יסוד תורה שבעל פה יסוד המשנה ויסוד הקבלה כמו שיתבאר לקמן אי"ה, וגדלוהו בשם טוב לקרותו בשם רבי אליעזר הגדול, אף כי לא נמצא עוד תנא אחר שנקרא רבי אליעזר ביו"ד סתם, בכדי שיהיה צריך להזכירו לסימנא מהם בשם הגדול [כי רבי אליעזר בן יעקב, ורבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי שנקראו ביו"ד לא נזכרו בשום מקום בסתם, רק בשם אבותיהם גם כן], אלא שפירשו הטעם בדרוש הרוגי אמונה (הנדפס סוף ספר הכוונות), וכן הגר"א בפירוש ההיכלות שמפני שהיה בו נשמת ראובן כמו שכתבו בזוהר חדש (ע"ב. סוף איכה), בר חד דאיהו ראובן וכו', על דיהב עיטא למירמי לבירא אתפיס איהו בבירא, ואשתזיב ודא איהו רבי אליעזר הגדול, כד תפשוהו למינות ויהבוהו בבירא ואשתזיב נשמתא דראובן, עד כאן.

והיינו עובדא דפ"ק דע"ז (טו;), ותוספתא סוף פ"ב דחולין, וקוהלת רבא פ"א פ"ט) ברבי אליעזר הגדול שנתפס למינות וניצול [ודלא כעמק המלך שער עולם התווה פס"ז שהביא הנוסחא רבי אליעזר בן פרטא, כד תפשוהו למינות ופירשה, שהוא עובדא דרבי אליעזר בן פרטא (שם ט"ז): ונוסחא משובשת נזדמנה לו], ולכן נקרא גדול, על שם ראובן הבכור גדול אחים. [והדברים מכוונים למה שכתוב במגלה עמוקות (אופן ע"ב) שרבי אליעזר נשמתו בחדסד, ועליו רמז משה, "את גדלך" שהראהו הקב"ה נשמת רבי אליעזר עיין שם, והוא נשמת ראובן כמו שכתוב בזוהר ויצא (קנ"ג): ופרשת ויחי (רל"ה): ועי' בלק"ת ויצא, ובפירוש הגר"א לספרא דצניעותא פ"ק (ט"ז ד') בארוכה, וזהו לשון הגדול, לרמוז שהוא ממדת הגדולה].

תיקן גם את חטא ראובן עם בלהה

ויש לבאר, שלבד חטא מכירת יוסף של ראובן דארמי לבירא שתיקן רבי אליעזר במה שנתפס, הנה תיקן רבי אליעזר גם כן חטא ראובן בבלהה [דהכי סבירא ליה לרבי אליעזר (סוף פ"ו דשבת נו:)] ובבראשית רבא דראובן חטא], והוא כמו שכתוב באבות דרבי נתן פרק ט"ז, אל תתמה על יוסף הצדיק (שעמד בנסיון אשת אדוניו) שהרי מעשה דרבי צדוק גדול ממנו כו', ואל תתמה על רבי צדוק שהרי מעשה דרבי עקיבא גדול הימנו כו', ואל תתמה על רבי עקיבא שהרי מעשה רבי אליעזר גדול הימנו שגידל את בת אחותו י"ג שנה עמו במטה [אולי חשב שמוא יש בביתו מאנשים שאינם מהוגנים, וכעובדא דההוא חסיד בפרק מפנין (קכ"ז):] שאמר שמוא תלמיד שאינו בדוק כו', [עד שבאו לה סימנין וקידשה עד כאן, הרי ששנו כאן באבות דרבי נתן נסיון זה דרבי אליעזר שכבש יצרו י"ג שנה שהיתה עמו במטה לנסיון הגדול שבגדולים משל יוסף, ונתכוון לתקן בזה, **פחז כמים של ראובן**, ובירושלמי דיבמות (פרק י"ג

שמב הקדמה זוהר הקבלה סדר הלימוד ליום יח אלול [יום 342 בשנה] **סבא דמשפטים**

הלכה ב') אמרו, שאמו דחקה אותו שישאנה, אולי היה באמו ניצוץ בלהה (אשת יעקב אבינו שהיא כאמו) והמתין כל כך לישאנה עד שדחקה אמו שישאנה בהיתר.

הוא הפותח והוא הסוגר את ש"ס המשניות עיקר תורה שבעל פה מסור לנו מרבי אליעזר בן הורקנוס

והן הן עיקרי מקבלי ומסדרי תורה שבעל פה לפנינו, ועל כן תנא בספרי (שופטים פסקא קפ"ח), "לא תסיג גבול עולם", שלא תחליף דברי רבי אליעזר לדברי רבי יהושע כו', ובאבות דרבי נתן (פ"ג) לשקוד על דלתי תורתך, חובה לאדם שישמש ג' תלמידי חכמים כגון רבי אליעזר ורבי יהושע ורבי עקיבא, ורבי אליעזר גדול מכולן אף מרבי יהושע לענין זה, וסימן לדבר שרבי אליעזר נזכר במשנה קרוב לכפליים פעמים נגד רבי יהושע, ולא עוד אלא שהוא הפותח תחלה במשנת ברכות, ואף להך לישנא בש"ס דברכות דרישא סתמא היא, ולא רבי אליעזר היא, מכל מקום בא זכרו ראשונה לשאר כל התנאים [וכל מקום אח"כ שכתב בספר יוחסין זה לשבח, שהוא הראשון שנזכר שמו במשנה], ונראה שגם הוא הסוגר, שחתם רבי מסכת עוקצין במשנה דכוורת דבורים שנחלקו בה רבי אליעזר וחכמים אע"פ שכבר נשנית בשביעית, אך ורק בכדי לחתום המשנה בדבריו ושמו של רבי אליעזר, ואגבן הוא שהובא מלתיה דבית שמאי ובית הלל בדבש, מאימתי מטמא משום משקה, אגב כוורת דבורים דקתני [וגם בכלל הא דב"ש אפשר הוי גם רבי אליעזר דשמותי הוא סובר כב"ש, ועיין בב"ב (פ' בזה)], וזה שאצלנו מסיים המשנה בדברי רבי שמעון בן חלפתא ורבי יהושע בן לוי, כבר כתבו המפרשים, שהוא הוספה בכדי לסיים בדבר טוב [ועיין מה שכתבתי בהגהותיי לבמר פ"ג], ולא עוד אלא שעיקר תורתו של רבי עקיבא שאליביה נסדרו כלוהו תורה שבעל פה

סבא דמשפטים סדר הלימוד ליום יט אלול [יום 343 בשנה] זוהר הקבלה הקדמה **שמו**

כדאיתא בסנהדרין (פ"ו). וכלהו אליבא דרבי עקיבא, עיקר תורתו מרבי אליעזר [אע"פ שלמד גם אצל רבי יהושע, מכל מקום מצאנו ביותר בש"ס שמפלפל רבי עקיבא עם רבי אליעזר רבו ממה שנמצאהו עם רבי יהושע].

רבי אליעזר נשמת ראובן לימד את רבי עקיבא שהוא נשמת יששכר - לפי שראובן גרם להוליד את יששכר ששבטו למדו תורה

ויש לכוון הדבר לפי מה שביארנו לעיל שהוא נשמת ראובן, שלכן רבי עקיבא שהוא נשמת יששכר, האיר בתורתו על ידי רבי אליעזר, כמו כל עיקר לידת יששכר בסיבת ראובן שהוא מצא הדודאים, ונתן השם ללאה אמו בשכרן, את יששכר, ואף מדרשי התורה [שהוא מכילתא ספרא וספרי כמ"ש רש"י בכמה מקומות] מסוים בדברי רבי אליעזר בספרי, ואפשר גם תחלתו דהיינו המכילתא באותה מכילתא שסודרה מתלמידי רבי עקיבא דהיינו **מכילתא דרשב"י** שהביא הרמב"ן בפירוש התורה בכמה מקומות וש"מ, היתה ההתחלה גם כן בדברי רבי אליעזר [והמכילתא שלנו הוא דרבי ישמעאל שלא קיבל מרבי אליעזר אלא מרבי נחוניא בן הקנה (ומה שאמרו קצת שרבי ישמעאל קיבל מרבי עקיבא, אינו נכון, וכבר השיג היוחסין על זה), לכן אינה מתחלת בדברי רבי אליעזר]. ולהורות דכל הני שאלבא דרבי עקיבא, מיצוי מדותיו של רבי אליעזר הן שקיבלם רבי עקיבא ממנו, וחזר ושנאן לתלמידיו.

יסוד תורת הקבלה הוא מרבי אליעזר בן הורקנוס וכל דבריו מכוונים כדברי הזוה"ק ודברי האריז"ל

ולא זו בלבד במשנה הוא אבי המשנה, אלא אף בסתרי המרכבה הוא רבי אליעזר יסוד הקבלה, ומצאתי בהקדמת ספר ברית מנוחה שכתב שרבי יוחנן בן זכאי ויונתן בן עוזיאל

מסרו סודות התורה לרבי אליעזר, ובזוהר תולדות (קמה). אמרו דרבי יוחנן בן זכאי הוי אמר שלש מאות הלכות פסוקות ברזא דחכמתא עילאה, בפסוק "ושם אשתו מהיטבאל" ולא גלי לון אלא לרבי אליעזר דהוי עמיה [ועיין לקמן אות ה' בהגהה בזה]. הרי אף על פי שהיה ריב"ז משבח לרבי אלעזר בן עזריא במעין המתגבר מכל תלמידיו, בכל זאת סתרי תורה אלו מסרן לרבי אליעזר בן הורקנוס [ואף בההיא דחגיגה (י"ד ע"ב) שרצה רבי אלעזר בן ערך, במרכבה לפני ריב"ז, מצאתי בפרש"י ריש קהלת שהראה גורס בה רבי אליעזר בן הורקנוס עיי"ש], והוא מטעם שכתבתי לעיל דריב"ז צפה ברוח הקודש שביד רבי אליעזר בן הורקנוס בור סיד שאין מאבד טפה, הוא שיתקיים לימודו, וממנו תצא תורה לישראל, ומרבי אלעזר בן עזריא תשכח, ויחזירוהו חבריו לו [ואפשר אם לא היה מוסרן רק לרבי אלעזר בן ערך, אז אחר כך כששכח לימודו, אף אם היו חבריו מבקשין רחמים דליהדר תלמודיה, לא הוי הדר ליה סתרי תורה אלו שהיו נעלמין מחבריו. ולטעם זה יתיישב, אף לפי מה שכתוב בזוהר חדש בראשית במדרש הנעלם (ט' א.) דהני שלש מאות הלכות מסר לרבי אלעזר בן ערך ורבי אליעזר בן הורקנוס דהוי עסקי עמיה במרכבה, כי אף שמסר לרבי אלעזר בן ערך, הוצרך למסור לרבי אליעזר בן הורקנוס בכדי שאחר זה כשישכח רבי אלעזר בן עזריא ימסרם לו רבי אליעזר בן הורקנוס]*^א ורבי אליעזר הוא שמסרה לרבי עקיבא, ורבי עקיבא

א. הגהה: ויש לפרש שזהו שאמרו באדר"ן (פרק י"ד) שאמר ריב"ז על רבי אליעזר ב' משלים, בור סיד שאינו מאבד טפה, וקנקן זפותה שמשמרת את יינה, שמשל הבור עם המים הוא על נגלות התורה, שנמשלה למים להשקות לכל צמא בגלוי לכל, ומשל היין על נסתרות התורה כמו שאמר הגר"א בפירש התורה ובמשלי בכמה מקומות שנמשלו ליין שהוא סתום וכוונס בענביו, ואינו מתגלה אלא על ידי דריכה להפרישו מקליפותיו

לרבי שמעון וחביריו [ובהקדמת ברית מנוחה שם כתוב רבי עקיבא לרבי יהודה הנשיא, ומרבי יהודה הנשיא בא ליד רבי שמעון וטעות סופר הוא, וצריך לומר להיפוך רבי עקיבא לרבי שמעון ומרבי שמעון בא ליד רבי יהודה הנשיא], ונמצינו למדין, שאף דברי קבלתו של רבי שמעון בזהר ותיקונין, יסודן מקבלתו של רבי אליעזר, וקרובין דבריהן להיות שוין ברמזיהן במקומות הרבה, וגדולי המקובלים הראשונים ז"ל שלא נגלה בימיהם ספר הזהר כמו הרמב"ן ותלמידיו, ורבינו בחיי, ורבי טודרוס הלוי באוצר הכבוד, היו משתמשין לאור מאמרי הפרקי רבי אליעזר במקום הזהר, ואף הריקאנטי והר"מ בן גבאי, בעל עה"ק, שכבר נגלה בימיהן ספר הזהר, בכל זאת בהיותן שותי מימי רבותיהן הרמב"ן ותלמידיו, לא זזו ידן מלחבב דברי הפרקי רבי אליעזר להביאן תמיד יחד עם ספר הזהר, ולכן טרחתי במעט ידיעתי לרמוז ולעורר המעיין במקומות הרבה, איך שעניני הפרקי רבי אליעזר מכוונים בענינים אלו עם דברי הזהר, ואף לפי עניית דעתי עם דברי האר"י ותלמידיו, ומי שחננו ה' דעת קדושים, יוסף לקח בזה למצוא גנזי אוצרות חכמה בקרבו.

רק בזמן הברייתא נתודע להם גדולתו של רבי אליעזר - שהגדיל על כל תלמידיו רבי יוחנן בן זכאי

ולפי הטעם שכתבתי על קריאתו בשם רבי אליעזר הגדול, על שהגדיל על כל תלמידיו ריב"ז, והגדיל לעשות להרביץ ולהעמיד תורה בישראל על ידי תלמידיו, בזה יתכן מה שלא נזכר בשם זה רבי אליעזר הגדול בשום מקום במשניות [רק בשלהי סוטה, אשר אינו מעיקר המשנה כמו שכתוב בתוספות

שמו הקדמה זוהר הקבלה סדר הלימוד ליום כב אלול [יום 346 בשנה] **סבא דמשפטים**

יום טוב שם עיי"ש, אלא שבמשנה בירושלמי ישנו גם כן] רק
בברייתות, כי במשנה שעיקרה נסדרה בימי התנאים הראשונים
רבי עקיבא ותלמידיו, אפשר עדיין לא נתברר זה כל כך עד ימי
סידור הברייתות, שאז ראו כל מעשה תקפו וגבורתו, שראו
שרבי פתח וחתם בו המשניות, ושכל המשנה מדברי רבי
אליעזר ותלמידיו ותלמידי תלמידיו, אז גדלוהו **בשם טוב הגדול**.

... ואפשר ששלש מאות הלכות פסוקות אלו, הן הן משורש
שלש מאות הלכות פסוקות שהזכירו בזוהר
תולדות (קמ"ה ע"ב), דהוי רבי יוחנן בן זכאי אמר ברזא דחכמתא
עילאה בפסוק "ושם אשתו מהיטבאל" וגומר, ולא גלי לון אלא
לרבי אליעזר, וכן הוא בזוהר בראשית-פרשת וירא (דף צט ע"א):

**לְמַד בְּבִהְרֵת עֶזָּה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת הַלְכוֹת פְּסוּקוֹת, וְלִמַּד אוֹתוֹ
מֵאֵתִים וְשֵׁשָׁה עָשָׂר טַעְמִים שֶׁל פְּסוּקֵי הַשִּׁירִים**

ואולף בְּבִהְרֵת עֶזָּה תֵּלֶת מֵאָה הַלְכוֹת פְּסוּקוֹת, וְאוֹלֵף לִיה
ר"י טַעְמִים דְּפְסוּקֵי דְשִׁיר הַשִּׁירִים. וְהוּוּ עֵינֵי דְרַבִּי
עֲקִיבָא נִחְתִּין מֵיָא. וְאַתְחָזֹר אֶשָּׂא פְקַדְמִיתָא. כַּד מָטָא לְהֵא
פְסוּקָא (שיר השירים ב) סְמְכוֹנִי בְּאַשִׁישׁוֹת רְפָדוֹנִי בְּתַפּוּחִים כִּי
חֹלֶת אֶהְבֶּה אֲנִי, לֹא יָכִיל לְמַסְבֵּל רַבִּי עֲקִיבָא וְאָרִים קְלִיה
בְּבִכְיֵיתָא וְגַעֵי וְלֹא הָוָה מְמַלֵּל מִדְּחִילוֹ דְשִׁכְיִנְתָּא דְהוֹת תַּמָּן.

לשון הקודש: וְלִמַּד בְּבִהְרֵת עֶזָּה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת הַלְכוֹת
פְּסוּקוֹת, וְלִמַּד אוֹתוֹ מֵאֵתִים וְשֵׁשָׁה עָשָׂר טַעְמִים
שֶׁל פְּסוּקֵי שִׁיר הַשִּׁירִים, וְהָיוּ עֵינֵי רַבִּי עֲקִיבָא זִלְגוֹת
דְּמַעוֹת, וְחִזְרָה הָאֵשׁ כְּבִתְחִלָּה. פְּשָׁהֲגִיעַ לְפָסוּק (שיר ב)
סְמְכוֹנִי בְּאַשִׁישׁוֹת רְפָדוֹנִי בְּתַפּוּחִים כִּי חֹלֶת אֶהְבֶּה אֲנִי, לֹא
יָכִל רַבִּי עֲקִיבָא לְסַבֵּל, וְהָרִים קוֹלוֹ בְּבִכְיָה. וְהָרִים קוֹלוֹ וְלֹא
הָיָה מְדַבֵּר מִירְאֵת הַשְּׁכִינָה שֶׁהִיָּתָה שָׁם.

סבא דמשפטים סדר הלימוד ליום כג אלול [יום 347 בשנה] זוהר הקבלה הקדמה שמו

הורה לו כל עמקות וסודות עליונים שהיו בשיר השירים - יצא רבי עקיבא ובכה, ונבעו עיניו מים, והיה אומר, וי רבי! וי רבי! שהעולם נשאר יתום ממך

אורי ליה כל עמיקתא ורזין עלאין דהוה ביה בשיר השירים. ואומי ליה אומא דלא לישתמש בשום חד פסוק מניה כי היכי דלא ליחריב עלמא, קודשא בריך הוא בגיניה. ולא בעי קמיה דישתמשון ביה (דף צט ע"א) ברייתי מסגיאיות קדושתא דאית ביה. לבתר נפיק רבי עקיבא וגעי ונבעין עיניו מים, והוה אומר, ווי רבי, ווי רבי, דאשתאר עלמא יתום מנך. עאלו כל שאר חכמיא גביה ושאלו ליה ואתיב להון.

לשון הקודש: הורה לו כל עמקות וסודות עליונים שהיו בשיר השירים, והשביעו שבועה שלא ישתמש בשום פסוק ממנו, כדי שהקב"ה לא יחריב את העולם בגללו, ולא רוצה לפגוע שהבריות ישתמשו בו מרב הקדשה שיש בו. אחר יצא רבי עקיבא ובכה, ונבעו עיניו מים, והיה אומר, וי רבי! וי רבי! שהעולם נשאר יתום ממך. נכנסו אליו כל שאר החכמים, ושאלו אותו, והשיב להם.

כל ימי רבי אליעזר היתה השמועה מאירה מפיו כיום שנתנה בהר סיני

הוה דחיק ליה (שעתא) לרבי אליעזר, אפיק תרי דרועוי ושוינון על לביה. פתח ואמר, אי עלמא עלמא עלאה, חזרת לאעלא ולאגנא מן תתאה כל נהירו ובנצינא. ווי לכון תרי דרעי ווי לכון תרי תורות דישתכחון יומא דין מן עלמא. דאמר רבי יצחק כל יומי דרבי אליעזר הוה נהירא שמעתא מפומיה כיומא דאתיהיבת בטורא דסיני.

לשון הקודש: היתה דחוקה לו [השעה] לרבי אליעזר. הוציא שתי זרועותיו ושם אותם על לבו. פתח ואמר, אוי

שְׁמַח הקדמה זוהר הקבלה סדר הלימוד ליום כד אלול [יום 348 בשנה] **סבא דמשפטים**

העולם, העולם העליון חוזר להתכנס ולהגגז מן התחתון כל אור ומאור. אזי לכם שתי זרועות, אזי לכם שתי תורות שיהיו נשפכים היום הזה מן העולם. שאמר רבי יצחק, כל ימי רבי אליעזר היתה השמועה מאירה מפיו כיום שנתנה בהר סיני.

שאלו יהיו כל בני אנוש של העולם סופרים, לא יוכלו לכתב, ולא חסרו תלמידי מחכמתי

אמר אורייתא (סברית גמרא) גמריית וחכמתא סברית ושמושא עבדית. דאלו יהון כל בני אינשא דעלמא סופרים לא יכלין למכתב ולא חסרי תלמידי מחכמתי אלא ככוחלא בעינא ואנא מרבותי אלא כמאן דשתי בימא. ולא הוה, אלא למיתן טיבותא לרבותי יתיר מניה.

לשון הקודש: אמר, תורה [למדתי וגמרא] הבנתי וחכמה למדתי ושמוש עשיתי, שאלו יהיו כל בני אנוש של העולם סופרים, לא יוכלו לכתב, ולא חסרו תלמידי מחכמתי אלא כמכחול בעין, ואני מרבותי אלא כמי ששונה בים. ולא היה אלא להחזיק טובה לרבותי יותר ממנו.

שמים שמים, אמרו לשמש וללבנה, שהאור שהיה מאיר יותר מהם הרי נחשך

והו שאלין מניה בההוא סנדלא דיבום עד דנפק נשמתיה ואמר טהור. ולא הוה תמן רבי עקיבא. כד נפק שבתא אשכחיה רבי עקיבא דמית, בוע מאניה וגריר כל בשריה ודמא נחית ונגיד על דיוקניה. הוה צוח ובכי, נפק לברא ואמר, שמיא שמיא, אמרו ולסיהרא לשמשא דנהירותא דהות נהיר יתיר מנהון הא אתחשך.

לשון הקודש: והיו שואלים ממנו באותו סנדל של יבום, עד שיצאה נשמתו ואמר טהור. ולא היה שם רבי עקיבא. כשיצאה השבת, מצא אותו רבי

סבא דמשפטים סדר הלימוד ליום כה אלול [יום 349 בשנה] זוהר הקבלה הקדמה שמש

עֲקִיבָא שְׁמַת. קָרַע בְּגָדוֹ וְשָׁרַט כָּל בְּשָׂרוֹ, וְדָם יָרַד וְנִמְשָׁךְ עַל זָקְנוֹ. הָיָה צוֹנֵחַ וּבּוֹכָה. יָצָא הַחוּצָה וְאָמַר: שָׁמַיִם שָׁמַיִם, אָמְרוּ לְשָׁמַשׁ וּלְלִבְנָה, שְׁהָאֹר שְׁהָיָה מֵאִיר יוֹתֵר מֵהֶם הָרִי נִחְשָׁךְ.

בְּשַׁעָה שֶׁנִּשְׁמַת הַצַּדִּיק רוֹצֶה לְצֵאת - שְׁמַחָה, וְהַצַּדִּיק בְּטוֹחַ בְּמִיתָתוֹ כְּדֵי לְקַבֵּל שְׂכָרוֹ

(דף צט ע"ב) אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּשַׁעָה שֶׁנִּשְׁמַת הַצַּדִּיק רוֹצֶה לְצֵאת שְׁמַחָה וְהַצַּדִּיק בְּטוֹחַ בְּמִיתָתוֹ כְּדֵי לְקַבֵּל שְׂכָרוֹ, הֵדָא הוּא דְכָתִיב, וַיֵּרָא וַיֵּרֶץ לְקִרְאָתָם. בְּשְׁמַחָה, לְקַבֵּל פְּנִיָּהֶם. מֵאִי זֶה מְקוֹם, מִפְּתַח הָאֵהָל כְּדָקָא אֲמַרְן. וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה לְגַבִּי שְׁכִינָה.

לשון הקודש: אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשַׁעָה שֶׁנִּשְׁמַת הַצַּדִּיק רוֹצֶה לְצֵאת - שְׁמַחָה, וְהַצַּדִּיק בְּטוֹחַ בְּמִיתָתוֹ כְּדֵי לְקַבֵּל שְׂכָרוֹ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וַיֵּרָא וַיֵּרֶץ לְקִרְאָתָם, בְּשְׁמַחָה לְקַבֵּל פְּנִיָּהֶם. מֵאִיזָה מְקוֹם? מִפְּתַח הָאֵהָל, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ. וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה - אֶל הַשְּׁכִינָה.

מכאן רואים שרבי עקיבא הוא שקיבל סודות שיר השירים מרבי אליעזר.

ובענין הפלגת גדולת חכמתו ומעשיו כתב היוחסין וז"ל: ורבה מלספור חכמתו ומדותיו שאם היו השמים גוילים וכל עצי הלבנון קולמסים ומי הים דיו לא יספיקו לחכמתו עכ"ל.

למד בכל דבר כמה מאות הלכות

בסוף פרק ז' דסנהדרין (שם) שאמר רבי אליעזר בשעת פטירתו, אוי לכם שתי זרועותי שהן כשני ספרי תורה שנגללין [ובזוהר וירא במדרש הנעלם (צט). הלשון: וי לכון תרין דרועי וי לכון תרין תורות דישתכחון יומא דין כו', משמע

שרצונו לומר תורה שבכתב ותורה שבעל פה, וללשון הש"ס כשני ספרי תורה וכן באבות דרבי נתן (פרק כ"ה) כב' [שני] ספרי תורה לא משמע כן]² ובאבות דרבי נתן שם ושיר השירים שם שאמר: אם יהיו כל הימים דיו ואגמים קולמסין ושמים וארץ מגילות וכל בני אדם לבלרין, אין מספיקין לכתוב תורה שלמדתי, ואני לא חסרתיה (ופירוש בהגהותיי שם בס"ד שרצונו לומר שתלמידיו לא חסרוה ממנו שלא למדו כי אם מעט, וכעין מה שאמרו בסנהדרין ואדר"ן וזוהר שם שאמר לא חסרוני תלמידי אלא כמכחול בשפופרת), אלא כאדם שמטביל זכרות מכחול בים (ועיין במסכת סופרים פרק ט"ו ובילקוט בראשית סוף רמז כ') שכן אמר ריב"ז, ולא עוד אלא שאני שונה שלש מאות הלכות בבהרת עזה, ולא היה אדם ששאלני בהם מעולם, ובאדר"ן שם ובמדרש הנעלם שם (צ"ח:) אמרו, שבשעת פטירתו לימדם להם, ואמר שם, ואזל אשא, ואוליף בבהרת עזה שלש מאות הלכות פסוקות [הגה"ה ואפשר ש' הלכות פסוקות אלו, הן הן משרש הלכות פסוקות שהזכירו בזוהר תולדות (קמ"ה): דהוי רבי יוחנן בן זכאי אמר ברזא דחכמתא עילאה בפסוק "ושם אשתו מהיטבאל" וגו' ולא גלי לון אלא לר"א, וכ"ה בז"ח בראשית (ט' א') (ושם אי' דגלי לון לר"א ולר"א בן ערך), דלשון הלכות

ב. הגהה: וזה שאמרו עליו שלהי סוטה, משמת רבי אליעזר נגזו ספר תורה עי"ש בפרש"י, ובפרק חלק (ק"א.) שאמרו עליו תלמידיו כשחלה, אפשר ספר תורה שרוי בצער ולא נבכה, ובריש שיר השירים שאמר רבי יהושע על האבן שהיה יושב עליו רבי אליעזר בבית המדרש, האבן הזאת דומה להר סיני [והוא כמו שאמר בפרקי רבי אליעזר פרק ב' עליו ריב"ז, שיכול לומר דברי תורה יותר ממה שקיבלו מסיני, וזה שכתוב במדרש הנעלם וירא [שם] כל יומיו דרבי אליעזר הוי שמעתא נהירא מפומיה כיומא דאתיהיבת מטורא דסיני], וזה שישב עליו דומה לארון הברית, [ועיקר הענין מכון למה שכתוב בספר סוד הגלגולים שנשמתו ביסוד דאבא או דז"א, עי"ש].

סבא דמשפטים סדר הלימוד ליום כז אלול [יום 351 בשנה] וזהר הקבלה הקדמה **שנא**

פסוקות משמע דתלי בהון הלכות פסקא דדינא, והיינו כי שרשי הדינן שמהן שרש הנגעים, הוא מת"ק דמיתו: ע"כ הגה"ה. ולא עוד אלא שאני שונה ש' הלכות וא"ל ג' אלפים הלכות בנטיעת קשואין:

ידע שיחת חיות ועופות ורזי חכמת הקבלה

ובזהר חדש בראשית (ט' ד') שגילה רבי אליעזר לרבי עקיבא שיחת מלאכי השרת שיחת כוכבים ומזלות, וידיעת חלוני חמה בעתותיו וזמניו (שהיה ר"א בקי בהן וכמ"ש בס"ד בהצעה שלפני פ"ו מפרקי דרבי אליעזר בשם הכוזרי שהיה כתובין לפניו בפרקי דרבי אליעזר) שיחת דקלים ועופות שיחת הרוחות ידיעות תקופות ועבוריהן [ובסוף פרק ב' דסוכה (כח.) חושב מדברים אלו בריב"ז, וממנו נראה שקיבלן רבי אליעזר, וכמו שכתוב לעיל שסודות התורה מסר ריב"ז לרבי אליעזר], ומדרש הנעלם (שם) ואוליף ליה (לר"ע) רי"ו טעמי דפסוקי שיר השירים, והוּו עיניו דר"ע נחתין מיא כו' כד מטא להאי פסוקא סמכוני באשישות וגו' **לא יכיל רבי עקיבא למסבל וארים קלי בבכייתא וגעי ולא הוי ממלל מדחילו דשכינתא דהוות תמן אורי ליה כו' רזין עילאין דהוי בשה"ש ואומי ליה אומאה דלא לשתמש בשום פסק מיניה כי היכי דלא ליחרוב קב"ה עלמא בגיניה, ולא בעי קוב"ה דישתמשון ביה ברייתא מסגיאות קדושתא דאית ביה, וזה שאמר ר"ע במתניתין (ספ"ג ידידים) ח"ו לא נחלק אדם מישראל על שה"ש שלא יטמא את הידים שאין כהע"כ כדאי כיום שניתן בו שיר השירים שכל הכתובים קודש ושיר השירים קודש קדשים, **שרבי עקיבא הוא שקיבל סודות שיר השירים מרבי אליעזר.****

היה ראוי לרוח הקודש - ודברי היו כנבואה

ובענין הפלגת צדקתו. ראיתי להביא מה שכתב בירושלמי שלהי סוטה שכשנכנסו לעלייה ביבנה יצתה בת קול

שנב הקדמה זוהר הקבלה סדר הלימוד ליום כח אלול [יום 352 בשנה] **סבא דמשפטים**

ואמרה להם, יש ביניכם שנים שראוין לרוח הקודש, ושמואל הקטן אחד מהם, ונתנו עיניהם ברבי אליעזר בן הורקנוס (שהוא השני), וזה שאמר בספרי פרשת שופטים (פסקא קע"ג), כשהיה רבי אליעזר מגיע לפסוק זה היה אומר, חבל עלינו, מה מי שמדבק כו', המדבק בשכינה דין הוא שתשרה עליו רוח הקודש, ומי גרם עונותיכם היו מבדילים וגו', [ובסנהדרין פ"ח (ס"ה): גרסינן בברייתא זו ר"ע במקום רבי אליעזר דידע רבי אליעזר בנפשיה (מן הבת קול הזה) שהיה ראוי לרוח הקודש (של נבואה) ועון הדור נמנע ממנו, וזה שאמר חבל עלינו כו', ובכל זה אף שבעון הדור לא שרתה עליו רוח הקודש, מכל מקום מצאנו בו כעין נבואה, שכל היוצא מפיו היה מתקיים כיוצא מפי נביא, בפרק ו' דפסחים (ס"ט). שאמר לרבי עקיבא בשחיטה השבתני בשחיטה תהא מיתתו, וכן בסוף פרק ח' דסנהדרין (ס"ח). שאמר תמה אני על חכמי הדור אם ימותו מיתת עצמן על שלא באו לשמשני, ולרבי עקיבא אמר שלך קשה משלהן, [ובזוהר חדש בראשית (ט') שאמר לרבי עקיבא מוכן תהיה לריח ניחות, והוא רמז שיהיה מעשרה הרוגי אמונה, שהיה גופן ריח ניחות של קרבן, וכמו שאמרו בזוהר פקודי בהיכלות (רנ"ד): וגופא דלהון כו' ברזא דקורבנא כו'], ועיין באבות דרבי נתן פכ"ה: ובפ"ו דעירובין (ס"ג). שאמר על יהודא בן גוריא תלמידו, שהורה הלכה בפניו, תמהני אם יוצא זה שנתו, ולא הוציא שנתו, ואף שאמרו שם שאמרה לו אימא שלום אשתו, וכי נביא אתה, והשיב לה, כך מקובלני כל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה, מכל מקום זה שמת בתוך שנתו הוא מפני דיבורו של רבי אליעזר, כי חייבי מיתה בידי שמים אין דינן למות תוך שנתן דוקא, ואף בכרת אינו מת מיד, וכדמוכח מדברי התוספות פ"ב דשבת (כה). ד"ה כרת, וריש יבמות (ב). ד"ה אשת איש, ובכריתות (ז). ד"ה דחנקתיה. וכל שכן במיתה בידי שמים.

סבא דמשפטים סדר הלימוד ליום כט אלול [יום 353 בשנה] זוהר הקבלה הקדמה **שנג**

ובריש חגיגה (ג.) אמר לר"י בן דורמסקית יוסי, פשוט ידך וקבל עיניך וכו', יחזרו עיני יוסי למקומן וחזרו, ולא תימא הני שיש לומר שהיה משום דיבורו, וכעין "ותגזר אומר ויקם לך", אלא מצאנו בסוף פ"ג דמגילה (כה:) שאמר צא ובדוק בתועבת אמך, ובדקו אחריי ומצאו בו שמץ פסול, שהרי זה לשעבר דבר הנמצא בהן כבר, ואי אפשר לומר שנתהווה על פי דבורו של רבי אליעזר עכשיו, **אלא הרי היא כנבואה**.

ידע זמן הקץ

ובזוהר חדש בראשית (ט"ז ג') **נראה שצפה ברוח הקודש זמן הקץ**, ואמר לרבי עקיבא וי דלא ימטא בר נש כו', אלפא שתיתאה ולא באשלמותיה [ואולי הוא לטעמיה בפרק י' דסנהדרין (צ"ט) דימות המשיח מ' שנה], ובריש פרק י"ט דשבת (ק"ל) עיר אחת היתה בארץ ישראל שהיו עושין כרבי אליעזר והיו מתים בזמנם, ופעם אחת גזרו גזרה על המילה, ועל אותה העיר לא גזרה, ובסוף פרק ג' דתענית (כ"ה:) כשהתפלל על הגשמים ולא נענה, והתפלל רבי עקיבא ונענה, והווי מרנני רבנן, יצתה בת קול לכבודו [מיהו מצינו כיוצא בזה גם בפרק ז' דבבבא מציעא (פ"ה.) לכבודו של ר' יוסי בנו של רבי אלעזר ברבי שמעון] ואמרה, לא שזה גדול מזה, אלא זה מעביר כו', ובזוהר שמות (ט"ו.) דאחזיאו ליה בחלמא, אל תתפלל בעד העם הזה כו', וכשהתפלל י"ב טורי אפרסמונא דכיא עייל ההיא דלבש חושנא ואפודא, ובעי מקב"ה דליחוס על עלמא כו'.

צפה ברוה"ק מה שיהיה עם תלמידי רבי עקיבא

ובפרק ד' דברכות (כח:) כשחלה ונכנסו תלמידיו לבקרו, אמר להם הזהרו בכבוד חביריכם, הערותי לעיל אות ז' בהגה"ה לפי גירסא שלנו באבות "יהי כבוד חבירך חביב" כו',

שנד הערת המוציא לאור והרהקבלה סדרה ליום לאלול [יום 354 בשנה] **סבאדמושפטיס**

למה הוצרך לחזור ולצוות על זה קודם פטירתו, ויש לומר שעיקר כלל תלמידיו אלו היה רבי עקיבא, ואליו הוא שרמז בזה ביום פטירתו שצפה ברוה"ק שעתידין תלמידי רבי עקיבא כ"ד אלף, למות על שלא נהגו כבוד זה בזה, כדאיתא ביבמות פ"ו (סב:) ולזה הקדים רבי אליעזר לצוותו על כן, שיזהיר לתלמידיו על זה.

הערת המוציא לאור

רבי עקיבא בכה והצטער על כל סודות התורה שיגנזו ויסתלקו מן העולם

[**ובזוהר** פרשת וירא מדרש הנעלם (דף צ"ה:), בפירוש מתוק מדבש שם בעמוד תמ"ז, כתב: וזה לשונו: מה שכעס רבי אליעזר על החכמים וקיללם על שלא באו ללמוד תורה אצלו, הטעם הוא לפי שרבי אליעזר קיבל הרבה תורה מרבותיו, כמו שאמר הרבה תורה למדתי מרבותי, והיה רוצה למסור את כל מה שקיבל מהם, להחכמים הבאים אחריו, אבל לפי שברכוהו במעשה דתנור של עכנאי (ב"מ נט:), לכן לא באו החכמים ללמוד אצלו, וגם רבי עקיבא ענהו כן להשתמט ממנו בתשובה אחרת, והיה רבי אליעזר מצטער מאוד על כבוד התורה, לפי שעל ידי מיתתו יהיה נעדר ובטל מן העולם כל דברי תורה שלמד מרבותיו, לכן כעס על החכמים שבאו עתה לבקרו שעכשיו אין לו זמן למסור כל תורתו, ורבי עקיבא בכה והצטער על כל סודות התורה שיגנזו ויסתלקו מן העולם, לכן ביקש ממנו שיגלה לו לכל הפחות עתה מה שיכול, וכן היה שגילה לו סודות נוראים כמבואר בזוהר כאן (העתקנו לעיל)].

רבי אליעזר הגדול בתורת הנסתר

בזוהר חדש (איכה י"ג:) מובא כי רבי אליעזר היה גלגול של ראובן בכור ישראל, ומסיבה זו, גזירת עשרת הרוגי

מלכות שעל פי תורת הקבלה נגזרה על עשרת החכמים בשל היותם שקולים כנגד עשרת השבטים שהשליכו את יוסף לבור, לא חלה על רבי אליעזר, שלא היה שותף במכירת יוסף אלא רק ציווה להשליך את יוסף לבור, ועל כן השליכו את רבי אליעזר לבור אך העלו אותו לאחר מכן ולא הרגו אותו.

בספר בני יששכר (מאמר חודש תשרי מאמר י"ב) מובא, כי מכיון שראובן היה זה שעסק תמיד בתשובה על חטאו שבלבל את יצועי אביו, ראוי לפסוק כמותו בכל הנוגע לתשובה, ומכיוון שרבי אליעזר פוסק ש"עדי מסירה כרת" (בניגוד לרבי מאיר הפוסק עידי חתימה כרת), ובחודש תשרי ישנן שלושה זמני תשובה; ראש השנה - זמן הכתיבה, יום כיפור - זמן החתימה, והושענא רבה שהוא זמן מסירת הפתקים לשלוחים, יש לפסוק כמותו שזמן התשובה קיים עד הושענא רבה, ועד אז ניתן לחזור בתשובה ולשנות את גזר הדין. הוא מקשר דברים אלו, לסיבה שמכוחה התפלל משה רבינו, שרבי אליעזר יצא מחלציו כמובא בפסיקתא בשם רבי אחא.

פטירתו של רבי אליעזר הגדול

לפני פטירתו של רבי אליעזר עמדו לידו רבי עקיבא וחבריו, והתיישבו בריחוק ארבע אמות בגלל הנידוי. רבי אליעזר הצטער מאוד על כל דברי התורה הרבים שידע ואיש לא בא ללמוד ממנו (בגלל הנידוי), ואף חזה את מותם של חכמי הדור בכלל, ואת מותו ביסורים של רבי עקיבא: "שלך קשה משל כולם". מיד כשנפטר אמר רבי יהושע "הותר הנדר" (סנהדרין ס"ח.).

רבי אליעזר נפטר ביום שישי, ואחרי יציאת השבת החל המסע ללוד, שם נקבר. רבי עקיבא ספד עליו מדברי אלישע על אליהו, אותם הדברים שאמר יואש: "אבי אבי, רכב ישראל ופרשיו" (מלכים ב', ב'; יב; מלכים ב', י"ג; יד; אבות דרבי נתן).

זוהר הקבלה

חלק ב'

לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יו"ד ק"י בוא"ו ק"י ביחדא שלים (ה) בשם כל ישראל. לאוקמא שכינתא מעפרא, לעלוי שכינת עוזנו אם הבנים שמחה, ובהדין ספרא ספר הזהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו. ומעשה ידינו כוננה עלינו. ומעשה ידינו כוננהו.

ברשות הרבנים הגאונים, ראשי ישיבות שליט"א, ומזפי הרבים המקרבים את אחינו בני ישראל לאבינו שבשמים ה' עליכם יחיו, שארגנו את הקבוץ הזה, וברשות כל הקהל הקדוש הזה, יוסף ה' עליכם אלה פעמים ויברך אתכם כאשר דבר לכם, אמן.

אנחנו מיחלים ומצפים שמקידוש השם הגדול והנורא הזה היוצא מהקבוץ הקדוש הזה, נזכה לברכת: "וקבצנו יחד מהרה מארבע כנפות הארץ לארצנו", בביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן.

אודה ה' מאד בפי, בתוך רבים אהללנו, ברוך שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה של סיום הזהר זו הפעם השבעה עשר ברוך ה', אין אנו יכולים לתאר את השמחה הגדולה בשמים כשהפמליא של מעלה מלאכים ושרפים מתאספים ובאים ומקלסים לקודשא בריך הוא, ואומרים לפניו שבחו של עם ישראל שמשבחים לבוראם באמירת הזהר ובסיומו, כל ירא שמים אומר את כל התיקוני זוהר בארבעים יום מראש חדש אלול וגומרים ביום הכפורים. אנו רואים בתקונים (דף ל"ב ע"א)

שְׁכַל אִישׁ יְהוּדִי לִוְמֵד עֲכָשׁוּ אֶת תִּיקוּנֵי זוֹהַר: קָם רַבִּי שִׁמְעוֹן וְכָל הַחֲבֵרִים וְאָמַר: רוּעָה הַנָּאֲמָן, רַבֵּן שֶׁל כָּל הַנְּבִיאִים, קוּם הַתְּעוֹרֵר מִשְׁנֵתָךְ שְׂאֵתָהּ הוּא בְּכָל הַנְּבִיאִים כְּמוֹ הַשֶּׁמֶשׁ, שֶׁהִלְבֵּנָה וְהַפּוֹכְבִּים מְאִירִים מִמֶּנּוּ, וְאֵין לָהֶם אוֹר מִצַּד אֲחֵר, ... קוּם פֶּתַח אוֹתָהּ, שֶׁהִיא בֵּית עֲלִיּוֹן גָּנוֹז, שְׁכַל הַגָּנוֹזִים שֶׁלֹּמְעָלָה סְתוּמִים, שֶׁהִמְלִךְ הָעֲלִיּוֹן שָׁם, וְאֵתָה הֵייתָ כְּבֵן בֵּית, בְּנוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הַבֵּית. בִּי"ת, ב' הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, י' חֲכָמָה, אָבָא, ת' תַּפְאֶרֶת, בֵּן בֵּית שֶׁל מַעְלָה, וְאֵתָה הֵייתָ בְּדִיקוֹנָנוּ... וְאֵתָה בְּכָל שְׁעָה וְשְׁעָה וּבְכָל יוֹם שֶׁהֵייתָ רוּעָה, הֵייתָ נִכְנָס לְרֹאוֹת אֶת הַמְּלֶכֶךְ, עכ"ל.

אָנוּ רוֹאִים מִכָּאן שֶׁמֹּשֶׁה רַעֲיָא מְהִימָנָא יָכֹל לְהַפְגִּס לִפְנֵי הַלְּפָנִים בְּכָל עֵת וּבְכָל רִגַע וּבְכָל שְׁעָה.

וּמֹשֶׁה אָמַת וְתוֹרָתוֹ אָמַת וְנָתַן לָנוּ תוֹרַת אָמַת שְׁעָה הַזֹּהֵר הַקְדוּשׁ, וּמִבְטִיחַ לָנוּ שֶׁבְּדָא יִפְקוֹן מַגְלוּתָא בְּרַחֲמֵי, וְהַשְׂאֵלָה לָמָּה דִּיקָא בַּזֹּהֵר הַקְדוּשׁ?

אֵין מִי שִׁיעֶזֶר לְמֹשֶׁה לְהוֹצִיא הַשְּׂכִינָה מַגְלוּתָהּ אֶלָּא רַק לִוְמֵדֵי הַזֹּהֵר הַקְדוּשׁ

הַתְּשׁוּבָה כִּי הָעוֹסְקִים בְּלִימוּד הַזֹּהֵר הַקְדוּשׁ נִקְרָאִים מַחְצְדֵי חֻקָּלָא, וְכָל אֵלּוּ שְׁלוּמָדִים זֹהֵר הַקְדוּשׁ מִזְכִּים אֶת כָּל הָעוֹלָם וּמַצִּילִים אוֹתָם, וּמְקַרְבִּים אֶת הַגָּאוּלָּה. וְרַק הֵם אֵלּוּ

ג. אמרו רז"ל (ירושלמי יומא א, א) כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו, כאילו נחרב בימיו, ואם אנו לא עושים מה שצריך, יש לנו חלק בזה שלא נבנה בית המקדש בימינו, ואם כן עלינו לחקור מה צריך לעשות כדי שיבנה בית מקדשנו.

חטא אדם הראשון הוא שלא בחר ללמוד זוהר הקדוש, וזה גרם לחורבן שני המקדשות

חטא אדם הראשון היה על שלא בחר להתעסק בעץ החיים (דהיינו חכמות הנסתר והזוהר הקדוש), כמבואר בזוהר הקדוש (בראשית כ"ו-כ"ז) ורבי חיים ויטאל

שְׁעוֹסָקִים בְּתַקוּנֵי הַשְּׂכִינָה הַקְדוּשָׁה, כְּמוֹ שִׁפְתּוֹב בְּזוּהַר (בְּרֵאשִׁית כ"ח עמוד ב'): וּבִגִּין דָּא מִשָּׁה לֹא מִית וְאַדָּם אֶתְקַרֵּי אִיהוּ. וּבִגִּינָה אֶתְמַר בְּגִלּוּתָא בְּתַרְאָה "וְלֹאֲדָם לֹא מִצָּא עֶזֶר אֵלָא כָּלָהוּ כְּנָגְדּוֹ". וְכֵן עֲמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא אֶתְמַר בִּיה "וְלֹאֲדָם לֹא מִצָּא עֶזֶר" דְּאַפִּיק שְׂכִינְתִּיה מִן גִּלּוּתָא, הָדָא הוּא דְכֻתִּיב (שְׁמוֹת ב') "וַיִּפֶן כֹּה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ". וּמִשָּׁה אִיהוּ בְּדִיּוּקְנָהּ מִמֶּשׁ, דְּאֶתְמַר בִּיה "לֹא מִצָּא עֶזֶר כְּנָגְדּוֹ".

[בְּאִוֵּר: וְלֹכֵן מִשָּׁה לֹא מִת, וְהוּא נִקְרָא אָדָם, וּבִגְלָלוֹ נֶאֱמַר בְּגִלּוּת הָאַחֲרוֹנָה, "וְלֹאֲדָם לֹא מִצָּא עֶזֶר", אֵלָא כָּלָם כְּנָגְדּוֹ. וְכֵן נֶאֱמַר בְּעֲמוּד הָאַמְצָעִי, "וְלֹאֲדָם לֹא מִצָּא עֶזֶר", שְׂיֻצִיא שְׂכִינָה מִהַגִּלּוּת. זֶהוּ שִׁפְתּוֹב (שְׁמוֹת ב') "וַיִּפֶן כֹּה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ". וּמִשָּׁה הוּא בְּדִמּוּתוֹ מִמֶּשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ "לֹא מִצָּא עֶזֶר כְּנָגְדּוֹ"]. וּבְאֵר בְּמִקְדָּשׁ מְלֹךְ: וּמִמְשִׁיךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי לְבָאֵר, שֶׁהַבְּחִינָה שֶׁל מִשָּׁה רַבִּינוּ אִינָה זֶזָה מִן הַשְּׂכִינָה בְּגִלּוּת,

זצ"ל (בהקדמה לשער ההקדמות על פי הזוהר בפרשת בראשית), ורבי נתן מברסלב מביאו (בהלכות נטילת ידים והלכות ערלה): הנחש פיתה את האדם בגאווה שעל ידי עץ הדעת הוא יכול להיות כאלקים, ולהתחרות עמו כביכול, ולשלוט על כל העולם. אדם הראשון לקח מעץ הדעת, שורש כל החכמות החיצוניות, ולא בחר להתעסק בעץ החיים התורה הקדושה, חכמת הקבלה, ולהשיג דרכה את השם יתברך, והוא שורש כל החטאים מאז ועד היום שהאמין ללשון הרע של הנחש הארור, ולא רצה ללמוד זוהר הקדוש, ומאז ועד הלאה כל העולם מעורב משוב ורע, ומשם יצאו הערב רב שגרמו להחטיא את בני ישראל. ובאריכות ביאר מוריני האלקי רבי חיים ויטאל זצ"ל (בהקדמה לשער ההקדמות על פי הזוהר בפרשת בראשית) שחטא אדם הראשון הוא שלא בחר ללמוד זוהר הקדוש, ובגלל שנמנעו מללמוד חכמת הקבלה וזוהר הקדוש גרם חורבן שני המקדשות עד שישבו בני ישראל בתשובה ללמוד זוהר הקדוש. כי כל אריכות הגלות הוא לתיקון חטא אדם הראשון כידוע. וכל ראש ישיבה רב, ומורה דרך שלא מדריך את אנשיו ללמוד דף זוהר ביום כאלו החריב את בית המקדש.

ועל זה נאמר בגלות האחרונה, שהקדוש ברוך הוא לא מצא תלמידי חכמים שיהיו עזר למשה בגלות, אלא כלם נחשבים כאלו הם כנגדו, לפי שאינם עוסקים בסודות התורה, לסייע לתקון השכינה. ונאמר בו, ולאדם לא מצא עזר כנגדו, פרוש לא מצא הקדוש ברוך הוא מי שיעזר לזעיר אנפין, להוציא את שכינתו מן הגלות.

ועוד אנו רואים שזוהר הקדוש נקרא "טבעת מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא", כמו שכתוב בזוהר (חלק ג' דף צא): ומי שילמד בזוהר הקדוש נכתב ונחתם בטבעת המלך להנצל מכל מיני פרעניות הבאות לעולם. אז מי שרוצה להכנס לפני ולפנים ולהחתם לטובה בטבעת המלך הקדוש ברוך הוא, יכול לזכות על ידי לימוד זוהר הקדוש, ועל ידי זה יזכה לכל הברכות כמו שאמרו במגלת אסתר: "ויהי כראות המלך את אסתר המלכה עומדת בחצר נשאה חן בעיניו ויושט המלך לאסתר את שרביט הזהב אשר בידו ותקרב אסתר ותגע בראש השרביט, ויאמר לה המלך מה לך אסתר המלכה ומה בקשתך עד חצי המלכות וינתן לה" (אסתר פרק ה ב-ג).

"אסתר" מרמז לתורת הסוד, מי שרק נוגע בתורת הסוד "ותגע בראש השרביט" ולומד שתי דקות ביום זוהר הקדוש, נושא חן בעיני המלך, והמלך אומר לה "מה לך אסתר המלכה ומה בקשתך עד חצי המלכות וינתן לה", ואם מוסיף בלמודו יותר אומר לה המלך (שם פרק ט' י"ב) "ויאמר המלך לאסתר המלכה... ומה שאלתך וינתן לה ומה בקשתך עוד ותעש", שתקבל אפילו מה שהנך צריה, ולא יודע על מה לשאול, ראו את כוח הזוהר. ולא רק הגאולה הפרטית כלולה בזוהר אלא אף הגאולה הכללית כמו שכתוב השל"ה הקדוש (עשרה מאמרות מאמר ראשון, שני לוחות הברית): "הנה מבאר מכאן שחבור הזוהר היה עתיד להיות גנוז וכו' עד שיבוא הדור

האחרון בסוף הימים, שאז יתגלה לתחתונים. ובזכות העוסקים יבוא משיח, כי אז תמלא הארץ דעה בסבתו אשר זה תהיה סבה קרובה לביאתו, וזה שאמר ובגינה "ושבתם איש אל אחזתו" וכו', כדי שבזכות זה יגאלו ישראל, כשם שלא נגאלו ישראל ממצרים עד שהצריך הקדוש ברוך הוא לקדשם בדם הפסח ובדם המילה, כן הגאלה העתידה לא יהיה עד שיזכו לתוספת הקדשה הזו, והוא רצון האל יתברך, ואשרי הזוכה בה" זבח פסח שלנו בדרךנו הוא תוספת הקדושה שנוצפה לה כשנאמר ["ואמרתם"] זוהר הקדוש.

כבר הגענו לשלב מה שאמר הנביא בעמוס (פרק ח' יא - יב):
 "הנה ימים באים נאם ה' אלוקים והשלחתי רעב בארץ לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמע את דברי ה', ונעו מים עד ים ומצפון ועד מזרח ישוטטו לבקש את דבר ה' ולא ימצאו".
 - במציאות אנו רואים זאת שמכל קצוות הארץ דורשים ומבקשים שולחים פקסים ומתקשרים לבקש את דבר ה', לבקש ספרי זוהר קונטרסים, הצמאון הולך וגדל לשמוע את דבר ה'.

ומדברי הזוהר הקדוש (תיקון מ"ג) מבואר מי שלא רוצה ללמוד זוהר מחזיר עולם למהו ובהו, ולא יכול לזכות לנשמה יתירה, ובפרט בשבת קודש חייב ללמוד זוהר הקדוש, ורק מי שלומד זוהר הוא זוכה לתוספת נשמה יתירה ותוספת קדושה, ואם נמנע, רחמנא ליצולן מפסיד חכמתו וממונו וברכות מלמעלה, מי הפתי שיפסיד את חייו בעולם הזה ובעולם הבא.
 - על מחנה יראי השם להתאחד לכבוד השכינה ללמוד וללמד זהר הקדוש, ויתקיים דברי הרשב"י עליו השלום בדא יפקון מן גלותא במהרה בימינו אמן. - ועל כן התקבצו כל ישראל באחדות ובשמחה ואחזו באילן החיים ללמוד הזוהר הקדוש "בספרא דא יפקון מן גלותא ברחמי", וכאשר ילמדו ויעסקו

כָּלֶם בַּתּוֹרָה תִּכְף תִּבּוֹא הַגָּאֵלָה בְּכַח הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה^ז. וּבְזֹהַר רַעֲיָא מְהִימְנָא פְּרָשֶׁת נִשְׂא (דף קכד, ב) אָמְרוּ, דְּבִגְיָנָה "וּקְרָאתֶם דְּרוֹר בְּאַרְץ", וּבְזִכּוּתֶיהָ יִתְקַיֵּם "ה' בְּדָד יִנְחֵנוּ וְאֵין עִמּוֹ אֵל נֹכַח".

"מַעֲשֵׂה רַב" מַהְגֵּר"א "לְלַמּוֹד זֹהַר בְּכָל יוֹם"

בּוֹאזוּ וּרְאוּ מַה שֶׁפֶּתַב בְּסִפְר "מַעֲשֵׂה רַב" מַהְגֵּר"א זְכוּתוֹ תִּגֵּן עָלֵינוּ (פְּתוּב בְּסִיפֵי ס'): לְלַמּוֹד אַחֵר הַתְּפִלָּה תִּכְף ג' שְׁעוֹת, לְלַמּוֹד מִקְרָא אֲגָדוֹת וּמִדְרָשִׁים, "לְלַמּוֹד זֹהַר בְּכָל יוֹם", עכ"ל.

ד. בספר אור תורה - ליקוטים: עוד מבואר בכמה מקומות בדבריהם, שעיניק ביות משיח הוא זכות התורה, כמו שאמרו בפרק קמא דבבא בתרא (ח, א) מאי דכתיב, "גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם ויחלו מעט ממשא מלך שרים" (הושע ח, י), ותניא כל פסוק הזה בלשון ארמי נאמר, אי תנו, "עתה כלחו אקבצם", ואם מעט מהם, "יחלו ממשא מלך ושרים". ואמרו שם מאי דכתיב, "אף חובב עמים כל קדושיו בידך" (דברים לג, ג), אפלו בשעה שאתה מחבב עמים, כל קדושים שלהם בידך הם כו', וכמו שאמרו כל הנותן עליו על תורה, מעבירים ממונו על מלכות כו' (אבות פרק יג משנה ה), כי בזמן שקולו של יעקב כו', אין הידים ידי עשו כו' (בראשית רבא פרשה סה, טז), ובפרק חלק (צח ב) שאלו תלמידיו את רבי אלעזר, מה יעשה אדם וינצל מחבלו של משיח, יעסוק בתורה ובגמילות חסדים כו', עכ"ל. וכל המזכה את הרבים בלימוד הזוהר הקדוש נקרא עוסק בתורה ובגמילות חסדים באופן הכי נעלה ומקיים ומציל את כל העולם כולו, ומתקשר לנשמות הרשב"י זי"ע, וכמו שכתב הגאון הקדוש צדיק ויסוד עולם אור טמיר ונעלם, קדש הקדשים המלובן, מרא דרוין, מרן רבינו יעקב אבוחצירא זצוק"ל זי"ע"א, בספרו דורש טוב (עמוד ע"ב) וזה לשונו: גדולה זכות רבי שמעון בר יוחאי בעולם העליון יותר מכל הצדיקים, עכ"ל. וכמו שאמרו חז"ל, (סוכה דף מ"ה ע"ב). ואמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שנבראתי עד עתה ואילמלי אליעזר בני עמי מיום שנברא העולם ועד עכשיו ואילמלי יותם בן עוזיהו עמנו מיום שנברא העולם עד סופו ואמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי ראיתי בני עלייה והן מועטין אם אלף הן אני ובני מהן אם מאה הם אני ובני מהן אם שנים הן אני ובני הן.

וכן בספר תולדות רבי יוסף זונדל מסלאנט זכותו תגן עלינו
 שהביא פתבי יד מקוריים (עמוד קי"א), שם כתוב מהנהגות
 שרשמו תלמידיהם הגדולים של הגר"א והגר"ח מולאז'ין זי"ע,
 כל מדה נכונה וכל הכרעה בדינים ובהוראה, וכל מנהג שראו
 בהם את רבותיהם מזרים עושים ונוהגים בהם, ושם כתוב
 "ללמוד בכל יום זוהר", עיי"ש.

אמרת פעם בדרשה, שכל העלונים שמדפיסים היום דברי
 תורה, אם אינם כותבים גם כן זוהר הקדוש הם אינם
 מזכי הרבים, אלא הם מזיקי הרבים, למה? כי אם לא כותבים
 "פנה לזוהר הקדוש", אז מה הם עושים? הם לוקחים את הזמן
 של הזוהר, כי בשבת צריכים להגיד: זוהר, פתח אליהו, תיקון
 מ"ח, תיקון מ"ג, פרשת השבוע, ולוקחים עלונים ומבלבלים
 את הראש שלהם, ולכן כתבתי אסור נגד כל העלונים, וכל

ה. פסק האדמו"ר מהאלמין שליט"א

**כל עלון שאין בו פינה לדברי זוהר - מקומו בגניזה! - כיון שגוזל
 מזמן הציבור לעסוק בדברי הזוהר הקדוש**

אנא, התעוררו התעוררו כי בא 'אור'!

מעניקים לכם את היהלום שבכתר - הזוהר הקדוש! אל תשליכו את
 היהלום האמיתי - כאבני חצץ. - הכירו בערך העצום של כל רגע למוד
 זוהר, ובשמים מצפה לכם מגדל אור שכולו טוב. - ידוע שהתלמוד והגמרא
 הם כמעטה חיצוני לתורת היסוד והאמת מה תהא עליה? פנימיות התורה
 וסודותיה? - העיסוק בחיצוניות בלבד הוא כאחד הנוטל כוס מים, ובמקום
 לשתות את המים מתעסק עם הכוס בלבד, הכוס מחזיקה את המים, אך
 אין היא העיקר. - בדורינו, דור המבול והבלבול כשחושך על פני תהום,
 סכנות ברוחניות ובגשמיות אורבות בכל פינה, ומי יודע מה ילד יום? נלמד
 זוהר ונחיש ורוח אלוקים מרחפת על פני המים

הרשב"י שלח לנו את "תיבת הנח", הזוהר הקדוש, להציל אותנו, לרומם
 את נשמותינו, להעלותינו מעל כל החפצים להטביענו במים הזידונים. - כי

עלון שלא יהיה בו פנה לזוהר הקדוש, צריך לזרקו לגניזה, אני מבקש מכלם שיטלפנו למי שעושה/ עורך את העלון, ולהגיד לו: אתה עושה 4 דפים? דף אחד, שיהיה מיעד לזוהר הקדוש, ואני שולח לכל העלונים, את כל הספורים, את כל דברי התורה של הזוהר הקדוש, כל הטקסט, הכל יכולים לקבל בחנם, רק תדפיס ותפרסם את הזוהר הקדוש. **אנו לפני מלחמת עולם שלישית.**

אז בקצור, אם כל אחד מכאן, יכול לפרסם את זה, ולהגיד לכל אחד שמכיר מי שעושה עלונים, שאמרנו כבר ל-1000 מחלקים שלנו, שאיפה שמוציאים את העלון שיתקשרו לבעל הבית של העלון, ויגידו שזרקנו את העלון לגניזה, אם אתם תעשו דף בזוהר בעלון, בסדר, אז אתם יכולים לשלח (להפיץ) העלונים, וככה פולם צריכים להלחם עם הערב רבי הזה, שפיתוב

רק בזכות הזוהר נצא מן הגלות ברחמים! כהבטחת הרעיא מהימנא "בספרא דא יפקון מגלותא ברחמי".

ובכך שנכניס פינה לזוהר הקדוש בעלוננו, - ונחזיר פינה של זוהר הקדוש בלבנו, - נזכה לאלפי בנינים זוהרים ויהא שבעתיים כאור החמה מאירים. - הזמן קצר! ובידינו הדבר! ללמוד וללמד, להפיץ זוהר ולעודד - **בכל עלון נקדיש לזוהר פינה, ונזכה שמושיח יבוא ברנה.**

ו. כתוב בזוהר הקדוש ובאור החמה, **כי לפני ביאת המשיח יהיו רוב הרבנים ומנהיגי ישראל מהערב רב רח"ל**, - והנה בפרשת בשלח כתבתי בביאור הכתוב מלחמה לה' בעמלק מדר דר, דהנה איתא בזוהר הקדוש על פסוק זה (דף ס"ז) מלחמה לה' בעמלק מדר דר, אמר ר' יהודה, בכל דרא ודרא בכל דרין דאתיין לעלמא, לית לך דר דלית בהו מההוא זרעא בישא, וקודשא בריך הוא אגח בהו קרבא, רבי יצחק אמר ועליהו כתיב יתמו חטאים מן הארץ, עיי"ש. - עוד איתא בזוהר הקדוש (ח"ב דף קכ): **דערב רב אינון יין דנתנסך לעכו"ם, ומנהון משומדים מינים ואפיקורסים משומדים לעבירות שבכל התורה כולה.**

ובספר הקדוש אור החמה (פ' נשא בשם הרמ"ק) כתב וז"ל, הערב רב הם גויי

בְּלִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, שֶׁבְּכָדֵי לְהִלָּחֵם עִם הָעָרֶב רַב, צָרִיךְ עֲזוֹת
דְּקִדּוּשָׁה, אִי אֶפְשָׁר לְהִלָּחֵם בְּלִי עֲזוֹת דְּקִדּוּשָׁה, וְהִגֵּר"א אוֹמֵר
שֶׁמִּי שֶׁלֹּא נִלָּחֵם עִם הָעָרֶב רַב, הוּא גַם קְלִיפַת עֲמֶלֶק וְעָרֶב רַב,
זֹאת אוֹמְרָת שֶׁכָּל יְהוּדֵי צָרִיךְ לְקַשֵּׁר כָּל יְהוּדֵי שֶׁהוּא רַק יָכוֹל
לְהִבִּיא אוֹתוֹ לְלִמּוּד זוֹהַר הַקִּדּוּשׁ.

הארץ נשמת החיצונים. ושם (על זוהר הקדוש משפטים דף ק"כ ע"ב) וז"ל מלחמה
לה' בעמלק, שהם ערבוניא בישא, שכולם נתערבו אלו באלו, וזרע עמלק
נתערב בהם, ויש רשעי ישראל שהם נחשבים מכולם שהם פריצי ישראל
מהרסיך ומחריבין מוכן יצאו וכו'. - ובבני יששכר (מאמרי חודש אדר) כתב,
כתות הערב רב אשר בקרבנו הם יושבים, מינים מוסרים אפיקורסים, הן
המה משורש עמלק הדעת דסטרא אחרא ער"ב ר"ב גימטריא דע"ת, כאשר
תראה בדורות הללו אשר בעוונותינו הרבים נתרבה האפיקורסות, וגם אותן
דקיימין כלי חמוס על ישראל, לפשוט את עורם מעליהם, בעצות רעות
בחוקים לא טובים וד"ל, ע"כ. ועיין בספר הקדוש תולדות יעקב יוסף
פרשת נשא.

ובזוהר חי פרשת בראשית (דף קי"ג) כתב וז"ל, ועתה רוב הדור עם הראשים
שלחם הם מערב רב, ע"כ. - ובספר דברי חיים בהשמטות לפרשת ויקהל
כתב וז"ל, דלפני ביאת המשיח יהיו רוב הרבנים מהערב רב כו', וז"ל הדברי
חיים שם: כי ישראל בעצמן קדושים אך הערב רב כל חסדים דעבדי
לגרמיייהו עבדו, כנראה בעליל שהרבנים והחסידים והבעלי בתים שבדור
המה בעוונותינו הרבים רובן מערב רב ורוצים לשרור על הציבור וכל
מעשיהם רק לגרמיייהו לקבל כבוד וממון, ולכן אין להתחבר רק אם עובדים
באמת שמוסרים נפשם לד' לא לקבל שום תועלת לעצמם, ע"כ עיי"ש
עוד. - ונמצא מכל זה דברים נוראים, דרוב הרבנים ובעלי בתים הם של
הערב רב, וצריכים ללחום נגדם במלחמה גדולה, ובעוונותינו הרבים לא די
שאין נלחמים נגדם, אלא הרבה אנשים יש להם קשר אתם, ובונים להם
בנינים ופלטרין גדולים, ונותנים להם ממון כסף רב, ויש להם שם כבוד
ויקר וגדולה, והצדיקים האמיתיים המקושרים לה' יושבים בעניות לא
עלינו ואי אפשר להם לפעול ולעשות לצרכי שמים כראוי, להרבות פעלים
לתורה וליראת שמים.

"למדו תורתו"

אָמְרוּ חז"ל בִּיבְמוֹת (צו ע"ב - צז ע"א): ... אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי: כָּל תַּלְמִיד חָכֵם שְׁאוּמְרִים דְּבַר שְׁמוּעָה מִפִּיו בְּעוֹלָם הָזֶה - שְׁפִתוֹתָיו דּוֹבְבוֹת בַּקֶּבֶר... אַף תַּלְמִידֵי חֲכָמִים כִּיּוֹן שְׁאוּמְרִים דְּבַר שְׁמוּעָה מִפִּיהֶם בְּעוֹלָם הָזֶה שְׁפִתוֹתֵיהֶם דּוֹבְבוֹת בַּקֶּבֶר. תִּתְּאוּרוּ לָכֵם מִי הוּא בַּעַל הַמֶּאֱמָר הַזֶּה? רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי עָלָיו הַשְּׁלוֹם, וְעַל יָדֵי שְׁאָנוּ לִזְמַדִּים תּוֹרָתוֹ כְּבִקְשָׁתוֹ, בְּנֵי שָׁנוּ מִדּוּתֵי "לְמַדוּ תּוֹרָתִי" (גטין ס"ז), וְעוֹשִׂים לוֹ נַחַת רוּחַ, וְעַל יָדֵי זֶה הוּא מַחְזִיר לָנוּ נַחַת רוּחַ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדָּנוּ, וְכַחוֹ גְּדוֹל, כְּמוֹ שְׁאָמַר עַל עַצְמוֹ: יְכוּלָנִי לִפְטֹר אֶת כָּל הָעוֹלָם מִן הַדִּין. וְכַמְבֹאֵר בַּזֹּהַר הַקְּדוֹשׁ (חלק ג' דף קל"ח). בְּלִשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ: וְאֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֲלָא בְּסוּד... אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לִשְׁמַיִם לֹא אָמַר שִׁיקְשִׁיבוּ, לְאַרְצָא לֹא אָמַר שִׁתְּשַׁמְעוּ, שֶׁהֲרִי אָנוּ קִיּוּמֵי הָעוֹלָמוֹת.

חֲזִינָן הַשְׁתָּא עַד כַּמָּה גְּדוֹל וְעֲצוּם כַּחוֹ שֶׁל הַלְמוּד בְּסִפְרָא הַזֶּה, אֵין לָנוּ אֲלָא לְחַזֵּק אֶת יָדֵי עוֹשֵׂי מְלָאכַת הַקְּדוֹשׁ, לְהוֹסִיף לָהֶם אִמְצָא וְכַח וְחֹזֶק בְּעִבּוּדְתָם הַקְּדוֹשָׁה, אִמְצוּ מְתָנִים וְחִגְרוּ עַד לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַפִּיץ אֶת אוֹרוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, לְפָרְסָם כַּחוֹ בְּעוֹלָם וּלְסַיַּע בְּכָל מַה דְּאַפְשָׁר, וְהוֹסִיפוּ לַעֲשׂוֹת חֵיל וּלְהַרְבּוֹת חֵילִים לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאוֹרֵיתָא לְאוּקְמָא שְׁכִינְתָּא מַעֲפָרָא. וְהַלּוּאִי שְׁנִזְכָּה בְּשָׁנָה זֹאת, כָּלְנוּ יַחַד לְגַאֲלָה הַשְּׁלִימָה בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: יְמַלּוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

וְהִנֵּנוּ בָּזָה לְבָרַךְ אֶת רַב בֵּית הַמְּדֻרָשׁ הַאי גְּבֵרָא רַבָּא וַיְקִירָא הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק שְׁלִיט"א עַל שִׁטְרָח וְהַשְׁתַּדֵּל לְמַעַן הַזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ בְּכָל לְבָבוֹ וּמְאוּדוֹ. וַיְבֻדְאֵי בְּזָכוֹת סִיּוּם הַשְּׁבָעָה עֶשֶׂר שָׁל כָּל הַזֹּהַר הַקְּדוֹשׁ בְּרַבִּים, וְסַעֲוֹדַת הַסִּיּוּם הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת, נִזְכָּה לְהִיּוֹת מְרוֹאֵי פְנֵי הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁבִים רִאשׁוֹנָה בַּמְּלָכוֹת, וְנִזְכָּה

לֵאכּוֹל מִסְעוּדַת הַשּׁוֹר הֵבֵר וְהִלּוּיָתָן בְּהִתְגַּלּוּת כְּבוֹד מְשִׁיחַ
צִדְקָנוּ שִׁיְהִי בַעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאָמְרוּ אָמֵן.

מוֹרֵי וְרִבּוּתֵי, תִּדְעוּ לָכֵם שְׁמִי שְׂזוּכָה לְהִשְׁתַּתֵּף אֶתְנוּ יַדְעוּ
שֶׁהַרְשָׁב"י זְכוּתוֹ תִּגְן עָלֵינוּ יוֹשֵׁב אֶתְנוּ בְּלוּמְדֵינוּ תוֹרָתוֹ
כָּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמְּקַבֵּל הַקָּדוֹשׁ רַבִּי אַבְרָהָם אֲזוּלָאִי זְכוּתוֹ יִגְן עָלֵינוּ
אָמֵן זָקְנוּ שֶׁל הַחִיד"א, בְּשֵׁם הַמְּקוּבֵּל הָרַב אַבְרָהָם גִּלְאֲנִטִי
זְכוּתוֹ תִּגְן עָלֵינוּ, בִּסְפָרוֹ "אוֹר הַחֲמָה" עַל ה"א אֲדָרָא דְּמִשְׁכָּנָא"
(דף קכ"ג ע"ב), וְזֶה לְשׁוֹן קִדְשׁוֹ: אֲפִילוּ עוֹד הַיּוֹם, אַחֵר שֶׁנִּפְטָר
רִשְׁב"י מִבִּינָיו, כָּל זְמַן שֶׁאֲנוּ עוֹסְקִים בְּדַבְרֵי הָאֲדָרָא,
"אֶתְעִטֵּר" - בָּא רַבִּי שֶׁמַּעֲזֵן מַעֲטָר כְּמֶלֶךְ בַּעֲטָרוֹתָיו בְּרֹאשׁ, וְיֹשֵׁב
בְּגִזְיוֹן, עַכְל"ק. וּבּוֹדָאִי כְּאֶשֶׁר יִבְקֹשׁ וְיִתְפַּלֵּל בְּזְכוּת הַרְשָׁב"י
תִּתְקַבֵּל תְּפִלָּתוֹ וְתַעֲשֶׂה בְּקִשְׁתּוֹ.

רוֹאִים כֹּאֵן אֶת הַשְּׁלִטִּים שֶׁל הַרְשָׁב"י, שֶׁכָּל אֶחָד יִזְכּוֹר
שֶׁהַרְשָׁב"י נִמְצָא אֶתְנוּ.

אֲנִי רוֹצֶה לְעוֹרֵר דְּבַר גָּדוֹל, שֶׁכֹּדָאִי מְאֹד לְהִקָּים כֹּאֵן בְּקַהֲלָה
הַקָּדוֹשָׁה "זְכוּר לְאַבְרָהָם" כּוֹלֵל הַרְשָׁב"י, שֶׁכָּל שְׁבוּעָה בְּלִיל
שְׁשִׁי יִתְאַסְפוּ 10 לּוּמְדִים, וְיִלְמְדוּ בִּרְצָף שְׁלֹשׁ שָׁעוֹת זוֹהַר
הַקָּדוֹשׁ, כָּמוֹ שֶׁהָיוּ נוֹהֲגִים בְּתַפּוּצוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּשָׁנִים
הַקִּדְמָנִיּוֹת, וּכְמוֹ שֶׁעוֹשִׂים זֹאת כְּבֵר בְּהַרְבֵּה עָרִים בְּיִשְׂרָאֵל,
וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּשִׁלְחַן עֲרוֹף שֶׁבְּכָל עִיר צָרִיכִים לִהְיוֹת לְכָל
הַפְּחוֹת עֲשָׂרָה בְּטַלְנִים, שֶׁבְּטַלִּים מִמְּלָאכָה וְעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה בְּלִי
הַפְּרָעָה.

וְכָל לּוּמֵד יִקְבֹּל 100 ש"ח כָּל שְׁבוּעָה לְשֹׁלֵשׁ שָׁעוֹת, זֹאת אוֹמְרַת
לְחֹדֶשׁ יַעֲלֶה כָּל תַּלְמִיד 400 ש"ח.

יָדוּעַ שֶׁאֶחָד מִתְּנָאֵי הַמִּצְווֹת שֶׁלֹּא לְהַחֲמִיץ אֶת הַמִּצְוָה וְלַעֲשׂוֹת
אֶת זֶה תִּכְף וּמִיד, לָכֵן אֲנִיחֵנוּ מִבְּקָשִׁים מִהֶצְבֹּר שֶׁכָּל מִי
שִׁיכּוֹל לְתַרֵּם לְמַעַן הַתּוֹרָה הַקָּדוֹשָׁה הַזֹּאת יִצְטָרֵף לְשֵׁלֶם
לְאַבְרָכִים, וְשִׁיכְלוּ לְאַרְגֹּן אֶת זֶה תִּכְף וּמִיד מִמֶּשׁ.

אָנִי אַגְלָה לָכֶם סוּד גָּדוֹל, אָנִי בְרוּךְ ה' בַּחוּבוֹת יוֹתֵר מִ-200.000 ש"ח לְבִנְיָנִים וְגִמְחִי"ם, וְאֵין לִי בְרוּךְ ה' דִּיָּרָה בַּתְּחִתּוֹנִים, אָבֵל כְּדִי לִהְיוֹת לִי דִיָּרָה בְּעֲלִיוֹנִים אֲהִיָּה אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם הָרֵאשׁוֹן שֶׁמִּצְטָרֵף לָתֵת 400 ש"ח לְטוֹבוֹת נְשֻׁמָּתָהּ שֶׁל הַרְבֵּנִית טוֹבָה בַּת רַבִּי חַיִּים אֱלִיהוּ ע"ה, לְמַבְצָע הַגָּדוֹל הַזֶּה שֶׁל כּוֹלֵל הַרְשָׁב"י בְּאַלְעָד בִּקְהֵלָה הַקְדוּשָׁה זְכוֹר לְאַבְרָהָם.

וְכָל אֶחָד שִׁיתְרוֹם יִזְכֹּר בַּתְּחִלַּת הַלִּמּוּד לְהַצְלָחָה וּלְכָל הַיְשׁוּעוֹת, וְיִזְכֶּה בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם בְּזִכּוֹת רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּר יוֹחָאי לְכָל הַיְשׁוּעוֹת, וְאֵנִי מִבְקֵשׁ שֶׁלִּפְנֵי הַלִּמּוּד יִתְפַּלְלוּ עָלַי, שְׁלוֹם יְהוּדָה בֶּן אֶסְתֵּר, שְׁאֲזָכָה בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בַּחֲדָשׁ הַזֶּה חוֹדֶשׁ אֵלוּל לְאַחַת שְׁאַלְתִּי מֵאֵת ה' אוֹתָהּ אֲבִקֵּשׁ **שַׁבָּתִי** בְּבֵית יְהוָה כָּל יְמֵי חַיֵּי לַחַזּוֹת בְּנֵעָם יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ, **"שַׁבָּתִי"** רֵאשִׁי תְבוֹת תּוֹרַת שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי לְזִכּוֹת אֵת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל בַּקְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה שִׁיִּזְכּוּ לְהַבְדִּיל מִן הָעָרֵב רַב וְיִהְיוּ אֶף וְרַק קְדוּשִׁים וְטַהוּרִים בְּלִתִּי לֵה' לְבָדוֹ, עַל כֵּן בּוֹאוּ וּנְתַאחַד וְנַפְיץ מְלִיוֹנֵי דָף הַיּוֹמִי בְּכָל הָעוֹלָם כָּלוּ, שֶׁכָּל עַם יִשְׂרָאֵל יִזְכּוּ וְיִאֲחִזּוּ בַּעֲץ הַחַיִּים. וְהַדְּבָר הַזֶּה יִגַּן וְיִשְׁמֹר אֵת כָּל הַקְהֵלָה הַקְדוּשָׁה "זְכוֹר לְאַבְרָהָם" יַחַד עִם כָּל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, לְהַנְצִיל וּלְהַשְׁמֹר מִכָּל גְּזֵרוֹת קְשׁוֹת וְרַעוֹת, וְיִהְיֶה לְכֻלָּם שֹׁפֵעַ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה וְכָל מִילֵי דְמִיטָב.

מִי לְהַשֵּׁם אֱלֹהֵי?

בְּרוּכִים תִּהְיוּ לֵה' - מִי מִצְטָרֵף רֵאשׁוֹן? וְאַחֲרָיו בַּקּוּדֶשׁ:

מַעֲלִין בַּקּוּדֶשׁ:

צְרִיכִים עֲכָשׁוּ עֵדָה קְדוּשָׁה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל אֵין עֵדָה פְּחוֹת מַעֲשָׂרָה.

מִי עוֹד שֶׁתֵּף שֶׁל הַרְשָׁב"י?

וּכְבֹּר הַבְּטִיחַ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵין אָדָם שׁוֹמֵעַ לִי וּמַפְסִיד.

רבותי זו לא הוצאָה - זו הכנסָה הכי הגדולה בַּחיים - כָּל מה שְׁאָדָם עוֹשֶׂה עוֹשֶׂה לְעֶצְמוֹ יוֹתֵר מִשֶּׁהַבַּעַל הַבֵּית עוֹשֶׂה עִם הָעֲנִי הָעֲנִי עוֹשֶׂה עִם בַּעַל הַבֵּית וְאִין לָךְ עֲנִי יוֹתֵר גָּדוֹל מִעֲנִי בְּדַעַת שְׁלֹא לוֹמֵד זוֹהַר, וְעַתָּה תַעֲשֶׂה אוֹתוֹ לְעֹשִׂיר הַכִּי הַגָּדוֹל שֶׁיִּלְמַד זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ, וְעַלֶיךָ נֶאֱמַר (יִרְמְיָה טו יט) "וְאִם תּוֹצִיא יָקָר מְזוֹלָל כָּפִי תִהְיֶה".

וּבְרַשׁ"י שֵׁם: "וְאִם תּוֹצִיא יָקָר מְזוֹלָל" - אִם תּוֹצִיא אָדָם הַגּוֹן מֵאָדָם רָשָׁע שֶׁתַּחֲזִירָנוּ לְמוֹטָב. "כָּפִי תִהְיֶה" - שְׁאֲנִי גּוֹזֵר גְּזֵרָה וְאֶתָּה מְבַטְלָהּ.

כָּל יִשְׂרָאֵל חֲבָרִים מְקַשִּׁיבִים וְלוֹמְדִים זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ וּמְקִימִים דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים מִפִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ ע"ה שֶׁאָמַר: "בְּסִפְרָא דָּא יִפְקוֹן מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי" (רַעֲיָא מְהִימְנָא נְשָׂא קכ"ד), בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

